

Bodleian Libraries

UNIVERSITY OF OXFORD

This book is part of the collection held by the Bodleian Libraries and scanned by Google, Inc. for the Google Books Library Project.

For more information see:

<http://www.bodleian.ox.ac.uk/dbooks>

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 2.0 UK: England & Wales (CC BY-NC-SA 2.0) licence.

PA
1315
K2
A8/50

DEPARTMENT OF BYZANTINE
AND MODERN GREEK IN THE
UNIVERSITY OF OXFORD

Vet.

~~CANCELLED~~
PA 1315. K8. A8/5(1)

CONFINED TO
THE LIBRARY.

Vet.

PA 1315. K8. A8/5(1)

17

ATAKTA.

11111111

**ΑΤΑΚΤΑ,
ΤΟΜΟΣ ΠΕΜΠΤΟΣ,**

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ,

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

**ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ,
ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Κ. ΕΒΕΡΑΡΤΟΥ,**

RUE DU FOIN S.-JACQUES, N° 12.

1835.

5 I

B 1

ANATOMY

LECTURES ON THE ANATOMY OF THE

BY J. H. BURNETT

BY J. H. BURNETT

OF THE TAYLOR INSTITUTION

1878

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

Τὸ Ἀλφάβητον τοῦ πέμπτου τόμου τῶν Ἀτάκτων ἦτο σχεδιασμένον καὶ τὸ ἀπ' ἐμὲ ἀντίγραφον αὐτοῦ ἐπιδιωρθωμένον εἰς τὸ Ο σοικεῖον, ὅταν ἡ ὥρα τοῦ Θανάτου (τὴν 5 Ἀπριλίου 1833) ἔφθασε καὶ ἀνέπαυσε, μετὰ εἰκοσαήμερον Στωϊκὴν ὑπομονὴν, τοὺς μεγάλους κόπους καὶ πόνους τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ. Τὸ ἰδιόγραφόν του φέρει ἐπὶ κεφαλῆς Ἄτακτα Τόμ. ε', 15 Μαΐου 1832· ὁ δὲ φιλόμουσος ὁ ἀναγνώστης ἐκ ταύτης τῆς σημειώσεως συμπεραίνει, ὅτι εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, μ' ὄλον τὸ βῆρος τῆς ἡλικίας καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἀσχολειῶν του, διέτριψε μόνον δέκα μῆνας διὰ τὰ συγγράφη, καὶ ὁ νέος τρόπος τῆς συνθέσεως του τὸν δίδει νὰ καταλάβῃ ὅτι τὰ συγγραμμένα δὲν ἦσαν ὡς εἶπεν ἀλλοῦ (1) ἀπὸ τὰ σκορπισμένα τετράδια ἢ ἀπλᾶ χαρτίου φύλλα εἰς τὴν βιβλιοθήκην του, ἀλλὰ νέον σχέδιον φιλολογικοῦ καὶ φιλοσοφικοῦ Λεξικοῦ τὸ ὁποῖον ἐκυοφόρει καὶ ἔμελλε νὰ ἀναθρέψῃ εἰς ἄνδρα τέλειον. Ἀπὸ τὰ φύλλα ταῦτα ἐσώθη ἡ ὕλη τοῦ Δευτέρου τόμου τῶν Ἀτάκτων· λέγω ἐσώθη, διότι ἀφοῦ ἐτυπώνετο ὁποιοῦνδήποτε σύγγραμμα παρέδιδεν εὐθὺς εἰς τὰς φλόγας τὸ χειρόγραφόν του.

Τὸ δὲ ἰδιόγραφον καὶ τὸ ἀντίγραφον τοῦ πέμπτου τούτου

(1) Ἄτακτ. Τόμ. Α', Προλεγόμ. α.

τόμου ἐσιχώθη εἰς ἓνα, διὰ τὴν καταχωρισθῆ εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ μακαρίτου. Μόλις εἶχε περάσειν ἐνῆμισυ μῆνας ἀποῦ ἤρχισεν τὸ Ἀλφάβητον τοῦτο, καὶ αἰσθανόμενος τὴν ἐκ τούτου ὠφέλειαν εἰς τὸ γένος μας, μ' ἔλεγεν· ἂν κλείσω τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὶν τὸ τελειώσω τὰ ἐκδοθῆ ὅπως εὐρεθῆ καὶ τὰ δεικνύονται τὰ τελευταῖα τυπογραφικὰ δοκίμια εἰς τὸν φίλον Θυρότον. Ἀλλ' ὁ ἐνάρετος καὶ σοφὸς Θυρότος ἐπρόλαβε καὶ ἐσημείωσε εἰς τὸ πολυάνθριον, κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ αὐτοῦ ἔτους (1832), τὸν τόπον ὅπου ἔμελλεν ἡ ἱερά των κόνις τὰ μιχθῆ, ἐνταφιαζόμενος ὁ Καραῆς κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1833 ἔτους, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ὅπου ὁ Θυρότος εἶχεν εὐταφιασθῆ πρὸς καιρὸν ἕως τὰ κτισθῆ ὁ πλησίον τάφος τὸν ὁποῖον ἡ φιλόσοργος σύζυγος, θυγάτηρ καὶ γαμβρὸς τὸν καθιώρωσαν. Ἐμείνα λοιπὸν ὀρφανισμένοι καὶ ἀπὸ τοὺς δύο διδασκάλους μου, καὶ τὸ ἔθνος μας ὑστερημένοι ἀπὸ τὰ ἐλπιζόμενα φῶτα διαφόρων κυοφορούμενων συγγραμμάτων.

Ἄλλος φίλος ἐπιστήμιος τοῦ Μακαρίτου (ὁ χρηστὸς καὶ καλὸς Ἰάκωβος Ρώτας) νομίζει, ὅτι εἶμι ἰκανὸς μόνος τὰ δώσω εἰς φῶς τὰ πολλὰ μείναντα ἀκόμη εἰς φύλλα καὶ τετράδια εἴτε σημαιώσεις εἴτε συγγράμματα τέλεια ἢ ἀτελῆ τοῦ Κοραῆ. Οἱ λόγοι τοῦ μ' ἐκατάπεισαν τόσον ὥστε μ' ἔκαμε τὸν πισεύσω ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἀπαιτεῖ ἡ πατρίς ἀπὸ τὴν θῆλυσίν μου. Ὄθεν ἄφησα τὰς πατρικὰς ἀγκάλας τοῦ εἰς Μολδαυίαν κατοικῶντος φιλοστοργωτάτου θείου μου Σταματίου Φουρναράκη, διὰ τὴν ἐπιστρέψω εἰς τοὺς Παρισίους καὶ ν' ἀρχίσω τὸ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις μου ἔργον τοῦτο. Ἄν δὲν ἀπατηθῆ εἰς τὰς ἐλπίδας

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ.

γ'

του, ὁ φίλος Ρώτας, τὸ ἐξ αὐτῶν προσδοκόμενον ὄφελος πρέπει ν' ἀποδωθῇ εἰς τὸν καλὸν κ' ἀγαθὸν φίλον μου τοῦτον καὶ εἰς τὸν ποθεινότατον Θεῖόν μου, ἔτι δὲ καὶ εἰς φίλους του τινὰς οἵτινες τὸν κατέπεισαν νὰ μ' ἀφίση νὰ ἐπιστρέψω πάλιν εἰς τοὺς Παρισίους, ὅπου κατ' ἔτος δὲν ἐξοδεύει ὀλίγα διὰ τὰ οἰκιακά μου ἔξοδα.

Παρακαλῶ τὸν Ἀναγνώστην νὰ μὲ συγχωρήσῃ τὴν μικρὰν ταύτην παρέκδοσιν περὶ τῶν φίλων καὶ τῆς οἰκογενείας μου· ἡ εὐγνωμοσύνη μ' ἀναγκάζει νὰ τοὺς προσφέρω τὴν μικρὰν ταύτην Θυσίαν μεταδίδων τὰ ὀνόματά των εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. Τὰ ὀλίγα ταῦτα ἐσημείωσα ὡς ἐξομολόγησιν τῆς τόλμης μου νὰ ἐπιχειρισθῶ τὰ ὑπὲρ δύναμιν. Ἄλλ' ἢ ἐξομολόγησις ἢ πρέπει νὰ ᾔηται ὅλη εἰλικρινής ἢ νὰ λείπῃ διόλου. Διὰ τοῦτο προσθέτω ὅτι ἀκούων πρὸς τοῖς ἄλλοις τὸν φίλον Ρώταν νὰ μ' ἀναγγεῖλῃ ὅτι ἡ γενναία τῶν Ζωσιμάδων ἀδελφότης θέλει ν' ἀναδεχθῇ τὴν δαπάνην τῶν χειρογράφων τοῦ μακαρίτου Κοραῆ, ἐκυριεύθητι ἀπὸ ἐντροπὴν καὶ σέβας πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας καὶ εἶπα καθ' ἑαυτὸν: ἂν παρακούσω τὸν φίλον Ρώτα δικαιολογοῦμαι ὡς πρὸς αὐτὸν μὲ τὰ οἰκιακά χρέη μου πρὸς σύζυγον καὶ τέκνα, ἀλλ' ὡς πρὸς τοὺς γενναιοτάτους Ζωσιμάδας, οἵτινες ἐσύγχυσαν τὸνομά των μὲ τὸ τῆς πατρίδος, πῶς ἔχω νὰ δικαιολογηθῶ; Ἄρχισα λοιπὸν τὸ ἔργον καὶ μετ' ὀλίγων ἐκδίδω καὶ τὴν ὁποῖαν μᾶς ἄφισεν ὁ Κοραῆς μετάφρασιν τῶν πέντε βιβλίων τοῦ Ἡροδότου, καταγινόμενος ἐνταυτῷ καὶ εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῶν λοιπῶν.

Ὁ πέμπτος τόμος ἔπρεπε νὰ ἔχη εἰς τὸ τέλος, ὡς τὰ προ-

λαβόντα Ἀλφάβητα, τὸν Ἑλληνικὸν καὶ Γαλλικὸν Πίνακα, ἀλλ' ἐσυλλογίσθη ὅτι καθὲν Ἀλφάβητου ἔχει προσθήκην ἄλλο καὶ ὅσιν ζητεῖ μίαν λέξιν εἴτε Γραικικὴν εἴτ' Ἑλληνικὴν, εἴτε Γαλλικὴν πρέπει νὰ περιέλθῃ τοὺς πίνακους τοῦ πρώτου καὶ τρίτου τόμου κ' ἔπειτα τὰ Ἀλφάβητα διὰ νὰ εὕρῃ τὴν ζητουμένην λέξιν. Συνέταξα λοιπὸν, διὰ τὸ εὐκολόχρηστον, εἰς χωριστὸν τόμον, Γενικοὺς Πίνακας, Γραικικὸν, Γαλλικὸν Ἑλληνικὸν, Λατινικὸν, κ. τ. λ. καὶ ἐσύγχυσα μ' αὐτοὺς τοὺς ἀναλόγους τοῦ πέμπτου, συνενώνων, ὅσον τὸ δυνατόν, καὶ τὰς συνωνύμους λέξεις αἰτινες συνοδεύουν καθεμίαν λέξιν.

Ἀπὸ τὸ ἐπιδιωρθωμένον, ὡς εἶπα ἀνωτέρω, ἀντίγραφόν μου, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Μακαρίτης κατεχώρισε πολλὰς ἐπιδιορθώσεις, εἶχα ἤδη τυπωμένας 200 σχεδὸν σελίδας ὅτε ὑπωπτεύθη παραδρομὴν τινα, καὶ τῶντι παρέδραμα, ὅταν τὸ ἀντέγραφα, δύο σίχους ὀλοκλήρους τοὺς μετὰ τὸν 16 τῆς 157 σελίδος. Αἱ ὑποψίαι μου αὐξήσαν τότε καὶ παρέβαλα τὰ δύο χειρόγραφα μὲ τὰ προτυπωμένα καὶ ἠκολούθησα τὸν τύπον παραβάλλων οὕτω καὶ τὰ δύο ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους. Ὅσας παραδρομὰς καὶ τυπογραφικὰ σφάλματα ἤνῃρα τὰς κατατάσσω εὐθὺς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ τόμου, ἀμέσως τῶν προλεγομένων τούτων. Εἰς τὴν ἀτυχίαν καὶ παραδρομὴν μου ταύτην εὐρίσκω κάποιαν παρηγορίαν, ὅτι ἐκδίδεται τὸ χειρόγραφον ἀπαράλλακτον καὶ λυτρώνω τὸν Ἀναγνώστην ἀπὸ τὴν ὑποψίαν τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ συλλάβῃ ἀπαντῶν λέξεις ἀνεξηγήτους (τὰς ὁποίας ἐσημείωσα εἰς τὸν Πίνακα μὲ τὸ σημεῖον †) καὶ ἄλλας ἀτελεῖς ὡς τὴν λέξιν ΚΑΛΑΓΙΟΝ, ἢ ΚΑΛΑΪΟΝ, μήπως παρέδραμα τὴν ἐξήγησιν

ἄλλ' οὕτως ἔμειναν, κατὰ δυσυχίαν, καὶ εἰς τὸ πρωτόγραφον
κ' εἰς τὸ ἀντίγραφόν μου.

Προειδοποιῶ δὲ ἀκόμη τὸν ἀναγνώστην, ὅτι τὸ ἀπαντῶμενον
D σοιχεῖον εἰς τὸν πέμπτον τοῦτον Τόμον σημαίνει τὸ ἐκδοθὲν
(1825) Γραικογαλλικὸν λεξικὸν τοῦ Δεχέκου (F. D. De-
hèque), τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ Κοραῆς εἰς τὰ Προλεγόμενα
τοῦ Δ', τόμου τῶν Ἀτάκτων σελ. έ (σημ. 2).

Ἐρρώσθε!

Ἐν Παρισίοις τὴν 29 Σεπτεμβρίου 1835.

Φ. ΦΟΥΡΝΑΡΆΚΗΣ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΦΑΛΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

—————

ΣΕΛΪΔΙ 9, Στίχῳ 28, γράφε Βαλάνους. Σ. 10, σ. 1, γρ. Τῆς Φηγοῦ.
Σ. 15, σ. 29, γρ. Δι' αὐτῶν. Σ. 22, σ. 25, γρ. Ἄλλοῦ. Σ. 26, σ. 4, γρ.
« Γεννόμενος ». Σ. 29, σ. 26, γρ. Ἐδδομ. Σ. 31, σ. 10, γρ. Βορ-
βόλακοι. Σ. 32, σ. 10, γρ. Κρίτ. Σ. 34, σ. 26, γρ. Ικκκνι. Σ. 38, σ.
7, γρ. Lactuca. Σ. 43, σ. 14, γρ. Ἀετούς. σ. 25, γρ. Ἀνδροπῶγων.
Σ. 48, σ. 17, γρ. Κοσμικούς. Σ. 50, σ. 7, γρ. Calamintha. Σ. 54,
σ. 7, γρ. Διςχυρίσαιο. Σ. 56, σ. 15, γρ. Ἐπειοκέναι. σ. 23, γρ.
Τὸ Ῥωμαϊκόν. Σ. 59, σ. 19, γρ. ἀπὸ Γλ. σ. 24, γρ. Ἐξωστάριον. Σ.
64, σ. 11, γρ. Ἐλκηθρον. σ. 18, γρ. Forcellini. Σ. 65, σ. 28,
γρ. Φέρει. Σ. 66, σ. 26, γρ. Συμμεριζόμενος. Σ. 69, σ. 13, γρ.
Sextule. σ. 25, γρ. Εἶναι. Σ. 76, σ. 11, γρ. Comtes. σ. 12,
γρ. Μαρχίωνες. Σ. 80, σ. 1, γρ. Castrat. σ. 9, γρ. Εὐνουχισμός.
σ. 14, γρ. Εὐνούχους. σ. 24, γρ. Βαβυλωνίων. Σ. 82, σ. 22, γρ.
Ἐφημερία. σ. 29, γρ. Σταφυλίου. Σ. 87, σ. 9, γρ. Προσκόπτοντας.
Σ. 88, σ. 3, γρ. 193-194. Σ. 99, σ. 15, γρ. Βέβχιον. Σ. 104, σ.

8, γρ. Ἐφθασε. Σ. 106, ς. 7, γρ. Μή. Σ. 109, ς. 13, γρ. Ἡεράνεον. ς. 19, γρ. Ἰσπανικῆς. Σ. 115, ς. 2, γρ. Βούζ. Σ. 119, ς. 5, γρ. Κεγχρίς. Σ. 120, ς. 8, γρ. 146, ς. 10, γρ. Pruse. ς. 12, γρ. 65, Σ. 123, ς. 27, γρ. Κλωστή. Σ. 124, ς. 9, γρ. Αὐτή. Σ. 126, ς. 16, γρ. Cubèbes. Σ. 133, ς. 10, γρ. Selenites. Σ. 134, ς. 5, γρ. Στίβι. Σ. 139, ς. 29, γρ. Ἐποχὴν. Σ. 144, ς. 16, γρ. Παῖς.. ὁ μετὰ τὴν ταφὴν τοῦ πατρὸς γεννηθεὶς, ὁ... Σ. 174, ς. 10, γρ. Elatior Σ. 176, ς. 19, γρ. 576. ς. 28, γρ. Φέρουν. Σ. 178, ς. 18, γρ. Ἀπαγγελίη ἔπειτα. Σ. 200, ς. 10, γρ. MEMNÍΑΣ. Σ. 203, ς. 2, γρ. Ἐπακολουθεῖ. Σ. 205, ς. 12, γρ. Ἐβαλον. Σ. 215, ς. 28, γρ. Λευκογραφίς. Σ. 216, ς. 30, γρ. Σημαίνη. Σ. 224, ς. 8, γρ. Langouste. Σ. 240, ς. 29, γρ. Γρατικιόν. Σ. 248, ς. 10, γρ. Μυροβάλανον. ς. 11, γρ. Myrobolan. Σ. 251, ς. 10, γρ. Ἐνθυμούμαι. Σ. 253, ς. 16, γρ. Ὄνομα. Σ. 265, ς. 19, γρ. Κουδέα. Σ. 266, ς. 18, γρ. Περιβόλιον. Σ. 268, ς. 2, γρ. 637. Σ. 270, ς. 12, γρ. ὈΦΘΑΛΜΙΚΟΝ. Σ. 286, ς. 14, γρ. Securidaca. Σ. 289, ς. 26, γρ. Πατέρες. Σ. 301, ς. 8, γρ. Μεμολιδωμένον. ς. 22, γρ. Πλυνοκώλους. Σ. 324. ς. 5, γρ. Κατασκευάσας. Σ. 338, ς. 16, γρ. καί. Σ. 340, ς. 22, γρ. Βελόνιον. Σ. 344. ς. 17, γρ. Σπόνδυλος. ς. 24, γρ. Ἀπεργαζομένους. Σ. 347, ς. 24, γρ. Δορικτήτορες. ς. 29, γρ. Ἐδιδάχθησαν. Σ. 349, ς. 13, γρ. 92. Σ. 351, ς. 10, γρ. Εἰκόνας. Σ. 353, ς. 9, γρ. Ἐρείκην. ς. 11, γρ. Ἀνασπᾶται. ς. 12, γρ. Ἐρείκης. Σ. 361, ς. 9, γρ. Πόρνην.

ΓΛΩΣΣΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΥΛΗΣ

ΔΟΚΙΜΙΟΝ.

ΑΛΦΑΒΗΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΑΒΟΥ — ΑΓΝΑ.

ΑΒΟΥΡΝΙΑ. Ζ. Λιβύτζη.

ΆΓΑΝΟΝ, ὁ ἀθήρ τοῦ στάχου. — 2) Άγανον, γένος ὄσπριδιῶν. Ζ. Άκονάχια.

ΆΓΑΪΑΝΟΝ. Ζ. Άκονάχια.

* ΑΓΓΙΔΕΣ *Θηλ. πληθ. Γλωχίνες, Ἑλλ. (pointes), Δέν ἀμείλησε τὴν λέξιν ὁ φερέπονος Δ. ἀλλὰ τὴν ἐξήγησεν ὡς παράγωγον καὶ συνών. τοῦ Άγγη (vases). Καὶ ἡ παρεξήγησις ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν ὁποίαν φέρει χυδ. μαρτυρίαν : « Ἦτις εἶναι » χόρτον γεμάτο ἀγγίδες λεπταῖς ». Εἰς τοῦ Ὀππιανοῦ τὰ Ἄλιευτικά (286) τὰς Γλωχίνας ἐρμηνεύει ὁ σχολιαστὴς μὲ λέξεις κοιν. « Ἄγγιδες, γλώσσαι, γωνίαι » Ἄγκύδα διὰ τοῦ υ̅ τὸ γράφει ὁ Σ.*

ΆΓΓΟΥΡΙΖΑ. Ζ. Άγουσάγα.

* ΑΓΚΩΝΙΑ καὶ ΑΓΚΩΝΗ (coin, angle), συνών. τοῦ Γωνία. Ἀπὸ τὸ Ἄγκων, Ἑλλ. (coude), τὸ ὁποῖον καὶ οἱ παλαιοὶ εἰς σημασίαν τοῦ Γωνία ἐμεταχειρίσθησαν πολλάκις. Ἴδε τὰ εἰς τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδῃ (π', 702) Βενετικά σχόλια.

ΆΓΛΑΔΑ. Ζ. Τρικόκκια.

ΆΓΝΑΙΑ (γρ. Ἄγνέα). Ζ. Ἐγνοια καὶ Λυγαρία.

ΑΓΟΡΑ. Ζ. Μέση.

ΑΓΟΥΣΑΓΑ (Agusaga) ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην τὰ ἄγρια ἀπίδια (poires sauvages), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observ. I, 18, pag. 45). ἔχουσι δὲ (προσθέτει) καὶ ἐν ἄλλο εἶδος μικρῶν ἀγρίων ἀπιδίων, ἀγνώστων εἰς τὴν Γαλίαν, ὀνομαζομένων Ἀχλάδες. Τὸ Ἀγουσάδα, ἂν ἦτον Ἀγουράδα, ἤθελ' εἶσθαι ἀδίσακτον. Οἱ περιηγηταὶ κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Pag. ΙΧΧΙΥ) ἤκουσαν ὀνομαζομένην Ἀγγουρίζα, εἶδος ἀπιδίας τῆς ὀνομαζομένης ἀπὸ τοῦ φυτολόγου Ἄπιος ἀκανθώδης *Pyrus spinosa*.

ΑΓΡΑΒΑΝΙΑ. Ὁ D. τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί Alkekenge. εἶναι γένος Στρώχνου, Ἑλλ. ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοῦ νεωτέρου φυτολόγου *Physalis Alkekengi* (Coqueret Alkekenge). Ὁ Σ. (λέξ. Δένδρον σελ. 92) ἐξηγεῖ τὴν Ἀγραβανίαν *Albero della Giudea* (*Arbre de Judée*). Ἄλλὰ τῶν Γάλλων τὸ *Arbre de Judée* ἢ *Gainier* εἶναι ἢ *Cercis Siliquastrum* τῶν φυτολόγων, ἢ αὐτὴ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (*Histor. r. Herbar. tom. I, pag. 90*), καὶ ἢ Κερκίς, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (*Περὶ φ. ἱστορ. III, 14, § 2*), περὶ τοῦ ὁποῖου διςάζω, ὡς ἐδίσαζε καὶ ὁ Σνεϊδέρος. Ὅπως ἂν ἔχη, δὲν ἔχω πῶς νὰ ἐτυμολογήσω τὴν λέξιν Ἀγραβανία.

ΑΓΡΙΟΒΑΒΟΥΛΙ. Ζ. Ἄφκος.

* ΑΓΡΙΟΜΑΡΑΘΡΟΝ, οὐδ. ὀνομάζουσι τινὲς γένος τι Δαύκου (Δαυκί Σ.). εἶναι ἴσως τὸ Ἴππομάραθρον τοῦ Διοσκορίδου (III, 82) « Ἴππομάραθρον, μάραθρόν ἐστιν ἄγριον· φέρει » δὲ σπέρμα κάγχρυϊ ὅμοιον· ρίζα δ' ὑπερὶν εὐώδης κ. τ. λ. » ἢ εἰς ἀπὸ τοῦ δαύκου, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς καθεξῆς (III, 83), « Δαῦκος, οἱ δὲ Δίρκαιον καλοῦσιν· ὁ μὲν τίς ἐστὶ Κρητικὸς, » μαράθρω ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια, μικρότερα δὲ καὶ λεπτότερα, » καυλὸν σπιθαμιαῖον, σκιάδιον ὅμοιον κοριάννω, κ. τ. λ. »

Ὅπως ἂν ἔχη, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον Ἄγριομάραθρον εἶναι τοῦ γένους τῶν σκιαδοφόρων (ombellifères) καὶ ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Herbe aux cure-dents*, διότι ἀληθῶς τὰ ῥαβδία τοῦ σκιαδίου, ἀφοῦ ξηρανθῶσι, χρησιμεύουν εἰς καθαρισμὸν τῶν ὀδόντων.

ἌΓΡΙΟΜΗΛΙΑ (Ἄγριομελέα, Δ.). Ὁ Βελώνιος (*Observ. I, 17, pag. 41*) τὴν ἴδε καὶ τὴν ἤκουσεν, εἰς τὴν Κρήτην, ὀνομαζομένην Ἄγριομηλίαν, διότι ὁ καρπὸς τῆς ὁμοιάζει μικρὰ μῆλα, ἢ μᾶλλον ἀπίδια. Εἰς τὴν Γαλλίαν δὲν ἐγνώρισεν ὁμοιον φυτὸν, πλὴν περὶ τὴν πόλιν Φονσβλάδην (*Fontainebleau*).

ἌΓΡΙΟΠÉΤΕΙΝΟΣ. Ζ. Ἐποπας.

ἌΓΡΙΟ ΦÍΔΑ, ὄνομα, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράσου (*Ssackhouse, pag. Ixxxii*) Γραικικὸν φυτοῦ τοῦ ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους ὀνομαζομένου *Juniperus Oxycedrus* (*Genévrier Oxycèdre*) ἤγουν « Ἄρκευθος » ἢ μεγάλη » ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (*I, 103*). Ὀνομάζετο καὶ Κέδρος ὁμωνύμως, διὰ τὴν πρὸς τὴν Κέδρον ὁμοιότητα, κατὰ τὸν Θεόφραστον (*Περὶ φ. ἰσὸρ. III, 12, § 3*) « Ἐμοί γε οὐ διαιροῦσι τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλ' ἄμφω καλοῦσι κέδρους πλὴν παρασήμως, κέδρον, ὀξύκεδρον ». Ἡ αὐτὴ σύγχυσις ἐσυνέβη καὶ εἰς τὸν καρπὸν τῆς Ἀρκεύθου, Ἀρκευθίς (*baie de genièvre*), ἐπειδὴ ὁ Πλούταρχος ὀνομάζει Ἀρκευθίδα καὶ αὐτὸ τὸ δένδρον, τὴν Ἀρκευθον (ἴδε *B. a. STAPEL*, σημ. εἰς τὸν Θεοφραστ. *III, 12, σελ. 195*). Ἐκ τούτων ὑποπτεύομαι ὅτι ἌΓΡΙΟ ΦÍΔΑ, εἶναι δεύτερος χυδαῖσμός ἄλλου χυδ. τοῦ ἈΡΚΕΦΘÍΔΑ (ἀπὸ τὸ Ἀρκευθίς) τὸν ὁποῖον ἔκαμαν χυδαίεσταιν οἱ ἀκούσαντες προφερόμενον ἀπὸ Γραικοῦ ὄμα. Τοιαύτας ἀρκευθίδας τῆς Μεγάλης Ἀρκεύθου

ἐγνώρισεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 110, pag. 368) εἰς τὸν Ταῦρον, τὸ ὄρος, ἡδυτάτας (ὡς λέγει) τὴν γεῦσιν.

Τὰ Γλ. (BERNARD, *Reliq. medicocritiq.* pag. 9, 10) κοινὸν ὄνομα τῆς Ἀρκεύθου σημειόνου τὸ Ράμνος.

Ὁ Σ. (λεξ. Δένδρον, σελ. 93) ἐρμηνεύει τὸν Ράμνον, ἀρσ. « Ranno, Marucca, Spina Giudaica ».

ἈΔΕΛΦΟΪ. Τὴν κυρίαν σημασίαν τῆς λέξεως δὲν εἶναι ὅστις δὲν τὴν γνωρίζει. Γνωστὴ ἐκ μέρους εἶναι καὶ ἡ μεταφορικὴ κατὰ τὴν ὁποίαν Ἀδελφοί (confrères) συναλλήλως ὀνομάζονται τὰ μέλη ἐνὸς συστήματος ὁποιοῦδήποτε, καὶ τὸ σύστημα Ἀδελφοσύνη (confrérie), ὡς εἶναι, παραδείγματος χάριν, τὰ συστήματα ἢ αἱ ἐταιρίαι (corporations) τῶν τεχνῶν, τὰ πολλὰ καὶ διάφορα τάγματα τῶν Μοναχῶν τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας. Ἀδελφοὺς ὀνομάζουσι ἀλλήλους καὶ οἱ λησαί, ὅταν ᾖναι πολλοὶ συνδεμένοι εἰς ἓν σύστημα, κυβερνῶμενον ἀπὸ Ἀρχιλησῆν, καθὼς τὰ μοναστήρια ἀπὸ Ἀρχιμανδρίτην ἢ Ἡγούμενον. Τοιοῦτον ἦτο τὸ περιβόητον σύστημα τῶν πειρατῶν, τοὺς ὁποίους ἐκατατρόπωσεν ὁ μέγας Πομπήϊος (Πλουτάρχ. Πομπ. § 24-28). Τοιοῦτον ἀκόμη εἰς τοὺς νέους χρόνους καὶ τὸ ὄχι ὀλιγώτερον περιβόητον σύστημα τῶν Ἀμερικανῶν πειρατῶν τῶν ὀνομασθέντων Φλιβουσιέρων (Flibustiers).

Ἄλλ' εἶναι ἐν ἄλλο εἶδος Ἀδελφῶν, καὶ μί' ἄλλη Ἀδελφοσύνη, τῆς ὁποίας ὀλίγοι γνωρίζουσι, καὶ ὀλιγώτεροι ἔτι ἐρεῦνησαν τὸ τυπικόν. Τῶν μονάρχων λέγω τῆς σημερινῆς Εὐρώπης, οἱ ὁποῖοι γράφοντες πρὸς ἀλλήλους, προγράφουσι τὸ Ἀδελφὲ (Mon frère). Τὸ ἔθος τοῦτο δὲν εἶναι νέον. Ἀδελφοὺς ὀνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι Αὐτοκράτορες ὄχι μόνον τοὺς βασιλεῖς ἢ ῥήγας τῆς δύσεως, ἀλλὰ, τὸ παραδοξότερον, καὶ αὐτὸν τὸν βασιλέα τῆς Περσίας, ὡς καὶ οὗτος πάλιν γρά-

φων πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα τὸν ἔλεγεν Ἀδελφὸν (Ἰδ. Κωνστ. Πορφυρ. Ἔκθ. τῆς Βασιλ. τάξ. μὲ τὰς σημ. τοῦ Ρεῖπκίου σελ. 814, ἐκδ. 1830). Ὁ Ἱστοριογράφος Μένανδρος μᾶς ἐφύλαξε προγραφὴν ἐπιστολῆς τοῦ Πέρσου Χοσρόου πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν τὴν ἐξῆς: « Θεῖος, ἀγαθὸς, εἰρη-
 » νοπάτριος (ἴσ. εἰρηνοποιὸς) ἀρχαῖος Χοσρόης, βασιλεὺς
 » βασιλέων, εὐτυχῆς, εὐσεβῆς, ἀγαθοποιὸς, ὧτινι Θεοὶ με-
 » γάλην τύχην καὶ μεγάλην βασιλείαν δεδώκασι, γίγας γι-
 » γάντων, ὃς ἐκ Θεῶν χαρακτηρίζεται, Ἰουστινιανῶ Καί-
 » σαρι, ἈΔΕΛΦΩ ἩΜΕΤΕΡΩ » (Μένανδρ. σελ. 353, ἐκδ. 1829). Ὅτε ἤρχοντο πρέσβεις ἀπὸ Περσίας εἰς τὸ Βυζάντιον, ὁ ὑποδεχόμενος αὐτοὺς αὐτοκράτωρ ἐχρεώσκει νὰ τοὺς ἐρωτήσῃ, κατὰ τὸν τύπον, « Ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὑγιαίνει; » Ἄν ὁ πρέσβυς ἔφερε καὶ δῶρα, ἔλεγε πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα: « Ὁ
 » ἀδελφός σου ἔπεμψέ σοι δῶρα, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι
 » αὐτὰ » (Κωνστ. Πορφυρ. Ἔκθ. τῆς βασιλ. τάξ. I, 89, σελ. 406).

Ἡ ἔρευνα τῆς βασιλικῆς ταύτης Ἀδελφοσύνης, μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν ἀληθινὴν αὐτῆς αἰτίαν. Ἐπειδὴ οἱ βασιλεῖς οὗτοι ἐκυβερνοῦσαν καὶ κυβερνοῦν τοὺς λαοὺς τῶν δεσποτικῶς ὡς κτήνη, καὶ ὄχι ὡς ἀδελφοὺς, οὐδ' ὡς υἱοὺς (ἂν καὶ κάποτε τινὲς ἐξ αὐτῶν ὑποκρινόμενοι ἐπεθύμησαν νὰ ὀνομάζωνται πατέρες): ἀκόλουθον ἦτο, διὰ νὰ φυλάσσωνται ἀπὸ τὰ ἐνδεχόμενα διαγκώματα ἢ λακτίσματα τῶν κτηνῶν τούτων, νὰ περικυκλωθῶσιν ἀπὸ πολλοὺς δορυφόρους, σωματοφύλακας, ἀυλικούς, ἀξιωματικούς, εἰς ἓνα λόγον, ἀπὸ πολλοὺς ὑποδεσπότας. Ἄλλ' ἢ πείρα τοὺς ἐδίδαξε τὸ μὲν, ὅτι καὶ οἱ ὑποδεσπόται, ἐπρόδωκαν πολλάκις τοὺς δεσπότας τὸ δὲ, ὅτι καὶ ἂν μείνωσι πιστοί, δὲν ἐφάνησαν πάντοτε ἱκανοὶ νὰ τοὺς φυλάξωσιν ἀπὸ τῶν λαῶν τὴν ἀγανάκτησιν. Ἐπενόησαν λοιπὸν νὰ ἰσχυροποιήσωσι τὴν ἐσωτερικὴν ταύτην μὲ ἐξωτερικὴν ἄλλην

φυλακῆν, συνδεδεμένοι με τοὺς ἄλλους βασιλεῖς ὡς ἀδελφοί, διὰ τὰ τρέχη εἰς βοήθειαν ἑνασ τοῦ ἄλλου, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ, φωνάζοντες πρὸς ἀλλήλους, ὅ,τι ἔλεγεν ὁ Σολομών διὰ τοὺς ἀληθινούς ἀδελφούς: « Ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος, ὡς πόλις » ὀχυρὰ καὶ ὑψηλὴ, ἰσχύει δὲ ὡσπερ τεθεμελιωμένον βασι- » λειον ». Διὰ τὰ ἰσχυροποιήσωσιν ἐπιμᾶλλον καὶ τὰ Θεμέλια, ἐπενόησαν καὶ τὰ συμπεθεριάζωσι μετὰ μόνων ἀλλήλων, δίδοντες υἱοὺς ἢ θυγατέρας, εἰς ἡγεμόνας, ἢ ἡγεμόνων τέκνα ἀλλότρια· καὶ κρίνοντες τὴν με τοὺς ὑπηκόους των συμπεθεριάν αἰσχροὺν παράδασιν τῆς βασιλικῆς ἀδελφοσύνης. Ὁ ὑψηλοφρονέστατος δεσπότης, Λοδοβίκος δέκατος τέταρτος, ἀναγκασθεὶς εἰς τὸ γῆρας του τὰ νυμφευθῆ δι' ἐκκλησιαστικῆς εὐλογίας παλλακῆν ἰδιωτικῆν, τὴν περιδόητον Μεντενωνα (Maintenon), τὴν ἐνυμφεύθη ὁμως μυσικώτατα, φοβούμενος τὸν ἀπὸ τοὺς ἀδελφούς του λοιπούς βασιλεῖς ἔλεγχον. Ὁ διάδοχός του καὶ χοιρόβιος Λοδοβίκος δέκατος πέμπτος, ἂν καὶ ἐκυλίσθη εἰς πολλῶν ἀχρείων παλλακίδων κοίτην, μαστροποὺς ἔχων αὐτοὺς τοὺς αὐλικούς του, ἂν καὶ ἔφθειρε μετὰ τὸ αἰσχρὸν αὐτοῦ παράδειγμα, μέγα μέρος τοῦ ἔθνους, δὲν ἐτόλμησεν ὁμως τὰ νυμφευθῆ διὰ θρησκευτικῆς ἱερουργίας καμμίαν ἀπὸ τὰς παλλακίδας του. Ὁ δεσπότης τῆς Ῥωσίας, καὶ ἀρχηγὸς τῆς Ἁγίας συμμαχίας, Ἀλέξανδρος, ἐσέρησεν αὐτογνωμόνως τὴν νόμιμον διαδοχὴν Ῥωσικοῦ θρόνου τὸν Κωνσταντῖνον, διότι οὗτος εἶχε νυμφευθῆν γυναῖκα Πολωνῆν ἐκ τῶν ἰδιωτῶν, καὶ ἐνθρόνισεν τὸν Νικόλαον, τοῦ ὁποίου ἡ ζέψις ἐπροξένησεν αἰματοχυσίαν, πρόδρομον τῆς μελλούσης ἔπειτα σφαγῆς πολλῶν μυριάδων Πολωνῶν. Τόσον εἶναι πολύτιμον τῶν δεσποτῶν τὸ αἷμα, ἢ μᾶλλον ὁ

ἰχώρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν.

Δὲν ἐξεύρω ἂν ἡ ἀλλόκοτος ἀδελφοσύνη τῶν δεσποτῶν τῆς

Εὐρώπης ἐκτείνεται καὶ εἰς τοὺς ἐθνικοὺς ἀλλογενεῖς δεσπότης· ἐάν, καθυπόθεσιν, γράφοντες πρὸς τὸν Σουλτάνον τοῦ Βυζαντίου, τὸν ὀνομάζωσιν Ἀδελφόν, ἢ ἐάν, χρείας καλούσης, ἦν' ἔτοιμοι καὶ νὰ συμπεθεριάσωσι μ' αὐτόν. Τὸ πρῶτον μὲ φαίνεται δυσκολώτατον: πῶς νὰ ὀνομάσωσιν ἀδελφόν, τὸν ὅστις τοὺς ὠνόμαζε χθές καὶ προχθές ἀκόμη, Σκύλους, Χοίρους, Κι α φή ρ ο υ ς; Τὸ δεύτερον, ἐνδεχόμενον νὰπραχθῆ, ἐάν καταδεχθῆ ὁ Σουλτάνος νὰ στείλῃ πρεσβείαν ζητῶν καμμίαν βασιλοπούλαν Ἀουστριακὴν, Προυσιακὴν, ἢ Ῥωσικὴν, ὡς ἐστειλεν (ἐτ. 1346) ὁ Σουλτάνος Ὀρχάνης πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τῶν Ῥωμαίων τὸν χριστιανικώτατον Ἰωάννην τὸν Καντακουζηνόν κ' ἔλαβε παρ' αὐτοῦ μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς του θυγατέρας, τὴν Θεοδώραν εἰς γυναῖκα (Ἰωάνν. Καντακουζ. Ἱστορ., III, 95, σελ. 585-589, νέας ἐκδ.)

ἈΔΙΑΝΩΡΙ, Σ.

ἈΕΤΙΤΗΣ, λίθος ὀνομαζόμενος ὡς καὶ ἀπὸ τοὺς παλαιούς, Ἀετίτης, Ἑλλ. διότι τὸν εὔρισκαν εἰς τῶν αἰετῶν τὰς φωλεὰς, ὡς λέγει ὁ Πλίμιος (XXX, 15, et XXXVI, 21). Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 23, pag. 215) ἶδεν εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὅπου πλεονάζει ὁ Ἀετίτης, τοὺς καλογήρους νὰ τὸν μεταχειρίζωνται μαγικῶς εἰς ἀνακάλυψιν τοῦ ἀγνωστοῦ κλέπτου. Ἡ πλάνη εἶναι παλαιά: « Ἔστι δὲ κλεπτέλεγχος, εἰ » ἐπιθείῃ τις εἰς τὸν προσφερόμενον ἄρτον· ὁ γὰρ κλέψας οὐκ » ἀν δυνηθεῖν καταπιεῖν τὰ μασσηθέντα... καὶ συνεψόμενος ὁ » Ἀετίτης τοῖς ἐδέσμασι, κλεπτέλεγχος γίνεται κ. τ. λ. » (Διοσκουριδ. V, 161).

ἈΖΑΤΟΣ, Δ. Ἐδανείσθη τὴν λέξιν ἀπὸ τὸν Μεύρσιον, καὶ τὴν ἐνάησαν καὶ οἱ δύο εἰς σημασίαν τοῦ Ἐλεύθερος. Ἡ λέξις εἶναι γνωστὴ εἰς τὴν γλῶσσαν, οἷον Τὸν ἔκαμα ἀζάτην, ἤγουν τὸν ἀπέλυσσα, τὸν ἐλευθέρωσα· ἀλλὰ τὴν ἐνόμισα καὶ

τὴν νομίζω Τουρκικὴν, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ Λατινοτουρκικὸν λεξικὸν τοῦ Κλοδίου « Liber... Azad »: Ἀλλὰ πῶς πάλιν εἰσεχώρησε Τουρκικὴ λέξις εἰς τὸν Ἡσύχιον; ἐπειδὴ φέρει: « Ἀζάτη, ἐλευθερία » τὸ ὁποῖον κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὴν τελευταίαν Ἀγγλικὴν ἔκδοσιν τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάνου, μὲ κακὴν ἔτυμολογίαν. Ἄν ἀληθῶς ἐλληνίζει παράγεται ἀπὸ τὸ Δωρικὸν Ζάτα ἀντὶ τοῦ Ζήτη Ἑλλ. καὶ κοιν. μὲ τὸ σερπητικὸν α. Λέγομεν σήμερον Ζήτη καὶ Ζήτησις, ὡς ἔλεγον καὶ οἱ παλαιοὶ Αὔξη καὶ Αὔξησις, Μάθη καὶ Μάθησις, Πάθη καὶ Πάθησις. Ἀζάτη δικαίως ἐλέγετο ἢ ἐλευθερία (affranchissement, émancipation), ἢ γουὺ ἢ κατάστασις ἐκείνου, τὸν ὁποῖον κάνεις πλέον ἀνὲν ἔχει δίκαιον νὰ ζητήσῃ.

ἈΖΥΜΙΤΗΣ. Ζ. Προζυμίτης.

ἈΗΔΩΝΙΟΝ, Ἀηδῶνι, Σ. Ἐπέρασαν ἤδη χίλια ἑπτακόσια σχεδὸν ἔτη ἀφοῦ οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς ἐμεταχειρίζοντο τὸ ὑποκοριστικὸν τοῦτο εἰς σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου. Ἀηδῶν (rossignol), ἐπειδὴ ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς πρώτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας Δίων ὁ Χρυσόσομος Λόγ. Ικνι, σελ. 607) εἶπεν Ἀηδῶνιον ἀντὶ τοῦ Ἀηδῶν.

ἈΘΑΛΛΗ. Ζ. Ἐρμιγγοβόος.

ἈΘΕΟΦΟΒΟΣ, Σ. (qui ne craint point Dieu, un scélérat, homme sans foi).

* ΑἴΜΟΒΟΡΟΣ: συνειθίζεται καὶ τοῦτο σήμερον εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Αἵματοπότης, Σ. καὶ Αἵματολάπτης (Ἄτακτ. II, σελ. 21).

ἈΚΑΚΙΑ, Δ. — 2) Τὰ ραβδιά τῶν Μοναχῶν τοῦ Σιωᾶ (Βελον, *Observat.* II, 66, σελ. 287. Διοσκορίδ. I, 133).

ἈΚΑΝΘΙΟΝ, ὑποκορ. τοῦ Ἄκανθα, Ἑλλ. (épine). Ὁ Βελώνιος (*Observat.* II, 88, page 325) ὀνομάζει ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ γένη τῶν Ἄκανθῶν Spina sancta (ἀγίαν ἄκανθαν),

διὰ τὴν κοινὴν ὑπόληψιν, ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐσκευάσθη ὁ Ἀκάνθινος ζέφανος τοῦ Χριστοῦ, πιθανὸν ὅτι ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Epine du Christ*. Εἶναι καὶ ἄλλο γένος Ἀκάνθη ἀγρία τοῦ Διοσκορίδου (III, 20) τῶν νέων φυτολόγων ὁ *Acanthus spinosus* (*Acanthe épineuse*), ἡ ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς Ἕλληνας ὀνομαζομένη Μούτρινα, οὐδετ. πληθ. ὡς τὸ γράφει ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse, pag. Ixxv*), ἢ ἴσως Μουτρίνα, *Ἑλλ. ἐνικ.*

* **ἈΚΑΤΑΖΗΤΗΤΟΣ.** Λέξις ἐσχάτως χωρισθεῖσα εἰς τὸν *Θησαυρὸν τοῦ Στεφάνου*, καὶ κοινὴ σήμερον εἰς ἡμᾶς, εἰς σημασίαν μάλις νομικῆν διὰ τὰ συναλλάγματα, οἷον περὶ ἀνθρώπου, ὅστις ἔδωκε λογαριασμὸν ἀκριβῆ τῶν ἐμπιστευθέντων εἰς αὐτὸν ὅποιωνδήποτε πραγμάτων, ὥστε νὰ μὴν ἔχη τις τι νὰ τοῦ ζητήσῃ πλέον, λέγομεν ὅτι *Μένει ἐλεύθερος καὶ ἀκαταζήτητος* (*acquitté, libéré*).

ἈΚΑΤΑΣΤΑΤΟΣ. Ζ. Κατάσασις.

* **ἈΚΙΑΛΛΑΚΑΝ,** *Ἑλλ. ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην*, κατὰ τὸν *Βελώνιον* (*Observat. I, 16, pag. 38*) γένος τι δρυὸς (*chêne*). Εἰς δὲ τὸ ἅγιον ὄρος Ἀρίαν (*Ibid. 42, pag. 88*). Πιθανὸν ὅτι ἐκεῖνο τὸ γένος, τῆς ὁποίας τὸν καρπὸν ὀνομάζει Ἄκυλον ὁ Ποιητὴς (*Ὀδυσσ. κ', 242*),

Παρ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλεν, καρπὸν τε κρανεΐης.

Ἡ Ἄκυλος (λεγομένη καὶ Ἀκύλη), ἡ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον ὀνομαζομένη Ἀρία, εἶναι ἡ *Quercus ilex* (*l'Yeuse*) τῶν φυτολόγων· ἡ δὲ Βάλανος, ἡ *Quercus esculus* (*hêtre*) ἡ καὶ Φηγὸς, Ἑλλ. (*Fagus*, Ῥωμ.) λεγομένη. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (*V, 94*) ἐξηγεῖ τὰς ἀκύλους « *Τὰς τοῦ πρίνου βάλανας· Ἄκυλος γὰρ ὁ τοῦ πρίνου καρπός* ». Ἄλλοῦ δὲ, περὶ

τοῦ Φυγοῦ τοῦ αὐτοῦ Θεοκρίτου (IX, 20), « Φηγοί, οἱ »
 » βάλανοι... Εἰσὶ δὲ δρυὸς γένη πέντε, Φηγός, Κιμερίς,
 » Ἐτυμόδρυς, Ἀλίφλοιος, Ἄκυλος ».

ἌΚΟΝΑΧΙΑ ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην ὁ
 Βελώνιος (Observat. I, 18, pag. 43) τὸν Ἄκανον Ἑλλ. τῶν
 παλαιῶν. Ἄλλοι περιηγηταὶ τὸ ἤκουσαν, εἰς τὴν Κρήτην καὶ
 αὐτοί, προφερόμενον Ἀγαύαυον (Agauaupo), ὡς τὸ
 ἐσεμείωσεν ὁ Σνεϊδέρος εἰς τὸ Ἑλληνογερμανικόν του Λεξικόν
 (λέξ. Ἄκανος), περὶ τῆς ὁποίας παραξένου διὰ δύο ἀλλεπαλλή-
 λων διφθόγγων γραφῆς διζάζω. Εἰς μόνον τὸν Θεόφραστον
 (Περὶ φ. ἰσop. I, 10, § 6, σελ. 32) εὐρίσκεται ἡ λέξις,
 Ἄκανος. Τὸ σωζόμενον χυδαῖον Ἀκονάχια εἶναι ὑποκορ.
 τοῦ Ἄκανός, Ἀκάνιον, Ἀκανάκιον (ὡς Παιδίον, Παιδάκιον)
 καὶ χυδαιέστατα Ἀκονάχιου. Ὁ Δ. τὸ ἔγραψε διὰ τοῦ κ̄, καὶ ὡς
 Ξηλ. ἐνικ. Ἀκονακία. Οἱ φυτολόγοι ὠνόμασαν Onopordum
 Acanthium (Onoporde Acanthin, ou Pet d'âne).
 Ἄλλοι διζάζουν περὶ τούτου. Ἴδε τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον ση-
 μειώσεις καὶ τὸν Πίνακα τοῦ Σνεϊδέρου.

Οἱ Ἑβδομήκοντα ἔκλιναν τὸν Ἄκανον περιπτοσυλλάβως,
 Ἄκαν, ακνωσ « Ὁ Ἄκαν ὁ ἐν τῷ Λιβάνῳ... καὶ συνεπάτη-
 » σαν τὸν ἄκανα » (Βασιλ. Δ', 10', 9) ἐρμηνεύοντες τὸ
 Ἑβραϊκὸν קִיָּה (Χοχά) τὸ ὁποῖον ἄλλοῦ ἐρμηνεύουν διὰ τοῦ
 συνειθεσέρου συνων. Ἄκανθα· ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο (Ἄκανος
 καὶ Ἄκανθα εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὀνόματα, σημαίνοντα γε-
 νικῶς καθὲν ὀξύ, δυνατόν νά κεντᾶ (épine).

Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν μας μία ἄλλη λέξις Ἄγαυον,
 οὐδέτ. τὸ ὁποῖον συγγενεῦει βέβαια μὲ τὸν Ἄκανον καὶ μὲ τὴν
 Ἄκανθαν, ὡς τὸ ἐσήμειωσα ἄλλοῦ (Πλουτάρχ. Β. Μέρ. 5,
 σελ. 343). Ἄγαυον ὀνομαζόμενον τὸν Ἀθήρα τῶν ἀσαχύων
 (barbe d'épi) διὰ τὸ ὀξύ δηλαδὴ τοῦ ἀθήρος καὶ ἀκανθῶδες.

Κατά τὸν Ζωναράν, « Ἄγανον τὸ φρυγανῶδες ξύλον καὶ » ἔτοιμον κατεαγῆναι ». Περὶ τῆς ἔτυμολογίας μόνης ἀμφιβάλλω· πολὺ πιθανώτερον κρίνω, ὅτι Ἄγανα ὠνομάσθησαν τὰ φρυγανῶδη, διὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, ὡς ξηρὰ καὶ λεπτά, καὶ ἀκολούθως κεντητικά, ὡς ἄκανοι ἢ ἄκανθαι.

Ἄγανα ἤκουσεν ἔτι ὁ Βελώνιος (Observat. II, 68, pag. 291) ὀνομαζόμενα ἀπὸ τοὺς Μοναχοὺς τοῦ Σιναίου ὄρους γένος τὶ ὄσρειδίων ὑπερμεγάλων, τὰ ἀπὸ τὸν Πλίνιον ὀνομαζόμενα Τρίδακνα (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημ. μου, σελ. 144), ἴσως διὰ τὸ ἐξῶθεν τοῦ ὄσράκου ἀκανῶδες.

ἈΚΟΝΙΤΟΝ καὶ σήμερον ὀνομάζεται ὡς τὸ ὠνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ, Ἀκόνιτον, Ἑλλ. (Aconit), ἀπὸ τὰς Ἀκόνας, κώμην τῶν Μαρυανδηῶν. Τῶν σημερινῶν, τὸ Aconitum Napellus (Ἰδε τὸν Θεόφραστον τοῦ Stackhouse, pag. Ixxv). Εἰς Γλ. χειρόγραφον τὸ εὐρίσκω ὀνομαζόμενον Γραικιεῖ καὶ Στριγλοβότανον, ἴσως διότι οἱ στρίγλοι (sorciers) μεταχειρίζονται μάλιστα τὰ θανατηφόρα ταῦτα φάρμακα.

ἈΚΡΑΜΕΛΟΝ (engelure). Ἰδ. Σ. λέξ. Ξεπάγιασμα.

ἈΚΡΙΒΟΠΛΕΡΩΝΩ.

ἈΛΑΔΑΝΟΣ, ἄρσ. Σ. Λάδανον, οὐδετ. Ἑλλ. καὶ Λήδανον, Ἑλλ. (ladanum), Λιπασία ῥητινώδης προσκολλημένη εἰς τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ τοῦ Λήδου, ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸνομα (Λήδανον). Τὸ Λήδον, εἶδος Κίσου, κατὰ τὸν Διοσκορίδην, εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ Cistus Creticus ἢ Cistus ladani-ferus (Ciste de Crète), διότι εἰς τὴν Κρήτην μάλιστα καὶ φύεται, καὶ συνάγεται πολὺ. Δύο τρόπους συναγωγῆς ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 128). Ὁ πρῶτος, ἀπὸ τὰ γένεα τῶν αἰγιδίων, εἰς τὰ ὅποια προσκολλᾶται ὅτε βόσκονται τὸ Λήδον· ὁ δεῦτερος ἀπὸ σχοινία συρόμενα καὶ προσριθόμενα εἰς τὸ φυτὸν, « Ἐνιοὶ δὲ καὶ σχοινία ἐπισύρουσι τοῖς θάμνοις, καὶ τὸ προσ-

» πλασθέν αὐτοῖς λίπος ἀποξύσαντες ἀναπλάσσουσι ». Μόνον τὸν δεύτερον τοῦτον τρόπον ἴσωρεῖ ὁ Βελώνιος (Observat. I, 7, pag. 19) ἀντὶ τῶν σχοινίων, λέγων ΣΤΡΟΠΟΝ ΑΠὸ ΛΩΡΙΑ (Ianières) ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Κρητικούς Ἐργασήριον (Ergastiri).

ἌΛΑΜΠΙΚΟΣ. Ζ. Λαμπίκου.

ἌΛΘΑΪΑ. Ζ. Βύσκος.

* ἌΛΙΕΨΩ. Ζ. Γριπίζω.

ἌΛΙΜΑΤΙΑ, Δ. Ἄλιμος, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, pag. 44), τὸ μὲν φυτὸν χρησιμεύει εἰς τοὺς φραγμοὺς (haies), οἱ δὲ ἄκροι του βλαστοὶ τρώγονται ἐψητοί, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ὁ Διοσκορίδης (I, 120) « Ἄλιμος, » θάμνος ἐς φραγμίτης... φύεται ἐν παραθαλασσίαις καὶ » φραγμοῖς. Λαχανεύεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, ἐψόμενα εἰς » βρώσιν, κ. τ. λ. ». Ὁ Θεόφρασος τὸ ὀνομάζει οὐδετέρως Τὸ Ἄλιμον. Οἱ νέοι φυτολόγοι, *Atriplex halimus* (*Arroche halime* ἢ *Pourpier de mer*).

* ἌΛΛΗΚΟΝΤΙΖΩ.

ἌΛΥΓΑΡΕΑ. Ζ. Λυγαρία.

ἌΛΨΓΙΣΤΟΣ. Ζ. Λυγαρία καὶ Λυγέα.

ἌΜΑΝΪΤΗΣ, Μύκης, Ἑλλ. (*champignon*). Πρῶτος ὁ Νίκανδρος, ποιητῆς ἀκμάσας 150 σχεδὸν ἔτη πρὸ Χριστοῦ, ἐπέφερε τὸνομα Ἄμανίτης, ὡς ἐπίθετον τοῦ Μύκης,

— Καί τε μύκητας ἀμανίτας τὸτ' ἀφεύσαις

(παρὰ τῷ Ἄθην. II, σελ. 61). Οἱ μεταγενέστεροι τὸ ἐμεταχειρίσθησαν, ὡς τὸ μεταχειριζόμεθα ἔτι καὶ σήμερον, εἰς τόπον τοῦ ἀπαρχαῖσμένου Μύκης.

ἌΜΒΥΞ. Ζ. Μασάριον.

* ἌΜΕΡΙΜΝΟΜΕΡΙΜΝΟΝ. οὐσ. οὐδέτ. ἐρμήνευσα

(δὲν ἐνθυμοῦμαι πεῦ) τὴν ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους μεταφερθεῖσαν εἰς τοὺς Γάλλους λέξιν *sinécure* (σύνθετον ἀπὸ τὸ *sine cura* Ῥωμ. Ἄνευ μερίμνης, Ἑλλ.) σημαίνουσιν ἐπάγγελμα ἐκκλησιαστικὸν ἢ πολιτικὸν, χρειάζομενον (ὡς ὅλα τὰ ἐπάγγελα) φροντίδα καὶ μερίμναν, καὶ ὅμως χαριζόμενον εἰς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι τὸ λαμβάνουν καὶ φέρουν μόνον τὸνομα διὰ μόνην τιμὴν, ἢ τὸ χειρότερον καὶ διὰ νὰ ἀπολαύωσι πραγματικῶς, τὸν ὠρισμένον εἰς τὸ ἐπάγγελμα μισθόν. Τοιαῦτα ἄμεριμνομέριμα τιμητικά ἔχουν οἱ πολλοὶ νομάδες Ἀρχιμανδρίται χωρὶς μάνδραν, ἐπιθυμηταὶ τῶν τίτλων. Ἐὰν δὲ λαμβάνωσι καὶ μισθὸν ἢ δωρήματα δι' αὐτὰ, τότε γίνονται καὶ Σιμωνιακοί, ὡς λέγει ὁ Ἄγγλος ποιητὴς

No Simony nor *sinécure* were known,
Nor would the bee work honey for the drone.

ἤγουν Δὲν γνωρίζεται Σιμωνία οὐδ' ἄμεριμνομέριμον, οὐδ' ἐργάζετ' ἢ μέλισσα τὸ μέλι της διὰ τοὺς κηφήνας (Ἰδ. S. JOHNSON, *Dictionn. of the engl. languag.* W. *Sinécure*).

Ἄμεριμνομέριμον ἔτι ἐπάγγελμα, πολιτικὸν ἢ ἐκκλησιαστικὸν, ἐνεργεῖ, καὶ ὅστις μεριμνᾷ μὲν ὅποσοῦν εἰς αὐτὸ, ἀλλὰ πληρόνεται τὴν μερίμναν του πολλαπλασίωνα παρ' ὅ,τι δικαίως ἀξίζει. Καὶ ἐπειδὴ τοιαῦται ἄσωτοι πληρωμαὶ δὲν γίνονται ἀπὸ τοὺς δεσπότης πλὴν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐπιβαλλομένων εἰς τὸν ἀληθῶς μεριμνητὴν ἐργάτην λαόν, ἀκολούθως οἱ τοιοῦτοι ἄμεριμνομέριμοι γίνονται κλέπται τῶν δημοσίων, ἢ κλεπταποδόχοι τοῦ κλέπτου δεσπότη.

ἌMI ἢ ἌMMI. Τὰ Γλ. φέρουν εἰς πτ. γενικ. « Ἄμεως, » ὃ λέγεται Λαγοκύμιος ». Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Ammi copticum* (*Ammi* ἴσως τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Ἄσπρο-

κέφαλος, κατά τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου « Ammi » *tamus*, Ἄσπροκέφαλος » STACKHOUSE, ΙΧΧV).

ἈΜΜΩΝΙΑΚΟΝ. Ζ. Λεοντόγαλα.

ἈΜΟΥΡΓΑ. Ζ. Βουῦρκα.

ἈΜΠΕΛΙΜΕΛΑΙΝΑΝ, Ἑλλ. ὀνομάζουσι οἱ Γραικοὶ φυτὸν τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον *Taminier* ἢ *Racine vierge*, ἢ *Sceau de Notre-Dame*, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* III, 51, pag. 465). Ἀπὸ τὸ Ἄμπελος, διὰ τινὰ πρὸς τὴν Ἄμπελον (*vigne*) ὁμοιότητα, καὶ τὸ Μέλαινα διότι τὸ χρῶμα τῆς ῥίζης τοῦ φυτοῦ εἶναι τῶντι μαῦρον.

Εἶναι ἡ ἀπὸ τὸν Ἰπποκράτην (*Περὶ συρίγγων* § 6, σελ. 686) ὀνομαζομένη « Ἄμπελος ἀγρία, ἣν ἐνιοὶ καλοῦσι ψιλῶ- » θριον » καὶ παραγγελλομένη ὡς κατάπλασμα εἰς τοῦ πάτου τὴν ἔκπτωσιν (*chute de l'anus*). Ἀγρίαν τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (*Περὶ φ. ἰσop.* IX, 20, § 3, σελ. 326, *Schneider*) « Δριμὺ καὶ τῆς ἀμπέλου τῆς ἀγρίας ἢ ῥίζα » διὸ καὶ εἰς ψιλῶθρον χρήσιμον, καὶ ἐφηλίδας ἀπάγειν τῶ » δὲ καρπῶ ψιλοῦσι τὰ δέρματα ». Δὲν μένει λοιπὸν ἀμφιβολία, ὅτι λαλοῦν περὶ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ καὶ οἱ δύο, τοῦ ὁποῦ φυτολογικὸν ὄνομα θέτει ὁ Σπρέγγελος τὸ *Tamus communis* (*Taminier*) συμπεριλαμβάνων καὶ τὴν ὁμωνύμως λεγομένην ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 183) Ἄμπελον ἀγρίαν. Ἄλλ' ἡ ἀγρία Ἄμπελος τοῦ Διοσκορίδου δὲν ἔχει τὴν κοινὸν μὲ τὰς προλεγμένας πλὴν ὅτι « Ἐφηλίδας ἀποκαθαίρει » ὡς ἡ τοῦ Θεοφράστου. Τοὺς δὲ λοιποὺς χαρακτῆρας ἔχει ἄλλη Ἄμπελος λευκὴ λεγομένη ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 184) « Ἄμπελος λευκὴ, οἱ δὲ, Βρυωϊάν... ἢ Ψιλῶθρον... » καρπὸν δὲ ἔχει βοτριοειδῆ, πυρρὸν, ᾧ ψιλοῦται τὰ δέρματα ». Ταύτης τὸ φυτικὸν ὄνομα, κατὰ τὸν Σπρέγγελον,

είναι *Bryonia dioeca* (*bryone dioïque*). Φέρει και τρίτην ἄμπελον ὁ Διοσκορίδης (IV, 185) μαύρην, « Ἄμ- » πελος μέλαινα, οἱ δὲ Βρυωνία μέλαινα.... καρπὸς Βοτρυ- » ὠδης, χλωρὸς κατ' ἀρχὴν, πεπανθεὶς δὲ, μέλας γίνεται » ρίζα μέλαινα ἔξωθεν, ἔνδοθεν δὲ πυξοειδής ». Ταύτην οἱ φυτολόγοι ἐξεναντίας ὀνομάζουσι *Bryonia alba* (*Bryone blanche, ou Couleuvrée*), μ' ὅλον ὅτι φαίνεται ἢ αὐτὴ καὶ μὲ τὴν πρώτην Γραικιστὶ ὀνομασθεῖσαν Ἀμπελιμέ- λαιναν.

ἈΜΥΛΑ (Ἄτακτα, II, σελ. 42). Τὸ Γαλλιστὶ *Crème*. λέγεται καὶ Ἀφρόγαλα ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, ἢ δὲ *Recuites* (τῶν Ἰταλῶν ἢ *Ricotta*) Μιζίτρα (ἢ Μυζήθρα) κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. III, 27, pag. 424*).

ἈΜΦΙΣΒΑΙΝΑ, γένος ὄφεως, Ἀμφίσβαινα, Ἑλλ. (*Amphisbène, Serpent à deux têtes, ἢ Serpent double marcheur*). Εἰρύλαξε τὸ παλαιὸν τῆς ὄνομα κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 31, pag. 70*).

ἈΝΑΒΑΪΝΩ, μεταφέρομαι εἰς τόπον ὑψηλότερον τοῦ ὁποίου πατῶ, Ἀναβαίνω, Ἑλλ. (*monter*). ὡς τὸ ἐναντίον ΚΑΤΑΒΑΪΝΩ, μεταφέρομαι εἰς τόπον χαμηλότερον τοῦ ὅπου πατῶ, Καταβαίνω, Ἑλλ. Αὕτη εἶναι ἡ κυρία σημασία τῶν ῥημάτων τούτων. Αἱ μεταφορικαὶ εἶναι πολυάριθμοι, οἷον περὶ ἔτι ριζωμένων εἰς τὴν γῆν, Τὰ σιτάρια ἀνέβησαν, ἤγουν αὐξήσαν εἰς μέγεθος, ἢ πωλουμένων εἰς τὴν ἀγορὰν, οἷον Τὸ σιτάριον, ἢ Ἡ τιμὴ τοῦ σιταρίου ἀνέβη ἤγουν πωλοῦνται ἀκριβώτερα.

Ἐκ τούτων μία ἔγινε, τρόπον τινὰ, παροιμιώδης, τὸ Ἀναβαίνω εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ Καταβαίνω εἰς τὸν ἄδην. Ωραία ἐφανέρωσε δι' αὐτοῦ τὴν πανταχοῦ παρουσίαν τοῦ Θεοῦ ὁ Δαυὶδ (Ψαλμ. ρλγ', 7-10) « Ποῦ

» πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
 » ποῦ φύγω; Ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν, σὺ ἐκεῖ εἶ, ἐὰν
 » καταβῶ εἰς τὸν ἄδην, πάρει· ἐὰν... κατασκηνώσω εἰς τὰ
 » ἔσχατα τῆς θαλάσσης, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χεὶρ σου, κ. τ. λ. ».
 Πρὸ τοῦ Δαυὶδ εἶπε σχεδὸν τὰ αὐτὰ ὁ Μωϋσῆς (Δευτερονομ.
 λ', 12), καὶ τούτους ἐμιμήθη ἔπειτα ὁ Παῦλος (Πρὸς Ῥωμ.
 ι, 6). Μεταξὺ τούτων, μὲ τὰ αὐτὰ χρώματα εἰκόνισε καὶ ὁ
 Πλάτων (Περὶ νόμ. X, σελ. 905) τὴν πανταχοῦ παρουσίαν
 καὶ πάντων πρόνοιαν τοῦ Δημιουργοῦ « Οὐ γὰρ ἀμεληθήσῃ
 » ποτέ ὑπ' αὐτῆς. Οὐχ οὕτω μικρὸς ὢν δύσῃ κατὰ τὸ τῆς
 » γῆς βάθος, οὐδ' ὑψηλὸς γενόμενος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνα-
 » πτήσῃ. Τίσεις δὲ αὐτῶν τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν, εἴτ'
 » ἐνθάδε μένων, εἴτε καὶ ἐν ἄδου διαπορευθεῖς, εἴτε καὶ τού-
 » των εἰς ἀγριώτερον ἔτι διακομισθεῖς τόπον ».

ἌΝΑΒΟΛΑΡΙ. Ζ. Καταβολάρι.

ἌΝΑΓΚΗ, κατάσασις τοῦ σερημένου τὰ πρὸς ζωὴν
 ἀναγκαῖα, Ἐνδεια, Ἑλλ. (nécessité, indigence), οἶον
 εὐρίσκεται εἰς ἀνάγκην ὁ δεῖνα. Εἶπαν οἱ Ἑβδο-
 μήκοντα (Βασιλ. Α', κβ', 2). « Καὶ συνήγοντο πρὸς αὐτὸν
 » πᾶς ἐν ἀνάγκῃ, καὶ πᾶς ὑπόχρεως, καὶ πᾶς κατώδυνος
 » ψυχῇ ».

ἌΝΑΓΥΡΟΣ, ἀρσ. Δ. ὀνομάζεται Γραικισί, κατὰ τὸν
 Βελώνιον (Observat. I, 17, pag. 41), ὁ ἀπὸ τοὺς πα-
 λαιοῦς (Διοσκορίδ. III, 167) Ἀνάγυρις καὶ Ἀνάγυρος,
 Ἑλλ. Anagyris foetida (Anagyris). Εἰς τὸν Νίκανδρον
 (Θηριακ. 71) γράφεται Ὀνόγυρος, κατὰ μὲν τὸν σχο-
 λιασὴν του, ὁ αὐτὸς καὶ ὁ Ἀνάγυρος, κατ' ἄλλους ὁμοῦς
 διάφορος ἀπὸ τὸν Ἀνάγυρον.

ἌΝΑΘΕΜΑ. ἌΝΑΘΕΜΑΤΙΖΩ. Ζ. Χαράμι.

* ἌΝΑΛΕΪΧΙΣΜΑ, ἐνέργεια τοῦ γλύφοντος τί (Θεατρ.

πολιτικ. κεφ. 3, σελ. 42). Ῥηματικὸν τοῦ ἀχρήστου Ἀναλει-
χίζω, ἀπὸ τὸ χρηστὸν Ἀναλείχω Ἑλλ. (lécher).

ἈΝΑΛΟΓΕΪΟΝ. Ζ. Εἰκονοσάσιον.

ἈΝΑΜΑΣΣΩ. Ζ. Μαμουλίζω.

ἈΝΆΜΕΣΑ. Ζ. Ἀναμεταξύ.

ἈΝΑΜΕΤΑΞΥ, ἐπίρρ. τοπ. καὶ χρον. Μεταξύ, Ἑλλ.
(parmi, entre) οἷον Εἰς τὸ ἀναμεταξύ των ἐκάθ-
η το ὁ δεῖνα. Ὁ Θουκυδίδης (IV, 25) εἶπεν « Ἐν τούτῳ
» τῷ μεταξύ ». — 2) Ἀναμεταξύ (pendant, sur ces
entrefaites), οἷον Εἰς τοῦτο τὸ μεταξύ ἔφθασεν ἢ
εἶδησις ὅτι, κ. τ. λ. « Ἐν τῷ μεταξύ χρόνῳ » Ἑλλ.

Κατεχωρίσθη καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά τὸ Ἀναμετα-
ξύ, ἀδίκως ἀπὸ τὸν Συνειθέρον ἐξορισθὲν εἰς τὰ δισταζόμενα.
Εἶναι συνών. τοῦ Ἀνάμεσα (parmi), Ἀναμέσον, Ἑλλ.

ἈΝΑΡΘΗΚΙ. Ζ. Ἄρτικα.

* ἈΝΑΣΩΝΩ, προσθέτω τὸ ἐλλείπον (compléter),
Ἀναπληρῶ, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ ἀχρηστὸν Ἀνασώω (συνών. τοῦ
Ἀνασώζω, Ἑλλ.) ὡς Χρυσώνω ἀπὸ τὸ Χρυσώω,

Καὶ ὅ,τι καὶ ἂν ἦτονε γιὰ χριὰ, τὴν ὥραν τ' ἀνασώσαν

(Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.).

* ἈΝΑΣΠΡΙΑ, ἔλλειψις ἄσπρων (manque d'argent),
Ἀχρηματία, Ἑλλ. καὶ Ἀκερμία. Τὸ τελευταῖον τοῦτο, ἐνο-
μίσθη κακῇ γραφῇ, ἀντὶ τῆς ὁποίας ἐπρόβαλαν οἱ κριτικοὶ τὸ
Ἀκερματία· χωρὶς ἀνάγκην, νομίζω. Ὡς ἀπὸ τὸ Αἷμα
παράγεται τὸ σερητικὸν Ἀναιμία (manque de sang), Ἑλλ.
ἀναλόγως ἀπὸ τὸ Κέρμα, ἐσχηματίσθη τὸ Ἀκερμία. Ζ.
Μαϊδία.

ἈΝΑΣΤΆΣΙΟΣ ὁ Δίκωρος, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. Ζ.
Ῥευματίζω.

* ΑΝΑΥΩ.

ΑΝΕΜΙΚΟΣ. Ζ. Άνεμος.

ΑΝΕΜΟΔΕΙΚΤΗΣ.

ΑΝΕΜΟΔΟΥΛΕΙΑ. Ζ. Άνεμος.

* ΑΝΕΜΟΛΟΓΟΣ, με συνών. Ανάπνευμα, Δ. Πιθανόν ότι νοεῖ τὸ *soupirail* τῶν Γάλλων. Ὁ Σ. τὸ ἐξηγεῖ *Coc-chiume (bondon)*.

ΑΝΕΜΟΜΑΧΙΑ. Ζ. Άνεμος.

ΑΝΕΜΟΣ. Τὸνομα ἔχει χώραν εἰς πολλάς φράσεις μεταφορ. οἶον, Ἄπέκτησε πολλά, ἀλλ' ὑπῆγαν ὅλα εἰς τὸν ἄνεμον ἢ « Ὑπῆγαν ἄνεμος τοῦ ἀνέμου » (Σ. λέξ. Πάγω), ἢ Τὰ ἐπῆρεν ὅλα ὁ ἄνεμος, ὡς εἶπαν οἱ Ἐβδομ. « Τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήψεται, καὶ ἀποίσει » *καταιγίς* » (Ἡσαί. νξ', 13), ἤγουν θέλει τοὺς διασκορπίσειν ἢ ἀφανίσειν ἢ ὀργῇ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἄνεμος. — Ἀνεμικὰ λόγια, Σ. τὰ μάταια, τὰ εἰς μηδὲν χρήσιμα λόγια. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. δ', 837) « Ἄνεμώλια βάζειν » καὶ οἱ Γάλλοι παραιμιωδῶς : *Autant en emporte le vent.* — Ἀνεμοδουλεία, Σ. ἔργον μάταιον, Πράξις ἀνωφελῆς (*action frivole*). — Ἀνεμομαχία (*ouragan*), Δ. Ἐκαταχωρίσθη ἐσχάτως καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά. Συνων. τοῦ Ἀνεμοζάλη, Δ. Ἀνεμοταραχὴ, Δ. ἢ Ἀνεμοτάραξις, Σ. Δ. καὶ τοῦ Στροβίλα (Ἄτακτ. IV, σελ. 558). Ζ. καὶ Ἀνεμοῦρα.

ΑΝΕΜΟΪΡΑ, οὐσ. Θηλ. Δ. Σ. Τὸ ἐξηγοῦν καὶ οἱ δύο ὡς συνών. τοῦ Ἀνεμομαχία (Ζ. Ἄνεμος). Δὲν εἶναι λοιπὸν σύνθετον ἀπὸ τὸ Ἄνεμος καὶ Οὔρος, ἀλλ' ἐσχηματίσθη κατὰ τὰ εἰς *ουρα* ἐπιτατικά (Ἄτακτ. IV, σελ. 376), ἤγουν Σφοδρὸς ἄνεμος. — 2) Ἀνεμοῦρα, Σ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ * Ἄνε-

μοδείκτης (girouette) Άνεμούριον, οὐσ. οὐδέτ. Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ὁ Σνεϊδέρος ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Ἄνεμος καὶ Οὔρος.

ἌΝΕΜΟΧΟΡΤΟΝ, ὠνομάσθη ἢ Ἐλξίνη, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 117). Τώρα μανθάνω ὅτι τὸ αὐτὸ ὄνομα, Ἄνε-
μόχορτον, ὀνομάζεται ἔτι καὶ ἡ Phalaris Canariensis τῶν φυτολόγων, κατὰ τὸν Ἄγγλον Φορσκάλ (Ἰδ. SPRENGEL, Histor. r. herbar. tom. I, pag. 217-218), καὶ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxxiij). Οὔτος προσθέτει καὶ συνών. ἄλλο ὄνομα Κούκολο.

Ἡ Φάλαρις, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (III, 159) εἶναι, κατὰ τινας, αὕτη ἡ Phalaris Canariensis τῶν νέων φυτολόγων, κατ' ἄλλους ὁμοίως, ἡ Phalaris aquatica.

ἌΝΕΜΠΟΡΟΣ, Δ. (χρδ. Ἀνήμπορος), συνών. τοῦ Ἄρ-
ρώσος, ἀσθενής (indisposé).

ἌΝΘΡΑΚΟΥΨΗ, « Ἀνθρακιά κούφη » ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (V, 85, σελ. 353).

ἌΝΙΣΤΟΡΟΥΨΑΙ.

ἌΝΤΩΝΙΟΣ ΜΟΥΣΑΣ. Ζ. Δυσπρίνιον.

ἌΝΥΠΟΦΕΡΤΟΣ, D. Ζ. Ἄνυπόφορος.

* ἌΝΥΠΟΦΟΡΟΣ, ὅστις δὲν ὑποφέρει (impatient).
— 2) Ἄνυπόφορος, εἰς σημ. παθητ. ὅστις δὲν ὑποφέρεται, συνών. τοῦ Ἄνυπόφερτος, Ἄνυποφόρητος, Ἑλλ. (insupportable, impatientant).

ἌΝΩΝΙΔΑ, ὀνομάζεται σήμερον (Stackhouse, pag. Ixxxiij) ἢ κατὰ τὸν Θεόφραστον, διὰ τοῦ ὄ, Ὀνωνίς, κατὰ δὲ τὸν Διοσκορίδην, διὰ τοῦ ᾠ, Ἄνωνίς, Ἑλλ. Οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν ἐταρίχευαν ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (III, 21) « Ἄλ-
» μεύεται δὲ πρὸ τοῦ ἀκανθοφυῆσαι, καὶ ἔσιν ἠδίστη ». Καὶ

τοῦτο ἴδε γινόμενον εἰς τὴν Κρήτην καὶ ὁ Βελώνιος (*Observat. I, 18, pag. 46*).

Τινὲς ἐνόμισαν, ὅτι καὶ ὁ Αἰγίπυρος τοῦ Θεοκρίτου (*IV, 85*) εἶναι γένος τὴ τῆς Οὐώνιδος (*Sprengel, Histor. r. herbar. tom. I, pag. 127*).

ἈΞΙΖΕΙ ΔΙΑ ΧΙΛΙΟΥΣ, Σ. « Μυρίων ἀντάξιος » Ἑλλ.

ἈΞΙΟΠΙΣΤΟΣ. Ζ. Πισικός.

ἈΠΑΡΑΒΑΤΟΣ. Ζ. Ἀπαραίτητος.

ἈΠΑΡΑΪΤΗΤΟΣ, D. (*indispensable*), Ἀπαραίτητος, Ἑλλ. (*inexorable*). Ἐλεγαν καὶ Ἀπαράβατος, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον κατακρίνει ὁ Φρύνιχος (*σελ. 138*), ὡς ἀνάττικον. Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Ἀπαράβατος, Σ. οἶον Νόμος ἀπαράβατος (*loi inviolable*).

ἈΠΕΙΘΗΣ, D. ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ Ἀπειθής, Ἑλλ. « Ἀπειθής, » ἀνυπότακτος, κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

ἈΠΕΛΠΙΣΜΕΝΟΣ (*désespéré*). — 2) Ἀπελπισμένος (*désespérant de*), συνταγμένον μὲ γενικὴν, οἶον (Ἀπολλων. ὁ ἐν Τύρ.)

Ἀπελπισμένος τῆς ζωῆς, ὡσάν ἀποθαμένος.

* ἈΠΕΡΙΠΟΪΗΤΟΣ, Ἀπεριποίητον λέγομεν, ὅτινα κἀνεὶς δὲν περιποιεῖται (*négligé, délaissé*). Κατεχωρίσθη ἐσχάτως καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἔκδοσιν τοῦ Στέφανου, ἡ λέξις.

* ἈΠΟΔΕΚΕΪ, ἐπίρρ. (γρ. Ἀπωδεκεῖ) σύνθ. ἀπὸ τὴν Ἀπὸ πρόθ. καὶ δύο ἐπίρρ. τοπ. Ὡδε (*ici*) καὶ Ἐκεῖ (*là*) Ἀπεντεῦθεν, Ἑλλ. οἶον (Ἀπολλών. ὁ ἐν Τύρ.).

Ἐμίσειεν ἀποδεκεῖ περίσσα πρικαμένος.

Ὁ αὐτὸς ποιητὴς φέρει καὶ Ἀποδευτοῦ ἀντὶ τοῦ Ἀπωδαυτοῦ (Ἀπὸ, Ὡδε, Αὐτοῦ) οἶον

Νά σηκωθῆς ἀποδευτοῦ, θέλω νά διορθώσω.

ΑΠΟΖΕΒΩ.

ΑΠΟΚΡΕΑ, Δ. Απόκρεως, Δ. Αποκριά, Σ. (Carnaval) ἡ πρὸ τῆς ἐβδομάδος τῆς λεγομένης Τυροφάγου ἢ Τυρινῆς ἐβδομάς. Οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὀνόμαζαν ἔτι καὶ * Ἀποσφαγὴν (Ἰδ. Μαλάλαν, Χρονογραφ. XII, σελ. 285, ἔκδ. 1831), ἤγουν παῦσιν ἀπὸ τὸν σφαγμὸν τῶν τετραπόδων καὶ τῶν πτηνῶν — 2) Ἀποκρέα καταχρηστικῶς ὀνομάζεται καὶ αὐτὴ ἡ Τυρινὴ ἐβδομάς. Ζ. Τυρινή.

ΑΠΟΛΥΜΑΤΑ, Σ. (ordures, excréments, crasse) Ἀπολύματα, Ἑλλ. Χωρὶς τὴν πρόθεσιν, Λύματα, ὁ Ὀμηρος (Ἰλιάδ. ξ', 170)

————— Ἀπὸ χροὸς ἡμερόεντος
Λύματα πάντα κάθηρεν, —————

τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ ὁ Ἀπολλώνιος : « Λύματα, ποτὲ μὲν τὰ ῥυ-
» πάσματα τοῦ σώματος, ποτὲ δὲ τὰ περικαθάρματα ».

* ΑΠΟΜΕΡΟΣ, καὶ Παράμερος ἐπίθ. οἶον Εἰς τόπον ἀπόμερον ἢ παράμερον (en un lieu écarté). Καὶ Ἀπόμερα ἢ Παράμερα ἐπίρρ. (à l'écart), οἶον Μ' ἐπ-
ῆρεν ἀπόμερα.

ΑΠΟΠΑΠΑΣ, Δ. ὅσις ἔπαυσε νά ἦναι τοῦ κλήρου τῶν ἱερέων (ex-prêtre).

ΑΠΟΣΤΗΘΙΖΩ, Δ. καὶ Ἐκστηθίζω, Δ. (apprendre par cœur).

ΑΠΟΣΤΡΑΤΕΥΩ καὶ παθ. Ἀποστρατεύομαι. Ἡ μετοχὴ Ἀποστρατευμένος, Δ. (Vétéran), ὅσις ἔπαυσε νά στρατεύεται, ἐξαλείφθη ἀπὸ τὸν κατάλογον τῶν στρατιωτῶν, διὰ γῆρας, ἢ ἄλλην αἰτίαν τινά. Ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ὀνομάζετο καὶ Βετεράνος, Δ. ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Veteranus.

* ΑΠΟΣΦΑΓΗ. Ζ. Αποκρέα.

ΑΠΟΤΑΪΩ. Ζ. Δ. λεξ. Μπαράκα.

ΑΠΟΤΖΙΑΩ, Δ. ῥῆμ. σύνθετον καὶ συνών. τοῦ Τζιλῶ (Ἄτακτ. II, σελ. 426). Ὁ Δ. τὸ γράφει κακὰ Ἀποτζύλον· τὸ ἐνόμισεν ὄν. οὐδέτ. καὶ τὸ ἀφῆκεν ἀνεξήγητον, διότι δὲν τὸ ἐκαταλαβε, ἀρκεσθεὶς εἰς τὴν ἀπὸ τὸ Ἰερακοσόφιον τοῦ Δημητρίου μαρτυρίαν « Ἀποτζύλα (γρ. Ἀποτσιλᾶ) διεφθαρμένα » καὶ δυσώδη » Ἀπὸ τὸ Ἀποτιλῶ, Ἑλλ. ἐσχάτως καταχωρισθὲν καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά.

ΑΠΟΤΥΡΩΣΙΣ. Ζ. Τυρινή.

ΑΠΟΦΑΓΑ, ἐπίρρ. Δ. μετὰ τὸ φαγίον ἢ γεῦμα (après diner).

* ΑΠΟΦΟΡΙΑ, αὐσ. οὐδέτ. πληθ. ὀνομάζομεν τὰ ἀφινόμενα διὰ παλαιότητα φορέματα (vieux habits usés, friperie).

ΑΡΑΔΑ. Ἐξηγήθη κατὰ πλάτος ἢ λέξις ἀλλοῦ Ἄτακτ. I, σελ. 154-157). Σημαίνει προσέτι ὅ,τι ἐσήμαιναν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ Μέρος ἢ Περιτροπή, Ἑλλ. οἱ Ῥωμαῖοι μὲ τὸ Vicis (tour-à-tour) οἷον τοῦ Ἡροδότου (III, 69) καὶ τὰ δύο εἰς τὴν αὐτὴν περίοδον: « Ἐπεὶ τε αὐτῇ μέρος ἐγένετο τῆς » ἀπίξις παρὰ τὸν Μάγον· ἐν περιτροπῇ γὰρ δὴ αἱ γυναῖκες φοιτέουσι τοῖσι Πέρσησι » ἤγουν, Ὄταν ἦλθεν ἡ ἀράδα τῆς νὰ ὑπάγη [νὰ κοιμηθῆ] μὲ τὸν Μάγον· διότι πᾶσα μία ἀπὸ τὰς γυναῖκας τῶν Περσῶν μὲ τὴν ἀράδαν τῆς ὑπάγει εἰς τὴν κλίνην τοῦ ἀνδρός. Ἀλλὰ μεταχειρίζεται τὸ « Ἐν μέρει » καὶ τὸ « Ἐκ » Περιτροπῆς ».

Κατὰ σειράν ἠρμήνευσε τίς ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους τὸ « Ἐν μέρει ».

ΑΡΓΟΡΑ, Σ. Βραδύτης, Ἑλλ. (lenteur, retard). Ἴσως Ἀργώρα, σύνθ. ἀπὸ τὸ Ἀργὴ ὥρα. Πιθανώτερον

ὅμως ὅτι εἶναι ἀπλοῦν, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 376) σημειωθέντα ἑλληνικά ὀνόματα εἰς ὠρα.

ΑΡΔΑΚΤΙΛΑ (*Ardactila*). Οὕτω γράφεται εἰς τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 18, pag. 44*), κατὰ στοιχείων μετάθεσιν καὶ τροπὴν, ἢ Ἀτρακτυλῖς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 330, καὶ 724).

ΑΡΔΙΟΛΑ. Ζ. Λάκρα.

ΑΡΙΑ. Ζ. Ἀκιλάκα.

ΑΡΚΟΒΑΤΟΣ, Δ. Σμίλαξ τραχεῖα, Ἑλλ. περὶ τῆς ὁποίας ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 527.

* **ΑΡΜΑΛΑ**, φυτὸν Αἰγύπτιον. Ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 21, pag. 209*) τὸ προσομοιάζει μὲ τὸ Μῶλυ, καὶ τὸ ὀρίζει Εἶδος ἀγρίου πηγάνου (*espèce de rue sauvage*). Ἀλλὰ τὸ μαγικὸν Μῶλυ τοῦ Ὀμήρου (*Ὀδυσσ. κ', 305*), τὸ καὶ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (*Περὶ φ. ἰσop. IX, 15, § 7 Schneider*) μνημονευόμενον ὡς « Χρήσιμον πρὸς τε » τὰ ἀλεξιφάρμακα καὶ τὰς μαγείας » δὲν ὠρίσθη ἀκόμῃ ἀκριβῶς ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους. Καὶ οἱ παλαιοί, μὴν ἐξεύροντες μὴδ' αὐτοὶ τί ἦτο, ἠναγκάσθησαν νὰ τὸ ἀλληγορήσωσι, οἷον ὁ Ἀπολλώνιος : « Μῶλυ, φυτὸν ἀλεξιφάρμακον. » Οἱ μὲν γὰρ Γλωσσογράφοι, τὸ ἄκεσμα, καὶ οἷον τὸ ἔλκυσμα » τῶν φαρμάκων. Κλεάνθης δὲ ὁ φιλόσοφος ἀλληγορικῶς φησι » δηλοῦσθαι τὸν λόγον δι' οὗ μωλύονται καὶ (γρ. αἰ) ὄρμαι » καὶ τὰ πάθη ».

Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (*III, 53*) τὸ εἰς τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὴν Ἀσιανὴν Γαλατίαν ὀνομαζόμενον Μῶλυ (διὰ τὴν πρὸς τὸ Μῶλυ προσομοιότητα) ὀνομάζετο ἀπὸ τινος Πηγάνου ἄγριον, ἀπ' ἄλλους Βησᾶσα, καὶ ἀπ' ἄλλους Ἄρμαλα. Λέγει καὶ ὁ Γαληνὸς (*Περὶ φαρμ. συνθ. παρὰ τῷ Sprengel. Dioscord. tom. II, pag. 516*) « Βήσασα

» σπέρμα ἐστὶν ἐν Συρία γεννώμενον τοῦ ἀγρίου πηγάνου, ὃ
 » δὴ οἱ ἐντόπιοι Ἄρμαλα καλοῦσι ». Καὶ τοῦτο ἤθελε νὰ
 σημαίνει καὶ ὁ Δ. μὲ τὴν κακογραφημένην ταύτην γλῶσσαν :
 « ἈΡΑΒΛΑ, Συρισί, τὸ σπέρμα τοῦ ἀγρίου πηγάνου » ἀντὶ
 τοῦ ἌΡΜΑΛΑ· καὶ ἄλλην « Βήρασα τὸ μῶλυ » ἀντὶ τοῦ
 ΒΗΣΑΣΑ. Ὅπως ἂν ἔχη τὸ πρᾶγμα, ἐπειδὴ εὐρίσκεται εἰς
 δύο Ἑλληνας συγγραφεῖς τὸ Ἀραβικὸν ἢ Αἰγύπτιον ὄνομα,
 Ἄρμαλα, Ἀρμάλαν Σηλ. συγχωρεῖται καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ τὴν
 ὀνομάζωμεν, ὡς τὴν ὀνομάζουν, οἱ Γάλλοι Harmale.

Ὁ Βελώνιος (III, 50, pag. 460) ὀνομάζει ἐν ἄλλο
 φυτὸν Τάτουλα (Tatoula) χρήσιμον εἰς τοὺς Τούρκους, ὡς
 καὶ τὸ Ὀπίον, ἐπειδὴ ἔχει τὰς αὐτὰς δυνάμεις τοῦ ὀπίου. Ἡ
 Τάτουλα εἶναι (λέγει) τὸ *Solanum somniferum* τῶν Ἑλ-
 λήνων. Νοεῖ λοιπὸν τὸν « Στρύχνον ὑπνώδη » ἕνα ἀπὸ τὰ
 τρία γένη τοῦ Στρύχνου κατὰ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰστορ.
 VII, 15, § 4), « Ὁ μὲν γὰρ ἐδώδιμος [στρύχνος], καὶ
 » ὡσπερ ἡμερος..... Ἐτεροὶ δὲ δύο εἰσὶν, ὧν ὁ μὲν ὑπνον,
 » ὁ δὲ μανίαν ἐμποιεῖν δύναται· πλείων δ' ἔτι δοθεὶς καὶ
 » κτείνει ». Ἀλλ' ἡ ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς σήμερον ὀνομαζομένη
 Τάτουλα ἢ Τατούλα, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεο-
 φράστου (Stackhouse, pag. lxxix), δὲν εἶναι οὔτ' ὁ Μα-
 νικὸς στρύχνος (*Solanum insanum*), οὔτ' ὁ ὑπνωτικὸς
 (*Physalis somnifera*), τῶν νέων φυτολόγων, ἀλλ' ἡ
Datura Stramonium (*Stramonium*)· διὰ τὴν ὁμοι-
 οτήτα τῆς φαρμακερῆς τῶν φυτῶν τούτων δυνάμεως. Καὶ
 σημειώσιμον, ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ λέξις *Stramonium* ἐξεχυδαί-
 σθη ἀπὸ σύνθετον Βάρβαρον Στρυχνομάνιον, Στρύχνον
 μανικόν, δηλαδὴ, ὡς τὸ *Datura* (ὅχι πολὺ διάφορον τοῦ
 Γραικικοῦ Τατούλα) ἀπὸ τὸ Δάτιρο λέξιν Τουρκικὴν,
 ἢ κατ' ἄλλους Ἰνδικὴν, σημαίνουσιν διάφορα φαρμακερὰ
 φυτά.

ΑΡΜΕΝΙΩΝ πατριάρχης. Ζ. Οικουμενικός.

ΑΡΜΗ. Ζ. Λαχαναρμία.

ΑΡΜΙΔΙ. Ζ. Όρμίδι.

ΑΡΠΗΣ (Άτακτ. IV, pag. 710). Άρπη Δηλ. ο Άριστοτέλης (Ίδ. Camus. pag. 410).

ΑΡΤΙΚΑ ήκουσεν ο Βελώνιος (Observat. 18, pag. 42) ονομαζόμενον τόν Νάρθηκα Έλλ. Άνάρθηκι γράφεται εἰς τόν Άγγλον εκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxx) από τὸ Ναρθήκιον, ὑποκορ. τοῦ Νάρθηξ, Έλλ. Είναι τῶν Ρωμαίων καὶ τῶν φυτολόγων ἡ Ferula (férule). Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 91) οἱ καυλοὶ τοῦ Νάρθηκος ἐτρώγοντο ταριχευμένοι εἰς ἄλμην. Ὁ δὲ Πλίνιος XX, 23 § 98 προσθέτει, ὅτι καὶ τοὺς ἄρτυναν μὲ μέλι, ἢ μὲ γλεῦκος, τοὺς δὲ καρπούς της, ἤγουν τὰ κοκκίδια, ἔτρωγαν ταριχευτὰ οἱ Ἴταλοὶ Idem, XIX, 9, § 56.

ΑΡΧΟΣ συνών. καὶ ταυτόσημον τοῦ Ἄρχων, οἶον (Ἄπολλών. ο ἐν Τύρ.),

Ὅπωτον ὅσ οὐλους διαλεκτός, ἄρχος ξετελειωμένος.

(Ίδε καὶ Ἄτακτ. II, σελ. 69).

ΑΡΧΩΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΟΥΤΟΥ. Ζ. Μονοκράτωρ.

*ΑΣΚΑΛΕΥΤΟΣ (qui n'est point sarclé), Ἄσκαλος, Έλλ. ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (X, 14) « Ἄσκαλα, ἀσκάλευτα . . . Σκαλεύω δὲ τὸ χωράφιον, ὅτε » σκάλισι καθαίρω αὐτό. Σκαλὶς δὲ σκαλίδος, ἐργαλεῖον » γεωργικόν, τὸ κοινῶς λεγόμενον Σκαλιστήριον ».

ΑΣΚΟΜΑΔΟΥΡΑ, D. Ίδ. Δ. λέξ. Μονοχόρδιον καὶ Πανδούρα.

ΑΣΠΑΛΑΔΑ. Νά ζητήσω τὴν λέξ. Λαγωβολεῖον.

ΑΣΠΑΛΑΘΟΣ, ΓΓ. μὲ μετάφρασιν Γερμανικὴν Rho-

diserhotg. Ἀσπάλαθος και Ἀσπάλατρος, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Ἀσπάλατρος, ὁ γενόμενος ἐκ Κρήτης » Δύο εἶδη Ἀσπαλάθου ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 19) τὸν ἀρωματικὸν Ἀσπάλαθον, περὶ τοῦ ὁποίου λέγει « Γεννώμενοι ἐν Ἰστρω » και Νιούρω, και Συρία και Ρόδω, ὧ χρώνται οἱ μυρε- » φοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. Ἔστι δὲ καλὸς ὁ βαρὺς » και. . . . εὐώδης. » Τὰ αὐτὰ λέγει και ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 7). Ἀπὸ τὸ « Ἐν Ρόδω » τοῦ Διοσκορίδου, ἔλαβαν ἀφορμὴν οἱ Γερμανοὶ νὰ ὀνομάσωσι τὸν Ἀσπάλαθον Rhodiserhotg, ἤγουν Ρόδιον ξύλον (bois de Rodes) ὁπότε ἔπρεπε νὰ ὀνομασθῆ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἀδελούγγου Rosenhotg, ἤγουν Ροδόπνον ξύλον (bois qui sent la rose).

Τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον ὁ Σπρέγγελος (σημειῶσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. 359) νομίζει ὅτι εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Spartium villosum* (genêt d'Espagne). Με τοῦτον συμφωνεῖ και ὁ Ἄγγλος μεταφραστὴς τοῦ Θεοφράστου (pag. Ixxxvi), προσαρμόζων και οὗτος τὸ αὐτὸ Γραικικὸν ὄνομα Ἀσπάλαθος εἰς τὸ Σπαρτίον τριχῶδες (*Spartium villosum*), ὡς τὸ ὀνομάζουσι οἱ νέοι φυτολόγοι, προσεικάζων ἔτι (Idem, pag. Iviii), ὅτι ἴσως και τὸ κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους ὀνομαζόμενον Δαρσισάν (*Darsisahan*) φυτὸν εὐώδες, τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον σημαίνει. Παρόμοιον τι βάρβαρον ὄνομα ΝΕΡΣΙΣΑΝ δίδει ὁ Δ. εἰς τὸν Ἀσπάλαθον.

Ἀσπάλαθος ἦτο και ἡ ἀπὸ τὸν Ἴπποκράτην (Περὶ γυναικ. II, 69, σελ. 597, Lind.) παραγγελομένη εἰς γυναικεία νοσώδη καταμήνια Μέλαινα ρίζα, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Γαληνοῦ : « Μέλαινα ρίζαν, τὴν τοῦ Ἀσπαλάθου τοῦ ἀρωμα- » τικοῦ καλουμένου ».

Τὸ δεύτερον εἶδος τοῦ Ἀσπαλάθου, κατὰ τὸν Διοσκορίδην

(αυτόθ.), εἶναι « *Ξυλῶδες, ἄνοσμον, ὃ δὴ καὶ χεῖρον καθ-*
» ἔστηκε » τῶν φυτολόγων τὸ *Spartium horridum*, ἤγουν
Σπαρτίον ἀκανθῶδες. Καὶ τοῦτο δηλοῖ ὁ Μοῖρις λέγων
« Ἀσπάλαθοι, Ἀττικῶς ἄκανθαι, Ἑλληνικῶς » καὶ ὁ Ἡσύ-
χιος : « Ἀσπάλαθος, φυτὸν ἀκανθῶδες ».

Μὲ τὸν Ἀσπάλαθον τοῦτον ἐκόλαζαν εἰς τὸν ἄδην οἱ Θεοὶ
τοὺς τυράννους, ὡς λέγει ὁ Πλάτων (Περὶ Πολιτ. σελ. 616,
ἔκδ. F. Ast. σελ. 305), « Συμποδίσαντες χεῖράς τε καὶ πόδας
» καὶ κεφαλὴν, καταβάλλοντες καὶ ἐκδείραντες. . . ἐπ' ἀσπα-
» λάθων κνάμπτοντες ». Οὐδ' εἰς τοῦτον τὸν κόσμον εἰν'
ἀβασάνιστοι ἀπὸ παντοδαπῶν ὀδυνηρῶν ἀσπαλάθους.

ἈΣΠΡΟΚΕΦΑΛΟΣ. Ζ. Ἄμι.

ἈΣΠΡΟΚΩΛΟΣ, γένος ὀρνέου (Bouvreuil, ἢ Pi-
voine). Ἰδ. BELON (*Oiseaux*), pag. 358-359, *édit. de*
Paris (1555), et *Observat.* I, 11.

ἈΣΠΡΟΛΟΥΔΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ἈΣΠΡΟΜΟΛΟΧΗ. Ζ. Δενδρομολόχη.

*ἈΣΥΝΔΟΤΟΣ, χυδ. Ἀσύδοτος, Ἀτελής, Ἑλλ. ὁ ἐλεύ-
θερος ἀπὸ φόρους ἢ συνεισφοράς (*exempt d'impôts*).
Ῥηματικὸν τοῦ Συνδίδωμι, Ἑλλ. συνών. τοῦ Συνεισφέρω
(*contribuer*) κοιν. καὶ Ἑλλ.

ἈΤΡΙΒΟΛΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 613). Ἀτρίβολος ὁμω-
νύμως ἔτι λέγεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 26,
σελ. 60), καὶ ἡ Ὄνοβρυχίς τοῦ Διοσκορίδου, τῶν φυτολόγων
τὸ *Hedysarum Onobrychis* (*Foin de Bourgogne*).

Αὔγοτάραχον (*boutargue*) ἀπὸ λέξιν τοῦ παρακ-
μάζοντος Ἑλλ. Ὠοτάριχον, ἤγουν Ὠὸν ταριχευτόν. Σκευά-
ζεται ἀπὸ ὠὰ ὄψαριου τοῦ ὀνομαζομένου Κεφάλου (BELON,
Observat. II, 25, σελ. 218).

Αὔτιον οὐσ. οὐδετ. Ὠτίον, Ἑλλ. (*oreille*). Παλαιᾶς

διαλέκτου λείψανον, ὡς ἔλεγαν κατὰ διάλεκτον καὶ Σαυτορία ἀντὶ τοῦ Σωτηρία (Ἠσύχ. λέξ. Σαυτορία).

***ἈΦΘΟΝΟΠΑΡΟΧΑ**, ἐπιρρ. (Θέατρ. πολιτικ. κεφ. 6) συνών. τοῦ Πλουσιοπάροχα (Ἄτακτ. IV, σελ. 440).

ἈΦΙΝΩ. Τὸν ἀφῆκα εἰς τὴν κακὴν του μοῖραν. Δὲν ἀφινεν ἡμέραν νὰ περάσῃ χωρὶς νὰ κ. τ. λ.

ἈΦΚΟΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 40). Ἄν ἦναι ἡ *Lathyrus Arhaca* τῶν φυτολόγων, ὡς νομίζει ὁ Σπρέγγελος (Histor. r. herb. tom. 1, σελ. 98, καὶ 183), ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxii) τὴν ὀνομάζει Γραικιστὶ Ἄγρια Βάβουλι (γρ. Ἀγριοβαβούλι).

ἈΦΡΟΓΑΛΑ. Ζ. Ἀμύλα.

ἈΧΙΝΟΠΟΔΑ. Ζ. Γαῖδαρόποδα.

ἈΧΛΑΒΟΉ καὶ Ὀχλαβοή, Σ. Ἀχλαγωγὴ καὶ Ὀχλαγωγὴ, Δ. (rumeur). Σύνθ. τὸ πρῶτον, ἀπὸ τὸ Ὀχλος καὶ Βοή, τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Ὀχλος καὶ Γοή.

ἈΧΛΑΓΩΓΉ. Ζ. ἈΧΛΑΒΟΉ.

ἈΧΛΑΔΕΣ. Ζ. Ἀγουσάγα.

ἈΧΝΟΣ, D. Ἐπίθ. ἀρσ. Ὠχρὸς, Ἑλλ. (pâle, blême). Περὶ τοῦ Ἀχνὸς οὐσιαστικοῦ ἴδε τὰ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 712) σημειωθέντα. Ἄλλ' ἐδῶ τὸ Ἀχνὸς εἶναι ἐπίθετον, οἶον Ἀχνὸν πρόσωπον, τὸ ὠχρόν. Ἴσως ἀπὸ τὸ Ἀχρως, ἢ Ἀχροος, Ἀχρους, Ἑλλ. Ἀχρούς ὀνομάζει ὁ Ἱπποκράτης (ἤγουν Κακοχρούς) τοὺς ὠχροὺς, καὶ Ἀχροίην τὴν ὠχρίασιν (pâleur). Ἰδ. Φοεσ. Οἰκονομ. λέξ. Ἀχροος. Ἴσως δὲ καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ Ὠχρὸς κατὰ τροπὴν τοῦ ὠ εἰς ᾠ (κατὰ τὸ Λαβόνω ἀπὸ τὸ Λωδάω) καὶ τοῦ ῥ εἰς ῥ̄.

ἈΧΟΛΟΓΩ, ῥῆμ. οὐδέτ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Ἠχέω (Δωρικ. Ἀχέω) καὶ τὸ Λέγω. Ἀντιλαλῶ, Ἠχῶ, Ἑλλ. (retentir), οἶον Ὁ ἀῆρ ἠχολόγησεν ἀπὸ τὰ κινήματα τῶν ἀμαξίων.

— 2) Ἀχολογῶ, φωναίζω τόσον σφοδρά, ὥστε νά ἀντηγῆ ἢ νά ἀντιλαλῆ ἢ φωνῆ, Ἀλαλάζω, Ἑλλ. οἶον Ὁ λαὸς ὅλος ἀχολόγησεν ἢ ἠχολόγησε.—3) Ἀχολογῶ μεταβ. Θρυλλῶ, Ἑλλ. ἢ Διαφημίζω, Ἑλλ. (divulguer), οἶον, Ὡς ἠχολόγησαν τὴν συμφορὰν εἰς τὴν πόλιν, καὶ παθ. Ὡς ἠχολογήθη τὸ πρᾶγμα εἰς ὅλους.

ἈΧΡΩΣΤΙΚΟΝ, οὐδ. οὐσ. Σ. εἰς τὸ δεύτερον μέρος (Ἰταλογραιικόν) τὸ γράφει καὶ τρισυλλάβως, Χρώστικον, Σ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ Censo perpetuo (cens perpétuel). Κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Χρεωστικόν, μὲ πλεονασμὸν τοῦ ᾠ.

B.

ΒΑΒᾶ, Σηλ. Σ. (grand'mère). Ὁ μεταφρασῆς τῆς Βυζαντιδος τὸ γράφει Ἡ βᾶβος. Ἡ λέξις εἶναι ὀνοματοποιημένη.

ΒΑΒᾶΘΥ. Ζ. Μαγκοῦνα.

ΒΑΒΟΥΛΙ. Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 42) πρόσθεσε τὴν ἐξήγησιν τοῦ Φήστου : « Valvuli, folliculi, » fabæ ».

ΒΑΛΑΝΙΔΙΑ, Σ. φυτὸν, Αἰγίλωψ, Ἑλλ. ἐν ἀπὸ τὰ πέντε εἶδη τῆς Δρυὸς τὰ καταριθμούμενα ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰσορ. III, 8, § 2), τῶν φυτολόγων ἢ Quercus Ægilops (chêne Vélani), καὶ ὁ καρπὸς Βαλανίδιον, Σ. (Vélanède). Ἴδε καὶ Βελώνιον (Observat. I, 30, 42. II, 90, pag. 69, 90 et 331).

ΒΑΛΛΩ ΧΕΡΙΟΝ ἢ Χερικόν, Σ. Ἐπιχειρῶ ἢ Ἐγχειρῶ, Ἑλλ. (entreprendre). Φράσις τοῦ παρακμ. Ἑλλ. οἶον τῶν Ἑδομ. (Δευτερονομ. ιε', 10) « Ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις, καὶ ἐν » πᾶσιν οὗ ἂν ἐπιβάλῃς τὴν χεῖρά σου ». — 2) Βάλλω

ἐμπρός, Προβάλλομαι, Ἑλλ. ἤγουν ὄνειδίζω ἀποσπρεφόμενος τινὰ (repousser, rejeter), ὡς εἶπεν ὁ Πλούταρχος (Σόλ. § 18, σελ. 160) « Προβάλλονται καὶ κολάζουσι τοὺς ἀδικούντας ». Ζ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 43.

ΒΆΛΣΑΜΟΝ, γνωστὸν βαρύτεμον δάκρυον φυτοῦ γεννωμένου εἰς τὴν Παλαιστίνην, Ὀποβάλαμον, Ἑλλ. (Baume de Judée). — 2) Αὐτὸ τὸ φυτὸν, Βάλαμον, Ἑλλ.

Ὠνόμασαν δὲ συνθέτως Καρποβάλαμον, Ἑλλ. τοῦ φυτοῦ τὸν καρπὸν (Carpobalsame) καὶ Ξυλοβάλαμον, Ἑλλ. τὰ κλωνάρια (Xylobalsame). Ἴδε τὴν ἱστορίαν τοῦ φυτοῦ εἰς τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 6), τὸν Διοσκορίδην (I, 18) καὶ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 39, pag. 246).

ΒΑΡΛΑΑΜ. Ζ. Ὀμφαλόψυχος.

ΒΑΡΌΝΟΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΒΑΡΎΔΙΟΝ, Δ. App. (plomb).

ΒΑΣΙΛΕΪΣ ΓΑΛΛΪΑΣ. Ζ. Χελώνια καὶ Χριστιανοί. — Βασιλεῖς βασιλέων. Ζ. Δοῦκας.

ΒΑΤΊΝΙΑ (Aîrelle). Ἰδ. Dictionn. d'Histoire. Natur.

ΒΕΖΪΡΗΣ. Ζ. Πρωτοσύμβουλος.

ΒΕΔΈΝΤΖΑ. Ζ. Λινοβέλεζον.

ΒΈΝΙΑ, θηλ. καὶ ΒΈΝΙΑΣ, ἀρσ. Ζ. Παγάδι.

ΒΕΤΕΡΆΝΟΣ. Ζ. Ἀποσρατεύω.

ΒΕΤΟΝΙΚΉ. Ζ. Δυσπρίμιον.

* ΒΙΑΣΜΌΣ. Ἔχομεν τὸ ῥηματικὸν οὐδέτ. Βίασμα (violence). Τὸ ἀρσ. Βιασμός, Ἑλλ. μᾶς χρησιμεύει νὰ ἐρμηνεύωμεν τὴν ἰατρικὴν σημασίαν τοῦ Γαλλικοῦ effort. Ἡ λέξις εὑρίσκεται εἰς τὸν Διοσκορίδην (III, 98, τόμ. I, σελ. 446, ἔκδ. Sprengel).

ΒΙΣΕΚΤΟΣ. Ζ. Δίσεκτος.

ΒΙΣΚΟΣ. Ζ. Βύσκος.

ΒΟΓΌΜΙΛΟΙ. Ζ. Όμφαλόψυχοι.

ΒΟΡΒΌΛΑΚΑΣ (Άτακτ. II, σελ. 84). Άλλοι Βουρ-
βούλακας καί Βρικόλακας, Σ. Τò τελευταϊον τουτο Βρι-
κόλακας, πιστοποιεῖ τὴν ὁποίαν ἔλεγα παραγωγὴν ἀπὸ τὸ
Μορμολύκεια, ἐπειδὴ τούτου συνών. ἐσημειώθη ἀπὸ τὸν Εὐ-
στάθιον (Όδυσσ. α', σελ. 1395) τὸ Βρίκελοι (ὅθεν ὁ Βρικόλα-
κας) « Βρίκελα, διὰ διχρένου, τὰ μορμολύκεια... προσωπεῖα
» βροτῶ ἴκελα κ. τ. λ. » ὁποῖοι πιστεύονται οἱ βορβόλακες ἢ
Βρικόλακοι, ὁμοιάζοντες ἀνθρώπους « Βροτῶ ἴκελοι » ἀλλ'
ὄχι καὶ ἀληθῶς ὄντες. Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος: « Βρίκελοι... τὰ
» τραγικὰ προσωπεῖα, παρὰ Κρατίνῳ, οἶον Βροτοῖκελα ἐν
» Σεριφίοις ».

ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΝ καὶ ΒΟΥΔΌΓΛΩΣΣΟΝ, Σ. καὶ χυδαι-
έσερον Βοῖδόγλωσσον (Voïdoglosson) κατὰ τὸν Σπόνιον
(voyag. de la Grèce, II, pag. 255). Φυτὸν τῆς αὐτῆς
γενεᾶς καὶ ἡ ἄλλοῦ (Άτακτ. IV, σελ. 340) ὀνομασθεῖσα χυδ.
Μπουράντζα. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Anchusa tinc-
toria (Buglose teignante, ou Orcanette), κατὰ τὸν
Σπρέγγελον (Σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 584). Tinctoria
(βαφικὴ) ὠνομάσθη διὰ τὸ κοκκινωπὸν τῆς ρίζης, χρήσιμον εἰς
βαφᾶς, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (IV, 23) περὶ τῆς Ἀγχούσης
« Χρῶνται δὲ καὶ οἱ μυρεψοὶ τῇ ρίζῃ πρὸς τὰς σύψεις τῶν
» μύρων ».

Ἀπὸ ταύτην καὶ αἱ Ἕλληνίδες ἐσκεύαζαν τὸ κοινῶς ὀνομα-
ζόμενον σήμερον Κ οκκινάδιον, Δ. (le rouge). Ὁ Ἄριστο-
φάνης (Λυσισρ. 47) ἀριθμῶν τὰ διάφορα τῶν γυναικῶν κοσμή-
ματα, προσθέτει,

Τὰ χροκωτίδια, καὶ τὰ μύρα, καὶ (γρ. χ' αἰ) περιβαρίδες,
 X' ἢ ᾗ γχουσα, καὶ τὰ διαρκῆ χιτώνια,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς λέγει: « Τὸ πλήρες, Καὶ ἡ Ἄγχουσα.
 » Ἔστι δὲ εἶδος βοτάνης, ἧς ἡ ρίζα ἐρυθρὰ, ἢ ἐρυθραίνουσι τὰ
 » πρόσωπα αἰ γυναῖκες ». Καὶ ἄλλου (Ἐκκλ. 929) ὁ αὐτὸς
 Κωμικός,

Ἡ ᾗ γχουσα μᾶλλον, καὶ τὸ σὸν ψιμύθειον,

ΒΟΥΝΗΣΙΟΣ, Ὀρειος, Ἑλλ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ.
 IV, σελ. 59) πρόσθεσε τοῦ Πλάτωνος (tom. 10, εἰς τὸν
 Κριτ. σελ. 40) τὸ « Ὀρειον καὶ Ἀγράμματος ».

ΒΟΥΡΔΑΛΑ. Ζ. Λεοντοπέταλον.

ΒΟΥΡΚΑ, Σ. (fange, bourbe), λέγεται καὶ Βόρβορος,
 κοιν. ὡς καὶ εἰς τοὺς παλαιούς Βόρβορος, Ἑλλ. Τὸ Βοῦρκα
 εἶναι κατ' ἀφαίρεσιν καὶ τροπὴν σοιχείων ἀπὸ τὸ Ἀμούργα
 (ὡς Βυζάνω ἀπὸ τὸ Μυζάω, καὶ Κόγγρος ἀπὸ τὸ Γόγγρος),
 τὸ σημαῖνον τὴν ὑποσάθμην τοῦ ἐλαδίου (marc d'huile),
 Ἀμόργη, Ἑλλ.

ΒΟΥΡΝΙΑ. Ζ. Λιβύτση.

* ΒΟΧΑ, οὐσ. Σηλ. (vapeur, exhalaison), Ἀτμίς Ἑλλ.
 Σημαίνει μάλιστα τὴν δυσώδη Ἀτμίδα. Δὲν ἐξεύρω τὴν παρ-
 αγωγὴν τοῦ ὀνόματος· ἴσως ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Bouffée.

ΒΡΆΖΩ, Βράζω, Βράσσω καὶ Βράττω, Ἑλλ. (bouillir).
 Βράζει λέγομεν περὶ ὑγροῦ τινός, ὅτε ὑψόνεται εἰς φυσαλίδας,
 κινούμενον ἀπὸ φωτίαν ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν· « Βράσσει, ζέει,
 » ἀναβάλλει » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 2) Βράζει τὸ αἷμα
 του, μεταφορ. περὶ νέου, ὑπερβολῆ ζωηροῦ, ἢ καὶ ἀτακτοῦν-
 τος, διὰ τὸ νεαρὸν καὶ ἀκολούθως ἄπειρον τῆς ἡλικίας (le sang
 lui bout dans les veines). Οὕτως ἐξήγησαν τινὲς τοῦ
 Ὀμήρου (Ἰλιάδ. κ', 226) τὸ,

Ἀλλά τέ οἱ βράσων τε νόος, λεπτή δέ τε μῆτις,

ἤγουν Βράζει ὁ νοῦς του, ἐπειδὴ ὁ λέγων Διομήδης ἦτο νέος. Λέγει ὁ Ἡσύχιος φέρων ταύτην τοῦ Ποιητοῦ τὴν ῥῆσιν : « Βράσων, ἐλάσων· ἢ ἄτακτος, ἀπὸ τοῦ βρασμοῦ, ὁ οὐ » σαθερός· Βράσων τε νόος, οἷον ἀκαταστατῶν, ἀσθε- » νέσερος ὢν ». — 3) Βράζει μέσα του, περὶ ἀνθρώπου κρύπτουτος τὴν ὀργὴν ἢ ἄλλο τι πάθος τῆς ψυχῆς του, οἷον Δέν ἀποκρίνεται εἰς τὰς ὕβρεις· ἀλλὰ βράζει μέσα του. Καὶ εἰς τοῦτο ἀρμόζει τοῦ Ἡσυχίου τὸ : « Βρά- » ζειν, τὸ ἡσυχῆ ὀδύρεσθαι » καὶ τὸ « Βράττειν... σενάζειν ».

ΒΡΑΧΙΟΝΙΟΝ. Ζ. Μονοχέριον.

* ΒΡÈ (Μπρέ, χυδ.) ἰσοδύναμον τοῦ Μωρè, Μέλεε, Ἐλλ. πρόσκλησις ἀνωτέρου πρὸς πολὺ κατώτερον, πολλάκις δι' οἰκειότητα, τὸ πλεόν δὲ καταφρονητικῆ, ὡς συνειθίζουσι οἱ ἐχθροὶ τῆς ἰσότητος νὰ προσκαλῶσιν ὑψηλοφρόνως τοὺς ἐνδεεῖς, οἷον : Βρè Δημήτριε (ἢ Μωρè), Βρè (ἢ Μωρè) Γεώργιε, ἔκαμες ὅ, τι σὲ εἶπα; : Βρè (ἢ Μωρè), δὲν ἐξεύρεις ὅτι δύναμαι νὰ σὲ φυλακώσω;

Παράγεται ἴσως ἀπὸ τὸ Βρέφος (συνών. εἰς τὴν γλῶσσάν μας τοῦ Μωρὸν, enfant), κατ' ἀποκοπὴν Βρè, ὡς κατ' ὁμοίαν ἀποκοπὴν ἀπὸ τὸ Κύριος ἐπλάσαμεν τὸ Κύρ, πρόσκλησιν ἐξεναντίας ἔντιμον, πρὸς ἴσους ἢ καὶ ἀνωτέρους, οἷον Κύρ Δημήτριε, Κύρ Γεώργιε. Ἡ μᾶλλον ἀμέσως ἀπ' αὐτὸ τὸ μωρè, κατὰ συγκοπὴν Μρè, Μπρè καὶ Βρè, οἷον τοῦ Ἄριστοφάνους (Νεφ. 397) τὸ

Καὶ πῶς ὦ μῶρε σύ, καὶ Κρονίων ὄζων, καὶ βεκκεσέληνε.

Τὸ Βρè σπανίως λέγεται πρὸς γυναῖκα· τὸ δὲ Μωρè ἔχει καὶ θηλ. Μωρῆ, οἷον Μωρῆ Μαρία.

Συντάσσεται δὲ καὶ μὲ τὰ πληθ. οἶον, Ἀκούσετέ μου, βρέ παιδιά.

Τὸ Βρέ ἢ Μωρὲ συνωνυμεί μὲ τῶν παλαιῶν τὸ Μέλεε, καὶ κατ' ἀποκοπὴν Μέλε. Φέρει ὁ Τίμαιος (Λεξ. Πλατ.) « Ὡ » μέλεε, ὦ μάταιε κ. τ. λ. » (ἤγουν Ὡ μωρὲ), ὁ δὲ Φώτιος, « Μέλεος, ἄθλιος, μάταιος, ταλαίπωρος, δυσυχῆς », οἶον ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 1338),

Ἐδίδαξάμην μέντοι σε, νῆ Δί', ὦ μέλε,
ἤγουν, Μωρὲ (ἢ Βρέ) [δικαίως πάσχω τοιαῦτα ἀπὸ σέ, ἐπειδὴ] ἐγὼ σέ τὰ ἐδίδαξα. Καὶ εἰς τὸ Θηλ. ὁ Εὐριπίδης (Βακχ. 1376),

Χαῖρ' ὦ μελέα, καὶ σύγε θύγατερ.

Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος : « Μελέα, ματαία ».

ΒΡΟΜΟΒΌΤΑΝΟΝ, οὐσ. οὐδ. Δ. καὶ Βρωμοβότανον, Δ. Στρύχνος, Σ. Στρύχνος, Ἑλλ. Ὁ Δ. φέρει μαρτυρίαν, « Ἐπαρον σρύχνον, τὸν λέγουσι τινὲς Βρωμοβότανον, ὁποῦ » ποιεῖ ὡσάν σαφύλια μικρὰ μαυρούτζικα ». Περὶ δὲ τῶν διαφορῶν εἰδῶν τοῦ Στρύχνου. Ζ. Ἄρμαλα.

Ἴσως ἀντὶ τοῦ Βρωμοβότανον, ἐγράφετο Μαυροβότανον, ὡς τὸ εὐρίσκω εἰς ἀνέκδοτον ἰατρικὸν Γλ. « Στρύχνος... μαυροβότανον ». Καὶ τοῦτο πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ Στρύχνος κηπαῖος τοῦ Διοσκορίου (IV, 71), ὅστις ἔχει « Καρπὸν περιφερῆ χλωρόν· μέλας δὲ ἢ κίρρος γίνεται μετὰ » τὸ πεπαυθῆναι » τῶν φυτολόγων τὸ *Solanum nigrum* (*morelle noire*) τὸ ὁποῖον ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. ΙΧΧVΙ) ὀνομάζει μὲ ἄλλο Γραικικὸν ὄνομα, Σκυλοσάφυλο. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 560.

ΒΡΟΪΒΗ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τοὺς σχολιαστὰς τοῦ Ἀριστοφάνους. Λέγεται συνειθέςτερον δωρικῶς Βρούβα. Εἶναι τῶν

παλαιῶν ἢ Λαμφάνη, Ἑλλ. ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 142), ἢ χωρὶς τοῦ $\bar{\mu}$, Λαψάνα, Lapsana, ὡς τὴν προφέρει ὁ Πλίνιος (XIX, 8, § 41. XX, 9, § 37), καὶ ὡς τὴν ὀνομάζουν σήμερον οἱ Γραικοὶ Λαψάνα, πρὶν ἀνθήσει, καὶ Βρούβαν, μετὰ τὴν ἀνθήσειν, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 51, pag. 465).

Οἱ νέοι φυτολόγοι δὲν συμφωνοῦν εἰς τὸν ὄρισμὸν τῆς Λαψάνης, διὰ τὰ διάφορά της γένη. Ὁ Σπρέγγελος (Histor. r. herbar. pag. 185) τὴν τάσσει εἰς τὴν Lampsana communis, ἣτις εἶναι ἡ Herbe aux mamelles τῶν Γάλλων, οὕτως ὀνομασθεῖσα, διότι καταπλάσσεται εἰς πάθη τινὰ τῶν Βυζίων τῆς γυναικός.

Εἶναι ἐν ἄλλο εἶδος Λαψάνης, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς φυτολόγους Lapsana stellata, ἀπὸ δὲ τοὺς σημερινοὺς Γραικοὺς Σφαλαγγόχορτον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxii).

ΒΡΟΥΝΙΑ. Ζ. Λιδύτζη.

ΒΡΩΜΟΒΌΤΑΝΟΝ. Ζ. ΒΡΩΜΟΒΌΤΑΝΟΝ.

ΒΡΩΜΌΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Ἡλιόχορτον καὶ Μαγκοῦνα.

ΒΥΣΚΟΣ, Δ. με ἐξήγησιν, « Ἡ ἀγρία μολόχη ». Τὸ Βύσκος ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Viscum, Ῥωμ. Ἰξός, Ἑλλ. (gui) Βύσκος (γρ. Βίσκος) ὠνομάσθη ἢ Ἀλθαία, ἢ Δενδρομαλάχη, διὰ τὸ ἰξῶδες τῆς ρίζης, ὅθεν γίνεται καὶ ὁ ὀμωνύμως λεγόμενος Ἰξός, Σ. (glu). Καὶ ἐφυλάχθη ἢ σημαίνουσα τὸν Ἰξὸν λέξις καὶ εἰς τὸ σημαῖνον τὴν Ἀλθαίαν Γαλλικὸν Guimaive, σύνθετον ἀπὸ τὸ Gui καὶ Maive ὡς ἂν ὠνομάζαμεν Ἰξομαλάχην τὴν Δενδρομαλάχην.

Τὸ εἰς τὸν Διοσκορίδην δεῦτερον ὄνομα τοῦ φυτοῦ Ἰβίσκος (Ἄτακτ. IV, σελ. 94) εἶναι τὸ Ῥωμαϊκὸν Hibiscum ἢ Hibiscus, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Ἐρωτιανός: « Ρίζη Ἀλθαίης, τῆς

» ἀγρίας δηλονότι μαλάχης, ἢ Ῥωμαῖοι Ἰβίσκον καλοῦσι » καὶ τὸ μαρτυρεῖ ὁ Πλίνιος (XX, 4, § 14) *Pastinacæ simile hibiscum, quod molochen agriam vocant, ὅσις μᾶς ἐξηγεῖ καὶ διὰ τί ὠνομάσθη Ἄλθαία : E silvestribus, cui grande folium et radices albæ, Althæa vocatur, ab excellentia effectus* (21, § 84), νοεῖ δηλαδὴ τὴν ἐτυμολογίαν τῆς λέξεως Ἄλθαία, οἷον ὑγιασικὴ, ἀπὸ Ἄλθew ἢ Ἄλθω· « Ἄλθεσθαι, ὑγιάζεσθαι » λέγει ὁ Ἐρωτιανός· καὶ « Ἄλθεῖν, ὑγιάζειν ὁ Γαληνός· ὁ δὲ Ἡσύχιος καὶ « Ἄλθεὺς, ἰατρός ».

ΒΥΤΡΙΑΔΑ, Δ. με ἐξήγησιν « Τὸ ἀγριοκάρδαμον ».

Γ.

ΓΑΓΓΡΑΙΝΑ.

ΓΑΓΕΤΙΟΝ, με ἐξήγησιν *Oleum viride*, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « ΜΕΝΕΦΡΑΔΟΝ ἔλαιον, τὸ πράσινον » καὶ καθαρὸν ἔλαιον, τὸ γαγέτιον » ἀντὶ τοῦ ΒΕΝΕΦΡΑΝΟΝ, κτητικὸν ἀπὸ πόλεως Ἰταλικῆς Οὐέναφρον, ἢ Βέναφρον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Στράβωνος (Γεωγρ. V, σελ. 238) « Οὐέναφρον, ὅθεν τὸ κάλλισον ἔλαιον » Ἰταλιστὶ σήμερον *Venafro* (*Venafre*). Τὸ δὲ τελευταῖον ὄνομα Γαγέτιον ὑποπτεύομαι μὴν ἦναι ἀπὸ τὸ Γαῖέτα ἢ Γαγέτα Ῥωμ. *Gajeta*, Ἰταλ. *Gaeta* (*Gaète*) ὄνομα πόλεως Ἰταλικῆς πλησίον τῆς Νεαπόλεως, ὡς καὶ τὸ Βέναφρον, καὶ τῆς ὁποίας τὸ ἔλαιον ἴσως ἐτιμᾶτο ἴσα μετὰ τὸ Βενεφρανόν.

* ΓΑΔΑΡΟΚΑΘΙΖΩ, καταδικάζω τινὰ εἰς τὴν ποινὴν καὶ τὸν περιγυρίσῃ δημοσίᾳ καθήμενον εἰς γάδαρον.

ΓΑΔΑΡΟΣ.

ΓΑΪΔΑΡΑΓΚΑΘΑ (ἢ θηλ. ἐνικ. ἢ οὐδ. πληθ.) ὀνομάζεται σήμερον τὸ *Chardon bénit* τῶν Γάλλων, κατὰ τὸν Βε-

λώνιον (Observat. I, 25, pag. 59). Αν νοή τὸ ὀνομαζόμενον Chardon bénit des Parisiens, εἶναι ὁ Carthamus lanatus (carthame laineux) τῶν φυτολόγων, ἢ Ἄτρακτυλῖς τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Διοσκορίδου (Ἰδ. Ἄτακτ. τόμ. IV, σελ. 330). Κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxvii) Γαῖδαράγκαθον ὀνομάζουσι οἱ Γραικοὶ τὸ Carduus nutans (chardon à tête penchée) τῶν φυτολόγων.

ΓΑΪΔΑΡΟΠΟΔΑ καὶ ἈΧΙΝΟΠΟΔΑ, γένος ὄσριδιῶν, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 32, pag. 72, et II, 68, pag. 291), σκληρῶν καὶ δυσανοίκτων, οὕτως ὀνομασθέντων (λέγει), διότι ὁμοιάζουν γαδάρου πέταλον (un fer d'asne).

Τὸ Ἀχινόποδα μοῦ εἶναι ὑποπτον, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς ἀλλοῦ (Observat. I, 26, pag. 60) Ἀχινόποδα καὶ Καχυνόποδα (Achinopoda et Cachynopoda) ὠνόμασε, γένος τί φυτοῦ ἀκανθώδους, γνωστὸν εἰς ὄλους, τὸ ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ ὀνομαζόμενον Ἐχινόπους, Ἑλλ.

ΓΑΪΔΑΡΟΨΑΡΟΝ. Ζ. Κλαρίας.

* ΓΑΛΛΑΞΙΝΑ ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxi), ἢ Periploca Græca (Périploque Grecque) τῶν φυτολόγων.

ΓΑΛΑΤΣΙΪΔΑ θηλ. Δ. Ὁ Τιθύμαλος χαρακίας τοῦ Διοσκορίδου (IV, 165). Τὰ Γλ. (Boissonade, Anecd. tom. II, pag. 407) φέρουν : « Τιθύμαλος χαρακίας, εἶδος » καὶ Ὀξύπορον ἐστὶν ὁ φλοιὸς τῆς ρίζης τῆς Γαλατσίδος κ. » τ. λ. ». Οἱ φυτολόγοι τὸν ὀνομάζουσι Euphorbia Characias, πλὴν τοῦ Ἄγγλου ἐκδότου τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxix), ὅστις ὀνομάζει καὶ αὐτὸς τὴν Γαλατσίδα, καὶ δεύτερον ἄλλο ὄνομα Γραικικὸν Γαλόχορτον· ἀλλὰ τὰ δίδει καὶ τὰ δύο, εἰς τὴν Euphorbia Peplus

(*Euphorbe des vignes*), ἥτις εἶναι ὁ Πέπλος τοῦ Διο-
ρίδου (IV, 168), εἶδος τιθυμάλου καὶ οὔτος.

Γαλατσίδα ἐτι ὀνομάζεται καὶ ὁ συνειθέσερον λεγόμενος
Ζόχος, Σ. Δ. Σόγγος καὶ Σόγκος, Ἑλλ. *Sonchus olera-*
ceus (*laiteron*).

Γαλατσίδα ἐτι κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου
(pag. Ιxxxi), ἢ *Lactura sinuata* (ἴσ. *la laitue frisée*)
τῶν φυτολόγων.

Γαλατσίδα, κατὰ τὸν αὐτὸν (pag. Ιxxxv), ἢ *Sca-*
biosa maritima.

ΓΑΛΗΝΟΤΗΣ (ἢ σὴ ' (τίτλος ἀιδόμενος εἰς τοὺς Γραι-
κορωμαίους αὐτοκράτορας ἀπὸ τοὺς λαλοῦντας ἢ γράφοντας
πρὸς αὐτούς. Τὸ ἰδιοποιοῦντο καὶ αὐτοὶ οἱ αὐτοκράτορες « Ἡ
» ἡμετέρα Γαληνότης ». Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔλεγεν « Ἡ
» ἡμετέρα ἡμερότης ». Τί παράδοξον! ἐπειδὴ ἐτολμοῦσαν νὰ
λέγωσι καὶ « Ἡ ἡμετέρα Φειότης ! ».

ΓΑΛΟΧΟΡΤΟΝ, συνών. τοῦ Γαλατσίδα (*Z. Γαλατσίδα*).
— 2) Γαλόχορτον, Δ. λέγεται καὶ ἡ Σκορσονέρα (*Ἄτακτ. IV,*
σελ. 516). Ὁ Δ. λαβὼν καὶ αὐτὸς ἀπὸ τὸν Σπόνιον, τὸ ἐξηγεῖ
Tithymalus spinosus.

ΓΑΜΩ, Σ. λέξις ἥτις ἀπὸ παλαιὰν σεμνήν σημασίαν, τοῦ
λαμβάνω γυναῖκα, Γαμῶ, Ἑλλ. (*épouser*) εὕρισκομένην
συχνὰ καὶ εἰς τὴν νέαν Διαθήκην (*Μάρκ. 5', 17*), σημαίνει
σήμερον, Πορνεύω ἢ Μοιχεύω (*corrompre une femme*):
οὐδὲ προφέρεται πλὴν ἀπὸ ἀναισχύντων ἀνθρώπων σόματα.

Τῆς ἀσέμνου ταύτης σημασίας σώζεται παράδειγμα εἰς τὸ
αἰσχρὸν σύγγραμμα τοῦ Λουκιανοῦ, ἐπιγραφόμενον Λούκιος ἢ
Ὄνος (*Λουκιαν. τόμ. VI, σελ. 170*) « Τὴν δὲ γυναῖκα ἀνα-
» τρέψας εἰς τὴν ὁδὸν, γαμεῖν ἐβούλετο ». Τοιαύτην σημασίαν
ἔλαβε καὶ τὸ Ῥωμ. *Futuo* (ἀν καὶ σχηματισμένον ἀπὸ σεμνήν

λέξιν τὸ Φυτεύω, Ἑλλ.), ὡς φέρουν τὰ Γλ. « Futuo ὄχεύω ».

ΓΑΡΔΟΥΜΙΟΝ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ « Panis subcineris » (pain cuit sous la cendre), Ἐγκρυφίας, Ἑλλ. Τὰ Γλ. φέρουν « Κόλλιξ, τὸ γαρδούμιον » ἢ κατὰ τὸν Ἡσύχιον, Γαρδούμενον. — Ἄλλοι δὲ (Γαρδούμι, Σ.) τὸ ἐξηγοῦν ὡς συνών. τοῦ Μασάριον (Ἄτακτ. I, σελ. 216).

ΓΑΡΟΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 77). Τοῦ Γάρου, ἤγουν τῆς κατασκευαστῆς ἀπ' ὄψαριων ἐντόσθια ἄλμης, σώζεται ἀκόμη καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸνομα, καὶ πωλεῖται εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ καὶ ἐπωλεῖτο εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Βελωνίου (Observat. I, 75, pag. 161).

ΓΕΝΕΙΑ, πληθ. οὐδεν. (barbe). Ἀφίνω τὰ γένεια, λέγει ὅσις παύη νὰ τὰ ξυρίζη (laisser croître la barbe). Ὁμοίως καὶ εἰς τὸν παρακμάζοντα ἑλληνισμ. εἶπε Δίων ὁ Χρυσόσομος (Λογ. XXXVI, σελ. 442) « Ἄπαντες ἦσαν τὸν » ἀρχαῖον τρόπον, ὡς φησιν Ὅμηρος τοὺς Ἕλληνας, κομῶν- » τες καὶ τὰ γένεια ἈΦΕΙΚΟΤΕΣ· εἰς δὲ ἐν αὐτοῖς μόνος ἐξ- » υρημένος, καὶ τοῦτον ἐλοιθόρουν τε καὶ ἐμίσουν ἅπαντες. » Ἐλέγετο δὲ οὐκ ἄλλως τοῦτο ἐπιτηδεύειν, ἀλλὰ κολακεύων » Ῥωμαίους καὶ τὴν πρὸς αὐτοὺς φιλίαν ἐπιδεικνύμενος ». Τὸ ὁποῖον μὴ νοήσας ὁ Κασσιδών, διὰ τὴν ἀγνοίαν τῆς κοινῆς γλώσσης, ἐπρόβαλε διόρθωσιν, ΚΑΘΕΙΚΟΤΕΣ. Ὁ ἀρχαῖος τρόπος τῆς γενειοφορίας ἔπαυσε καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ εἰς τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἔμεινεν εἰς μόνον τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη, ἕως Ἀδριανοῦ τοῦ Ῥωμαίων Ἀυτοκράτορος (ἔτ. ἀπὸ Χρ. 117-138). Πρῶτος ἀφῆκε πάλιν τὰ γένεια ὁ Ἀδριανὸς, ὄχι διὰ σεμνότη- » τα, ἀλλὰ διὰ νὰ κρύπτῃ (ὡς λέγει ἡ ἱστορία) φυσικὰ τινὰ ἐξαιρήματα τοῦ προσώπου : Promissa barba, ut vulnera, quæ in facie naturalia erant, tegeret (ÆL. SPARTIAN. Hadrian. § XXVI).

Ὡς τὸ πάθος τοῦ προσώπου τοῦ Ἀδριανοῦ ἔγινεν ἀφορμὴ νὰ ἀνανεωθῇ ἡ γενειοφορία, παρόμοια ἄλλοι διάφοροι σολισμοὶ σωματικοί, ἔλαβαν ἀφορμὴν ἀπὸ πάθη τοῦ σώματος. Ὁ πρῶτος φορέσας περούκαν, τὴν ἐφόρεσε διὰ νὰ κρύψῃ τὴν φαλακρότητα, ἢ τὴν κασσίδα (teigne) τῆς κεφαλῆς. Ὁ πρῶτος ὑποδεθεὶς ὑποδήματα ὑψηλότερα τῆς χρείας ἠθέλησε νὰ θεραπεύσῃ τῆς κορμοσασίας του τὴν χαμηλότητα. Ὁ πρῶτος τυλίξας τὸν λαιμὸν μὲ σρόφιον (cravate) ἔπασχεν ὁ ταλαίπωρος ἀπὸ χελώνια. Τὸ ψιμύθιον δὲν εἶναι βέβαια γυναικὸς ὡραίας εὔρημα. Μὲ τοιαύτας ἐπινοίας ἐσπούδασαν οἱ ἄνθρωποι νὰ κρύψωσι τὰ σωματικά των ἀρρώγηματα· διὰ τὰς ψυχικὰς νόσους δὲν τοὺς ἔμενεν ἄλλη θεραπεία παρὰ τὴν ὑπόκρισιν. Ἡ ὑπόκρισις δύναται δικαίως νὰ ὀνομασθῇ Περούκα ψυχῆς ἀρρώγημένης.

ΓΕΝΙΚΗ πτώσις ὀνομάτων (πότε ἤρχισεν ἢ) νὰ λαμβάνῃ τὸν τόπον τῆς παλαιᾶς δοτικῆς, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν. Ζ. τὴν σημ. λέξ. Οἰκουμενικός.

ΓΕΡΑΚΑΡΗΣ. ΓΙΕΡΑΚΑΡΗΣ. Ζ. Ἰερακάρης.

ΓΕΡΟΥΛΙ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΓΈΤΑΣ, ἀδελφὸς Καρακάλλα τοῦ Αὐτοκράτορος. Ζ. Περούκα.

Γῆ ΛΗΜΝΙΑ (terre de Lemnos), καὶ **Γῆ ΣΦΡΑΓΙΤΙΣ** (terre sigillée) ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς χῶμα τι, διότι ἐγεννᾶτο εἰς μόνην τὴν Λῆμνον, ἐπλάσσετο μὲ αἷμα αἰγιδίου εἰς βωλάρια, σφραγισμένα, κατὰ μὲν τὸν Διοσκορίδην (V, 113) μὲ σημεῖον αἰγιδίου, « Ἡ δὲ Λημνία. . . ἐκλέγεται » καὶ μίγνυται αἵματι αἰγείῳ· ἢ οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀναπλάσσοντες, καὶ σφραγίζοντες εἰκόνι αἰγός, σφραγίδα καλοῦσιν » αἰγός ». Ὁ δὲ Γαληνὸς ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸν Διοσκορίδην, ἐπεθύμησε νὰ βεβαιωθῇ μὲ τὴν αὐταψίαν ταξειδεύσας εἰς τὴν νῆσον. Κατ' αὐτὸν λοιπὸν καὶ τὸ αἰγειὸν αἷμα καὶ ἡ σφραγίς

τῆς αἰγὸς ἦσαν παραμύθια, ἢ καὶ ἔπαυσαν νὰ γίνωνται πλέον εἰς τοὺς χρόνους του. Οὗτος ἰσορεῖ, ὅτι τὸ χῶμα ἐγεννᾶτο πλησίον τῆς Ἡφαισιάδος πόλεως, εἰς ἓνα μόνον λόφον, γυμνὸν ἀπὸ δένδρα καὶ κατάξηρον ὡς καυμένον, καὶ ὅτι εἰς μόνην τὴν ἰέρειαν τῆς Ἀρτέμιδος ἦτο συγχωρημένη ἡ ἀνάσκαψις. Ἄφου πρῶτον ἐπρόσφερε θυσίαν ἀπὸ καρπῶν τῆς γῆς, καὶ ἐνέργει ἄλλας τινὰς ἱεροπραξίας, ἀνέσκαπτε τὸ χῶμα, καὶ τὸ ἐμετάφερε δι' ἀμάξης εἰς τὴν πόλιν, ὅπου τὸ ἔπλυνε, τὸ ἐκαθάριζε, κ' ἔπλασσε τὸν ἐξ αὐτοῦ λιπαρὸν πηλὸν εἰς πολλὰ βωλάρια καὶ τὰ ἐσφράγιζε μὲ τὴν εἰκόνα τῆς Ἀρτέμιδος (Γαλην. Περὶ τῆς τῶν ἀπλ. φαρμ. κρ. καὶ δυνάμ. IX, 2, σελ. 168-177). Δὲν ἀμφισβᾶλλεται ὅτι τὰ βωλάρια ταῦτα ἐπωλοῦντο εἰς κέρδος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ τῶν ὑπουργῶν της, ἐπειδὴ καὶ σήμερον ἀκόμη τὸ ἐμπόριον τοῦτο δὲν ἔπαυσε καὶ τὸ πλέον παράδοξον, ὅτι καὶ προαγιάζεται μὲ ἱεροπραξίας, εἰς τοῦτο διαφόρους ἀπὸ τὰς παλαιὰς, ὅτι οἱ ἱερούργοῦντες εἶναι ἱερεῖς χριστιανοὶ καὶ ἱερούργουν μίαν μόνην φορὰν κατέτος ἀθωροδοκῆτως. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 22, σελ. 51, καὶ 29, σελ. 67), ἡ λειτουργία γίνεται τὴν ἑορτὴν τῆς Μεταμορφώσεως, κατὰ τὴν ἕκτην Αὐγούστου, εἰς τὸν πλησίον τοῦ λόφου ναὸν, τὸν ἐπονομαζόμενον τοῦ Σωτῆρος, μὲ ἄδειαν (ἴσως καὶ προσαγῆν) τοῦ Τούρκου κυβερνήτου τῆς νήσου, ὅστις παρασέκει μὲ τοὺς δορυφόρους του, καὶ πολλοὺς ἄλλους, Τούρκους καὶ χριστιανούς. Ἀπὸ τὰ πλασμένα ἐκ τοῦ χῶματος βωλάρια, σφραγισμένα μὲ σφραγίδα τοῦ Σουλτάνου, μέρος πέμπεται εἰς αὐτὸν, καὶ τὰ λοιπὰ πωλοῦνται. Ὁ Βελώνιος εἰκάζει, ὅτι τοῦτο γίνεται μίαν μόνην φορὰν κατέτος. Ἡ ἀνάσκαψις τοῦ χῶματος ἐπέρασεν εἰς τὴν Λῆμνον ἀπὸ τοὺς Βενετούς, ὅτε ἐκυρίευσαν τὴν νῆσον. Πισεύω μᾶλλον ὅτι μίαν φορὰν κατέτος ἐγένετο καὶ ἀπὸ τὴν ἰέρειαν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ διέμεινε τὸ ἔθος καὶ μετὰ τὴν κατ-

ἀργησιν τῆς πολυθείας. Τοῦτο μόνον ἴσως ἐπροσέθη ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς, ἢ Βενετούς, ἢ Ἀνατολικούς, καὶ γίνεται εἰς ἡμέραν δεσποτικῆς ἐορτῆς, διὰ καὶ πωλῶνται τιμιώτερον τὰ βωλάρια, ὡς ἀγιασμένα· καὶ τοῦτο ἐφύλαξαν καὶ οἱ Τοῦρκοι. Ὡς ἱερά τὰ ἐσέβοντο καὶ οἱ δεισιδαίμονες τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐπειδὴ παρὰ τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν τὰ ἐμεταχειρίζοντο καὶ εἰς ἱεροπραξίας τινάς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Διοσκόριδης « Χρῶνται δὲ τινες καὶ εἰς » τελετὰς αὐτῆ ».

Οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ εἶχαν εἰς μεγάλην ὑπόληψιν τὴν Ἀημνίαν γῆν, ἐμπλάσσοντες ἔξωθεν τοῦ σώματος, ἢ ποτίζοντες ἔσωθεν, ὡς πολλῶν παθῶν ἰατρικόν, καὶ ἐξαιρέτως ὡς ἀλεξιφάρμακον. Σήμερον οἱ Ἀσιανοὶ μόνον τὴν Θαυμάζου ἀκόμη εἰς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς ἰατροὺς ἐγνωρίσθη ὡς Ἀργιλλώδης λιπαρὰ γῆ, τοῦτο ἔχουσα ἴδιον, ὅτι δὲν εὔρεθη ἀκόμη εἰς κανέν ἄλλο μέρος παρὰ τὴν Ἀῆμονον.

ΓΛΑΝΙΟΣ μὲν ἢ ΓΛΑΝΟΣ, ὀνομάζεται Γραικισί, τῶν παλαιῶν ὁ Σίλουρος, Ἑλλ. ἰχθύς, ἢ παρόμοιος τοῦ Σιλούρου, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 48, pag. 356). ΓΛΙΝΟΣ δὲ τῶν παλαιῶν ὁ Ἐξώκοιτος, Ἑλλ. κατὰ τὸν αὐτὸν (I, 74, pag. 158. Ἴδε τοῦ αὐτοῦ Βελωνίου καὶ τὸ De aquatilib. pag. 105, et 222, ἐκδ. 1553).

ΓΛΑΡΟΣ. Ζ. Λάρος.

* ΓΛΙΝΟΣ. Ζ. Γλίμιος.

ΓΛΙΣΤΡῶ. Εἰς τὰ διαμακροῦ ἐξηγηθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 294-295) πρόσθεσε, ὅτι τὸ Γλιςτρῶ (glisser) ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Γλίω, ἀναλόγως τοῦ Βωστρέω, Ἐλαστρέω, Καλιστρέω, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Βοῶ, Ἐλῶ, Καλῶ.

ΓΛΥΚΟΛΕΜΟΝΟΝ. Ζ. Λιμόνε.

ΓΛΥΚΟΝΕΡΑΝΤΖΟΝ. Ζ. Λιμόνε.

ΓΛΥΚΎΚΟΚΚΑ. Ζ. Μικροκόκκο.

ΓΛΥΚΎΜΗ ἢ Γλυκὺρρίζα παρὰ Γαληνὸν Ἐξηγ. λέξι.

ΓΟΓΓΎΛΙΑ. Ζ. Σαλαμαάριος.

ΓΟΝΙΚΑ, Σ. οὐδ. πληθ. τὰ ἀνήκοντα εἰς τοὺς γονέας κτήματα (patrimoniaux), οἶον (ΒΧ),

Αὐτὸς καὶ ἐξενώθηκεν ἀπὸ τὰ γονικά του,

καὶ ἄλλος (Ἴσορ. Ἀλεξάνδρ.),

Θεί' ἀποθάνη τὸ παιδί ἔξω 'κτὰ γονικά του,

ἤγουν ἔξω τῆς πατρικῆς οἰκίας.

ΓΟΥΒΑ, Σ.

ΓΟΥΒΙΣ, Σ.

ΓΟΥΜΠΡΙ, Σ.

ΓΡΑΥΓΪΖΩ, φωνάζω σάν τὸν Γερανιὸν, Σ. Τὸ Κλαγγάζω, Ἑλλ. ἐσήμαινε τὴν φωνὴν τῶν γεράνων, κατὰ τὸν Πολυδεύκην : « Εἶποις δ' ἂν, Κλάζειν μὲν αὐτοὺς, Κλαγγάζειν δὲ γεράνους » ὠνοματοποιημένον, ὡς καὶ τὸ Γραυγίζω, ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Κραυγίζω ταυτόσημον τοῦ Κραυγάζω Ἑλλ.

ΓΡΗΛΆΡΙ. Οὕτως ὀνομάζει Γραικισί ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. Ixxv) τὸν « Σχοῖνον » τῆς Συρίας » (Θεοφρασ. Περί φ. ἰσορ. IX, 7, σελ. 295-296, Schneider) προσθέτων καὶ τὸ κατὰ τοὺς νέους φυτολόγους ὄνομα Andropogon Halepense), ἤγουν Ἀνδροπώγων τοῦ Χαλεπίου, πόλεως Συριακῆς. Ὑποπεύομαι μὴ ἐσυγχύθη μὲ ἄλλο φυτόν ὀνομαζόμενον Andropogon Gryllus Ἀνδροπώγον Γρύλλος (Sprengel, Histor. r. herbar. I, pag. 454).

ΓΡΙΒΆΔΙ. Ζ. Χαβιάρι.

ΓΡΙΠΪΖΩ, Δ. Λέγεται καὶ Ὁφαρεύω, καὶ Ἀλιεύω, κοιν. Ἀλιεύω, Ἑλλ. Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 377.

ΓΡΙΠΟΣ, Δ. είδος δικτύου. Ζ. Χαβιάρι.

ΓΥΛΑΡΙ. Ζ. Κλαρίας.

ΓΥΛΛΑΡΙ, όψάριον λιμναϊόν, ίσως ό Γελλαρίας, Έλλ. τών παλαιών. Ζ. Κλαρίας.

ΓΥΜΝΑΣΙΑ (exercices). Κακά γράφεται είς τόν Δ. Γυπνάπια.

* ΓΥΝΑΙΚΑΡΕΣΚΕΙΑ, galanterie.

ΓΥΝΑΙΚΟΠΑΙΔΑ, Δ. ούδετ. πληθ. Παιδιά με γυναϊκας συναθροισμένα.

ΓΥΡΙΖΩ, μεταβάλλω τί, παρατρέπω, ώς είς τήν φράσιν ταύτην Ό,τι τόν είπα με τά σωσά μου, τó έγύρισεν είς τά γέλια (tourner en raillerie). Ούτως είπεν ό Άρισσοφάνης (Σφ. 260),

————— Κατ' ές γέλων
Τό πράγμα' έτρεψας —————

ΓΥΡΙΝ (ήγουν Γυρίον), Δ. με εξήγησιν από τά Γλ. « Έξ άλεύρου και ύδατος έψημα, ήτοι πασπάλη ». Γύρις και Γυρία, Έλλ. Πάλη, Παιπάλη, και Πασπάλη, Έλλ. (Άτακτ. I, 244, και IV, σελ. 383). Γυρίον, ύποκορ. του Γύρις και κατά τόν Ησύχιον : « Γυρία, πάλη, κ. τ. λ. ».

ΓΥΡΙΣΤΟΣ ΧΟΡΟΣ, Σ. (λέξ. Χορός). Λέγεται και * Συρτός χορός, και έλλειπτ. * Συρτός (danse en rond), ίσως ό από τούς παλαιούς όνομαζόμενος Γέρανος, Έλλ. Και ρήμα σύνθ. Γυρισσοχορεύω, Σ. (danser en rond).

Δ.

ΔΑΔΙ, ΔΑΔΙΟΝ, σχίζα πεύκης, Δαιδίον και Δαδίον, Έλλ. (éclat du pin sauvage, qui servait de flambeau), ύποκορ. του Δαίς ή Δάς, Έλλ. από του όποιου τήν

αιτιατικὴν Δαῖδα ἐγεννήθη τὸ Ρωμ. *Toeda*. Ἡ *Pinus picea* (*pin sauvage*) τῶν φυτολόγων, φυτὸν ῥητινώδες, ὅθεν συλλέγεται ἡ πίσσα (*poix*), καὶ ἡ Κεδρία (*goudron*), κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 75 et II, 3*).

Τὴν πίτυν καὶ Πεύκην ὁ Διοσκορίδης (*I, 86*) ὀρίζει τοῦ αὐτοῦ γένους φυτά. Περὶ τοῦ ἐξ αὐτῶν δαδίου λέγει « Τὸ δὲ » ἐξ αὐτῶν δαδίον, σχισθὲν εἰς λεπτά καὶ ἐψηθὲν σὺν ἄξει, » ὀδονταλγίας πραῦνει ».

ΔΑΙΜΟΝΑΡΙΑ, Δ. Τρεῖς διαφορὰς ἢ τρία εἶδη Ὑοσκυάμου ἰσθρεῖ ὁ Διοσκορίδης (*IV, 69*): τοὺς δύο πρώτους ἐπωνομάζει « Μανιώδεις καρωτικούς καὶ δυσχρήστους ». Διὰ τὸ μανιώδες τοῦτο, φανερὸν ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους Δαίμοναρία. Ὁ πρῶτος εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ *Hyoscyamus niger* (*Jusquiamе noire* ἢ *Jusquiamе commune*), ὁ δεύτερος ὁ *Hyoscyamus aureus* (*Jusquiamе dorée*), ὁ τρίτος, τὸν ὁποῖον ἐμεταχειρίζετο ὁ Ἴπποκράτης, *Hyoscyamus albus* (*Jusquiamе blanche*). Τοῦτον ὀνομάζει ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (*STACKHOUSE, pag. Ixxx*) μὲ Γραικικὸν ὄνομα Γεροῦλι· καὶ ἄλλον μὲ φυτολογικὸν ὄνομα *Hyoscyamus annuus*, καὶ Γραικικὸν Μυλόχορτον. Ἄν ἐγράφετο Μηλόχορτον, ἴσως τὸν αὐτὸν καὶ τὸν δεύτερον, διότι ὁ δεύτερος, κατὰ τὸν Διοσκορίδην, ἔχει « Ἄνθη μη- » λειδῆ ».

Τὸ δὲ Γεροῦλι εἶναι Ἰεροῦλι, διότι ἐπωνομάζετο ὁ Ὑοσκύαμος καὶ Ἱερά βοτάνη, Δ. Ἱερά, Θεῖα, Δαίμονια, ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ ὅλα τὰ σφοδρὰ καὶ μεγάλα, δυστυχῆ ἢ εὐτυχῆ, ἄρισα ἢ κάκισα. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ Ἴσπανοὶ ὀνομάζουν τὸν Ὑοσκύαμον *Beneño*, ἡγουν Φαρμάκιον, κατ' ἐξοχὴν. Ὀνομάζεται ἔτι καὶ * Πυθώνιον, Ἑλλ. Δ. κατὰ

δὲ τοὺς Ῥωμ. *Apollinaris*, ὡς καθιερωμένος εἰς τὸν Πύθιον Ἀπόλλωνα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν τοξοφόρον τοῦτον Ἀπόλλωνα, φονεὺς καὶ ὁ Ὑοσκύαμος. Ἴσως δὲ καὶ τὸ φυτὸν, ὀνομαζόμενον Τοξικὸν, δὲν ἦτο διάφορον ἀπὸ τὸν Ὑοσκύαμον. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ Διοσκορίδης (Ἀλεξίφαρμ. 20) « Τὸ δὲ Τοξικὸν » δοκεῖ μὲν ὀνομάσθαι ἐκ τοῦ τὰ τόξα τῶν βαρβάρων ὑπ' αὐτοῦ χρίεσθαι. Παρακολουθεῖ δὲ τοῖς πεπτωκόσι χειλέων καὶ γλώττης φλεγμονή, μανία τε ἀκατάσχετος, κ. τ. λ. ». Τοξικά (*toxiques*) ὀνομάζουσι σήμερον οἱ ἰατροὶ γενικῶς ὅλα τὰ φαρμακερὰ φυτά.

ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΚΥΡᾶΣ, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ βοτανικῆ Γλ. « Στιχιάδος, ἦτοι ἄνθος πρασινοειδές, ὅπερ τινὲς » λέγουσι, τὰ Δάκρυα τῆς κυρᾶς ».

ΔΑΚΡΥΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ. Ζ. Λαγοχιμιθία.

ΔΑΥΚΙΟΝ. Ζ. Σταφυλόνα.

ΔΑΦΝΟΛΑΔΟΝ (huile des baies de Laurier), Δάφνιον ἔλαιον ἢ Δαφνέλαιον, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 49) ἔσμιγαν εἰς τὴν σκευασίαν τοῦ Δαφνελαίου, καὶ ἄλλα διάφορα εἶδη, εἰς τὰ ὅποια μόνος ὁ Πλίνιος (XV, 7) προσθέτει καὶ τὸ κοινὸν ἔλαιον : *Fit et lauro, admixto druparum oleo.* Δὲν ἐξεύρω πῶς τὸ σκευάζουσι σήμερον οἱ Μοναχοὶ τοῦ ἁγίου Ὄρους, ὕπου, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 49, pag. 98*), καὶ σκευάζεται πολὺ, καὶ ὅθεν σέλλεται κατ' ἐμπορίαν εἰς τὴν Βλαχίαν, Βουλγαρίαν, Σερβίαν καὶ ἄλλας χώρας.

ΔΑΦΝΩΝΑΣ. Ζ. Ἐλαιώνας.

ΔΕΗΣΙΣ, Σηλ. Δ. καὶ ΔΕΗΤΗΡΙΟΝ, οὐδέτ. Δ. ἔγγραφος αἴτησις προσφερομένη εἰς ἄρχοντας ἢ βασιλεῖς (*pétition*).

ΔΕΙΠΝΟΠΪΘΗΚΟΣ ὁ γενόμενος γελοῖος ὡς ὁ πίθηκος διὰ τὰ δειπνᾶ εἰς ἀλλοτρίας τραπέζας (*écornifleur*). Ἡ

λέξις εἶν' ἑλληνική « Δειπνοπίθηκος, ὁ δειπνοῦ ἕνεκα πιθηκίζων » καὶ ὑποθωπεύων κόλακος τρόπον » (BEKKER, *Aned. Graec. pag.* 34). Ἐπειδὴ σώζεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν καὶ τὸ Δοῖπνον καὶ τὸ Πίθηκος συμφέρει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ σύνθετον Δειπνοπίθηκος. Τώρα μάλιστα μᾶς χρειάζονται αἱ τοιαῦται κωμικαὶ λέξεις, ὅποτε ἡ ταλαίπωρος Ἑλλάς ὑποταγμένη εἰς μόναρχον, φοβερίζεται νὰ γεμισθῇ καὶ ἀπὸ Δειπνοπιθήκους. Εἰς τὰς μοναρχίας μάλιστα γεννῶνται οἱ δειπνοπιθήκοι· αἱ ἰσόνομοι ἐλεύθεροι πολῖτεῖαι βδελύσσονται καὶ τοὺς μονάρχους καὶ τοὺς πιθήκους των.

ΔΕΙΠΝῶ, Σ. Δειπνῶ (*souper*). Παροιμία : Ὁ ψεύ-
σης γευματίζειται, ἀλλὰ δὲν δειπνᾷ, ἤγουν ἀπατᾷ
μῖαν φοράν, ἀλλ' ἀφοῦ γνωρισθῇ δὲν δύναται νὰ ἀπατήσῃ
καὶ δεύτερον.

Δεῖπνον οὐσ. οὐδ. Σ. (*le souper*). Ἀπὸ τὸν παρακμ.
ἑλλην. λαβόντες λέγομεν καὶ Δεῖπνος, ἀρσ. μάλιστα εἰς τὴν
ῤησικευτικὴν ταύτην φράσιν : Ὁ δεῖπνος ὁ μυσικὸς
(*Cène ἢ Sainte Cène*).

ΔΕΪΧΝΩ, Σ. Δείκτω, Σ. Ἀπευχόμενοι λέγομεν, πρὸς
τὸν λαλοῦντα περὶ μέλλοντος κακοῦ, Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ
δείξῃ! Ὡσαύτως καὶ, Ὁ Θεὸς νὰ μὴ τὸ κάμῃ! Εἶπεν ὁ
Σοφοκλῆς (*Αἴαντ.* 949).

Ἄλλ' ἀπείργοι Θεός.

ΔΕΚΑΤΙΑ, Σ. καὶ οὐδετ. Δέκατον, Σ. τὸ δέκατον μέρος
τῶν καρπῶν διδόμενον ὡς φόρος (*dime*, ἢ *décime*), Δεκά-
τη, Ἑλλ.

Εὔρημα καὶ κέρδος τοῦ Ἑβραϊκοῦ ἱερατείου, τῶν ὀνομαζο-
μένων Λευϊτῶν. Παρὰ τοὺς καρποὺς τῆς γῆς ἐδεκάτευαν
ἀκόμη καὶ τὰ γεννώμενα πρόβατα, αἰγίδια, βῶδια (Λευϊτ.

κζ', 30—33), ὄχι κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῶν, ἀλλὰ καθὼς τὰ ἐξετιμοῦσαν οἱ Λευῖται « Ὡς ἂν τιμήσῃται αὐτὴν ὁ ἱερεὺς » (αὐτόθ. 14). Ἡ ἀνυπόφορος αὕτη δεκάδευσις ἠνάγκασε τοὺς Ἰουδαίους νὰ ζητήσωσι Βασιλέα· ἀλλὰ, κατὰ τὴν παροιμίαν, φεύγοντες τὸν καπνὸν, ἔπεσαν εἰς αὐτὴν τὴν φωτίαν. Καὶ τοῦτο φυσικὰ συμβαίνει, ὅσάκις σπουδάζομεν νὰ θεραπεύωμεν τὰ κακὰ μὲ ἄλλα τὸ φαινόμενον, ὄχι ἀληθινὰ καλὰ. Est-il surprenant (λέγει ὁ νέος μεταφραστὴς τῆς Γραφῆς) que le peuple ait cherché dans la royauté un refuge contre le sacerdoce, et contre les prétentions de la ville et de la dynastie sacerdotale (*la Bible, trad. nouvell. etc.* par S. CAHEN, tom. III, pag. 142).

Ἀπὸ τὸν Ἑβραϊκὸν κλῆρον ἐπέρασεν ὁ φόρος τῆς δεκάτης καὶ εἰς τὴν χριστιανικὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐξαιρέτως τὴν Δυτικὴν. Δὲν εἶναι γνωστὸν πότε ἤρχισαν οἱ ἱερεῖς νὰ δεκατεύωσι τοὺς κωσμικοὺς. Πιθανὸν ὅμως ὅτι ἡ δεκάτη συγχρονῆ μὲ τὰς λοιπὰς καταχρήσεις ὅσαι ἤρχισαν κατ' αὐτὸ τὸ τέλος τῆς τετάρτης, καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος νὰ σκανδαλίζωσι τὴν ἐκκλησίαν. Καθόσον ηὔξανεν ἡ τρυφή τῶν ἱερέων, φυσικὰ ἔπρεπε ν' αὐξήσωσιν ἀναλόγως καὶ τοὺς πόρους των. Οἱ Βασιλεῖς ἔπειτα ἐπεκύρωσαν τὸν νόμον τῶν ἱερατικῶν πόρων, καὶ διότι δὲν ἤθελαν οὐδ' ἐδύναντο νὰ τοὺς πορίζωσιν αὐτοὶ, καὶ διότι ἐκατάλαβαν σύνωρα ὅτι τὸ ἱερατεῖον τοὺς ἐχρησίμευε πολὺ εἰς στερέωσιν τῆς ἀπολύτου των ἐξουσίας. Πρῶτος νόμος ἔγγραφος προστάσων τὰς δεκάτας ἐξεδόθη εἰς τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τὸν Μέγαν Κάρολον κατὰ τὸ 778 ἔτος. Μετ' ὀλίγον (περίπου τὸ 790 ἔτ.) ἐξεδόθη καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀπὸ δύο Βασιλεῖς τῆς Ἑπταρχίας (Ἴδε BLACKSTON. *Comment. sur les lois Anglaises*, tom. II, pag. 337, de la trad. Franç.).

*ΔΕΚΟΚΤΟΥΡΑ.

ΔΕΜΑΡΤΙΑΙ, Demarties, ὡς τὸ γράφει ὁ Βελώνιος (Observat. I, 48, pag. 97). Οὕτως ἤκουσε τοὺς Καλογῆρους τοῦ ἁγίου Ὄρους ὀνομάζοντας τὰς ἀλατισμένας μαύρας ἐλαίας (Olives mûres confites). Ἴσως κατὰ στοιχείων μετάθεσιν, ἀντὶ τοῦ Δρεματίαι, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Δρεπατίαι, ἀπὸ τὸ παλαιὸν Δρυπετεῖς, Ἑλλ. ἢ Δρυπετεῖς, Ἑλλ. ἐπίθετον κυρίως τῶν ἐλαιῶν, ὅσαι ὠριμάζουσαι πίπτουν αὐτομάτως ἀπὸ τὸ δένδρον, ἐκ τῶν ὁποίων καὶ σκευάζονται πραγματικῶς μὲ τὸ ἄλας αἱ γνωσταὶ μαῦραι μας ἐλαῖαι, τῆς τεσσαρακοστινῆς τροφῆς τὸ μέγα στήριγμα, καὶ τρώντι ὁ Ἀκρογωνιαῖος λίθος, συνωδευμένοι μὲ τὰ Βρεκτοκούκκια· « Δρυπετεῖς ἀπὸ δένδρου πεπτωκυίας, οὐκ ὠμάς » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ταύτας ἰδίως νοῶν τὰς μαυρισμένας ἀπὸ τὴν ὠρίμασιν ἐλαίας, ἐπειδὴ καὶ χωρὶς τὸ οὐσιαστικὸν (ἐλαίας) αὐτὰς ἐσήμαινεν ἡ λέξις, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (Δειπνοσοφ. II, σελ. 56) « Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ φάσκειν ἐλαίας, » αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἐλέγοντο μόνον Δρυπετεῖς ».

ΔΕΜΑΤΙ. Ζ. Δρομί.

ΔΕΝΑΪΔΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ « Serpyllum, ἔρφυλλον » φέρων μάρτυρα τὸν Βελώνιον· εἰς τὸν ὁποῖον (Observat. I, 18, pag. 42) ὅμως δὲν εὐρίσκω πλὴν ὅτι εἰς τὴν Κρήτην ὀνομάζουσι « Denaïda, le Polist » τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Pouliot, Γαλλιστί, τῶν παλαιῶν τὸ Γλήχων, Ἑλλ. τὸ Γληκοῦνι ἢ Γληχοῦνι, κοιν. Ὁ Σ. ἐρμηνεύει τὸ Δεναΐδα Ἰταλιστί Nepeta· ἄλλοῦ δὲ (λέξ. Χορτάρι, σελ. 447) Serpillo. Εἰς νεώτερον Γραικογαλλικὸν Λεξικὸν εὐρίσκω « Δεναΐδα, ἢ Calamenthe » ἤγουν ἢ Καλαμίνθη, Ἑλλ. τῆς ὁποίας τρεῖς διαφορὰς ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (III, 43) « Ἡ » μὲν τις ὀρεινότερα ἐστίν. . . ἢ δὲ τις γλήχωνι ἔοικε,

» μείζων δέ' ὄθεν τινὲς ἌΓΡΙΑΝ αὐτὴν ΓΛΗΧΩΝΑ
 » ἐκάλεσαν, διότι καὶ τῇ ὁσμῇ παρέοικε· ταύτην Ῥωμαῖοι Νε-
 » πέταν καλοῦσιν. Ἡ δὲ τρίτη ἔοικεν ἡδυόσμῳ ἀγρίῳ κ.τ.λ. ». Τὴν
 πρώτην ὠνόμασεν ὁ Λιναῖος *Melissa Cretica*
 (Μέλισσαν Κρητικὴν), ὡς λέγει ὁ Σπρέγγελος (Σημειώσ.
 εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 511). Ἡ δευτέρα νομίζεται ἡ *Me-*
lissa Nepeta, ἢ *Calamentha* (Calament). Τὴν τρίτην
 παρομοίαν τοῦ ἀγρίου ἡδυόσμου διστάζουν, ἂν ἦναι ἢ ἀπὸ
 νέους τινὰς περιηγητὰς ὀνομασθεῖσα *Melissa altissima*.
 Κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse
 Ixxxii), Καλαμίνθρα σήμερον ὀνομάζεται εἰς τὴν Ἑλλάδα
 ἢ *Mentha silvestris* (*menthe sauvage*) τῶν φυτολόγων.

Τὸ Δεναΐδα παράγεται ἀπὸ τὸ Δανάη. Δανάην ὠνόμαζαν
 συνων. κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 147) τὴν Ἀλεξανδρίνην
 δάφνην, τῶν φυτολόγων τὸ *Ruscus hypophyllum* (*Lau-*
rier Alexandrin; *Fragon à feuilles nues*). Δὲν
 εἶναι παράδοξον, ἂν τὸ ὄνομα Δανάη ἐμεταφέρθη εἰς τὴν
 Καλαμίνθην. Πιθανὸν ὅτι οὕτως ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς, ὅσοι, μὴν
 ἔχοντες πρόχειρον Δάφνην Ἀλεξανδρίνην, ἐμεταχειρίζοντο τὴν
 Καλαμίνθην, ὡς ἰσοδύναμον, ἢ καὶ διότι οἱ πωληταὶ τῶν εἰδῶν
 (*droguistes*), ζητούμενοι Δανάην (ἤγουν Ἀλεξανδρίνην
 δάφνην) ὠνόμαζαν ψευδῶς κ' ἐπωλοῦσαν ὡς Δανάην τὴν
 Καλαμίνθην.

ΔΕΝΔΡΟΓΑΪΛΛΑ, Ξηλ. γένος ὄφρεως (BELON, *Obser-*
vat. III, 101, pag. 463), ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομασθεῖς
 Δρυΐνας ἄρσ. διότι ἀγαπᾶ νὰ κρύπτεται εἰς τὰς δρυΐς, ὡς λέγει
 περὶ αὐτοῦ ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 411).

Κῆρα δέ τοι δρυΐναο πιράσκειο, τόν τε Χέλυδρον
 Ἐξέτεροι καλέουσι· ὁ δ' ἐν δρυσὶν οἰκίει τεύξας,
 Ἡ ὄγε που φηγοῖσιν, ὀρεσκέυει περὶ βήσσας.

Μήπως ἔπλασεν ὁ παρακμάζων Ἑλληνισμὸς τὴν Δενδρογαίλλαν ἀπὸ τὸ Ἀγάλλομαι, Δενδραγαλλίδα, τὴν ἀγαλλομένην εἰς τὰ δένδρα; Ἴδε τὰς εἰς τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 432, σελ. 240) σημειώσεις τοῦ Σνεϊδέρου.

ΔΕΝΔΡΟΜΑΛΛΑΧΗ. Ζ. Βύσκος.

ΔΕΝΔΡΟΜΟΛΟΧΗ (Ἄτακτ. IV, σελ. 94). Ὄνομάζετο καὶ Ἀσπρομολόχη, Δ.

* ΔΕΡΒΙΣΗΣ ἢ Ντερβίσης (Dervis), τάγμα Μοναστιῶν κοινοδιατῶν Τούρκων, τρεφομένων ἀπὸ ἐλεημοσύνας, ζητούμενας μὲ πολλὴν ὑπόκρισιν, καὶ διδομένας μὲ πλειοτέραν μωρίαν, ἀπὸ τοὺς σεβαστάς των. Ἴδε Βελώνιον (Observat. III, 21, pag. 416). Οἱ Γραικορωμαῖοι τοὺς ὠνόμαζαν Τουρκοκαλογήρους, Δ.

ΔΕΡΜΑΤΙΣΙ ΑΛΑΤΙΣΜΕΝΟ, ἤγουν Δερματήσιον ἀλατισμένον, ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 108, pag. 364), τυρίον ἀλατισμένον καὶ στιβασμένον εἰς ἀσκὸν (fromage conservé dans une outre). Εὐλογώτερον νὰ ὀνομάζωμεν οὕτως, Δερματήσιον, ἢ καὶ Δερμότυρον, παρὰ τὸ εἰς πολλοὺς σύνηθες βάρβαρον ὄνομα Τουλουμοτύριον, σύνθ. ἀπὸ τὸ Τουρκικὸν Τουλούμ (Ἄσκος) καὶ τὸ Τυρίον.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ συνών. τοῦ Κυρά, ἢ Οἰκοδέσποινα (la maîtresse, madame). — 2) Δέσποινα ἰδίως ὀνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ἢ γυνὴ τοῦ Ἀυτοκράτορος, καὶ μὲ ἐπίθετον Θειοτάτη (très divine), ὡς καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καὶ Δεσπότης καὶ Θειότατος, διότι ἐδέσποζαν ἀπολύτως τοὺς ταιλαιπώρους ὑπηκόους.

ΔΗΛΟΪ, Σ. τὸ τρίτον πρόσωπον τοῦ ῥήματος Δηλώω ω, Ἑλλ. Τοῦτο μόνον σημειώνει, ὡς μόνον χρηστὸν εἰς τὴν γλῶσσαν (Ἄτακτ. IV, σελ. 95). Ἐπειδὴ ἔχομεν τὸ τρίτον, ἔτι δὲ καὶ

τὸ σύνθετον Δηλοποιῶ, πρέπει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὰ λοιπὰ, Δηλῶ (j'entends, je veux dire). Ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Δῆλος (manifeste). Λέγομεν καὶ Δήλωσις καὶ ἐπίρρ. Δηλαδῆ, Σ.

ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ. Ζ. Μουνικίπιον.

ΔΗΜΟΓΕΡΩΝ. « Δημογέροντες, οἱ τοῦ δήμου ἐντιμό- » τατοι » λέγει ὁ Σουΐδας. Δημογέροντας ὀνομάζομεν σήμερον (le maire avec son conseil) τοὺς ἐκλεγομένους ἀπὸ τὸ κοινὸν πόλεως ἢ κώμης, νὰ διοικῶσι (administrer) τὰ κοινά.

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΗΜΟΣΙΑΡΙΟΙ, Δ.

ΔΗΜΟΧΑΡΗΣ. Ζ. Ἱστορία.

ΔΙΑΒΑΤΙΚΟΝ. Ἐξηγήθη (Ἄτακτ. IV, σελ. 96) ἡ λέξις κατὰ τὰς δύο τῆς σημασίας. — 3) Ἄλλ' ἔχει καὶ τρίτην, Διαβατικόν, Σ. χρηστὴν μόνον ἐπὶ κατάρας. Διαβατικόν! λέγει τις ὀργιζόμενος πρὸς ἄλλον, ἤγουν Εὐχομαί σου Θάνατον! Σημείωσε δὲ καὶ ὅτι τὸ Διαβατικόν εἶναι αὐτολεξεί τὸ trépas τῶν Γάλλων, τὸ σημαῖνον Θάνατον (mort), ὅθεν καὶ τὸ ῥῆμ. trépasser (ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ transpassare, Διαδαινέειν) τὸ Ἀποθνήσκειν.

ΔΙΑΒΟΛΟΣ. Ζ. Μονοκράτωρ.

ΔΙΑΓΝΩΣΙΝ (ΚΑΤÀ). Ζ. Μονομερῶς.

ΔΙΑΖΟΜΑΙ. Ζ. Διασήδη.

ΔΙΑΘΗΚΗ. Ζ. Μέμψις.

ΔΙΑΚΑΤΟΧΗ, Δ. (possession). ΔΙΑΚΑΤΟΧΟΣ, Δ. (possesseur), Λέξ, νομ. τῶν Γραικορ. Ὅταν ἔχωμεν τοιαύ- τας λέξεις, δὲν ἀρμόζει νὰ πλάσωμεν νέας.

ΔΙΑΜΕΤΡῶ, Σ.

ΔΙΑΠΥΛΙΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Ῥωμ. portorium (douane, réage), Διαπύλιον, Ἑλλ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Διαπύλιον, » τέλος τι παρ' Ἀθηναίοις οὕτω καλούμενον » καὶ τὰ Γλ. » Διαπύλιον, portorium ».

ΔΙΑΡΗΜΑ, Δ. Λέμβος, Ἑλλ. ἤγουν πλοῖον μικρὸν, ἢ πλοῖον χρήσιμον εἰς μετακομιδὴν φορτίων ἀπὸ τὰ μεγαλήτερα, Ὀλκὰς, Ἑλλ. Ἡ λέξις ἦτο τῶν Ἀλεξανδρέων, ὡς λέγει, φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Προκόπιον: « Εἰς λέμβους δὲ τὸν Αἰ- » γύπτιον σῖτον ἐκ τῆς Χαιρέου μεταβιβάσαντες, οὐσπερ » καλεῖν ΔΙΑΡΗΜΑΤΑ [ἢ Διαρρήματα] νενομίκασιν, ἔς τε » τὴν πόλιν δοκιμάζουσι κ. τ. λ. ». Ὁ Σνεϊδέρος εἰς τὸ Λεξι- κόν του, φέρων τὴν αὐτὴν ῥῆσιν τοῦ Προκοπίου, ἐπρόβαλε διόρθωσιν ΔΙΑΡΜΑΤΑ. Ἰσως πιθανώτερον ὅτι ἦτο ΔΙΑΡΥ- ΜΑΤΑ ἢ ΔΙΑΡΡΥΜΑΤΑ, ἀπὸ τὸ Ῥύω, Ἑλλ. τὸ ἔλκω, ὅθεν καὶ τὸ « Ῥυτὸν... ἐλκυστὸν » καὶ « Ῥύτωρ... ὀλκεὺς » τοῦ Ἡσυχίου.

ΔΙΑΣΗΔΗ, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ μαρτυρίαν « Ἐπαρε » ΔΙΑΣΗΔΗ τῆς ἀράχνης » (toile d'araignée), Δίασμα, Ἑλλ. Γράφε ΔΙΑΣΪΔΙ, οὐδετ. ἤγουν Διασίδιον, κοιν. ὑποκορ. ῥηματικοῦ ἀχρήστου τοῦ Δίασις, ἀπὸ τὸ Διάζομαι, Ἑλλ. καὶ κοιν. (ourdir). Ἡ λέξις εἶναι τοῦ παρακμ. ἑλλην. κατὰ τὸν Πολυδεύκην: « Στῆσαι τὸν σῆμονα ἢ τὰ σημόνια, καὶ προ- » φορεῖσθαι· οὕτω γὰρ ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ τὸ νῦν Διάζομαι ».

ΔΙΑΣΪΔΙΟΝ. Ζ. Διασήδη.

* ΔΙΑΣΠΡΟΣ. Ζ. Κάτασπρος,

ΔΙΑΤΥΠΩΜΑΤΑ, Δ. οὐδετ. πληθ. λέξ. νομική. Οὕτως ἠρμήνευαν οἱ Γραικορωμ. τὸ Digesta τῶν Ῥωμ. (le Digeste), ἤγουν τὴν ἀπὸ τὸν αὐτοκράτορα Ἰουστινιανὸν γενομένην συναγωγὴν πολλῶν καὶ παντοδαπῶν νόμων. ὠνομάζετο καὶ Πανδέκτης, ἀρσ. ἐνικ. Δ. (Pandectes, pl.), καὶ Δίγεσσα, Δ.

ΔΙΔΩ (Ἄτακτ. IV, σελ. 100). Πρόσθεσε, Δέν με δίδει χέριον, ἤγουν Δέν με συμφέρει, δέν μου εἶναι χρήσιμον, δέν με βοηθεῖ· (cela ne m'accommode point). Φράσις ἔλλειπτ. ἀντί τοῦ Δέν μου δίδει χεῖρα βοηθείας.

* **ΔΙΣΧΥΡΙΖΟΜΑΙ**, ὡς καί οἱ παλαιοί, Δισχυρίζομαι, Ἐλλ. (s'efforcer de faire ou de prouver, soutenir), « Ἡ »
 » σὺ δισχυρίσαιο ἂν ὡς οἶόν σοι φαίνεται ἕκαστον χρῶμα, τοι-
 » οὔτον καὶ κυνὶ καὶ ὀτωοῦν ζώω» (Πλάτ. Θεαιτ. pag. 154).

ΔΙΚΕΛΛΙΟΝ (Δικέλι, μέ συνών. Σκαλίδα, Σ.). Γράφε δια· δύο ᾧ Δικέλλιον, Δίκελλα, Ἐλλ. Σμινύη, Ἐλλ. (hoyau, ἢ sarcloir), ὡς φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Σμινύη, σκαφίδιον, δίκηλ-
 » λον ». Ὁ δὲ Φώτιος : « Σμινύη, σκαφίον, ἢ δίκηλλαν, ἢ
 » ἀξίνην ».

* **ΔΙΠΛΟΣΧΟΛΟΝ**, οὔδετ. οὔσ. Διπλῆ σχολή, Ἐλλ. Διπλόσχολον (double fête) ὀνομάζεται ἡ σύμπτωσης ἑορτῆς τινὸς ἀγίου μὲ τὴν κυριακὴν.

ΔΙΣΕΚΤΟΣ, Σ. Δ. (bissexte). Δέν εἶναι χρεῖα νὰ γράφεται βαρβάρως Βίσεκτος.

ΔΙΣΚΕΛΙΟΝ, κακῶς γράφεται Δισκέλλιον, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὁμοῦς ὀρθὰ Bipes, Ῥωμ. ὡς φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ὁποίας φέρει μαρτυρίας ἀπὸ τὰ Τακτικὰ Λέοντος τοῦ Αὐτοκράτορος : « Ἐν »
 » τῇ συμμίξει τοῦ Δισκελλίου (γρ. Δισκελίου) ἐπιθεῖς τρισκέλ-
 » λιον (γρ. τρισκέλιον), ἐποίησεν ἰσάμενον ἰσχυρῶς διὰ τῆς
 » ὑπαλλήλων τῶν σκαλῶν (γρ. σκελῶν) συγκρατήσεως ». Δέν ἔχει τί κοινὸν μὲ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Δίσκελλα, σπυρίς »· ἀλλὰ παράγεται ἀπὸ τὸ Σκέλος· πᾶν σκεῦος ξύλινον ἢ μετάλλινον, σπυρίζομενον εἰς δύο σκέλη, ἢ σχιζόμενον ἄνωθεν εἰς δύο (Δί-
 » πουν, Ἐλλ.). Ζ. Δικέλλιον, καὶ Εἰκονοσάσιον.

ΔΙΣΤΕΓΟΣ. Ζ. Μονόςεγος.

* **ΔΙΨΑΔΙ**. Τρέχει εἰς τὴν μνήμην μου, ἀλλὰ δέν εἶμαι

βέβαιος, ὅτι ἤκουσα ποτὲ ὀνομαζόμενον Διψάδιον, γένος τὸ ὀφιδίου. Ἀπὸ τὸ Διψάς, Θηλ. Ἑλλ. τῶν παλαιῶν « Διψάς, » ἔχισ, ὕδρα κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος, Ἐχιν αὐτὴν ὀνομάζων, διότι ὁμοιάζει τὴν Ἐχιδναν, κατὰ τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 334)

Ναὶ μὴν διψάδος εἶδος ὁμώσεται αἰὲν ἐχίδνη.

ΔΟΚΑΝΟΝ, Δ. καὶ Δούκανον, Δ. οὐδὲτ. Τὰ ἐνόησεν ὡς συνών. τοῦ Δοκάριον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Δοκός, Ἑλλ. (routre). Κατωτέρω τὸ ἐξηγεῖ ὀρθότερα « Δώκανον (γρ. Δόκανον) de- » *cipula* » (piège).

ΔΟΝΤΟΚΑΡΑ. Ζ. Ὀδοντοκάρα.

ΔΟΥΚΑΝΗ, Θηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ τὸν Φαβωρίνον : « Τυκάνη, ἀπὸ τοῦ Τύκω παράγωγον Τυκάνη, ἧ ἀλοῶσι » τοὺς σάχνας, ἦν κατὰ παραφοράν, οἱ κοινοὶ Δουκάνην » φασί ». Σήμερον ὀνομάζεται εἰς τὴν Χίον διὰ τοῦ Ἰ Λ ο υ κ ά ν η. Τὰ Γλ. φέρουν « Τυκάνη, Tribula » καὶ « Τυκάνη, » [ἦ] τὰς βώλους ἀφανίζουσα, Traea » καὶ ἄλλοῦ μὲ διάφορον γραφὴν : « Τρικάνη, ἧ τὸν σῆτον ἀλοῶσα, Tribula ». Ὁ Εὐστάθιος (σελ. 967) λέγει ὅτι καὶ οἱ κοινοὶ Τυκάνην τὴν ὠνόμαζαν. Δὲν ἐξεύρω, ἂν ποῦποτε σήμερον σώζωσι τὴν Δουκάνην ἢ Τυκάνην, οἱ Γραικοὶ εἰς σημασίαν Σκεύους κόπτοντος τοὺς βώλους (herse), ἧ ἀλωνίζοντος τὸν σῆτον.

Ὅπως ἂν ἔχη * Δοκάναν ἢ Δουκάναν ἢ Δόκανον οὐδὲτ. σήμερον ὀνομάζουν τὴν Παγίδα (piège), εἰς τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Δοκάνη, Ἑλλ. κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἡσυχίου : « Δοκάναι, αἱ σάλικες, αἷς ἰσᾶσι τὰ λῖνα, » ἢ κάλαμοι ». Ζ. Δόκανον.

ΔΟΥΚΑΣ, Δ. Σ. καὶ ΔΟΥΞ, Δ. (Duc, Doge). Οὕτως ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ ἀξιωματικούς τινάς τῆς αὐλῆς, ἀπὸ τὸ

Ῥωμ. *Dux*, Ἀγῆτωρ, Ἀγός, Ἡγεμών, Ἑλλ. (*conducteur, chef*). Ἡ *μανία* τῶν τίτλων εἰς τὴν Γραικορωμαϊκὴν αὐτὴν ἦτο τόση, ὥστε ὠνομάζετο (δὲν ἐξεύρω ποῖος) καὶ *Δοῦξ δουκῶν*, Δ. ὡς πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀσιανοὺς δεσπότης *Βασιλεῖς βασιλέων. Ζ. καὶ Εὐγενής.*

ΔΟΥΛΕΙΑΝΟΪ, Δ.

ΔΡΑΚΟΝΑΡΙΟΣ, μὲ ἐξήγησιν *Δρακοντοφόρος*, Δ. ἀπὸ τὸ *Δράκος* (*Ἄτακτ. II, σελ. 111*). *Τάγμα στρατιωτῶν ἵππικὸν οὕτως ὀνομασθέντων διὰ τὰς σημαίας των σχηματισμένας ἀπὸ ποικιλόχροα ῥάκη εἰς σχῆμα δράκοντος, τὰ ὁποῖα, ὡς λέγει ὁ Αἰλιανός (Τακτικ. παρὰ τῷ Δ. σελ. 330), « Ἄτρεμούντων » μὲν τῶν ἵππων, οὐδὲν πλέον ἢ ῥάκη ἂν ἴδοις πεποικιλμένα, » εἰς τὸ κάτω ἀποκρεμάμενα· ἐλαυνομένων δὲ, ἐμπνεόμενα » ἐξογκοῦνται τέως (γρ. ἐξογκοῦνται τε, ὡς) μάλισα τοῖς Ση- » ρίοις ἐπιαικέναι, καὶ τι ἐπιουρίζειν κ. τ. λ. ».*

Ἐμποροῦμεν λοιπὸν νὰ ὀνομάζωμεν *Δρακοναρίους* τὸν λόχον τὸν ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον *Dragons*, διότι ἀπὸ παρομοίαν τινὰ ἀφορμὴν πιθανὸν ὅτι ἐδόθη καὶ εἰς τούτους τὸ ὄνομα.

ΔΡΟΓΓΕΜΑ, μὲ ἐξήγησιν « *Pruina*, ζῖβη, πάχνη, » πάγος » Δ. (*givre, gelée blanche*). Ἡ *Πάχνη* εἶναι « *Δρόσος πεπηγυῖα* » ὡς τὴν ὀρίζει ὁ γράψας τὸ εἰς τὸν Ἀριστοτέλην ἀναφερόμενον *Περὶ κόσμου σύνταγμα*. Ῥωμαϊκὸν ὄνομα *Pruina*, παράγεται ὄχι ἀπὸ τὸ *Pergo* (διακαίω), ὡς τὸ ἐτυμολογεῖ ὁ Φῆσος, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν *Πρωῖνῆ*, διότι τὸ *Πρωῖ* μάλισα φαίνεται ἢ *πάχνη*, διαλυομένη ἔπειτα καθόσον ὑψόνεται ὁ ἥλιος.

ΔΡΟΜΙ, μὲ συνών. *Δεμάτι*, Σ. ἀπὸ τὸ *Δράγμα*, Ἑλλ. (*gerbe*).

ΔΥΝΑΤΟΣ, ὅστις ἔχει σωματικὴν δύναμιν, *Ἰσχυρός*, Ἑλλ.

(fort). — 2) Δυνατός ὅστις ἐμπορῇ νὰ ἦναι ἢ νὰ πραχθῇ (possible), οἶον, οὐδετ. Δυνατὸν εἶναι ἢ Δέν εἶναι δυνατὸν, ἔλλειπτ. τοῦ Ἔργον, οἶον Ἐκαμα ὅλα μου τὰ δυνατὰ (j'ai fait tout mon possible). — 3) Δυνατός ὅστις ἔχει ἐπιτηδειότητα, φρόνησιν ἢ ἐξουσίαν νὰ κατορθώσῃ τί, Δυνατός ἢ Δεινός, Ἑλλ. (capable), οἶον Δυνατός εἶναι νὰ σέ ὠφελήσῃ, καὶ νὰ σέ βλάψῃ. Εἰς τοιαύτην σημασίαν λέγομεν παροιμιωδῶς Δυνατός ὁ Θεός, ἔλλειπτ. τοῦ Εἶναι, λαβόντες ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν, ὅπου τὸ ἀκούομεν συχνὰ ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης.

ΔΥΣΠΡΙΝΙΟΝ, Δ. ὀνομάζει τὴν Βετεικὴν (bétoine) λαβὼν ἀπὸ τὸν Ἀντώνιον Μούσαν, ἀπελεύθερον καὶ ἰατρὸν τοῦ Αὐγούσου.

ΔΥΣΠΥΡΓΙΩ, Δ. με ἐξήγησιν, Ægre ferre, Offendi, καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Ἄφορμίζει, ἢ μανίζει, ἢ ΔΥΣΠΥΡ- » ΓΙΑ ». Ἡ κακὰ γραμμένον, ἢ χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ ΔΥΣ- ΠΡΑΓΕΪ,

ΔΥΣΦΑΡΙΖΩ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὅχι ἀκριβῶς dividere, separare, Ῥωμ. (Διαιρῶ, χωρίζω), οὐδ' ἐκατάλαβε τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Γεωργιλλᾶν, Περὶ τοῦ Θανατικοῦ τῆς Ῥόδου :

Ἐμπένης μὲς ταῖς φαμηλίαις, τὰ σπῆτια δυσφαρίζης.

Ὁ βάρβαρος ποιητὴς ἐπλασε τὴν λέξιν ἀπὸ τῶν Ἰταλῶν τὸ disfare (défaire, détruire).

ΔΩΚΑΝΟΝ. Ζ. Δόκανον.

Ε.

ΕΒΔΟΜΑΔΑΡΙΟΣ, Δ. ὁ ἐκ διαδοχῆς ἕνας μετ' ἄλλον ὠρισμένος νὰ πράσῃ τί (semainier).

ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ. Ανέφερα τόσον συχνά τὸνομα τῶν Ἐβδομήκοντα καὶ εἰς τὰς παρούσας καὶ εἰς ἄλλας ἀλλαχοῦ σημειώσεις, ὥστε νομίζω χρήσιμον νὰ εἶπω τί περὶ αὐτῶν διὰ νὰ μάθῃ ὁ μὲν ἰδιώτης ἀναγνώστης τίνες καὶ ποῖοι ἦσαν οὗτοι οἱ Ἐβδομήκοντα, οἱ δὲ (ὄχι ἴσως ὀλίγοι) λόγιοι, ὅτι οὐδ' ὑπῆρξαν ὄλως Ἐβδομήκοντα. Ἡ εἰς τὸ Ἑλληνικὸν ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν μεταφρασις τῆς παλαιᾶς Διαθήκης, ὁποῖα σώζεται σήμερον, πιστεύεται κοινῶς, ὅτι ἔγινεν ἀπὸ Ἐβδομήκοντα Ἰουδαίους πρεσβυτέρους Ἱεροσολυμίτας, προσκαλεσθέντας ἐπιτούτῳ διὰ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως ἀπὸ τὸν βασιλέα τῆς Αἰγύπτου Πτολεμαῖον τοῦ Λάγου. Τοῦτο ἱσορημένον ἀπὸ Ἰουδαίους (τὸν Ἀριστόβουλον, τὸν Ἀριεάν καὶ τὸν Ἰώσηπον) πρώτους, σκοπὸν ἔχοντας νὰ δοξολογήσωσι τὸ ἔθνος των, εἶναι ἀπίθανον, ἂν καὶ δυνατὸν κατὰ κἂν μέρη τινά. Ἡ ἱστορία ὁμως δὲν ἠρκέσθη εἰς αὐτὸ, ἀλλ' ἐπρόσθεσε καὶ τὸ ἀδύνατον. Θέλουσα νὰ δείξῃ καὶ τὴν μετάφρασιν ὄχι ὀλιγώτερον τοῦ πρωτοτύπου Θεόπνευστον, ἔπλασε τοὺς Ἐβδομήκοντα χωρισμένους ἀλλήλων, καὶ συντάξαντας μίαν καθ' ἕνας χωριστὰ μετάφρασιν (*Diatribes de Aristobulo Judæo, philosopho peripatetico Alexandrino, 1806, in-4°*).

ΕΓΓΥΤΟΜΩ, Δ. συνών. τοῦ Πλησιάζω κατὰ τὸν τύπον τοῦ Ὄρθοτομῶ, Ἑλλ. Ὡς τοῦτο ἀναλύεται εἰς τὸ **Τ** ἢ **ν** ὀρθὴν ὁδὸν τέμνω, οὕτω τὸ Ἐγγυτομῶ σημαίνει **Τ** ἢ **ν** ἐγγυὲς ὁδὸν τέμνω (*approcher*).

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚὴ Ζήτησις, Δ. λέξ. νομ. (*Action criminelle*). Καὶ **ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚὸν Δικαστήριον,** Δ. (*tribunal criminel*).

ΕΓΚΟΠΕΪΣΑ Δίκη, Δ. λέξ. νομ. (*Procès suspendu*).

ΕΓΝΟΙΑ, Σ. Δ. Ἐγνεία, Δ. ἀπὸ τὸ Ἐννοια, Ἑλλ. τὸ σημερινὸν Λογισμὸς (*pensée*) (ὡς προφέρουν τινὲς χυδ. καὶ

Τυραγνώ τὸ Τυρανῶ, Ἑλλ. καὶ κοιν.). Σημαίνει Φροντίς, Ἑλλ. καὶ κοιν. (soin). — 2) Φροντίς μετὰ λύπης, Μεριμνα, Ἑλλ. καὶ κοιν. (souci).

Τὸ Ἐγνεία τοῦ Δ. τὸν ἠπάτησεν, ὥστε νὰ φέρῃ μαρτυρίαν κακογραμμένην,

Καὶ με ταυτήνη δένῶρα ἘΓΝΕΑΣ με τὰ φύλλα,

ἀντὶ τοῦ ἈΓΝΕΑΣ. Ἀγνεαν (ἀπὸ τὸ Ἄγνος, Ἑλλ.) ὠνόμαζαν τὴν κοινότερον Λυγαρέαν. Ζ. Λυγαρία.

Ἀπὸ τὸ ἔννοια καὶ ῥῆμ. Ἐννοιάζομαι (χυδ. Ἐγνοιάζομαι) τὸ Φροντίζω (soigner). — 2) Τὸ Μεριμνῶ (se soucier).

ΕἰΚΟΝΟΣΤΑΣΙΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν μακρὰν καὶ σκοτεινὴν. Εἰκονοστάσιον ὀνομάζομεν, σκεῦος τὶ προσόμοιον τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἀναλογείου (lutrín), εἰς τὸ ὁποῖον ἐπιθέκονται αἱ εἰκόνες τῶν ἁγίων εἰς προσκύνησιν (porte-image). Τινὲς τὸ ὀνομάζουσι καὶ Δισκέλιον, διότι ἔχει δύο σκέλη συνεπτυγμένα, μὴδ' ἀνοιγόμενα πλὴν ὅταν ἔλθῃ χρεῖα νὰ τὸ σήσωσι, καὶ νὰ βάλωσιν ἐπάνω του τὴν εἰκόνα, ὅτε ὀνομάζεται καὶ Προσκύνημα, Δ. Ζ. Δισκέλιον.

ἘΚΒΙΒΑΣΤΗΣ, Δ. (exécuteur), λέξ. νομ. Φέρει ἀπὸ τὸν ὀρισμὸν « Ἐκβιβαστής, ὁ μετὰ τὴν ἀπόφασιν παρεχόμενος, » ἐπὶ τῷ ἐκβιβάσαι τὰ ἀποφανθέντα » Κλητῆρ, Ἑλλ.

ἘΚΘΕΤΗΣ, ἀρσ. Δ. τὸ καὶ Ἐξώσεγον οὐδετ. λεγόμενον (Ἄτακτ. II, σελ. 130), καὶ Ἐξώσης, ἀρσ. Δ. καὶ Ἐξώστρα, Σηλ. Δ. καὶ Ἐξωστάσιον, οὐδετ. Δ.

ἘΚΘΥΡΙΖΩ, Δ.

ἘΚΚΛΗΤΕΪΩ. ἘΚΚΛΗΤΗΣ. Ζ. Ἐκκλητος.

ἘΚΚΛΗΤΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ἡ ζητουμένη ἀπὸ τὸν δικαζόμενον ἀναφορὰ τῆς δίκης εἰς ἄλλο δικαστήριον (appel), ὡς τὴν ὀρίζουσι τὰ Γλ. « Ἐκκλητός ἐστὶν ἀπὸ δικαστηρίου οἴου-

» δήποτε ἐφ' ἕτερον μείζον δικαστήριον ἀγωγή ». Καί πάλιν :
 « Ἐκκλητός ἐστὶν αἰτίαςις καὶ μέμψις ἀποφάσεως ». Ὁ ζητῶν
 τὴν Ἐκκλητον ὠνομάζετο Ἐκκλητής, Δ. (appellant) καὶ τὸ
 ῥῆμα Ἐκκλητεύω (appeler). Αἱ φερόμεναι μαρτυρίαι ἀπὸ τὸν
 Δ. μᾶς διδάσκουν καὶ τοῦτο, ὅτι ἀπὸ τὸ βασιλικὸν δικαστήριον
 (ἦγουν ὅπου αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἔκρινε) δὲν ἐσυγχωρεῖτο εἰς τὸν
 κρινόμενον νὰ ἐκκλητεύσῃ : « Τὸ αὐτοκρατορικὸν καὶ βασιλικὸν
 » κριτήριον ἐκκλήτῳ οὐχ ὑπόκειται, οὐδὲ ἀναψηλαφᾶται ὑπὸ
 » ἐτέρου, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτοῦ ἀεὶ ἐπανακρίνεται· καθὰ καὶ ὁ
 » Θεόπτης Μωϋσῆς τὸ ἐπανακρίνειν τὰς κρίσεις νόμον ἔθετο ».
 Τοῦτο ἦτον ἀκόλουθον· ἐπειδὴ ὠνομάζετο Αὐτοκράτωρ, καὶ
 ἐπωνομάζετο καὶ ΘΕΙΟΤΑΤΟΣ, καὶ ΘΕΟΣΤΕΠΤΟΣ φυσικὰ
 καὶ αἱ κρίσεις του ἔπρεπε νὰ τιμῶνται ἴσα καὶ τοῦ Θεοῦ οἱ
 χρησμοί, ἴσα καὶ τοῦ Θεόπτου Μωϋσέως οἱ λόγοι. Τὸ ἀνακό-
 λουθον καὶ παράξενον εἶναι, ὅτι δὲν ἐκατάλαβαν ἢ δὲν ἠθέλησαν
 νὰ καταλάβωσιν οὔτε τὴν κυβέρνησιν οὔτε τοὺς λόγους τοῦ Μωϋ-
 σέως. Ὁ Μωϋσῆς δὲν ἦτο κριτὴς αὐτὸς, ἀλλὰ κατέστησε κριτὰς,
 καὶ τοῦτο μόνον τοὺς παραγγέλλει, ἐὰν κατὰ τύχην διςάσωσι
 ποτὲ περὶ τοῦ δικαίου τῶν κρινομένων, νὰ τὸν συμβουλευόν-
 ται : « Οὐκ ἐπιγνώσῃ πρόσωπον ἐν κρίσει... ὅτι ἡ κρίσις τοῦ
 » Θεοῦ ἐστὶ. Καὶ τὸ ῥῆμα, ὃ ἐὰν σκληρὸν ἦ ἀφ' ὑμῶν, ἀνοίσετε
 » αὐτὸ ἐπ' ἐμέ, καὶ ἀκούσομαι αὐτὸ » (Δευτερονομ. α', 17).
 Ἐδῶ δὲν εἶναι λόγος οὔτε περὶ ἐκκλήτου, οὔτε περὶ ἐκκλη-
 τεύοντος, ἀλλὰ περὶ κριτοῦ συμβουλευομένου μὲ ἀνώτερον καὶ
 πιστευόμενον ἄλλον σοφώτερον. Ἄλλ' οὕτω παρεξηγοῦσαν τὰς
 γραφὰς οἱ τότε δεσπότες. Οἱ σημερινοὶ εἶναι φρονιμώτεροι·
 οὔτε κρίνουν πλέον αὐτοὶ, οὔτε τοὺς κρινομένους συγχωροῦν
 νὰ ἐκκλητεύωσι πρὸς αὐτούς. Ἐπειδὴ ὁμως κατασένουν αὐτοὶ
 τοὺς κριτὰς, αὐτοὶ καὶ τοὺς πείθουν, ἂν ἡ χρεία τὸ καλέσῃ,
 νὰ κρίνωσι κατὰ τὴν θέλησιν αὐτῶν.

Φέρει ἀκόμη ὁ Δ. ὅτι οὐδὲ τὸ Πατριαρχικὸν δικαστήριον ὑπέκειτο εἰς ἔκκλητον. Τοῦτο ἦτο φυσικὸν ἐπακολούθημα τοῦ πρώτου. Δεσπότης κοσμικὸς ἀπόλυτος δὲν δύναται νὰ σταθῇ, ἀν δὲν χαρίσῃ μικρὰν τινὰ μερίδα τῆς ἀπολύτου ἐξουσίας του καὶ εἰς τὸν κλῆρον. Ὁ ἡγούμενος τοῦ κλήρου τὸν ἔσπερε, τὸν ἔχριε, τὸν ἐκήρυττε πρῶτος αὐτὸς Θεῖον καὶ Θεόσεπτον, καὶ ὡς εἰς τοιοῦτον ἐδίδασκε τὸν καταθλιμμένον λαὸν νὰ ὑποτάσσεται.

ΕΚΛΟΓΑΔΙΟΝ, καὶ **ΕΚΛΟΓΑΡΙΟΝ**, οὐδετ. Δ. (*extrait*) ὠνόμαζαν οἱ Γραικορ. (ἀπὸ τὸ Ἐκλογή, Ἑλλ.) τὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα εὐαγγέλια συναγωγὴν τῶν ἀναγινωσκομένων εἰς τὴν ἐκκλησίαν καθ' ὅλον τὸν ἐνιαυτὸν περικοπῶν. Πιθανὸν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ λεγόμενον Εὐαγγελιστάριον, Δ.

Ἡ λέξις δύναται νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς συνών. τοῦ συνήθως μεταφορ. λεγομένου Ἀπάνθισμα (*recueil*).

ΕΚΝΙΚΗΣΙΣ, Δ.

* **ΕΚΟΥΣΙΑΚΟΥΣΙΩΣ**, ἐπίρρ. (*CRUSIUS, Turcograc. pag. 18*), ἡγουν θελόντως καὶ μὴ θελόντως. Καλὴ λέξις νὰ σωθῇ, ἐπειδὴ ἐρμηνεύει καθαρά τὸ « Ἐκὼν ἀέκοντί » γε θυμῷ » τοῦ Ποιητοῦ (Ἰλιάδ. δ', 43).

ΕΚΠΡΟΘΕΣΜΩ, Δ. λέξ. νομ. παραβαίνω τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν (*délai*).

ΕΚΣΤΑΣΙΟΝ, οὐδ. Δ. λέξ. νομ. Λέγεται καὶ **ΕΚΣΤΑΣΙΣ ὙΠΑΡΧΟΝΤΩΝ**, Δ. (*cession de ses biens*).

ΕΚΣΤΗΘΙΖΩ. Ζ. Ἀποστηθίζω.

* **ΕΛΛΙΟΔΑΚΡΥΟΝ**. Ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. IV, 7 § 2), ἱστορῶν ἐλαίαν τῆς Ἀραβίας, γεννωμένην εἰς τὰ παραθαλάσσια, ἢ μᾶλλον εἰς αὐτὴν τὴν θάλασσαν, λέγει περὶ αὐτῆς « Καρπὸν δὲ ἔχει ἢ ἐλαία παραπλήσιον ταῖς ἐλαίαις » ἀφίησι δὲ καὶ δάκρυον, ἐξ οὗ οἱ ἰατροὶ φάρμακον ἔναιμον » συντιθέασιν, ὃ γίνεται σφόδρα ἀγαθόν ». Ὁ δὲ Διοσκορίδης,

ονομάζων αὐτὴν Αἰθιοπικὴν λέγει : « Τὸ δὲ δάκρυον τῆς »
 » Αἰθιοπικῆς ἐλαίας, ἔοικέ πως σκαμμωνία, ἔγκιρρον, ἐκ-
 » μικρῶν σταγόνων συγκείμενον, δηκτικόν· τὸ δὲ ὁμοιον κόμμι
 » καὶ ἀμμωνιακῶ, μελανίζον, καὶ οὐ δηκτικόν, ἀχρεῖον ».
 Προσθέτει δὲ ἀμέσως, ὅτι τὸ δάκρυον τοῦτο ῥέει καὶ ἀπὸ τὰς
 ἐλαίας τῆς Ἑλλάδος : « Φέρει δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ ἡ παρ' ἡμῶν
 » Ἐλαία καὶ ἡ Ἀγριελαία » (Διοσκορίδ. I, 141), τὸ ὁποῖον
 ὁ Θεόφραστος ἠ δὲν ἐγνώρισεν, ἠ ἀμέλησε νὰ ἱστορήσῃ. Καὶ
 ὁμοίως σήμερον τὸ δάκρυον τῶν Ἐλαιῶν εἶναι γνωστὸν, μὲ ὄνομα
 ἴδιον Ἐλαιοδάκρυον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου καὶ τὸ μεταχειρί-
 ζονται ὡς ἄρωμα εἰς θυμιάσιν, διὰ τὴν εὐωδίαν του. Σιωποῦν
 περὶ τῆς εὐωδίας, ὡσαύτως καὶ ὁ Θεόφραστος καὶ ὁ Διοσκο-
 ρίδης ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἰατρικὴν αὐτοῦ χρῆσιν, εἰς διάφορα
 νοσήματα, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν παῦσιν τῶν αἱμορραγιῶν, ὡς
 δηλοῖ τοῦ Θεοφράστου τὸ ἘΝΑΙΜΟΝ, τὸ ὁποῖον ἔδοκ' αἰτίαν
 εἰς τινὰς φυτολόγους νὰ εἰκάσωσι τὸ Ἀραβικὸν ἘΛΕΜΪ,
 δάκρυον καὶ τοῦτο φυτοῦ βαλσαμοφόρου τῆς Ταπροβάνης
 (Balsamier de Ceylan). Ὁ Σπρέγγελος (σημειωσ. εἰς τὸν
 Διοσκορίδ. σελ. 406) νομίζει ὅτι διὰ τῆς Αἰθιοπικῆς σημαίνε-
 ται γένος τι Ἐλαιάγνου, Ἑλλ. τὸ ἀπὸ τοὺς φυτολόγους ὀνομα-
 ζόμενον *Eleagnus orientales*.

Ὅπως ἂν ἔχη τὸ περὶ τούτου, ἡ χημικὴ ἀνάλυσις τοῦ
 δακρύου τῆς κοινῆς καὶ γνωστῆς εἰς ὅλους ἐλαίας, τὸ ἔδειξε
 σύνθετον ἀπὸ τρεῖς ὕλας ; τὸ Ὄξυ ὀξικόν (acide acétique),
 ἰδιοφυῆ τινὰ ὕλην, ὀνομασθεῖσαν ἀπὸ τὸν ἀναλύσαντα Olivine
 (Ἐλαίνην), καὶ τρίτην τὸ Ὄξυ μεντζουβικόν (acide
 benzoïque), ἐκ τῆς ὁποίας, ὡς συμπεραίνεται, ἐκέρδησε καὶ
 τὴν εὐωδίαν (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 320).

ἘΛΑΙΟΤΟΠΟΣ, Δ. Σ. Ἐλαιόφυτον οὐσ. οὐδετ. Σ. τόπος
 κατάφυτος ἀπὸ ἐλαίας, Ἐλαιῶν, Ἑλλ. (bois d'oliviers).

Λέγεται καὶ * Ἐλαιώνας (ὡς λέγουν καὶ Δαφνώνας, Σ. bois de lauriers).

ἘΛΔΙΟΦΥΤΟΝ. Ζ. Ἐλαιότοπος.

ἘΛΔΙΠΡΙΝΟΣ, Δ. Ζ. Φιλύκα.

* ἘΛΔΙΩΝΑΣ. Ζ. Ἐλαιότοπος.

ἘΛΑΤΤΩΣΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ, Δ. λεξ. νομ. (dégradation). Τὰ Γλ. τὴν ὀνομάζουσι καὶ ἘΝΑΛΛΑΓῆ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ (Ζ. Ἐπανάληψις. Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 229).

* ἘΛΕΓΙΑ, Elegia, ὡς τὸ γράφει ὁ Βελώνιος (Observat. I, 47, pag. 96, et II, 86, pag. 321), λέξιν κοινὴν, σημαίνουσαν, ὡς λέγει, τὸν γραφικὸν καλάμον, τὸ κοινῶς λεγόμενον Καλάμιον ἢ Κουδύλιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 241). Ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IV, 11, § 13, σελ. 159), ἱστορῶν τὰ διάφορα γένη τοῦ καλάμου, λέγει: « Ἔστι δὲ ὁ » μὲν ἄρρην στερεός· [καλεῖται δὲ ὑπό τινων Εἴλετίας] ». Αἱ περικλεισμένα [] πέντε λέξεις τοῦ κειμένου λείπουσι ἀπ' ὅσας τὰς ἐκδόσεις τοῦ Θεοφράστου, ἀλλ' ὁ τελευταῖος ἐκδότης, ὁ μακαρίτης Σνεϊδέρος, τὰς κατεχώρισεν εἰς τὰς σημειώσεις (Θεοφραστ. τόμ. V, σελ. 36), λαβὼν ἀπὸ ἀντίγραφου. Ἡ προσθήκη λοιπὸν πιστόνεται ὄχι μόνον ἀπὸ τὸ διὰ τοῦ σ γραμμένον εἰς τὸν Ἡσύχιον: « Εἴλεσίας, εἶδος καλάμου » ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ βαρβαρωμένον Ἐλεγία τῆς κοινῆς γλώσσης.

ἘΛΕΥΘΕΡΙΑ. Ἰδοὺ πῶς ὀρίζουσι τὴν Ἐλευθερίαν τὰ βασιλικὰ Γλ. « Ἐλευθερία ἐστίν, εὐχέρεια φυσικὴ, ἐκάστῳ συγχωροῦσα πράττειν ἢ βούλεται, εἰ μὴ νόμος ἢ βία κωλύει ». Ὅρισμός γνήσιος, εἰάν οἱ συγχωρήσαντες αὐτὸν βασιλεῖς ἐνκοῦσαν ΝΟΜΟΝ τὴν κοινὴν τῶν πολιτῶν θέλησιν, μηδ' ἔβαλλαν συνήθως εἰς τόπον τοῦ νόμου τὴν ἰδίαν θέλησιν. Προσθέτουσι ἔτι τὰ αὐτὰ Γλ. « Ἐλευθερία ἐστὶ πρᾶγμα ἀδιαιμήτου ».

* ἘΛΚΗΘΡΟΝ. Ζ. Ἐλκω.

ἘΛΚΩ. ἘΛΚΎΩ. ἘΛΚΥΣΙΣ. ἘΛΚΥΣΤΙΚΌΣ. D.
Ἐλκω, σύρω πρὸς ἑμαυτὸν (attirer), Οἶον ὁ Μαγνήτης ἔλκει τὸν σίδηρον. — 2) Ἐλκω μεταφορ. Οἰκειοῦμαι τοὺς ἀνθρώπους, γίνομαι ἐράσμιος διὰ κάλλος, φιλικὴν διάθεσιν, ἢ ἄλλο τι προτέρημα, οἶον Ἐλκει τοὺς συναναστρεφομένους μ' αὐτόν. Καί τὸ ἐπίθ. Ἐλκυστικός (attirant), οἶον Ἄνθρωπος ἐλκυστικός, Λόγοι ἢ Τρόποι ἐλκυστικοί, Λόγια ἐλκυστικά. Ὀμηλία ἐλκυστική.

Ἐπειδὴ ὅλα ταῦτα ἔγιναν συνήθη εἰς τὴν γλῶσσαν, ἀρμόζει νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ Ἐλκυθρον, Ἐλλ. τῶν παλαιῶν, εὐρισκόμενον εἰς μόνον ἴσως τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἱστορ. V, 7, σελ. 192 Schneider), ὅστις ὀνομάζει « Ἐλκηθρον » ἀρότρου » τὸ ὁποῖον ἐξήγησαν διστάζοντες, οἱ μὲν Λαθὴν ἀρότρου, Buris, Ῥώμ. (manche de la charrue), ἄλλοι δὲ Ἄγροικικὸν ὄχημα ἢ ἀμάξιον χωρὶς τροχοῦς, συρόμενον καταγῆς ἀπὸ ἀνθρώπου ἢ κτῆνος, καὶ τὸ νομίζουν συνών. τῆς Τυκάνης (Ζ. Δουκάνη). Ἴδε καὶ τὸ Λατ. λεξ. τοῦ Forcillini, λέξ. Traha), ὀνομάζοντες αὐτὸ Ῥώμ. Traha (Traîneau).

Νομίζω (διστάζων κ' ἐγὼ), ὅτι τὸ Ἐλκηθρον τοῦ Θεοφράστου ἐσήμαινε τὴν σανίδα, ὑποστρωμένην κάτωθεν μελιλάδια, χαλίγια, ἢ καὶ σιδηρὰ πλατέα καρφία ὅπου στέκει ἢ κάθεται, ὡς εἰς ἀμάξιον, ὁ ἀλωνίζων, ἐλαύνων τὸ σύρον κτῆνος, καὶ μὲ τὴν ὁποῖαν συντρίβουν τοὺς στάχνας, διὰ νὰ καθαρίσωσι τὸ σιτάριον ἀπὸ τὰ ἄχυρα. Οὗτος εἶναι ὁ τρόπος τῆς ἀλωνίσεως τῶν Ἀσιανῶν (battre le grain dans l'aire), διάφορος τοῦ τρόπου εἰς τὰ πλείοτερα μέρη τῆς Εὐρώπης. ὅπου ἡ τοιαύτη καθάρισις γίνεται διὰ μαστιγώσεως εἰς αὐτὸ τὸ σιτοβόλιον (grange).

Ὅπως ἂν ἦναι μᾶς, συγχωρεῖται νὰ μεταχειριζώμεθα κοιν.

τὸ Ἐλκῆθρον, καὶ κυρ. εἰς σημασίαν τοῦ παλαιοῦ Ἐλκῆθρου (σωζομένην ἴσως πού τῆς σημερινῆς Ἑλλάδος)· καὶ μεταφορ. τοῦ Δύναμις τοῦ ἔλκειν ἠθικῶς (attrait), συνών. τοῦ Θέλγητρον Ἑλλ. (charme).

ἘΛΛΗΝΕΣ, Δ.

ἘΛΠΗΛΟΝ ζηγῆς (γρ. Ἐρπυλλον, ζυγίς) ἀγρία, Δ. ἢ κακογραφημένον ἢ χυδαῖσμένον τὸ λ̄ ἀντὶ τοῦ ρ̄ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 180).

ἘΜΒΑΘΜΟΣ δικαστής, Δ. λέξ. νομ. (juge ordinaire):

ἘΜΒΑΣΑΝΟΣ ΖΗΤΗΣΙΣ, Δ. λέξ. νομ. (la Question), ἢ μόλις πρὸ μικροῦ καταργηθεῖσα εἰς τὴν πολιτισμένην Εὐρώπην ἀπάνθρωπος διὰ βασάνων τοῦ κρινομένου ἐξέτασις τοῦ ἐγκλήματος. Ἰδε περὶ τούτου τὸν Βεκκαρίαν.

ἘΜΒΑΣΪΑ, Δ.

ἘΜΠΑΡΟΥΣΙΑΣΜΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Repræsentatio (représentation).

ἘΜΠΟΝΗΜΑΤΑ μὲ συνών. Καλλιέργιαι, Δ. λέξ. νομ. Τὰ Γλ. φέρουν καὶ ἄλλο συνών. Ἐπιβελτιώσεις, Δ. τὰ προστιθέμενα εἰς τὰ ὑποστατικά, δι' οἰκοδομῶν ἢ φυτεύσεων νέα ἔργα, χρήσιμα εἰς αὔξησιν τῆς ἀξίας των.

ἘΜΠΡΟΪΘΕΣΜΟΣ ἩΜΕΡΑ, Δ. λέξ. νομ. ἡ ὠρισμένη εἰς πράξιν τινὰ ἡμέρα, Κυρία, Ἑλλ. (terme fatal).

ἘΜΠΡΟΛΑΛΟΣ, Δ. (avocat), Συνήγορος, Ἑλλ. Τὸ ἐτυμολογεῖ κακὰ ἀπὸ ἀρχαίαν Γαλλικὴν λέξιν Emparlier. Ἐμπρόλαλος εἶναι ὁ ἔμπροσθεν τινός (ἤγουν ὑπὲρ τινός) λαλῶν, ὡς τὸν ὠνόμαξε καὶ ὁ παρακμάζων Λατινισμὸς prælocutor καὶ prolocutor.

ἘΜΠΡΟΣ, Δ. (devant). Φέοει παροιμίαν τῶν Γραικο-ρωμαίων « Ἄφεμπρὸς Τεσσαρακοστῆ, ὀπισθεν Πάσχα »

σκωπτικῶς λεχθεῖσαν περί γυναικῶς, ἥτις ἦτο ξηρὰ καὶ ἄμορφος τὰ ἔμπροσθεν τοῦ σώματος καὶ παχύτερα τὰ ὀπισθεν. Δύναται νὰ προσαρμοσθῇ εἰς ὅλα τὰ ἀηδῆ ἢ δυστυχῆ, ὅσα φέρουν τελευταῖον τύχην πλεον εὐφρόσυνον.

ΕΜΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ, ἢ * ΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ, (avant-garde).

ἘΜΠΤΥΣΜΑ, δὲν διαφέρει ἀπὸ τὸ κοιν. καὶ Ἑλλ. λεγόμενον Πτύσμα πλὴν ὅτι τοῦτο σημαίνει ἀπλὴν σαλίου ἢ φλέγματος ἐκβολὴν ἀπὸ τὸ στόμα, ἢ αὐτὸ τὸ ἐκβαλλόμενον φλέγμα ἢ σάλιον, τὸ δὲ Ἐμπτυσμα, Ἑλλ. τὴν βίαιον καὶ καταφρονητικὴν ἐκβολὴν κατὰ τινος· ὅθεν ἔλεγαν ἐπιθ. καὶ μεταφορ. καὶ Κατάπτυστον, Ἑλλ. (conspué) τὸν ἄξιον ἐμπτυσμάτων διὰ τὴν διαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ λέξις (Ἐμπτυσμα) δὲν ἤθελε καταχωρισθῆν ἐδῶ, ἂν δὲν ἐσύμφερε νὰ πολιτογραφηθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν διὰ τὰς κατεχούσας τὴν Ἑλλάδα περιστάσεις. Ἐμπτύσματα, μεταφορ. συμφέρε νὰ ὀνομάζωμεν ὅσα παράσημα χαρίζουν οἱ δεσπότες εἰς τοὺς αὐλικούς, τοὺς φίλους ἢ τοὺς κόλακας των, ὡς ὀνομάζουν οἱ Γάλλοι ἀπλῶς crachat (Πτύσμα), μεταφορ. καὶ αὐτοί, ἐν ἀπὸ τὰ παράσημα ταῦτα, οὕτως ὀριζόμενον ἀπὸ τὸν Γάλλον Λεξικογράφον (Boiste, Dictionn. univers. 5e édit. 1819): Crachat... large croix ou étoile brodée sur l'habit. Οἱ δεσπότες χαρίζουν τὰ τοιαῦτα ἐμπτύσματα δι' ἰδίαν ὠφέλειαν· νομίζει ὅτι ὠφελεῖται καὶ ὅστις σπουδάζει νὰ τὰ λάβῃ, ἀλλ' ἐπειδὴ ἄλλως νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν εὐεργέτην δὲν ἔχει, πλὴν διδάσκων τὴν τυφλὴν ὑποταγὴν εἰς αὐτὸν καὶ μεριζόμενος τὴν ἐξουσίαν τοῦ κατὰ τῶν ἰδίων συμπολιτῶν, γίνεται τῶντι * Κατάπτυστος.

ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ, Δ. Λέξ. νομ. Καὶ τὰ ΕΜΦΑΝΙΣΤΙΚΑ ἢ ΕΜΦΑΝΙΣΙΜΑ, Δ. τὰ ὅποια ἐξηγεῖ Γαλλιστί: Droit de bien-venue.

ΕΜΦΥΛΟΣ, Σ. τῆς αὐτῆς φυλῆς, ἢ τοῦ αὐτοῦ γένους, Ἐμφυλος, Ἐμφύλιος, Φυλέτης, Ὀμόφυλος, Σύμφυλος, Ἑλλ. Τὸ τετρασύλλαβον Ἐμφύλιος εἶναι γνωστότερον καὶ συνηθέστερον, ἀλλ' εἰς σημασίαν διάφορον, ὡς εἰς τὴν φράσιν Ἐμφύλιος πόλεμος (guerre civile). Τὸ Ἐμφυλος εἶναι τοῦ Ποιητοῦ (Ὀδυσσ. ὁ, 272)

Οὕτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτάς
Ἐμφυλον—————

τὸ ὁποῖον ὁ Εὐσταθίος ἐξηγεῖ « Φυλέτην, Ὀμόφυλον ».

ΕΜΦΥΤΕΥΤΙΚΑΡΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. (emphytéote) ὁ κατέχων ἀγρὸν ἢ ἄλλο τι μὲ ἀίδιον, ἢ καὶ πολυχρόνιον μίσθωμα, τὸ λεγόμενον Ἐμφύτευσις, παρακμ. ἑλλ. (emphytéose).

ΕΜΦΩΤΟΝ, Δ. λέξ. Γραικορ. ὡς τὸ Ἐξάερον, Δ. συνών. τοῦ Ἰπαιθρον, Ἑλλ. (lieu découvert) « Ἰπαιθρον, ὑπὸ τὸν ἀέρα, καὶ Ἰπαιθρον, ὁμοίως » λέγει ὁ Φώτιος.

ΕΝΑΛΛΑΓῆ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ. Ζ. Ἐλάττωσις καταστάσεως.

ΕΝΔΙΚΟΣ ὈΡΚΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ὄρκος γινόμενος ἐπὶ δικαστηρίου, εἰς βεβαίωσιν δισταζομένου πράγματος, ἢ μαρτυρίας (serment fait dans les tribunaux). Συνήθως γίνεται ἐπὶ τοῦ Εὐαγγελίου, ἂν ὁ ὀρκιζόμενος ᾗναι χριστιανός, ἢ ἐπὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, ἂν Ἰουδαῖος.

ΕΝΔΟΜΑΤΙΚΑ, οὐδ. πληθ. Δ. λέξ. νομ. Δωροδοκῆματα κρύφια εἰς τὸν συλλέγοντα τοὺς φόρους ἀπὸ τὸν φορολογούμενον, διὰ τὴν ἀλλοιώσιν τὸν καταγραμμένον φόρον. Ἀναλογεῖ πῶς ἢ λέξις μὲ τὸ Pot-de-vin τῶν Γάλλων, ὅταν τοῦτο γίνεται μὲ δόλον.

ΕΝΔΥΝΩ, Σ. με συνών. Ἀγοράζω· οἷον Ἐνδυσα τὰ χίλια μου γρόσια εἰς μετάξιον, βαμβάκιον, ἢ ἄλλο τι, ἤγουν Ἠγόρασα χιλίων γροσίων μετάξιον κ. τ. λ.

Ἰταλισμὸς Βάρβαρος, συνήθης ἀκόμη εἰς τινὰς πραγματευτὰς Γραικοὺς. Εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸ Investire παρὰ τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ Ἐνδύνω (habiller, vêtir), σημαίνει προσέτι καὶ τὸ μεταχειρίζομαι ἀργύριον εἰς ἀγορασίαν (faire une emplette).

ἘΝΖΥΜΟΣ, Σ. (fermenté), σύνηθες εἰς ταύτην μόνην τὴν φράσιν, Ἐνζυμος ἄρτος, σημαίνουσαν εἰς τοὺς Ἀνατολικούς χριστιανούς τὸν ζυμωμένον ἄρτον εἰς τὴν ἱεροπραξίαν τοῦ μυστικοῦ δεῖπνου, εἰς διάκρισιν τοῦ Ἀζύμου ἄρτου, μετὸν ὁποῖον ἱεουργοῦν οἱ Δυτικοί.

Ἔως ἐδῶ ἡ διάκρισις ἦτον εὐλόγος· ἀλλ' οἱ Γραικορωμαῖοι περὶ τὰ μέσα τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἐκατηγόρησαν τοὺς Δυτικούς ὡς μεταχειριζομένους εἰς τὴν αὐτὴν ἱεροπραξίαν Ἄρτον ἄζυμον, διὰ λόγον, ὅτι καὶ ὁ Χριστὸς ἄζυμα ἐμεταχειρίσθη εἰς τὸν τελευταῖον μετὸν μαθητὰς του δεῖπνον. Οἱ Ἀνατολικοὶ ἐχρεωστοῦσαν ν' ἀφήσωσι τοὺς Δυτικούς, Ἰουδαίζοντας εἰς πολλὰ, νὰ ἰουδαίωσι καὶ κατὰ τοῦτο, μηδὲ νὰ τοὺς ἐπωνομάσωσιν Ἀζυμίτας, Δ. Δὲν ἐξεύρω, ἂν καὶ ἐκεῖνοι μᾶς ὀνομάζωσι Ζυμίτας ἢ Ἐνζυμίτας. Τοῦτο ἀδιστακτικῶς μ' ἐδίδαξεν ἡ ἱστορία, τὰ σκωπτικὰ ἐπίθετα, μετὰ τὰ ὁποῖα ὅλαι αἱ χριστιανικαὶ αἱρέσεις ἐφιλοδώρησαν μίαν τὴν ἄλλην, ἐπροξένησαν διωγμούς, μίση, πολέμους, χύσεις αἱμάτων, εἰς ἓνα λόγον ἐτάραξαν παντοδαπῶς καὶ πολυτρόπως τὴν ὁποίαν παραγγέλλει εἰς τοὺς πιστοὺς εἰρήνην ὁ Χριστὸς, εἰρήνην, ἣτις δὲν ἀποκτᾶται πλὴν ἀπὸ μόνην τὴν παραγγελιομένην ἀπὸ τὸν αὐτὸν Χριστὸν ἰσότητα.

ἘΝΝΟΙΑ. Ζ. Ἐγνεῖα.

ΕΝΟΡΙΑ, Δ. Ἐνορίαν οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν τὴν περιεχομένην εἰς ὄρια τινὰ χώραν (*territoire*), κυβερνωμένην ἀπὸ κοσμικὸν ἡγεμόνα, ἢ ἀπὸ ἐκκλησιαστικὸν ἐπίσκοπον. Ὁ Εὐστάθιος (Παρεκβολ. εἰς Διονύσ. τὸν Περιηγητ. 251) παρομοιάζει τὰς Ἐνορίας μὲ τοὺς Νομούς, Ἑλλ. τῶν Αἰγυπτίων — 2) Ἐνορίαν, Σ. σήμερον ὀνομάζομεν μέρος πόλεως ἢ κώμης (*paroisse*) ὅσον διοικεῖ πνευματικῶς ἕνας ἱερεὺς (*curé*)· καὶ Ἐνορίτας, Σ. (*paroissiens*) τοὺς κατοίκους τοῦ μέρους τούτου.

ΕΞΆΓΙΟΝ, Δ. καὶ **ΕΞΆΤΖΑ**, θηλ. Δ. ἐτυμολογῶν ἀπὸ τοῦ παρακμ. λατιν. τὸ *Exaga* καὶ *Exadsa*. Ἐξάϊ καὶ Ἄξάϊ, καὶ τὸ ἐξηγεῖ « Τὸ ἕκτον μερδικὸν τῆς ὀγγιάς » Σ. (*sectura*). Τὸ παρέβαλαν τινὲς μὲ τὸν Σίχλον τῶν Ἑβραίων.

***ΕΞΆΓΚΩΝΑ**. Ζ. Ὀπισθάγκωνα.

ΕΞΆΕΡΟΝ. Ζ. Ἐμφωτον.

ΕΞΆΙΤΟΝ καὶ **ἘΞΑΤΟΝ**, Δ. οὐδετ. ὀνομάζει τῶν παλαιῶν τὴν Αἴθουσαν, Ἑλλ. (*portique devant la maison*). Λέξεις τῶν Γραικορωμ. ἴσως ἀπὸ τὸ Ἐξώστωον, Δ. ἴσως καὶ κατὰ χυδ. συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Ἐξώτατον.

ΕΞΆΜΗΝΟΝ. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 125.

ΕΞΑΣΠΡΟΣ. Ζ. Κάτασπρος.

ΕΞΕΡΝΩ. Ζ. Ξερνώ.

ΕΞΕΥΡΩ. Ζ. Ξεύρω.

ΕΞΕΦΑΝΤΩΝΩ, Δ. κακὰ τὸ ἐξηγεῖ ὡς ταυτόσημον τοῦ Τραγουδῶ (*chanter*). Εἶνα τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ξεφαντόνω, Δ. ὀρθότερα ἐξηγημένον ἐδῶ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 359).

ΕΞΟΧΩΤΑΤΟΣ, Δ. Σ. ἐπίθ. τιμητικὸν, τὸ ὁποῖον ἔδιδαν εἰς τοὺς ἐπάρχους, καὶ ἄλλους διαφόρους ἀξιωματικούς. Ἡμεῖς σήμερον τὸ ἐπεριωρίσαμεν εἰς τοὺς ἰατροὺς, Ἐξοχώ-

τατον (éminentissime) έπονομάζοντες, ὄχι μόνον τῶν γνήσιον ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ καθένα ἀγύρτην σφετεριζόμενον τῶνομα τοῦ ἰατροῦ. Ὁ γνήσιος ἰατρός, ἂν ἔχη ἀληθῶς καὶ τὴν φιλανθρωπίαν τοῦ Ἱπποκράτους, εἶναι καὶ Ἐξοχώτατος· ἀλλ' οὔτε θελεῖ οὔτε ζητεῖ νὰ ὀνομάζεται ἀπ' ἄλλους μὲ τοιοῦτον ἐπίθετον.

Οἱ Καρδινάλιοι τῆς Παπικῆς ἐκκλησίας τιλοφοροῦνται eminentissimi ἤγουν Ἐξοχώτατοι, μ' ὅλον ὅτι ὁ Πάπας τῶν ὑπογράφεται ἢ προγράφεται « Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ » Θεοῦ ». Μανθάνω ὅτι καὶ τινὲς ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους Ἀρχιμανδρίτας (χωρὶς μάνδραν) ἐλαύνονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐπονομάζωνται Ἐξοχώτατοι.

* ἘΞΩΛΑΜΠΡΑ.

* ἘΞΩΝΟΥΪ, ἐπίρρ. Σ.

ἘΞΩΠΑΣΧΑ, Δ. καὶ Ἀπόπασχα, Δ.

ἘΞΩΣΤΑΡΙΟΝ. ἘΞΩΣΤΕΓΟΝ. ἘΞΩΣΤΗΣ. ἘΞΩΣΤΡΑ. Ζ. Ἐκθέτης.

ἘΠΑΝΑΛΗΨΙΣ ΠΡΟΤΕΡΑΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ, Δ. (Réhabilitation) φράσ. νομ. σημαίνουσα τὴν ἀπόλυσιν τῆς ποινῆς τῆς ἐλαττώσεως. Ζ. Ἐλάττωσις καταστάσεως.

ἘΠΗΚΟΟΝ μὲ τὴν πρόθεσιν εἰς ἐπήκοον, Ἐν ἐπηκόῳ καὶ εἰς ἐπήκοον, Ἐλλ. οἶον Εἶπα ἢ Ἐλάλησα εἰς ἐπήκοον πάντων (parler de manière à être entendu de tous). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 131.

ἘΠΙΘΑΝΑΤΙΟΣ ΔΩΡΕΑ, Δ. λέξ. νομ. (Donation à cause de mort).

ἘΠΙΘΕΤΑ μεταβαλλόμενα εἰς οὐσιασικά. Ζ. Ξηρός.

ἘΠΙΛΟΧΙΑ Τῆς ΘΕΟΤΟΚΟΥ, Δ. ἑορτὴ εἰς μνήμην τῆς λοχείας τῆς Θεοτόκου. Δὲν ἐξεύρω πόθεν μᾶς ἦλθεν ἡ τοι-

αὕτη ἑορτὴ ἐπειδὴ συνοδικῶς ὠνόμασεν ἡ Ἐκκλησία τὸν τόκον τῆς Θεομήτορος Ἀλόχευτον. Εἰς τοὺς Δυτικούς ἐν μόνον τάγμα Μοναχῶν οἱ ὀνομαζόμενοι Θεατῖνοι (Théatins) ἑορτάζουν τὴν ἑορτὴν ταύτην ὀνομαζομένης τὴν **Les couches de Notre-Dame**.

ἘΠΙΜΕΛΙΔΑ, θηλ. οὐσ. Δ. φέρει ἐξήγησιν ἀπὸ ἰατρικῆ Γλ: « Ἐπιμελίδα, λέγεται [τὸ] μέσπιλον ». Παράβαλέ το μετὰ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. III, σελ. 56-58) διαμακρῶν ἀπορηθέντα.

* **ἘΠΙΣΚΕΠΤΗΣ. Ζ.** Ἐπισκεπτήτης.

ἘΠΙΣΚΕΠΤΙΤΗΣ, Δ. Ἐπισκευτής, Σ. (λέξ. Visitatore) ὁ ὠρισμένος νὰ ἐπισκεφθῇ ἢ νὰ ἐρευνήσῃ τι (visiteur) ἀπὸ τὸ Ἐπισκέπτης, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον καὶ κοινῶς πρέπει νὰ προκριθῇ ἀπὸ τὰ προλεγμένα δύο βάρβαρα. Εἰς τοὺς παλαιούς ἦτον ἀρχῆς ὄνομα: « Ἐπισκέπται, ἄρχοντες ἐπισκεπτόμενοι τοὺς ὑπηκόους καὶ τὰ τούτων πράγματα » (BEKKER, *Anecdote Græc.* pag. 254).

ἘΠΙΣΤΗΘΙΟΣ, ἐπίθ. Δ. (intime). Ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικούς συγγραφεῖς ἐπέρασεν ἡ λέξις εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, εἶον Φίλος ἐπιστήθιος, ἦγουν πιστός, ἐγκάρδιος. Οὕτως ἐπωνόμασαν Ἰωάννην τὸν εὐαγγελιστὴν, ἀφορμὴν λαβόντες ἀπ' ὃ, τι λέγει αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ (Ἰωάνν. ιγ', 25) « Ἐπιπεσῶν » δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ σῆθος τοῦ Ἰησοῦ, λέγει, κ. τ. λ. ».

ἘΠΙΤΑΓΟΨ (χυδ. Πιταγοῦ). Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν τοῦ Ἐπιταγοῦ (exprès) ἔλεγον οἱ Γραικορωμαῖοι « Κατ' ἐπιταγὴν » (Γεωπονικ. X, 56, σελ. 724).

ἘΠΟΠΑΣ, Δ. καὶ Ἐπόπτος (γρ. Ἐποπος), Δ. Ἀγριοπέτεινα, οὐδέτ. Σ. Ἀγριοπέτεινος, ἀρσ. D. Ἐποψ, Ἑλλ. (Huppe).

ἘΠΟΧΗ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μετὰ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ Trana, καὶ τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί, Retenues d'eaux, Δ. Τὰ αὐτὸ νομίζω καὶ ὁ Κατάβολος τοῦ παρακμ. Ἑλλ. Ἴδε τὰ ση-

μειωθέντα εἰς τὸν Ξενοκράτην (Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρ. τροφ. σελ. 101 καὶ 144).

* **ΕΠΤΑΚΟΙΛΟΝ**. Ζ. Σταφύλιον.

ΕΠΤΑΝΕΥΡΟΝ, Δ. Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 406) ὀνομασθὲν Ἐπτάπλευρον.

ΕΡΒΙΘΙΑ ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 92, pag. 338) τὰ χυδ. λεγόμενα Ῥεβίθια ἢ Ῥοβίθια, Ἐρέβινθος, Ἑλλ. (pois chiche). Τὰ δὲ καυσαλισμένα ἐρβίθια **Ervithia rôtis**, ὡς τὰ ὀνομάζει, εἶναι αἱ Τουρκοχ. λεγόμεναι *Ζεμπλεμπίαι, αἱ διαλαλητὰ πωλούμεναι εἰς τοὺς δρόμους, Ἐρέβινθοι πεφρυγμένοι, Ἑλλ. κατὰ τὸν κωμικὸν Φερεκράτην (παρ' Ἀθην. II, σελ. 55).

Τρώγων ἐρεβίνθους ἀπεπνίγη πεφρυγμένους,

οἱ αὐτοὶ καὶ οἱ ἀπ' ἄλλους (Ἄριστοφάν. Εἰρ. 1134) ὀνομαζόμενοι Ἡνθρακισμένοι, φαγητὸν καταθύμιον εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ εἰς τοὺς σημερινούς Ἕλληνας.

Αἱ Ζεμπλεμπίαι, κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουν ἀπὸ τὰ Στραγάλια, Τρωγάλια, Ἑλλ. (Ἄτακτ. III, σελ. 49 καὶ 54), πλὴν ὅτι ἀποφλουδίζονται πρὶν φρυγανισθῶσι, τὰ δὲ Στραγάλια, φρυγανίζονται μὲ τὸ φλούδιον.

Τὰ ἤκουσα ὀνομαζόμενα ἀπὸ Τούρκους καὶ Λεμπλεπί. Ἀλλὰ τοῦτο εἶν' ἐν ἀπὸ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ Δολίχου, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς φυτολόγους μὲ Ἀραβικὸν ἐπίθετον **Dolichos Lablab** (Dolic d'Égypte) γεννώμενος καὶ τρωγόμενος πολὺς εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ἴσως καὶ τὸν φρυγανίζουν, ὡς τὰ Ἐρβίθια.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΝ ὀνομάζεται εἰς τὴν Κρήτην ὁ εῤρόπος (escourgée) διὰ τοῦ ὁποίου ἀποξύουν τὸ Λάδανον ἀπὸ τὰ φύλλα τοῦ Λύδου. Ζ. Ἀλάδανος.

ΕΡΙΝΟΣ, με συνών. Αγριόσυκον, Σ. Ερινεόν και Ερινόν, οὐδετ. και Ὀλυνθος, ἀρσ. Ἑλλ. (*figue sauvage*) και ῥῆμα Ερινιάζω, Σ. Ἐρινιάζω, Ἑλλ. Εἰς πολλά μέρη τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἐρινίασμα, Σ. Ἐρινασμός, Ἑλλ. γίνεται τὴν παραμονὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου (Ἴδε ΒΕΛΟΝ, *Observat.* I, 31, p. 71).

ΕΡΜΗΤΑΡΙΟΝ, Δ. Ἐρμητάρια βαρβάρως ὠνόμαζαν ἀντὶ τοῦ Ἐρμάρια (ἀπὸ τοὺς Ἐρμαῖς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν) τὰ σηλίδια, εἰς τὰ ὁποῖα προσδένοντες ἐξυλοκοποῦσαν τοὺς καταδίκους.

ΕΡΜΙΓΓΟΒΟΟΣ ἢ ΕΡΜΙΓΚΟΒΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς συνών. τοῦ Κενταύριον, φυτὸν διττὸν, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 8-9) Κενταύριον μέγα, και Κενταύριον μικρὸν, ἢ και Λιμναῖον, διότι, ὡς λέγει « Ἐνίκμους φιλεῖ » τόπους » ἀγαπᾷ ὑγροὺς και λιμνάζοντας τόπους. Τοῦτο εἰς τὰ Γλ. (*BOISSONADE, Anecdote. tom. II, pag. 399*) ἐξηγεῖται « Κενταύριον, ἢ λεγομένη Ἀθάλη, ἥτις γίνεται εἰς βαλ- » τώδη τόπον, κ. τ. λ. ». Εἶναι δὲ τῶν φυτολόγων ἢ *Chironia Centaurium* (*la petite Centaurée*). Τὸ δὲ Κενταύριον μέγα εὐρίσκω εἰς ἄλλο Γλ. ἐξηγούμενον : « Κενταύριον » μέγα... Μικροποντικόν ». Τῶν φυτολόγων ἢ *Centaurea centaurium* (*la Centaurée commune*). Οὔτε τοῦ Ἐρμιγγοβόου, οὔτε τοῦ Ἀθάλη τὰ γενέθλια γνωρίζω. Τὸ Μικροποντικὸν ἐκακογραφήθη ἢ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ρέον Ποντικὸν (*Rhubarbe*) μετὰ τὸ ὁποῖον συγγενεὺς τὸ Κενταύριον. Ζ. Ρουμπάρμπαρον.

ΕΡΠΥΛΛΟΝ. Ζ. Ἐλπηλον.

ΕΡΩΤΑΠΟΚΡΙΣΙΣ, Δ. φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν βάρβαρον.

Δεινοὺς, καλοὺς, φρονίμους τε εἰς ἐρωταποκρίσεις.

Ἡ πλειότερα του χρήσις σήμερον εἶναι κατὰ αἰτιατικὴν ἐνικὴν, οἶον, Βιβλίον συνταγμένου κατ' ἐρωταπόκρισιν (par demande et par réponse), Διαλογικῶς, Ἑλλ. ὡς εἶναι τὰ Κατηχητικά καὶ ἄλλα στοιχειώδη βιβλία.

ΕΡΩΤΕΥΟΜΑΙ, με ἐξήγησιν, Δίδομαι εἰς ἀγάπας, Σ. Ἐρωτιῶ, Ἐρωτοληπτοῦμαι, Ἑλλ. (σχεδὸν τὸ s'amou-racher).

ΕΣΠΙΝΪΗ, Δ. ἀπὸ Γλ. καὶ οὔτος, με ἐξήγησιν, Papilio (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 384).

ΕΣΧΑΡΆΔΙΝ, Δ. ἤγουν Ἐσχαράδιον ὑποκορ. τοῦ Ἐσχά-ρα, Ἑλλ. (grille).

ΕΤΑΙΡΙΑΣΤΑΪ, Δ. Ἐταιρίας ὠνόμαζαν οἱ Τοῦρκοι (με λέξιν δὲν ἐξεύρω ὁποῖαν Τουρκικὴν) τοὺς Χριστιανοὺς διὰ τὴν εἰς Χριστὸν πίσιν, κατὰ τὴν ὁποῖαν φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικητὰν: « Καλοῦσι δὲ ἡμᾶς Ἐταρϊαςὰς, ὅτι φασιν ἐταί-
» ρον τῷ Θεῷ προσεισάγομεν, λέγοντες εἶναι τὸν Χριστὸν υἱὸν
» τοῦ Θεοῦ, καὶ Θεόν ».

ΕΤΙΑΪ. Ζ. Λυγαριά.

* **ΕΤΟΙΜΟΓΕΝΝΗ**, ἐγκασρωμένη πλησιάζουσα τὸν και-ρὸν τῆς γέννας, ἐτοίμη νὰ γεννήσῃ, Ἐπίτεξ καὶ Ἐπίτοκος, Ἑλλ. (qui est sur le point d'accoucher).

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΆΡΙΟΝ. Ζ. Ἐκλογάδιον.

ΕΥΓΑΤΟΝ, Σ. Δ. Εὐγαλτὸν, Σ. Ἡπατήθη ὁ Δ. νομίσας αὐτὸ συγγενὲς μετὰ τὸ Αὐγὸν (œuf). Ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἐκ-βατον ῥηματικὸν τοῦ Ἐκβαίνω, Ἑλλ. (sortir), ὡς τὸ Εὐγαλτὸν τοῦ Ἐκβάλλω, Ἑλλ. (pousser dehors) καὶ σημαίνουν καὶ τὰ δύο ἀπόσημα τοῦ δέρματος, τὸ χυδ. Κούκουδον (Ἄτακτ. IV, σελ. 140). Ἐχει χρεῖαν ἐξηγήσεως καὶ ἡ φερομένη μαρτυρία τοῦ Δ. « Εἴ τινες ἐμβάλλουσι (γρ. ἐκβάλλουσι) εὐγατὰ μικρὰ,
» λευκὰ, ἐν ὄλω σώματι, ἅπερ λέγουσιν οἱ Λατῖνοι Ἀορίγα ».

Τὸ Ρωμ. *Aurigo*, ὅθεν τὸ βάρβαρον Ἀορίγα, δὲν ἐσήμαιεν ὁμως τὰ εὐγατὰ ἢ ἐκβατὰ, ἀλλὰ τὴν νόσον Ἰκτερον, Ἑλλ. (*jaunisse*).

ΕΥΓΕΝΗΣ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΕΡΟΣ, ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΟΣ,
Ἑλλ. *Nobilis, nobilior, nobilissimus*, Ρωμ. *Eis* τὴν Ἑλληνικὴν παλαιὰν γλῶσσαν *Εὐγενεῖς* ὀνομάζοντο οἱ καταγόμενοι ἀπὸ Θεοῦς, ἡμιθέους, ἡρώας ἢ ἄνδρας κατορθώσαντας τι λαμπρὸν κοινωφελὲς ἔργον. Καὶ ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους τῶν εὐγενῶν τούτων ἐκεῖνοι ἐμνημονεύοντο ὡς εὐγενεῖς, ὅσοι ἔπρασαν ἔργα ὅμοια ἢ ἀνάλογα τῶν προγονικῶν κατορθωμάτων. *Εὐγενής* ἐνομιζέτο κ' ἐλέγετο ὁ ἀπὸ ἀγενεῖς καταγόμενος *Κόδρος*, τελευταῖος βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν, ὅχι διότι ἦτο βασιλεὺς, ἀλλὰ διότι ἐθυσίασε καὶ βασιλείαν καὶ ζωὴν, διὰ τὴν σῶσιν τὰς Ἀθήνας ἀπὸ τὴν ἄδικον ἔφοδον τῶν Λακεδαιμονίων ὅθεν καὶ ὀνόμαζαν παροιμιακῶς « *Εὐγενέστερον Κόδρου* » ὅτινα ὑπέθεταν πράξαντα, ἢ ἰκανὸν τὴν πράξιν λαμπρότερα ὅσων εἶχε πράξειν ὁ *Κόδρος*. Οἱ *Ἡρακλεῖδες* ἐλέγοντο εὐγενεῖς, ὅχι διὰ τὸν πρόγονον αὐτῶν *Διογενῆ* καὶ ἡρώα *Ἡρακλέα*, ἀλλὰ διότι ἐκατόρθωσαν ἔργα ἄξια τοῦ προγόνου τῶν, ἀνακτήσαντες, μετὰ πολλοὺς ἐπιμόνους ἀγῶνας, τὴν προγονικὴν αὐτῶν κληρονομίαν, τὴν *Πελοπόννησον*. Οἱ κυριεύσαντες τὴν *Γαλλίαν* δορικτήτορες *Φράγχοι* δὲν ὁμοίαζαν τοὺς *Ἡρακλεῖδας*, ἀλλ' ἦσαν *λησαί*, ἴσοι καὶ ὁμότιμοι συναλλήλως, στρατηγούμενοι ἀπὸ ἓνα ἐκλεγμένου μὲ κοινὴν ψῆφον *λήσαρχον*, τὸν ὁποῖον πάλιν μὲ κοινὴν ψῆφον ἤλασαν, ἢ καὶ ἐφόνευαν, ὡσάκις δὲν τοὺς ἤρεσκεν ἡ στρατηγία του. Οἱ *λησαί* οὗτοι ἐμοιράσθησαν τὰ δορικληπτα κτήματα τῶν *λησευθέντων* ἀναλόγως τῆς καθενὸς συνεργίας εἰς τὴν *λησείαν*, καὶ μὲ συνθήκην, τὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐπόμενων καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἐπόμενων, ὡσάκις ἢ χρεῖα τοὺς καλέσῃ τὴν τὰ φυλάξωσιν ἀπὸ ἔφοδον ἄλλων *ληστῶν*, ἢ καὶ τὴν αὐξήσωσιν μὲ νέας *ληστείας*. Μετὰ

καιρὸν ὅμως οἱ ἀπόγονοί των αἰσθανόμενοι ὅτι ἡ φυλακὴ τῶν πολλῶν κτημάτων τούτων ἐχρειάζετο καὶ εἶδος τι πολιτικῆς τάξεως καὶ καταστάσεως, ἐψήφισαν, κατὰ μίμησιν τῶν Ῥωμαιογάλλων πρώτων νομίμων κτητόρων, ἄρχοντας τινὰς ὀνομαζομένους Δούκας, Κόμητας, Μαρκίωνα, Βαρόνους, καὶ ἄλλα διάφορα ὄχι ψιλὰ ὀνόματα, ἀλλὰ σημαίνοντα αὐτὸ τὸ χρεωστούμενον μερικῶς ἀπὸ καθένα των ἔργον. Δούκες (Duces, Ἡγεμόνες, Ἑλλ.) ὀνομάζοντο οἱ στρατηγοῦντες εἰς πόλεμον, Κόμητες (Comites, Συνοπαδοί, Ἑλλ.), οἱ συνοδεύοντες τὸν ἡγεμόνα, ἢ ἄλλον ἀξιωματικὸν κατώτερον, ἢ καὶ ἀνώτερον, ὡς ἦσαν οἱ Κόμητες (comites) τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, Μαρκίωνοι, Marchiones ἢ Marchisi (Marquis), Ὀροφύλακες, Ἑλλ. οἱ ταγμένοι εἰς τὰ ὄρια τῆς ἐπικρατείας διὰ νὰ τὰ φυλάσσωσιν ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν τὰς ἐφόδους, ἀπὸ τὸ Mark γερμανικὴν λέξιν σημαίνουσαν Ὀρον, Ἑλλ. (frontiere). Τὸ δὲ Βαρόνος, ἀπὸ τὸ Baro, τὸ ὁποῖον, ὡς κρίνουν τινές, εἰς μὲν τοὺς παλαιοὺς Ῥωμ. ἐσημαιοῦσε τὸν Ἡλίθιον (stupide), εἰς δὲ τὸν παρακμ. λατιν. τὸν Ἀρήϊον ἢ Δήϊον, Ἑλλ. (Vaillant, Belliqueux) πιθανὸν ὅτι ἐδόθη ὡς τιμητικὸν ἐπίθετον εἰς τοὺς ἀριστέας καθενὸς λόχου ἢ τάγματος στρατιωτικοῦ.

Οἱ τίτλοι λοιπὸν οὗτοι ἦσαν (ὡς εἶπα) ὀνόματα σημαντικὰ ἐπαγγελμάτων ἢ πράξεων. Ἀλλὰ μὲ τοῦ καιροῦ τὴν πρόοδον οἱ μοιρασθέντες τὰ λάφυρα δορικτήτορες, ὡς ἐμετάβαλαν τὰ κληρουχικά των κτήματα εἰς ἀνεξαρτήτους ἀπὸ τὸ κοινὸν ἡγεμονίας, παρόμοια ἐφύλαξε καθένας ἐξ αὐτῶν καὶ τὸν ἀρχαῖόν του τίτλον, ὅτε ἦτο μέλος τῆς κοινότητος· καὶ τελευταῖον τὸν διέδωκαν κατὰ διαδοχὴν καὶ εἰς τοὺς ἀπογόνους των, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκράτησαν, καὶ ἀφοῦ ἔπαυσαν αὐτὰ τὰ πράγματα, συγκολλήσαντες μὲ αὐτὸν καὶ τὸν τίτλον Εὐγενής

(noble), ὡς συνώνυμον. Καθεῖς ἐκ τούτων ὠνομάζετο ἰδίως Δούξ, Κόμης, Μαρκίων, Βαρόνος διότι ἐκατάγετο ἀπὸ ἀληθινὸν Στρατηγὸν, Συνοπαδὸν, Ὀροφύλακα ἢ Ἄρισέα, καὶ κοινῶς, Εὐγενῆς, διότι ἀνέφερε τὴν ἀρχὴν τῆς γενέσεώς του εἰς λησάς. Καὶ ἐκ ταύτης τῆς ἐποχῆς ἤρχισεν ἡ φρικτὴ Τιμαριωτικὴ (feudalite) λεγομένη κατάσασις.

Ἡ γραικορωμαϊκὴ δεσποτία εἶχε Δοῦκας, Κόμητας καὶ Εὐγενεῖς πολλοὺς· ἐνόμιζε δὲ Εὐγενεστάτους, ὀνομάζουσά τους ἔτι καὶ βαρβάρως Νωβιλισίμους, Δ. (ἀπὸ τὸ Nobilissimus Ῥωμ.) πρῶτον τοὺς υἱοὺς τῶν αὐτοκρατόρων, ἔπειτα καὶ ἄλλους τινὰς ἕωσοῦ ἐκατάντησε νὰ ἐφεύρη καὶ τοὺς Πρωτωνωβελισίμους, καὶ τοὺς Πρωτωνωβελισιμοῦπερτάτους, Δ. ὡς ἐπενόησε καὶ Πρωτοσεβάσους, Δ. Πανυπερσεβάσους, Δ. Πανυπερπρωτοσεβάσους, Δ. καὶ τελευταῖον, τοὺς πολυσυλλάβους Πανυπερπρωτοσεβασοῦπερτάτους, Δ. παραπολὺ γελοιοτέρους παρὰ τοὺς παλαιὰ κωμωδηθέντας Ὄφρυανασπασίδας καὶ Λοπαδαρπαγίδας.

Τὰ γελοῖα τούτα ἔφεραν τὴν ἀξιοθρήνητον τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας καταστροφὴν ἀπὸ βαρβάρους δορικτήτορας, τοὺς Τούρκους, οἱ ὅποιοι ὅμως, παρεκτὸς τῶν πρώτων φρικτῶν κακῶν τῆς ἀλώσεως, οὔτε ζυγὸν μᾶς ἐπέβαλαν ὑπερβολῇ βαρύτερον τοῦ ζυγοῦ τῶν Θεοσέπτων Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ μᾶς ἐπροξένησαν τοῦτο κἂν τὸ καλὸν, ὅτι ὁ ζυγὸς τῶν μᾶς ἐξίσωσεν ὅλους, οὐδ' ἐσυγχώρησεν εἰς κἀνένα πλέον νὰ ἑτεροζυγῇ, ἤγουν νὰ ἀποσατῇ ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ διδάξαντος τὴν ἀδελφικὴν ὁμοζυγίαν καὶ ἰσονομίαν Χριστοῦ.

Ἄλλ' οἱ πολλῶν ἑκατονταετηρίδων δούλωσις εἰς τοὺς Ῥωμαίους καὶ καθεξῆς εἰς τοὺς Γραικορωμαίους δεσπότης εἶχε μᾶς φθείρειν τόσον, ὥστε νὰ μεταβάλη τὴν τιτλομανίαν τῶν Γραικῶν εἰς ἕξιν, καὶ ταύτην ἀκολούθως εἰς φύσιν, πρᾶγμα

δυσκολώτατον νὰ μεταβληθῆ, ὡς λέγει ὁ Ωράτιος (Epi-
stol. X, 24) :

Naturam expelles furca; tamen usque recurret.

Ἐνίσχυσεν ἔτι τὴν ἔξιν καὶ τὸ παράδειγμα μέρους τῶν Ἑλλήνων
δουλωμένων, ὄχι ἀπὸ Τούρκους, ἀλλ' ἀπὸ χριστιανικὰς ἄλλας
ἐξουσίας, ὁποῖοι εἶναι οἱ ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς Βενετικῆς ποτὲ
τυραννίας σφανάζοντες Ἕλληνας, καὶ ἄλλοι κάτοικοι τῶν νήσων
τοῦ Αἰγαίου πελάγους, κατεχομένων ἔτι καὶ μετὰ τὴν ἄλωσιν
τοῦ Βυζαντίου, ἀπ' ἀλλογενεῖς χριστιανοὺς ἡγεμονίσκους. Οἱ
ὑπήκοοι τούτων Ἕλληνας ἔλαβαν τίτλους καὶ εὐγένειαν, καὶ
τὴν διέδωκαν εἰς τοὺς σημερινοὺς ἀπογόνους των, οἱ ὁποῖοι τὴν
κρατοῦν τόσον ἰσχυρὰ « Καὶ ποδὶ, καὶ χειρὶ, καὶ φωνῇ, καὶ
» πάσῃ δυνάμει » ὥσε καὶ ὁ πλέον οὐτιδανὸς ἀπὸ τοὺς βαρύν-
οντας σήμερον τὴν γῆν τῆς Κερκύρας Κόμητας εὐκολώτερον
ἤθελε σὲ συχωρήσειν πᾶν ἄλλο ἀδίκημα, παρὰ τὴν ἀμέλειαν νὰ
τὸν τιλοσολίζῃς Κόμητα.

Οἱ ἀπὸ Τούρκους ὁμῶς δουλωθέντες Ἕλληνας ἀπὸ τῆς
ἀλώσεως ἕως τέλους τῆς δεκάτης ἐβδόμης ἑκατονταετηρίδος
ἔμειναν ἥσυχοι, καὶ ἐπιστεύετο, ὅτι καὶ ἐλησμόνησαν πλέον
τοὺς προγονικοὺς των Γραικορωμαϊκοὺς τίτλους. Ἀλλὰ περι-
τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἠλλοιώθη ἡ κατάστασις των,

Κἀντεῦθεν ἀρχὴ τοῦ πολέμου κατερράγη
Ἑλλησι πᾶσιν, —————

τοῦ πολέμου τῆς ἀνισότητος, ἀπὸ πράγματα τὸ φαινόμενον
μικρὰ, ὄχι ὁμῶς, ὡς ὁ Πελοποννησιακὸς πόλεμος

————— Ἐκ τριῶν λαικαστριῶν,

ἀλλ' ἀπ' αὐτὰ τὰ σπλάγχνα τῆς δορικτήτου μητροπόλεως, τοῦ
Βυζαντίου, καὶ ἀπὸ ἀνθρώπου τὴν ἀρχὴν τιμίους, καὶ

τινας ἐξ αὐτῶν ἀληθινούς εὐεργέτας τοῦ γένους. Περί τὰς ἀρχάς τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος ἤρχισεν ὁ Σουλτάνος νὰ ψηφίσῃ Πρίγκιπας τῆς Βλαχίας καὶ τῆς Μολδαυίας, τοὺς πρὸ μικροῦ συγχωρηθέντας νὰ τὸν δουλεύωσιν, ὡς διερμηνευταί, ἢ ἄλλο τι αὐλικὸν ὑπούργημα, Γραικούς. Οἱ Πρίγκιπες οὗτοι φυσικὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωσιν ὑποδεεστέρους ἀξιωματικούς, ὡς καὶ ὁ Σουλτάνος· τοὺς διέταξαν ὁμῶς κατὰ τὸν τύπον τῆς νεκρωμένης Γραικορωμαϊκῆς αὐλῆς, τύπον τὸν ὁποῖον εἶχε φυλάξειν ἐκ μέρους ἡ πατριαρχικὴ αὐλή. Δὲν τοὺς ἐπωνόμασαν Πρωτοσεβάστους ἢ Πανυπερσεβάστους, ἀλλ' ἐπροσκόλλησαν εἰς ὅλους κοινὸν ἐπωνύμιον τὸ Εὐγενέστατος. Οὗτοι ἦσαν οἱ περιδῶντοι Φαναριῶται, οἱ ὁποῖοι προσθέσαντες εἰς τὰς Γραικορωμαϊκὰς, τὰς Τουρκικὰς καταδυναστείας ἐδύξαναν ἀνηλεῶς τὸ αἷμα δύο ἐπαρχιῶν εἰλωτος λαοῦ, τοῦ ὁποίου τὴν φθορὰν ἐκατάστησαν ἀνιάτου φθειρόμενοι πρῶτοι αὐτοί, ὡς εἶναι ἴδιον τῆς ἀπολύτου ἀρχῆς, νὰ φθείρῃ καὶ ἄρχοντας καὶ ἀρχομένους. Βλασφημοῦν τινὲς τὴν διαγωγὴν τῶν Τουρκοδεσποτίσκων τούτων Φαναριωτῶν· ἀδίκως ὁμῶς, ἐπειδὴ τούτους μιμούμενοι, καὶ οἱ μὴν ἔχοντες τί κοινὸν μ' αὐτοὺς πολλοὶ Γραικοὶ τιλοστολίζονται Εὐγενέστατοι καὶ Πανευγενέστατοι, καὶ μὲ τὴν μαγίαν τῶν τίτλων ἀποδείχνουν, ὅτι τὴν αὐτὴν τῶν Φαναριωτῶν διαγωγὴν ἠθελαν διάξειν, ἂν εὐρίσκοντο εἰς ὁμοίας ἐκείνων περιστάσεις. Ἡ τιτλομανία των ἔφθασεν ὥστε νὰ πλουτύνῃ ἤδη τὸ ταλαίπωρόν μας γένος καὶ ἀπὸ Ἰψηλοευγενεστάτους!!! Καὶ τοῦτο κατὰ τὴν δεκάτην ἐννάτην ἑκατονταετηρίδα, ὅποτε μέρος τῆς φωτισμένης Εὐρώπης ἐκαθαρίσθη ἀπὸ τὴν λέπραν τῶν γελοίων τίτλων, καὶ μέρος σπουδάζει νὰ καθαρισθῇ.

ΕΥΝΟΥΧΙΣΜΟΣ. Ζ. Περιτομή.

ΕΥΝΟΥΧΟΣ, Δ. Εὐνουῆχος, Ἑλλ. (Eunuque), Ἐκ-

τομίας, Θλιβίας, Θλαδίας, και Σπάδων, Ἑλλ. (castra), τοῦτο διαφέροντες κατὰ τὰ Γλ. « Οἱ εὐνοῦχοι τρισσῶς, λέγονται· οἱ μὲν καλοῦνται Σπάδωνες, οἵτινες διὰ πάθος ἢ ψύξιν ἐνόχλησαν (γρ. ἐνοχλήσασαν) τοῖς γονίμοις μορίοις παιδοποιεῖν κωλύονται· οἱ δὲ, Θλιβίαι, οἵτινες ὑπὸ τῆς τροφοῦ ἢ τῆς μητρὸς τυχὸν ἐκθλιψιν τοῖς διδύμοις ὑπέστησαν· οἱ δὲ, Καστράτοι, οἷς γέγονεν ἐκτομὴ τῶν γεννητικῶν μορίων ».

Ἀπὸ τὴν Ἀσίαν ἤρχισεν ὁ Εὐνοχισμός· οἱ ταλαίπωροι Αἰθίοπες αἰχμαλωτιζόμενοι εἰς πόλεμον εὐνουχίζοντο, καὶ ἐτάσσοντο εἰς τοὺς οἴκους τῶν Ἀσιανῶν δεσποτῶν, ἀξιωματικῶν, καὶ ἀπλῶς τῶν ὅσοι ἦσαν ἱκανοὶ νὰ τρέφωσι πολλὰς γυναῖκας ἢ παλλακίδας, τῶν ὁποίων τὴν φυλακὴν ἐμπιστεύοντο εἰς εὐνεύχους. Πολλάκις ὁ πόλεμος δὲν εἶχεν ἄλλην αἰτίαν, πλὴν τὴν κατάκτησιν εἰρηνικῶν μικρῶν ἔθνων, ὡς ἦσαν μάλιστα οἱ Τρωγλοδῦται. Ἡ εἰς τούτους ἐκστρατεία ὠμοίαζε τὴν εἰς τὰ ἄγρια Θηρία κυνηγεσίαν. Μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τοὺς εὐνούχιζαν καὶ τοὺς ἐπωλοῦσαν, ὡς καὶ πᾶσαν, ἄλλην πραγματείαν. Εἰς τὴν συνήθειαν ταύτην ἀποβλέπει ὁ προφήτης Ἡσαΐας (λθ', 7) ὅτε προλέγει εἰς τὸν Βασιλέα Ἐζεκίαν ὅσα κακὰ ἐμελλε νὰ πάθῃ ἀπὸ τοὺς Βαβυλωνίους: « Καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου ὧν γεννήσεις λήφονται, καὶ ποιήσουσι σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Βασιλέως τῶν Βαβυλανίων ». Ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐζεκίας καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ Βασιλεῖς τῶν Ἰουδαίων ἔτρεφαν εὐνούχους, μαθόντες ἀπὸ τοὺς ἔθνικους δεσπότας, ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ ἄλλα πολλὰ ὀλέθρια μαθήματα ἀπὸ τοὺς αὐτούς. Αἱ ἐπτακόσαι γυναῖκες ἄρχουσαι, καὶ παρὰ ταύτας τριακόσαι παλλακαὶ τοῦ Σαλομῶντος (Βασιλ. Γ', ια', 3) ἐχρειάζοντο ἀναλόγως καὶ πολλοὺς εὐνούχους. Ἀπὸ τούτους πολλοὶ ἐπρόβαιναν εἰς τὴν δόξαν, ὡστε

νά κυβερνώσι τὰ ἐντὸς τοῦ δεσποτικοῦ παλατίου, καὶ νὰ δείχνωσι καὶ εἰς τὰ ἔξω τὴν ἐξουσίαν των, ὡς γίνεται ἔτι σήμερον εἰς τὰς Ἀσιανὰς αὐλάς. Τοιοῦτος εἶναι εἰς τοῦ Σουλτάνου τὴν αὐλὴν ὁ Ἀρχιευνούχος, ὁ Τουρκιστὶ λεγόμενος Κισλαραγάς, ὁποῖος ἦτον εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ Φαραῶ ὁ Πετεφρῆς.

Ἀφοῦ ἡ Ῥώμη, ἀπολέσασα τὴν ἐλευθερίαν της, ὑπεζυγώθη εἰς δεσπότης αὐτοκράτορας, δὲν ἤρογησε νὰ τοὺς ἴδη καὶ περικυκλωμένους ἀπὸ Εὐνούχους. Οἱ διαδεξάμενοι τοὺς Ῥωμαίους Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες, μ' ὅλον ὅτι χριστιανοὶ, ἤγουν πρεσβευταὶ Ἰηρησκείας ἀποσρεφομένης τοιαῦτα ἀσεδήματα, δὲν ἔπαυσαν ὁμῶς νὰ τρέφωσιν εὐνούχους, καὶ νὰ δεσπόζωνται πολλάκις ἀπ' αὐτούς.

Οἱ εὐνούχοι καὶ παλαιά, ὡς καὶ σήμερον, ἐχρησίμευαν ἀκόμη νὰ τέρπωσι τοὺς δεσπότης των τραγωδοῦντες μὲ τὴν φωνὴν των· διότι ὁ εὐνουχισμὸς παρὰ τὰς πολλὰς ἄλλας σωματικὰς μεταβολὰς, μεταβάλλει καὶ τὴν φωνὴν των εἰς τὸ γυναικεῖον. Διὰ τοῦτο τὸνομα Ἄοιδὸς ἔγινε συνών. τοῦ Εὐνούχου. Μάρτυς ὁ Ἡσύχιος : « Ἄοιδοί... εὐνούχοι » καὶ « Ἄοιδὸς, ὠδὸς, κιθαρῳδὸς, καὶ ὁ εὐνούχος, σπάδων » ὡς καὶ εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὸ *Musico* συνωνυμεῖ σχεδὸν μὲ τὸ *Castrato*. Οἱ Ἰταλοὶ μόνον ἀπὸ τὰ σημερινὰ πολιτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης ἐφύλαξαν τὸν εὐνουχισμὸν, διὰ νὰ ἔχωσι ψάλτας, χρησίμους ὄχι μόνον εἰς τὰ θεάτρα, ἀλλὰ τὸ παραδοξότερον καὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας των. Τὸ ἐπισημότερον δημόσιον ἐργασῆριον τοῦ εὐνουχισμοῦ τῶν ἀκάκων νηπίων ἦτον εἰς τὴν Νεάπολιν. Ἀλλὰ χάρις εἰς τοὺς Γάλλους ! ἡ ἔφοδος αὐτῶν εἰς τὴν Ἰταλίαν, κατήργησε καὶ τὸν εὐνουχισμὸν, ὡς καὶ πολλὰς ἄλλας ἀνομίας.

Οἱ εὐνούχοι ἐκαταφρονήθησαν πάντοτε ἀπὸ τὴν κοινὴν δόξαν, ὡς φυσικὰ δειλοὶ, κακοήθεις καὶ πανουῤῥγοι, καθὼς καὶ

τωνόντι ἐφάνησαν ὡσεπιπολύ. Δὲν πταίουν ὁμως οἱ ταλαίπωροι αὐτοί, ἀλλ' οἱ τολμήσαντες νὰ βιάσῃσι τὴν δομένην εἰς αὐτοὺς ἀπὸ τὸν δημιουργὸν φύσιν. Αὐτὴ ἡ κοινὴ παρὰ πάντων καταφρόνησις συνήργησεν ἀκόμη νὰ τοὺς κάμῃ ἀληθῶς ἀξίους καταφρονήσεως. Ἄντι νὰ καταφρονῶνται εἶχαν δίκαιον νὰ προσμένωσιν ἔλεον καὶ συμπάθειαν.

Ἡ ἱστορία μᾶς ἐφύλαξε καὶ παραδείγματα, ἂν καὶ ὀλίγα, εὐνούχων ἐνδόξων κατὰ τὴν σωματικὴν καὶ κατὰ τὴν ψυχικὴν δύναμιν· τοιοῦτος ἐχρημάτισεν ὁ περιδόητος Ναρσῆς, στρατηγὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ, ὃχι ὑποδεέστερος τοῦ Βελισαρίου· τοιοῦτος, μετὰ τρεῖς ἑκατονταετηρίδας ὁ πολυμαθέστατος πατριάρχης Φώτιος. Παρατρέχω τὸν πολὺ ἀρχαιότερον καὶ πολὺ σοφώτερον τοῦ Φωτίου Ὠριγένην, ὅστις ἀμαύρωσε τὴν σοφίαν του, τολμήσας νὰ εὐνουχίσῃ αὐτὸς ἑαυτὸν, διότι ἐξήγησε κακὰ τοῦ εὐαγγελίου (Ματθ. ιθ', 12) τὸ « Εἰσὶν » εὐνούχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ».

ΕΥΦΟΡΒΙ, Σ. Εὐφόρβιον καὶ χυδ. Ἐφόλβιον, Δ. Εὐφόρβιον, Ἑλλ. φυτὸν τῆς Λιβύης, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 96), τῶν φυτολόγων ἡ *Euphorbia officinalis* (*Euphorbe*).

ἘΦΗΜΕΡΙΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ τὰ Γλ. « Ἐφημερία δὲ » κυρίως τὸ παρεβδομαρεύειν » ἡγουν τὸ κατ' ἐβδομάδα μερικῶς ἱεροπρακτεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

Ἐφημερίαν σήμερον ὀνομάζομεν τὸ ἔργον τοῦ Ἐφημερίου (*fonction de curé*) καὶ Ἐφημέριον αὐτὸν τὸν ἐργαζόμενον (*curé*).

ἘΦΤΑΚΟΙΛΟΝ, Σ. *Sorte di uva* (*espèce de raisin*), εἶδος σραφυλίου χωρὶς ἄλλην ἐξήγησιν. Ζ. Σταφύλιον. ΕΧΕΝΤΡΑ. Ζ. Ὀχενδρα.

ἘΧΙΑΝΑ. Ζ. Ὀχενδρα.

ἘΧΩ, ὡς καὶ τὸ παλαιὸν ἔχω, Ἑλλ. (avoir). — 2) ἔχω ἀντὶ τοῦ Δύναμαι, ὡς καὶ παλαιὰ, οἷον Δέν ἔχω τί νά κάμω. — 3) ἔχω ἀντὶ τοῦ Μέλλω (devoir), οἷον ἔχω νά ὑπάγω εἰς τοῦ δεῖνος, ἔχω νά ταξειδέύσω. — 4) ἔχω σχετικῶς, ἀντὶ τοῦ πραγματεύομαι, ἢ μέλλω νά πραγματευθῶ τί με ἄλλον ἢ ἄλλους (avoir affaire à), οἷον ἔχω νά κάμω με καλὸν ἄνθρωπον, Πρόσχε, ἔχεις νά κάμης με κακὸν ἄνθρωπον.

Ζ.

ΖΑΓΆΡΙΟΝ, Δ. Ζαγάρι, Σ. (limier), σκύλος χρήσιμος εἰς κυνήγιον, διὰ τὴν ὀξύτητα μάλισα τῆς ὀσφρήσεως. Κατὰ τὸν Ρεῖσιον (Σημ. εἰς τὴν Κωνσταντ. Πορφυρογ. Ἐκθ. Βασιλ. τάξ. σελ. 685), ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Σακάρ, ὁποῖον εἰς ἐκείνους σημαίνει τὸν ἰέρακα ἢ τὸν γύπα, σαρκοβόρα ὄρνεα, χρήσιμα εἰς κυνήγιον (Ζ. Ἰερακάρης). Ζαγάριον ἠνόμαζαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, ὡς ἡμεῖς, τὸν κυνηγετικὸν σκύλον· Ζάγανον δὲ ἀρσ. Δ. καὶ Βαρβαρώτερον, Συγκούριον, οὐδετ. Δ. τὸ κυνηγετικὸν ὄρνεον, καὶ ταῦτα ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν.

ΖΑΓΛΪΚΙ, με συνών. Πάτζος, Ράπισμα, Σ. Ζαγκλίκι με ἐξήγησιν Ράπισμα, Κόνδυλος, Ἑλλ. Δ.

ΖΆΚΑΝΟΝ. Ζ. Μηνολογῶ.

* ΖΑΚΌΝΙ, συνήθεια.

ΖΆΜΒΥΞ καὶ ΖΆΜΥΞ, Δ. λιθάριον πολύτιμον· τὸ ἐξηγεῖ Γαλλισί, Nacre de perles, τὸ Τουρκοχουδαῖσι λεγόμενον Σιντέφι. Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Σαβακτίδες, ὀσράκινα ζώδια ». Τὰ ζώδια σημαίνουν ἴσως τὰ ἀπὸ σιντέφιον κατασκευαζόμενα ἀγαλμάτια.

* ΖΑΡΓΆΝΗ. Ζ. Ξαργάνη.

ΖΑΦΟΡΆΣ και ΖΑΦΡΆΣ, Δ. Και οί Τοῦρκοί Σαφράν, και τὸ αὐτὸ μὲ μικρὰν παραλλαγήν, εἰς ὅλας σχεδὸν τῆς Εὐρώπης τὰς γλώσσας, Κρόκος, Ἑλλ. (safran). Τέσσαρα εἶδη κρόκου ἰσοροῦν και ὁ Θεόφραστος (τόμ. Ι, σελ. 741 Schneider), και ὁ Διοσκορίδης (Ι, 25). Κατ' αὐτοὺς ἄριστος ἐκρίνετο ὁ κρόκος τῆς Αἰγίνης νήσου, και τῆς Κιλικίας. Οὗτος ἐφύετο εἰς τόπον τῆς Κιλικίας ὀνομαζόμενον Κωρύκιον ἄντρον, ὡς λέγει ὁ Στράβων (XIV, σελ. 670), και ἐκ τούτου ἐκατασκευάζετο εἰς τοὺς Σόλους τῆς Κιλικίας τὸ περίφημον Κρόκινον μύρον, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XV, σελ. 688).

ΖΕΜΠΛΕΜΠΪΑΙ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΖΈΡΝΑ, Δ. Κύπειρος, Ἑλλ. Δύο Κυπείρους εὐρίσκω εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδέτην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxix) τὸν *Cyperus longus*, et *rotundus* τῶν φυτολόγων, μὲ Γραικικὸν ὄνομα Κυπείρι, και τὸν *Cyperus esculentus*, μὲ Γραικ. ὄν. Κίπερι. Εἶναι τοῦ γένους τῶν σχοίνων (Ἄτακτ. IV, σελ. 502, και 714).

Τὸ Ζέρνα τοῦ Δ. ἐπάρθη ἀπὸ τὰ Γεωπονικά (II, 6, § 23 και 32) « Κύπειρον, ἦντινες Ζέρναν καλοῦσι, κ. τ. λ. » ὅπου ὁ ἐκδότης ἐτυμολογεῖ ἀτυχῶς τὸ Ζέρνα ὡς συκομμένον ἀπὸ τὸ Δωρικὸν Ζέρεθρον (τὸ Βάραθρον). Δὲν εὐτύχησεν οὐδ' εἰς τὸ ἀκόλουθον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου (§ 33) « Τούτων » δὲ... τῶν προειρημένων σημείοις ΚΑΤΑΦΡΟΝΟΥΝΤΕΣ, » οὕτως χρῆσόμεθα, κ. τ. λ. » εἰκάσας ὅτι ἔπρεπε τὸ Καταφρονοῦντες νὰ ἐξηγηθῇ Κατανοοῦντες (ἄλλοι τὸ ἐδιόρθωσαν μὲ τὴν ἀπαγόρευσιν Μὴ καταφρονοῦντες »). Ἡ ἰδική μου διόρθωσις εἶναι ΚΑΤΑΦΩΡΩΝΤΕΣ.

ΖΕΥΛΑ, Σ. Ζεύλα, Δ. Ζεύγη, Ἑλλ. Ζεύλα, Δωρ. (joug).

ΖΕΦΕΛΟΥΡΟΝ καὶ ΖΕΦΕΛΩΡΟΝ, Δ. οὕτως ἐξηγεῖ τὸ Ἄλυπον, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (IV, 180), τὸ ὁποῖον ὁ Σπρέγγελος τάσσει εἰς τὸ Globularia Alypum (Globulaire turbit) τῶν φυτολόγων. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸ Ἄλυπον τῶν παλαιῶν, ἄγνωστον ἀκόμη εἰς τοὺς νεωτέρους.

Τὸ Ζεφέλουρον ἢ Ζεφέλωρον δὲν ἔχω πῶς νὰ τὸ ἐτυμολογήσω, μ' ὄλον ὅτι σύνθετον ἀπὸ τὸ Λωρίον (Ἰμάς, Ἑλλ.).

ΖΗΓΟΝΩ. Ζ. Ζυγόνω.

ΖΗΝΤΖΑΝΑ, ΖΙΝΖΑΝΑ καὶ ΣΟΛΟΜΟΝΙΑ, Δ. μὲ ταῦτα τὰ κοινὰ ὀνόματα ἐρμηνεύει τὸ φυτὸν Ἐλένιον (Ἄτακτ. II, σελ. 118). Τὸ Σολομονία ἴσως διότι οἱ γόητες ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὸ Ἐλένιον εἰς τὰς μαγείας των (Ἄτακτ. IV, σελ. 527).

ΖΙΖΗ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ἐφήμερον, Ἑλλ. ὡς τὸ ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ, τῶν νέων φυτολόγων τὸ Colchicum autumnale (Colchique d'automne), τὸ ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 523) ὀνομασθέν Κολχικὸν καὶ Σκυλόχορτον. Ζ. Ζίτση.

ΖΙΛΛΟΣ, Δ. ἰχθύος εἶδος, Ἰουλίς, Ἑλλ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον, ἐκ τοῦ ὁποίου κ' ἐγὼ ἄλλου (Ξενοκράτ. Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν ἐνύδρ. τροφ. σελ. 59).

ΖΙΤΖΗ, Δ. τὸ νομίζει συγγενὲς τοῦ ἀνωτέρω Ζίτση· ἀλλ' ἐδῶ τὸ ἐξηγεῖ Ἀναγαλλίς, Ἑλλ. (mouron). Εἶναι ἡ « Φοι- » νικοῦν ἄνθος ἔχουσα Ἀναγαλλίς » τοῦ Διοσκορίδου (II, 209), τῶν φυτολόγων ἢ Anagallis arvensis (mouron rouge). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxv) τὴν ὀνομάζει Περδικούλι.

ΖΟΥΡΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ Sordes, Ῥωμ. Ῥύπος, Ἑλλ. (crasse). Ἄλλ' ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν : « Ἀθόλωπον, » καθαρὸν, ὅπου δὲν ἔχει θόλωμα, ἤτοι ζοῦρα » φαίνεται ὅτι δὲν σημαίνει γενικῶς Ῥύπον, Ἑλλ. ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ εἶδος τοῦ Ῥύπου, τὸ ὀνομαζόμενον Ὑποσάθμη, Ἑλλ. (sédiment, dépôt). Ζοῦρα λοιπὸν, ἀντὶ τοῦ Σοῦρα, εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Σουρόνω, κοιν. (couler, clarifier) ἀπὸ τὸ Σειρώω, Ἑλλ. ὡς ἐλέχθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 144).

ΖΟΧΟΣ. Ζ. Γαλατσίδα.

ΖΥΓᾶ, Δ. πληθ. οὐδ. φέρων ἀπὸ τὸν Εὐσάβιον μαρτυρίαν : « Ἐκ τῶν [Ὀμηρικῶν] ταλάντων καὶ ἡ καθωμηλουμένη » γλῶσσα τὸν θανεῖν κινδυνεύοντα, Εἰς τὰ τοῦ θανάτου » ζυγά, λέγει ».

ΖΥΓΗΡᾶ, Δ. οὐσ. θηλ. ἀντὶ τοῦ σήμερον συνηθεσέρου Ζυγαρία (Ἄτακτ. IV, σελ. 160).

ΖΥΓΟΝΩ, Δ. τὸ γράφει διὰ τοῦ ἠ, Ζηγόνω καὶ τὸ ἐξηγεῖ « expellere, ἐκβάλλειν ». Ἴσως Ζυγόνω μεταφορ. τὸ Κλείω, καὶ τοῦτο, ἀντὶ, τοῦ Τοῦ κλείω τὴν θύραν, τὸν ἀποκλείω, ὡς λέγουσι οἱ Γάλλοι : Lui fermer la porte au nez (Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 160).

ΖΥΓΡΟΣ, Δ.

ΖΩΔΟΝΑΡᾶ, Δ.

ΖΩΝΤΑΣ ΜΟΥ, ΣΟΥ, ΤΟΥ, Σ. Ζώντός μου, σου, του, Ἑλλ. (de mon, ton, son vivant).

ΖΩΝΟΥΧΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Λιθόσπερμον, Ἑλλ. Ἐχουδαίθη ἴσως ἀπὸ τὸ Ἐξώνυχον, Ξώνυχον καὶ Ζώνυχον, διότι κατὰ τὸν Δωσσκορίδην (III, 158) : « Λιθόσπερμον, οἱ δὲ Αἰγώνυχον, οἱ δὲ, Ἐξώνυχον, οἱ δὲ, Ἡράκλειαν, διὰ τὴν περι » τὸ σπέρμα ἰσχύον ὄθεν καὶ Λιθόσπερμον ὠνόμασαι ». Ἄλλ' ἐπειδὴ ἐλέγετο καὶ Αἰγώνυχον, ἀκολούθως ἐμπορεῖ νὰ ὀνο-

μασθῆ γενικώτερον καὶ Ζωόνυχον. Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Lithospermum officinale* (*Gremil officinal*).

Η.

Η (εἰς) καὶ ΙΣΙΣ λήγοντα ὀνόματα. Ζ. Ἀζάτος.

ἨΘΙΚΟΠΡΟΣΚΟΠΤΑΙ, με ἐξήγησιν « Οἱ ἐν τῇ ἠθικῇ, » ἤγουν πρακτικῇ προσκόπτοντες » Δ. (*ceux qui choquent les mœurs*). Οὕτως ὠνόμαζαν γένος τι αἰρετικῶν δὲν ἐξεύρω ποίων. Εἰς ἄλλους σήμερον δὲν ἀρμόζει πλὴν εἰς τοὺς Ἰησουίτας, καὶ τοὺς μιμητὰς ἢ ὁπαδοὺς τῶν Ἰησουϊτῶν, τοὺς προσκόπτοντας εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ εὐαγγελίου.

* ἨΛΕΚΤΡΟΝ, τὸ ὀνομαζόμενον τουρκοχυδαῖσι, Κε-
χριμπάρι, ἀπὸ τὸ Περσικὸν Κερουββά, ὅθεν ἔλαβαν καὶ
τὸ Karabé οἱ Γάλλοι, ὀνομάζοντες αὐτὸ προσέτι καὶ Succin
καὶ Ambre jaune, Ἠλεκτρον, Ἑλλ. ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ
μίγμα τι χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, τὸ ὁποῖον νομίζεται, ὅτι εἶναι
τὸ Γαλλισί λεγόμενον Vermeil, ἤγουν ἄργυρος χρυσαλειμ-
μένος. Τὸ δὲ σημερινὸν Ἠλεκτρον, τὸ ἐνόμιζαν ῥητίνην τῆς
Λεύκης (*résine du peuplier blanc*), ὡς λέγει ὁ Διοσκο-
ρίδης (I, 113) « Ἴσορεῖται δὲ, ὅτι τὸ ἐξ αὐτῆς [τῆς Λεύκης]
» δάκρυον κατὰ τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν καταχεόμενον πήγνυ-
» ται, καὶ γίνεται τὸ καλούμενον Ἠλεκτρον, ὑπ' ἐνίων δὲ
» Χρυσόφορον, εὐῶδες ἐν τῇ παρατρίψει, καὶ χρυσοειδὲς
» τῷ χρώματι ». Μετὰ τὴν πρόοδον ὁμοῦ τοῦ χράνου ἔμαθαν
τὰ ἀληθινὰ γενέθλια τοῦ Ἠλέκτρον (Ἰδ. Σράβων. Γεωγραφ. V,
σελ. 215).

ἨΛΙΟΚΑΥΤΟΨΑΡΟΝ (Λιοκαυτόψαρον, Σ.), poisson
séché au soleil).

ἨΛΙΟΤΡΟΠΙΟΝ. Ζ. Ἠλιόχορτον.

ΗΛΙΟΧΟΡΤΟΝ, Δ. Ηλιοχόρταρον, Σ. καὶ Ηλιοτρόπιον, Σ. Ηλιοτρόπιον, Ἑλλ. Δύο Ηλιοτρόπια ἴσoreῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 193-164) « Ηλιοτρόπιον μέγα » καὶ « Ηλιοτρόπιον » μικρόν ». Ἐτυμολογεῖ τὸ μέγα « Ἀπὸ τοῦ συμπεριτρέπεσθαι » τὰ φύλλα τῆ τοῦήλιου κλίσει » σαφέστερα ἐξηγημένον ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἴσop. VII, 15, σελ. 252) « Συν- » ακολουθοῦντα τοῖς ἄστροις, οἷον τὸ Ηλιοτρόπιον καλούμενον, » καὶ ὁ σκόλυμος· ἅμα γὰρ ταῖς τροπαῖς καὶ οὗτος ». Τοῦτο εἶναι τὸ *Heliotropium Europæum* (*Herbe aux vergues*) τῶν φυτολόγων, τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον καὶ Ηλιοχορτον, καὶ Ηλιοτρόπιον, κατὰ δὲ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse*, pag. Ixxx), καὶ Βρωμόχορτον. Τὸ δὲ μικρόν Ηλιοτρόπιον τοῦ Διοσκορίδου ἐρμηνεύεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (*Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 638*), *Croton tinctorius* (*Tournesol*).

ΗΜΑΝΤΗΡΙΟΝ καὶ ΗΜΑΝΤΩΡΙΟΝ. Ζ. Σημαντήριον.

ΗΜΕΡΟΤΗΣ. Ζ. Γαληνότης.

ΗΠΑΤΑ (Ἄτακ. IV, σελ. 164). Πρόσθεσε, ὅτι ἀντὶ τοῦ, Ἐκόπησαν τὰ ἥπατά μου, ὁ Ποιητὴς λέγει « Γυῖα » λέλυνται » καὶ « Βίη λέλυνται » (*Ἰλιάδ. η', 6, 9', 103*). Οἱ δὲ παλαιοὶ ἰατροὶ Ἡπατικοὺς ὠνόμαζαν, ὡς λέγει ὁ Γαληνὸς (*Περὶ συνθ. φαρμάκ. τῶν κατὰ τόπ. VIII, σελ. 286*) « Τοὺς ἄνευ φανεροῦ τινος ἐν τῷ σπλάγγνῳ κακοῦ περὶ τὰς » οἰκείας ἐνεργείας ἀτονοῦντας ».

Θ.

ΘΑΛΑΣΣΩΝΩ, Δ. Θαλασσώ, Ἑλλ. Θαλασσόνω ἔλεγαν οἱ Γραικορωμ. τὸ πνίγω εἰς τὰ νερά τῆς θαλάσσης (*noyer*). Ζ. Ρευματίζω.

ΘΑΛΠΩ, Δ. λέξ. νομ. μεταφορ. σημαίνουσα, Κρίνω
 πράοτερον τοῦ ἀκριβοδικαίου (favoriser). Τὸ παθ. Θάλπο-
 μαι, κατὰ τὰ Γλ. « Θάλπονται, ἤγουν βοηθοῦνται καὶ συγ-
 » γνωμονοῦνται » Δ. καὶ « Θάλπονται μᾶλλον οἱ ἐναγόμενοι,
 » ἤπερ οἱ ἐνάγοντες » Δ.

ΘΑΝΑΣΙΜΟΣ, Σ. ὁ προξενὸν θάνατον ἢ κίνδυνον θανάτου
 (mortel), οἷον Κτ ὑ π ο ς ἢ Πληγὴ θανάσιμος, Ἀρ-
 ρώσια θανάσιμος. Εἰς τὴν θρησκευτικὴν διάλεκτον ὠνο-
 μάσθησαν καὶ ἐδιωρίσθησαν ἑπτὰ τὸν ἀριθμὸν, Ἀμαρτήματα
 θανάσιμα: Φθόνος, Φιλαργυρία, Πορνεία, Γαστριμαργία,
 Ὑπερηφανία, Ἀκηδία, Ὀργή.

Δὲν ἐξεύρω τίς πρῶτος ἔκαμε τὴν διόρισιν καὶ ἀπαρίθμησιν
 ταύτην, ἥτις καὶ πλεονάζει καὶ ἐλλείπει ἐνταυτῷ. Λεῖπει ἡ
 Μοιχεία πολὺ χειροτέρα τῆς Πορνείας· ἡ Κενοδοξία, χειροτέρα
 τῆς Ὑπερηφανίας. Λεῖπει τὸ Ψεῦδος, ἀπαγορευμένον ἀπ'
 αὐτὰς τὰς δέκα ἐντολάς τοῦ Θεοῦ « Οὐ ψευδομαρτυρήσεις ».
 Ἡ Ἀκηδία δὲν εἶναι τῆς Νέας Διαθήκης λέξις· εἰς τὴν παλαιὰν
 εἶπεν ὁ Δαυὶδ, κατὰ τοὺς Ἐβδομήκοντα (ψαλμ. ρη', 28)
 « Ἐνύσαξεν ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ ἀκηδίας » σημαίνοντες μὲ τὴν
 λέξιν ταύτην ὄχι τόσον τὴν κυρίως Ἀκηδίαν (nonchalance,
 incurie), ὅσον τὴν ἀπὸ ταύτης γινομένην Ἀνίαν (ennui)
 τῆς ψυχῆς. Ἡ Ὀργή, ἂν ἀνάπτεται δι' ἰδίαν ἐκδίκησιν, εἴν'
 ἀγρίων καὶ ὄχι πολιτισμένων ἀνθρώπων ἀμαρτία· ἂν κινῆται
 κατὰ τῶν τυράννων, καὶ τῶν κατὰ πάντας τρόπους πολεμούν-
 των τὴν ἰσότητα, εἶναι ἀρετὴ. Αὐτὸς ὁ πράοτατος Ἰησοῦς ὠργί-
 σθη κατὰ τῶν Φαρισαίων (Μάρκ. γ', 5), καὶ ἡ Ὀργή του ἐπρο-
 χώρησεν εἰς τόσον κατὰ τῶν « Ποιούντων τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς
 » αὐτοῦ, οἶκον ἐμπορίου » ὥς νὰ μεταχειρισθῇ καὶ τὸ φρα-
 γέλλιον (Ἰωάνν. β', 15). Ἦθελεν ὁμως εἰπεῖν τίς, ὅτι ἡ
 Μοιχεία συνενοεῖται μὲ τὴν Πορνείαν, καὶ ἡ Κενοδοξία μὲ τὴν

Ἵπερηφανίαν. Ἀλλὰ τότε ἀρκεταὶ ἦσαν δύο μόνον κακίαι, ἡ Ἄθεϊα καὶ ἡ Ἀπανθρωπία, ἐπειδὴ μὲ τὰς δύο ταύτας συνεννοοῦνται ὅλαι αἱ λοιπαί, ὡς ἀπὸ τὰς ἐναντίας των ἀρετὰς, τὴν Ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν Ἀγάπην τοῦ πλησίον « Ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται » (Ματθ. κβ', 40). Ὡσαύτως δύο ὤρισαν καὶ οἱ Πυθαγόρειοι, Μητέρας ὄλων τῶν κακιῶν, ὡς τὰς ὠνόμαζαν, « Τὰς ματέρας, Ἀκρασίην τε καὶ Πλεονεξίην » (Ἰαμβλίχ. Περὶ βίου Πυθαγόρ. § 77-78). Εἰς αὐτὰς περιέχονται ὅλα σχεδὸν τὰ ὀνομασθέντα Θανάσιμα, καὶ ὅστις ἐνέχεται εἰς αὐτὰ, οὔτε Θεὸν σέβεται, οὔτ' ἀνθρώπους ἐντρέπεται.

Εἰς μόνος ἀνθρώπος, δὲν ἐμπλέκεται βέβαια εἰς ὅλα ταῦτα· ἀρκεῖ ὅμως ἐν ἀπ' αὐτὰ, ὅταν ριζωθῆ σφοδρὰ νὰ βλασησῆ κατὰ μικρὸν καὶ τὰ λοιπά. Μόνοι οἱ ἀπόλυτοι ἀεσπόται ἔχουν τὸ προτέρημα νὰ στεφανώνωνται μὲ τὰ ἄνθη ὄλων τῶν φαρμακερῶν τρύτων καρπῶν, ἐπειδὴ τὸ σκῆπτρον αὐτῶν εἶναι ἡ ρίζα πάντων τῶν κακῶν πλεονεξία. Πλεονεκτεῖ τὸν λαόν του, θελῶν νὰ τὸν κυβερνᾷ ἀπολύτως καὶ ἀνυπευθύνως· πλεονεκτεῖ ἀθέως αὐτὸν τὸν Θεόν, ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεὸς ἔχει τὸ ἀνυπεύθυνον· πλεονεκτεῖ, ἐπειδὴ ἀργὸς αὐτὸς δαπανᾷ τοὺς ἰδρωτὰς τοῦ λαοῦ εἰς τὰς ἰδίας καὶ τῶν αὐλικῶν του ἡδονὰς· πλεονεκτεῖ, ἐπειδὴ ἀποσρεφόμενος τοὺς τιμίους καὶ ἐναρέτους ἀνδρας, καὶ περικυκλούμενος ἀπὸ αὐλικούς καὶ δορυφόρους ὁμοίους του κατασκευάζει ἄλλους τόσους ἀπανθρώπους δημοβόρους.

ΘΕΪΟΣ. Ζ. Κύριος καὶ Πρῶσκυνῶ.

ΘΕΙΟΤΗΣ. Ζ. Γαληνότης, καὶ Μεγαλειότης.

ΘΕΜΑ, Δ. λέξ. νομ. Causa, Ῥωμ. Δίκη, Αἰτία, Ἑλλ. (Κρισολόγημα, κοιν. Σ.) φέρων καὶ μαρτυρίαν : « Εἰώθαμεν » λέγειν ἐν πολλοῖς θέμασιν ». Ἴσως ἐσφαλῆ τυπογραφικῶς τὸ Causa ἀντὶ τοῦ Casus, Ῥωμ. Σύμπτωμα ἢ Σύμβαμα τυχη-

ρόν (cas). Τοῦτο ὠνόμαζαν οἱ νομικοὶ Θέμα, ὡς ἐξηγεῖται καὶ ἀπὸ τὰ Γλ. « Θέμασιν, casibus » καὶ « Θέμα, casus ». Καὶ τὸ cas redhibitoire ἐμπορεῖ νὰ ἐρμηνευθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν Θέμα ἀναστροφῆς, ἢ ἀναδόσεως, ἡγουν περι-
 σασις, ὅπου ὁ ἀπατηθεὶς εἰς ἀγορὰν κτήνους ἢ ἄλλου τινὸς πράγματος, ἔχει δίκαιον νὰ τὸ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν πωλητὴν. Τὰ Γλ. φέρουν (κατὰ τὴν διόρθωσιν τῶν κριτικῶν): « Ρεδιδίτη, ἢ » ἀναδοτικὴ » καὶ « Ρεδιδιτορία, ἀγωγή ἀνασρέφουσα τὸ » διαπραθὲν πρᾶγμα ».

Ἀπὸ τὴν σημασίαν τοῦ Casus ἐγεννήθη τὸ Γαλλικὸν ἐπίθ. Casuiste, τὸ σημαῖνον Θεολόγον ἐξηγοῦντα τὰ συμβαίνοντα ἀμφίβολα τῆς συνειδήσεως καὶ ὀνομαζόμενα Cas de conscience. Μᾶς συγχωρεῖται νὰ προσλάβωμεν τὸ Θεματικὸς εἰς ἐρμηνείαν τοῦ Casuiste. — 2) Θέμα, Δ. ὠνόμαζαν ἔτι οἱ πλανῶντες καὶ πλανώμενοι ἀστρολόγοι τὴν θέσιν τινῶν ἀσέρων εἰς τὴν ὥραν τῆς γεννήσεως, ἐκ τῆς ὁποίας θέσεως ἐπροφήτευσαν τὴν μέλλουσαν τύχην τοῦ γεννωμένου (thème, horoscope). Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα Θεματίζω (tirer l'horoscope) σημαῖνον τὴν πράξιν τοῦ θεωροῦντος τοὺς ἀσέρας καὶ προφητεύοντος ἀστρολόγου. — 3) Θέμα καὶ ὑποκορ. Θεμάτιον, Δ. τὸ εἰς τὰ θεμέλια πόλεως, δημοσίου κτίσματος, ἢ ἄλλης τινὸς οἰκοδομῆς ἐμβαλλόμενον καὶ μὲ μαγικὰς τελετὰς ἐγκαινιάζόμενον ἀγαλμάτιον, εἰς φυλακὴν τῆς οἰκοδομῆς. — 4) Θέμα, Δ. καὶ ἡ ἐπαρχία (province). — 5) Θέμα (thème) ὀνομάζεται σήμερον εἰς τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα, τὸ διδόμενον εἰς τὸν μαθητὴν τεμάχιον λόγου κοινοῦ, νὰ τὸ μεταφράσῃ Ἑλλημιστί.

ΘΕΟΚΑΛΩ, Σ. Θεοκλυτῶ, Ἑλλ. (implorer le secours de Dieu).

ΘΕΟΛΟΓΙΑ, ἐπισήμη περί Θεοῦ καὶ τῶν θείων. Ἔργον

τοῦ Θεολόγου εἶναι νὰ δείξη τὴν ὑπαρξιν τοῦ Θεοῦ πρῶτον ἀπὸ τὴν φύσιν αὐτὴν, ἤγουν ἀπὸ τὴν ὑπαρξιν ὅσων βλέπομεν εἰς τὸν παρόντα κόσμον, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Ἀποκάλυψιν, ἣτις περιέχεται εἰς τὴν Παλαιὰν καὶ εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην. Μετὰ τὴν ὑπαρξιν εἶναι τὰ Θεῖα, ἤγουν τὰ ἴδια τοῦ Θεοῦ, ἡ πανταχοῦ παρουσία, ἡ παγγνωσία, ἡ παντοδυναμία, ἡ πρόνοια πάντων, καὶ ἐξαιρέτως ἡ δικαιοσύνη, τὴν ὁποίαν ὄχι μόνον αὐτὸς ἐνεργεῖ, ἀλλὰ καὶ ὑποχρέωσε τοὺς ἀληθῶς πιστεύοντας εἰς αὐτὸν νὰ τὴν ἐνεργῶσι, καὶ τοὺς τὴν ἐδίδαξε διὰ τῶν δέκα ἐντολῶν, ὡς λέγει καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐπονομασθεὶς Θεολόγος Γρηγόριος (Λογ. 29, σελ. 493) « Βούλει Θεολόγος γενέσθαι ποτὲ καὶ τῆς Θεότητος ἄξιος; Τὰς ἐντολάς φύλασσε » διὰ τῶν προσαγμάτων ὁδευσον ». Ὅσις, μὴ φυλάσσων τὰς ἐντολάς, ἐπαγγέλλεται ὅτι πιστεύει Θεὸν, ψεύδεται.

Ἡ περὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν ἐπιστήμη αὕτη, ὅταν συμφώνως τὴν ἀποδεχθῶσι τινὲς, καὶ τὴν ὁμολογῶσι δημοσίᾳ συναγόμενοι εἰς καιροὺς καὶ τόπους ὠρισμένους, ὀνομάζεται ΠΙΣΤΙΣ ἢ ΘΡΗΣΚΕΙΑ, ὀρθόδοξος, ἂν δοξάζῃ ὀρθὰ περὶ Θεοῦ καὶ τῶν Θεῶν, κακόδοξος, ἂν τὸ ἐναντίον. Ἄλλ' ἐπειδὴ τοιαύτη σύμφωνος πίστις μεταξὺ πολλῶν ἀνθρώπων εἶναι ἀδύνατος, ἐκ τούτου ἐγεννήθησαν ἀκολούθως καὶ διάφορα συστήματα, διάφοροι ἐκκλησῖαι, πίσεις ἢ αἵρέσεις, χωρισμένοι μί' ἀπὸ τὴν ἄλλην ὁ χωρισμὸς οὗτος ἤθελ' εἶσθαι ἀβλαβῆς εἰς τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν τῶν ἀνθρώπων, ἂν πᾶσα μία ἀπὸ τὰς διαφόρους αἵρέσεις ἐπεριωρίζετο εἰς τὴν ἀπόκλεισιν τῶν ἑτεροδόξων ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῆς. Κατὰ δυσυχίαν, ἐσυνέβη ὅλου τὸ ἐναντίον.

ΘΕΟΛΟΓΙΑ. Ὁμολογία πίσεως παράξενος ἰσορεῖται εἰς τὸ Χρονικὸν πασχάλιον (Chron. Paschal. tom. I, σελ. 588, édit. 1832) Ἐπισκόπου τινὸς Σμύρνης, ὄνομα Κύρου. Ὁ

Κῦρος οὗτος ἦτο περὶ τὰ μέσα τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος (450) Ἐπαρχος τῆς πόλεως τοῦ Βυζαντίου. Ὁ βασιλεὺς (Θεοδόσιος ὁ μικρὸς) ὀργισθεὶς τὸν ἐγύμνωσεν ἀπὸ τὸ ἀξίωμα, τὸν ἠνάγκασε νὰ ἱερατεύσῃ, καὶ τὸν ἔσειλεν ἐπίσκοπον εἰς τὴν Σμύρνην, μὲ ἐλπίδα (ὡς ὑποπτεύετο τότε) νὰ τὸν φονεύσωσιν οἱ Σμυρναῖοι, ἐπειδὴ εἶχαν φονεύσειν τέσσαρας ἐπισκόπους ἀρχήτερα. Ἐφθασεν ὁ Κῦρος εἰς τὴν Σμύρνην, κατὰ τὴν ἑορτὴν τῶν Χριστουγέννων. Οἱ Σμυρναῖοι τὸν ὑπεδέχθησαν, καὶ τὸν ἐπαρακάλεσαν, νὰ κάμῃ τι προσφώνημα οἰκεῖον τῆς ἑορτῆς. Ἀνέβη ὁ νέος Ἅγιος Σμύρνης εἰς τὸν ἄμβωνα, κ' ἐξεφώνησε τὰ ὀλίγα ταῦτα λόγια: « Ἀδελφοί, ἡ γέννησις τοῦ Θεοῦ καὶ σωτῆ-
 » ρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ σιωπῇ τιμάσθω, ὅτι ἀκοῇ μόνον
 » συνελήφθη ἐν τῇ ἀγίᾳ παρθένῳ· λόγος γὰρ ἦν. Αὐτῷ ἡ δόξα
 » εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν ». Καὶ ἤρесе τοὺς Σμυρναίους ἡ βραχυλογία τοῦ νέου ποιμένου των, ὡς λέγει ὁ αὐτὸς ἱστορικός,
 « Καὶ εὐφημηθεὶς κατῆλθεν, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ ἕως θανάτου
 » αὐτοῦ ».

Τὰ αὐτὰ περὶ τοῦ αὐτοῦ Κύρου, τοῦ μεταμορφωθέντος ἀπὸ Ἐπαρχον τοῦ Βυζαντίου εἰς ἀρχιερέα, ἱσορεῖ καὶ ὁ Μαλάλας (χρονολογ. XIV, σελ. 362, ἔκδ. 1831), πλὴν ὅτι ἀντὶ τῆς Σμύρνης, ὀνομάζει τὸ Κοτυάειον τῆς Φρυγίας.

Εἰς τὸ αὐτὸ Χρονικὸν Πασχάλιον (tom. I, ἀπὸ σελ. 630 μέχρ. σελ. 684) περιέχεται ἡ παράδοξος καὶ διὰ τὸ μάκρος καὶ διὰ τὴν ὕλην Ἐγκύκλιος ἐπισολὴ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος (533 ἔτ. ἀπὸ Χρ.) πρὸς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξους, ἐπιγραφὴν φέρουσα: « Αὐτοκράτωρ Καῖσαρ Ἰουστινιανὸς,
 » εὐσεβὴς, νικητὴς, τροπαιοῦχος, μέγιστος, ἀεισέβαστος,
 » Αὔγουστος, πολίταις ἡμετέροις ». Εἰς αὐτὴν φέρει ὁ βασιλεὺς ὄχι μόνον τῆς Γραφῆς, ἀλλὰ ὄλων σχεδὸν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας πολλὰς μαρτυρίας, εἰς πίσωσιν τῆς ὀρθοδοξίας,

ονομάζει ὅλας τὰς αἱρέσεις, καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς ὅλων τῶν αἱρέσεων, τοὺς ἀναθεματίζει ὅλους (σελ. 659-664). Καὶ ἡ παράδοξος αὕτη ἐγκύκλιος ἐξεδόθη μικρὸν μετὰ τὴν φρικτὴν ἐπανάστασιν τῶν Βενέτων καὶ τῶν Πρασίνων, τῆς ὁποίας αἴτιος ἦτον αὐτὸς ὁ Ἰουστινιανὸς, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἐπυρπολήθη μέγα μέρος τῆς πόλεως, καὶ ἐφονεύθησαν τριακονταπέντε χιλιάδες λαοῦ (αὐτόθ. σελ. 627).

Ἡ μανία τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων νὰ γίνωνται Θεολόγοι, ἕως καὶ νὰ ἀνακινῶσι τολμηρῶς ζητήματα περὶ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ Θεοῦ, εἰς μόνην τὴν θείαν γνῶσιν ἀνήκοντα· ἡ τοιαύτη λέγω μανία ἐτάραξε καὶ τῶν ὑπηκόων τὰς φρένας, καὶ τοὺς ἐκατάσθησε σχεδὸν ὅλους τὸ σόμα Θεολόγους, καὶ τὴν καρδίαν καταφρονητὰς τῶν ἐντολῶν τοῦ Θεοῦ, ὄχλον ἀληθῶς σασιασὴν, ἔτοιμον νὰ βραπτίζεται εἰς αἵματα. Ἀπόδειξις τούτου, αἱ φρικταὶ τῶν Πρασίνων καὶ Βενέτων μαιφονίαι, τῶν ὁποίων δὲν ἦτο πρώτη οὐδὲ τελευταία ἡ συμβᾶσα εἰς τοῦ Θεολόγου Ἰουστινιανοῦ τοὺς χρόνους, καὶ ἡ περὶ τοῦ Θεοδοσίου ὑποψία, ὅτι ἐψήφισεν ἐπίσκοπον τῆς Σμύρνης τὸν καταργηθέντα ἑπαρχον, διὰ νὰ τὸν θυσιάσῃ μὲ τὰς χεῖρας τῶν Σμυρναίων. Ἀπόδειξις τελευταίου καὶ οἱ συνειθισμένοι νὰ φονεύωσιν ἐπισκόπους Σμυρναῖοι· ἐπειδὴ εἴτε αὐτοὶ οἱ φονευθέντες, ἐφονεύθησαν ὡς μάρτυρες, ὄντες καλοὶ ποιμένες, εἴτε γενόμενοι λύκοι, ἐμετάβαλαν καὶ τοὺς ταλαιπώρους Σμυρναίους εἰς αἰμοδόρους λύκους, ὅπως ἂν τὸ κρίνης, ἡ κρίσις φωνάζει, ὅτι μέγα μέρος τῶν Γραικορωμαίων ὀλίγον ἐδιάφεραν ἀπὸ τοὺς ἀγρίους ἀνθρωποφάγους.

ΘΕΟΣ. Ζ. Δείχνω.

ΘΕΡΑΠΪΔΙΝ, Δ. ἤγουν Θεραπίδιον, τὸ ἐξηγεῖ Πεντά-
νευρον (Ἄτακτ. IV, σελ. 406). Ἴσως ὁμως ἐσήμαινε σύνθετον
τὶ ἰατρικόν· διότι εἰς τοῦ Λουκιανοῦ (τόμ. V, σελ. 84) τὸν

Ἀλέξανδρον ἢ Ψευδόμαντιν, ὅπου λέγει « Κολλύριον σκευαστὸν » ἐκ πίττης Βρυττίας καὶ ἀσφάλτου, καὶ λίθου τοῦ διαφανοῦς » τετριμμένου, καὶ, κηροῦ καὶ μασίχης » ὁ σχολιαστὴς ὑποσημειώνει: « Σύνθεσις τοῦ λεγομένου Θεραπιδίου ». Καὶ σημείωσε, ὅτι πέντε εἶδη ἔβαλλεν ὁ γόης Ἀλέξανδρος εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Θεραπιδίου, ὅθεν εὐλόγως δύναται τις νὰ ὑποπτευθῆ μὴ ἐπωνομάσθη διὰ τοῦτο μεταφορικῶς καὶ γοητικῶς Πεντάνευρον, ἤγουν Πεντεδύναμον.

ΘΕΩΡΙΑ, πληθ. οὐδετ. (spectacles) γενικῶς ὅλοι οἱ τόποι, ὅπου συναθροίζονται τὰ πλήθη, νὰ θεωρήσωσι δράμα ἢ ἄλλο τι ἄξιον θεωρίας.

* **ΘΝΗΣΙΣ**, θηλ. ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους τὸ σήμερον ὀνομαζόμενον Θανατικόν, οὐδετ. (peste), Μαλάλ. Χρονογραφ. XVIII, σελ. 482.

* **ΘΡΑΨΑΛΟΣ**. Ζ. Μαλάκια.

ΘΥΛΑΚΪΤΙΣ (balle). Ἰδε Schneider λέξ, Θυλακίτις.

ΘΥΜΙΑΤΟΝ, καὶ Θυμιατήριον, οὐδετ. Σ. Δ. (encensoir). Οἱ Γραικορωμ. τὸ ἐπρόφεραν καὶ Θυμιατὸς, ἀρσ. Δ. Τοῦ θυμιατοῦ καὶ τοῦ θυμιάματος ἡ χρῆσις εἶναι παμπάλαιος. Διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω τοὺς Ἑβραίους, προσαζομένους ἀπὸ τὸν νόμον νὰ τὸ προσφέρωσιν εἰς τὸν ἀληθινὸν Θεόν, ὡς τοὺς ἀπαγόρευε νὰ μὴ θυμιάζωσι τὰ εἶδωλα τῶν ἐθνῶν· καὶ αὐτοὶ οἱ Ἕλληνες ἐθυμιάζαν τοὺς θεοὺς των, ἀκόμη καὶ τοὺς ὑπερέχοντας ἄνδρας, διὰ σέβας, φόβον ἢ καὶ ἀνδραποδώδη κολακείαν. Ἀπὸ τὰ προσφερόμενα εἰς τοὺς ναοὺς πολυτελεῖ δῶρα ἦσαν καὶ τὰ Θυμιατήρια (Ἡρόδοτ. IV, 162). Ὁ στρατηγὸς τῶν Περσῶν Δάτις, θέλων νὰ ἀπατήσῃ τοὺς Δηλίους, ἐθυμιάσε τὸν Ἀπόλλωνα τῶν μὲ τριακόσια τάλαντα λιβανίου (Ὁ αὐτ. VI, 97). Ὁ Ἀλέξανδρος, ἀφοῦ ἐκυρίευσεν τὴν Ἀρωματοφόρον, ἔσειλεν εἰς τὸν παιδαγωγὸν τοῦ Λεωνίδην ἑκατὸν

τάλαντα λιθανίου, να θυσιάξῃ ἀλύπητα τοὺς Θεοὺς, διότι ὁ Λεωνίδης παιδίον ὄντα, τὸν ὠνειδίξεν ὅτι ἔδαπάνη παραπολὺ λιθάνιον εἰς τὰς Θυσίας (Πλουτάρχ. Ἀποφθ. σελ. 683 τοῦ VI, τόμ. Reisk). Ἡμεῖς σήμερον θυμιάζομεν καὶ τὸν Πατριάρχην καὶ τοὺς ἀρχιερεῖς, ὡς ἔπρασαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, οἱ ὅποιοι ἐθυμιάζαν καὶ τοὺς Θεοὺς τῶν αὐτοκράτορας. Εὐρίσκειται καὶ τοιαύτης ἀνθρωποθυμιάσεως παράδειγμα ἑλληνικὸν εἰς παλαιάν τινα ἐπιγραφὴν εὐρεθεῖσαν εἰς τὴν Πέργαμον, δηλοῦσαν τὰς προσφερθείσας ἀπὸ τὸν δῆμον εἰς δὲν ἐξεύρω τίνα πολίτην τιμὰς: « Ἐδοξεν ἐπαινέσαι τε αὐτὸν καὶ σεφκνῶσαι χρυσῶ » σεφάνῳ· εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ σίτησιν ἐν Πρυτανείῳ προσ- » φέρεσθαι δὲ καὶ θυμιατόν ». (Ἴδε τὰς σημ. τοῦ Ρεῖσκίου εἰς τὴν Ἑκθ. τῆς βασιλ. τάξ. Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, σελ. 110). Οἱ Κύριοι Τιμαριῶται (Seigneurs féodaux) καὶ ἀπαιτοῦσαν τὸ ἐπ' ἐκκλησίας θυμίασμα, ὡς ἀπαραιτήτως χρεωσούμενον εἰς αὐτούς.

* ΘΥΜΩΔΗΣ. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 181.

I.

ἸΔΙΚΑ. Ζ. Οἰκειακά.

ἸΔΙΚΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ.

* ἸΔΙΟΓΡΑΦΟΝ. Ζ. Ἰδιόχειρον.

ἸΔΙΟΧΕΙΡΟΝ, Δ. τὸ γραμμένον μὲ χεῖρας ἰδίας, Ἰδιόγραφον καὶ Αὐτόγραφον, Ἑλλ. (autographe). Λέγεται καὶ * Ἰδιόγραφον.

ΙΕΡÀ ΒΟΤΆΝΗ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΙΕΡΑΚΆΡΗΣ (Γερακάρης, Γιερακάρης, Σ. Ἰερακάρη, Δ.). Ἰερακάρης, ἢ Ἰερακάριος (fauconnier) ὀνομάζεται ὅς τις ἀσχολεῖται νὰ ἀγρεύῃ ἰέρακας (éperviers), γύπας (Au-

tours) αετούς (aigles) και άλλα παρόμοια σαρκοβόρα ὄρνεα. Ὁ Βελώνιος ἰσορεῖ και τὸν τρόπον κατὰ τὸν ὁποῖον ἀγρεύονται εἰς τὴν Κρήτην, και τὰς δυσκολίας τῆς ἄγρας, διότι φωλεύουν, ὄχι εἰς δένδρα, ὡς τὰ λοιπὰ ὄρνεα, ἀλλ' εἰς πέτρας και σχισμὰς βουνῶν ἀπροσίτους (BELON, *Observat.* I, 11, pag. 29), ὡς τὸ ἐπαρτήρησε και ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰστορ. VI, 5 και IX, 12), ὅστις λέγει « Ὁ δὲ γύψ νεοττεύει » μὲν ἐπὶ πέτραις ἀπροσβάτοις· διὸ σπάνιον ἰδεῖν νεοττεῖαν » γυπὸς και νεοττούς... Ἐν ἀποτόμοις δὲ και ὁ ἰέραξ νεοττεύει » και διὰ τοῦτο (λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς Ἀριστοτέλης) ἠπατήθη ὁ Ἡρόδοτος, νομίσας, ὅτι οἱ γύπες δὲν ἦσαν ἐγχώριοι τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἤρχοντο ἀπ' ἄλλην χώραν ἄδηλον.

Περὶ δὲ τοῦ ἔθους νὰ κυνηγῶσιν οἱ ἄνθρωποι ἄλλα διάφορα ὀρνίθια μὲ τὴν Βοήθειαν και συνέργειαν τῶν ἰεράκων, μανθάνομεν ἀπὸ τὸν αὐτὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἰστορ. IX, 24, σελ. 447) ὅτι παρόμοιόν τι ἐγένετο εἰς μίαν ἀπὸ τὰς πόλεις τῆς Θράκης « Θηρεύουσιν οἱ ἄνθρωποι τὰ ὀρνίθια κοινῇ. Οἱ » μὲν γὰρ ἔχοντες ξύλα σοβοῦσι τὸν κάλαμον και τὴν ὕλην, » ἵνα ἐκπέτωνται τὰ ὀρνίθια· οἱ δὲ ἰερακες ἄνωθεν ὑπερφαινόμενοι καταδιώκουσι· ταῦτα δὲ φοβούμενα κάτω πέτεται » πάλιν πρὸς τὴν γῆν· οἱ δ' ἄνθρωποι τύπτοντες τοῖς ξύλοις » λαμβάνουσι, κ. τ. λ. ». Τὸ ἔθος τοῦτο δὲν ἦτο χρηστὸν εἰς τοὺς Ἕλληνας, και τὸ γινόμενον εἰς τὴν Θράκην εἰκόνιζεν ἀτελῶς τὴν μέλλουσαν ἔπειτα νὰ τελειωθῇ τέχνην τῆς διὰ τῶν ἰεράκων ἄγρας (fauconnerie). Πρῶτον εἰς τὴν Ἰνδίαν ἐφάνη, ὅπου πιθανὸν ὅτι και ἐτελειώθη, ἐπειδὴ παρὰ τοὺς ἰερακας ἐλάμβαναν και ἄλλα ὄρνεα συγγενῆ ἢ παρόμοια, τὰ ἀνέτρεφαν και τὰ ἐδίδασκαν εἰς ἄγραν ὄχι μόνον ὀρνιθίων, ἀλλὰ και ἄλλων ζώων, ὡς ἰστορήσεν ὁ Κτησίας (παρὰ Φωτ. Μυριόβιβλ. κωδ. Icxiii, σελ. 148), και ἀπὸ τὸν Κτησίαν λαβὼν ὁ Αἰλιανὸς

(Περὶ ζ. Ἰδιότη. IV, 26). Ἀπὸ τοὺς Ἰνδοὺς λαβόντες οἱ Ἄραβες τὴν τέχνην, τὴν ἐξήσκησαν ἐπιπλέον, καὶ τὴν ἐπαράδωκαν εἰς τοὺς Εὐρωπαϊοὺς, οἱ ὁποῖοι ὁμῶς εἶχαν τὴν γνωρίσειν ἀρχήτερα καὶ ἀπὸ τοὺς δορικτήτορας τῆς Γαλλίας Φράγκους. Ἀπὸ τὰς ἀρχὰς ἤδη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἀπέσπασαν τὴν Γαλλίαν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους οἱ Φράγκοι, καὶ καθ-
 εξῆς ὅλον τὸν μεσαιῶνα, φαίνεται μάλιστα ἡ χρῆσις τῆς διὰ τῶν ἱεράκων κυνηγεσίας, ὅχι ὁμῶς ὡς κοινὸν τοῦ καθενὸς ἐπι-
 τήθευμα, ἀλλὰ μόνον τῶν δορικτητόρων ἰδίᾳ τέρψις καὶ παράσημον τῆς εὐγενείας των ἐξαίρετον. Παρὰ τοὺς κοσμικοὺς Τιμαριώτας, εἰς κανέν' ἄλλον οὐκ ἐσυγχωρεῖτο νὰ τρέφη καὶ νὰ μεταχειρίζεται ἱεράκας εἰς κυνηγέσιον πλὴν εἰς τοὺς ἐπισκό-
 πους, ἢ μοναστηρίων ἡγουμένους, τῆς Δυτικῆς ἐκκλησίας, ὡς τοὺς ἐσυγχωρήθη νὰ καταπλουτίσωσι καὶ τὰ ἐπισκοπεῖα καὶ τὰ μοναστήρια μὲ τὰ κτήματα τῶν δουλωμένων Γάλλων, καὶ νὰ κατασταθῶσιν ἐξ αὐτῶν πολλοὶ αὐτόνομοι ὡς οἱ δορικτήτορες καὶ τύραννοι τοῦ Γαλλικοῦ ἔθνους. Ἡ τόση τῶν ἀγρίων Φράγκων πρὸς τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς εὐνοία εἶχε δύο αἰτίας· νεοκατήγητοι ἀπὸ τούτους εἰς τὸν χριστιανισμόν, ἀλλὰ βάρβαροι, καὶ ποτισμένοι ἀκόμη τὰς δεισιδαιμονίας τῆς προγονικῆς Ξρησκείας, εὐρήκασιν εἰς τοὺς νέους των διδασκάλους, ὅχι ἀληθεῖς ἀποστόλους τοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ κόλακας ἐτοιμοὺς νὰ τοὺς ἀπατῶσι μὲ νέας ἄλλας δεισιδαιμονίας, καὶ μὲ τὰς καθημερινὰς θραυματουργίας. Ἡ δευτέρα αἰτία, ἦτο τρόπον τινὰ καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς εὐγνωμοσύνη· διότι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ μάλιστα ἐσυνήργησαν προδίδοντες τὴν πατρίδα των, νὰ εὐκολύνωσι τὴν κατάκτησιν τῆς Γαλλίας ἀπὸ τοὺς Φράγκους (Ἰδ. *Histoire civil. phys. et moral. de Paris*, 3e édit. 1825, tom. I, pag. 228).

Ἀλλὰ καθὼς ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πάθη, οὕτω καὶ τὸ πάθος

τῆς δι' ἱεράκων κυνηγεσίας, εἰς τοὺς ἐκκλησιαστικούς μάλιστα ἔγινεν ἀληθινὴ μανία, ὡς τὸ μαρτυροῦν πολλοὶ κανόνες ἐκκλησιαστικῶν συνόδων, τῆς ἕκτης ἑκατονταετηρίδος, αἱ ὁποῖαι ἐσπούδασαν ματαίως νὰ τὴν καταργήσωσι (ἴδ. BECKMANN, *Beyträg. zur Geschicht. der Erfind. tom. II, pag. 169*).

Μεταξὺ τῶν βασιλέων, ὁ αὐτοκράτωρ τῆς Γερμανίας Φριδερίκος ὁ δεύτερος, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα, ἠσχολήθη μὲ τόσον ζῆλον εἰς τὸ κυνηγέσιον ταῦτα, ὥστε νὰ συντάξῃ εἰς Λατινικὴν γλῶσσαν καὶ τὸ περιβόητον βιβλίον, ἐπιγραφόμενον *De Arte venandi per aves* (Περὶ τῆς δι' ὀρνέων νυκηγετικῆς).

Δὲν ἐξεύρω, ἂν κατὰ μίμησιν τοῦ Φριδερίκου, ἐπεθύμησαν καὶ οἱ ἡμέτεροι Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες νὰ ἔχωσι τοιαῦτα διδασκαλικά τῆς τέχνης βιβλία. Τοῦτο καὶ εἶναι βίβαιον, ὅτι πρῶτην φοράν, κατὰ τὴν αὐτὴν δεκάτην τρίτην ἑκατονταετηρίδα (1270), ἐξεδόθη μὲ προσταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος Μιχαὴλ τοῦ Παλαιολόγου ἀπὸ τὸν ἰατρόν του Δημήτριον τὸν Πεπαγώμενον, σύνταγμα ἐπιγραμμένον Ἰερακοσόφιον, ἢ Ὀρνεοσόφιον (ἴδε FABRIC. *Bibliothec. Græc. tom. I, pag. 155*).

ΙΕΡΑΚΟΣΟΦΙΟΝ (fauconnerie). Ζ. Ἰερακάρης.

ΙΕΡΟΛΟΓΩ, Δ. ἐσήμαιεν εἰς τοὺς Γραικορωμ. ὅτι σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς τὸ Εὐλογῶ, ὅταν ὁ λόγος ᾖναι περὶ γάμου γινομένου δι' ἐκκλησιαστικῆς ἱερουργίας, οἷον ἔλεγαν ἐκεῖνοι Τοὺς ἱερολόγησεν ὁ δεῖνα παπᾶς, ἀντὶ τοῦ τώρα συνήθους, Τοὺς εὐλόγησεν ἢ τοὺς ἐστεφάνωσεν (*un tel prêtre les a mariés*), ἢ Ἡ δεῖνα ἱερολογήθη τὸν δεῖνα, ἀντὶ τοῦ Τὸν εὐλογήθη ἢ τὸν ἐστεφανώθη (*elle s'est mariée à*).

* **ΙΕΡΟΠΡΑΞΙΑ** (*cérémonie religieuse*).

ΙΜΑΡΕΤΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΙΜΑΤΙΟΝ, Δ. Πρόσθεσε εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 338), ὅτι Ἰμάτιον ὠνόμαζαν καὶ τῆς χηρευούσης αὐτοκρατορίας τὸ φόρεμα (*Robe de deuil impériale*), διότι ἦτο μαῦρον, ὡς ῥάσον τῶν Μοναχῶν.

ΙΝΑΤΙ, Σ. Λέξις Τουρκικὴ (Ἰνάτ), σημαίνουσα τὸ κοιν. καὶ συνήθως λεγόμενον Πείσμα (*Obstination, entêtement*). Τὸ τῆς γνώμης ἀνένδοτον, Ἑλλ.

ΙΝΒΕΝΤΑΡΙΟΝ, Σ. Δ. καὶ Ἰνδεντον, Δ. λέξ. νομ. ξένη, Ἰταλιστὶ inventario (*inventaire*), ἐξηγουμένη ἀπὸ τὰ Γλ. « Ἰνδεντον, καταγραφὴν ».

ΙΟΝΘΟΝΑΡΙΟΝ, Δ. Ἰονθος, Ἑλλ. Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον : « Ἰόνθους, ἐξανθήματα σώματος ἀκμάζοντος, » ἅπερ οἱ νῦν χυδαίζοντες Ἰονθοναρία φασι ». Ἐμποροῦμεν λοιπὸν νὰ τὰ ὀνομάζωμεν Ἰόνθους ἄρσ. ἢ Ἰόνθια, οὐδέτ. ἀντὶ τοῦ ὑπερχυδαίου Γιόθους (Ἄτακτ. IV, σελ. 80).

ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ. Ζ. Θεολογία.

ΙΠΠΟΚΛΑΣΤΑΙ, Δ.

* **ΙΠΠΟΚΛΑΣΤΟΝ**, Δ. (λέξ. Ἐμφωτον).

ΙΡΙΣ ΑΓΡΙΑ, Δ.

ΙΣΑΤΗ, Θηλ. Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 400).

ΙΣΙΣ (εἰς) ὀνόματα. Ζ. Η.

ἸΣΚΑΙ, Δ.

ΙΣΚΩ. Ζ. Πολλυνίσκω.

ΙΣΟΠΟΣΟΝ, Δ. (*qui est d'une égale quantité*), λέξις ὅχι μόνον χρήσιμος εἰς ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ ἀξία νὰ θησαυρισθῇ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά.

ΙΣΤΟΡΙΑ. Εὐφύεσερα νὰ ὀρίσθῃ ἡ Ἱστορία δὲν εἶναι δυνατὸν, πλὴν ὡς τὴν ὠρίσεν ἐσχάτως εἰς τὴν ἐν Παρισίοις σχολὴν τῶν κωφαλάων (Sourds-muets) ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐκ γενετῆς δυστυχήσαντας μῆτε ν' ἀκούωσι μῆτε ν' ἀκούωνται. Ἐρωτηθεὶς, ἰ Τί εἶναι ἡ Ἱστορία; ἀπεκρίθη, Φωνὴ νεκρῶν διδάσκουσα τοὺς ζῶντας: La voix des morts faisant leçon aux vivans (Ἴδε ἐφημερίδα ἐπιγραφομένην La Tribune, 27 Αὐγούστου, 1832).

* Κοσμογυρισμένον ὀνομάζομεν κοινῶς τὸν ἔμπειρον πολλῶν Ἱστοριῶν καὶ πραγμάτων, τῶν ὁποίων τὴν γνῶσιν ἀπέκτησεν ἀπὸ τῆν εἰς διαφόρους χώρας καὶ διάφορα ἔθνη ἀποδημίαν καὶ μακρὰν διατριβὴν του. Τοιοῦτον κοσμογυρισμένον μᾶς ἐπαράσκησεν ὁ Ὅμηρος τὸν Ὀδυσσεῆα λέγων (Ὀδυσσ. α', 3),

Πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.

Σήμερον, ὅστις ἐπιθυμεῖ τὴν τοιαύτην ἔμπειρίαν, δὲν ἔχει χρεῖαν νὰ γυρίσῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' εἰς τὴν πατρίδα του μένων, εἰς τὸν οἶκόν του καθήμενος, ἔμπορεῖ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ, ἐὰν μόνον διαβάξῃ τὴν Ἱστορίαν μὲ σκοπὸν νὰ ὠφελῆθῃ ἀπ' αὐτήν. Καὶ τοῦτον τὸν σκοπὸν μάλιστα χρεωσοῦν νὰ παραγγέλλωσιν οἱ διδάσκαλοι εἰς τοὺς διδασκομένους τὴν Ἱστορίαν νέους, καὶ νὰ τοὺς λέγωσι συχνὰ, ὅτι ἡ μὲ προσοχὴν μελέτη τῆς Ἱστορίας θέλει τοὺς κατασῆσει πολλῶν κοσμογυρισμένων ἔμπειροτέρους, ἔτι δὲ καὶ πολλῶν γερόντων φρονιμωτέρους, ἐκείνων μάλιστα τῶν γερόντων, ὅσοι φαντάζονται ὅτι χωρὶς παιδείαν αὐξάνει ἡ γνῶσις καθόσον λευκαίνονται τῆς κεφαλῆς των αἱ τρίχες. « Ἐσχάτος ὄρος τῶν περὶ τὴν Ἱστορίαν καλῶν τὸ πολλῶν καὶ ἀπείρων πραγμάτων ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ καὶ διὰ βραχείας ἀναγνώσεως πεῖραν λαβεῖν, καὶ γενέσθαι γέροντας

» ἔτι νέους ὄντας, δι' ἐπισήμην τῶν προγεγονότων, ὡσε,
 » τίνα μὲν φευκτέον, τίνα δὲ αἰρετέον, εἰδέναι » (Εὐνάπ.
 Ἱστορ. σελ. 59).

Ἡ ἱστορία ἔχει νὰ τοὺς πληροφορήσῃ, ὅτι ὅλαι τῶν ἀνθρώπων αἱ δυσυχίαι, χωρὶς ἐξαιρέσειν, ἀνέβλυσαν ἀπὸ τὰς τρεῖς φαρμακεράς ταύτας πηγάς, τὴν Φιληθονίαν, τὴν Φιλαργυρίαν, καὶ τὴν Φιλαρχίαν, ἢ συντομώτερον, ἀπὸ μόνην τὴν Φιληθονίαν, ἐπειδὴ εἰς αὐτὴν περιέχονται καὶ αἱ λοιπαὶ δύο. Φιληθονίαν λέγω, ὅχι τὴν ἀγάπην τῆς ἡδονῆς, ἐμφυτευμένην εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λογικοῦ ζώου, ἀπ' αὐτὸν τὸν δημιουργὸν τῆς φύσεως, ἀλλὰ τῆς ἀγάπης ταύτης τὴν ὑπερβολὴν, τὴν ὀνομαζομένην Ἀκρᾶσιν. Ἀρχαὶ καὶ πλούτη δι' ἄλλο δὲν ἐπιθυμοῦνται τόσον σφοδρὰ, παρὰ ὡς μέσα νὰ πληρόνωμεν ἀκρατῶς ὅλας τὰς σωματικὰς ἡδονάς. Ἡ Ἀκρασία ἐγέννησε τὰς πολυτελεῖς τραπέζας, τοὺς ἀθέσμους γάμους, τοὺς παιδικοὺς ἔρωτας, τὰς ἀρπαγὰς, τὰς λησείας, τὰς πατροκτονίας, τὰς ἀδελφοκτονίας, τὰς ἱεροσυλίας, καὶ τὰς φαρμακείας (Ἰαμβλίχ. Περί Πυθαγορικ. Βίου, κεφ. 17, σελ. 64). Καὶ ἡ πλήρωσις τῶν τοιούτων ἀθέσμων ἡδονῶν εἶναι καθαρὰ τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης καταφρόνησις, ἣτις κατέσρεψε πολλὰς ἐθνικὰς κοινωνίας. Διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω τὴν καταστροφὴν μεγάλων δεσποτῶν, ὡς τῶν Ἀσσυρίων, τῶν Βαβυλωνίων, τῶν Μήδων, τῶν Περσῶν, οἱ ὅποιοι ἔφθασαν ἕωσοῦ μὴν ἀρκούμενοι εἰς τὴν ἄθεσμον πολυγαμίαν, ἐτάλησαν καὶ ἀθεσμοτέρας μίξεις μὲ ἀδελφὰς καὶ μὲ μητέρας, μὴν ἀρκούμενοι νὰ καταθλίβωσι τοὺς ἰδίους ὑπηκόους, ἐτάραξαν τὴν ἡσυχίαν καὶ πολλῶν ἄλλων ἐθνῶν μὲ τὰς ἀδίκους δορικτησίας, καὶ κατέκλυσαν τὴν γῆν μὲ συγγενικὰ καὶ ξένα αἵματα· μὴν ἀρκούμενοι εἰς τὰς ἀφθόνως προσφερομένας ἀπὸ τὴν φύσιν τροφάς, ἐπενόησαν παντοίους τρόπους νὰ τὰς μετασκευάζωσιν εἰς

ἐχθρὰ τῆς ὑγείας φαγητὰ, καὶ ἀντέμειβαν δημοσίᾳ ὡς βιω-
 φελεστάτου καλοῦ αἰτίου τὸν εὐρέτην τινὸς νέας μαγειρικῆς
 σκευασίας· διὰ τὰ μὴν ἀναφέρω, λέγω, τὴν καταστροφὴν ἐκεί-
 νων, καὶ αὐτὰ τὰ εὐνομούμενα ἐλεύθερα ἔθνη ἔχασαν καὶ
 νόμους καὶ ἐλευθερίαν, γινόμενοι δοῦλοι βαρβάρων ἔθνων ἄλ-
 λων, διὰ τὴν ἀκρασίαν. Οἱ Ἕλληνας ἐδουλώθησαν ἀποῦ ἔγιναν
 παροιμίαι εἰς αὐτοὺς, αἱ Ἴωνικαὶ καὶ Σικελικαὶ τῶν
 τράπεζαι. Τῶν Ῥωμαίων ἔπειτα ἡ δούλωσις ἔγινεν αἰσχρο-
 τέρα τῆς Ἑλληνικῆς δουλώσεως, διότι καὶ ἐξεπέρασαν τοὺς
 Ἕλληνας εἰς τὴν τρυφὴν, ζωπυροῦντες καὶ ἐξάπτοντες αὐτὴν
 καθημέραν μὲ τὴν φίλαρχον δορικτησίαν, καὶ τὰ ἄπειρα
 πλούτη, ὅσα ἡ πλεονεξία τῶν ἐμετακόμιζεν ἀπὸ τὰ δορίκτητα
 ἔθνη εἰς τὴν Ῥώμην. Πόσοι πόλεμοι ἄδικοι, πόσου αἵματος
 χύσις συνέβη διὰ ταύτην τὴν ἀκρασίαν!

Τὰ τόσα ὁμως πάνδεινα κακὰ ἐκίνησαν τοὺς φιλοσόφους νὰ
 ἐρευνήσωσιν ἀκριβέστερον καὶ τὰς πηγὰς αὐτῶν, καὶ τὰ μέσα
 νὰ τὰς φράξωσι· καὶ συμφώνως ἐγνωμοδότησαν μίαν μόνην
 θεραπείαν, τὴν Ἰσότητα. **ΙΣΟΤΗΣ ΦΙΛΟΤΗΣ**, εἶπαν οἱ
 Πυθαγόρειοι, Ἰσότης φιλότης ἐφώναζαν οἱ μεταγενέστεροι, καὶ
 φωνάζουν ἔτι σήμερον οἱ πολιτικοὶ φιλόσοφοι. Ἐμείνε νὰ εὐ-
 ρωσι ποῖον εἶδος πολιτείας ἦτον ἰκανὸν νὰ εὐρῆ καὶ νὰ σφειώσῃ
 ταύτην τὴν ἱεράν ἰσότητα, ἣτις ἔμελε νὰ φέρῃ τὴν φιλότητα
 καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τοὺς πολίτας· καὶ χάρις εἰς τοὺς Ἕλληνας,
 εὐρέθη ἡ Δημοκρατία, ἀλλὰ τοὺς ἦτο φυσικὰ ἀδύνατον καὶ νὰ
 τὴν τελειώσωσι, διὰ τοῦτο μόνον ὅτι ἐχρημάτισαν εὐρέται. Ἡ
 μακρὰ πείρα καὶ ὁ χρόνος τελειοποιεῖ τὰ πρότερον εὐρεμένα.
 Καὶ ὁ χρόνος οὗτος ἐπροβλήθη καὶ ἐπροφητεύθη πάλιν ἀπὸ
 τοὺς Ἕλληνας. Ὄταν ὁ Πλάτων προτιμᾷ καὶ αὐτὴν τὴν κακὴν
 Δημοκρατίαν, ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον βασιλείαν ἢ τὴν ὀλιγαρχίαν,
 νοεῖ τὴν μέλλουσαν τῆς δημοκρατίας τελειώσιν. Ὄταν λέγῃ, ὅτι

ἄλλως δὲν θέλουν παύσειν τὰ κατέχοντα δεινὰ τοὺς ἀνθρώπους, πλὴν ἐὰν οἱ φιλόσοφοι βασιλεύσωσιν ἢ οἱ βασιλεῖς φιλοσοφήσωσι, μᾶς διδάσκει, ὅτι ἡ πρόοδος τῆς φιλοσοφίας, ἦγουν τῆς κοινῆς παιδείας, δὲν θέλει συγχωρήσειν εἰς κανένα φιλόσοφον νὰ βασιλεύσῃ, οὐδ' εἰς κανένα βασιλέα νὰ κατασταθῇ μόνος ἕνας μεταξὺ τῶν πολιτῶν ἀνυπεύθυνος καὶ ἀνώτερος τῶν νόμων.

Ὁ προφητευθεὶς οὗτος χρόνος ἔσθασε· ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς εἶπα, τὰ καλὰ δὲν γεννῶνται διαμιάς τέλεια, ἐπενόησαν πρῶτον νὰ συγκολλήσωσι τὴν Ἀριστοκρατίαν καὶ τὴν Δημοκρατίαν μὲ Βασιλείαν ἀνυπεύθυνον, ὡς εἶναι τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γάλλων ἡ πολιτεία. Ἀλλὰ τὴν τερατώδη ταύτην τριαδικὴν συγκόλλησιν ὅτι μέλλει νὰ τὴν διασπάσῃ ὁ ἐξῆς πολλὰ μικρὸς χρόνος, μαρτυρεῖται ἀπὸ δύο τὰ ἐξῆς πρὸ μικροῦ συμβάντα: οἱ Ἄγγλοι ἐκανόνισαν εἰς τὸ δικαιότερον τὰς ἀρχαιρεσίας τῶν ἐναντίον τῆς ὀνομαζομένης Ἄνω βουλῆς τῶν ἀριστοκρατικῶν καὶ οἱ Γάλλοι κατήργησαν τὴν κατὰ διαδοχὴν σειρὰν τῶν μελῶν τῆς Ἄνω βουλῆς τῶν, καὶ ἀπλῶς πάντα τίτλον εὐγενείας χωρισῆς, ἐπειδὴ ὅλον τὸ ἔθνος εἶναι Εὐγενές, ὅταν ὅλα τοῦ τὰ μέλη ἦναι ἐλεύθερα· καὶ ὅλοι οἱ πολῖται Εὐπατρίδαι, ἐὰν ἡ πατρίς κυβερνᾶται ἀπὸ μόνους τοὺς μεψῆφον ὅλων τῶν πολιτῶν κυρωθέντας νόμους. Τὰ πολιτικὰ ταῦτα συμβάματα βαδίζουν φυσικὰ καὶ πρὸς τῆς ἀνυπεθύνου βασιλείας τὴν κατάργησιν, καὶ τῆς καθαρᾶς Δημοκρατίας τὴν κατάσασιν.

Μόνοι οἱ Ἀγγλαμερικανοὶ χαίρονται σήμερον τοιαύτην καθαρὰν Δημοκρατίαν, ἐπειδὴ τὴν ἀπέπλυναν ἀπὸ τὴν λέπραν τῆς ἀνυπεθύνου βασιλείας καὶ τῆς σχεδὸν ἰσοδυνάμου ὑπερηφάνου ἀριστοκρατίας. Βασιλέα δὲν ἔχουν, διότι εἶναι ἄχρηστος ὀλότελα ἂν εὐθύνεται, ὡς οἱ λοιποὶ πολῖται, εἰς τοὺς νόμους,

καί μέγα ἐμπόδιον ὄλων τῶν χρησῶν πράξεων ἂν ἐνεργῇ ἀνυπεύθυνος. Εὐγενῆ τοῦτον ἢ ἐκείνον δὲν τιτλοφοροῦν κἀνένα, ἐπειδὴ ὁλος ὁ λαὸς ἐξευγενίσθη, κατασχῆσας εὐγενεσάτην ὄλων τῶν πολιτειῶν τὴν πολιτείαν του.

Ὅ,τι μάλιστα χρεωστοῦν νὰ παρατηρῶσιν ἀναγινώσκοντες τὴν παλαιὰν ἱστορίαν οἱ νέοι, καὶ παραβάλλοντες αὐτὴν μὲ ὄσα βλέπουν ἢ ἀκούουν τὴν σήμερον, εἶναι ἡ ἀξιοθρήνητος εὐκολωτάτη μεταβολὴ καὶ μετακύλισις τῶν ἀνθρωπίνων φρονημάτων, πρὸς τὰς διαφόρους μεταβολὰς καὶ τύχας τῆς πολιτείας, κατὰ τὸ πάντοτε ἀληθινὸν ἀπόφθεγμα τοῦτο,

Πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτῆμεθα.

Οἱ Ἀθηναῖοι τοὺς ὁποίους καὶ μόνον τῶνομα τοῦ Μεγάλου βασιλέως ἔκαμνε ν' ἀνατριχιάζωσι, καὶ ὁ φιλόπατρις Δημοσθένης ἐσπούδαξε νὰ τοὺς κρατῇ πάντοτε εἰς τὸν σωτήριον τοῦτον ἀνατριχιασμὸν, ἐκολάκευσαν καὶ αὐτὰς τὰς ἐρωμένας τοῦ βασιλέως Δημητρίου τοῦ Πολιορκητοῦ, καὶ τέλος ἐψήφισαν καὶ τὸν Δημήτριον, Θεόν. Ἐκαὶ πότε καὶ ἀπὸ ποίους ἐγράφη τὸ αἰσχρὸν τοῦτο ψήφισμα; Μόλις μετὰ τεσσαράκοντα ἔτη ἀφοῦ ἀπέθανεν ὁ Δημοσθένης, καὶ ἀπὸ πολίτας ἀκουστάς καὶ ἐπαινέτας τῶν Δημοσθενικῶν λόγων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Δημοχάρης, ἀνεψιὸς τοῦ Δημοσθένους!!! Τὴν αὐτὴν μεταβολὴν θέλει εὐρεῖν καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαίους ὅστις ἐξετάσῃ τὸ μεσολαβῆσαν σχεδὸν ἰσόχρονον διάστημα μεταξὺ τοῦ νέου Δημοσθένους, τοῦ φιλοπάτριδος Κικέρωνος, καὶ τῶν ἀναισχύντων κολάκων τοῦ ἀγρίου Τιβερίου καὶ τῶν καθεξῆς ὁμοίων του τυράννων.

Ταῦτα βλέποντες καὶ ἀκούοντες οἱ νέοι, χρεωστοῦν ν' ἀποκτήσωσιν ἐξ ἀπαλῆς ἡλικίας καὶ νὰ κάμωσιν ἕξιν εἰς ἑαυτοὺς τὸ ἀμετακύλιστον τοῦτο εἰς τὰ ὀρθὰ καὶ γενναῖα

φρονήματα· μηδὲ νὰ φαντάζωνται, ὅτι χωρὶς τὴν σωτήριον παιδιόθεν ἐξεν ταύτην θέλουν ἰσχύσειν νὰ στέκωνται ἀκλόνητοι εἰς τῆς ἀρετῆς τὴν βάσιν. Οἱ κλονοῦντες ἐξωθεν πειρασμοὶ εἶναι καὶ πολλοὶ καὶ σφοδροὶ, καὶ ἡ δύναμις ν' ἀντισταθῶμεν εἰς αὐτοὺς μικρὰ, ἂν δὲν συμπυκνωθῇ μὲ ἀνατροφήν ἀνδρώδη ἐκ νεότητος. Διὰ τοῦτο μᾶς ἐπαράγγελεν ἡ μὲν θρησκεία τὴν μετριοφροσύνην : « Ὁ δοκῶν ἐστάναι βλεπέτω μὲ πέση » ἡ δὲ φιλοσοφία λέγουσα

Πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτῆμεθα,

μᾶς ἐφανερώσε πόσης προσοχῆς χρεῖαν ἔχει ὁ ἄνθρωπος, διὰ νὰ μὴ μετακυλίεται ὡς κύλινδρος ἀπὸ τὰς διαφόρους τύχας, ἀλλὰ νὰ κρατῆται πάντοτε ἀσάλευτος, κατὰ τὸν « Τετράγωνον ἄνδρα » τοῦ Σιμωνίδου.

ΙΤΕΑ. Ζ. Λυγέα.

ΙΩΒΗΛΑΪΟΣ, μὲ ἐξήγησιν, « Επίσημα συμπάθια, Giubileo, Segnalata indulgenza » Σ. (Jubilé, indulgence solennelle). Ἡ ἐξήγησις εἶναι, ὡς ἐπροσμένετο ἀπὸ Καπουκῖνον, ὅστις ἀναφέρει μόνην τὴν γνωστὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν του σημασίαν τῆς λέξεως. Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Ἰοβιλαῖος, χρόνοι τεσσαράκοντα ἐννέα » ἀλλὰ δὲ Γλ. « Ἰοβιλαῖος, ὁ τεσσαράκοντα ἐννέα ἀριθμὸς ». Καὶ τὸ πρᾶγμα καὶ τὸνομα ἑβραϊκὸν, ἀπὸ τὸ **יָבֵל** (Ἰοβέλ) τὸ σημαῖνον κυρίως Κριὸν (bélial) καὶ μεταφορικῶς τὸν Ἰοβιλαῖον, διότι ἐδιαλαεῖτο εἰς τὸν λαὸν μὲ κέρατον κριοῦ, ὡς λέγουσιν τῶν Ἰουδαίων οἱ γραμματικοί. Ὅπως ἂν ἔχη τὸ ἔτυμον, οἱ Ἑβρ. τὸ ἐρμήνευσαν καλὰ Ἄφεις, καὶ Ἐνιαυτὸς (ἢ ἔτος) ἀφέσεως (Λευϊτικ. κέ, 8-54). Κατὰ τοῦτο διαφέρουν οἱ ἐξηγηταί, ὅτι οἱ μὲν ὀνομάζουσι Ἰωβηλαῖον αὐτὸ τὸ τεσσαρακοστὸν ἔννατον ἔτος, οἱ δὲ, συμφωνότερον μὲ τὸ ἑβραϊκὸν κείμενον καὶ μὲ

τοὺς Ἑβδομήκοντα, τὸ ἀκόλουθον πεντηκοστόν. Εἰς τοῦτο τὸ ἔτος ὡς καὶ μετὰ πᾶσαν ἑπταετηρίαν ἐτῶν (ἧτις ἐλογίζετο μικρὸς Ἰωβηλαῖος) ἐλευθερόνοντο οἱ δοῦλοι, ἐπανέστρεφαν οἱ πωλημένοι ἄγροί εἰς τοὺς προτέρους κυρίους. Καὶ ὁ Ἰωβηλαῖος ὠμοίαζε τρόπον τινὰ τὸν Ἀναδασμὸν τοῦ Λυκούργου, ἢ μᾶλλον τὴν Σεισάχθειαν τοῦ Σόλωνος, ἧγούν τὴν ἄφεσιν τῶν ὀφλημάτων ἢ χρεῶν.

Ἐκ τούτου λαβόντες ἀφορμὴν οἱ Πάπαι τὴν Δυτικῆς ἐκκλησίας ἐπενόησαν τὸν Ἰωβηλαῖον χρόνον, κηρύσσοντες Ἄφεσιν ἁμαρτιῶν κατὰ τὸ « Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν » ἀντὶ ἀφέσεως χρεῶν, καὶ φορολογουῦντες, μὲ τὰ ὀνομαζόμενά των Τέλεια συγχωροχάρτια (Indulgences plénières), τὸν ταλαίπωρον ἀπαίδευτον λαὸν, τὸν ἐλευθερωθέντα διὰ τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου.

Κ.

ΚΑΒΑΚΑ. Ζ. Καυάκα.

ΚΑΓΚΕΛΛΑΡΙΟΣ. Ζ. Λογοθέτης.

ΚΑΘΟΛΙΚΟΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

ΚΑΚΑΒΙΑ, Δ. Οὕτως ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην ὁ Βελώνιος (Observat. 18, pag. 42) τὸν Λωτὸν, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖ ποῖον ἀπὸ τὰ πολλὰ εἶδη τοῦ Λωτοῦ νοεῖ « Τούτου γὰρ εἶδη πολλὰ διαφέροντα καὶ » φύλλοις καὶ καυλοῖς καὶ ἄνθεσι καὶ καρποῖς, ἐν οἷς καὶ ὁ » μελίλωτος καλούμενος, κ. τ. λ. » (Θεόφραστ. Περὶ φ. ἱστορ. VII, 15, pag. 253, Schneider). Ἴσως τὸν Λωτὸν τεῦ Ὀμήρου (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 617-618).

ΚΑΚΑΡΙΝΟΣ, ἀρσ. Δ. Εἰκάζει ὅτι εἶναι τῶν Ῥωμ. ἢ Phalaris, Φαλαρίς, Ἑλλ. (Foulque). Ἀλλ' ἴσως ὁ αὐτὸς καὶ ἡ Καυάκα. Ζ. Καυάκα.

ΚΑΛΆΓΙ, ἢ ΚΑΛΆΪ. Δὲν ἐγνώρισαν τὴν λέξιν ὁ Σ. καὶ ὁ Δ. Ἄντ' αὐτῆς ἔχουν Στάννιον. Σ. καὶ μὲ ἐξήγησιν, Κασσίτερος, Ἑλλ. Δ. Τὸ Στάννιον ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Stagno (étain). Ἐπειδὴ Καλαΐ ὀνομάζουσι καὶ οἱ Τοῦρκοι, ὡς ἡμεῖς, τὸν Κασσίτερον. ὑποπτεύομαι. ὅτι ἐλάβαμαν τὸνομα, ἀλλαχόθεν, πρῶτον ἡμεῖς ἔπειτα καὶ οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ ἡμᾶς. Τῶν Ῥωμαίων τὸ Stannum, ὅθεν τὸ Ἰταλικὸν Stagno, δὲν ἐσήμαινε παλαιὰ τὸν Κασσίτερον, ἀλλὰ μίγμα τῆς αὐτοφυῆς μολίβδου καὶ ἀργύρου, τὸν δὲ Κασσίτερον ὠνόμαζαν Plumbum album ἢ Candidum (Μολίβδον λευκόν). Τοῦτα ἐμεταλλεύετο εἰς τὰς ἀπαντικρῦ τῆς Ἀγγλίας νήσους τὰς καὶ διὰ τοῦτο ὀνομασθεῖσας Κασσιτερίδας, σήμερον δὲ Σορλίγγας (Sorlingues), τῶν ὁποίων ὁ καλὸς Ἡρόδοτος (III, 115) ἀρνεῖτο τὴν ὑπαρξιν. Τὸν Κασσίτερον, γνωστὸν ἤδη ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου (Ἰλιάδ. λ', 25) τοὺς χρόνους τὸν ἐλάμβαναν οἱ Ἕλληνες πρῶτον ἀπὸ τοὺς Φοίνικας, ἔπειτα ἀπὸ τὴν Μασσαλίαν, ὅπου ἐφέρετο, ὅχι μόνον ἀπὸ τὰς Κασσιτερίδας νήσους, ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἐπαρχίαν, ὀνομαζομένην Cornouailles, μεταλλεύεται ἔτι καὶ σήμερον ὁ Κασσίτερος. Ἀφοῦ ἐκυρίευσαν οἱ Φοίνικες Καρχηδόνιοι τὴν Ἰσπανίαν, ἔγιν' εἰς αὐτοὺς εὐκολωτέρα ἡ ἐμπορία τοῦ Κασσιτέρου, ἐπειδὴ ἐγεννᾶτο καὶ εἰς τὴν Ἰσπανίαν τὸ μέταλλον, κατὰ τὸν Στράβωνα (III, σελ. 147-175) « Τὸν » δὲ καττίτερον... γεννᾶσθαι ἐν τε τοῖς ὑπὲρ τοὺς Λυσιτανοὺς » βαρβάρους, καὶ ἐν ταῖς Καττιτερίσι νήσοις· καὶ ἐκ τῶν » Βρετανικῶν δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν κομίζεσθαι, κ. τ. λ. ». Μειαξὺ τούτων τῶν βαρβάρων τῆς Λυσιτανίας ἦσαν οἱ Ἄρταβροι, οἱ Ἄστυροι, καὶ οἱ Καλλαϊκοί, κατὰ τὸν αὐτὸν Στράβωνα. Ὁ δὲ Πλίνιος λέγει ρητῶς, ὅτι εἰς τῶν Καλλαϊκῶν τὴν χώραν ἐγεννᾶτο Κασσίτερος : Plumbum candidum... Nunc

certum est, in Lusitania gigni et in Gallæcia... Non fit in Gallæcia nigrum, etc. (Plin. XXXIV, 16, § 47). Πιθανὸν λοιπὸν ὅτι οἱ πρῶτοι κομίσαντες εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν Καττίτερον, διὰ τὰ τὸν ἐξηγήσωσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας τὸν ὠνόμασαν Καλάϊον, ἤγουν Καλλαϊκὸν μέταλλον.

Πιθανώτερον ἔτι γίνεται ἀπὸ τὸ γνωστὸν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους Καλλαϊνον χρῶμα, Δ. τὸ ὁποῖον οἱ Γραμματικοὶ ἰδρῶσαν τὰ ἐξηγήσωσι (Ἴδε τὴν Ἀγγλικ. ἐκδ. τοῦ Θησαυροῦ τοῦ Στεφάν. τόμ. I, σελ. ccxxiii, καὶ τοῦ Schneider τὸ Ἑλληνογερμαν. Λεξικ. λέξ. Καλλαϊνος). Πρόσθετες, ὅτι τὰ Γλ. φέρουν « Καλλαϊνον, Venetum » ὅθεν καὶ οἱ Γραικορωμ. ὠνόμαζαν τὸ αὐτὸ χρῶμα καὶ Ἡεράνιον καὶ Γαλάζιον καὶ Βένετον (Ἄτακτ. IV, σελ. 73) ἀπὸ τῆς Βενετίας, ὅχι ἴσως τῆς Ἰταλικῆς, ὡς τὸ ἐξήγησαν τινὲς (Δ. σελ. 188), ἀλλ' ἀπ' ἄλλους Βενέτους νησιώτας, ὅθεν κατάγονται καὶ οἱ Βένετοι τῆς Ἰταλίας, κατὰ τὸν Στράβωνα (IV, σελ. 194-195). Οἱ Βένετοι ὁμῶς οὗτοι, ἤθελε τις εἰπεῖν, εἶν' ἀπαντικρὺ τῆς Γαλλικῆς παραλίας, καὶ ὅχι τῆς Ἰσπανίας. Ἄλλ' ὁ Στράβων μᾶς διδάσκει, ὅτι οἱ Βένετοι οὗτοι ἐμπορεύοντο μὲ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ διὰ τὴν ἐμπορίαν ταύτην ἐναυμάχησαν καὶ πρὸς τὸν Ἰούλιον Καίσαρα, θέλοντες τὰ τοῦ ἐμποδίσωσι τὴν εἰς τὴν Βρετανίαν διάβασιν: « Οὐένετοι μὲν εἰσιν οἱ ναυμαχήσαντες » πρὸς Καίσαρα· ἔτοιμοι γὰρ ἦσαν κωλύειν τὸν εἰς τὴν » Βρετανικὴν πλοῦν, χρώμενοι τῷ ἐμπορείῳ... Τούτους οἶμαι » τοὺς Οὐενέτους οἰκιστὰς εἶναι τῶν κατὰ τὸν Ἀδρίαν... Λέγω δὲ » οὐκ ἰσχυριζόμενος· ἀρκεῖ γὰρ περὶ τῶν τοιούτων τὸ εἶκος » (Στράβ. IV, σελ. 194-195). Δὲν εἶν' ἀμφισβολία, ὅτι μεταξὺ τῶν ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν μεταφερομένων εἰς τοὺς Βενέτους πραγματειῶν ἦτον ὁ τότε πολὺ ἐπισημότερος παρὰ σήμερον Κασσί-

τερος, και ὅτι ἀπὸ τοὺς Βενέτους ἐκομίζετο εἰς τὴν Μασσαλίαν, ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῆς μαρτυρίας τοῦ Στράβωνος: « Καὶ ἐκ » τῶν Βρετανικῶν δὲ εἰς τὴν Μασσαλίαν κομίζεσθαι » ὄχι δηλαδὴ ἀμέσως διὰ θαλάσσης ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν εἰς τὴν Μασσαλίαν, ἀλλὰ διὰ μέσων τῶν Βενέτων τῆς Γαλλίας. Οἱ ἀπὸ τούτους λαμβάνοντες Μασσαλιῶται καὶ οἱ λοιποὶ Γάλλοι τὸν Κασσίτερον, τοῦ ἔδωκαν τὸνομα ἢ τὸ ἐπίθετον τοῦ Βενέτου ὡς συμβαίνει καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πραγματείας, νὰ ὀνομάζωνται ὄχι ἀπὸ τὸν τόπον τῆς γενέσεώς των, ἀλλ' ἀπὸ τὰς χώρας, ὅπου συρρέουσιν καὶ ὅθεν ἐκρέουν. Ἀκολουθῶς καὶ τὸ χρῶμα Βένετον ἐγινε συνώνυμον τοῦ Καλλάϊνον· τοῦτο ἀπὸ τοὺς Γαλλαϊκοὺς τῆς Ἰσπανίας ἐκεῖνο ἀπὸ τοὺς Βενέτους τῆς Γαλλίας, καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸ χρῶμα τοῦ μετάλλου, τὸ ὁποῖον ὁ Ὅμηρος ὠνόμασε Φαινὸν κασσίτερον (Ἰλιάδ. ψ', 561), ὁ δὲ Πλίνιος *Plumbum candidum*.

Ἐμεινε νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τί ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ Ζαυμασ. ἀκουσμ. κεφ. 51), ὀνομάζει τὸν Κασσίτερον τῆς Ἰσπανίας ἐπιθετικῶς Κελτικόν. Οἱ Ἄρταβροι, οἱ Καλλαϊκοὶ καὶ σχεδὸν ὅλα τὰ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ Ἄνα (σήμερ. Guadiana), καὶ τοῦ Τάγου (Tage).....

ΚΑΛΑΜΑΪΑ, Δ. Καλάμη, Ἑλλ. (*chaume*) μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον: « Καλεῖ δὲ τὴν Καλάμην ὁ » πολὺς ἄνθρωπος Καλαμαΐαν, ὡς καὶ ἡ σελήνη σεληναΐα » λέγεται ».

ΚΑΛΑΜΑΪΟΝ. Ζ. Μαλάκια.

ΚΑΛΑΜΪΘΡΑ. Ζ. Δεναΐδα.

ΚΑΛΑΜΙΟΝ. Ζ. Ἐλεγία.

ΚΑΛΑΜΟΚΡΙΝΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν « *Iris Sylvestris*, » *Gladiolus* » Ἴρις καὶ Ξιφίον Ἑλλ. (*glaïeul*) τὸ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 531) ὀνομασθέν κοιν. Σπαθοβότανον.

Ἀπὸ δὲ τὰ Γλ. φέρει : « Ἴρις, τὸ καλαμόκρινον... Ἴρις Ἰλλυρικὴ, » τὸ καλαμόκρινον τὸ λευκόν. Ἴρις κοινὴ, τὸ καλαμόκρινον τὸ » ὄξύ ». Ὅθεν διόρθωσε τὸν βάρβαρον ἀντιγραφέα τοῦ ἐκδοθέντος ἀπὸ τὸν Βερνάρδον Ἰατρικοῦ Γλωσσαρίου : « Ἡρεως » ἠλίρηκίς, κάλαμοι κρίνου » γράφων « Ἴρεως Ἰλλυρικῆς » καλαμοκρίνου ». Εἰς δὲ ἄλλο Γλ. (BOISSONADE, *Anecdote*. tom. II, pag. 398) φέρεται : « Ἴρις Ἰλλυρικὴ, ἡ ρίζα τοῦ » πορφυροῦ κρίνου ». Ἡ Ἴρις τοῦ Διοσκορίδου (I, 1) εἶναι κατὰ τὸν Σπρέγγελον ἢ *Iris Germanica* (*Iris Germanique*). Τὰ φύλλα της ὁμοιάζουν τὰ φύλλα τοῦ Ξιφίου, *Gladiolus* (*glaïeul*), κατὰ τὸν Διοσκορίδην, ὅστις ἐπαινεῖ τὴν Ἰλλυρικὴν καὶ Μακεδονικὴν Ἴριν. Ταύτην κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράσου (*Stackhouse*, pag. Ixxxii), ὀνομάζουν οἱ Γραικοὶ ἀπλῶς Κρίνον, ἄλλην δὲ Ἴριν *Iris pseudacorus* Νερόκρινον, τρίτην καὶ τετάρτην *Iris graminea*, καὶ *Iris Sisyrinchium*, μὲ κοινὸν ὄνομα Ἀγριόκρινον.

ΚΑΛΑΝΘΡΩΠΟΣ, Σ. μὲ ἐξήγησιν *Tassobarbasso*. Εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Verbascum Thapsus* (*Bonhomme*, *Bouillon-blanc*, καὶ *Molène officinale*). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράσου (*Stackhouse*, pag. Ixxxvii) τὸνομάζει Γραικισὶ Φλόμο. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 652.

ΚΑΛΑΦΗ, Δ. ἀντὶ τοῦ Καλάφι, ἀπὸ τὸ Καλάθιον Ἑλλ. ὑποκορ. τοῦ Κάλαθος, Ἑλλ. τοῦ καὶ Σπυρίς, Ἑλλ. (*corbeille*, *panier*). Ἡ τροπὴ τοῦ $\bar{\sigma}$ εἰς τὸ $\bar{\varphi}$ εἶναι Αἰολικὴ, ὡς προφέρομεν καὶ Φηκάριον (*gaîne*) τὸ Θηκάριον.

* ΚΑΛΙ. Ἀραβικὸν ὄνομα φυτοῦ, τοῦ ὀνομαζομένου ἀπὸ τοὺς φυτολόγους *Salsola soda* (*soude usuelle*, et *soude kali*).

ΚΑΛΛΙΕΡΓΙΑΙ. Ζ. Ἐμπονήματα.

ΚΑΛΟΓΕΡΙΚΌΧΟΡΤΟΝ, Σ. Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. Ixxxi) συντομώτερον, Καλογερόχορτον. Τῶν φυτολόγων ἢ *Lavandula spica* (*Lavande commune*). Νομίζεται τὸ Ἴφρον, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράσου, θηλυκῶς ἀπ' ἄλλου κλινόμενον, Ἴφύη, καὶ ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον: « Ἴφύα, ἢ λυχνίς, ἄνθος· » ἔνιοι, λάχανον, ὃ ἡμεῖς Λαβαντίδα καλοῦμεν, κ. τ. λ. ».

* ΚΑΛΟΚΟΙΜΙΘΪΚΙΣ. Ζ. Λαγοκοιμητία.

ΚΑΛΟΠΕΡΔΪΚΙΑ, Δ. Φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Καλοπερδικία, τὸ κυκλάμενον ». Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 273.

ΚΑΛΟΧΆΡΑΓΟΣ, Δ. ἐπίθ. ὅστις ἔχει καλὰς χαραγὰς τοῦ προσώπου (*qui a de beaux traits*). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 255.

ΚΑΜΆΡΔΑ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορ. ἢ Σκηνή, Ἑλλ. (*tente*) καὶ ἐξαιρέτως ἢ στρατιωτικῆ· ὅθεν, κατὰ τὸν Δ. ἐγεννήθη τὸ Γαλλικὸν *camarades*, ἤγουν οἱ συσκηνοῦντες στρατιῶται.

Τοῦτο πιθανολογεῖ τὴν διόρθωσιν τοῦ Σαλμασίου, ὅστις εἰς τοῦ Ἡσύχιου τὸ « Καμάραι, ΖΩΝΑΙ στρατιωτικαὶ » ἐπρόβαλε διόρθωσιν, ΣΚΗΝΑΪ, περὶ τῆς ὁποίας ὁμοῦ μοῦ συγχωρεῖται νὰ διζάσω ὀπωσοῦν. Ἡ Καμάρα ἀναμφιβόλως ἐδύνατο νὰ σημαίνῃ καὶ τὴν σκηνήν· ἀλλ' ὅτι ἐσήμαινε καὶ τὴν ζώνην, καὶ ἐξαιρέτως, τὴν κοίλην ζώνην, εἰς ὑποδοχὴν χρυσῶν ἢ ἀργυρῶν νομισμάτων, τὸ μαρτυρεῖ ἡ Τουρκικὴ γλῶσσα, ἣτις ὀνομάζει *Κεμέρ* τὴν τοιαύτην ζώνην, λαβοῦσα ἀπὸ τὸ Καμάρα. Οἱ ταξειδιῶται ὡσεπιπολὺ εἰς τὴν ζώνην φυλάσσουν τὰ ἐφόδια χρήματα, ὡς φαίνεται καὶ ἀπὸ τοῦ Πλουτάρχου (Δημητρ. § 49, σελ. 47) τὸ « Σωσιγένης ἐπῆλθεν, ἑταῖρος αὐτοῦ, » χρυσοῦς τετρακοσίους ὑπεζωσμένος ».

ΚΑΜΗΛΑΡΙΟΣ, Δ. (Chamelier), Καμηλίτης και Καμηλελάτης, Έλλ.

ΚΑΜΟΣ, Δ.

ΚΑΜΠΙΤΗΣ, Δ. (Champion), Υπέρμαχος, Έλλ.

ΚΑΜΦΟΡΑ. Ζ. Κάνφορα.

ΚΑΝΑΡΙΑ, με εξήγησιν « Ἡ τρίβολος » (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 613).

ΚΑΝΟΝΙΖΩ, Δ. Σ. Λέξ. ἐκκλησιαστ. ἐπιβάλλω ποινήν εἰς τὸν ἀμαρτήσαντα τι (imposer une pénitence), ἀπὸ τὸ Κανὼν, διότι αἱ τοιαῦται εἶναι καταγραμμένοι κεφαλαιωδῶς εἰς εἶδος κανόνων. Ζ. Μαλακία.

ΚΑΝΦΟΡΑ, Σ. (ἢ μᾶλλον Κάμφορα), Καφουρά, Δ. (camphre). Ὁ Μενάγιος τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Καφούρ. Ὀνομάζεται καὶ οὐδέτ. χυδ. Κιαφηρί, Καφούριον, Δ.

ΚΑΠΠΑΡΗ. Ζ. Καππαρία.

ΚΑΠΠΑΡΙΑ, Σ. Τῶν φυτολόγων ἢ Capparid. (Câprier), Κάππαρις, Έλλ. Κάππαρις ὁμωνύμως καὶ ὁ καρπὸς τῆς, Κάππαρις, Έλλ. Κάππαρη, κοιν. Σ. (Câpres). Τὸν ἐταρίχευαν καὶ οἱ παλαιοί, ὡς καὶ ἡμεῖς σήμερον, καὶ ὅλα τὰ ἔθνη ὅσα ἔχουν τὸ φυτόν (Ἰδ. Διοσκορίδ. II. 204).

Τὴν κάππαριν συλλέγουσα καὶ πωλοῦσα ἐξωοτροφείτο, ἢ ἔπειτα περιβόητος διὰ τὸν ἐκ τῆς ἐμπορείας τοῦ ἰδίου τῆς σώματος πλοῦτον Φρύνη, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν κωμικῶν ποιητῶν (Παρ' Ἀθην. XIII, σελ. 567),

————— Ἄλλ' ἔγωγ' ὁ δυστυχῆς,
Φρύνης ἐρασθεῖς ἠνίκ' ἔτι τὴν κάππαριν
Συνέλλεγεν, οὐπω τ' εἶχεν, ὅσα περ νῦν ἔχει κ. τ. λ.

ΚΑΡΑΒΙΕΡΑ ἢ ΚΑΡΑΒΙΔΑ. Ζ. Λοκούστα.

ΚΑΡΆΒΙΟΝ. Ζ. Λοκούστα.

ΚΑΡΑΚΆΛΛΑΣ, αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων. Ζ. Περ ούκα

ΚΑΡΆΤΙ. Ζ. Ευλόκοκκον.

ΚΑΡΒΆΝΙΟΝ, Δ. Λέγεται καὶ Κερβάνιον (Caravane),
Ἐμπορικὴ συνοδία, Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκική.

ΚΑΡΒΈΛΙΟΝ (διὰ τοῦ φ̄ Καρφέλιον, Δ.) συνών. τοῦ
Ἄρτος.

*ΚΆΡΓΑ, Σ. Λέξις Τουρκική, σημαίνουσα τὸ Pica,
Ῥωμ. Κίσσα, κοιν. καὶ Ἑλλ. Κίττα, Ἄττικ. (Pie).

ΚΑΡΔΑΜΙΤΖΗ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Μελίλωτον,
» τὸ Καρδαμίτση » ἡγουν Καρδαμίτζιον, χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ
Καρδαμίσκιον, ἄχρηστον ὑποκορ. τοῦ Κάρδαμον, Ἑλλ. Τὸ
Μελίλωτον, Σ. Μελίλωτος, ἄρσ. Ἑλλ. (mélilot) ἐφύλαξε
καὶ εἰς τὴν κοινὴν μας γλῶσσαν, ὡς καὶ εἰς ἄλλας πολλὰς
γλώσσας, τὸ ἀρχαῖον ὄνομα. Ἄγνωθ' διὰ τί ἐπωνομάσθη Καρ-
δαμίτσιον.

ΚΆΡΚΑΔΟΝ, οὐδ. οὐσ. Σ. ἡ ἐπιφυομένη ξηρὰ ὕλη εἰς τὰ
πληγωμένα ἢ ἐλκωμένα ἀφοῦ κλεισθῶσι μὲ τῶν σαρκῶν τὴν
ἐνωσιν, Ἐφελκίς, Ἐσχάρα, Ἑλλ. (escharre). Τὰ Γλ. φέρουν
« Ἐφελκίς, crusta » διότι ἀληθῶς ὁμοιάζει τὸ Κύταλον
(croûte) τοῦ ψωμίου.—2) Κάρκαδον ἔτι λέγεται καὶ ἡ
συναγομένη καυμένη ὕλη, ἐπάνω λύχνου ἢ κηρίου καιομένου,
εἰς σχῆμα κύκλου ὡς ἀμανίτης, διὰ τὸ ὁποῖον ὠνομάσθη καὶ
Μύκης, Ἑλλ. καὶ μὲ τὴν αὐτὴν μεταφορὰν ἀπὸ τοὺς Γάλλους,
champignon.

ΚΑΡΚΕΛΙΝΑ, οὐσ. Θηλ. μὲ συνών. Φρίντζα, Σ. (Ἄτακτ.
IV, 657). Καρκελίνα, μὲ ἐξήγ. « Tugurium, Καλύβη » Δ.

ΚΆΡΟΛΟΣ ἐβδομοί, βασιλεὺς Γαλλίας. Ζ. Χριστιανοί.

ΚΑΡΠΟΎΖΙ, μὲ συνών. Χειμωνικόν, Σ. Τὸ Καρπούζι

είναι Τουρκική λέξις Καρβούς (carbous) σύνθετος ἀπὸ τὸ Κάρ (τουρκ. σημαῖνον τὴν Χιόνα, neige), καὶ τὸ Βοῦξ ἢ Μποῦξ (τουρκ. σημαῖνον τὸν Πάγον, glace). Πολλάκις τὸ μνημονεύει κακὰ γραμμένον, Copous ὁ Βελώνιος (Observat. I, 63, et II, 7 καὶ 75). Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὠνόμασαν Cucurbita citrullus (pastèque, ἢ Melon-d'eau).

*ΚΑΡΥΔᾶΣ, εἶδος χοροῦ, Κόρδαξ, Ἑλλ. (danse indécente). Εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους (Νεφ. 540) τὸ

—————Οὐδὲ κόρδαχ' εἴλκυσεν

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγῶν τὴν λέξιν, λέγει « Κόρδακα, τὸν λεγόμενον ἰδιωτικῶς Καρυδᾶν ». Πιθανὸν ὅτι αὐτὸ τὸ Κόρδαξ, ἐχυδαίσθη πρῶτον εἰς τὸ Κορδᾶς, καὶ τελευταῖον εἰς τὸ Καρυδᾶς.

ΚΑΡΦΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Μανδηλίδα.

* ΚΑΤΑΒΟΘΡΑ. Ἰδ. Θουκυδ. V, 65, σελ. 332 νέα ἔκδ. τὴν σημ. τοῦ Leake.

ΚΑΤΑΒΟΛᾶΔΑ, οὐσ. θηλ. Σ. Δ. Κλάδος κλιμένος χωρὶς νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν κορμὸν τοῦ δένδρου, καὶ χωσμένος εἰς τὴν γῆν, διὰ νὰ γεννήσῃ νέον ἄλλο δένδρον, Καταβολᾶς, Ἑλλ. (marcotte). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Καταβολᾶδας, » κλάδους ».

Καὶ ῥῆμ. Καταβολεύω, Σ. Δ. Κλίνω κλάδον, κ. τ. λ. (marcotter).

ΚΑΤΑΒΟΛᾶΡΙ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Descensus, Ῥωμ. (Κατάβασις), καὶ Ἀναβολάρι, Δ. μὲ ἐξήγησιν Ascensus, Ῥωμ. (Ἀνάβασις), φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὴν χυδαίαν Λιμενογραφίαν, ἐπιγραφομένην Πορτολάνος (Portulan), τὴν ὁποίαν δὲν ἐνόησ' ὀλότελα, διὰ τὴν χυδαιεσάτην αὐτῆς γραφὴν καὶ σύνταξιν : « Ἐνὲ καλὸς λημιώνας δι' ἀναβολάριν καὶ

» καταβολάριν, καὶ ἐμπένης ἌΠΟΥ Τὸ ΝΑΣΤΟ ΜΑΚΡΑΪ
 » ΕΥΓΕΝΗΣ ἈΠΟΥΤΆΛΟ » ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἦτο διά-
 φορον ἀντίγραφον ὁ Πορτολάνος τοῦ Δ. παρὰ τὸ ἰδικόν μου
 (Ζ. Πορτολάνος). Τὸ ἰδικόν μου τυπωμένον φέρει (κεφ. 48'),
 ἈΠὸ ἘΝΑ ΣΤΌΜΑ ΚΑΪ ΕΥΓΕΝΗΣ ἈΠὸ Τὸ ἌΛΛΟ.
 Ἀναβολάριον νοεῖ ὁ βάρβαρος λιμενογράφος τὴν ἔξοδον ἀπὸ
 τὸν λιμένα (sortie du port) Ἀναγωγή, Ἑλλ. Καταβολά-
 ριον, τὴν εἴσοδον εἰς τὸν λιμένα (entrée dans le port),
 Καταγωγή, Ἑλλ.

ΚΑΤΑΒΟΛΕΥΩ. Ζ. Καταβολάδα.

ΚΑΤΆΒΟΛΟΣ, Δ. Ζ. Ἐποχή, καὶ Μόλος.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΉ. Ζ. Ἰνβεντάριον.

ΚΑΤΑΓΡΆΦΩ, Δ. λέξ. νομ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γλ.
 « Καταγράφειν, τὸ διεκδικεῖν ἀπὸ δίκης ». Ἄλλα Γλ. φέρουν
 « Καταγράφω, proscribo, Transcribo. — Καταγράφει,
 » Mancipat, Prescribit ».

* ΚΑΤΆΘΕΣΙΣ. Οἱ Γραικορωμαῖοι ἔλεγον Κατάθεσιν
 (déposition) εἰς σημασίαν νομικὴν, καὶ τὴν ἐπὶ κρίσεως
 δήλωσιν κατὰ τοῦ ἐγκαλουμένου ἢ ὑπὲρ τοῦ ἐγκαλουμένου,
 τὴν κοινότερον Μαρτυρίαν (Μαλάλ. χρονογραφ. XVIII,
 σελ. 494).

ΚΑΤΆΚΑΡΔΑ, ἐπίρρ. Σ. (au fond du cœur). Οἱ
 παλαιοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἐπίθ. καὶ κυρ. οἶον « Πληγὴ κατα-
 » κάρδιος » καὶ μεταφορ. ὡς ὁ Βίων (Εἰδ. I, 17) μὲ ἀλλα-
 γὴν προθέσεως, « Ποτικάρδιον ἔλκος ».

ΚΑΤΑΜΗΤΌΝΩ, Σ. Εἰς τὰ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ.
 183) λεγμένα περὶ τῆς λέξεως ἐλησμόνησα νὰ φέρω τὴν
 ὁποῖαν δίδει διάφορον ἐξήγησιν, φυλάσσω ὅμως τὴν αὐτὴν
 διὰ τοῦ ἠ γραφὴν τῆς λέξεως Καταμητόνω, ὁ Σ. Δίδει συν-

ώνυμον εἰς αὐτὴν τὸ Προσωποδέρνω (Ἄτακτ. II, σελ. 313), καὶ Ἰταλικὴν ἐξήγησιν : Rimprouverare, ὃ Rinfacciare al naso (Dire des injures au nez de quelqu'un). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἡ ὀρθὴ του γραφὴ εἶναι διὰ τοῦ υ Καταμυτάνω, ὡς συνθέτου ἀπὸ τὸ Μύτη (Ἄτακτ. I, σελ. 45).

ΚΑΤΑΠΕΤΡΑ, οὐδ. πληθ. Δ. Κατάπετρος τόπος λέγεται ὁ διόλου πετρώδης (pierreux). Φέρει καὶ παροιμίαν ταύτην : « Ἄλῃ τὰ σάγματα εἰς τὰ κατάπετρα » ἤγουν, Οὐαὶ εἰς τὰ ἀχθοφόρα κτήνη, ὅτε βαδίζουσι εἰς χωρία πετρώδη! « Σάγματα, » φορτία » λέγει ὁ Ἡσύχιος (σελ. 1160) καὶ μετωνυμικῶς αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ ἐξαιρέτως οἱ ὄνοι, τὰ φέροντα τὰ γομάρια. Σαγμάρια, Δ. ὑποκορ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικωρῶν. τοὺς ὄνους· ἡμεῖς δὲ Σαγμάριον (χυθ. Σαμάρι, Σ.) λέγομεν αὐτὸ τοῦ ὄνου τὸ ἐπιβόλαιον (bât). Τὰ Γλ. φέρουν : « Σάγμα, Sagina (γρ. Sarcina) » καὶ « Σεσαγμένος, Sagi-natus (γρ. Sarcinatus) ».

ΚΑΤΑΣΠΡΟΣ, ἢ ΚΑΤΑΣΠΡΟΣ, ΚΑΤΑΣΠΡΗ. Κάτασπρον ἢ Κατάσπρον (très-blanc), ἐπιτατικὸν τοῦ Ἄσπρος, Ἐκλευκος, Ἑλλ. Οἱ Γραικωρῶμαῖοι ἔλεγαν καὶ Ἐξασπρος, Δ. καὶ * Δίασπρος (Κωνσ. Πορφυρογ. Ἑκθ. τῆς βασιλ. τάξ. I, 17, σελ. 99), σημαίνοντες ἀπλῶς τὸ Ἄσπρος (Ἄτακτ. II, σελ. 70).

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ, Δ. (état) λέξ. νομ. (Ζ. Ἐναλλαγὴ καὶ Ἐπαναλήψις). — 2) * Κατάστασιν ὀνομάζομεν καὶ τὴν διαγωγὴν (conduite), οἷον Δ ἐν ἔχει κατάστασιν, φρ. συνών. τῆς εἶναι ἀκατάστατος (Ἰδ. Συνέκδ. ἱερατ. σελ. 308). Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Κατάστασις... κόσμος, ἢ ἦθος ».

ΚΑΤΑΧΡΕΟΣ, Δ. Καταχρειωμένος, Σ. (Obéré).

ΚΑΤΖΑΡΑΪΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : « Ἡ χαμαίκενδρος (Γρ.

» χαμαίκεδρος, ΕΔ) λέγεται και Κατζαραία, cedrus hu-
 » milis ». Λείπει ή λέξις * Χαμαίκεδρος από τὰ Ἑλληνικά
 λεξικά. Ἄν ἦναι ή ὑποκορ. λεγομένη Κεδρίς τοῦ Θεοφρά-
 σου, ὀνομάζεται ἀπό τοὺς νέους φυτολόγους Juniperus
 nana (genévrier de Suède). Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ
 Θεοφράσου (Stackhouse, pag. xxxi) τὴν ὀνομάζει Ju-
 niperus Sabina (Sabine).

ΚΑΤΟΧΗ, οὐσ. Ξηλ. Σ. Κατόχιον, οὐδετ. Δ. Ὁχεύς,
 Ἑλλ. (verrou).

ΚΑΥΆΚΑ, Ξηλ. οὐσ. Καβάκα ὁ Δ. με μαρτυρίαν ἀπὸ
 βάρβαρον ποιητὴν,

Ἐγὼ τὴν ἐκολόσυρμα ἐκείνην τὴν Καβάκα,
 Καὶ κείνη εὐτεροῦγιαζε, καὶ κράζει ΚΆΚΑ ΚΆΚΑ.

Ἀπὸ τὸ Καύαξ, ἢ Καύηξ, Ἑλλ. ἀπαντώμενον ὁμως κάποτε
 καὶ διὰ τοῦ β, Κάβαξ, ἔτι καὶ δι' ἄλλου τύπου Καύης, Ἑλλ.
 ὄρνειον Θαλάσσιον, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Καύαξ,
 » λάρος » ὁ κοιν. διὰ τοῦ δίγαμμα λεγόμενος Γλάρος (Goé-
 land ἢ Mouette) ὡς τὸ ἐξηγεῖ πλατύτερον ὁ Ἐτυμολόγος
 συμφώνως με τὸν ἀνωτέρω βάρβαρον ποιητὴν : « Καύηξ, ὁ
 » γλάρος, διὰ τὸ ἀδηφάγον· Καύη γάρ ή τροφή· ἢ ἀπὸ τοῦ
 » λέγειν, ΚΆΥ, ΚΆΥ, κ. τ. λ. ».

ΚΑΥΧΗΤΖΑ. Ζ. Πέργομα.

ΚΆΦΟΥΡΑ. ΚΑΦΟΥΡΙΟΝ. Ζ. Κάμφορα.

ΚΑΧΥΝΌΠΟΔΑ. Ζ. Ἀχινόποδα.

ΚΑΨΙΚΌΝ, Δ. τὸ φέρει ὡς ὄνομα Γραικικὸν τοῦ Καρδα-
 μώμου, Ἑλλ. Τὸ Καψικὸν ὁμως εἶναι τὸ Capsicum (pi-
 ment) τῶν φυτολόγων, τὸ ὁποῖον ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ
 Θεοφράσου (Stackhouse, pag. lxxvii) ὀνομάζ. χυδ.

πληθ. Πιπέριες. Τὸ ἐνικ. θηλ. εἶναι Πιπερία, Σ. Ἴσως ἢ Πιπερίς, Ἑλλ. τοῦ Αἰλιανοῦ (Περὶ ζ. ιδιότ. ΙΧ, 48).

ΚΕΓΧΡΙΤΙ, γένος ὄφραως κατὰ τὸν Βελώνιον (Ι, 31, pag. 70), Κεγχρίνης, Ἑλλ. καὶ Κεγχριδίας, Ἑλλ. καὶ θηλ. Κεγχρὸς, Ἑλλ. (Serpent milliaire).

ΚΕΙΜΗΛΙΟΝ, Δ. Κειμήλιον, Ἑλλ. (effet précieux, objet digne d'être conservé). Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Κειμήλια, τὰ ἀπόθετα χρήματα (ἴσ. κτήματα) ἀπὸ τοῦ » Κεῖσθαι, κ. τ. λ. » Τὸ ὠνόμαζαν καὶ Κλεινώδιον, Δ. εἴτε ὑποκορ. ἀπὸ τὸ Κλεινόν, τὸ τίμιον, εἴτε ἀπὸ τὸ Κλείω, τὸ σφαλίζω, τὸ ἄξιον κλείσεως.

ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ. Ζ. Ὀσρακάριος.

* ΚΕΡΒΑΝΙ (Caravane) λέξις Τουρκικὴ (Καραβάν), σημαίνουσαν ἔνωσιν πραγματευτῶν ἢ ἄλλων ταξιδευτῶν νὰ μεταβῶσιν ἀσφαλῶς εἰς χώραν τινά. Συνοδίαν, Ἑλλ. τὴν ὀνομάζει ὁ Στράβων. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὸ Συνοδία, Σ. εἰς ἡμᾶς ἔλαβε γενικὴν σημασίαν συνενώσεως ὁδευόντων ὅσωνδήποτε καὶ οἰωνδήποτε, σαφέστερον ἤθελ' εἶσθαι νὰ ἐρμηνεύεται τὸ Κερβάνιον διὰ τοῦ * Συνοδοιοπορία.

ΚΕΡΟΠΙΤΑ, Σ. Κερόπητα, Δ. Κηρόπιττα, συνών. τοῦ Μελόπιττα (Ἄτακτ. IV, σελ. 231).

ΚΕΦΑΛΑΡΕΑ, Δ. συνών. τοῦ Κορυφάδιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 244).

ΚΕΦΑΛΙΤΗΣ ΛΙΘΟΣ, Σ. Ἀκρογωνιαῖος λίθος, Ἑλλ. (pierre angulaire).

ΚΕΦΑΛΟΔΕΜΑ, Σ. Κεφαλόδεσμον καὶ Κεφαλοδέσμιον, Δ.

* ΚΕΦΑΛΩΝΙΟΝ. Ζ. Κουρμάς.

ΚΕΦΑΛΩΤΑΙ, Δ. Κεφαλώτας ὠνόμαζαν τοὺς ἐπισήμους (notables) τῆς πόλεως, ἔτι δὲ καὶ τοὺς στρατηγοὺς (capitaines).

ΚΕΧΡΕΜΠΆΡΙ, Σ. ἢ Κεκριμπάρι, Ἡλεκτρον, Ἑλλ. Σώζεται καὶ ἡ λέξις Ἡλεκτρον. Ζ. Ἡλεκτρον.

ΚΗΔΕΣΤΗΣ, Σ. (Allié).

ΚΗΚΙΔΑ, θηλ. καὶ Κηκίδι, οὐδεν. Σ. Κηκίδιον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Κηκῆς, Ἑλλ. (noix de galle) κυρίως τῆς δρυὸς ἔκφυμα (excroissance), χρήσιμον εἰς βαφήν, καὶ ὄχι Καρπὸς, ὡς τὴν ὀνομάζει καταχρηστικῶς ὁ Διοσκορίδης (I, 149). Γεννᾶται καὶ εἰς ἄλλα δένδρα ἢ κηκίς, οἷον εἰς τὴν Τερέβινθον (galle de Térébinthe), τὴν ὁποῖαν μεταχειρίζονται οἱ κάτοικοι τῆς Προύσης (Bource) πόλεως τῆς Βιθυνίας, εἰς βαφήν τοῦ μεταξίου (BELON, Observat. I, 66, pag. 145).

Ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. ν', σελ. 955-956) λέγει : « Ἐκ » τούτου δὲ [τοῦ Ἀνακηκίειν] καὶ ἡ κηκίς παρὰ Σοφοκλεῖ , » ὁμωνυμοῦσα [τῇ] Κηκίδι, τῇ κατὰ τὸν Γεώργιον, εἰς τὸ » τεχνικὸν συντελοῦση μέλαν, ἣν Κηκίδιον ἢ κοινολεξία καλεῖ » Τεχνικὸν μέλαν νοῶν τὴν Μελάνην, εἰς τῆς ὁποίας τὴν κατασκευὴν ἐμβαίνει τὸ κηκίδιον.

ΚΗΛΗ, Σ. (Hernie).

ΚΗΡΙÓΦΥΛΛΟΝ. Ζ. Κυριόφυλον.

ΚΗΡÓΧΥΤΟΣ ΓΡΑΦΗ, Δ. (Peinture encaustique) ζωγραφία διὰ κηροῦ ἀναλυμένου.

ΚΙΘΟΠΤΈΡΙΟΝ, Δ.

ΚΙΚΈΡΩΝ. Ζ. Ἴσορία.

ΚΙΚΙΜΠΡΙΝ, Δ. ἤγουν Κικίμπριον, λέξ. ξεν. Gingembre, μεταφρασθεῖσα εἰς τὸ Ζιγγίβερις ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας (Ἄτακτ. IV, σελ. 157).

ΚΙΚΟΎΤΑ. Ζ. Μαγκοῦνα.

ΚΙΟΝΊΤΑΙ. Ζ. Στυλίτης.

ΚΙΠΕΡΙ. Ζ. Ζέρνα.

ΚΙΣΣΑ. Ζ. Κάργα.

ΚΙΣΤΑΡΟΝ, οὐδετ. Δ. Κισάρι, οὐδετ. καὶ Κονοκλέα, θηλ. κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Ικχνviii). Κίσος, ἀρσ. Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (I, 126) « Κίσος, ὄν » ἔνιοι Κίσθαρον ἢ Κίσσαρον καλοῦσι, κ. τ. λ. ». Ἐκ τούτου ἔλαβαν καὶ τὰ Γλ. (BOISSONAD. *Anecdote*. II, pag. 398) τὸ « Κίσσαρος καὶ Κίσθαρος, ὁ ΧΑΜΑΙΚΑΪΣΑΡΟΣ, ἀντὶ τοῦ ΧΑΜΑΙΚΙΣΣΑΡΟΣ.

ΚΙΤΑΛΟΝ. Ζ. Κλόδα.

ΚΙΤΡΙΝΟΞΥΛΟΝ. Ζ. Φιλύκα.

ΚΙΧΛΑ, καὶ Κίχλα, Σ. Τζίχλα, Σ. Δ. Κίχλη, Ἑλλ. (grive). Τρία γένη Κιχλῶν ἰσορεῖ ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσορ. IX, 18, σελ. 436). Τὸ πρῶτον ὀνομάζεται Ἰξοφάγος (la grosse grive, ἢ draine), τὸ δεύτερον Τριχὰς (litorne), καὶ τὸ τρίτον, Ἰλλάς (mauvis). Πιθανὸν ὅτι ὁ Ἰξοφάγος εἶναι ὁ ὀνομαζόμενος, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 10, pag. 24-25) Σχινοπούλι καὶ Μυρτοπούλι (Σχινοποῦλλον καὶ Μυρτοποῦλλον ὁ Δ. μ' ὄλον ὅτι τὰ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον) διότι τρέφεται ἀπὸ τοῦ Σχίνου καὶ Μύρτου τοὺς κόκκους.

ΚΛΑΒΙΚΟΥΛΑ. Ζ. Σολωμωνική.

ΚΛΑΜΟΥΡΙΖΩ, Δ. (pleurer), χυδ. ἀπὸ τὸ Κλαμυρίζω, ἢ Κλαυθυρίζω Ἑλλ. Καὶ ὄν. ἐπίθ. ἀρσ. Κλαμούρης. Δ. καὶ *Κλαμούρα, θηλ. ὄσις ἢ ἥτις εὐκόλα ἢ χωρὶς αἰτίαν κινεῖται εἰς δάκρυα (pleureur, pleureuse). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Κλαυθυριζομένων, κλαιόντων » καὶ χωρὶς τοῦ ᾧ ὁ Φώτιος : « Κλαυθυρίζεται καὶ Κλαυθυριεῖται » λέγουσιν, οὐ Κλαίει καὶ Κλαύσει ».

Τὸ Κλαυθυμυρίζω, ἢ Κλαυμυρίζω, ἴσως ἐσυντέθη ἀπὸ δύο συνών. τὸ Κλαίω καὶ τὸ Μύρομαι.

ΚΛΑΡΙΑΣ. Κλαρίαν ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat I, 53, pag. 117) ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, γένος τι ὄψαριου λιμναίου, τὸ Γαλλισὶ λεγόμενον Barbotte καὶ Lotte.

Οὕτως ὠνομάσθη ὁμωνύμως ἀπὸ πελάγιον ἄλλο ὄψαριον, τῶν παλαιῶν τὸν Καλλαρίαν, τοῦ γένους τῶν Γάδων (gades), καὶ κατὰ συγκοπὴν, Κλαρίαν, ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Ὀππιανὸς (Ἄλιευτ. I, 105),

Ψήτται καὶ Κλαρίαι, καὶ Τριγλίδες, ἔργα τ' Ὀνίσκων.

Εἰς τὸν Ἀθήναιον, ὁ Καλλαρίας ἢ Κλαρίας οὗτος ὀνομάζεται ἔτι καὶ Γαλλαρίας ἢ Γελαρίας (Ἄθην. VII, σελ. 315-316). Τὸν Καλλαρίαν ἕνας ἀπὸ τοὺς νεωτέρους περιηγητὰς ἤκουσεν (ἂν ἤκουσεν ὀρθά) ὀνομαζόμενον σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα Σαλαρίαν (Ἰδ. Arted. Synonym. piscium, édit. Schneider, pag. 35). Ὁ δὲ Βελώνιος (De aquatilib. I, pag. 130) νομίζει ὅτι εἶναι τὸ σήμερον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς ὀνομαζόμενον Γαῖδαρόψαρον, παρόμοιον (λέγει) τὴν μορφήν τοῦ λιμναίου Κλαρίου (barbotte). Τὸν δὲ Γελαρίαν τάσσει εἰς τὰ λιμναῖα, καὶ τὸν ὀνομάζει μὲ Γραικικὸν ὄνομα Γυλάρι (Observat. I, 53, pag. 117). Αἱ διάφοροι αὗται ὀνομασίαι χρειάζονται ἀκριβεστέραν ἔρευναν (Ἰδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου, σελ. 48, 88 καὶ 182).

ΚΛΕΙΝΩΔΙΟΝ. Ζ. Κειμήλιον.

ΚΛΕΜΑΞΙΔΑ, Δ. Κληματίδα, Σ. ἢ Κληματίτις, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (IV, 182), τῶν φυτολόγων τὸ Viburnum

Lantana (Ίδ. Ἄτακτ. II, σελ. 262), κατὰ δὲ τὸν Σπρέγγελον (σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 641) Clematis vitalba κοινῶς Ἄγριαμπέλι, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxviii) Clématite des haies, ἢ Clematis cirrhosa (clématite à vrilles). Ἄλλη παρὰ τὴν τρισυλλάβως ὀνομαζομένην ἀπὸ τὸν αὐτὸν Διοσκορίδην, IV, 7) Κληματίς, Ἑλλ. τῶν φυτολόγων ἢ Vinca, major et minor (Pervenche). Ἡ Vinca minor ὀνομάζεται (ἀπὸ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου, pag. lxxxvii) μὲ Γραιικὸν ὄνομα, ἀκατανόητον εἰς ἐμὲ, Ἄγριο Λίτζα.

ΚΛΗΜΑΤΑΡΙΑ. Ζ. Πέργομα.

ΚΛΙΝΟΚΑΘÉΔΡΙΟΝ, Δ. καθήκλα χρήσιμος καὶ εἰς κάθισιν καὶ εἰς κλίνην (Bergère).

ΚΛÓΔΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Panis crusta (croûte de pain). Κλόδα μὲ συνών. Χλόδα, Κίταλον, Σ.

ΚΛΟΞΆΡΙ, Σ. μὲ ἐξήγησιν, Ducò καὶ Barbagianni, Σ. Ἄλλὰ τὸ πρῶτον ἐρμηνεύει τῶν Γάλλων τὸν Duc, Βύας, Ἑλλ. Ὠτός, Ἑλλ. ἢ Σκῶψ, Ἑλλ. Τὸ δεύτερον (Barbagianni), τὸν Chat-huant, κατ' ἄλλους τὴν Chouette, Γλαύξ, Ἑλλ. Ὅλα ταῦτα εἶναι ὄρνεα νυκτερινά (ὡς καὶ ὁ Νυκτοκόραξ, Ἑλλ. (Hibou) λεγόμενος), καὶ παρόμοια πρὸς ἄλληλα.

ΚΛÓΠΑ, Σ.

ΚΛΩΝΆ, οὐσ. Σηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν filum, Κλωσήρ; Ἑλλ. συνών. τοῦ κοιν. Σηλ. Κλωσή (fil), ὅχι ὁμῶς ἀπὸ τὸ Κλώθω, ὡς ἢ Κλωσή, ἀλλὰ καταχρηστικῶς, ἀπὸ τὸ Κλωνίου ἢ Κλωνάριον (petit rameau).

ΚΛΩΣΤΗ. Ζ. Κλωνά.

ΚΝΙΔΑ, Δ. (ortie), ἡ χυδ. Τσικνίδα, Κνίδα, Ἑλλ.

Κνίδα, Δωρικ.

ΚΝΙΣΑΡΑ, Δ. ὡς συνών. τοῦ Σήτα (Ἄτακτ. IV, σελ. 496). Φέρει καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γεωπονικὰ τοῦ Ἀγαπίου: « Ὅταν θέλῃς νὰ τὸ ζυμώσης, ἀπομένει τὸ ἄλας εἰς » τὴν κνισάραν, ἤγουν τὴν σίταν ». Τὸ Κρησέρα, Ἑλλ. (filtre, ἢ sas), ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Γαληνόν: « Κρησέρα, ἡ ἀλευρότης » ὀνομαζομένη. Μάρσιππος δὲ τίς ἐσιν αὐτῆς λινοῦς ». Ἡ τροπὴ τοῦ ρ εἰς τὸ ν φαίνεται χυδαῖσμός, Σημειώσιμον ὅμως εἶναι, ὅτι καὶ εἰς τοῦ Γαληνοῦ τὴν γλώσσαν φέρεται διάφορος γραφὴ διὰ τοῦ ν Κνησέρα, καὶ εἰς τὸν Ἑρωτιανόν (χωρὶς διάφορον γραφὴν): « Κνησέρης. Κνησέρα λέγεται ῥάκος » χονδρὸν, καὶ ἀραιὸν, δι' οὗ διηθοῦσί τινα, ὡς δι' ἠθμοῦ ». Ἡ διαφορὰ αὕτη καὶ τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Κνισάρα μὲ βάλλουν εἰς δισαγμὸν, μήπως καὶ οἱ παλαιοὶ ἔλεγον Κνησέραν καὶ ὄχι Κρησέραν, ἢ ἐμεταχειρίζοντο ἀδιαφόρως καὶ τὰ δύο. Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ « ΚΡΑΑΡΑ, κόσκινον » τὸ ὁποῖον ἴσως ἐγράφετο ΚΡΑΔΑΡΑ ἀπὸ τὸ Κραδαίνω, Ἑλλ. τὸ Σείω (secouer, agiter).

ΚΟΔΌΜΑΛΟΝ ἤκουσεν εἰς τὴν Κρήτην ὁ Βελώνιος (Observat. I, 17, pag. 41) ὀνομαζόμενον τὸ εἰς τὴν Σαβαυδίαν λεγόμενον Malancier, τοῦτο εἶναι τῶν νεωτέρων φυτολόγων τὸ Mespilus Amelancier (espèce d'Alisier).

Τὸ Κοδόμαλον ἀδισάκτως εἰκονίζει τὸ παλαιὸν ὄνομα Κοδύμαλον, Ἑλλ. ἐξηγηθὲν διαφόρως κατὰ τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 81), « Ἐρμῶν δὲ ἐν Κρητικαῖς γλώσσαις, Κοδύ- » μαλα καλεῖσθαι, φησὶ τὰ κυθώνια μῆλα. Πολέμων δὲ... » ἄνθους γένος τὸ Κοδύμαλον εἶναί τινας ἰσορεῖν. Ἀλκμάων » δὲ τὸ Στρουθίον, κ. τ. λ. ».

Τὸ *Mespilus* τῶν νεωτέρων φυτολόγων ἐπάρθη ἀπὸ τὸ καὶ σήμερον, ὡς καὶ παλαιὰ λεγόμενον Μέσπιλον (*pêfle*). Τούτου γένος εἶναι, τῶν φυτολόγων ἢ *Mespilus Oxycantha*, ὀνομαζομένη Γραικιζὶ κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse, pag. lxxxii*) Τρικόκκια καὶ Ἀγλάδα. Τὸ Τρικόκκια εἶναι παλαιὸν τῶν Μεσπίλων ὄνομα κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 169) « Μέσπιλον... καρπὸν φέρον » μικρῶ μῆλῳ ὅμοιον, ἡδὺν, ἔχοντα τρία ὀσάρια ἔνδοθεν, » ἀφ' ὧν καὶ ΤΡΙΚΟΚΚΟΝ τινὲς αὐτὸ ὀνομάζουσι, κ. τ. λ. ». Τὸ δὲ Ἀγλάδα, ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἀχράδα (Ἀχράς, Ἑλλ.) ὄνομα τῶν ἀγριαπιδίων, προσαρμοσθὲν καὶ εἰς τὰ Μέσπιλα, διότι καὶ οἱ παλαιοὶ ἔτασσαν τὰ Μέσπιλα ἀδιαφόρως πολλαίς εἰς τῶν μῆλων ἢ τῶν ἀπιδίων τὸ γένος (*Plin. XV, 20, § 22*)· ὅθεν καὶ οἱ νεώτεροι ὠνόμασαν καὶ τὴν Κυδωνίαν *Pyrus cydonia*, ἤγουν Ἀπιοκυδωνίαν, καὶ τὴν Μηλέαν, *Pyrus malus*, ἤγουν Ἀπιομηλέαν. Ὁμοιάζουν ἔτι τὰς Ἀχράδας τὰ Μέσπιλα, διὰ τὸ στυπτικόν, μάλισα, ὅταν δὲν ᾔναι διόλου ὠριμα.

Ἀπὸ τοιαύτην τινα σύνθεσιν ἢ σύγχυσιν πιθανὸν ὅτι ἐγεννήθη καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Κοδυμάλου, ἂν τὸ ἐτυμολογήσῃς (καὶ ἡ ἐτυμολογία δὲν εἶναι βιασμένη) ἀπὸ τὸ Κυδώνιον μῆλον συνθ. Κυδωνόμηλον καὶ κατὰ συγκοπὴν καὶ τροπὴν, Κοδύμαλον.

ΚΟΪΛΟΝ, Δ. εἶδος μέτρου σιτηροῦ, ἴσως ὁ Χοῖνιξ, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ ἐπίθ. Κοῖλον (*creux*), προφέρεται συνηθέστερον ὀξυτόνως Κοιλόν, οἶον, Δύο κοιλά σιτάριον.

ΚΟΙΝΟΒΙΑΚΟΣ. Ζ. Μονοκέλλιον.

ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ. Ζ. Μονοκέλλιον.

ΚΟΚΚΑΛΟΔΟΧΕΪΟΝ, Σ. Δοχεῖον ἢ τόπος ὅπου σωρεύ-

ονται τῶν νεκρῶν τὰ κόκκαλα (*charnier, Ossuaire*).
Ὄνομάζεται καὶ * Κοιμητήριον.

ΚΟΚΚΑΛΟΝ,

ΚΟΚΚΙΝΑΒΑΡΙ. Ζ. Μίνιον.

ΚΟΚΚΙΝΑΔΙΟΝ. Ζ. Βούλωσσου.

ΚΟΚΚΙΝΟΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Παζιά.

ΚΟΚΚΙΝΟΞΥΛΟΝ, Σ. (*bois de Sandal*). Ζ.

Μπακάμι.

ΚΟΚΚΥΓΑΣ, Σ. Κόκυξ, Ἑλλ. (*coucou*).

ΚΟΚΚΛΑΣΤΟΝ, Δ. μὲ συνών. Φάκλα, καὶ ἐξήγησιν
Ἰταλ. *Tassobarbasso*, ἴσ. τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Καλάνθρωπος. Ζ.
Καλάνθρωπος.

ΚΟΛΟΚΑΣΙΑ, εἰς Κρήτην. Ἰδ. Βελώνιον, σελ. 16.

ΚΟΛΥΜΒΙΟΝ, Δ. (*bénitier*).

ΚΟΛΒΕΒΑ, ΚΟΜΠΕΒΑ, ΚΟΜΠΕΠΕΡ, ΚΟΥΜΠΕ-
ΠΕΡ, καὶ ΚΟΥΜΠΕΠΕΣ (*cubèdes*), Κόκκοι παρόμοιοι
τοῦ πιπερίου ἐρχόμενοι ἀπὸ τὴν νῆσον Ἰάβαν (*Java*), μέρος
ἀπὸ φυτὸν ὀνομαζόμενον *Piper Cubeba* (*poivre Cu-
bèbe*). Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον φέρει καὶ ἄλλο φυτὸν *Laurus
listea* (*Laurier cubèbe*), παρόμοιον τὴν δύναμιν τοῦ
προτέρου.

ΚΟΜΗΣ. Ζ. Εὐγενής, καὶ Οἰκειακά.

ΚΟΝΑ.

ΚΟΝΔΥΛΙΟΝ. Ζ. Ἐλεγία.

ΚΟΝΙΔΟΒΟΤΑΝΟΝ, Δ. Σταφίς ἀγρία, Ἑλλ. (*Staphis-
aigre* ἢ *Herbe aux roux*). Περί αὐτῆς λέγει ὁ Διοσκορί-
δης (IV, 156)· « Ἀρμόζει δὲ, τριφθεῖσα καὶ ἐλαίῳ συγχι-
» σθεῖσα, πρὸς φθειριάσεις καὶ κνησμούς καὶ ψώρας ».

ΚΟΝΟΚΛΕΑ, Θηλ. Δὲν γνωρίζω τὴν ἐτυμολογίαν. Ζ.
Κίσαρον.

KONTÁKION. Ἐπειδὴ ψάλλονται εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ Κοντάκια, ἀρμόζει νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἡ λέξις Κοντάκιον, Δ. (ὑποκορ. τοῦ Κοντός, Ἑλλ. ὡς καὶ ἄλλο ὑποκορ. τὸ Κοντάρειον. Ἑλλ. καὶ κοιν.) ἰδίως ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμαῖοι χαρτίον γραμμένον καὶ τυλιγμένον εἰς ξύλον σρογγύλου, παρόμοιον μικροῦ Κοντοῦ (javeline). Ἐκ τούτου ἐγεννήθη καὶ ἀξίωμα ἐκκλησιαστικόν, ὁ Ἄρχων τῶν Κοντακίων (Συνέκδ. ἱερατικ. Προλεγόμ. σελ. κς', καὶ μγ'), ἤγουσεν ὁ χαρτοφύλαξ τῶν τυλικταρίων τούτων. Καὶ μετωνυμικῶς τὸ χαρτίον ἔλαβε τὸνομα τοῦ ξύλου, μὲ τὴν αὐτὴν μετωνυμίαν. — 2) Κοντάκιον, Δ. ὠνόμασαν καὶ τὸν γνωστὸν ὕμνον, ὅστις συνήθως εἶναι μικρότερος, ἢ Κοντότερος ἄλλου ὕμνου μακροτέρου τοῦ ὀνομαζομένου Οἴκου, Δ. Ὁ ἑορταζόμενος τὴν πρώτην Ὀκτωβρίου Ὀσιος Ῥωμανός, ἀκμάσας περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκτης ἑκατονταετηρίδος, λέγεται ποιητὴς τῶν Κοντακίων, καὶ ἐσύνταξεν ὑπὲρ τὰ χίλια, λαβὼν τὸ χάρισμα τοῦτο εἰς τὸν ὕπνον του ἀπὸ τὴν Θεοτόκον (Ἴδε SUIZER. *Thesaur. Ecclesiast.* tom. III, p. 144). Σημείωσε, ὅτι πεντακόσια ὀλόκληρα ἔτη ἦτον ἡ ἐκκλησία χωρὶς Κοντάκια, καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ χωρὶς Οἴκου. Λέγεται δὲ καὶ διὰ τοῦ θ Κοντάκιον, Δ. — 3) Κοντάκιον, Δ. ἔτι ὀνομαζομένον καὶ τὸ ἄκρον ὅθεν λαμβάνεται τὸ τουφέκιον (crosse de fusil). — 4) Κοντάκιον, Δ. καὶ ἡ ἐμπρησικὴ μηχανὴ (machine incendiaire) ἢ κακοτρόπως βαλλομένη εἰς ἀναψιν πυρκαϊᾶς.

ΚΟΠΤΩ. Ἐκοψε λάσπην, φράσις χυδαία, συνών. τοῦ συνηθεσέρου Ἐξέκοψεν, ἢ Ἐφυγε χωρὶς νὰ βλέπῃ μήτ' ἐμπρὸς μήτ' ὀπίσω, διὰ φόβον, ἢ ἄλλην τινὰ αἰτίαν. Ἴσως διότι εἰς τοιαύτην περίστασιν ὁ φεύγων, διαβαίνει καὶ διὰ καθαρῶν καὶ διὰ λασπωμένων δρόμων, μὴν ἔχων καιρὸν ἐκλογῆς.

ΚΟΡΑΚΑΣ, Σ. Δ. τὸ γνωστὸν ὄρνεον, Κόραξ, Ἑλλ. (COR-

beau)* ὄθεν καὶ ἡ παροιμία, « Κόρακας κοράκου ὀμμάτιον δέν » ἐκβάλλει » λεγομένη διὰ κακὸν ἄνθρωπον, ὅστις δέν ἐχθρεύεται τοὺς ὁμοίους του· ὄχι ὅμως πάντοτε ἀληθῆς, ἐπειδὴ καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι πολεμοῦν καὶ κατατρέχουν συχνάκις ἀλλήλους. Μόνοι οἱ ἀγαθοὶ καὶ τίμιοι ἄνδρες ἀγαποῦν ἀδιαλείπτως τοὺς ὁμοίους των. — 2) Κόρακας, Σ. εἶδος νοσήματος, ἢ λεγομένη Κυνάγχη, Ἑλλ. (esquinancie), πιθαυὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Κόραξ, Ἑλλ. τὸ συνών. τοῦ Κύφω, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ἐσήμαινε καὶ τὸ νόσημα, καὶ κολάπτως εἶδος τὸ καὶ Κλοιός, Ἑλλ. ὀνομαζόμενον (carcan), συναπτόμενα καὶ τὰ δύο ἀπὸ τὸν Λουκιανὸν (Νεκρομαντ. § 11) « Οἱ τε πλούσιοι καὶ τοκογλύφοι προσήεσαν... κλειὸν ἕκαστος » αὐτῶν καὶ κόρακα διτάλαντον ἐπικείμενος ». Ἡ μεταφορ. σημασία τοῦ Κόρακας τῆς κοινῆς γλώσσης ἀρκεῖ νὰ δεῖξη ὅτι ἀλόγως κατεδίκασεν ὡς κακὴν γραφὴν ἕνας ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους κριτικοὺς τὸ Κόρακα τοῦ Λουκιανοῦ. Πρόσθετες ὅτι καὶ Κύφω ὠνομάζετο καὶ αὐτὸ τὸ νόσημα, κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Κύφω, » ὅπερ ἔνιοι συνάγχην καλοῦσι. Δηλοῖ δὲ καὶ δεσμὸν ξύλινον, » κ. τ. λ. » Ἐξηγεῖ δὲ τὸν δεσμὸν τοῦτον καὶ ὁ Φώτιος : « Κύφω, » ἔστι μὲν δεσμὸς ξύλινος, δι' οὗ τὸν τράχηλον καὶ τὰς » χεῖρας διεύρουσι, κ. τ. λ. » Ὁ Γαληνὸς (Ὁρ. ἱατρ.) ὀρίζει τὴν Κυνάγχην : « Φλεγμονὴν περὶ τὸν τράχηλον, περὶ τὸ ἐντὸς » αὐτοῦ ὀξέως πνίγουσαν ». Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 566.

ΚΟΡΑΚΙΟΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. α', σελ. 73), τὸ ἐξηγεῖ ὅμως εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν Corvus (corbeau). Ἀλλ' ὁ Εὐστάθιος, ἂν δέν ἀπατῶμαι, ἐσήμαινε, ὅτι εἰς τοὺς χρόνους του ἢ κοινὴ γλῶσσα Κοράκιον ὑποκορ. καὶ μεταφορ. ὠνόμαζεν ὅ,τι καὶ ὁ Κόραξ, Ἑλλ. μεταφορ. τῆς θύρας τὸ Κρικέλλιον (marteau de porte). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 256 καὶ 483-484.

ΚΟΡΑΚΟΒΟΤΑΝΟΝ (BELON, *Observat.* I, 42,

pag. 87). Τὸ κατὰ γραμμένον Ἰππόγλωσσον, ἀντί τοῦ Ἰπόγλωσσον τοῦ Διοσκορίδου (IV, 132), εἶναι τῶν νέων φυτολόγων τὸ *Ruscus hypoglossum*. Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Διοσκορίδης (IV, 147) ἐπονομάζει ὀμωνύμ. Ἰπόγλωττον καὶ τὴν Ἀλεξανδρείαν δάφνην, ἣτις εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Ruscus hypophyllum* τοῦ Πλινίου (XV, 30) τὸ ὑποκορ. Ἰπογλώττιον.

ΚΟΡΑΚΟΒΌΤΑΝΟΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 42, pag. 87) μὲ τὴν ἐξήγησιν Hippoglosson, Ἰππόγλωσσον, Ἑλλ. ὡς φέρεται εἰς τὸν Διοσκορίδην (IV, 132). Ἀλλὰ τοῦτο ἐκρίθη κακὴ γραφή, ἀντί τοῦ Ἰπόγλωσσον, Ἑλλ. τῶν νεωτέρων ὁ *Ruscus Hypoglossum* (Herbe de la corneille, Laurier Alexandrin, καὶ Fragon à languettes).

Ἄγνοῶ διὰ τί ὠνομάσθη ἀπὸ μὲν ἡμᾶς Κ ο ρ α κ ο β ό τ α ν ο ν, ἀπὸ δὲ τοὺς Γάλλους μὲ συγγενὲς ὄνομα (Herbe de Corneille) Κ ο ρ ω ν ο β ό τ α ν ο ν.

ΚΟΡΆΛΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόδενδρον.

ΚΟΡΙΠΙΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Hydria, Ὑδρία, Ἑλλ. (cruche) Κουρούπη καὶ Κουρούπα, Θηλ. Δ. μὲ ἐξήγησιν Vasis species, εἶδος ἀγγείου. Κουρούπι μὲ συνών. Πιθάρι, Πίθος (tonneau).

ΚΌΡΜΑ. Ζ. Ποζᾶς.

ΚΟΡΌΜΗΛΟΝ, Δ. τὸ Μέσπιλον, Ἑλλ. (néfle).

ΚΟΡΡΌΥΔΑΝ (Corruda) ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην εἶδος τι ἀγρίων σπαραγίων (asperges sauvages), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, pag. 45 et 60 et 137). Ἡ λέξις εἶναι Ῥωμαϊκὴ, Corruda.

ΚΌΡΤΑΛΟΝ, Δ.

* ΚΟΣΜΟΓΥΡΙΣΜΈΝΟΣ. Ζ. Ἴσορία.

ΚΟΤΟΥΡΝΟ, Δ. γένος πέρδικος ἐρυθρᾶς τὸ χρώμα (perdrix rouge). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 10, pag. 26) τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Coturno. Ἄλλ' οἱ Ἴταλοι δὲν ἔχουν λέξιν τοιαύτην. Λέγουν Contornice ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Coturnix· τοῦτο ὁμῶς σημαίνει τὸ Ὄρτύγιον, Ὄρτυξ, Ἑλλ. (caille) τὸ καὶ χυδ. σημειωθὲν ἀπὸ τὸν Δ. (σελ. 747) « Κου- » τούρνε, τὸ ὀρτίκιον ».

ΚΟΤΡΑΦΙΖΩ, Δ. με ἐξήγησιν Γαλλικὴν Assommer. Ἀπὸ τὸ Κρόταφος (tempe), Κροταφίζω, καὶ κατὰ σοιχείων μεταθέσιν, Κοτραφίζω.

* **ΚΟΥΒΕΝΤΑ**, Ῥηλ. συνομιλία (entretien, conversation). Ἀπὸ τὸ Conventus, Ῥωμ. τὸ σημαίνει Συνέλευσις, Ἑλλ. Ὀμιλία, Ἑλλ. Καὶ Ῥημ. ἐκ τούτου, Κουβεντιάζω (s'entretenir, converser).

* **ΚΟΥΔΕΑ. Ζ.** Ὀπιον.

ΚΟΥΚΟΛΟ. Ζ. Ἄνεμόχορτον.

ΚΟΥΝΤΟΥΡΑ, Δ. με ἐξήγησιν Racemus, Ῥωμ. (grappe de raisin). — 2) Κουντούρα, Δ. με ἐξήγησιν, Ἑλλ. Κρηπὶς, Ἐμβᾶς (pantoufle). — 3) Κουντούρα, Δ. με ἐξήγησιν Lolium, Αἶρα, Ἑλλ. (Ivraie).

ΚΟΥΡΑΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόδενδρον.

ΚΟΥΡΔΟΥΒΑΛΩ, Σ.

ΚΟΥΡΙΣΣΑ, Δ. καλλωπίστρια (femme de chambre, coiffeuse), καὶ φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὰ Γλ. τὴν ἐξῆς : « **ΚΟΣΜΟΤΡΙΑ**, ἐμπλέκτρια, ἢ κομῶσα (γρ. κομμῶσα) καὶ » φιλοῦσα τὰς γυναῖκας, ἣτις λέγεται Κούρισσα » ὅπου γράφει τὴν πρώτην λέξιν **ΚΟΜΜΩΤΡΙΑ**. Τὰ ἑλληνικὰ λεξικά φέρουν μόνον τὸ Κουρίς ὡς συνών. τοῦ Κομμώτρια· « Τὰς » νῦν λεγομένας Κουρίδας οἱ Ἀττικοὶ Κομμωτρίας » ἐκάλουν » λέγει ὁ Ἑλλάδιος (Χρησομαθ.). Ἀλλὰ καὶ τὸ Κού-

ρισα τῆς κοινῆς γλώσσης δὲν εἶναι βάρβαρον· ὡς Βασιλεὺς, Βασιλῖς, Βασιλίσα, οὕτω καὶ Κουρεὺς, Κουρίς, Κούρισα.

ΚΟΥΡΜΑΔΙΑ. Ζ. Κουρμάς.

ΚΟΥΡΜΑΣ, ἄρσ. Φοίνικον, καὶ Φοινίκιον, οὐδέτ. Σ. Λέγεται καὶ Κουρμάδα, Ξηλ. Φοίνιξ καὶ Φοινικοβάλανος, Ἑλλ. (datte), καρπὸς δένδρου, ὀνομαζομένου Κουρμαδιά καὶ Φοινικιά, Σ. Φοίνιξ, Ἑλλ. (palmier).

Τὸ Κουρμάς ἢ καὶ Χουρμάς (ἐπειδὴ προφέρεται καὶ οὕτως) εἶναι λέξις Τουρκική. Τὴν κορυφὴν τοῦ Φοίνικος ὠνόμαζαν Ἐγκέφαλον φοίνικος, Ἑλλ. γλυκύτατον τὴν γεῦσιν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ξενοφῶντος (Κύρ. ἀναβάσ. II, 3, § 16). Ὁ Διοσκορίδης, ἀφοῦ ἰσόρησε τὰ περὶ τοῦ Φοίνικος (I, 148-149) ἰσορεῖ ἐν' ἄλλον φοίνικα (I, 150) ὀνομάζων αὐτὸν καὶ « Φοίνικος ἐλάτην ἢ σπάθην » συνωνύμως, τοῦ ὁποίου τὸ ἐγκάρδιον τρώγεται νωπὸν. Τινὲς τῶν ἐξηγητῶν ἐνόησαν τὸ Ἐγκάρδιον, ὡς συνών. τῆς Ἐντεριώνης (coeur d'un arbre), ὁποῖαν ἔχουν καὶ πολλὰ ἄλλα φυτά. Ἄλλοι πιθανώτερον τὸ ἐξήγησαν συνών. τοῦ Ἐγκέφαλος, τὸν δὲ φοίνικα τοῦτον, ἢ τὴν ἐλάτην τοῦ φοίνικος, τοῦ αὐτοῦ γένους τῶν φοινίκων, τοὺς ὁποίους ὁ Θεόφραστος (περὶ φυτ. ἰσορ. II, 8, μετὰς σημ. τοῦ Bod. à Stapel, pag. 109) ὀνομάζει Χαμαιρῆρες, ἤγουν πολὺ χαμηλοτέρους τῶν ἄλλων φοινίκων. Τοιούτους χαμαιρῆρες φοίνικας ἐγνώρισεν ὁ Βελώνιος (Observat. II, 21, pag. 211) φερομένους ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν εἰς ἄλλα μέρη τῆς Εὐρώπης καὶ ὀνομαζομένους Cephaloni, λέξιν γεννηθεῖσαν ἴσως ἀπὸ Γραικικὴν φωνὴν Κεφαλώνιον, ἀντὶ τοῦ Ἐγκεφαλώνιον (ἀπὸ τὸν Ἐγκέφαλον).

ΚΟΥΡΜΙ. Ζ. Ποζᾶς.

ΚΟΥΡΟΥΠΑ. ΚΟΥΡΟΥΠΗ. Ζ. Κορίπιον.

ΚΟΥΣΤΕΪΩ, Δ. συνών. τοῦ Κοσιζώ (Ἄτακτ. IV, σελ. 245).

ΚΟΥΤΖΟΥΝΑΔΑ. Ζ. Ποτηροκλάσρια.

ΚΟΥΤΟΥΡΟΥ΄, ἐπίρρ. Δ. με ἐξήγησιν « Fortuito, κατά » τύχην » (au hasard). Κουτουρου΄, Σ. με τὴν αὐτὴν σημασίαν. Ἄπο ἄχρηστον ἐπίθ. Κοττηρός, ὁ χυθ. λεγόμενος Κουτουριάρης, καὶ εὐσημότερον Ἀπόκοττος, ἤγουν τολμηρός, κατά τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 305) πλατύτερον σημειωμένα. Εἶναι λοιπὸν τὸ ἐπίρρ. ἔλλειπτ. ἀντὶ Διά κουτουρου΄.

Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμ. Κουτουρω΄, καὶ * Κουτουρίζω, τὸ πράσσω χωρὶς σκέψιν (agir étourdimement, hasarder), Ἀποκυβεύω, Ἑλλ.

ΚΟΥΤΣΙΔΙΟΝ, Δ. νεογέννητον σκυλάκιον (petit chien), Σκύλαξ, Ἑλλ. καὶ φέρει παροιμίαν « Ἡ σκύλα μας σποδάζουσα (γρ. σπουδάζουσα) τυφλά κουτζίδια ἐγέννησε ». Ἡ παροιμία ἔλαβε τὴν ἀρχὴν, ἀπὸ παλαιὰν ὁμοίαν παροιμίαν (Ἀριστοφάν. Εἰρ. 1078),

Χ' ἡ κώων ἀκαλανθὶς ἐπειγομένη τυφλά τίττει·

ὅπου οἱ σχολιασταὶ ἀποροῦν πῶς γὰρ τὸ ἐξηγήσωσι. Ὁ μὲν λέγει « Ἀκαλανθὶς ὄνομα κυνὸς ἐπισήμου, οἱ δὲ, ὀρνέου »· ἄλλος δὲ, ὅτι ἔπαιξεν ἀδιανοήτως ὁ Κωμικὸς παρωδῶν τὴν γνωστὴν παροιμίαν « Ἡ κύων σπεύδουσα τυφλά τίττει ». Οἱ δὲ παροιμιογράφοι (A. Schott, pag. 188): « Κύων Ἀκαλανθὶς, » Κύων ἦν ἐν Ἀθήναις ἐπίσημος οὕτω καλουμένη. Λέγεται δὲ » ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν διὰ σπουδὴν ἀτελέστατα καταλιμπανόντων τὰ ὑπ' αὐτῶν πραττόμενα· ἐπεὶ κάκεινη, μᾶλλον δὲ » πᾶσαι κύνες ἀτελέστατα κύουσιν ».

Τὸ δὲ Κουτσίδιον, πιθανὸν ὅτι ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Κατζίδιον ἢ Κατζίλιον, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Catulus ὁ Σκύλαξ, καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ Κουτζὸς (ὁ χωλὸς) ὡς ἐνόμισεν ὁ Δ.

ΚΟΥΤΣΟΥΒΑΪΗΝ, Δ. Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. μὲ ἐξήγησιν Στύραξ, Ἑλλ. τὸ δένδρον, τὸ κοιν. Στουράκι: (Ἄτακτ. IV, σελ. 553). Εἰκάζει ὅτι ἐχυδαίσθη ἐπὶ τὸ *Curta palma*, μικρὸν βάϊον. Ὑποπτεύομαι, μήπως τὸ Κουτζοβάϊον σημαίνει τοὺς « Χαμαιῖρες φοίνικας » τοῦ Θεοφράστου. Ζ. Κουρμάς.

ΚΟΥΤΣΟΥΛΙΤΗΣ, Δ. ὁ Κορυθαλός, Ἑλλ. (*alouette*). Ἀπὸ τὸ Κουτζουλον, Δ. (*capuchon*) διὰ τὸν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς λόφον τοῦ ὄρνέου.

* **ΚΟΥΦΗ. Ζ.** Τεφλίτι.

ΚΟΥΦΟΛΙΘΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, *Selenitas*, Ῥωμ. Σεληνίτης, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (V, 159): « Λίθος σεληνίτης, ὃν τινες Ἀφροσέλινον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ εὐρίσκεισθαι αὐτὸν νυκτὸς μεσὸν ἐν τῇ τῆς σελήνης παραυξήσει. Γεννᾶται δὲ ἐν Ἀραβίᾳ, λευκός, διαυγής, κοῦφος κ. τ. λ. ». Εἰς τῶν Γερμανῶν τὴν γλῶσσαν ὀνομάζεται *Frauen-Eis*: ὁ δὲ Σνειδέρος, εἰς τὸ Λεξικόν του, τὸν ὀνομάζει *Gypselenite*, καὶ *Marienglass*.

ΚΟΥΦΟΜΑΝΙΤΑΡΟΝ, οὐσ. οὐδ. Σ. Ἰταλίσι *Parigiola*: ἀλλ' ἀγνοῶ τί νοεῖ μὲ τὸ μὴ εὐρισκόμενον εἰς τὰ Ἰταλικά λεξικά ὄνομα τοῦτο. Ἴσως σημαίνει τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ Μύκητος, Ἑλλ. (*champignon*) τὰ ὀνομαζόμενον Βωλίτης, Ἑλλ. ὡς ὀνομάσθη ἔπειτα καὶ ἀπὸ τοὺς Ῥωμ. *Boletus*, καὶ ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Bolet*. Ὁ Γαληνὸς (Περὶ τροφ. δυνάμ. II, 69, ἐκδ. Kühn, τόμ. VI, σελ. 655) διαιρεῖ τοὺς φαγησίμους μύκητας εἰς δύο εἶδη: « Μυκῆτων οἱ Βωλίται, καλῶς ἐψηθέντες ἐν ὕδατι, πλησίον ἤκουσι τῶν ἀποίων ἐδεσμάτων. . . Ἄβλαβέστατοι μὲν οὖν τῶν ἄλλων μυκῆτων εἰσὶν οὗτοι· δεύτεροι δὲ μετ' αὐτοὺς οἱ Ἀμανίται ».

ΚΟΥΦΟΞΥΛΕΑ. ΚΟΥΦΟΞΥΛΟΝ. Δ. φέρει ἀπὸ Γλ. « Ἀκτῆ, ἢ κουφοξυλαία ἢ μεγάλη. . . ὁ δένδριτης » καὶ

« Ἄκτρα, ἤτοι ἡ κουφοξυλαία, καὶ Ἄκτη, καὶ Χαμαιάκτη »· καὶ πάλιν « Κουφοξυλαία μικρὰ, ἢ καὶ Ἐλλεβορίς λέγεται ». Ὄνομα δὲ Ῥωμ. ἀπ' ἄλλα Γλ. Ebulum. Παράβαλέ τα μὲ τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 255 καὶ 673).

ΚΟΧΛΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Stibium, Ῥωμ. τὸ Στίβη ἢ Στίμμι, Ἑλλ. (Ζ. Ῥασίκι). Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. Θ', σελ. 728), ὅστις λέγει : « Στίμμι, ὃ δηλοῖ τὸν καὶ » παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ τοῖς ἄρτι δὲ Χολᾶν, ὃν Κόχλου » ἢ γυναικεία γλῶσσα καλεῖ ».

Τὸ Κόχλος ἴσως ἀπὸ τὸ Κόγχυλος, καὶ κατὰ συγκοπὴν Κόγγλος διὰ τὸ χρῶμα· διότι κατὰ τὸν Ἡσύχιον, ὅχι μόνον « Κογχύλαι, τὰ ὄσρεα, καὶ πορφύραι » ἀλλὰ καὶ « Κογχύ- » λαι, κηκίδες » Τῆς κηκίδος (noix de galle) τὸ μαῦρον χρῶμα δύναται νὰ πληρώσῃ τὴν χρείαν τοῦ Στίμμι. Καὶ εἰς τοῦτο ἴσως ἀποβλέπει ἄλλη γλῶσσα τοῦ Ἡσύχιου : « Κογχυ- » λαγόνες, γυναῖκες, νύμφαι ». Αἱ νύμφαι μάλιστα ζιμμί- ζονται, τὴν ἡμέραν τῆς ὑπανδρείας των. Τὸ δὲ Χολᾶς ἀπὸ τὸ Χολή, Ἑλλ. καὶ κοιν. (bile), ὅθεν καὶ Χολοβάφινα, Ἑλλ. τὰ φέροντα βαθὺ χρῶμα χολῆς, κλινούσης εἰς τὸ μαυρότερον, ὡς καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Κηκίδος. Ἰσως δὲ καὶ ἐκακογραφήθη ἢ καὶ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Χάλλη, Ἑλλ. ἣτις ἐλέγετο κατὰ μετάρθεσιν σοιχείων καὶ Κάλχη, Ἑλλ. ὅθεν καὶ τὸ ῥήμ. Καλχαίνω. Τὸ Καλχαίνουσα τοῦ Σοφοκλέους (Ἀντιγόν. 20) ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν : « Πορφύρουσα... Κάλχη γάρ ἐσιν ὁ ΚΟ- » ΧΛΟΣ Τῆς ΠΟΡΦΥΡΑΣ, ἣτις ἐκ τοῦ βυθοῦ τῆς Θα- » λάσσης ἀνιούσα βάπτει τὴν καλλίστην πορφύραν ». Ἄλλος δὲ σχολιαστής : « Ὡσπερ γάρ ἡ πορφύρα ἐντὸς οὔσα τοῦ κό- » χλου, ἐν ἀφανεί ἐσιν· ἢ καὶ ὅτι πρὸς τὸ σκοτεινὸν καὶ με- » λάντερον χρωματίζεται, κ. τ. λ. ».

*ΚΡΑΒΑΤΑ σημαίνει τὸ Cravate τῶν Γάλλων ἡγουν

τύλιγμα τοῦ λαιμοῦ ἀπὸ πανίου. Ὁ Μενάγιος τὸ παράγει ἀπὸ τοὺς Κροάτας, ὄνομα ἔθνους Οὐγγρικοῦ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔλαβαν οἱ Γάλλοι (κατὰ τὸ 1636 ἔτος) τὸ ἔθος νὰ τυλίσσωσι τὸν λαιμὸν μὲ κραβάταν, ἔθος κοινὸν σήμερον εἰς ὅλα τὰ ἔθνη τῆς δυτικῆς Εὐρώπης. Ζ. Γένεια.

ΚΡΑΒΒΑΤΟΣΤΡΩΣΙΟΝ, Δ. συνηθέστερον διὰ τοῦ ε, Κρεββατοστρώσιον (Ἄτακτ. I, σελ. 239).

ΚΡΆΛΗΣ, Δ. (*Krale*). Κράλην ὠνόμαζαν οἱ Γραικοὶ τὸν ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας, τῆς Οὐγγαρίας καὶ τῆς Σερβίας (ἐξελληνίζοντες τὸ βασιλεὺς) καὶ Κράλαιναν τὴν γυναῖκά του.

ΚΡΑΣΌΜΕΛΙ, Σ. Οἰνόμελι, Ἑλλ. (vin mêlé avec du miel).

*ΚΡΑΣΟΠΑΤΈΡΑΣ, κωμικῶς ὀνομάζεται ὁ δομένος εἰς τὸν οἶνον Οἰνοπότης, Ἑλλ. (Biberon), ἴσως ἀπὸ Πατέρας ἡγουν Μοναχοὺς, ἢ μᾶλλον ψευδομοναχοὺς ἐκδότους εἰς τὴν μέθην, ἢ μᾶλλον ὡς ἐξέχων τοὺς ἄλλους εἰς τὴν οἰνοποισίαν ὡς ὑπερέχει ὁ πατήρ τὰ τέκνα εἰς ἡλικίαν καὶ φρόνησιν.

ΚΡΑΣΟΨΥΧΙΑ, Δ. ὀρθότερον Κρασοψυχία, Σ. διότι ἐσυντέθη ἀπὸ τὸ Κρασίον καὶ ψίχα. συνών. τοῦ Κρασόψωμον, D.

ΚΡΕΒΒΑΤΙΝΑ. Ζ. Πέργομα.

*ΚΡΕΜΆΛΑΣ (pendard), ὁ ἄξιος νὰ κρεμασθῆ διὰ τὰς φρικτάς του κακίας Κάθαρμα καὶ Ἀλιτήριος, Ἑλλ.

ΚΡΙΑΡΙΟΝ, Δ. (bélíer) ὑποκορ. τοῦ Κριός, Ἑλλ.

ΚΡΙΘΑΡΙΖΩ. ΚΡΙΘΟΦΟΡΩ, Δ. Μαντεύω ἢ προλέγω διὰ κριθαρίου (deviner, ou prédire l'avenir par le moyen des grains d'orge). Ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ μέσα τῶν λαοπλάνων, νὰ σακκίζωσι τῶν μωρῶν τὰ χρήματα, ἦτο καὶ ἡ Κριθάρσις, ἡγουν ἢ διὰ κριθῆς μαντεία. Τὰ γραΐδια μάλιστα ἐπαγγέλλοντο τὴν τοιαύτην σοφίαν βάλλουσαι εἰς τὴν παλάμην τοῦ ζητοῦντος τὴν μαντείαν κόκκους κριθαρίου, καὶ διὰ

τῆς θέσεως, κινήσεως, ἢ ἄλλης δὲν ἐξεύρω ὁποίας καταστάσεως τούτων, φανερώνουςαι τὰ ἄγνωστα. Τοῦτο δὲν ἔχει νὰ παραξενίσῃ κἀνενα· παράξενον εἶναι, ὅτι εἰς ταῦτα τὰ γράδια ἐπρόστρεχαν, ζητοῦντες τὴν γνῶσιν ἢ πρόγνωσιν τῶν ἀδῆλων, ὄχι μόνον ὁ ὄχλος, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἐκκλησιαστικoὺς καὶ διδασκάλους τοῦ εὐαγγελίου, ὡς δηλοῦν αἱ φερόμεναι ἀπὸ τὸν Δ. ἐξῆς μαρτυρίαι. Ὁ Βαλσαμῶν, πατριάρχης Ἀντιοχείας κατὰ τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα, λέγει περὶ τῶν μωρῶν τούτων : « Μοναχοὶ δὲ πολλοὶ συνοδικῶς » ἐκολάσθησαν, ὅτι προσῆλθον γυναιξί τισι, μετὰ κριθαρίων » ἀπαγγελλούσαις τὰ παρά τινων ἄγνοούμενα. Τοιαῦταί εἰσι » καὶ (γρ. καὶ αἱ) λεγόμεναι ΚΡΙΘΡΙΑΙ, αἱ ταῖς ἐκκλησίαις » καὶ ταῖς ἀγίαις εἰκόσι προσεδρεύουσαι, καὶ κηρύσσουσαι » ἐκ τούτων μαυθάνειν τὰ μέλλοντα, καὶ προλέγουσαι, ὡσεὶ » τινὲς ἔχουσαι Πύθωνος πνεῦμα, τὰ ἄγνοούμενα ». Καὶ πάλιν : « Αἱ δὲ μᾶλλον ἀρετὴν καὶ ἀγιασμὸν ὑποκρινόμεναι » μετὰ θείων ψαλτωδημάτων ἐνίοτε χειρογραφοῦσι τὰ μέλλοντα, καὶ κριθοφοροῦσι τὰ ἀδῆλα· καθὼς ποιοῦσι καὶ αἱ » λεγόμεναι ΚΡΙΘΡΙΑΙ ».

Ἡ Κριθαρίσις, ἢ Κριθομαντεία, Ἑλλ. εἶναι λείψανον παλαιᾶς Ἑλληνικῆς θεισிடαιμονίας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸ σωζόμενον ἐπίθετον Κριθόμαντις, Ἑλλ. (Ἰδ. Κλήμ. Ἀλεξανδρ. Προτρεπτ. σελ. 9) ὁ διὰ κριθῆς μαντευόμενος.

Αἱ Κρίθραι, ὠνομάσθησαν ἔπειτα κοιν. καὶ Κριθαρίστραι, ἢ χυθαιέστερον Κριθαρίστραι, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὸν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. II, Προλεγομ. σελ. 11-16) μνημονευθέντα βάρβαρον ποιητὴν, ΣΣ. τοῦ ὁποίου φέρει ὁ Δ. (λέξ. Κλύστρος, σελ. 671) τοὺς ἐξῆς στίχους, χωρὶς νὰ τοὺς καταλάβῃ :

Ἐκάτσαν χορία εἰς τὴν βουλήν οἱ κοπελιές οἱ ΚΛΥΣΤΡΕΣ,
Καὶ χορία ἐκάτσασι ὅλες οἱ κριθαρίδες.

Τὸ νόημα εἶναι, Ἐκάθισαν εἰς τὴν Βουλὴν χωριστὰ ὄλαι αἰ κοπέλαι ΚΛΥΣΤΡΑΙ, καὶ χωριστὰ ὄλαι αἰ ΚΡΙΘΑΡΙΣΤΡΑΙ. Διὰ τὴν ὁμοιοτελευτήσιν ὁ δεύτερος στίχος μὲ τὸν πρῶτον, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ποιητοῦ, ἐξανάγκης ἐγράφετο Κριθαρίστρες, καὶ ὄχι Κρηθαρίδες. Κριθαρίστρας ὀνομάζει ὁ ποιητὴς, κατὰ μεταφορὰν ἀπὸ τὰς μαγίσσας τὰ δεισιδαίμονα γραΐδια, τὰ ὀνομαζόμενα καὶ Γαλλισαί μὲ ὁμοίαν σκωπτικὴν μεταφορ. *vieilles sorcières*.

Ἐμεινε γὰρ ἐξηγηθῆ τὸ Κλύστρες, ἤγουν Κλύστραι, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ Κλύτας, Ἐκλυτοί, Ἑλλ. « Κόραι » ἔκλυτοι » εἶναι αἱ νεοῦπανδρευμένοι, τῶν ὁποίων ἐναντία εἶναι, αἰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 47) ὀνομασθεῖσαι ἀπὸ τὸν αὐτὸν ποιητὴν, Ἄνέκλυτες, ἤγουν Ἀνέκλυτοι, « Δί μήπω » ἐκδοθεῖσαι » Ἑλλ.

Ὁ Δ. ἐξήγησε τὸ Κλύστρες, *inclytus* Ρωμ. Κλυτός ἢ Κλεινός, Ἑλλ. μὲ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει οὐδεμίαν συγγένειαν.

Τὴν λέξιν Κριθαρίζω, ἐξήγησα εἰς μάκρος. Ἄν σώζεται πούποτε σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸνομα καὶ τὸ πρᾶγμα, συμφέρει γὰρ μάθωσιν οἱ λέγοντες καὶ πράσσοντες, πόσον αἰσχρῶς δεισιδαιμονοῦν. Ἄν ἐξαλείφθη, συμφέρει πάλιν γὰρ γνωρίζωσι τὰς δεισιδαιμονίας τῶν προγόνων μας, διὰ γὰρ προθυμῶνται γὰρ ἐξαλείφωσι μίαν ἐξοπίσω τῆς ἄλλης καὶ τὰς μενούσας ἔτι ἄλλας πολλάς.

ΚΡΙΘΑΡΙΟΝ. Ζ. Χαλάζιν.

ΚΡΙΣΙΣ ΘΕΟΪ. Κρίσιν Θεοῦ (*jugement de Dieu*) ὠνόμαζαν οἱ Δυτικοὶ χριστιανοί, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, τὴν ἐπιβαλλομένην εἰς τὰς παρανομίας ποινὴν ἀπὸ τὴν δοκιμασίαν τῶν ἐγκαλουμένων, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ἀκριβῆ δικαστικὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐγκλήματος. Ἡ δοκιμασία αὕτη, εἰσαχθεῖσα, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα βάρβαρα καὶ ἀντιχριστιανικὰ ἔθιμα, ἀπὸ τοῦς

δορικτήτορας Φράγκους, ἐγίνετο κατὰ πολλοὺς τρόπους ἐκ τῶν ὁποίων ἓνας ἦτον ἢ μὲ ρόμαλον ἢ ξίφος μονομαχία τοῦ ἐγκαλουμένου πρὸς τὸν ἐγκαλοῦντα. Ὅστις ἀπὸ τοὺς δύο ἐνικᾶτο, ἐκρίνετο ἔνοχος τοῦ ἐγκλήματος, καὶ ὡς τοιοῦτον τὸν ἐκόλαζαν προσέτι οἱ δικασταὶ μὲ τὴν ὠρισμένην ἀπὸ τοὺς νόμους ποινὴν τοῦ ἐγκλήματος (Histoír. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 218, édit. de 1825). Ἄλλος τρόπος ἦτο, νὰ βαπτίζεται ὁ ἐγκαλούμενος εἰς βαθὺ νερόν· ἂν ἐπνίγετο, ἐκρίνετο ἔνοχος· ἀθῶος δὲ ἂν ἐπέπλεε. Ἡ νὰ βυθίζη γυμνὸν τὸν βραχίονα εἰς νερόν βραστόν· ἂν τὸν ἔσυρεν ἔξω ἀβλαβῆ, ἐκρίνετο ἀθῶος (DUCANGE, Glossar. med. et infim. latinitat. V. Aqua, § 9). Ὁ πλέον ἀξιοσημεῖωτος ὁμοῦς τρόπος ἦτον ὁ διὰ πυρός. Ἡνάγκαζαν τὸν ἐγκαλούμενον νὰ κρατῆ εἰς τὰς χεῖρας πυρακτωμένον σίδηρον· ἂν ἐκαίετο, ἐκαταδικάζετο ὡς ἔνοχος. Ἀξιοσημεῖωτον τὸν λέγω, διότι ὁ Δουκάγγιος τὸν ἐπαράβαλε μὲ τὸ γινόμενον παλαιὰ εἰς τοὺς Ἕλληνας. Εἰς τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ἀφοῦ ἡ Ἀντιγόνη ἀπατήσασα τοὺς φύλακας, ἔθαψε τὸν ἀδελφόν της Πολυνείκην, καταδικασθέντα ἀπὸ τὸν Κρέοντα νὰ μείνη ἄθραπτος, οἱ φύλακες ἀπολογούμενοι, λέγουν, ὅτι δὲν ἤξευραν οὐδ' αὐτοὶ ἀπὸ ποίου φύλακος ἀμέλειαν ἔγινεν ὁ ἐνταφιασμὸς, μολονότι ἐρεύνησαν ἓνας τὸν ἄλλον, μὲ ὑπόσχεσιν νὰ βεβαιώσῃ καθένας τὴν ἀθωότητά του μὲ ὄρκους, μὲ πυρακτωμέτον σίδηρον εἰς τὰς χεῖρας, καὶ αὐτὴν τὴν διὰ πυρός βιάδισιν (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 264-267),

Ἦμεν δ' ἔτοιμοι καὶ μύθρους αἴρειν χεροῖν,
 Καὶ πῦρ διέρπειν, καὶ θεοὺς ὀρκωμοτεῖν,
 Τὸ μῆτε δρᾶσαι, μῆτε τῷ ξυνειδέναι
 Τὸ πρᾶγμα βουλεύσαντι, μῆτ' εἰργασμένῳ.

Ταῦτα ἐξηγῶν ὁ σχολιαστὴς λέγει : « Ἐτοιμοὶ ἦμεν πάσας »
 » βασάνους ὑπομένειν πρὸς ἔλεγχον. Εἰώθασι δὲ ὀμνύοντες
 » καὶ πίστεϊς διδόντες μύθους βαστάζειν, καὶ πῦρ ὑπερβαί-
 » νειν· τοὺς γὰρ μὴ ἐνόχους τῷ ἀμαρτήματι ὦντο καὶ ἐν
 » τούτοις μὴ ἀλγεῖν. Μύθος δὲ, πεφυρακτωμένος σίδηρος ». Ἄλλὰ τοῦτο, ἂν ἐγένετο ποτὲ, οὔτε νόμιμον ἦτο νὰ γίνε-
 ται δικαστικῶς εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ ἰδιωτῶν κρίσεις, καὶ ὑπο-
 θέτεται γινόμενον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Οἰδίποδος (τὸν ὁποῖον
 ἐδιαδέχθη ὁ Κρέων), ἤγουν εἰς χρόνους, ὅτε οἱ Ἕλληες ὀλίγον
 ἀκόμη ἐδιάφεραν ἀπὸ τοὺς βαρβάρους. Πιθανὸν ὅτι τὸ ἔλαβαν,
 ὡς τὸ μαντεῖον τῆς Δωδώνης, τὰ Σαμοθρακικὰ μυστήρια, καὶ
 ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα, ἀπὸ βαρβαρωτέρους αὐτῶν τοὺς Πελα-
 σγούς, ἐκ τῶν ὁποίων ἴσως ἐκατάγοντο καὶ οἱ πρῶτοι Φράγκοι.
 Τὸ παράδοξον εἶναι ὅτι αἱ Κρίσεις τοῦ Θεοῦ, ἀντὶ νὰ κατ-
 αργηθῶσιν, ἀφοῦ οἱ Φράγκοι ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν, τότε
 μάλιστα διεδόθησαν ταχύτερον εἰς ὅλην τὴν Γαλλίαν καὶ τὴν
 λοιπὴν Εὐρώπην, ἐνεργήθησαν μὲ πλειότερον ζῆλον ἀπὸ τοὺς
 Τιμαριώτας ἡγεμόνας, καὶ ἐξαιρέτως τοὺς ἐκκλησιαστικούς.
 Ἐπίσκοποι, Ἡγούμενοι μοναστηρίων, καὶ ἄλλοι αὐτόνομοι
 ἱερωμένοι δεσπότες, καθένας εἶχεν εἰς τὴν ἐπικράτειάν του
 δικαστήριον ἐξαίρετον διὰ τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ· καὶ πολλοὶ ἐκ
 τούτων ἐξητοῦσαν κ' ἐλάμβαναν τὴν ἐπικύρωσιν τῆς τοιαύτης
 ἀντιχριστιανικῆς νομοθεσίας ἀπ' αὐτοὺς τῆς Ρώμης τοὺς Πά-
 πας (Histoír. civil. physiq. et moral. de Paris, tom. II, pag. 220-221). Τῆς Ἀνατολῆς οἱ χριστιανοὶ
 δὲν ἐμιμήθησαν τὰς Θείας κρίσεις τῶν Δυτικῶν, ἢ καὶ
 δὲν τὰς ἐκύρωσαν ὡς μέρος νομοθεσίας. Ἰχνη ταύτης ὅμως
 φαίνονται εἰς τὴν Ἀνατολήν, κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην ἑκατον-
 ταετηρίδα, ἤγουν εἰς ἐποικῆν χρόνον, ὅτε ἔπνεε τὰ λείσθια ἡ
 βασιλεία τῶν Γραικορωμαίων, ὅτε διὰ τὰς ἀπὸ τὰς σταυρο-

φορίας γεννηθείσας ἐπιμιξίας, καὶ τὰς ἐπιγαμίας τῶν αὐτοκρατόρων μὲ θυγατέρας Δυτικῶν ἡγεμόνων, κατεκλύσθη τὸ Βυζάντιον καὶ ἡ λοιπὴ ἐπικράτεια ἀπὸ Δυτικούς ἱερωμένους. Ἡ ἱστορία μᾶς λέγει, ὅτι ἓνας ἀπὸ τοὺς πολίτας τοῦ Διδυμοτείχου, ὑποπτευθεὶς μοιχείαν τῆς γυναικὸς του, καὶ μὴ πειθόμενος εἰς ὀρκωμωτικὰς ἀπαρνήσεις, τῆς ἐζήτησε νὰ τὸν πιστώσῃ μὲ πυρακτωμένον σίδηρον. « Αἱ πίστεις δὲ ἦσαν, » σίδηρον αὐτὴν ἐπὶ τῷ χεῖρι δεξασθαι ἐκφλογωθέντα· ἄλλως » γὰρ πείθεσθαι μὴ δύνασθαι ». Ἡ μοιχαλὶς (διότι ἀληθῶς ἱστορεῖται τοιαύτη), φρίξασα εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ πυρωμένου σιδήρου, ἐπρόσφυγεν εἰς τὸν τότε ἀρχιερέα τοῦ Διδυμοτείχου, ὅστις ἐσεβάζετο ἀπὸ τοὺς πολίτας ὄχι μόνον ὡς ἅγιος, ἀλλὰ καὶ ὡς προορατικὸς τῶν μελλόντων, καὶ θαυματουργός, παρακαλοῦσα νὰ πείσῃ τὸν ἄνδρα τῆς, νὰ μὴ τὴν ἀναγκάσῃ εἰς τὴν διὰ πυρὸς δοκιμασίαν. Ὁ Ἀρχιερεὺς, ἀφοῦ ἐξομολογήσας τὴν γυναῖκα ἐβεβαιώθη τὰ περὶ τῆς μοιχείας, τὴν ἐσυμβούλευσε νὰ δεχθῇ θαρρόυσα τοῦ ἀνδρὸς τὸ πρόβλημα, μὲ ὑπόσχεσιν ὅτι δὲν θέλει τὴν βλάψειν. Ἐπραξεν ἡ γυνὴ τὰ συμβουλευόμενα, δὲν ἐβλάφθη ἀπὸ τὸν πυρωμένον σίδηρον, καὶ οὕτως ἐδιάλυσε τὰς ὑποψίας τοῦ ἀνδρὸς τῆς (Καντακουζην. Ἱστορ. III, 27, ἔτ. 1341). Τοῦτο δὲν δείχνει, ὅτι οἱ Ἀνατολικοὶ ἐμεταχειρίζοντο τὰς Κρίσεις τοῦ Θεοῦ· ἐκ τούτου ὁμως συμπεραίνεται ὅτι τὰς ἐπίστευαν ὡς οἱ Δυτικοί, καὶ τὸ ἀσεδέστερον, ὅτι καὶ ἐδύναντο οἱ ἱερεῖς μὲ προσευχὰς ἢ θαυματουργίας νὰ δεκάσωσι τὸν ἀδίκαστον κριτὴν Θεόν.

ΚΡΙΤΆΡΙΟΝ, Δ. (craie) Γρ. Κρητάριον καὶ ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 551, 721.

ΚΡΟΚΪΔΙΟΝ. Πληθ. Τὰ Κροκίδια, D.

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΈΑ, ἡ κόπρος τῆς Σαύρας, τῆς ὀνομαζομένης Χερσαῖος κροκόδειλος, καὶ Ἀσκαλαβώτης καὶ

Γαλεώτης, και Κωλώτης, Ἑλλ. Κροκοδειλέα, Ἑλλ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 68, pag. 292), οἱ Ἄραβες συναγοῦν τὴν κόπρον ταύτην, και φέροντες τὴν πωλοῦν εἰς τὴν Αἴγυπτον. Ταύτην τὴν κόπρον νοεῖ ὁ Ἄριστοφάνης λέγων (Νεφ. 173)

Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.

Οἱ παλαιοὶ τὴν ἐμεταχειρίζοντο ὡς ἰατρικὸν διαφόρων φυμάτων τοῦ προσώπου, ἔπειτα και ὡς σιλβωτικόν. Ἀπὸ τοὺς Γραικο-ρωμαίους ὠνομάζετο Κροκοδειλιάρα, Δ.

ΚΡΟΚΟΛΥΚΗΣ, ἀρσ. και ΚΡΟΚΟΛΥΚΙΟΝ, οὐδετ. φέρων ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Λύκιον Ἰνδικόν, ὃ παρά τοῖς » ἰδιώταις λέγεται Κροκολύκης » και « Βετονίκη, τὸ παρά » τοῖς ἰδιώταις λεγόμενον Κροκολύκιον ». Περί τούτου ὁ Διοσκορίδης (I, 132) « Λύκιον, ὃ ἔνιοι Πυξάκανθαν καλοῦσι, » δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες » Λύκιον, διότι « Φύεται » πλείστον ἐν Καππαδοκίᾳ και Λυκίᾳ » Κροκολύκιον δὲ ἀπὸ τοὺς μεταγενεσέρους, διότι τὸ ἀπὸ τοῦ καρποῦ χύλισμα εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν Διοσκορίδην « Χρώματι κροκῶδες, οἶόν » ἐστὶ τὸ Ἰνδικόν ». Τὸ Ἰνδικόν τοῦτο Λύκιον γίνεται « Ἐκ » θάμνου τῆς λεγομένης Λογχίτιδος » (Διοσκορίδ. αὐτόθ.) και νομίζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους ὠνομαζόμενον Catechu (cachou) ἢ δὲ θάμνος ἢ Λογχίτις, ἢ *Serapias lingua* (ἴσ. *Elléborine à languette*).

Τὸ δὲ Λύκιον, ἢ Πυξάκανθα, τὸ κοιν. Κροκολύκιον, ὠνομάσθη ἀπὸ τοὺς φυτολόγους : *Lycium Europœum* (*Lyciet d'Europe*) εἰς δίσκρισιν τοῦ Ἰνδικοῦ Λυκίου. Ἄγνωῶ διὰ τί τὰ Γλ. τὸ ὠνόμασαν και Βετονίκην.

ΚΡΟΚΟΤΤΑ, Δ. τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Πορφύριον, ὡς ὄνομα Ἰνδικόν τῆς Ὑαίνης (*Hyène*), μεταφερμένον εἰς τὴν

Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ιδιότητ. VII, 22) ἀρσ. καὶ τετρασυλλάβως, Κοροκόττας.

ΚΡΟΜΑΪΔΑ ἢ ΚΡΟΜΑΔΙΑ, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 50, pag. 459) φθαρμένον, ὡς λέγει, ἀπὸ τὸ Κουρμάδα (dattier) μ' ὄλον ὅτι δὲν ἔχει τί κοινὸν μ' ἐκείνην. Τὰ φύλλα τῆς ὁμοιάζουν τὰ φύλλα τῆς Ἀνδράχνης, καὶ ὁ καρπὸς τῆς γλυκὺς τὴν γεῦσιν.

ΚΡΟΜΜΥΔΟΦΥΛΛΟΝ, Δ. Οὕτως ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην τὸ Δίκταμον, καὶ Δίκταμνον, Ἑλλ. (Dictame), κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, σελ. 42) περὶ τοῦ ὁποίου διζᾶζω. Εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxiii) τὸ Δίκταμον τοῦτο φέρει Γραικικὸν ὄνομα Στοματόχορτον. Ὄνομάζετο καὶ « Ἄγρια « γλήχων » κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 37). Τῶν φυτολόγων τὸ *Origanum Dictamus* (Dictame de Crète).

ΚΡΥΪΔΑ, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 259), φέρων καὶ παροιμίαν : « Ὁ Θεὸς μετὰ (γρ. κατὰ) τὰ ροῦχα μερίζει καὶ » τὴν κρυάδα » τὴν καὶ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 320) μνημονευθεῖσαν.

ΚΡΥΪΤΡΑ, μὲ συνών. Κρυφτὴ, Κρυψιά, Χωσία, Σ. Κρυπταρέα, Δ. Λέγεται καὶ * Κρυψάνα.

* ΚΡΥΨΑΝΑ. ΚΡΥΨΙΑ. Ζ. Κρύφτρα.

ΚΡΩΜΑΤΙΚΟΣ, Δ. πετρώδης (pierreux). Ἐσώζετο ἡ λέξις διὰ τοῦ ρ εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Εὐσταθίου (Ἰλιάδ. β', σελ. 330) ὅστις ἐξηγῶν τὸ διὰ τοῦ λ Κλωμακόεις τοῦ Ποιητοῦ, λέγει : « Φυλάττεται δὲ ἡ λέξις εἰσέτι καὶ νῦν, εἰ καὶ « μὴ ἀκραιφνῆς ἀλλ' ὑποβάρβαρος, περὶ που τοὺς Παφλαγόνας » « οἱ Κρωματικοὺς τόπους, τοὺς πετρώδεις καὶ οὐ ῥᾶον » « ἀναβαινομένους φασί ».

ΚΥΚΛΑΡΙΟΣ, Δ. Κυκλαρίους ὠνόμαζαν ἰδίως τοὺς ἀτάκτους Μοναχοὺς, τοὺς γυρίζοντας ἀπὸ μοναστήριον εἰς μοναστήριον. Κυκλάριον ὁμως γενικώτερον συγχωρεῖται νὰ ὀνομαζώμεν καὶ τὸν ὅστις περιέρχεται ἀργὸς, ὡς συνών. τοῦ Γυρισῆς (Ἄτακτ. IV, σελ. 90).

ΚΥΚΛΟΠΟΔΕΣ, Δ. Τὸ ἐνικ. Κυκλόπους (Raquette) με ἐξήγησιν: *Calcei circulis ferreis in soleis muniti, quibus nives montium calcare licet*, ἤγουν, Ὑποδήματα με πάτους κυκλωμένους ἀπὸ σίδηρον, χρήσιμα εἰς διάβασιν βουνῶν χιονισμένων· καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Θεοφάνην: « Λαβῶν πενήκοντα Ἄλανοὺς, καὶ ὑπερβάς μετὰ « κυκλοπόδων τοὺς χιόνας τῶν Καυκασίων ». Οἱ Ἄλανοὶ ἔθνος Σκυθικὸν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σαρματίας εἶν' οἱ πρόγονοι τῶν σημερινῶν Λιτουανῶν (Lithuaniens). Ὅχι μόνον αὐτοὶ, ἀλλὰ καὶ ὅλοι κοινῶς οἱ περὶ τὸν Καύκασον, καὶ οἱ περὶ τὰ ἄλλα βουνὰ Σκύθαι, τὰ αὐτὰ ὑποδήματα ἐμεταχειρίζοντο, τὰ ὅποια καὶ σήμερον ἀκόμη ὑποδέονται, οἱ ἀπόγονοι τῶν Τάταροι, εἰς προφυλακὴν ὀλισθημάτων, ὅταν διαβαίνωσι σκεπασμένους ἀπὸ πάγον ἢ χιόνα ὄρεινους τόπους. Οἱ Γάλλοι τὰ ὠνόμασαν Raquette, διὰ τὴν ὁμοιότητά των πρὸς τὴν κυρίως λεγομένην Raquette, ὄργανον τῶν σφαιριζόντων εἰς τὸ ὀνομαζόμενον *jeu de paume* γυμνάσιον.

ΚΥΛΑΣ, Δ. εἶδος ἰχθύος, Λάριμος, Ἑλλ. τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλιευτ. III, 399), ἂν πιστεύσωμεν τὸν σχολιαστὴν του, ὅστις τὸ ἐξήγει διὰ Γραικικοῦ ὀνόματος Κύλας. Τὰ Γλ. δὲν μας βοηθοῦν, ἐπειδὴ ὁ Ἡσύχιος τοῦτο μόνον φέρει: « Λάριμος, « ἰχθύς ποιός ». Φέρει δὲ καὶ ἐπίθ. « Λαριναῖον κύρτον οἱ « ἄλιεις, τὸν ἐκ λευκίας, ἢ μέγαν » καὶ « Λαρινευτής, « ἄλιεύς ».

ΚΥΝΑΣΤΡΟΝ, οὐδέτ. Δ. Κύων, καὶ Σείριος, Ἑλλ.

(la Canicule). Ὁ Ἱπποκράτης τὸν ὀνομάζει καὶ Ἄστρον, Ἑλλ. (Φοεσ. λέξ. Ἄσέρες), κατ' ἐξοχὴν δηλαδή· καὶ πρὸ τούτου ὁ Δυρικός Ἀλκαῖος (παρ' Ἀθην. I, σελ. 22), παραγγέλλων τοὺς συμπότας νὰ θεραπεύσωσι τὴν ἐκ τοῦ Κυνάστρου ξηρασίαν, μὲ τὴν οἰνοποσίαν,

Πίνωμεν, τὸ γὰρ Ἄστρον περιτέλλεται.

ΚΥΝΗΓΙΟΝ. Ζ. Ἱερακάρης.

ΚΥΝΟΚΑΥΜΑ, Δ. ζέση ὑπερβολικὴ συμβαίνουσα περὶ τὴν ἐπιτολὴν τοῦ Κυνάστρου. Ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. χ', σελ. 1255) λέγει « Τοῦ τοιούτου Κυνὸς ἐπιτέλλοντος, πολλοὶ « γίνονται καύσωνες· διὸ καὶ Κυνοκαύματα ἢ πολλὴ ὀμιλία « τούτους φησί ».

ΚΥΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Ὀψίγονος, Ἑλλ. (posthume). Τὰ Γλ. « Κυοφορούμενος, ὁ μετὰ θάνατον » τοῦ πατρὸς τικτόμενος, ἢ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ μετὰ τὸ γενέσθαι » τὴν διαθήκην ». Καὶ « Ποσοῦμος, ὁ κυοφορούμενος παῖς... » ὁ μετὰ τὴν διαθήκην τικτόμενος ».

ΚΥΠΕΪΡΙ. Ζ. Ζέρνα.

ΚΥΠΡΪΝΟΣ, Δ. Ζ. Χαβιάρι. Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 259.

ΚΥΠΡΪΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν: « Mensuræ vel vasis » species » (Μέτρου ἢ ἀγγείου εἶδος), καὶ εἰκάζει μὴπως ὀνομάσθη οὕτως, διότι ἦτο σκευασμένον ἀπὸ χαλκὸν τῆς Κύπρου νήσου. Ἴσως. Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Κύπρος, μέτρον » σιτήριον· ἢ κεφάλαιον ἀριθμοῦ » ὅπου οἱ κριτικοὶ ἐσημείωσαν τὰ ἐξῆς· ἀπὸ τὸν Ἐπιφάνιον: « Κύπρος, παρά τοῖς Ποντικοῖς, μέτρον ἐς ἰμοδίων δύο » ἀπὸ τὸν Πολυδεύκην, « Κύπρον, παρά Ἀλκαίω... καὶ Ἡμίκυπρον, παρ' Ἰππώνακτι ». Περὶ δὲ τῆς δευτέρας ἐξηγήσεως τοῦ Ἡσυχίου:

« Κύπρος, ... κεφάλαιον ἀριθμοῦ » εἶκασέ τις, μὴ ἀπὸ τοῦτο ἐγεννήθη ἢ κοιν. λεγομένη Τσίφρα, Δ. (chiffre):

ΚΥΡΑΝΙΣ, Δ.

ΚΥΡΙΑΚΗ, Δ. Σ. ἡ πρώτη τῆς ἐβδομάδος ἡμέρα (dimanche). Ἀπὸ τὸ Κύριος ἐπίθ. τοῦ Χριστοῦ. — 2) Κυριακή καὶ οὐδετ. τὸ Κυριακὸν (église, temple) ναὸς κυρίως καθωσιωμένος εἰς τιμὴν τοῦ Κυρίου, καὶ καταχρηστικῶς ἄλλου καθενὸς ἁγίου. Ἐκ τοῦ Κυριακοῦ ἐσχηματίσθη τὸ Γερμανικὸν Kirche, ἂν καὶ τινες Γερμανοὶ ἐτυμολόγοι διςάζωσι περὶ τούτου.

ΚΥΡΙΟΣ, Dominus, Ῥωμ. (seigneur, maître). Κυριότης, Dominatus, Ῥωμ. (seigneurie), κατὰ τὰ Γλ: « Dominatio, τυραννίς δεσποσύνη ». Ἄν ἐξετάσῃς τῆς λέξεως τὴν δύναμιν, Κύριος ἀληθῶς λέγεται ὅστις ἐξ ἰδίας φύσεως ἔχει πληρεσάτην ἐξουσίαν πράγματος ἢ προσώπου τινός, γὰρ τὸ μεταχειρισθῆ, ὡς θέλει: « Κῦρος, ἐξουσία » καὶ « Κυρία, ἢ κατὰ φύσιν ὑπάρχουσα δύναμις » λέγει ὁ Φώτιος. Καὶ εἰς ταύτην τὴν σημασίαν τὸνομα Κύριος χρεωθεῖται ἐξαιρέτως εἰς μόνον τὸν δημιουργὸν Θεόν, « Τὸν μόνον δυνάστην, » βασιλέα τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριον τῶν Κυριεύοντων » ὡς τὸν ὀνομάζει ὁ Ἀπόστολος (Α΄, Πρὸς Τιμόθ. 5', 15), Κυριεύοντας ἐδῶ νοῶν, ὅχι μόνον τοὺς βασιλεῖς καὶ μονάρχους, οἱ ὅποιοι ἐσφτερίσθησαν τολμηρῶς τοῦ μόνου Κυρίου Θεοῦ τὸ ἐπίθετον ὀνομαζόμενοι καὶ αὐτοὶ Κύριοι σχετικῶς πρὸς ὅσους ὑπέταξαν βιαίως εἰς τὰ ἴδια τῶν θελήματα, ἀλλὰ γενικώτερον καὶ τοὺς ὅσοι ἐξουσιάζουν δούλους αἰχμαλώτους ἢ ἀγορασούς, ὅσοι εἶναι « Κατὰ σάρκα κύριοι » ὡς ἀλλοῦ (Πρὸς Ἐφεσ. 5', 5) τοὺς ὀνόμασε, παραγγέλλων γὰρ μεταχειρίζονται τοὺς δυσυχεῖς δούλους τῶν, συλλογιζόμενοι, ὅτι ἔχουν καὶ αὐτοὶ Κύριον τὸν ἐν οὐρανοῖς, ὅστις θεὸν γνωρίζει κυρίου καὶ

δούλους ἐπὶ γῆς ἀλλ' ἀπροσωπολήπτως τοὺς κυβερναῖοις ὡς τέκνα του « Καὶ προσωπολήψια οὐκ ἔστι παρ' αὐτῶ ».

Τόσον αἰσχρὸν ἐκρίθη εἰς τὰ ἐλεύθερα ἔθνη τὸ ἐπίθετον Κύριος ἢ Δεσπότης, ὥς καὶ αὐτοὶ οἱ δουλωταὶ τῶν ἐθνῶν ὑπεκρίθησαν ὅτι τὸ ἀποσρέφονται. Ὁ Αὐγουστος Καῖσαρ, ὅχι μόνον ἐμπόδισε διὰ ψηφίσματος δημοσίου, νὰ μὴ τὸν ὀνομάξῃ κανεὶς Κύριον (*Dominum*), ἀλλ' οὐδ' ἀπὸ τοὺς οἰκογενεῖς του ὑπέφερε νὰ λέγεται σεβασικῶς Κύριος (Ἰδ. *SUETON. Octav. § 53*). Ὁ διάδοχός του Τιβέριος, ὅχι ὀλιγώτερον ἐκείνου ὑποκριτής, ἀλλὰ πολὺ δεσποτικώτερος, ἀπεγράφη καὶ αὐτὸς μὲ ὀργὴν τὸν τίτλου Κύριος (*IDEM, Tiber. § 27*). Ἐμεινεν εἰς τὸν μετὰ σχεδὸν 70 ἔτη τυραννήσαντα αἰμοδόρου Δομιτιανόν, νὰ μὴν ἀρκεσθῇ μὴδ' εἰς τὸ Κύριος, ἀλλὰ νὰ προσλάβῃ καὶ αὐτὸ τοῦ Θεοῦ τὸ ὄνομα, προσάσων νὰ γράφονται τὰ ψηφίσματά του μὲ ταύτην τὴν ἀρχὴν : *Dominus et Deus noster hoc fieri jubet* (*IDEM, Domit. § 13*), ἤγουν « Ὁ Κύριος καὶ Θεὸς ἡμῶν τοῦτο γενέσθαι κελεύει »· εἰς τοῦτο καὶ ἀμεμπτος, ὅτι ἐφανέρωσεν ἀνυποκρίτως τῆς ψυχῆς του τὴν διάθεσιν. Ἐπειδὴ μόνος ὁ Θεὸς εἶναι τῶν τε κύριος, ὅστις θελεῖ νὰ λέγεται κύριος, ἐπιθυμεῖ ἀκολούθως καὶ ἐξουσίαν ἰσόθεον.

ΚΥΡΙΟΤΗΣ (*Z. Κύριος*). — 2) Κυριότης, τίτλος φιλοφρονητικός, « Ἡ κυριότης σου » Δ. ἔλεγον, ὡς λέγομεν σήμερον Ἡ αὐθεντία σου *vestra dominatio*, Ῥωμ. (*votre seigneurie*).

ΚΥΡΙΟΦΥΛΟΝ. ΜΟΛΕΑΣ ΦΪΛΛΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : *Folia fraxini* (*feuilles de frêne*). Τὸ ἔγραψεν ὡς τὸ εὐρηκεν εἰς ἱατρικὰ Γλ. ἀντὶ τῆς ὀρθῆς γραφῆς, ΚΗΡΙΟΦΥΛΟΝ, ΜΕΛΙΑΣ ΦΥΛΛΟΝ. Ἀπὸ τῆς Μελίας (*frêne*) τὰ φύλλα συναίγεται τὸ Μάμμα, ὕλη ὁμοία τοῦ κηρίου (*cire*) τὴν σύσασιν. *Z. Μάμμα*.

ΚΥΡΙΤΖΕΥΤΑΖΩ, Δ. Ἐπλασε ῥῆμα ἀνύπαρκτον, διότι δὲν ἐκατάλαβε τὴν φερομένην ἀπὸ βάρβαρον παιητὴν μαρτυρίαν :

Εἰς μίον τὸν ΚΥΡΙΤΖΕΥΤΑΣΕ, καὶ ὀμπρός [του] γονατίζει.

Γράφε ΚΥΡΙΤΖΗ ἘΦΘΑΣΕ, ἤγουν τὸν Κύριον της, τὸν πατέρα της (elle atteignit subitement son père, et se prosterna devant lui).

ΚΥΡΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΣΜΥΡΝΗΣ. Ζ. Θεολογία.

ΚΥΡΟΥΔΑ, με συνών. Μάμμη, Δ. grand'mère.

ΚΥΣΙΡΙΣ, Δ.

ΚΩΔΙΚΕΥΩ, Δ. Λέξιν ἀνύπαρκτον ἔπλασεν, ἀπὸ κακὴν γραφὴν τῆς φερομένης μαρτυρίας « Κωδικεύοντας νὰ πνίγει » ἀντὶ τῆς ὁποίας γράφε « Κινδυνεύοντας νὰ πνιγῇ ».

ΚΩΔΙΞ, Δ.

ΚΩΔΟΡΑΒΔΙΟΝ, Δ. τὸ ῥαβδίον με τὸ ὁποῖον οἱ χυδαῖοι διδάσκαλοι ῥαβδίζουν γυμνά τὰ ὀπίσθια τῶν μαθητῶν (verges, πληθ.), Σκυταλὶς ἢ Σκυτάλη, Ἑλλ.

Ἐκ τούτου ἔχεις νὰ σχηματίσης καὶ ῥῆμ. * Κωλοραβδίζω (battre de verges, fustiger).

ΚΩΝΑΡΑ καὶ Κωνάρια οὐδετ. πληθ. Δ. τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα με διπλασιασμὸν Κοκωνάρια, ἢ Κουκουνάρια (pignons). Ἀπὸ τὸ Κῶνος, Ἑλλ. (pomme de pin).

ΚΩΝΕΙΟΝ. Ζ. Μαγκοῦνα.

ΚΩΝΤΙΚΑΣ, Σ.

ΚΩΡΆΛΛΙΟΝ. Ζ. Λιθόδενδρον.

Λ.

ΛΑΒΑΝΤΙΣ. Ζ. Καλογερεικόχορτον.

ΛΑΒΑΡΟΝ, ἢ ΛΑΒΩΡΟΝ, Δ.

ΛΑΒΙΚΛΑ, Δ. με ἐξήγησιν, Lebes, Lebicula, Ῥωμ. ὡς νὰ ἐπαράγεται ἀπὸ τὸ Λέβης, Ἑλλ. (marmite). Ἡ λέξις ἦτο κοινὴ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους (ἴσως ἔτι καὶ σήμερον σωζομένη), ὡς φαίνεται, ἐκ τῆς ὁποίας φέρει μαρτυρίας ἀπὸ τὸν Πολυδεύκην : « Οὓς μὲν Δίσκους καλοῦσιν, ἐρεῖς » Κύκλους ἀργυροῦς, ἢ Χεύματα ἀργυρᾶ, ἢ Πίνακας ὡσπερ τὰς Λαβίκλας ὀνομαζομένας, Πίνακας κοινούς (ἴσως κοινῶς), καὶ τοὺς ἐλάττους, Πινακίσκους ». Ἄν δὲν ἀπατῶμαι, ἡ λέξις παράγεται ἀπὸ τὸ Navicula, Ῥωμ. Λαβίκουλα (nacelle) συγχομμένον εἰς τὸ Λαβίκλα, καθὼς ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 347) μετὰ διπλῆν συγχοπὴν ὠνομάσθη Ναῦκλα. Ἡ δὲ τροπὴ τοῦ ν εἰς λ ἠκολούθησε τὸν χυδαῖσμόν τοῦ Λίτζα, ἀπὸ τὸ Νύσσα, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 293).

ΛΑΒΡΆΚΙ, Σ. Λαυράκιον, Δ. ὑποκορ. τοῦ Λάβραξ, Ἑλλ. (Loup de mer). Εἶναι καὶ ἄλλο εἶδος ποταμίου λάβρακος (Ἄτακτ. I, σελ. 230) ὀνομαζόμενον Λαβράκιον (brochet).

ΛΆΒΩΡΟΝ. Ζ. Λάδαρον.

ΛΑΓΑΡΌΣ (Ἄτακτ. II, σελ. 217). Λαγαρόν σεμιδάλιον ὀνομαζοῦν οἱ Χῆοι, τὸ καθαρόν.

ΛΑΓΟΚΟΙΜΗΤΙΑ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 17, pag. 40) ὅστις τὸ γράφει Λαγοχιμιθία (Lagochimithia), λέγων ὅτι οὕτως ἤκουσεν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Κρήτην τὸ Ἡλιόχρυσον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν καὶ ἐτυμολογῶν αὐτὸ ἐκ τοῦ ὅτι εἰς αὐτὸ μάλιχα διατρίβουν οἱ λαγοί. Τὸ Ἡλιόχρυσον ὁμῶς δὲν εὐρίσκεται πλὴν εἰς τὸν Πλίνιον (XXI, 11, et 25), ὅστις λέγει, ὅτι τινὲς τὸ ὠνόμαζαν καὶ Χρυσάνθεμον. Ὁ Διοσκορίδης (IV, 57) τὸ ὀνομάζει καὶ Ἐλίχρυσον καὶ Χρυσάνθεμον, διάφορον ὁμῶς ἀπὸ τὸ ἰδίως λεγόμενον Χρυσάνθεμον, τοῦ αὐτοῦ Διο-

σκορίδου (IV, 58), *Gnaphalium stoechas* τῶν φυτολόγων. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxx) φέρει δύο ὀνόματα Γραικικά, Καλοκοιμηθίσις, καὶ Δάκρυα τῆς Παναγίας. Τὸ πρῶτον ἴσως ἔπρεπε νὰ ᾔηται Λαγοκοιμηθίσις, διὰ νὰ συμφωνῇ κὰν ποσῶς μὲ τὸν Βελώνιον καὶ μὲ τὸν Δ. ἤγουν Λαγοῦ καιμητήριον ἢ κοιτῶν.

Ὁ Βελώνιος ὁμοῦς κατωτέρω (Observat. I, 26, pag. 61) ὀνομάζει φυτὸν Λαγοχυμένη, καὶ τὸ ἐξηγεῖ λέγων: « *La-* » *gochymeni, c'est-à-dire, Giste de lièvre* ». Οἱ Κρητικοὶ (προσθέτει) ἐπειδὴ ἡ νῆσος δὲν φέρει ὀρίγανον, τὸ μεταχειρίζονται ἀντὶ ὀρίγανου εἰς τὰ ἡδύσματα καὶ ἔχει τὴν αὐτὴν ὄσμην καὶ γεῦσιν μὲ τὴν Ἡρακλεωτικὴν ὀρίγανον, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (III, 32) καὶ οἱ κέοι φυτολόγοι *Origanos Heracleotica*, ἢ αὐτὴ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. herb. pag. 95) καὶ ἡ τοῦ Θεοφράστου Μέλαινα ὀρίγανος. Πιθανὸν ὅτι ἡ Λαγοχυμένη εἶναι ἡ ἄλλη ὀρίγανος, ἢ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον ὀνομαζομένη Λευκὴ ὀρίγανος, ἀπὸ δὲ τοὺς φυτολόγους *Origanum Creticum*. Ὁ Δ. εἰς τὴν λέξ. Λαγοκύμινον, φέρει σιμὰ τῶν ἄλλων εἰς μαρτυρίαν, καὶ τὴν Λαγοχυμένην ταύτην τοῦ Βελωνίου, νομίσας, ὡς φαίνεται, ὄχι ἀπιθάνως, ὅτι ἡ Λαγοχυμένη εἶναι λέξις φθαρμένη ἀπὸ τὸ Λαγοκύμινον. Ἀλλὰ τοῦτο τοῦ παρακ. Ἑλλ. τὸνομα ἐδόθη ὡς συνών. εἰς τοῦ Διοσκορίδου (IV, 17) τὸ φυτὸν Λαγώπους, τὸ ὁποῖον τινὲς ἐνόμισαν τὸ αὐτὸ καὶ τοῦ Ἱπποκράτους τὸν Λαγώπυρον, καὶ τὸ ὠνόμασαν *Trifolium argense* (SPRENGEL, σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. II, pag. 580-581). Λαγωκύμινον, κατ' ἄλλους ὠνομάσθη τὸ Ἄμι τοῦ Διοσκορίδου (III, 70). Ζ. Ἄμι.

ΛΑΓΟΚΥΜΙΝΟΝ, Ζ. Λαγοκοιμητία.

ΛΑΓΟΧΙΜΙΘΙΑ. Ζ. Λαγοκοιμητία.

ΛΑΓΡΟΣ, Δ. κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ Λαγάρος, Ἑλλ.

(mince, vide). Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον: « Λα-
» γόνα οἶον ἐνθεῖσα τῷ σίχῳ, λαγαρόν ἐποίησε καλεῖσθαι,
» ὅπερ ἢ χυδαία γλώσσα, Λαγρόν λέγει ».

ΛΑΓΩΓΗΡΩΣ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Σουΐδαν: « ΜΥ-
» ΞΟΣ, ὁ Λαγώγηρος παρ' ἡμῶν». Ἄλλ' οἱ κριτικοὶ ἰσχυρίζον-
ται, ὅτι πρέπει νὰ γραφῆ « ΜΥΟΞΟΣ, ἢ ΜΥΩΞΟΣ ». Ἐξηγεῖ ἀλλοῦ καὶ παροιμίαν ἐκ τούτου ὁ αὐτὸς Σουΐδας:
» Βαβαί Μύξος· ἐπὶ τῶν κομπαζόντων καὶ μεγαλαυχούντων·
» Μύξος γὰρ ἐγένετο τῆς Ἀρτέμιδος ἱερεὺς, ἀσειῶς τις καὶ
» μεγάλαυχος ».

ΛΑΔΑΝΟΣ. Ζ. Ἀλάδανος.

ΛΑΔΟΥΡΓΙ, Δ. ἤγουν Λαδούργιον, Ἐλαιουργεῖον, Ἑλλ.
(lieu où l'on fabrique l'huile).

ΛΑΔΩΝΙΔΑ καὶ ΛΑΔΩΝΙΣ, Δ. ἡ δάφνη (Laurier).

ΛΑΘΡΟΓΑΜΙΑ, Δ. Λαθρογαμία, Ἑλλ. (mariage
clandestin).

ΛΑΘΡΟΦΑΓΩ, Δ. Λαθροφαγῶ, Ἑλλ. (manger en
cachette).

ΛΑΘΥΡΙ. Ζ. Λατύρι.

ΛΑΪΤΗΣ, Δ. (Plébéien, Prolétaire). Ἀπὸ τὸ Λαῖτος
ἢ Λαῖτος, καὶ Λήϊτος, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον τὸ Δημόσιος (pu-
blic). Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Λαῖτῶν, τῶν δημοσίων τόπων »
καὶ « Λαῖτον, τὸ ἀρχεῖον » (ἢ κατὰ τὸν Σουΐδαν « τὸ Πρυ-
» τανεῖον ») καὶ « Λῆτον, δημόσιον ». Καὶ Λεῖτον ἢ Λεῖτον,
Ἑλλ. (ἐπειδὴ ἔλεγαν Λαῶς καὶ Λεῶς), ὅθεν ὁ Λειτουργὸς ὁ
τὰ δημόσια ἐργαζόμενος, ὁ ὑπηρέτης τοῦ λαοῦ, ἢ Λήϊτον,
Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡρόδοτον (VII, 197): « Λήϊτον δὲ καλέουσι
» τὸ Πρυτανήϊον οἱ Ἄχαιοί ». Οἱ γραμματικοὶ προκρίνουσι
τὴν διὰ τοῦ η̄ γραφὴν (BEKKERI, *Anecd.* pag. 277):

« Λειτουργεῖν, οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ ἠ ἔλεγον, Λη-
 » τουργεῖν· λητός γάρ ἐστι δημόσιον ἀρχεῖον. Οἱ οὖν ἐν τῷ
 » λητῷ ἐργαζόμενοι, οὗτοι Λειτουργοῦσιν (γρ. Λητουργοῦ-
 » σιν), ὅπερ νῦν διὰ τῆς εἰ διφθόγγου λέγεται ». Ὁ Δ. φέρει
 ἀπὸ παλαιὰ λεξικά καί: « ΛΙΤΕΙΟΝ ἢ βακτηρία » καὶ Ῥωμ.
 « *Lituus baculus* ». Γράφει ΛΙΤΥΟΝ, τὴν βακτηρίαν
 τὴν ὁποίαν ἐκρατοῦσαν οἱ οἰωνοσκόποι, ὅτε ἐμαντεύοντο, ὡς
 τὸ ἐξηγεῖ ὁ Πλούταρχος (Ῥωμύλ. § 22, σελ. 56) « Φορεῖν
 » ἐπὶ μαντικῇ τὸ καλούμενον Λίτυον. Ἐστὶ δὲ καμπύλη ράβδος,
 » ἣ τὰ πλυνθία καθεζομένου, ἐπ' οἰωνῶν διαγράφει ». Ὡς
 Λεῖτουργοί, ἔφεραν εἰς τὴν χεῖρα καὶ τὸ * Λίτυον μὲ τὸ ὁποῖον
 ἀναλογεῖ ἢ κοινῶς λεγομένη Πατερίτσα τῶν ἐκκλησιαστικῶν
 ἀρχιερέων μας. Λεῖπει ἀκόμη ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά ἡ λέξις
 * Λίτυον.

Λειτουργοὺς λοιπὸν εὐλόγως ἐμποροῦμεν νὰ ὀνομάσω-
 μεν, διὰ τὰς εὐνομουμένας πολιτείας, ὅλους τοὺς ἀρχοντας
 καὶ ἐξαιρέτως τοὺς ὑπὸ τὴν Νομοτελεστικὴν ἀρχὴν ὑπηρέτας
 (*ministres d'état*)· καθὼς καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διά-
 λεκτον Λεῖτουργοί (*ministres*), τοῦ Χριστοῦ δηλαδὴ,
 ὀνομάζονται οἱ ἱερεῖς, καὶ τὸ ἔργον των γενικῶς Λεῖτουργ-
 γία (*ministère*), καὶ εἰδικῶς αὐτὴ τοῦ μουσικοῦ δεῖπνου ἢ
 Λειτουργία (*messe*).

Οἱ δὲ τῶν δεσποτῶν ἢ ἀπολύτων ἡγεμόνων ὑπηρέται δὲν
 εἶναι οὐδὲ πρέπει νὰ λέγωνται Λεῖτουργοί, ἀλλ' Ὑπουργοί,
 ἐπειδὴ ἐργάζονται ὄχι τὴν θελήσειν τῶν Λαϊτῶν, ἀλλὰ θελή-
 ματα καὶ προσάγματα δεσπότου.

ΛΑΚΚΑ, θηλ. ΛΑΚΚΟΣ, ΛΑΚΧΑΣ καὶ ΛΑΧΑΣ,
 ἀρσ. Δ. εἶναι ὁ αὐτὸς καὶ ὁ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 476)
 ὀνομασθεῖς Λακχᾶς ἢ Λακᾶς.

ΛΑΚΚΟΥΔΙ, Σ. Λακούδη, Δ. ἀπὸ τὸ Λακκίδιον ὑποκορ.

τοῦ Λάκκος, Ἑλλ. καὶ κοιν. Λακκίδιον ὀνομάζεται, τὸ πρὸς τὸ μάγουλα κοίλωμα (fossette des joues). — 2) Τὸ τοῦ πώγωνος (fossette du menton). — 3) Τὸ τοῦ στήθους (fossette du cœur).

ΛΑΚΡΑ, Δ. με ἐξήγησιν Ardeola (héronneau) εἶδος ὄρνέου, τοῦ Ἐρωδιοῦ, Ἑλλ. Οἱ Γραικοὶ τὴν ὀνόμαζαν καὶ Ἀρδιόλαν, Δ. « Ἐρωδιός, εἶδος ὄρνέου » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ με ἀφαιρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ στοιχείου « Ῥωδιὸν τὸν Ἐρωδιὸν » ὁ αὐτὸς, ὅστις φέρει καὶ ἄλλο ὄνομα τοῦ ὄρνέου « Νυκταίετος, » ὄρνις ἱερὸς Ἡρας, ὁ καὶ Ἐρωδιός ». Νυκταίετον πιθανὸν εἶναι τὸν ὀνόμασαν, διότι τολμᾷ νὰ ἀντιπαλαίῃ τὸν Ἄετον, ὡς ἴσασκε ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσὸρ. IX, 2, § 6), « Πολεμεῖ » καὶ Αἰετὸς καὶ Ἐρωδιός· γαμψώνυχος γὰρ ὢν ὁ Αἰετὸς ἐπιτιθεται· ὁ δ' ἀποθνήσκει ἀμυνόμενος ».

ΛΑΚΤΑ, Δ. με ἐξήγησιν, Species casia. Ἀλλὰ τὸ Casia ἀπαντᾷται εἰς τὸν Βιργίλιον, ὡς φυτὸν ἀγαπώμενον ἀπὸ τὰς μελίσσας (VIRGIL. Georg. II, 213),

Vix humilis apibus casias, roremque ministrat,

τὸ ὁποῖον κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. Herbar. I, pag. 144) εἶναι τὸ Daphne Cneorum τῶν φυτολόγων. Ζ. Λακτογονία.

ΛΑΚΤΟΓΟΝΙΑ, Δ. με διάφ. γραφ. ΛΑΚΤΟΚΟΝΙΑ καὶ ἐξήγησιν Θυμελαία, Ἑλλ. Ἡ Θυμελαία εἶναι τῶν φυτολόγων ἢ Daphne Cneorum (Cneorum). Ζ. Λάκτα. Λέγει περὶ αὐτῆς ὁ Διόσκοριδης (IV, 173) « Θυμελαίαν, οἱ δὲ, Χαμελαίαν, οἱ δὲ Πυρὸς ἄχνην, ἢ Κνήσρον, ἢ Κνέωρον καλοῦσι ». Ὁ Ἡσύχιος φέρει: « Κνέωρον, φυτὸν τι... ᾧ εἰς γάθαρσιν » χρώνται κ. τ. λ. » καὶ ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, « Κνή-

» *σραν*, τὸ Κνέωρον ». Τὰ φύλλα τοῦ φυτοῦ ἰδίως ὠνομάζοντο Κνέωρον, ὁ δὲ καρπὸς, ὅμοιος τοῦ καρποῦ τῆς μυρσίνης, ἐλέγετο Κνίδιος κόκκος, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης. Καὶ τοῦτον ἐμεταχειρίζοντο ὡς καθαρτικὸν φάρμακον οἱ ἰατροί.

ΛΑΚΩΪΟΝ ἌΓΡΙΟΝ, Δ. με συνών. (ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ.)
Μώλυ. Ζ. Ἄρμαλα.

ΛΑΛΑ, Σ. Δ.

ΛΑΛΑΓΓΙΟΝ. Ζ. Ξηροτήγανον.

ΛΑΛΑΖΙΝ, οὔσ. οὔδετ. Ζ. Χαλάζιν.

ΛΑΛΩ. Παροιμ. Ὅσιν δὲν λαλεῖ τὸν θάπτουν.

ΛΑΜΒΑ, Δ.

ΛΑΜΒΔΑΡΑΪΑ, Δ. ἴσ. συνών. τοῦ Ζευκτὸν, κοιν. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, 156 καὶ 419). Ἐλέγετο καὶ Καπρίολος (*chevron*), Δ. ἀπὸ τὸ *Carpeolus*, Ῥωμ. (*chevreau*). Τὰ Γλ. « Καπρίολος, ἔρεισμα τῆς σέγης ». Ἰδ. καὶ Λεξικ. Γρατικογερμαν. Σνεϊδέρου λέξ. Λαμβδάρειοι.

ΛΑΜΙΓΓΑ, Δ. ἀπὸ τὸν Κρούσιον (*Turcogræc. pag. 209*), καὶ τὸ ἐξηγεῖ *Catti species apud Cyprios* (εἶδος κάττου, εἰς τὴν Κύπρον). Ἀπατήθη ἀναγνώσας χωρὶς ἀρκούσαν προσοχὴν τὸν Κρούσιον, ὅστις λέγει ἐξ ἰστορίας Κυπρίου τινός, ὅτι εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὄρος τῆς Κύπρου, εὐρίσκεται τὶ ζῶον τετράπουν, τὸ μέγεθος ἵππου, τὸ σῶμα καὶ τὴν οὐρὰν ὅμοιον ὄφειως, ἀνθρωποβόρον καὶ ἀκαταμάχητον, ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Κυπρίους Λάμιγγα. Ἄλλως νὰ τὸ πολεμήσῃ δὲν δύνανται, πλὴν μὲ κάττους (πολὺ μεγαλητέρους εἰς τὴν νῆσον ταύτην γεννωμένους παρὰ τοὺς ἄλλους κάττους), οἱ ὅποιοι τὸ πολεμοῦν ἕως νὰ τὸ φθείρῃσι. Εἴτε ἀληθῶς ὑπάρχει τί θηρίον τοιοῦτον εἰς τὴν Κύπρον, εἴτε καὶ ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν φαντασίαν τοῦ ἰσορήσαντος, τὸνομά του ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν περιβόητον μυθικὴν Λάμιαν, Ἑλλ.

ΛΑΜΠΙΑΖΩ, Δ. με ἐξήγησιν *furere*, Ῥωμ. (*devenir furieux*), **Μαίνομαι**, Ἑλλ. καὶ μαρτυρίαν: « **Μαινόμενος**, » ἔξω ἀπὸ τὸν νοῦν του, ἀφορισμένος, λαμπασμένος ».

ΛΑΜΠΑΤΖΙΑ, Δ. τὸ **Ὄξυλάπαθον**, Ἑλλ. Ἐχυδαΐσθη ἀπὸ τὸ **Λάπαθον**, Ἑλλ. τοῦ ὁποίου τέσσαρα εἶδη ἴσχει ὁ Διοσκορίδης (II, 140). Τὸ **Ὄξυλάπαθον** (**Λαμπτζία**, Δ.), τὸ **Κηπευτὸν Λάπαθον** (**Λάπαθον**, Σ. **Λάπτα** Θηλ. καὶ δισυλλάβ. Δ.), τὸ **Ἄγριον Λάπαθον**, καὶ τέταρτον τὴν λεγομένην **Ὄξαλίδα**. Τὸ **Ὄξυλάπαθον**, εἶναι τῶν φυτολόγων ὁ *Rumex acutus* (*Patience sauvage*), τὸ **Κηπευτὸν** ὁ *Rumex patientia* (*Patience des jardins*), τὸ **Ἄγριον** ὁ *Rumex obtusifolius* (*Patience vulgaire*), ἢ **Ὄξαλις** ὁ *Rumex Acetosa* (*oseille*). Παρὰ ταῦτα ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης (II, 141) καὶ φυτὸν **Ἰππολάπαθον**, *Rumex hydrolapathum* (*Patience d'eau*), πιθανὸν ὅτι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ *Rumex aquaticus* (*Patience des marais, ou Farelle*).

ΛΑΜΠΙΚΟΝ, Δ. Λέγεται καὶ **Ῥεμπίκον** καὶ **Ἄλαμπικός** (*Alambic*), σκεῦος χυμικόν. Λέξις κατὰ τὸν Σκαλιγέρον σύνθετος ἀπὸ τὸ **Ἄμβιξ**, Ἑλλ. (ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν **Ἡσύχιον**: « **Χύτρα**, **κάδος** ») καὶ τὸ **Ἀραβικὸν ἄρθρον Ἄλ.**

ΛΑΜΠΙΝΑ, οὐσ. Θηλ. Δ. ὀνομάζεται κατὰ τὸν Βελώνιον (*De aquatilib. pag. 258*) ἢ **Φυκίς**, ἢ **Φύκη** καὶ **Φύκος** ἄρσ. Ἑλλ. Σώζεται εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ παλαιὸν ὄνομα **Φύκη** κατὰ τὸν Γίλλιον. Ὄνομάζεται καὶ **Ληπίνα**, Δ. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου, σελ. 92).

ΛΑΜΠΥΔΙΟΣ, Δ. χωρὶς ἐξήγησιν. Ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν ὁμως « **Ἐξωθεν μὲν ὠραιῶν**, ἔσωθεν δὲ **λαμπυδίων** τι (ἴσ. γρ. » **Λαμπηρόν** τι) καὶ ὅταν κλάσῃ αὐτό τις, τότε φαίνεται ὁ » **βόρβορος** αὐτοῦ » ἀπὸ τὴν μαρτυρίαν λέγω ταύτην εἰκάξω,

ὅτι ἡ λέξις συγγενεῦει μὲ τὸ Λάμπη, Ἑλλ. ὁ βόρβορος (Ἰδ. Ἄτακτα IV, σελ. 283 καὶ 723).

ΛΑΠΑΘΟΝ, καὶ **ΛΑΠΤΑ**. Ζ. Λαμπατζία.

ΛΑΡΔΟΣΤΑΧΟΝ, Δ. σφαλμένη γραφή, ἀντί τοῦ **ΝΑΡΔΟΣΤΑΧΟΝ** (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 253).

ΛΑΡΟΣ καὶ σήμερον, ὡς καὶ παλαιά, Λάρος, Ἑλλ. (mouette) ὄρνεον Θαλάσσιον. Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 53, pag. 117) λέγει ὅτι ὠνομάσθη ἀπὸ τὸ ὄψάριον τὸ ὁμωνύμως λεγόμενον Λάρος, Ἑλλ., διότι τρέφεται ἀγαπητῶς ἀπὸ τοιαῦτα ὄψάρια. Λέγει καὶ ὁ Ἡσύχιος: « Λάρος, ὄρνις καὶ ἰχθύς ποιός ».

Ἄλλ' ἔχομεν καὶ **Γλάρον** ὁμοίως ὄρνεον λιμναῖον ἐκ τοῦ γένους τῶν πακιῶν (canard macreuse), τὸ ὁποῖον πιθανὸν ὅτι ὠνόμασαν καὶ οἱ παλαιοί, Λάρον, Ἑλλ. καὶ μὲ τὸ ὄγαμμα (ἴσως εἰς διάκρισιν) **Γλάρον**, Ἑλλ. **Γλάρον** σήμερον ὀνομάζομεν καὶ τὸ ὄρνεον, καὶ παραβολικῶς λέγομεν **Τρώγει** ὡς **γλάρος**, περὶ ἀνθρώπου ἀδηφάγου· καθὼς καὶ οἱ παλαιοὶ ἔδωκαν σύμβολον εἰς τὸν περιβόητον διὰ τὴν πολυφαγίαν **Ἡρακλέα** τὸν ὄρνιν **Λάρον** (Ἄθην. X, σελ. 411).

ΛΑΣΑΡ, **ΛΑΣΑΡΟΝ** καὶ **ΛΑΣΑΡΙΟΝ**, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ὅπως σιλφίου, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ **Laser** (**Laser**, ou **Assa-fœtida**).

ΛΑΣΣΩ, Δ. Βαβίζω ἢ Γαυγίζω (aboyer). Μίμησις φωνῆς τοῦ σκύλου, ἀπὸ τὸ Ἰλάσσω, ἢ Ἰλάττω, Ἑλλ. μὲ ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ σοιχείου σ, ὡς καὶ οἱ Ῥωμ. μὲ τὴν αὐτὴν ἀφαίρεσιν ἀπὸ τὸ Ἰλάττω, ἐσημμάτισαν τὸ **Latro**.

ΛΑΤΟΜΙ. Ζ. Πετροκόπιον.

ΛΑΤΥΡΙ (γρ. **ΛΑΘΥΡΙ**). Οὕτως ὀνομάζουσι, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 19, pag. 205), εἰς τὴν Αἴγυπτον γένος τί ὀσπρίου. Προφέρεται καὶ **Λαθούρι**. Εἶναι ὁ **Λάθυρος**, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἱστορ. VIII, 3, § 2), τῶν φυτο-

λόγων ὁ *Lathyrus sativus* (*Gesse cultivée*). Ὁ Ἡσύχιος ἀρκεῖται εἰς τὸ « Λάθυρος, εἶδος ὀσπρίου »· ὁ δὲ Φώτιος φέρει : « Λαθύρους ἀράκους (Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 276).

Ἡ δὲ Λαθυρίς τοῦ Διοσκορίδου (IV, 167) εἶναι ἡ *Euphorbia Lathyris* (ἴσ. *l'Épurge*) τῶν νέων φυτολόγων.

ΛΑΥΚΙΟΝ. Ζ. Σταφιλίνα.

ΛΑΨΡΑ, Δ.

ΛΑΥΡΆΚΙΟΝ. Ζ. Λαβράκι.

ΛΑΦΆΖΩ, ΛΑΦΑΣΜΟΣ. Ζ. Λαχανιασμός.

ΛΑΦΙΑΤΙ, Δ. Ὁ Βελώνιος (*Observat. I, 31, pag. 70*) τὸ ἤκουσεν ὡς ὄνομα Γραικικὸν γένους ὀφιδίου, καὶ ὁ ἀπὸ τὸν Βελώνιον σημειώσας αὐτὸ Δ. τὸ παράγει ἀπὸ λέξιν Ἑλληνικὴν Ἰηλ. Ἐλαφίς, ἥτις ὁμοῦς δὲν εὐρέθη ἀκόμη πούποτε εἰς τοιαύτην σημασίαν, πλὴν ἂν ἔχη τινὰ συγγένειαν μὲ τὸ « Ἐλάφιον κώνειον » τοῦ Ἡσυχίου, διὰ τὸ φαρμακερὸν δηλαδὴ τοῦ κεντρισμοῦ τοῦ ὄφεως. Εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν Διοσκορίδην (IV, 149, σελ. 630, ἔκδ. Sprengel), ὡς συνών. τοῦ Μέλανος Ἐλλεβόρου, τὸνομα Ἐλαφυής. Ὅπως ἂν ἔχη τὸ Λαφιάτι ἐπλάσθη ἀπὸ τὴν Ἐλαφον (*cerf*), ὡς ἐν ἀπὸ τὰ φυτὰ δηλαδὴ, τὰ ὅποια ἐπίστευαν ὅτι βόσκεται ἢ ἔλαφος, ὡς ἀλεξιφάρμακα κατὰ τῶν ὀφιδίων, ἢ ἄλλων τινῶν φαρμακερῶν ζώων. Οὕτως ὠνόμασαν καὶ Ἐλαφόβόσκον, « Διὰ τὸ » τὰς Ἐλάφους νεμηθείσας ἀντέχειν τοῖς τῶν ἐρπετῶν θήγμασιν » (Διοσκορίδ. III, 80) ἄλλο φυτὸν, τῶν φυτολόγων τὸ *Pastinaca Sativa* (*le Pastinaca cultivé*).

Εἰς τὴν νέαν ἔκδοσιν τοῦ Λεξικοῦ τῆς φυσικῆς ἱστορίας (*Déterville, 1817, tom. XVII, pag. 309*) τὸ ΛΑΦΙΑΤΙ ἐξηγεῖται *Couleuvre du Brésil*, καὶ κατωτέρω (*ibid. tom. XXXI, pag. 69*) SERPENT LOSANGE, *Couleuvre Laphiati*.

ΛΑΧΑΝΑΡΙΟΝ, Δ. (jardin potager), Λαχανιά και Λαχανεῖον, Ἑλλ.

ΛΑΧΑΝΑΡΜΙΑ, Δ. χυδ. ἀντί τοῦ ΛΑΧΑΝΑΔΜΙΑ (choux confits dans de la saumure) Ξηλ. σύνθ. ἀπό τὸ Λάχανον καὶ Ἄλμη, χυδ. Ἄρμη, Δ. ὅπου φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Ἀγάπιον : « Κάμνουσι καὶ μὲ Ἄρμην μόνον τὰ ἄσπρα » λάχανα, ἤγουν ΦΡΥΑ, καὶ τὰ λέγουσι Λαχαναρμίαν ». Τὸ ΦΡΥΑ πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Θρύσκα, μὲ τροπὴν Δωρικὴν τοῦ Ϝ εἰς τὸ φ (ὡς λέγομεν καὶ Φηκάριον τὸ Θεκάριον) : « Θρύσκα, ἄγρια λάχανα » λέγει ὁ Ἡσύχιος.

* ΛΑΧΑΝΙΑΪΩ. Ζ. Λαχανιασμός.

ΛΑΧΑΝΙΑΣΜΟΣ, Δ. χωρίς ἐξήγησιν, ἀρκούμενος εἰς τοὺς ἀπὸ βάρβαρον ποιητὴν ἐξῆς στίχους :

Ἐκ τῶν ἀφρῶν γὰρ τῶν φαρίων λαχανιασμὸν καὶ πάλη,
Καπνὸς ἐκ τὰ ρουθούνια τους, σὰν ἀπὸ σίαν μεγάλη.

οἱ ὅποιοι πιθανὸν ὅτι ἦσαν γραμμένοι, ἢ ἔπρεπε νὰ γραφθῶσι :

Ἐκ τὸν ἀφρὸν γὰρ τῶν φαρίων λαχανιασμὸν καὶ πάλην,
Καπνὸν ἐκ τὰ ρουθούνια τους, σὰν ἀπὸ στίαν μεγάλην.

Τὴν Ἐκ πρόθεσιν ἐσύντασσαν μὲ αἰτιατικὴν, « Ἐκ τὸν ἀφρὸν » ὡς ἡμεῖς σήμερον τὴν Ἀπὸ, « Ἀπὸ τὸν ἀφρὸν » καὶ ὡς τὸ μαρτυρεῖ ὁ δεύτερος στίχος « Ἐκ τὰ ρουθούνια τους ἀντί τοῦ » συνήθους « Ἀπὸ τὰ ρουθούνια των » (Ἄτακτ. I, σελ. 151). Τὰ Φαρία ἐξηγήθησαν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 315), ὡς καὶ ἡ Στία (Ἄτακτ. I, σελ. 197).

Ὁ δὲ Λαχανιασμός, ῥηματικὸν τοῦ ἔτι λείποντος ἀπὸ τὰ κοινὰ μας λεξικά ῥήμ. * Λαχανιάζω, συνών. τοῦ Λαφάζω (Ἄτακτ. IV, σελ. 284), (haleter, s'essouffler), συνωνυμῆ μὲ τὸ Λαφασμός, Σ. (essoufflement). Καὶ τὰ δύο συνηχοῦν μὲ τὸ Λάχανον, ἀλλὰ δὲν βλέπω τίνα συγγένειαν ἔχουν μ' αὐτό. Ἄν ἢ κατὰ τοὺς γραμματικούς

ἔτυμολογία τοῦ Λαχαίνω παρὰ τὸ Μεγάλως χαίνειν, ἦτον ἀληθῆς, τοιοῦτον τί συμβαίνει καὶ εἰς τὸν Λαχανιασμόν· « Λαχαίνειν, ὀρύσσειν, σκάπτειν· ἀφ' οὗ καὶ τὸ Λάχανον, τὸ » μεγάλως χαίνου » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Εὐλογώτερον νομίζω, ὅτι τὸ Λαχανιάζω, εἶναι ἀπὸ τὸ Λαχανίζομαι, Ἑλλ. ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Φώτιον : « Λαχανίζεσθαι, ἀντὶ τοῦ » λάχανα συλλέγειν, ὡς τὸ Ξυλίζεσθαι καὶ Φρυγανίζεσθαι ». Ὁ Σουείδης (Sueton. Caes. Octav. August. 87) λέγων, ὅτι ὁ Αὐγούστος Καῖσαρ εἶχε τινὰς λέξεις καὶ φράσεις ἰδίαις Λατινικῆς, ἀσυνήθεις εἰς τοὺς λοιποὺς Ῥωμαίους, προσθέτει καὶ ταύτην : Et *Betizare* pro languere, quod vulgo *Lachanizare* dicitur· ὅπου ὁ Κασωδῶν φέρει εἰς τὰς σημειώσεις του ἀπὸ τὰ Γλ. « *Vacillant*, λαχανίζουσι, » βαμβαίνουσι ». Ἐπειδὴ λοιπὸν τὸ Λαχανίζω ἐσήμαινε τὸ Ἄτονῶ, Ἀποκάμνω, τὸ *Languo* (*languir*) καὶ παρὰ τοῦτο, τὸ Βαμβαίνω (*bégayer* καὶ *vaciller*) ἐμπορεῖ κατὰ παρομοίαν μεταφορ. νὰ σημάνη καὶ τὸ καιν. Λαχανιάζω. Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Βαμβαίνων, τρέμων τοῖς ποσίν, ἢ τοὺς » ὀδόντας » καὶ συνων. « Βαμβάλειν, τρέμειν, ψοφεῖν τοῖς » χεῖλεσι ».

ΛΑΨΑΝΑ. Ζ. Βρούδα.

ΛΕΓΑΤΟΝ, Δ. Σ. καὶ ὀρθότερον Ληγάτον, Δ. (*legs*) λέξι. νομικ. Ὁρίζεται ἀπὸ τὰ Γλ. « Λεγάτον ἐστὶ δωρεὰ ἐν δια- » θήκῃ καταλειφθεῖσα, εἰς δῆλωσιν ἀγάπης, ἢ (γρ. οὐ) » κληρονομίας, ἵνα ὁ λαβὼν αὐτὸ ἀνάμνησιν ἔχη τοῦ τελευ- » τήσαντος » (Εἰς τὸν Δ. γράφεται σφαλμένα ὁ διαζευτικὸς σύνδεσμος εἰς τόπον τῆς ἀρνήσεως, ἥτις φέρεται εἰς τὸ ἀντί-τυπὸν μου). Ὁ Σουείδης συντομώτερον : « Ληγάτον, τὸ ἐν » διαθήκαις λιμπανόμενον, παρὰ Ῥωμαίοις· καὶ Ἑλληγάτευσεν, » ἀπένειμε ».

ΛΕΓΕΩΝ, Δ. Λεγεῶνα, Θηλ. Σ. ἀπό τὸ Legio, Ρώμ. (Légion). Ὁ λεγεῶν καὶ ἡ λεγεών, Ἑλλ. παρακμ. Εἰς τοὺς Ρωμαίους ἐσήμαινε καταρχάς, Τάγμα στρατιωτῶν ἀπὸ τρεῖς χιλιάδας πεζῶν καὶ διακοσίους ἰππέας· ἀλλ' ἔπειτα νῦξήθη διαφόρως κατὰ καιροὺς διαφόρους, ὥς ἐκατάντησεν εἰς ὑπὲρ ἕξ χιλιάδας στρατιωτῶν ὁ Λεγεῶν, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Χριστοῦ (Ματθ. κς', 53).

ΛΕΙΨΟΣÉΛΗΝΟΝ, Δ.

ΛΕΚÉΜΒΡΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Ἡ ἀγρία μά-
» λάχη » ἀπ' ἄλλα δὲ Γλ. « Ἐγκλυστρίς » ἢ κοιν. Γλυστρίδα.

ΛÉΛΕΚΑΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Εἰς τὸν Ἀριστοτέλην. (Περὶ ζ. ἰσop. II, 17) εὐρίσκεται ὄνομα ὀρνέου Λόκαλος διασταζόμενον, καὶ ὁμῶς μεταφρασμένον ἀπὸ τὸν Γαζῆν Ciconia, Ρώμ. ὡς συνών. τοῦ Πελαργός. Ἴδε τὰς ἐκεῖ σημειώσεις τῶν κριτικῶν.

ΛΕΟΝΤÓΓΑΛΛΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. « Ἀμμωνιακόν » ἀπ' ἄλλα δὲ « Ὀπὸς Κυρυναϊκός » ἤγουν ὀπὸς τοῦ Σιλφίου (Ζ. Λάσαρ). Τὸ Ἀμμωνιακόν κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 98) « Γεννᾶται ἐν Λιβύῃ κατὰ Ἀμμωνα, χυμὸς ὧν δένδρου » ναρθηκοειδοῦς » τὸ δένδρον (λέγει) ὠνομάζετο Ἀγασσυλλίς. Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὀνομάζουν : Heracleum gummiferum, ἀλλὰ μὲ διαγμὸν (SPRENGEL, *Histor. r. Herbar.* tom. I, pag. 166, et *Commentar. in Dioscorid.* pag. 533). Οἱ Γάλλοι ὀνομάζουν τὸν ὀπὸν του, Gomme-Ammoniaque. — 2) Ἀμμωνιακόν ἄλας σημαίνει σήμερον εἰς ἡμᾶς, ὅ,τι καὶ εἰς τοὺς Γάλλους ἡ Ammoniaque, ἢ τὸ sel ammoniac.

ΛΕΟΝΤΟΠÉΤΑΛΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν « Leontopodium [Λεοντοπόδιον], « Flammula veneris ». Ὁ Διοσκορίδης τὰ ἰσopεῖ ὡς δύο διάφορα φυτά. Λεοντοπέταλου

(III, 110) και Λεοντοπόδιον (IV, 131). Τὸ πρῶτον, τῶν φυτολόγων τὸ Leontice Leontopetalum (Léontice commune) τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον σήμερον Βουρδάλα, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ιχχχι). Ἡ ρίζα του χρησιμεύει εἰς ἐξάλειψιν συμμάτων ἀπὸ τὰ φορέματα. Τὸ δὲ Λεοντοπόδιον, τὸ Gnaphalium Leontopodium, διζάζεται.

ΛΕΟΜΠΑΡΔΟΣ, Δ. Λεοντόπαρδος και Λεόπαρδος, Ἑλλ. παρακμ. (Léopard).

ΛΕΠΤΟΚΑΡΟΝ, Δ. Λεφτόκαρον, μὲ συνών. Φουντούκι, Σ. (noisette), Ποντικὸν κάρυον, και Λεπτοκάρυον, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. I, 179). Ἐλέγετο και Ἡρακλεωτικὸν κάρυον, Ἑλλ. κατὰ τὸν Διοκλέα (παρ' Ἄθην. II, σελ. 53), ἀπὸ τὴν Ἡράκλειαν τοῦ Πόντου δηλαδῆ. Ἐκ δὲ τοῦ Πόντου ἐσχηματίσθη τὸ χυδ. Φουντούκι, Φουντούκ ὀνομαζόμενον και ἀπὸ τοὺς Τούρκους (Ἴδε και Ἄτακτα II, σελ. 157.).

ΛΕΠΤΟΝ, Δ. τὸ ἔσχατον τὴν τιμὴν χάλκινον νόμισμα (denier) κατὰ τὸ (Μάρκ. ιβ', 42) « Ἐβαλε λεπτά δύο, » ὃ ἐστὶ κοδράντης ». Ὀνομάζεται συνηθέστερον και Λιανόν (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Τὸ Κοδράντης ἀπὸ τὸ Quadrans τῶν Ῥωμαίων, νόμισμα διαφόρου τιμῆς ὁμῶς. Τινὲς νομίζουν, ὅτι τὸ Λεπτὸν εἶναι τὸ αὐτὸ και τὸ Ἀσσάριον, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Assarium, Ῥωμ. Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Ἀσσάριον » και λεπτὸν ἐν εἰσι... τὰ δὲ δύο λεπτά Κοδράντης » εἰς, ἤγουν Νουμμία τρία ». — 2) Λεπτὸν (minute) τὸ ἐξηκοστὸν τῆς ὥρας μέρος.

ΛΗΜΝΙΑ Γῆ. Ζ. Γῆ.

ΛΗΝΟΖΟΤΖΗΣ, Δ. ἡ Λινόζωσις, Ἑλλ. (Mercuriale) τοῦ Διοσκορίδου (IV, 191).

ΛΗΠΙΝΑ. Ζ. Λαμπίνα.

ΛΗΣΙΒΑ, Δ. (lessive). Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 328.

ΛΙΒΕΛΛΟΣ, Δ. λέξ. Νομ. ἀπὸ τὸ Libellus, Ῥωμ. (Libelle) ὀριζόμενος ἀπὸ τὰ Γλ. « Λίβελλος, ἡ αἰτία τῆς » ὑποθέσεως, Τίτλος δόγματος, ἡ κατηγορίας » καὶ « Λί- » βελλοι, ἔγγραφοι κατηγορίας ».

ΛΙΒΌΡΙΟΝ, Δ. με ἐξήγησιν sambucus, Ῥωμ. (sureau).

ΛΙΒΡΌΧΗΣ, Δ. με ἐξήγησιν, « Τὸ σπέρμα τοῦ μανδρα- » γόρου » καὶ « Ληθρόχη, ἡ μανδράγορα » (Ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 308)

ΛΙΒΥΤΖΗ, Δ. με ἐξήγησιν « Βρυονία, Bryonia ». Δύο Βρυωνίας ἴσoreῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 184-185), τὴν πρώτην ὡς συνών. Λευκῆς ἀμπέλου « Ἄμπελος λευκή, οἱ δὲ, » Βρυωνίαν, οἱ δὲ Ὀφιοσάφυλον, οἱ δὲ Χελιδόνιον, ἡ Μή- » λωθρον, ἡ Ψίλωθρον... Ταύτης τὰ κλήματα καὶ τὰ φύλλα » καὶ οἱ ἑλικες ὅμοια τῇ ἡμέρῳ ἀμπέλω... Ταύτης οἱ ἀσπά- » ραγοι, κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάσῃσιν, ἐφθοὶ ἐσθίονται, οὔ- » ρησιν καὶ κοιλίαν κινουῦντες, κ. τ. λ. ». Τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Πλί- νιος (XXIII, I, § 16) περὶ τῆς λευκῆς ἀμπέλου, μετα- φράζων σχεδὸν κατὰ λέξιν τὸν Διοσκορίδην, πλὴν τοῦ συνων. Βρυωνία. Περὶ δὲ τῆς δευτέρας λέγει (Αὐτόθ. 185) « Ἄμπελος μέλαινα, οἱ δὲ, Βρυωνία μέλαινα, οἱ δὲ, Χειρώνειον » ἄμπελον... Καὶ ταύτης οἱ καυλοὶ, κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλά- » σῃσιν, λαχανεύονται· εἰσὶ δὲ καὶ οὔρητικοί ». Καὶ ἐδῶ τὰ αὐτὰ μετὸν Διοσκορίδην ὁ Πλίνιος, προσαριθμῶν καὶ τῆς Βρυω- νίας (Bryonia) τῶνομα· « Quam proprie Bryoniam » vocant » καὶ προσέτι διδάσκων τὸ ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην σιωπημένον, ὅτι δηλαδὴ Διοκλῆς [ὁ ἰατρός] ἐπρόκριεν εἰς βρωσιν τὰ ἀπὸ ταύτης τῆς Βρυωνίας σπαράγια παρὰ τὰ ἀληθινὰ

σπαράγια : *Asparagos ejus Diocles prætulit veris asparagis in cibo.*

Οἱ νέοι φυτολόγοι ὀνομάζουσι τὴν Δευκὴν ἄμπελον ἢ Βρυωνίαν, *Bryonia dioeca* (*bryone* ἢ *brioine*), τὴν δευτέραν μὲ ὄνομα ἐναντίας σημασίας, *Bryonia alba* (Ἰδ. SPRENGEL, *commentar. in Dioscorid.* pag. 641). Σώζεται τὸ ὄνομα τῆς Βρυωνίας εἰς τὴν γλῶσσάν μας, μὲ τριπλοῦν σχηματισμὸν (ἂν καὶ ἀκαταχώριστον ἀκόμη εἰς τὰ κοινὰ μας λεξικά) * Βρουνία καὶ Βουρνία, ὡς λέγομεν Βροῦλλον καὶ Βοῦρλλον, καὶ μὲ τὸ πλεοναστικὸν $\bar{\alpha}$, * Ἄβουρνία, ἢ Ἄβρουρνία ὡς ὀνομάζομεν Ἀβρία τὰ Βρύα, Ἑλλ. Ἡ ἡμετέρα Βρουνία ἢ Ἀβρουρνία, πιθανὸν ὅτι εἶναι ἢ « Ἄμπελος » λευκὴ » τοῦ Διοσκορίδου, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ὅπως οὖν καὶ τὸ ὄνομα Λιβύτζη, χυδαῖσθεν ἴσως ἀπὸ τὸ ὀλιγώτερον χυδαῖον, Λευέτζη, ἀντὶ τοῦ ἀχρήστου Λευκίσκη ἢ Λευκίτις. Κλίνω ὁμως πλέον νὰ τὴν νομίζω, τὴν « Ἄμπελον μελαιναν » ἐπειδὴ ταύτην ἰδίως ὠνόμαζαν Βρυωνίαν, κατὰ τὸν Πλίνιον, καὶ ταύτην ἐσύγκρινεν ὁ Διοκλῆς μὲ τὰ ἀληθινὰ σπαράγια.

Ὅπως ἂν ἦναι, τὸ φυτὸν τρώγεται συνήθως ἐφθόν, καὶ σήμερον, ὡς τὸ ἔπρωγαν οἱ πρόγονοί μας, πλην ὅτι ἡμεῖς τὸ τρώγομεν μάλιστα τὴν μελάγην Τεσσαρακοστὴν, διότι τότε συμπίπτει καὶ ὁ καιρὸς τῆς βλαστήσεως αὐτοῦ καὶ προκρίνεται, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ χόρτα, ὡς φαγητὸν νηστήσιμον.

ΛΙΓΕΑ καὶ ΛΙΓΑΡΑΙΑ, Δ. Ζ. Λυγαριά.

ΛΙΓΚΟΥΡΟΣ.

ΛΙΖΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Οὕτως ὀνομάζουσι τῆς Βυζαντιδος οἱ συγγραφεῖς τὸν ἀπὸ τοὺς Γάλλους λεγόμενον *Lige*, συνών. ἢ καὶ ἐπίθ. τοῦ *Vassal*, καὶ τὸν ἐξηγοῦν « Δούλος ἐθελό- » δούλος » (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 630).

Εἰς τοὺς μεταγενεστέρους των βαρβάρους ποιητὰς ἢ λέξις

ἤρρεσε τόσον, ὥστε τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ μεταφορικῶς; ὡς δηλοῖ ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Δ. μαρτυρία,

Τοῦ κόθου ἀν ἦσαι δουλευτής, λίξις τῆς ἀγάπης,

ἤγουν, Δέσμιος δοῦλος τοῦ ἔρωτος, ἐπειδὴ τοῦτο κυρίως σημαίνει τὸ Lige, ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τὸ Ligo, Ῥωμ. (lier), Τὸ δὲ homage lige ἐξεφράσθη ἀπ' ἄλλον ποιητὴν,

Τὸ δὲ ΟΜΑΤΖΙΟΝ καὶ ΛΙΖΙΑΝ τὸ ὄρισε νὰ ποίσουν.

ΛΙΘΑΡΙΑ, οὐδέτ. καὶ ΛΙΘΕΑΙ. Ἑλλ. πληθ. Δ. ἐλέγοντο οἱ πολύτιμοι λίθοι (pierres précieuses), Λιθία, ἐνικ. Ἑλλ. καὶ Λιθεία, Ἑλλ. κατὰ τὸν Σουΐδαν: « Λιθείας, ΠΟΛΥΤΕ- » ΛΕΙΑΣ, τὰς λιθέας λεγομένας » ὅπου ὁ Σαλμάσιος ἐδιόρθωνε ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ, ἐπιθετικῶς πρὸς τὸ Λιθείας λαμβανόμενον ὡς πληθυντικόν. Ἴσως εὐλογώτερον ἐγράφετο κατὰ γενικὴν: « Λιθείας ΠΟΛΥΤΕΛΟΨ: τὰς λιθέας λεγομένας » [ἢ τῆς λιθέας λεγομένης], διότι τὸ Λιθεία, ἢ Λιθία, εἶναι περιεκτικὸν ὄνομα, ὡς τὸ Ξυλία ἢ Ξυλεία, οἷον ὁ Στράβων (Γεωγραφ. XV, σελ. 717) περὶ τῆς Ἰνδικῆς: « Φέρει δὲ καὶ » Λιθίαν ἢ χώρα πολυτελεῖ κρυστάλλων καὶ ἀνθράκων, καθά- » περ τῶν μαργαριτῶν ». Οἱ συγγραφεῖς τῆς Βυζαντιδος μεταχειρίζονται τὸ Λιθέα κάποτε εἰς ταύτην τὴν σημασίαν, καὶ πολλάκις ὡς ἀπλοῦν συνών. τοῦ Λιθάριον.

ΛΙΘΟΔΕΝΔΡΟΝ, Δ. τὸ Κοράλιον (corail), Κοράλλιον, Ἑλλ. καὶ Κουράλιον, Ἑλλ. (Κουράλιν, Δ. Κουράλλι καὶ Κωράλι, Σ.) Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Κοράλλιον, λίθος θαλάσ- » σιος ἐρυθρὸς » καὶ τὸνομα τῶν θηρευόντων αὐτὸ, διὰ τοῦ ω, « Κωραλλεῖς, οἱ ἀναλέγοντες τὸ Κουράλιον, παρά » Σικελοῖς ».

ΛΙΘΟΠΤΕΡΙΟΝ, Δ. καὶ **ΛΙΘΟΣΠΕΡΜΑ**, Δ. ὀνομάζει τὸ Σκολοπένδριον, Ἑλλ. ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱστορ. IX, 18, § 7, σελ. 323) τὸ ὀνομάζει Σκολοπένδριον (Scolopendre). Ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (III, 121) ὀνομάζεται Φυλλίτις, Ἑλλ. ἴσως ἡ αὐτὴ καὶ ἡ τοῦ Νικάνδρου (Θηριακ. 684 καὶ 864) Πεταλίτις, Ἑλλ. ὡς εἰκάζει ὁ Σπρέγγελος (Σημ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 543). Ὄνομάζεται σήμερον κοιν. Σκολόπετρον ἢ Σκολοπέτριον (Ἄτακτ. IV, σελ. 512).

ΛΙΘΟΣ ΣΥΡΙΑΚΟΣ, Δ. ὁ αὐτὸς καὶ ὁ Τηκόλιθος (Ἄτακτ. IV, σελ. 601).

ΛΙΘΟΣΤΡΩΤΟΝ. Ζ. Ὀδοσρωσια.

ΛΙΑΙΓΓΑ. Ζ. Λυκορίνι.

ΛΙΛΙΚΑΣ.

ΛΙΜΒΙΖΟΜΑΙ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Λιμπίζομαι, Σ. Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 220.

ΛΙΜΕΝΑΡΙΟΝ, Δ. (crique), Λιμένιον, Ἑλλ. ὑπόκορ. τοῦ Λιμῆν, Ἑλλ. (port).

* **ΛΙΜΕΝΟΓΡΑΦΙΑ**, οὐσ. θηλ. Βιβλίον περιέχον περιγραφὴν καὶ δήλωσιν τῶν καλῶν ἢ κακῶν λιμένων, τῶν βαθέων ἢ ῥηχῶν νερῶν, τῶν ξερῶν ἢ σκοπέλων, εἰς ἀσφάλειαν τῶν ταξιδευόντων, τὸ χυδ. ὀνομαζόμενον **ΠΟΡΤΟΛΑΝΟΣ**, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Portolano (Portulan). Ὅσις ἀποσρέφεται τὸ βάρβαρον ὄνομα τοῦ Πορτολάνου, ἐμπορεῖ νὰ τὸν ὀνομάσῃ * **Λιμενογραφίαν**, Ἑλλ. ἢ * **Λιμενολογίαν**, Ἑλλ.

Πορτολάνον ὁ Δ. ὀνομάζει μόνον χειρόγραφον, μὲ τὴν βάρβαρον ταύτην ἐπιγραφὴν: « Ὀρμηνία τῶν караβίων διὰ τοὺς » λιμίνες ». Πορτολάνου ἔχω ἐγὼ, μὲ μόνην ἐπιγραφὴν Πορτολάνος, τυπωμένον εἰς τὴν Βενετίαν, κατὰ τὸ 1573 ἔτος. Ἀπὸ τὴν προηγουμένην ὁμως εἰσαγωγὴν φαίνεται ὅτι ἦτο

γνωσὸς κατὰ τὸ 1558 ἔτος, ἴσως δὲ καὶ πολὺ ἀρχήτερα. Ἡ εἰσαγωγή εἶναι διὰ σίχων, καὶ σίχων φρικτῶν ! οἶον,

Στοὺς σχηλίους πεντακοσίους πενήντα ὀκτώ καὶ μίᾳ
 Ἡοῦ τρέχομε τὴν σήμερο ἐνσάρκου οικονομία,
 Στοὺς δεκαπέντε τοῦ Ἀπριλλίου ἡμέρα μία τετραδί,
 Στὸ χέρι μου ἦρθε τὸ ληπὸν, ταχὴ καὶ ὄχι βράδι
 Ἐμίενα τοῦ Δημητρίου Τάγια, ὅς μὲ λέσι,
 Χεῖμ πάρ γαυί με τὸ ληπὸν, σὸ χέρι μου ἤχε πέσι
 Ὁ Πορτολάνος καὶ τιμὶ λέγο τῆς ναυτοσύνης,

καὶ τὰ λοιπὰ, ὅπου λέγει ὅτι αὐτὸς ἐπρόσθεσε μόνου τοῦ Πί-
 νακα, καὶ τὸ ἔκρινεν ὠφέλιμον νὰ ἐκδοθῆ διὰ τύπων,

Δενήχε δὲ τὸν πῆνακα, μαγὸ τὸν ἤχα βάλι,
 Γιὰ ναύρη εὐκόλα τί θεῖς, καὶ σόρθη σοκεφάλι

 Λέγο σὴν ζάμπα ἀς βαλθῆ, καθένας ναμαθῆνη,
 Γιὰ τὴν τιμὴν τοῦ ἑ καθεῖς, ὅπου καὶ ἀντιχένη κ. τ. λ.

Z. Λιμενογράφος.

* **ΛΙΜΕΝΟΓΡΑΦΟΣ**, ἐπίθ. ὁ συγγραφεὺς λιμενογραφίας (Z. Λιμενογραφία). Τοιοῦτος Λιμενογράφος ἐχρημάτισε, κατὰ τὸν Στράβωνα (Γεωγραφ. IX, σελ. 421) « Τιμοσθένης ὁ » ναύαρχος τοῦ δευτέρου Πτολεμαίου, ὁ καὶ τοὺς λιμένας » συντάξας ἐν δέκα βίβλοις ». — 2) Λιμενογράφος, οὐσ. δύναται νὰ ὀνομασθῆ καὶ αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἢ Λιμενογραφία.

ΛΙΜΟΝΙ, μὲ συνών. Παστολέμονον, Δ. Λεμόνι, Σ. Λεμόνη, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 283). Τὸ Λιμόνιον (citron) κατὰ τοὺς φυτολόγους εἶναι τοῦ γένους τοῦ Citrus Medica (Citronnier), Μηλέα Μηδική, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἰσorp. I, 13 § 4) τὴν ὁποίαν ἀλλοῦ (Περὶ αἰτ. φυτ. I, 19, § 1) ὁ αὐτὸς Θεοφράστος ὀνομάζει καὶ Περσικὴν, τὴν αὐτὴν κατὰ τινὰς, διάφορον δὲ κατ' ἄλλους. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης αὐτοῦ

(STACKHOUSE, pag. xxiii, et xliii) τὴν μὲν Περσικὴν ὀνομάζει *Citrus aurantium* (Oranger), κοινῶς Νεραντζέα, Δ. Νεραντζιά, Σ. τὴν δὲ Μηδικὴν, *Citrus Medica* (Citronnier). Ὁ δὲ σχολιαστὴς τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξίφαρμ. 533) « Τὸ Μηδικὸν μῆλον, ὃ ἐστὶ τὸ Νεράντζιον ».

Ἐκ τούτου σύνθ. τὸ Γλυκονέραντζον, σφαλμογραφημένον εἰς τὸν Δ. (σελ. 991), Λυκονέραντζον (orange douce). Ἐκ δὲ τοῦ Λιμονίου τὸ Γλυκολέμονον, σφαιροειδὲς τὸ σχῆμα, καὶ γλυκὺ τὴν γεῦσιν λιμόνιον, καὶ τὸ Παστολέμονου, μέγεθος καὶ σχῆμα καρυδίου, καὶ ὀξύρον τὴν γεῦσιν, οὕτως ὀνομασθέν, διότι σκευάζεται συνήθως, με μέλι ἢ ζάχαρην τὸ δέρμα του, χωρὶς τὴν ἐντεριώωσιν, πασόν (confit), μεταφορ. ἀπὸ τὰ πασσόμενα με ἄλας ἢ ἄλμην ὀψάρια ἢ κρέατα.

Τὸ Νεράντζιον, δῆλον ἀπὸ τὸ *Aurantium* Ῥωμ. Χρυσοῦν, Ἑλλ. Χρυσᾶ μᾶλα (*Aurantia mala*) τὰ ὠνόμασαν, διὰ τὸ χρῶμα· τὰ ὁποῖα ὁμως δὲν πρέπει νὰ συγχυθῶσι με τὰ Χρυσόμηλα *Chrysomela* τοῦ Πλινίου (XVI, 32, § 59), γένος τί κυθωνίων, οὐδὲ με τὰ μυθεύόμενα Χρυσᾶ μῆλα τῶν Ἑσπερίδων (Ἄθην. III, σελ. 83).

ΛΙΝΟΒΕΛΕΖΟΝ, Σ. Τὸ ἐξηγεῖ, *tela di lino* (*toile de lin*). Εἶναι μᾶλλον ὕφασμα ἀπὸ λινάριον καὶ μαλλίον. Τὸ ἀπὸ μόνου μαλλίον ὕφασμένον ὀνομάζεται Βελέντζα, Σ. (*couverture de laine*) ἀπὸ τὸ *Vellus*, Ῥωμ. Πόκος, Ἑλλ. Ποκάριον, κοιν. (*toison*). Τὸ Λινοβέλεζον εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἀπὸ τοὺς Γραικορωμ. ὀνομαζόμενον Λινομαλωτάριον, Δ. σύνθ. ἀπὸ τὸ Λίνου, καὶ τὸ Μηλωτῆ (*peau des bêtes à laine*).

ΛΙΝΟΚΑΛΑΜΗ, Δ.

ΛΙΝΟΧΡΥΣΟΝ, Δ. (*toile d'or*).

ΛΙΝΥΦΑΡΙΟΣ, Δ. (tisserand), κυρίως ὁ ὑφαίνων λινά, ἀλλὰ πλατύτερον, καὶ ὁ τὰ καννάβινα καὶ τὰ βαμβακερά.

ΛΙΟΚΑΥΤΟΨΑΡΟΝ. Ζ. Ἡλιοκαυτόψαρον.

ΛΙΣΓΟΣ, Δ. Σ. Λισγάρι, Σ. Λίσγος, Ἑλλ. Σκαπάνη, Ἑλλ. (bêche). Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (IV, 10) λέγει « Σκαπάνη ἐστὶ Δίκελλα, σκαφίον, λισγάριον, τὸ κοινῶς » λεγόμενον τζαπίον, ὃ οἱ Ἄττικοὶ Ἄμην ». Ἐλέγετο καὶ διὰ τοῦ $\bar{\alpha}$, Λίσκος καὶ Λισκάριον.

ΛΙΤΟΣ.

ΛΙΤΩΣΠΑΡΙΤΙΟ, Δ. μὲ ἐξήγησιν semen saxifragæ (semence de saxifrage). Ἄλλὰ ποίαν ὀρθὴν γραφὴν δύναται τις νὰ μαυτεύσῃ ἀντὶ τῆς στρεβλῆς ΛΙΤΩΣΠΑΡΙΤΙΟ; ἴσως ΛΙΘΟΤΡΙΠΤΙΟΝ, τὸ τρίβον τοὺς λίθους, ἢ ΛΙΘΟΤΡΥΠΙΟΝ, ὡς συνών. τοῦ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 620) ὀνομασθέντος Τρυπόπετρα.

ΛΙΨΆΔΙ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρὸν βάρβαρον, « Περὶ » τρόχωμα (γρ. τρίχωμα) κεφαλῆς ὁποῦ ἔχει λιψάδιον » ἤγουν ἥτις ἔχει λιψάδιον (défaut) τριχῶν, πάθος τὸ λεγόμενον Ἄλωπεία. Ζ. Ναξίας.

ΛΌΒΙΟΝ καὶ Λουβίον, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Καρπὸς τῆς κηπευτῆς Σμίλακος. Περὶ ταύτης ὁ Διοσκορίδης (II, 176): « Σμίλαξ κηπαία, ἥς ὁ καρπὸς λόβια... Λαχανεύεται δὲ εἰς » βρωσιν ὁ καρπὸς κ. τ. λ. ». Τῶν φυτολόγων ὁ Phaseolus vulgaris (haricots). Ἄλλη παρὰ τὴν Σμίλακα τραχεῖαν (Ἄτακτ. IV, σελ. 295 καὶ 527).

ΛΟΒΩΜΑΤΙΑ, Δ. γρ. ΛΩΒΟΜΑΤΙΑ, καὶ ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 271.

ΛΟΓΑΡΙΑΣΤΗΣ, Δ. ὁ Λογιστής, Ἑλλ. (contrôleur) ἀξιώματος ὄνομα Γρσικωρωμ. διαιρούμενον εἰς διάφορα εἶδη (Ἄτακτ. I, σελ. 233). Ὁ ἔτυμολόγος φέρει: « Εὐθύνοι, » δικασταί, εὐθύνται, οὗς ἡμεῖς Λογιστὰς καλοῦμεν ».

ΛΟΓΟΔΙΑΣΤΟΣ, Δ. Ποικίλος, Ἑλλ. (*varié*, *bigarré*), βάρβαρος σχηματισμὸς ἀπὸ τὸ Λογῆ, σημαίνων τὸ Πολλῶν λογῶν τὸ Πασίλογος πρᾶγμα ἢ πρόσωπον (Ἄτακτ. II, σελ. 221 καὶ 286).

ΛΟΓΟΘΕΣΙΟΝ. Ζ. Λογοθέτης.

ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ, Δ. συνών. τοῦ ἀνωτέρω Λογαριαστής. Ἄξιωμα τῆς Γραικορωμ. Αὐλῆς ὁ ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὀνομαζόμενος *Rationalis* (*Maître des comptes*, *Tresorier*, *Receveur*). Ἐδιαιρεῖτο καὶ τοῦτο εἰς διάφορα ὑπουργήματα, οἷον « Λογοθέτης γενικὸς, ἢ τοῦ Γενικοῦ, ἢ τῶν Γενικῶν » Λογοθέτης τῶν Ἄγγελων, — τοῦ δρόμου, — τῶν οἰκιακῶν, — τοῦ » Πραιτορίου, — τοῦ στρατιωτικοῦ », Δ. Τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὡς συνών. τοῦ Καγκελλάριος, Δ. (*chancelier*). Εἶχε καὶ ἡ ἐκκλησία τὸν Λογοθέτην της, ὅστις ἦτον ἐκ τῆς δευτέρας Πεντάδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων. Ζ. καὶ Οἰκειακά.

Καὶ Λογοθέσιον, Δ. τὸ οἶκημα τοῦ Λογοθέτου. — 2) Λογοθέσιον, Δ. ἡ ἐξέτασις τῶν λογαριασμῶν, Ἐυθύνη, Ἑλλ. (*reddition* ἢ *vérification des comptes*).

ΛΟΓΟΠΡΑΓΙΑ, Δ. συνών. τοῦ Λογοτριβῆ (Ἄτακτ. II, σελ. 223).

ΛΌΓΟΣ. Ζ. Λόγω.

ΛΟΓΟΣΥΝΆΚΤΗΣ, Δ.

ΛΟΓΟΤΡΙΒΗ. Ζ. Λογόπραγία.

ΛΟΓΧΩΤΌΝ, Δ. ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. μὲ συνών. Χάλκανθον. Ἡ λέξις ἀπαντᾶται εἰς τὸν Διοσκορίδην (V, 114) « Χάλκαν- » θον... οἷόν ἐστι τὸ Σταλακτὸν, ὑπ' ἄλλων δὲ Λογχω- » τὸν καλούμενον... Τὸ δὲ Ἐφθὸν πρὸς βαφὰς καὶ μελά- » σματα ἐπιτηδειότερον τῶν ἄλλων κ. τ. λ. Σταλακτὸν καλεῖται, » πηκτὸν, ἐφθὸν, ἀρακτὸν, Λογχωτὸν κ. τ. λ. » (*couperose*).

ΛΌΓΩ, Δ. δοτικὴ τοῦ Λόγος, ἐξηγουμένη ὡς ἐπίρρημα

« Vice, Ρρο, Ρωμ. ». Ἀντί, Ὑπέρ, Ἐνεκα, Ἐλλ. με μαρτυρίαν : « Λόγω διατροφῆς κ. τ. λ. » ἤγουν Ἐνεκα διατροφῆς, Ἐλλ. Διά διατροφήν, κοιν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ἡ χυδ. συνήθης φράσις, Διά λόγου μου (Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Γοργ. τοῦ Πλάτων. σημ. μου σελ. 315-316), οἷον ὅτε λέγομεν, Τὸ ἐπῆρα διὰ λόγου μου, εἶναι τὸ Ἑλληνιστί « Λόγω ἐμοῦ » Διά λόγου σου, « Λόγω σοῦ », Διά λόγου του, « Λόγω » τούτου, ἢ αὐτοῦ ».

ΛΟΔΟΒΙΚΟΣ δέκατος τέταρτος. Ζ. Περούκα.

ΛΟΙΠΆΔΙΟΝ. Ζ. Λοιπάς.

ΛΟΙΠΆΣ, Δ. λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ Λεῖπω, Ρῆμ. Λοιπάδας ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμ. εἰς τὰ ἀργυρικά συναλλάγματα, τὰ καταλειπόμενα ἀπλήρωτα (reliquats, arrérages). Λέγεται καὶ ὑποκορ. Λοιπαδάριον, κατὰ τὸν Σουΐδαν.

ΛΟΚΟΥΪΣΤΑ, Δ. λέξις ἱατροῦ Γραικορωμαίου Ἀλεξάνδρου τοῦ Τραλλιανοῦ. Εἰς τοῦ ὁποίου ὁμως τὸ κείμενον ἐγράφετο διὰ τοῦ ὤ Λυκούστα : « Διδόναι κτενίων ἢ κηρύκων, ἢ ἀστακοῦ, » ἢ ΛΥΚΟΥΪΣΤΑΣ, ἢ τῶν λεγομένων καραβίδων ». Εἰς τὴν ἐκδοσιν τοῦ Τραλλιανοῦ τὴν εἰς χειράς μου αἱ δύο λέξεις « ἢ Λυκούστας » ἐξαλείφθησαν ἀπὸ τὸν Γουπύλον, με πρόφασιν, ὅτι ἢ Λυκούστα σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ αἱ Καραβίδες (Ἰδ. Ἀλέξανδρ. Τραλλ. VII, 2, σελ. 313 καὶ 842, ἐκδ. 1556). Ὅπως ἂν ἦναι, ἢ Λυκούστα ἢ Λοκούστα ἐπάρθη ἀπὸ τὸ Locusta, Ρωμ. (Langouste), Κάραβος, Ἐλλ. ὄνομα μαλακοστράκου, ὁμοιοτάτου μετὰ τὸν ἄλλως ὀνομαζόμενον Ἀστακὸν (homard). Ὁ Κάραβος ὀνομάζεται κοινῶς ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς Καρανίδια (caranidia), ὡς τὸ εὐρίσκω γραμμένον εἰς τὸν Βελώνιον (De aquatilib. lib. II, pag. 353, ἐκδ. 1553), πιθανῶς ὅτι σφαλμένον ἀντὶ τοῦ Καραβίδα, ἢ ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Γάλλος μεταφραστὴς τοῦ Περί ζ.

ιστορίας του Ἀριστοτέλους (Not. sur l'histoire. des anim. d'Aristot. pag. 462, not. 4) Καραβιέρα (caraviera), μάρτυρα φέρων ὅμως καὶ αὐτὸς τὸν Βελώνιον. Καραβίδας σήμερον ὀνομάζομεν τοὺς ποταμίους Ἀστακοὺς (écrevisses de rivière) ὁμοίους τὸ σχῆμα, ἀλλὰ πολὺ μικροτέρους τῶν θαλασσίων (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περί ζ. ιστορ. IV, 2, § 6-13, καὶ 4, § 19).

Ὅτι δὲ ὑποκορ. Καραβιὸν ὠνομάσθη καὶ τὸ πλοῖον (Navire) διὰ τὴν πρὸς τὸν Κάραβον ὅπως οὖν ὁμοιότητα, ἐδηλώθη πρότερον (Ἄτακτ. II, σελ. 413).

ΛΟΣΤΟΣ, Δ. Τὸ ὑποκορ. Λοστάριον, Δ. ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 295) μὲ δισταγμὸν μου, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. (μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνεῖ καὶ ὁ Σ). Ἐδῶ δὲ ἐξηγεῖ τὸ Λοστὸς κατ' ὀλότελα διάφορον σημασίαν Pala ferrea, Ῥωμ. ὡς τὸ ἐξηγεῖ καὶ ὁ Σ. Ἰταλιστί : Palo di ferro (Pal de fer ἢ barre de fer).

ΛΟΥΔΕΜΠΙΣΤΗΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « ΛΟΥ- » ΔΕΜΠΙΣΤΗΣ, ὁ ἄρχων τῶν παιγνίων· Λοῦδα γὰρ τὰ » παίγνια τοῖς Ῥωμαίοις ». Δέξις βαρβαροσύνθετος, ἀπὸ τὸ Ῥωμαϊκὸν Ludus (παίγνιον), καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἐμπαίζω· ὅθεν ἔπρεπε νὰ γράφεται ΛΟΥΔΕΜΠΙΣΤΗΣ.

ΛΟΥΘΟΥΝΑΡΙΑ, οὐδετ. πληθ. Δ. μὲ ἐξήγησιν Ranucula, Ῥωμ. καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ βάρβαρον ἱατροῦ : « Τὰ » Λουθουνάρια γεννῶνται ἀπὸ αἵματος παχέως φθοροποιῦ ». Πιθανὸν ὅτι νοεῖ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὴν σκορδούλαν ἢ πανούκλαν ἀποστήματα (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 329). Τὸ δὲ ΛΟΥΘΟΥΝΑΡΙΑ ὑποπιτεύομαι μὴν ἦναι ΛΥΠΙΝΑΡΙΑ βαρβάρως ὀνομαζόμενα ἀπὸ τὸ Lupinus, lupinarium, Ῥωμ. Θέρμος, Ἑλλ. (lupin), καὶ βαρβαρώτερον ΛΟΥΘΟΥΝΑ-

ΡΙΑ, διὰ κάποιαν φαντασθεῖσαν τῶν ἀποστημάτων πρὸς τοὺς θέρμους ὁμοιότητα.

ΛΟΥΚΑΝΗ, οὐσ. θηλ. Ζ. Δουκάνη.

ΛΟΥΚΟΥΜΑΔΕΣ. Ζ. Ειροτήγανα.

ΛΟΥΛΑΚΙΝ, Δ. με ἐξήγησιν : « *Limonium scoly-*
» *mus...* Κυνόγλωσσον καὶ Λιμόνιον, τὸ ἄγριον λουλάκιν »
ἦτις ἔλαβεν ἀφορμὴν ἀπὸ τὸν Πλίνιον (κχι, 22, § 43):
Scolymon quoque in cibos recipit Oriens, et alio
nomine Limonium adpellat, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸν Θεό-
φραστον (Περὶ φυτ. ἱστορ. VI, 4, § 3, με τὰς σημ. τοῦ
Σνεϊδέρ.): « Σκόλυμος δὲ, ἢ καὶ Λιμωνία, φυλλάκωνθος »
ἀν ἡ διαταξαμένη γραφή τοῦ Θεοφράστου ἦναι ὀρθή, ἐπειδὴ
τὸ Λουλάκιον εἶναι τὸ Ἰνδικόν (*Indigo*) τοῦ Δισκορίδου,
πιθανὸν ὅτι ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Λάχιον, ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ
ὀνόματα τὰ σημαίνοντα τὸ Ἰνδικόν, κατὰ τοὺς Γραικορωμαί-
ους (Ἄτακτ. IV, σελ. 476)· οὐδ' ἔχει τί κοινὸν οὔτε μὲ τὴν
Λιμωνίαν, οὔτε μὲ τὸν ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 512).
ἐξηγηθέντα Σκόλυμον.

Ἡ Λιμωνία τοῦ Θεοφράστου κατὰ τοὺς φυτολόγους δια-
φέρει ἀπὸ τὸ οὐδέτ. διφθογογραφούμενον Λειμώνιον τοῦ
Δισκορίδου (IV, 16) οὕτως ὠνομασθέν, διότι « Φύεται
» ἐν λειμῶσι καὶ ἐλώδεσι τόποις ». Τοῦτο εἶναι τῶν φυτολό-
γων ἡ *Statice Limonium* ἢ ὀνομαζομένη σήμερον Γραιμαστὶ
Θαλασσόγαμβρος κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφρά-
στου (*Stackhouse*, pag. Ixxxvi) τὸ ὅποιον, εἴτε ὀρθά
γραμμένον, εἴτε σφαλμένον, ἀντὶ τοῦ Θαλασσόγαμβρος,
μὲ βάλλει εἰς ἀπορίαν· ἡ δὲ Λιμωνία πιστεύεται ἡ *Beta syl-*
vestris (*bette sauvage*) τῶν φυτολόγων. Ἄλλ' ἐπειδὴ καὶ
αὐτοὶ λαλοῦν με διαταγμὸν περὶ τῶν δύο, καὶ τοῦ Θεοφράστου

ἡ γραφή διατάσσεται, νομίζω, ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν μόνην καὶ τὸ γένος διαφέρει ἡ Λιμωνία ἀπὸ τὸ Λειμώνιον.

ΛΟΥΛΟΥΦΕΡΟΝ. Ζ. Νιφέα.

ΛΟΥΠΗ καὶ ΛΟΥΨΙΣ. Ζ. Λυκαδοῦρος.

ΛΟΥΦΕΣ. Ζ. Λοφά.

ΛΟΦΑ, Δ.

ΛΥΓΑΡΙΑ, Σ. Λυγέα, Δ. Ἄγνος καὶ Λύγος, Ἑλλ. Λέγεται καὶ Λυγαρία καὶ Ἄλυγαρέα, φυτὸν ὀνομαζόμενον καὶ εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Γάλλων καὶ εἰς τὴν Λατινοδάρβαρον διάλεκτον τῶν φυτολόγων Agnus Castus, ἢ Vitex Agnus. Τὸ Agnus, ἢ ὡς τὸ γράφει ὁ Πλίνιος (XXIV, 9) Agnon, παράγεται ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Ἄγνος, τὸ δὲ Castus, ἐπιθετὸν ἐξηγεῖ τὸ δασυνόμενον Ἄγνος (chaste), ἐπειδὴ τὸ φυτὸν ἐνομιζέτο καταπαυστικὸν τῶν ἀφροδισίων ὀρέξεων, ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (I, 135), « Ὀνόμασται δὲ Ἄγνος, διὰ » τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἀγνευούσας γυναῖκας εἰς ὑπό- » στρώμα χρῆσθαι αὐτῇ. Λύγος δὲ, διὰ τὸ περὶ τὰς ῥάβδους » αὐτῆς εὔτονον ». Ἄλλ' ὁ αὐτὸς Διοσκορίδης εἶπεν ὀλίγον ἀνωτέρω περὶ τοῦ Ἄγνου, « Ἐκλύει δὲ καὶ γονὴν » τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ Ἄγνος, κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Ἄγονος (stérile). Ὅστις ἐπιθυμεῖ πλείοτερα περὶ τῆς Ἄγνου ἢ Λύγου, ἄς ἐρευνήσῃ τὰς εἰς τὰ Γεωπονικὰ (II, 4) τοῦ τελευταίου ἐκδότου, καὶ ἐξαιρέτως τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον (τόμ. III, σελ. 91-93) τοῦ Σνειδέρου σημειώσεις.

Ἀπὸ τὰ δύο σημερινὰ κοινὰ τοῦ φυτοῦ ὀνόματα προκρίνω τὸ Λυγέα (κατὰ τὸ Μηλέα καὶ Συκέα). Κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. Ixxxviii), ἡ Λυγέα ὀνομάζεται ἔτι σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ Ἀγναία, ἀπὸ τὸ Ἄγνος, Ἑλλ. δηλαδὴ, πρῶτον καὶ κύριον ὄνομα τοῦ

φυτοῦ· διότι τὸ Λύγος εἶναι τοῦ μεταγενεσέρου Ἑλληνισμοῦ. « Ἄγνου, λύγου » λέγει ὁ Ἑρωτιανὸς, καὶ « Ἄγνος, φυτὸν, » ὄν καὶ Λύγον » κατὰ τὸν Τίμαιον. Λύγους ὠνόμαζαν ὅλα τὰ εὐσροφα φυτὰ, ὡς τὴν Ἰτέαν, χυδ. Ἐτιά (saulé), καὶ τὴν Οἰσύαν ἢ τὸ Οἰσυον (osier), διὰ τὸ εὐκολολύγισον δηλαδὴ, καὶ διὰ τοῦτο χρήσιμον εἰς δεσμούς, σχοινία, καὶ πλοκὴν καλαθίων, κοφινίων, καὶ ἄλλων διαφόρων ἀγγείων. Αὐτὸ τὸ Λυγαρέα δηλοῖ τὸ ἐπίθετον Λυγηρά, Ἑλλ. τὸ σήμερον λεγόμενον Λυγερή μεταφορικῶς, ὡς ὅτε λέγομεν Κόρη λυγερήν (Ἄτακτ. I, σελ. 101, 236, καὶ IV, σελ. 297). Ἐσώσαμεν καὶ τὸ ῥῆμα Λυγίζω, Ἑλλ. (plier, courber), καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ῥηματικὸν Λυγισὸς, Ἑλλ. καὶ τὸ ἐναντίον του, Ἀλύγισος (Ἄξιον νὰ καταχωρισθῇ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά), οἶον Ἀλύγισος γνώμη (résolution inébranlable).

ΛΥΓΕΑ. ΛΥΓΕΡΟΣ. ΛΥΓΙΖΩ. ΛΥΓΙΣΤΟΣ. Ζ. Λυγέα καὶ Λυγαρία.

ΛΥΚΑΔΟΥΪΡΟΣ, Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 296) πρόσθεσε ὅτι ὁ Ἰκτῖνος (milan), λέγεται καὶ Λούπη, θηλ. κατὰ τὸν Ἑτυμολόγον (σελ. 470), ὅστις φέρει καὶ σίχον τοῦ Ἀριστοφάνους

Ἰκτινα παντόφθαλμον ἄρπαγα τρέφων.

Λέγει ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ιδιότη. II, 47, ἐκδ. Schneider): « Ἰκτῖνες εἰς ἄρπαγὴν ἀφειδέσονται· οἱ δὲ Εἰ Δέοι τῶν μὲν » ἐξ ἀγορᾶς κ. τ. λ. » ὅπου πιθανὸν ὅτι αἱ δύο κεφαλαιογραμμέναι λέξεις πρέπει νὰ ἐξαλειφθῶσιν ἀπὸ τὸ κείμενον.

ΛΥΚΟΝ, οὐδετέρ. Δ. μὲ συνών. Ἄγριον ὑοσκύαμον, καὶ Λύκος, ἀρσ. Δ. ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 18, σελ. 44) Ὀροδάγχη, Ἑλλ. Τοῦ πρώτου φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ

Γλ. « Ὑποκυζίς, ἦτοι Ὑοσκύαμον ἄγριον, τὸ παρά τινων » λεγόμενον Λύκον, τὸ φυόμενον ἐν τοῖς ΦΑ. . . » οὕτως ἀρίων κολοβὴν τὴν τελευταίαν λέξιν, τὴν ὁποῖαν ἀναπληρῶν γράφω ΦΑΚΟΪΣ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν μετ' ὀλίγον. Περὶ τῆς Ὀροβάγης λέγει ὁ Διοσκορίδης (II, 172) « Δοκεῖ δὲ φύ- » μενον ἐν ὄσπριοις τισὶ πνίγειν αὐτὰ· ὄθεν καὶ τὴν προσ- » ωνυμίαν ἔσχηκε » Ὀροβάγη, ἀπὸ τὸ Ὀροβος (ers) δηλαδὴ καὶ τὸ Ἄγχω. Καὶ τοῦτο πιθανολογεῖ τὴν ἀνωτέρω διόρθωσιν « Ἐν τοῖς φακοῖς ». Οἱ φυτολόγοι τὴν ὀνομάζουσι *Orobanche caryophyllea* ἢ *Orobanche elatur* (*Orobanche majeure*), ἡμεῖς δὲ σήμερον κοινῶς Λύκος κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράσου (STACKHOUSE, pag. Ixxxiii). Διάφορος ταύτης εἶναι ἡ Ὀροβάγη τοῦ Θεοφράσου ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς φυτολόγους, κατὰ τὸν Σπρέγγελον, *cuscuta Europaea* (*cuscute d'Europe*).

ΛΥΚΟΡΙΝΙ (Ἄτακτ. IV, σελ. 297). Λυκορίνιον εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ Λιλίγγα εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὀνομάζεται, κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 60, pag. 136*), ὀψάριον, τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Γαληνὸν Λευκίσκος, Ἑλλ. *Leuciscus* (τυπογραφικῶς σφαλμένον *Lentiscus*· εἰς τὸν Βελώνιον). Καὶ τὸ ἐρμηνεύει Γαλλισί, *Vandoise* καὶ *Dart* (σήμερον γράφεται *Dard*). Τοῦτο δὲ συνωνυμεῖ μετὰ τῶν ἰχθυολόγων τὸ *Cyprinus Leuciscus* (*Cyprin Vandoise*). Ἴδε καὶ τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. μου σελ. 89.

ΛΥΚΟΣ. Ζ. Λύκον.

ΛΥΚΟΥΣΤΑ, Δ. ἡ αὐτὴ καὶ ἡ ἀνωτέρω ὀνομασθεῖσα Λοκούσα. Ζ. Λοκούσα.

ΛΥΚΟΧΡΟΣ, Δ.

ΛΥΞΙΓΓΑΣ, Δ.

ΛΥΤΑΡΙ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ, Λωρίον, μετὰ τὸ ὁποῖον δένονται

οίκυνηγετικοὶ σκύλοι, καὶ τὸ ἐρμηνεύει Γαλλισί *Lesse*. Λυτάριον ἀπὸ τὸ Λύω.

ΛΥΤΣΑ. Πισθόνεται ἡ σημειωθεῖσα (Ἄτακτ. IV, σελ. 293), ἔτυμολογία ἐκ τοῦ Νύσσα ἢ Νύττα, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ σωζόμενον ἔτι εἰς τὴν γλῶσσαν (καὶ τότε ἄγνωστον εἰς ἐμὲ) ὑποκορ. Νυσσάνι, ὡς τὸ γράφει ὁ Κούμας εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Λεξικόν, πιθανὸν ὅτι φθαρμένον ἀπὸ τὸ Νυσσάριον.

ΛΥΧΝΙΤΑΡΙΟΝ, καὶ ἄρσ. **ΛΥΧΝΙΤΗΣ**, Δ. εἶδος λίθου τιμίου, Λυχνίς, Θηλ. καὶ Λυχνίτης, ἄρσ. Ἑλλ. Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ βάρβαρον ποιητῆν

Ἄλλη σεφάνιν εἶχεν
Κόκκινα Λυχνιτάρια νὰ τζούζουν ὡς ἡ φλόγα.

καὶ πάλιν

Θεωρῶ τὸ δακτυλίδιν σου λυχνιταριδεμένον.

ΛΩΒΟΪ,

M.

ΜΑΒΡΟΝΙΑ. Ζ. Φαράσιον.

ΜΑΓΓΑΝΑΡΗΣ καὶ **ΜΑΓΓΑΝΑΡΙΟΣ**, Δ. ὁ τεχνίτης τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων μηχανῶν, Μηχανοποιός, Μηχανουργός, Ἑλλ. (*fabricateur des machines, mécanicien, machiniste*). — 2) Μαγγανάριον (ἀπὸ τὸ Μάγγανον, Ἑλλ. συνών. τοῦ Μηχανή, Ἑλλ. (*machine*) ἐμποροῦμεν ἔτι νὰ ὀνομάσωμεν τὸν Γαλλισί λεγόμενον, *Ingénieur*.

ΜΑΓΓΥΡΑΝΑ, Δ. ἡ ἀλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 416) ὀνομασθεῖσα Μαντζουράνα (*marjolaine*).

ΜΑΓΕΪΩ, Δ. Σ. (*ensorceler*) Μαγεύω, Ἑλλ. — 2) Μαγεύω, μεταφορ. πλανῶ, ἀπατῶ, οἶον τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, στίχ. 432, σελ. 29) τὸ

Ἔδε κεφάλιν σκορδαλοῦ, ὅκατι ἐγὼ ἐμαγεύθην.

ΜΑΓΪΣΔΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΑΓΚΟΪΝΑ καὶ ΜΑΓΓΟΪΝΑ, καὶ Κικουῖτα, Δ. Κώνειον, Σ. καὶ Βαβάθη ἢ Βαβάθυ, Δ. Κώνειον, Ἑλλ. τὸ *Conium maculatum* (ciguë) τῶν φυτολόγων. Λέγεται καὶ Βρωμόχορτον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. lxxviii), μαρτυρούμενον ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 79) « Φύλλα βαρύοσμα » καὶ τοῦτο τὸ διακρίνει ἀπὸ τὸ Πετροσέλιον (persil), μὲ τὸ ὁποῖον ὁμοιάζει πολὺ, καὶ κατὰ δυστυχίαν πλανᾷ τοὺς γευομένους.

Τὸ Κικουῖτα, φανερά ἀπὸ τὸ *Cicuta*, Ρωμ. ὄνομα τοῦ Κωνείου.

Τὸ Βαβάθυ, ἀναδιπλασιασμός τοῦ Βαθύ, δὲν ἐξεύρω τι σημαίνει, καὶ μάλις ἐπειδὴ φαίνεται ἐναντίον εἰς τὰ λεγόμενα ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην (IV, 79) περὶ τοῦ Κωνείου, « Ρίζα » ΚΟΪΛΗ ΚΑΪ οὐ βαθεῖα » ἀν ὁμῶς δὲν ἐδισάζετο τὸ κείμενον, διότι ἄλλα ἀντίγραφα φέρουν « Ρίζα οὐ βαθεῖα » χωρὶς τὰς ἐν μέσῳ δύο λέξεις, καὶ ταύτην τὴν γραφὴν ἐπρόκρινεν ὁ τελευταῖος ἐκδότης (SPRENGEL, *Dioscorid.* pag. 516). Τὸ Κώνειον ἔχει βέβαια τὸν Καυλὸν κοῖλον (*tige fistuleuse*), καὶ ἡ κοιλότης ὁπῶσοῦν ἐξαπλώνεται καὶ εἰς τὴν ρίζαν ὅθεν τὸ νόημα τοῦ Διοσκορίδου « Κοίλη καὶ οὐ βαθεῖα » εἶναι, ὅτι ἔχει ρίζαν κοίλην, καὶ ὄχι βαθεῖαν, ἤγουν ὄχι εἰς πολὺ βάθος γῆς καταβαίνουσιν.

Ἄλλο ἀπορούμενον εἰς τὸν Διοσκορίδην (αὐτόθ.) « Ἐνεργέ- » σατον δὲ ἐστὶ [Κώνειον] τὸ Κρητικόν, καὶ Μεγαρικόν, καὶ » τὸ Ἀττικόν, καὶ τὸ ἐν τῇ Χίῳ καὶ Κιλικίᾳ γεννώμενον ». Εἰς τόπον τοῦ ΧΙΩ, ἄλλα ἀντίγραφα φέρου ΚΩΪΟΝ. Ἴσως οὐδὲ τοῦτο ὀρθὸν ἀλλ' ἐγράφετο πάλαι ΚΕΩ. Τριῶν νήσων

ονόματα, Κέως (σήμερον Κία, και χυδ. Τσία), Κῶς, και Χίος, ἐσυγχύθησαν πολλάκις ἀπὸ τοὺς ἀντιγραφεῖς. Μᾶς ἐπαράδωκεν ἡ ἱστορία τὸ παράξενον ἔθος τῶν ὑπὲρ ἐξήκοντα ἔτη γερόντων τῆς νήσου Κίας νὰ θανατόνωνται, εἴτε ἐκουσίως, ὡς ἱστορεῖ ὁ Ἡρακλείδης « Οἱ μὲν μήκωνι, οἱ δὲ κώνειῳ ἑαυτοὺς » ἐξάγουσι » (Ἰδ. Πρόδρομ. Ἑλλην. Βιβλιοθ. σελ. 210-211), εἴτε και κατὰ νόμον, ὡς λέγει ὁ Στράβων (Γεωγραφ. X, σελ. 486).

Μ' ὅλον τοῦτο ἡ γραφή ΧΙΩ πρέπει νὰ φυλαχθῆ. Πιθανὸν ὅτι ὁ Διοσκορίδης ἐπαίνεσε τὸ κώνειον τῆς Χίου, ὄχι τόσον διὰ τὴν φυσικὴν αὐτοῦ δίναμιν, ὅσον διότι οἱ Χῖοι τὸ ἐσκεύαζαν εἰς τρόπον, ὡσε νὰ προξενῆ και συντομώτερον και ἀλυπότερον τὸν θάνατον « Ὡσε ταχεῖαν και ἐλαφρὰν γίνεσθαι τὴν ἀπαλ- » λαγὴν » ὡς μαρτυρεῖ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἱσop. X, 16, § 9, σελ. 319, ἐκδ. Schneider).

Τὸ δὲ Μαγκοῦνα δὲν ἀμφισβᾶλλω, ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Μήκωνα τοῦ θηλ. Μήκων (pavot, opium) Μηκοῦνα, Μακοῦνα και Μαγκοῦνα. Μήκων και Κώνειον συνάπτονται συχνὰ εἰς τοὺς συγγραφεῖς, ὡς τοῦ γένους τῶν φαρμακερῶν και τὰ δύο, καθὼς εἰς τὸν Θεόφραστον (αὐτόθ. § 8) και εἰς τὸν ἀνωτέρω μνημονευθέντα Ἡρακλείδην· ὅθεν εὐκόλον ἦτον εἰς τοὺς ἰδιώτας νὰ συγχύσωσι και τὰς ὀνομασίας των.

ΜΑΓΝΗΣΙΑ. Ζ. Μαρκάσι.

ΜΑΔΑΜΟΥΪΔΑ, Δ. Μαδαμούδαν ὀνομάζει τὸν Ἀσπάλακα, Ἑλλ. (taupe).

ΜΑΔΗΣ, Δ. φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὰς Βασιλικὰς ἐκλογάς: « Τὰ οἰνηρὰ και ὁ μάδης » μὲ τὴν ἐξήγησιν τοῦ σχολιαστοῦ: « Εὐλον πιέζον και θλίβον τὰς σταφυλάς, ξύλον μέγιστον

» ἐπιτιθέμενον ταῖς ἐλαίαις καὶ ταῖς σαφυλαῖς, εἰς τὸ ἐκ-
» πιέζεσθαι τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον ».

ΜΑΖΑΛΑΔΕΣ, ἄρσ. πληθ. Δ. τοῦ Μαζαλαῶς, συνηθέστερον προφερομένου Μασαλαῶς (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 635).

ΜΑΖΗΛΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Pelvis, Ῥωμ. (Λεκάνη, Ἑλλ.) καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον: « Κελεύει ὁ ἀρχιερεὺς » κομισθῆναι... χαλκόξεσον, καὶ Μάζηλον καὶ μανδύλιον » εἰκάζων ὅτι σημαίνει τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μαζοκόμιον (γρ. Μαζονόμιον, Ἑλλ. Plat, écuelle). Ὑποπτεύομαι, ὅτι εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ κατωτέρω ὀνομαζόμενον Μασίλος, Δ. Κύπη ἢ Κύπελλον, Ἑλλ. (coupe, cuvette), ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Mastello, ὅθεν καὶ τὸ κοιν. Μασέλλον, Σ.

ΜΑΖΩΞΙΣ, Δ. Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 175 καὶ II, σελ. 230.

* ΜΑΘΕΡΙΝΑ. Ζ. Μαντζουράνα.

ΜΑΘΗΜΑ, Σ. τὸ διδόμενον ἀπὸ τὸν διδάσκαλον εἰς τὸν μαθητὴν, νὰ ἐκσηθήσῃ (leçon). — 2) Μάθημα ἀκόμη μᾶς συγχωρεῖται νὰ ὀνομάσωμεν τὸ μέρος τοῦ σκηνικοῦ δράματος, τὸ ὁποῖον ἐκσηθίζει καθένας ὑποκριτῆς, διὰ νὰ τὸ ἀπαγγέλῃ εἰς τὴν σκηνὴν (Rôle) ὡς τὸ ὀνόμαζαν καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « Μαθήματα, ἃ οἱ ὑποκριταὶ ἀνελάμβανον ».

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΨ, Δ. καὶ ΓΕΝΕΘΛΙΑΚΟΨ, Δ. ὀνόμαζαν τοὺς Ἀσρολόγους, Σ. (Astrologues). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 231.

* ΜΑΪΔΙΑ, πληθ. οὐδετ. Χρήματα, Ἑλλ. (de l'argent), οἶον Δὲν ἔχω μαϊδία, Μοῦ λείπουν μαϊδία, Ἄν εἶχα μαϊδία. Ἡ λέξις εἶναι Ἀραβικὴ, Μεϊθδίν, σημαίνουσα λεπτὸν τι νόμισμα, ἄξιον ἑνὸς καὶ ἡμισυ ἄσπρου (un aspre et demi), ὡς λέγει ὁ Βελώνιος (Observat. II, 103, pag. 355). Ὡς ἀπὸ τὸ Ἄσπρον, ἐνικ. (un aspre), ὄνομα λεπτοτάτου ἀργυροῦ νομίσματος, ὀνομάζομεν Ἄσπρα τὰ χρήματα (Ἄτακτ.

II, σελ. 70), και * Άνασπρίαν, Ξηλ. τὴν Άναργυρίαν (manque d'argent), παρόμοια ἀπὸ τὸ ξενικὸν Μειῖθδιν, ἐπλάσθησαν τὰ Μαϊθία.

ΜΑΚΑΡΙΩΤΑΤΟΙ, Δ. τιτλοφοροῦνται σήμερον, ὄχι μόνον ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ὡς λέγει, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀντιοχείας, καὶ ὁ Ἱεροσολύμων. Μακαριώτατος ἔτι καὶ ὁ τῆς Ῥώμης Πάπας (beatissimus). Μόνος ὁ Κωνσταντινουπόλεως ἐπονομάζεται Παναγιώτατος.

ΜΑΚΕΛΛΕΪΟΝ, Δ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. I, σελ. 214-215) πρόσθεσε, ὅτι Μάκελλαν ἢ Μακέλλην, Ἑλλ. ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ γεωργικὸν ἐργαλεῖον τὸ λεγόμενον Δικέλλιον, Δ. Σ. (pioche). Ὁ Ἡσύχιος φέρει « Μακέλλη, » δίκελλα πλατεῖα, κ. τ. λ. ». Ἴδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 37.

ΜΑΚΡΟΔΑΠΕΣ, μὲ ἐξήγησιν, Longinquitas, Ῥωμ. (longue distance, éloignement). Ἐπρεπε νὰ γραφῆ Μακροδαπῆς, ἐπίθ. τοῦ παρακαμάζοντος Ἑλλ. ἀντὶ τοῦ παλαιοῦ Μακροδαπὸς Ἑλλ. (lointain, éloigné), κατὰ τὸ Ἄλλοδαπὸς, Ἑλλ. καὶ Ἡμεδαπὸς, Ἑλλ.

ΜΑΚΡΟΔΙΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Μακρὰ ὁδὸς (long chemin). Λέξις ἀξία νὰ καταχωρισθῆ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ Λεξικά, εἰς τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ἡ Εὐοδία (beau chemin) καὶ ἡ Ἄνοδία (chemin impraticable).

ΜΑΚΡΟΜΗΤΗ, Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 11, pag. 27), ὅπου γράφεται Macrimiti (Courlis), γένος ὀρνιθίου ζῶντος καὶ τρεφομένου εἰς τὰ ἔλη.

ΜΑΚΡΟΝΟΣΙΑ, Δ. μακρὰ νόσος, Χρόνιον πάθος ἢ νόσημα, Ἑλλ. (maladie chronique).

ΜΑΚΩΝ, Δ. ἀπὸ τὸν Εὐσάθιον, ὅστις κρίνον αὐτὸ βάρβαρον, ἀντὶ τοῦ Μήκων, Ἑλλ. (pavot), ἐλησμόνησεν ὡς φαίνεται, ὅτι οἱ Δωριεῖς τὸ ἐπρόφεραν Μάκων.

ΜΑΛΛΑΘΡΟΝ, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 307):

ΜΑΛΛΑΚΙΑ, Δ. Μαλακία, Πάρακμ. Ἑλλ. Οἱ Γάλλοι μενεολογικὸν ὄνομα Masturbation, ἢ Mastupration, γεναεολογοῦντες ἀπὸ ἀνύπαρκτον φράσιν Λατινικὴν Per manus stupratio (διὰ χειρὸς αἰσχροουργία). Ὁ ἰατρὸς Τισότος ἐπλασε νέον ὄνομα τοῦ πάθους, τὸ Onanisme, συντάξας ἐπίτηδες καὶ σύγγραμμα Περὶ Ὀνανισμοῦ, διὰ τὸ δειξῆναι τὰ ἐλεεινὰ ἀποτελέσματα τῆς αἰσχροουργίας ταύτης.

Οἱ παλαιοὶ δὲν εἶχαν λέξιν αὐτῆς ἰδίαν, ἐμεταχειρίζοντο ὅμως οἱ κωμικοὶ τὸ μέσον ῥῆμα Δέφροσθαι, ἐρμηνεύοντες τὸ τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης Μαλακίζεσθαι, καὶ ὁ σχολιαστῆς τοῦ Ἀριστοφάνους (Ἰππ. 24) ἐξηγεῖ τὸ Δεφόμενος, « Ἄντι » τοῦ ἀποδέρων τὸ αἰδοῖον· οἱ γὰρ ἀπτόμενοι τῶν αἰδοίων... » κινουῦσιν ἐκπυρούμενοι τῇ συνεχείᾳ τῆς κινήσεως, πρὸς τῇ » τῆς γονῆς ἐκρύσει ».

Ἡ Μαλακία, Ἑλλ. εἰς τοὺς παλαιοὺς, παρὰ τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην, Μαλακότης ἢ Μαλακισύνη, Σ. ἐκείνην δηλαδὴ κυρ. τὴν ποιότητα τῶν σωμάτων, διὰ τὴν ὁποῖαν λέγονται Μαλακά (mous), καὶ μεταφορ. τῆς ψυχῆς, ὡς λέγομεν Μαλακὸν ἄνθρωπον τὸν πρᾶον καὶ εὐδυσώπητον· παρὰ ταύτην λέγω τὴν σημασίαν, ἐσήμαινεν ἔτι — 2) καὶ τὴν ἀποσροφὴν παντὸς πόνου καὶ κόπου καὶ τὴν εἰς τὸν τρυφηλὸν βίον κλίσιν, — 3) τὴν ἐκ τῆς τοιαύτης τρυφῆς γεννωμένην φυσικὰ ἐκνεύρωσιν καὶ θηλυκότητα τῆς ψυχῆς, τὴν δειλίαν, ὡς ὠνόμασεν ὁ Δημοσθένης (Περὶ τῶν ἐν Χερῶν. πραγμ. σελ. 106) τὸν τοιοῦτον « Ἄτολμον καὶ μαλακόν ». — 4) τὴν ἐκνεύρωσιν καὶ νοσηρὰν κατάσασιν αὐτοῦ τοῦ σώματος ὠνόμασαν ἔτι Μαλακίαν (ὅθεν τὸ Γαλλικὸν Maladie), κατὰ τὸ « Θεραπεύων » πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν » (Ματθ. δ', 23), τὸ ἀπὸ τὸν Γραικὸν μεταφρασὴν τῆς Νέας διαθήκης ἐρμηνευθὲν

« Κάθε λογιῆς ἀρρώστιαν καὶ κάθε ἀσθένειαν » διότι ἡ Ἀσθένεια δὲν εἶναι κυρίως νόσος (maladie) ἀλλ' ἀδυναμία, καὶ κλίσις μᾶλλον εἰς νόσον (langueur, état d'un valétudinaire) ὡς ἐξηγοῦν τὸ ἀνωτέρω ῥητὸν τοῦ εὐαγγελιστοῦ τὰ Γλ. « Μαλακία, νόσος ὀλιγοσῆ, καὶ ἀρχὴν ἔχουσα, καὶ οἶον » καταχυνώσασα τὸ σῶμα κ. τ. λ. » ὅθεν καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Μαλακίζεσθαι, ἀσθενῶς διακεῖσθαι, νοσηλεύεσθαι ». — 5) Μαλακία ἔπρεπε νὰ ὀνομάζεται καὶ ἡ ἀσέλγεια τοῦ ὑποφέροντος νὰ πάσχη τὰ τῶν γυναικῶν, κατὰ τὸ « Οὔτε » μαλακοί, οὔτ' ἀρσενοκοῖται » τοῦ Ἀποστόλου (πρὸς Κορινθ. Α', 5', 9), ἂν ὁ Ἀπόστολος Μαλακοὺς ἐνόησε τοὺς « Αἰσχρο- » παθοῦντας » ὡς τὸ ἐξήγησεν ὁ Θεοφύλακτος, καὶ ὡς ἐνο- οῦσε τὴν λέξιν ὁ σχεδὸν σύγχρονος τοῦ Ἀποστόλου Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεὺς (Ῥωμ. Ἀρχαιολογ. VII, 3, σελ. 1315) « Ἐκαλεῖτο μαλακός. . . ὅτι θηλυδρίας ἐγένετο παῖς ὢν, καὶ » τὰ γυναιξὶν ἀρμόττοντα ἔπασχεν ». — 6) Ἐκ τούτου ἐκα- ἤντησεν ἡ λέξις νὰ σημαίη πᾶσαν ἀσέλγειαν ἀπλῶς, καὶ ἰδιαίτερον τὴν ἀπὸ ἡμᾶς σήμερον ὀνομαζομένην Μαλακίαν. Ὁ Δ. ἀπὸ τὰ περι μετανοίας κανονικά, καὶ ἐπιτίμιον τῆς Μαλα- κίας τὸ ἐξῆς : « Ὁ δὲ Μαλακίαν διαπραξάμενος τεσσαράκοντα » ἡμέρας ἐπιτιμᾶται, ξηροφαγία διαιτῶμενος, καὶ μετανοίας » ἐκάστης ποιῶν ἑκατὸν ». Τεσσαράκοντα ἡμερῶν ξηροφαγία καὶ μετάνοιαι καθημέραν ἑκατὸν ἀρκοῦν νὰ ἀφανίσωσι τὰς δύ- νάμεις τοῦ δυσυχεστάτου νέου, ἂν δὲν ἔφθασεν αὐτὸς ἤδη νὰ τὰς ἐξαντλήσῃ. Χρησιότερας ἐλπίδας θεραπείας ἔχει ὁ ἐξαγο- ρεύων πνευματικὸς, ἐὰν παρασῆσῃ εἰς τὸν μαλακὸν τὰ ἐλεεινὰ παρακολουθήματα τῆς ἀσελγείας του, ἐὰν τοῦ ἀποδείξῃ ἀπὸ τῆς θρησκείας τὰ παραγγέλματα, ὅτι τὸ ἀμάρτημά του εἶναι χειρότερον καὶ τῆς αὐτοχειρίας αὐτῆς. Ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ γνωσποιοῖσῃ εἰς αὐτὸν καὶ τὸ ἀνωτέρω ὀνομασθέν σύγγραμμα

τοῦ Τισσότου· καὶ τέλος νὰ τὸν ζεῖλῃ εἰς ἔμπειρον καὶ φιλόανθρωπον ἰατρὸν, ἂν ὁ νέος ἔχῃ χρεῖαν ἰατροῦ, ὅσιν δύναται νὰ τὸν θεραπεύσῃ, ὅχι μὲ ξηροφαγίας καὶ μετανοίας, ἀλλὰ μὲ ἀναληπτικά (restaurans) φάρμακα.

ΜΑΛΑΚΙΑ, οὐδετ. πληθ. Δ. (mollusques), Μαλάκια, Ἑλλ. καὶ τοῦτο πρέπει νὰ ὀνομάζωνται καὶ κοιν. ἐπειδὴ μᾶς χρειάζεται τοιαύτη λέξις, νὰ τὰ διακρίνωμεν, ἀπὸ τὰ Ὄσρακόδερμα, Δ. (testacés) καὶ ἀπὸ τὰ * Μαλακόστρακα (crustacés). Μαλάκια γενικῶς λέγονται αἱ Σηπίαί, τὰ Καλαμάρια, τὰ Ὀκταπόδια καὶ τὰ παρόμοια, « Τὰ μῆτε λεπίδας ἔχοντα, » μῆτε τραχὺ μῆτε ὄσρακῶδες τὸ δέρμα » ὡς τὰ ὀρίζει ὁ Γαληνός. Ὁ Δ. προσθέτει καὶ ἀπὸ ἄλλον ἀνώνυμον μαρτυρίαν σφαλμογραφημένην τὴν ἐξῆς : « ἮΤΕ ΦΘΕΪΡ ἰχθύδιόν ἐστι » λειὼν τὴν ἐπιφάνειαν τῆς σαρκὸς, ὅθεν καὶ Μαλάκιον ὀνομάζεται κ. τ. λ. » ἀντὶ τοῦ Ἠ ΤΕΥΘΪΣ. Τευθίδα, Ἑλλ. ὠνόμαζαν τὸ κοινῶς λεγόμενον Καλαμάριον, Σ. (calmar). Εἶδος ταύτης εἶναι ὁ λεγόμενος Τεῦθος, Ἑλλ. μεγαλήτερος τῆς Τευθίδος, ὁ χυθ. ὀνομαζόμενος * Τράψαλος, τὸν ὁποῖον ἐτυμολόγησα ἀλλοῦ (Σημειώσ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ. 194) ἀπὸ τὸ * Θραύσαλος ἄχρησον, Θρυψίχρως, Ἑλλ. Καὶ οὗτος πιθανὸν ὅτι εἶναι ὁ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενος μὲ ταυτόσημον ὄνομα Casseron, καὶ ὅχι ἡ Τευθίς (Ἴδε Βελώνιον De Aquatilib. II, pag. 339).

ΜΑΛΑΚΟΣΤΡΑΚΑ. Ζ. Μαλάκια.

ΜΑΛΕΑ, Σηλ. Δ. Δὲν τὸ ἐνόησεν. Ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ποιητοῦ βαρβάρου,

—————Κεῖς τούτην τὴν μαλέαν
Ἡ καρδία μου λέγειτο, ἐγὼ θελω νικῆσι,

ὅτι ἡ Μαλέα σημαίνει πόλεμον, μάχην (tixe), ὄνομα συγ-

γενές καὶ συνών. τοῦ Μάλωμα, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ ῥῆμ. Μαλόνω (Ἄτακτ. II, σελ. 233).

ΜΑΛΘΗ. Ζ. Μάλτη.

ΜΑΛΙΣ, Δ. πάθος τῶν ἵππων καταρροϊκόν (ἴσως Morg-fondure). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Μαλιή, τὸ περὶ τὰ ὑπο- » ζύγια πάθος, ὅτε βήττη » καὶ « Μαλίζ... ἄφθα, φλεγ- » μονή ». Ὁ Σουΐδας τὸ ὀνομάζει ἀρσ. « Μαλιασμός, νόσος » περὶ τοὺς ὄνους γινομένη, ὅς ἐστι καταρροὺς διὰ μυκτῆρων, » καὶ σρόφος περὶ αὐτοὺς, κ. τ. λ. »

ΜΑΛΤΗ· « Πρῆσις, εἶδος κήτους Θαλασσίου, ἢ λεγο- » μένη Μάλτη » Δ. Τὸ ἐπῆρευ ἀπὸ τὸν Φαβωρίνον. Ὁ Ὀπ- » πιανὸς (Ἄλιευτ. I, 371) ὅμως τὸ προφέρει διὰ τοῦ ῥ̄ Μάλθη καὶ τὸ λέγει διάφορον ἀπὸ τὴν Πρῆσι, ὡς καὶ ὁ Αἰλιανὸς (Περὶ ζ. ιδιότη. IX, 49) « Καὶ ὁ φύσαλος, καὶ ἡ Πρῆσις, » καὶ ἡ καλουμένη Μάλθη ».

ΜΑΜΜΑΚΟΥΘΟΣ, Δ. Ζ. Μαμουκώδης.

ΜΑΜΟΥΚΩΔΗΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικήταν : « Ἐθεᾶτε γοῦν τὰ σκηνικὰ ταῦτα καὶ μαμουκώδη ὁ βασιλεὺς » πρόσωπα καὶ ἡ βασιλὶς ». Καὶ τὸ νομίζει παράγωγον ἀπὸ τὸ Μαῖμου, Δ. Πίθηκος, Μιμῶ, Ἑλλ. (singe). Πιθανώτε- » ρον κρίνω, ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Μαμμάκουθος ἢ Μαμμάκυθος, Ἑλλ. ὁ μωρὸς (niais, sot) οἶον Ἄριστοφάν. Βατρ. 989),

Τέως δ' ἀβελτερώτεροι
κεχηνότες μαμμάκυθοι
Μελιτίδαι κάθηντο.

ΜΑΜΟΥΛΙΖΩ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Ἀναμηρυκάσθαι, Ἑλλ. (ruminer). Μαμουλίζω, Σ. μὲ συνών. Ἀναμασσῶ. — 2) Μαμουλίζω, Σ. (mâchonner, pignocher). Ἰδ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 571.

Τὸ Μαμουλίζω συγγενεῦει μὲ τὸ Μοιμύλλω, Ἑλλ. καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ ὀνοματοποιημένον Μαρμαῶν, Ἑλλ. « Μαρμαῶν, ἐπὶ τῆς παιδικῆς φωνῆς Ἐσθίειν » λέγει ὁ Ἡσύχιος· ὁ δὲ Φώτιος : « Μαρμαῶν, Ἀργεῖοι, τὸ Ἐσθίειν ». Ἴσως δὲ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ ἄχρηστον Μυλίζω (τὸ Ἀλέθω) Μουλίζω καὶ Μαρμουλίζω. Πολλὰ τῆς μασσήσεως καὶ τῶν ὀδόντων ἔργα μετεφέρθησαν ἀπὸ τὰς ἐργασίας τοῦ μύλου, οἷον Ἀλέθω (moudre), ἀντὶ τοῦ Ἐσθίω ἢ Μασσῶ (mâcher)· « Μύλακροι, Ἑλλ. οἱ γόμφιοι ὀδόντες » (dents molaires) κατὰ τὸν Ἡσύχιον· τῆς αὐτῆς γενεᾶς εἶναι καὶ τὸ Μυλιόωντες, Ἑλλ. τοῦ Ἡσιόδου (Ἔργ. καὶ ἡμ. 530), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν σχολιασὴν « Τοὺς ὀδόντας συγκρούοντες » καὶ τὸ Μυλλαίνω, Ἑλλ. ὅθεν τὸ σύνθετον « Διαμυλλαίνειν... ἐπὶ τοῦ » τὰ χεῖλη διασρέφειν, κ. τ. λ. » κατὰ τὸν Ἡσύχιον, καὶ ἀναδιπλασιασμένον (κατὰ τὸ ἡμέτερον Μαρμουλίζω) « Μοιμύλλειν, Σηλάζειν, ἐσθίειν, καὶ τὰ χεῖλη προσάπτειν ἀλλήλοις » κατὰ τὸν αὐτὸν Ἡσύχιον. Ἴδε καὶ τὰ σημειωθέντα πρότερον (Ἄτακτ. II, σελ. 235).

MAMOYTIÁ. Ζ. Μαχμουτά.

ΜΑΝΔΆΚΗΣ, Δ. φέρει ἀπὸ τὸν Εὐστάθιον (Ἰλιάδ. κ', σελ. 818) « Ὁ δὴ Μανδάκης κυρίως... δεσμὸν χόρτου δηλοῖ, » κατὰ τινὰ γλῶσσαν· καὶ φυλάσσεται ἡ τοιαύτη λέξις παρὰ τοῖς κατὰ Θράκην ».

ΜΑΝΔΗΛΙΔΑ, μὲ ἐξήγησιν Βούφθαλμον ἀπὸ Γλ. ἰατρικᾶ, Δ. Βούφθαλμον, Ἑλλ. (œil de bœuf). Οὕτως ὠνομάσθη, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 256), διότι ἔχει « φύλλα ὀφθαλμοειδῆ, ὅθεν καὶ ὠνόμασθαι ». Εἰς τὸν Ἄγγλον ἐκδότῃν τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. Ixxvii) εὐρίσκω δύο Βούφθαλμα, τὸ Buphthalmum spinosum τῶν φυτολόγων (Buphthalme épineux) ὀνομαζόμενον

Γραικισί Καρφόχορτον, καὶ *Buphthalmum maritimum* (*Buphthalme maritime*) μὲ πολλὰ παράξενον Γραικικὸν ὄνομα Χαρτοκαδίφι.

ΜΑΝΔΡΑ, Δ. Μάντρα Σ. τόπος ὅπου περικλείονται τὰ πρόβατα (*bergerie, bercail*). — 2) Αὐτὰ τὰ πρόβατα ἢ τὸ Κοπάδιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 241-242).

ΜΑΝΔΥΛΙΟΝ, Δ. Μαντίλι, Σ. (Ἄτακτ. I, σελ. 219). Εἶδος μανδυλίου (*essuie-mains*) ἦσαν καὶ τὰ ὀνομαζόμενα Λάσια, Ἑλλ. κατὰ τὸν Πολυδεύκην VII, 16), « Λάσια δὲ ἐκάλουν τὰ μαλλοὺς ἔχοντα χειρόμακτρα, ὡς ἀπὸ τῆς δασύτητος ὥστε οὐδὲν κωλύει τὰς ὀνομαζομένας **ΜΑΝΤΕΪΛΑΣ** καλεῖν οὕτω » ἢ **ΜΑΝΤΗΛΑΣ** κατὰ ἄλλα χειρόγραφα, Δ.

ΜΑΝΪΣΚΙΟΝ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ *Corbis* (*corbeille*), καὶ φέρει ἀπὸ Γλ. « Σιπύα, τὸ μανίσκιον, ἢ ἀρτοθήκη » καὶ τὸ παράγει ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν *Mannequin*.

ΜΑΝΝΑ, Θηλ. καὶ τὸ Μάννα, οὐδετ. Τὸ οὐδέτερον εἶναι τῶν Ἑβδ. *Mān* καὶ *Μάννα*, ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν *Μανού*, σύνθετον ἀπὸ δύο λέξεις **מַן** **וּמַן** (*Mān* οὐ) σημαίνουσας « Τί τοῦτο; » διότι τοῦτο ἐφώνησαν οἱ Ἑβραῖοι ἐρωτῶντες ἕνα τὸν ἄλλον, εὐθύς ὅτε ἶδαν τὸν ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς βρεχόμενον διὰ θαύματος ἄρτον, ὅστις τοὺς ἔθρεψε τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ἔρημον τοῦ Σινᾶ (Ἑξόδ. 15', 15-35), καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Δαυὶδ ὠνόμασεν « Ἄρτον οὐρανοῦ » καὶ « Ἄρτον ἀγγέλων » (ψαλμ. ος', 24-25). Ἔτι καὶ σήμερον οἱ Μοναχοὶ τοῦ Σιναίου ὄρους Μάννα ὀνομάζουν τὸν συναγόμενον χυλὸν ἢ ὀπὸν, ῥέοντα ἀπὸ δένδρα τινὰ, εἰς σύσασιν μέλιτος, τὸν Ἀραβισί ὀνομαζόμενον *Τερενιαββίν*. Οἱ Ἄραβες τὸν πωλοῦν φέροντες εἰς τὴν Αἴγυπτον, ὡς ἰσορεῖ ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 65, pag. 287*) ὅστις κακῶς ἐνόμισε τὸ *Τερενιαββίν* τὸ αὐτὸ

μέ τὸ Κέδρινον ἔλαιον τοῦ Ἱπποκράτους (Περὶ γυναικ. φύσ. § 29, σελ. 384 Lind). Τοῦτο εἶναι ῥητίνη δένδρου τῆς κέδρου, ὀνομαζομένη διὰ τοῦτο καὶ Κεδρία, ὡς ὀρθῶς τὸ ἐξήγησεν ὁ Ἐρωτιανὸς « Κεδρίνω ἔλαιω, τῇ κεδρία ». Τὸ δὲ τῶν Ἀράβων εἶναι ὕλη τις μελιτώδης προσκολλημένη, ὡς πάχνη, εἰς τὰ φύλλα, τοὺς κλάδους καὶ αὐτὸν τὸν κορμὸν διαφόρων δένδρων, τὴν ὁποίαν ὁ Γαληνὸς ὀνομάζει Ἀερόμελι καὶ Δροσόμελι, ὁ Διοσκορίδης (I, 37) Ἐλαιόμελι, καὶ ὁ Πολύαινος (Στρατηγημ. IV, 3, § 32, σελ. 125) (Ὑὸν μέλι ἤγουν βρόχινον μέλι). Ἀπὸ τῶν τριῶν τούτων ὀνομασθέντων συγγραφέων τὴν παραβολὴν μετὰ τὰ ἰσορούμενα ἀπὸ τὸν Ἀμύνταν (παρὰ Ἄθην. XI, σελ. 500) περὶ τοῦ Ἀερομέλιτος, συμπεραίνεται ὅτι Μάννας εἶδος ἦτο καὶ τοῦτο. Ἀλλ' οἱ Ἕλληες (οἱ παλαιοὶ λέγω), δὲν τὴν ἐμεταχειρίσθησαν ὡς καθαρτικὸν, καθὼς οἱ μεταγενέστεροι τοῦ μεσαιῶνος ἰατροί, ἂν κ' ἐγνώριζαν τὴν καθαρτικὴν αὐτῆς δύναμιν. Ἐλαιόμελι τὴν ὠνόμασεν ὁ Διοσκορίδης, διότι ἐνόμιζεν ὅτι ἀπὸ μόνας τᾶς Ἐλαίας (oliviers) τῆς Συρίας ἐγεννάτο, « Ἐλαιόμελι κατὰ » Πάλμυραν τῆς Συρίας ἐκ τοῦ σελέχους [τῶν] ἔλαιῶν, μέλιτος παχύτερον ῥεῖ, γλυκὺ τῇ γεύσει, ὅπερ πινόμενον... » ἄγει κατὰ κοιλίαν, κ. τ. λ. ».

Μάνναν ἢ Μάννην, καὶ αὐτὸς, ὡς καὶ οἱ πρὸ αὐτοῦ ἰατροί, τρέψαντες εἰς θηλυκὸν τὸ κατὰ παράδοσιν Ἀσιανὸν Μάννα, ὠνόμαζαν καὶ τὰ αὐτομάτως χωριζόμενα ἀποτρίμματα τοῦ λιθανίου, ἢ ὑποσεισματα, ὡς τὰ ὀνομάζει ὁ Γαληνὸς, καὶ τὰ ἐμεταχειρίζοντο ὡς τοπικὸν ἐξωτερικὸν ἰατρικὸν ἢ καὶ εἰς κλυσμοὺς τῆς μήτρας, κατὰ τὸ λεγόμενον ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Ἐπιδημ. II, 2, σελ. 692, Lind.) « Ἐξανθήματα, πρὸς ἃ τῇ μάννῃ χρώμεθα » καὶ πάλιν (Περὶ γυναικ. I, 111, σελ. 504) « Σιδίοισι καὶ μάννῃ... κλύζε ».

Ἡ σημερινή καθαρτικὴ τῶν ἱατρῶν Μάννα, συνάγεται ἀπὸ τὴν Μελίαν (frêne), τὴν κοινῶς λεγομένην Μελέαν, Σ. Δ. ἢ ἀρσ. Μέλιον (Stackhouse , pag. lxxx), καὶ ἐξαιρέτως τὴν Μελίαν τῆς Ἰταλικῆς Καλαβρίας. Ζ. Κηριόφυλλον.

Μάνναν ἀκόμη ὠνόμαζαν κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ οἱ Ἀνατολικοὶ καὶ οἱ Δυτικοὶ χριστιανοὶ ἐλαιώδη ἢ καὶ κονιώδη τινὰ ὕλην ἀναβλύζουσαν (ὡς ἐπίσειαν) ἀπὸ τοὺς τάφους τῶν ἁγίων , καὶ θαυματουργοῦσαν διαφόρων ἀρρώγημάτων Θεραπείας (Δουκαγγ. λέξ. Μάννα). Τὴν ἔλεγον καὶ Μύρον (ὁ αὐτ. λέξ. Μύρον), ὅθεν ἔμεινεν ἀκόμη ὁ Μυροβλύτης (qui fait jaillir des parfums) ἐπίβητον τοῦ ἁγίου Δημητρίου. Σήμερον οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ μυρισθῶσιν ὑπάγουν εἰς τοὺς μυρεψοὺς, καὶ οἱ ἀρρώσοι συμβουλεύονται τοὺς ἱατρούς.

ΜΑΝΟΛΑΤΟΝ, Δ. Ἴδε Ἄτακτ. I, σελ. 318.

ΜΑΝΟΥΆΛΙΟΝ, Δ. Μανουάλι, Σ. Κανδήλα, ἢ λαμπάς, δυνατὴ νὰ φέρεται μὲ τὰς χεῖρας ἐκ τοῦ Manualis, Ρῶμ. ἀπὸ τὸ Manus, Ρῶμ. ἢ Χεῖρ, Ἑλλ.

ΜΑΝΤΖΟΥΡΆΝΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 416). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 17, σελ. 40) τὴν ἤκουσεν εἰς τὴν Κρήτην, ὀνομαζομένην Μαθερίνα (Matherina).

ΜΆΝΤΡΑ. Ζ. Μάνδρα.

ΜΑΟΥΨΝΑ, Θηλ. Σ. εἶδος πλοίου φορτηγοῦ, Ὀλκὰς, Ἑλλ. (Mahonne). Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 2, pag. 172) παραβάλλει τὰς Μαούνας μὲ τὰς Ἰππαγοὺς ἢ Ἰππαγωγούς, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν.

ΜΆΠΠΑ, Δ.

ΜΑΡΑΝΨΣΚΩ, Δ. Μαραντζιάζω, Δ. Σ. Μαραγγιάζω, Δ. Μαραίνω, Ἑλλ. (faner, flétrir).—2) Μαραντζιάζω; Σ. καὶ Μαραντζιάζομαι, Σ. (se faner, se flétrir).—3)

Μεταφορ. σημαίνει τὸ Ἀδημονῶ λυποῦμαι δι' ἀτυχίαν τινὰ (languir, sécher d'ennui), οἷον Ἐμαραγγίασα νὰ τὸν προσμένω, Ἐμαραγγίασεν ἡ γλῶσσά μου νὰ τὸν συμβουλεύω. Καί εἰς τοῦτο ἴσως ἀρμόζει ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Μαραίνεται, μαίνεται ». Τοῦ Μαρανίσκου συνών. εἶναι τὸ Φλογομαραίνομαι (Ἄτακτ. IV, σελ. 651).

ΜΑΡΑΣΚΙΑ με συνών. Ξυνοκέρασα, Δ. ἤγουν ὄξυνα κεράσια (griottes) τὰ κοινότερον ὀνομαζόμενα Βίσινα (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 54). Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Marasca, τὸ σημαῖνον αὐτὸ τοῦτο τῶν κερασίων τὸ εἶδος, ὅθεν καὶ τῶν Γάλλων τὸ Marasquin, ποτὸν οἰνώδες σκευαζόμενον ἀπὸ τὰ Μαράσκια.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΆΡΙΟΝ. Ζ. Ὀροβος καὶ Πιννέριον.

ΜΑΡΙΣΚΆΛΔΟΣ, Δ. καὶ Μαρισκάλκος, Δ. ἀπὸ τοῦ παρακμάζοντος Λατιν. τὸ Marescalcus ἢ Marscalcus, Δ. τὸ σημαῖνον ἀπλῶς Ἴπποκόμον, Ἑλλ. (maréchal, pale-frenier) τὸν Τουρκοχυδαῖστὶ λεγόμενον * Σείσην.—2) Μαρισκάλδος, Δ. ἀξίωμα αὐλικὸν τῶν δυτικῶν ἡγεμόνων, οὕτως ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Νικήταν : « Μαρισκάλδος ἦν » τὰξίωμα ὁ ἀνὴρ· δηλοῖ δὲ καθ' Ἑλληνας ἡ φωνὴ τὸν Πρω- » τοστράτορα » Δ. Στράτορα, Δ. ὠνόμαζαν οἱ Γραικορωμ. τὸν ἐπιμελητὴν τῶν ἵππων ἢ Ἴπποκόμον· ἐπειδὴ μί' ἀπὸ τὰς φροντί- » δας του ἦτο καὶ νὰ τοὺς στρόνη ὅθεν καὶ « Σάγματα, » στρατούρια ἀλόγων ». Ὁ δὲ τοὺς στρατορας τούτους ἔχων ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν του καὶ κυβερνῶν ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Γραικο- » ρωμαίους καὶ Πρωτοστράτωρ, Δ. ἔτι δὲ καὶ Κόμης τοῦ στά- » βλου, Δ. καὶ Κονόσταβλος, καὶ Κοντόσταβλος, Δ. (ὅθεν τῶν Γάλλων τὸ connétable). Καὶ ἐπειδὴ ἐφρόντιζε καὶ τὰ τοῦ πολέμου, εἰς τὰς ἐκστρατείας, συνοδεύων τὸν βασιλέα, ὡς οἱ Μαρισκάλδοι τῶν Γάλλων εἰς τὰ πολεμικὰ, ὀνομαζόμενοι

μέ διάφορα ὀνόματα, κατὰ τὰς διαφόρους ἐπιστάσις τῶν (Maréchal des logis,—de camp,—de bataille,—de France), εὐλόγως ὁ Βουδαῖος ἐπαρωμοίαζε τὸν Μαρiscάλδον μέ τὸν Πολέμαρχον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν.

ΜΑΡΚΑΣΙ, Σ. Μαρκασήτα, καὶ Μαρκασίτα, Σηλ. Δ. μέ συνών. Μαγνησία, Δ. Μαγνητίς, Ἑλλ. διάφορος ἀπὸ τὴν Μαγνητιν, τὴν ἔλκουσαν τὸν σίδηρον (aimant). Ἡ Μαρκασίτα (Talc), εἶναι ἡ Μαγνητίς τοῦ Θεοφράστου (Περὶ λίθων, σελ. 696, μέ τὰς σημ. τοῦ Schneider, σελ. 568). « Ἡ μα- » γνητίς αὕτη λίθος ἡ καὶ τῇ ὄψει τὸ περιττὸν ἔχουσα, καὶ » ὩΣ ΓΕ ΔΗ τινες θαυμάζουσι τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ, » μηδαμῶς οὔσαν συγγενῆ » ὅπου νομίζω ὅτι ἐγράφετο πάλαι Ὡ ΓΕ ΔΗ. Μαρκασίταν καταχρηστικῶς ὠνόμασαν τὴν Μαγνησίαν (talc) ἐπειδὴ ταύτης τὸ χρῶμα ὁμοιάζει τὸν ἄργυρον, ὡς λέγει ὁ Θεόφραστος, τῆς δὲ Μαρκασίτας (Marcassite) πλεόν τὸν χρυσόν.

ΜΑΡΚΕΖΗΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΜΑΡΚΕΖΙΟΣ, καὶ ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ, Δ. Μαρκέζος, Σ. (marquis).

ΜΑΡΟΔΙΑ, μέ ἐξήγησιν Με λάνθη, Δ. ἡ ὡς τὸ γράφει ἀλλοῦ Μελάνθιν, Δ. μέ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. ἱατρικὰ « Κύμινον » Αἰθιοπικόν ». Τὸ Μαροδία, ἡ ἐκακογράφη ἡ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Μυρωδία, ἐπειδὴ τὸ Μελάνθιον ἐλέγετο καὶ Μαυρομυρωδία (Ἄτακτ. IV, σελ. 288).

ΜΑΡΣΑΠΑΣ, Σ. Δ. Μαρτζαπάς, Δ. ἀπὸ τῶν Ἰταλῶν τὸ Marzapane (Massepain), μικρὸν πιττάριον σκευαζόμενον ἀπὸ ἀμύγδαλα κοπανισμένα καὶ ζάχαρην. ὠνομάζετο ἴσως καὶ Πλακόπιττα, κατὰ τὴν φερομένην μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Δ. « Ἄμην (ἴσ. Ἄμης), πλακοῦντος εἶδος, θεωρία καὶ ἰδέα

» πλακοπίττας, ὁ λεγόμενος μαρσαπᾶς ». Καί πάλιν « Τῆς
» πλακοπίττας, ἤγουν τοῦ μαρτζαπᾶ ».

Ἡ πρώτη λέξις ἔπρεπε νὰ ἦναι, Ἄμης, πτος, πλὴν ἂν ἐπρόφεραν τὴν αἰτιατικὴν καὶ Ἄμην ἀντὶ τοῦ Ἄμητα. Ἡ αὐτὴ διαφορὰ ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὸν Ἡσύχιον, ἐπειδὴ φέρει « Ἄμην, πλακοῦντος εἶδος » καὶ « Ἄμητες, πλακοῦντος » εἶδος ».

Τῶν παλαιῶν ὁ Ἄμης, Ἑλλ. ἐσκευάζετο μὲ γάλα· εἰς τοῦ Ἀριστοφάνους (Πλουτ. 999) τὸ

Ἄμητα προσαπέπεμφεν ἡμῖν τουτονί,

ὁ σχολιαστὴς ἐξηγεῖ τὴν λέξιν « Εἶδος πλακοῦντος γαλακτώδους ». Τὸ δὲ ἄξιον σημειώσεως, ὅτι ἄλλος σχολιαστὴς ἐξηγεῖ Ἄμητα « Τὴν ἰδιωτικῶς λεγομένην Φλεψίαν » καὶ τρίτος ἄλλος, « Τὰ κοινῶς Ταραχανᾶ ». Ἄλλ' ἢ μὲν Φλεψία ἄλλοῦ γράφεται Φλουσία καὶ Φλατία, καὶ ἐξηγεῖται ὡς λέξις γεννηθεῖσα ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν flan τὸ σημαῖνον Πλακούντια σκευασμένα μ' αὐγά καὶ γάλα (ἴδ. τὸν Πλουτ. τοῦ Ἀριστοφάν. σίχ. 999, σελ. 349, ἐκδ. τοῦ Hemsterhuis). Τὸ δὲ Ταραχανᾶ δὲν εἶναι πλακοῦς ἀλλ' ὁ ἄρσ. λεγόμενος Τραχανᾶς ἢ Ταραχανᾶς, διὰ τοῦτο ἴσως συγχυθεῖς μὲ τὸ Ἄμητα, πλακοῦντα, διότι μὲ τὸ γάλα σκευάζεται καὶ ὁ Τραχανᾶς, ὡς ὁ Ἄμης. Ζ. Τραχανᾶς.

ΜΑΣ, τὸ Λάπαθον, Δ. ἀπὸ Γλ.

ΜΑΣΑΛΕΥΤΙΚΗ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Σφάγγον, » Τὸ ΣΥΤΕΛΙ Τὸ ΜΑΣΑΛΕΥΤΙΚΗ » κατογραμμένην, ἀντὶ τοῦ: ΣΕΣΕΛΙ Τὸ ΜΑΣΣΑΛΙΩΤΙΚΟΝ. Τὸ Μασσαλιωτικὸν τοῦτο Σέσελι τοῦ Διοσκορίδου ὠνομάζετο καὶ Σφάγγον καὶ Πλατυκύμινον (Διοσκορίδ. III, 60, σελ. 402, ἐκδ. Sprengel). Παρὰ τοῦτο ἴσως οἱ Διοσκορίδης

καὶ δεύτερον ἄλλο, « Σέσελι Αἰθιοπικὸν » καὶ τρίτον, « Σέσελι Πελοποννησιακὸν » ὀνομάζει δὲ καὶ τὸ Τορδύλιον « Σέσελι » Κρητικὸν » (Αὐτ. αὐτόθ. σελ. 403-404) περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 607). Τὸ δὲ Σφάγνον *Sphagnum* (*Sphaigne*), εἶναι εἶδος Βρύου, Ἑλλ. ἢ Μνίου, Ἑλλ. (*mousse*).

ΜΑΣΓΙΔΙΟΝ, Μαγίσδιον καὶ Μετζίτιον, Δ. Σμαΐδι, Μεντζίτι, Σ. (*Mosquée*), ναὸς Τουρκικός. Τὰ ὀνόματα παράγονται ἀπὸ τὴν γλῶσσάν των (Ἄτακτ. II, σελ. 239), ὡς καὶ τὸ Ἰμαρέτιον, Δ. τὸ σημαῖνον τοὺς μεγάλους ναοὺς, καὶ Ντζαμί, Σ.

ΜΑΣΘΑΡΙΑ, Δ. Τὰ Μασάρια (Ἄτακτ. I, σελ. 216).

ΜΑΣΙΑ. Ζ. Πυράμη.

ΜΑΣΟΥΡΙ, Δ. (*tuyau, tube, canule*), Σωλήν, Ἑλλ. Σωληνάριον, κοιν. Μασοῦρι, καὶ Μασούριον, Δ. με κακὴν ἐξήγησιν, *Lagenula* Λαγηνίδιον (*carafon ἢ petit broc*). Κατωτέρω τὸ ὀνομάζει Μασοῦρα (πληθ. ἀπὸ τὸ Μασοῦρον) με τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν. Τὸ Μασούριον εἶναι λέξις Τουρκική.

ΜΑΣΤΑΡΙΟΝ, Δ. με μαρτυρίαν « Κλείσας τὸν ἄμβυκα » καὶ τὸ μασάριον σὺν τῷ ρογίῳ » (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 216, καὶ IV, σελ. 486).

ΜΑΣΤΕΛΛΟ. Ζ. Μάξηλος.

ΜΑΣΤΙΛΟΣ, Δ. Ζ. Μάξηλος.

ΜΑΣΤΟΥΡΟΝ. Ζ. Μασούρι.

ΜΑΣΤΡΑΠΑΣ, Σ. (*pot, bocal*), Μασραπᾶς, Δ. με ἐξήγησιν *Hydria*, Ῥωμ. (Ἰδρία, Ἑλλ.).

ΜΑΤΑΙΟΤΕΚΝΟΝ, οὐσ. οὐδετ. Δ. Νόθος, Ἑλλ. (*bâtard*). Καλὴ λέξις τὸ Ματαιότεκνον, σημαίνουσα *enfant*

de folie, από τὰ Μάταιος ὁ μωρὸς (Ἰταλ. Matto). Ἀνόητα, Ἑλλ. ὠνόμαζαν τὰ ἀφροδίσια, οἶον (Ἀριστοφάν. Νεφ. 417),

οἴνου τ' ἀπέχει, καὶ γυμνασίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀνοήτων,

ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν σχολιασὴν « Τῶν ἀφροδισίων... τὸ ἀνοηταί-
» νειν, μωραίνειν *διὰ* τὸ ἀφροδισιάζειν ἔλεγον ». Ἐθησαυρίσθη
ἢ λέξις εἰς τὰ Ἑλληνικά λεξικά, ἀλλ' ὡς ἐπίθ. ἀρσ. Ματαιό-
τεκνος ἐξηγητικὸν τοῦ Ἄλιτόκαρπος ».

ΜΑΤΖΟΥΜΑΝΟΣ, Δ. Τὰ νομικά Γλ. φέρουν : « Μα-
» τζουμάνος, ἰσχνόχειρ · Μάνον γὰρ ἢ χεῖρ, καὶ Μάτζον
» τὸ ἰσχνόν » ἤγουν ἀπὸ τὸ Manus, Ῥωμ. (main) καὶ
τὸ Macer, Ῥωμ. (maigre).

ΜΑΤΖΟΥΡΑΝΑ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Μαντζουράνα
(Ἄτακτ. IV, σελ. 416).

ΜΑΤΛΑΪΟΝ, οὐσ. οὐδ. Δ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸ Εὐχολόγιον :
« Εἰς ματλαῖα ἐλαίου δώδεκα, καὶ οἴνου ὄσα μέτρα ἰκανὰ κ.
» τ. λ. » καὶ τὸ ἐτυμολογεῖ, ὡς ἀπὸ τὸ Matula, Ῥωμ. Ἄμις,
Ἑλλ.

ΜΑΤΡΙΞ, Δ. καὶ ὑποκορ. ΜΑΤΡΙΚΙΟΝ, Δ. (matri-
cule). Φέρει καὶ ἀπὸ τὰ νομικά Γλ. « Μάτρικες, ἀντιγραφαὶ
» καὶ ἀπογραφαὶ » καὶ « Matrix, μήτηρ σημείων καὶ
» ὀνομάτων ».

ΜΑΥΛΙΣΙΑ, Δ. ἀπὸ πνευματικούς κανονιστάς : « Ἔστι δὲ
» καὶ ἑτέρα ἁμαρτία, ἣτις μείζων ἐστὶ μαλακίας, ἐλάττων δὲ
» ἀρρένοκοιτίας, ἣτις ὑπὸ δύο... ἀποπληροῦσθαι πέφυκε ».
Τὸ ἐτυμολογεῖ ἀπὸ τὸ Mollities, Ῥωμ. περὶ τοῦ ὁποίου
δισάζω. Γράφεται καὶ Μαβλησία, Δ.

Συγγενεῦει βέβαια μὲ τὸ Μαυλίσρια, Ἑλλ. καὶ κοιν.
(maquerelle), ἀπὸ τὸ Μαυλίζω (Ἄτακτ. II, σελ. 47) ·

ἀλλ' ἐδῶ ἐγίνε κατάχρησις τῆς λέξεως, διότι τὰ συναμαρτάνοντα δύο πρόσωπα, ἂν ἦναι ἄθλια γυναικάρια, φέρουν ἐπίθετον τὸ Τριβάδες', Ἑλλ. (tribades), εἰάν ἀνδράρια, δὲν ἐξεύρω τί τὰ ὠνόμαζαν.

ΜΑΥΡΪ. Ζ. Μελάνη.

* ΜΑΥΡΟΚΑΠΝΟΝ ἤκουσεν ὀνομαζόμενον ὁ Βελώνιος (Observat. II, 14, pag. 198) εἰς τὴν Ρόδον τὸ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 553) ὀνομασθέν Στουράκι, Στύραξ, Ἑλλ. Storax. Τὸ Μαυρόκαπνον, πιθανὸν ὅτι σημαίνει ὄχι αὐτὸν τὸν Στύρακα, ἀλλὰ τοῦ Στύρακος τὴν αἰθάλην ἢ λεγνὺν (suie de Storax) διότι τὸν ἔκαιαν, ὡς τὸ λιβάνιον, καὶ ἐμεταχειρίζοντο τὴν καπνίαν του ὡς καὶ τοῦ λιβάνου, εἰς ἰατρικὰ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Διοσκορίδου (I, 79) « Καίεται δὲ καὶ ὀπτᾶται καὶ φῶγγυται καὶ αἰθαλοῦται ὡς λίβανος· ἀρμόζει τε ἢ αἰθάλη πρὸς ἅ καὶ ἢ τοῦ λιβάνου ».

ΜΑΥΡΟΚΟΚΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ΜΑΥΡΟΚΟΥΪΚΙ (Ἄτακτ. IV, σελ. 312). Οἱ Τοῦρκοι τὸ ὀνομάζουν, Τσιορεκοτοῦ, σημαῖνον, Πλακούντων χόρτον, ἢ συνθέτως, Πλακουντόχορτον (herbe aux tourtes).

ΜΑΥΡΟΚΟΥΪΚΙΝ, τὸ Λυχνίδιον, Δ. οὕτως ἐξηγημένον τὸ μετέγραψεν ἀπὸ ἰατρικᾶ Γλ. Ἀλλὰ τὸ Λυχνίδιον, Λυχνίς, Ἑλλ. εἶναι τοῦ Διοσκορίδου (III, 114) ἢ « Λυχνίς στεφα- » κωματικὴ » ἢ ἢ « Λυχνίς ἀγρία ». Ἡ πρώτη ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους *Agrostemma coronaria* (Lychnide des jardins ἢ coquelourde des jardiniers) ἢ αὐτὴ καὶ ἢ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον ὀνομαζομένη Φλόξ, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (SPRENGEL, *Histor. r. herbar.* I, pag. 91). Ἡ δὲ « Λυχνίς ἀγρία » νομίζεται ἢ *Agrostemma Githago* (Lychnide des blés ἢ Nielle des blés). Καὶ ἐπειδὴ

αὕτη συγγενεῦει πολὺ μὲ τὰ Μελάνθια ἢ Λεπίδια, πιθανόν, ὅτι οἱ τελευταῖοι Γραικορωμαῖοι τὸ ἐσύγχυσαν μὲ τὸ Μαυροκόκκιον, τῶν φυτολόγων τὴν *Nigella* (Ἄτακτ. IV, σελ. 287), ἐπὶ τὴν ὁποίαν τὸ διακρίνουν καὶ οἱ Γάλλοι μὲ ἰδικὸν ὄνομα *Nielle des blés* εἰς διάκρισιν τῆς *Nigella Damascena* (*Nigelle de Damas*), ἧτις εἶναι τὸ ἀληθινὸν Μαυροκόκκιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 287). Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxxii) ταύτην μὲν ὀνομάζει Μαυρόκοκον, τὴν δὲ *Nigella arvensis* (*nielle des blés*) Ἄσπρον λόλλουγι (ἴσ. ἄσπρον λουλούδι, ἢ Ἄσπρολούλουδον), καὶ Μαυροχόρταρο. Ἴσως τὸ Μαυροκούκιν Λυχνίδιον, εἶναι τὸ *Lepidium latifolium*, τὸ ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς τοῦ μεσαιῶνος ὀνομαζόμενον *Peffertruch* (SPRENGEL, *Histor. r. herbar.* I, pag. 226).

ΜΑΥΡΌΜΑΡΣΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν *Marrubium*, Ῥωμ. (*marrube*), Πράσιον, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 637). Ὅθεν ὑποπτεύομαι μὴ τὸ ΜΑΥΡΌΜΑΡΣΟΝ ἐσφάλθη ἀντὶ τοῦ ΜΑΥΡΌΠΡΑΣΟΝ.

ΜΑΥΡΟΝΪΑ. Ζ. Φαράσιον.

ΜΑΥΡΟΠΟΨΙ, τὸ Ψαράνιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 699). — 2) Μαυροπούλι ὀνομάζεται προσέτι καταχρηστικῶς, καὶ εἶδος τὴ καθαρίδος γεννωμένης εἰς τὸ Κιχώριον (*chicorée*) ἢ ἀπὸ τοὺς Ζωολόγους ὀνομαζομένη *Meloë Cichorii*. Ἴδε τὰς σημ. τοῦ Schneider εἰς τὸν Νίκανδρον (Ἀλεξίφαρμ. 115, σελ. 116).

ΜΑΥΡΟΠΡΆΣΙΝΟΣ, Σ. Ἰταλισί *Verde oscuro* (*verd foncé*). Κάλλιον τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. « ΜΑΥΡΟΠΡΆΣΙΝΟΣ, » *Cæruleus*, Κυάνεος » Δ. Κυάνεος, Κυανοῦς, Ἑλλ. (*bleu foncé*).

ΜΑΥΡΟΠΡΟΒΑΤΆΔΕΣ, Δ. ὠνομάζοντο ἀπὸ τοὺς

Γραικορωμ. οἱ κάτοικοι τῆς Κολχίδος. Ἑλλ. τῆς νῦν Μιγγρελίας (Mingrelie), ὡς ἔχοντες μαῦρα πρόβατα. Μὲ ταυτόσημον ὄνομα τοὺς ὀνομάζουν οἱ Τούρκοι Καρακογιουνλί (Καρά, μαῦρον, Κοϊοῦν, πρόβατον).

ΜΑΥΡΟΧΟΡΤΑΡΟΝ. Ζ. Μαυροκούκιν.

ΜΑΦΟΡΙΟΝ, Δ. καὶ Mafors, παρακμ. Ῥωμ. Δ.

ΜΑΧΑΙΡΟΦΥΛΛΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Σπαθοδότανου (Ἄτακτ. IV, σελ. 531).

ΜΑΧΜΟΥΤΑ, Δ. ὄνομα Τουρκικὸν τῆς Σκαμωνίας (Ἄτακτ. IV, σελ. 507). Μαμουτιάν τὴν ἤκουσα πάντοτε προφερομένην ἀπὸ τοὺς Τουρκοχουδαίζοντας.

ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΣ, Δ. (Majesté) τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας, μετριώτερος τοῦ συχνότερον διδομένου εἰς αὐτοὺς Θεοότης, ἀλλ' ὄχι διὰ τοῦτο δικαιοτέρας. Οἱ Ἀπόστολοι εἰς μόνον τὸν Θεὸν ἀπέδωκαν τὸ Μεγαλειότης (Λουκ. 9', 43, καὶ Πέτρ. Β', 4, 16) διότι καὶ μόνος αὐτὸς εἶναι ὁ ἀληθῶς Μέγιστος. Μεταξὺ δὲ τῶν ἀνθρώπων ἄξιος νὰ λέγεται Μέγας δὲν εἶναι πλὴν ὅστις πράσσει καὶ συμβουλεύη τοὺς ἄλλους νὰ πράξωσι τὰ δίκαια. « Ὁς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος » Μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν » (Ματθ. 23, 12).

Τὸ Μέγας, Δ. ἐκατάτησε νὰ γένη συνώνυμον τοῦ Ἡγούμενος (Abbé) εἰς τὰ Μοναστήρια τῶν ἀνδρῶν, ὡς εἰς τὰ γυναικεῖα τὸ Μεγάλη τοῦ Ἡγουμένη (Abbesse) οἷον Ὁ Μέγας ἐπρόσαξε τοῦτο, Ἡ Μεγάλη ἐπαράγγειλε τὰς καλογραίας νὰ κ. τ. λ.

ΜΕΓΑΛΕΪΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ βιβλίον τοῦ Εὐαγγελίου « Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνῶναι τὸ Μεγαλεῖον εἰσέρχεται κ. τ. λ. » Δ.

ΜΕΓΆΛΗ (Ζ. Μεγαλειότης.) — 2) ΜΕΓΆΛΗ ΕΒΔΟΜΆΣ, Δ. ὀνομάζεται ἡ πρὸ τοῦ Πάσχα ἐβδομάς (semaine sainte). — 3) ΜΕΓΆΛΗΝ ΒΟΤΆΝΗΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ

κριθάριον (orge), ἴσως διότι ἀπὸ πρῶτον τὸ κριθάριον, με-
ταξὺ τῶν σιτηρῶν καρπῶν, ἤρχισαν νὰ τρέφονται οἱ ἄνθρωποι.

ΜΕΓΑΛΥΝΑΡΙΑ, Δ. ὠνομάσθησαν κυρίως ὅσα τροπάρια
ἦσαν ὕμνοι εἰς αὐτὸν τὸν Θεόν· ἔπειτα ἐτίμησαν μ' αὐτὰ καὶ
τοὺς ἀνθρώπους, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν :
« Τοῦ Κατζύκη Μεγαλυνάρια εἰς Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν ».

ΜΕΓΑΡΑΔΙΑ, καὶ Μεγαρικά, Δ. τὰ πῆλωνα ἀγγεῖα.
Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τοῦ Ἀρισοφάνους (Νεφ. 1203), τὸν σχολια-
σὴν, ὅστις ἐξηγεῖ τὸ « Ἀμφορεῖς νενησμένοι » διὰ τοῦ « Με-
» γαρικά σεσωρευμένα ». Εἰς τὰ Μέγαρα ἡ πηλουργία ἦτο
μία ἀπὸ τὰς κοινοτέρας ἢ πλέον βιωφελῆς ἐργασία καὶ ἐμπο-
ρία· ὅθεν Μεγαρικά κεράμια, Μεγαρικὸς ἢ Μεγα-
ρικὸς κέραμος. Ὅθεν καὶ « Μεγαρίσκος, πινακίσκος »
κατὰ τὸν Ἡσύχιον (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Πλούτ. Ἀρισοφάν. σημ. τοῦ
Hemsterhuis, σελ. 274).

ΜΕΓΑΣ. Ζ. Μεγαλειότης.

ΜΕΔΟΣ, hydromeli, Δ. Ὑδρομέλι, Ἑλλ. Δὲν παρ-
άγεται ἀπὸ τὸ Μέλι ὁ Μέδος, ὡς τινὲς τὸ ἔτυμολόγησαν,
ἀλλ' εἶναι σκυθικὸν ὄνομα τοῦ Ὑδρομέλιτος. Ὁ Πρίσκοι (Περὶ
πρέσβ. ἔθν. σελ. 183, ἐκδ. 1829) ἱσορῶν τὰ περὶ τῶν Οὐν-
νων λέγει : « Ἐχωρηγοῦντο δὲ ἡμῖν... ἀντὶ μὲν σίτου κέγχρος,
» ἀντὶ δὲ οἴνου ὁ Μέδος ἐπιχωρίως καλούμενος ».

ΜΕΖΑΣ, Σ. ἐξηγούμενον Stanza à terreno (apparte-
ment au rez-de-chaussée). — 2) Μεζὰς ἔτι λέγεται καὶ
τὸ ἐργαστήριον (boutique). — 3) Μεζὰς ὀνομάζεται εἰς
τὴν Χίον, τὸ οἶκημα τῶν δημογερόντων (Ζ. Μέση)· εἰς δὲ τὴν
Σμύρνην λέγεται Χώρα. Ζ. Χώρα.

ΜΕΪΝΔΑΝΙ, Σ. με ἐξήγησιν Ἰταλικὴν Campagna. Φέρει
καὶ Ἴπποδρόμι, Σ. καὶ Ἴππόδρομος, Σ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ
(Μεϊντάν) καὶ σημαίνει τὸν Ἴππόδρομον, Ἑλλ. (hippodrome,
cirque).

ΜΕΛΑ με ἐξήγησιν Ποδάγρα, Δ. καὶ μαρτυρίαν : « Ἀ-

» *σεμφῆ ποδάγραν*, τὴν ἀμετακίνητον ποδάγραν, τὴν
 » *Μέλαν* ὅπου δὲν κινεῖται ». Ἴσως ἀπὸ τὸ Ἀμέλεια, Ἀμέλα
 καὶ *Μέλα*, ἢ πιθανώτερον ἀπὸ τὸ Μέλλω, Ἑλλ. τὸ Βραδύνω.
 « *Μελλήσας*, ὑπερθέμενος, βραδύνας » λέγει ὁ Ἡσύχιος.
 Ἄλλ' ἢ ἀμέσως ἀκολουθοῦσα γλῶσσα : « *Μέλλειν*, Β Ἄ Λ-
 » *ΛΕΙΝ*, *ΜΕΜΦΕΣΘΑΙ* » εἶναι αἶνιγμα εἰς ἐμέ· ἂν ἔλεγε
ΒΡΑΔΥΝΕΙΝ (ἢ *ΥΠΕΡΒΑΛΛΕΙΝ*), *ΥΠΕΡΤΙΘΕ-*
ΣΘΑΙ » ἤθελα καταλάβειν τί λέγει.

ΜΕΛΑΜΠΕΛΟΣ.

ΜΕΛΑΝΑΔΑ καὶ *ΜΕΛΑΝΙΑ*, Σ. *Μελανία*, Δ. *μέ*
συνών. Σμῶδιξ, Ἑλλ. καὶ *Πελιδνότης* (*tumeur livide*,
lividité). Ἐξηγεῖ τὸ *Πελιδνόν* ὁ *Γαληνός* (παρὰ *Foes.*
Œconom. V. Πελιδνόν) « *Τὸ μετέχον ὠχρότητος καὶ*
» μελανίας, οἰοεὶ μολυβδοειδές ». Ὁ σχολιαστὴς τοῦ *Θεο-*
κρίτου (*V, 99*) : « *Τὴν γοῦν τοῦ σώματος ἐπιφάνειαν,*
» ἥνικα δι' ὑποδρομὴν αἵματος μελαίνηται, πέλλωμα (γρ.
» πελίωμα) ἢ πελίδνωμα καλοῦσιν· ὃ τῇ Ἀφροδίτῃ συμβεβη-
» κέναι φησὶν Ὀμηρος, Μελαίνετο δὲ χροά καλόν ».
 Ἴδε καὶ Ἄτακτ. *IV*, σελ. 317.

ΜΕΛΑΝΕΙΑ, *Præstigiæ*, Δ. *Γοητεία*, Ἑλλ. (*sof-*
cellerie, prestige).

ΜΕΛΑΝΗ, *Θηλ.* καὶ *Μαλάμιον*, Δ. *Μελάμι*, Σ. καὶ
Μαυρί, Σ. (*encre*), *Μέλαν* γραφικόν, καὶ *Μέλαν*, ἀπλῶς,
 Ἑλλην.

ΜΕΛΑΝΘΙΝ, « *Κύμιον Αἰθιοπικόν* » Δ. *Τὸ Μελάν-*
θιον ἐξηγήθη (Ἄτακτ. *IV*, σελ. 287). Δύο κύμινα ἰσορεῖ ὁ
Διοσκορίδης (*III, 68-69*), ἡμερον καὶ ἄγριον. Περὶ τοῦ
 πρώτου λέγει : « *Κύμιον τὸ ἡμερον, εὔσομον, καὶ τούτου*
» μᾶλλον τὸ Αἰθιοπικόν, ὅπερ Ἴπποκράτης ΒΑΣΙΛΙ-
» ΚΩΝ ἐκάλεσε. Δεύτερον τὸ *Αἰγύπτιον*, εἶτα τὸ λοιπόν ».

Περὶ δὲ τοῦ ἄγριου : « Κύμινον ἄγριον... σπιθαμιαῖον λεπτόν, » ἐφ' οὗ φυλλάρια τέσσαρα ἢ πέντε λεπτά· οἶονεῖ πεπρωμένα, τὴν κατάσχισιν ὡς γυγγίδιον, κ. τ. λ. ». Εὐλόγως ἀπόρησεν ὁ Σπρέγγελος (εἰς τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδ. σημ. του, σελ. 521), περὶ τοῦ Βασιλικοῦ κυμίνου, ὅτι κύμινον μὲν Αἰθιοπικὸν ὀνομάζεται καὶ ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην πολλάκις, Κύμινον δὲ Βασιλικὸν δὲν φαίνεται εἰς κανὲν Ἱπποκρατικὸν σύγγραμμα. Εὐρίσκεται ὅμως καὶ τοῦτο εἰς τὸν Ἱπποκράτην, ἀλλ' ἐκφρασμένον ὡς αἶνιγμα : « Τὸ παρὰ Βασιλεῖ » λεγόμενον κύμινον ὈΡῶΣΙΝ ἢ ὀσφραινομένοισι, κ. τ. λ. » (Ἱπποκρατ. Περὶ χυμ. IV, σελ. 322 Lind) ». Τὸ αἶνιγμα τοῦτο ἐπεχείρησα πολλάκις νὰ λύσω μὲ διαφόρους διορθώσεις, ὅλας δυστυχεῖς· ἀρκοῦμαι τώρα εἰς μόνῃς τῆς ἑκτῆς λέξεως τὴν πιθανὴν ταύτην διόρθωσιν ἈΦῶΣΙΝ. Τὸ δὲ παράξενον φρασμένον « παρὰ βασιλεῖ κύμινον » σημαίνει τὸ βασιλικὸν κύμινον, ὡς τὸ ἀνέγνωσεν ἢ τὸ ἐνόησεν ὁ Διοσκορίδης.

Περὶ δὲ τῆς συνωνυμίας τοῦ Μελανθίου μὲ τὸ Κύμινον, τοῦ Δ. ἢ αὐτὴ συνωνυμία εὐρίσκεται, καὶ εἰς τινὰς νεωτέρους φυτολόγους, οἱ ὅποιοι ὠνόμασαν τὸ Κύμινον (ὄχι ὅμως τὸ Αἰθιοπικὸν, ἀλλὰ τὸ Ἄγριον), *Nigella arvensis*, Ρωμ. ἤγουν τὸ κοινῶς ὀνομαζόμενον ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς καὶ Μελανόχορταρον καὶ Ἄσπρο Λολλούγι (γρ. Ἀσπρολοῦλουδοῦ ἢ Ἀσπρολοῦλοῦδι), κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxxii).

ΜΕΛΑΝ ΙΝΔΙΚΟΝ, Δ. « Ἀπὸ ἰσάτιδος γίνεται καὶ » χρυσολίθου » καὶ δευτέραν ἐξήγησιν « Ὁ λίθος ὁ αἱματίνης ». Ἡ Ἰσακίς, Ἑλλ. εἶναι ὁ ἐξηγηθεὶς ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 400) Πάστελλος (pastel). Ὁ Χρυσόλιθος, Ἑλλ. καὶ κοιν. νομίζεται τὸ Τοπάζιον (Ἄτακτ. αὐτόθ. σελ. 604). Ὁ

Αίματίτης λίθος δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸν Αἷματίτην λίθον τῶν παλαιῶν.

ΜΕΛΑΝΙΟΝ. Ζ. Μελάνη.

ΜΕΛΑΝΟΚΕΦΑΛΙ, Δ. Μελαγκόρυφος, Ἑλλ. Μελανοκεφάλι ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 11, pag. 29) ὀνομαζόμενον τὸ ὀρνιθάριον τὸ ἀπὸ τὸν Ἀριστοτέλην (Περὶ ζ. ἱστορ. VIII, 5, § 3. IX, 36, § 3) λεγόμενον Μελαγκόρυφος καὶ τὸ μεταφράζει Γαλλισί Pivoine, προσλέγων ὅτι ὁμοιάζει πολὺ τὴν Συκαλίδα (becfigure). Ὁ Ἀριστοτέλης ποτὲ μὲν τὸ ἰσορεῖ ὡς τὸ αὐτὸ ποτὲ δὲ καὶ διάφορον τῆς συκαλίδος. Ὁ Γάλλος μεταφραστής του (CAMUS, *Not. sur l'Histoire des Anim. d'Arist.* pag. 795), τὸ ὀνομάζει διςάζων Mésange charbonnière, ἢ Fauvette à tête noire.

ΜΕΛΑΝΟΚΟΛΗ (γρ. Μελανοκόλλη), Δ. μὲ συνών. Μαυρόπισσα.

ΜΕΛΑΝΤΗΡΙΑ, Δ. μὲ μαρτυρίας ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Τὸ » τοῦ σκυτέως μαυρίν » καὶ « Μελαντηρία ἢ ἀσπαραγγία, » Μελακάνθη » Μελαντηρία, Ἑλλ. Ἴδε τὸν Διοσκορίδην (V, 118). Λέγεται καὶ Χαλκάνθη, Ἑλλ. μεταλλικὴ ὕλη μελαντικὴ, χρήσιμος εἰς τοὺς σκυτοτόμους (Noir des cordonniers).

Τὸ Μελακάνθη, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Χαλκάνθη. Τὸ δὲ Ἀσπαραγγία δὲν ἐξεύρω τί εἶναι, πλὴν ἂν καὶ αὐτὸ δὲν ἐχαράχθη ἀπὸ κοιμώμενον γραφέα ἀντὶ τοῦ Ἰσπανία, ἐπειδὴ ὁ Διοσκορίδης (V, 114) ἰσορῶν τρεῖς εἰδικὰς διαφορὰς τοῦ Χαλκάνθου, λέγει : « Τὸ δὲ τρίτον κα- » λεῖται μὲν ἐφθόν, σκευάζεται δὲ ἐν Ἰσπανίᾳ, κ. τ. λ. »

ΜΕΛΕΑ, ΜΕΛΙΑ, ἢ ΜΕΛΙΟΣ. Ζ. Μάννα.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΝ. Ζ. Καρδαμίτση.

ΜΕΛΙΣΣΟΒΟΤΑΝΟΝ, Σ. Δ. καὶ Μελισσόφυλλον, Σ. καὶ Μελισσόχορτον, Δ. (*Mélisse officinale*) Μελισσόφυλλον καὶ Μελίτταινα, Ἑλλ. κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 118). Ἡ Μελίτταινα, Ἑλλ. τοῦ Θεοκρίτου (IV, 25), ἐξηγουμένη ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν « Εἶδος βοτάνης, τὸ κοινῶς » λεγόμενον Μελισσοδότανον ».

ΜΕΛΙΣΣΟΦΑΓΟΣ (ΒΕΛΟΝ, *Observerat.* I, 9, pag. 22). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 319.

ΜΕΛΟΥΡΙΑ, Δ. *Viscum*.

ΜΕΜΝΙΑ, ἀρσ. Δ. ὁ κοινότερον Ἀρράβωνιασῆς, Σ. Μνήσωρ, Ἑλλ. (*fiancé*).

ΜΕΜΨΙΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ, Δ. λέξ. νομ. Οὕτως ἠρμῆνευαν τὸ Ῥωμαϊκὸν *De inofficioso testamento* (*plainte d'un testament inofficieux*, *Action contre un testament inofficieux*). Τὰ Βασιλικά Βάρβαρα Γλ. « Ἡ » Ἰνοφικιόσο τεσταμέντο, ἦγουν ἡ κατὰ ἀτάκτου διαθήκης » μέμψις, οὐκ ἔστιν ἀγωγή διαθήκης, ἀλλ' αἰτία ἐστὶν ἀγωγῶν, » λέγω δὴ τῆς ἐρεδιτάτης πετιτζιόνος, ἦγουν περὶ κληρονομίας ἀπαιτήσεως, κ. τ. λ. ». Διὰ τοῦ Ἀπαίτησις (*action pétitoire*) κληρονομίας καὶ βαρβάρως Ἐρεδιτάτης πετίτζιο, ἠρμῆνευαν τὸ Ῥωμ. *Hereditatis petitio*. Τὸ δὲ *inofficiosum testamentum*, διὰ τοῦ Ἄτακτος διαθήκη. Εὐλογώτερον ἤθελε μεταφρασθῆν Ἀφιλάνθρωπος διαθήκη, ὡς λέγουν πάλιν τὰ Γλ. « Ἰνοφικιόσο, τουτέστι τῆς διαθήκης τῆς γινομένης χωρὶς » ἔργῳ (γρ. ἔργου) φιλανθρωπίας ».

ΜΕΝΝΟΙΑ, Δ. ὠνομάζετο τὸ ὄρνεον ἢ Αἰθουα, Ἑλλ. *Mergus*, Ῥωμ. (*plongeon*). Ἴσως ἀπ' αὐτὸ τοῦτο τὸ *Mergus*, βαρβάρως πρῶτον, Μέργια, ἔπειτα τρισβαρβάρως Μέννοια (Ἄτακτ. IV, σελ. 212).

MENTZÍTI. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΕΞ, Δ.

ΜΕΟΝ ΑΘΑΜΑΝΤΙΚΟΝ, τὸ Πευκέδανον, Δ. φυτὸν, περὶ τοῦ ὁποίου ὁ Διοσκορίδης (I, 3) : « Μῆον, τὸ καλούμενον Ἀθαμαντικόν, γεννᾶται πλεῖστον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἰσπανίᾳ, κ. τ. λ. ». Τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Πλίνιος (XX, 23), πλὴν ὅτι παρομοιάζει τὰ φύλλα του μὲ τὸ Ἄνισον, *foliis aniso similis*, ὁ δὲ Διοσκορίδης εὐλογώτερον, κατὰ τοὺς κριτικούς, μὲ τὸ Ἄνηθον « Ὅμοιον καυλῶ καὶ τοῖς φύλλοις ἀνήθῳ ». Ὁ Πλίνιος μᾶς ἐξήγησε καὶ τὸ ἐπίθετον, ὅτι δηλαδὴ Ἀθαμαντικόν ἐπωνομάσθη ἢ ὡς εὐρημένον ἀπὸ τὸν Ἀθάμαντα [Βασιλέα τῶν Θηβῶν μυθολογούμενον], ἢ ὅτι τὸ κάλλισον Μῆον γεννᾶται εἰς τὸν Ἀθάμαντα [ὄρος τῆς Θεσσαλίας].

Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ ὀνομάζουν *Athamanta meum* (*meum* ἢ *meon*). Τὸ ὠνόμασαν εἰς τὸν Δ. καὶ Πευκέδανον, διότι συγγενεῦει ποσῶς καὶ μὲ τὸ Ἀθαμαντικόν. Ἀλλὰ τὸ ἰδίως Πευκέδανον τοῦ Διοσκορίδου (III, 92) εἶναι τῶν σημερινῶν φυτολόγων τὸ *Peucedanum officinale*.

ΜΕΡΣΪΝΙ. Ζ. Μουρζούλιν.

* ΜΕΣΑΖΟΜΑΙ, ῥῆμ. παθ. Λέξις πολεμικὴ χρησὴ εἰς τοὺς Γραικορωμαίους τὸ Μεσάζομαι (*être cerné*) ἤγουν περικυκλόνομαι ἀπὸ τοὺς ἐθροὺς, ἐμβάλλομαι μέσα εἰς αὐτοὺς, ὥστε νὰ μὴ δύναμαι νὰ τοὺς ἀποφύγω. Εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὴν Χρονογραφίαν τοῦ Μαλάλα.

ΜΕΣΆΖΟΝΤΕΣ ἢ ΜΕΣΙΤΕΪΟΝΤΕΣ, Δ. ὠνομάζοντο οἱ ὑπουργοὶ τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων (*les ministres des empereurs.*).

ΜΕΣΗ. Εἰς τὰ προλεγμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 321)

πρόσθεσε ὅτι — 2) Μέση, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικο-
 ρωμαίους ἢ Ἄγορά, ὁ Φόρος, Δ. (place publique &
 lieu où l'on rend la justice). Φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ.
 « Μέσην, ἀγοράν, ἢ φόρον » καὶ συγγραφέας τῆς Βυζαντι-
 δος « Σύραυτες αὐτὸν ἐπὶ τὴν μέσην ἐφόρευσαν ». Ἐκ τούτου
 εἶναι ὁ Μεξάς τῶν Χίων ὁ σημαίνων τὸν οἶκον, ὅπου συν-
 αθροίζονται οἱ Δημογέροντες, νὰ κρίνωσι τὰς διαφορὰς τῶν
 πολιτῶν, ἢ νὰ συμβουλευῶνται περὶ τῶν κοινῶν. Ζ. Μεξάς.

ΜΕΣΗΜΕΡΙΖΩ, Δ. Μεσημεριάζω, Σ. κοιμῶμαι μετὰ
 τὸ γεῦμα (faire la méridienne).

ΜΕΣΟΜΕΝΙΟΝ (γρ. Μεσομήνιον), Δ.

ΜΕΣΟΜΗΡΙΑ. Ζ. Μεσόσκελα.

ΜΕΣΟΣΚΕΛΑ καὶ ΜΕΣΟΣΚΕΛΙΑ, οὐδέτ. πληθ. μετ
 ἐξήγησιν Κιχῶναι (γρ. Κοχῶναι, Ἑλλ.) τὸ μεταξύ διάστημα
 τοῦ γόφου καὶ τοῦ σκέλους. Λέγονται καὶ Μεσομήρια, Δ.

* ΜΕΣΠΙΛΑ. Ζ. Μοῦσκα.

ΜΕΣΠΙΛΟΝ. Ζ. Κοδόμαλον.

ΜΕΤΑΓΓΙΣΜΟΣ ΨΥΧῶΝ, Δ. (transvasation des
 ames) ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Μανιχαίους ἢ κοινότερον λεγο-
 μένη Μετεμψύχωσις (Métempsychose).

ΜΕΤΑΛΛΙΖΩ, Δ. καταδικάζω εἰς ἀνάσκαψιν μετάλλων
 (condamner aux mines). Τὰ Γλ. φέρουν : « Μετάλλου
 » χειρουργία, θείου καὶ σιδήρου βάσανος ». Καὶ τὴν τοιαύ-
 την ποινὴν ἐπέβαλλαν ὄχι μόνοι οἱ αὐτοκράτορες, ἀλλ' ἐσυγ-
 χώρουν καὶ εἰς τῶν ἐπαρχιῶν τοὺς ἄρχοντας νὰ τὴν ἐπιβάλλωσι
 καὶ αὐτὴν, καὶ ὅ,τι ἄλλο χειρότερον αὐτῆς : « Οἱ πάσας τὰς
 » ἐπαρχίας διοικοῦντες δίκαιον ἔχουσι ξίφους καὶ τοῦ μεταλ-
 » λίζειν ». Ὁ Μεταλλισμὸς ἦτο κατὰ τὸν Ἰούλιον νόμον, ὡς
 τὸν ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Ἰούλιος νόμος ἐστὶ καταδίκη, διηνεκῆς ,

» ἔξορία εἰς τὸ μέταλλον. Τῇ δὲ τοῦ μετάλλου δαηνεκεῖ ἔξορία
» καὶ δήμευσις ἀκολουθεῖ ».

ΜΕΤΑΝΟΙΑ. Τί σημαίνει κυρίως ἡ Μετανοία εἰς τὴν διά-
λεκτον τῆς Θρησκείας καὶ μὲ πόσῃ αὐστηρότητι ἐπέδάλλετο εἰς
τὸν ἀμαρτάνοντα ἀπὸ τὴν παλαιὰν ἐκκλησίαν, ἰσορήθη κατὰ
πλάτος ἀλλοῦ (Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. 278-281). Ἡ τόση
αὐστηρότης ἐσυγχωρεῖτο τότε, ἴσως δὲ ἦτο καὶ ἀναγκαία, διότι
κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους φυσικὰ ἔπρεπε νὰ πράσσεται σπα-
νίως, ἐπειδὴ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ὅλοι οἱ χριστιανοὶ
ὠνομάζοντο, καὶ ἦσαν ὅλοι σχεδὸν Ἅγιοι (Αὐτόθ. σελ. 109),
καὶ ἀκολούθως, ἐὰν τις ἐξ αὐτῶν ἡμάρτανε, τὸ σκάνδαλον
ἐγίνετο εἰς τοὺς λοιποὺς πολὺ φρικτότερον, καὶ διὰ τοῦτο
πλειοτέρας ἐπιπλήξεως ἄξιον. Μὲ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, καὶ
τοῦ Χριστιανισμοῦ τὴν αὔξησιν, ἀφοῦ καὶ βασιλεῖς καὶ αὐλικοὶ
καὶ πάσης ἄλλης τάξεως δυνατοὶ ἢ πλούσιοι ἄνδρες τὸν ἐδέ-
χθησαν, οἱ πλειότεροι χωρὶς νὰ δεχθῶσι καὶ τὸν ἀγιασμόν
του, ἡ αὐστηρότης τῆς μετανοίας ἔγινε πλέον ἀδύνατος· καὶ
εἰς τόπον αὐτῆς ἐπενοήθησαν καὶ ἐπέδάλθησαν εἰς τοὺς ἀμαρ-
τάνοντας ἄλλοι διάφοροι κανόνες, ἐκ τῶν ὁποίων ἓνας ὠνο-
μάσθη — 2) Μετανοία, Δ. σημαίνουσα μεταφορικῶς τὴν
σκύψιν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γονάτων, συνιών. τῆς γονυκλισίας
ἢ τῆς προσκυνήσεως. Αἱ μετάνοιαι ἐδαιροῦντο εἰς Μικρὰς
μετανοίας γινομένης μὲ μετρίαν τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν γο-
νάτων κλίσιν, καὶ Μεγάλας μετανοίας τὰς καὶ Στρω-
τὰς λεγομένης, διότι ἐξαπλώνετο ὅλον τὸ σῶμα ἕως προσ-
κολλήσεως τοῦ προσώπου εἰς τὴν γῆν, ὡς μαρτυροῦν τὰ
τυπικὰ πολλῶν μοναστηρίων. Καθημέραν τῆς πρώτης ἐβδομάδος
τῆς τεσσαρακοστῆς ἐγίνοντο τριακόσιαι: « Ποιοῦνται δὲ αἱ ἐν
» τῇ ἐκκλησίᾳ γινόμεναι μετάνοιαι τοῦ νυχθημέρου τριακό-
» σιαι ἄνευ τοῦ μεσονυκτικοῦ » Δ. Ἄλλ' αἱ τοιαῦται μετά-

νοιαί ἦσαν ἀσκήσεις Μοναχῶν, τὸν καιρὸν τῆς ἀκολουθίας γενόμεναι, ἀπ' ὅλους χωρὶς ἐξαίρεσιν χρεωστικῶς, ἀν καὶ ἀπ' ὄχι ὅλους μὲ εὐαρέστησιν, ὡς δηλοῖ τοῦ Πτωχοπροδρόμου ὁ Φρῆνος (Κατὰ Ἡγουμέν. 613)

Τὰ γόνατά μου σθένησαν ἀπὸ τὰς μετανοίας.

Ἐπειτα ἐπροσάσσοντο εἰς τοὺς Μοναχοὺς, ἀπὸ τὸν Ἡγούμενον ὡς ποιητὴν, διὰ φανεράς παραβάσεις τοῦ τυπικοῦ, ὡς μαρτυρεῖ πάλιν ὁ αὐτὸς Πτωχοπρόδρομος (Αὐτόθ. 41-43)

Οὐ φέρειν ὅλως δύναμαι τὰς προσαγὰς ἐκείνων·

Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸν Ἐξάψαλμον, ψωμὶν μηδὲν τὸν δώσουν

Τὸ ποῦ ἦτον εἰς τὸ Θυματὸν, ἅς βάλλει μετανοίας.

Καὶ τέλος ἐπεβάλλοντο, ὡς καὶ σήμερον ἐπιβάλλονται, ἀπὸ τὸν πνευματικὸν (confesseur) εἰς τὸν ἐξομολογούμενον ὡς κανὼν τῶν ἀμαρτημάτων (Ζ. Μαλακία). — 3) Μετανοίας, Δ. ὠνόμασαν οἱ Γραικορωμαῖοι, καὶ τοὺς οἴκους τοὺς ὠρισμένους εἰς ὑποδοχὴν γυναικῶν αἰσχροβίων, μετανοημένων ἢ προθυμουμένων νὰ μετανοήσωσι, ὡς δηλοῦν αἱ ἀπὸ τὸν Δ. φερόμεναι μαρτυρίαι. Ἐχομεν λοιπὸν λέξιν καὶ οἰκειάν, καὶ ἀναγκαίαν νὰ ἐρμηνεύωμεν τοὺς εἰς τὰ πολιτισμένα ἔθνη συνειθισμένους σήμερον καὶ ὀνομαζομένους Maisons pénitencières, ὀνομάζοντες τοὺς ἀπλῶς Μετανοίας.

ΜΕΤΑΠΙΑΝΩ, Σ. Βοηθῶ τινὰ εἰς τὴν ἐργασίαν του, Συλλαμβάνω, Ἑλλ. οἶον Μοῦ ἐμεταπίασε προθύμως, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ « Συνελάβέ μοι » καὶ « Συνελάβετό μοι τοῦ » πράγματος ». Ἡ Μετά πρόθεσις ἐκφράζει τὴν συνώνυμον Σύν, καὶ τὸ ῥῆμα Πιάνω (Πιάζω) τὸ συνών. Λαμβάνω.

ΜΕΤΆΤΟΝ, Δ.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ.

ΜΕΤΖΙΤΙΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΜΕΤΡΙΟΤΗΣ, Δ. Τίτλος διδόμενος εἰς τοὺς Πατριάρχας αὐτοὺς ἀφ' ἑαυτῶν, οἷον « Ἡ ἡμετέρα μετριότης ». « Πρὸς » τὴν ἡμετέραν μετριότητα » τὸ φαινόμενον ταπεινοφρονητικὸς, καὶ σύμφωνος μὲ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ οὗτος ἐμολύνθη μὲ τὴν ἀντιφατικὴν ἀπαγόρευσιν νὰ μὴ τὸν μεταχειρίζεται ἄλλος πλὴν τοῦ Πατριάρχου, καὶ τοῦ ἀρχιερέως τῆς Θεσσαλονίκης· « Μητροπολίτην ἕτερον οὐκ οἶδαμεν γρά- » φοντα, Ἡ μετριότης ἡμῶν, εἰ μὴ μόνον τῆς Θεσσαλο- » νίκης, ἐν τοῖς ὑπ' αὐτόν. Ἐγένετο δὲ τοῦτο νεωστὶ ἐν ταῖς » ἡμέραις τοῦ βασιλέως τοῦ Καντακουζηνοῦ, ὅτε καὶ οἱ πρῶ- » τοι τῶν Θεσσαλονικέων ἐκκλησιαστικῶν ἔλαβον τοὺς ζαυροὺς » ἐν τοῖς σκιαθίοις αὐτῶν ». Ἐπειδὴ εἰς τοὺς ἐμφυλίους ἐσχάτους πολέμους τῶν Γραικορωμαίων ἡ Θεσσαλονίκη ἐπῆρε τὸ μέρος τοῦ Καντακουζηνοῦ, ἔδειξε καὶ οὗτος τὴν πρὸς αὐτὴν εὐγνωμοσύνην, χάρισας εἰς τὸν ἀρχιερέα τῆς τὴν ΜΕΤΡΙ- ΟΤΗΤΑ, καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἱερωμένους ἀξιωματικούς του τὸν ΣΤΑΥΡΟΝ εἰς τὰ σκιάδια, τὸν ὁποῖον φέρουν σήμερον οἱ Ἀρχιμανδριταί μας κρεμώμενον εἰς τὸ σῆθος. Ὡ Χριστέ, πόσον ἐσολίσσαμεν τὴν θρησκείαν σου! Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ μετριοφρονέστατος τίτλος τοῦ Πάπα « Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ » Θεοῦ ».

ΜΕΤΩΠΙΟΝ, ἡ Χαλδάνη, ἀπὸ Γλ. Δ. Τὸ Μετώπιον, Ἑλλ. ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς, κατὰ τὸν Ἑρωτιανόν, « Τὸ » ἐκ καρύων πικρῶν ἔλαιον » ἢ « Τὸ τῶν πικρῶν ἀμυγδαλῶν » ἔλαιον » ὡς λέγει ὁ αὐτὸς κατωτέρω· διότι καὶ τὰ ἀμύγδαλα Θάσια κάρυα ὠνομάζοντο. — 2) Μετώπιον ἔτι ἐλέγετο καὶ τὸ ἀπὸ τοιοῦτον ἔλαιον μύρον, σκευαζόμενον κάλλισον εἰς τὴν Αἴγυπτον, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XV, σελ. 688). Ὁ Διοσκορίδης (I, 72) ἱστορῶν τὴν σκευασίαν του, μᾶς δι-

δάσκει καὶ διὰ τί ὠνομάσθη καὶ Χαλδᾶνη : « Σκευάζεται δὲ καὶ » ἐν Αἰγύπτῳ μύρον, ΕΠΙΧΩΡΙΩΣ ὑπ' αὐτῶν καλούμενον » Μετώπιον, διὰ τὴν τῆς χαλδᾶνης μίξιν· τὸ γὰρ ξύλον ἐξ οὗ » γεννᾶται ἡ χαλδᾶνη Μετώπιον καλεῖται. Δι' ἀμυγδάλων δὲ » πικρῶν, κ. τ. λ. ». Εἰς τοὺς συγγραφεῆς γράφεται Μετώπιον, Μέτωπον, Νέτωπον, Νετώπιον, ἔτι δὲ καὶ Νίωπον (Εἰς τὸν Ἑρωτιανόν). Ἡ ποικιλία τῆς γραφῆς, καὶ τὸ Ἐπιχωρίως τοῦ Διοσκορίδου, μὲ βάλλει εἰς ὑποψίαν, μὴ δὲν εἶναι ἡ λέξις Ἑλληνικὴ, ἀλλὰ μᾶλλον Αἰγυπτιακὴ, ἀπὸ τὰς Ἀσιανὰς ἴσως διαλέκτους, καθὼς καὶ ἡ Χαλδᾶνη (Ἄτακτ. IV, σελ. 74).

ΜΕΧΑΝΙΑΖΩ, Δ.

* ΜΗΛΑΔΕΛΦΟΣ, ὁ ἀπ' ἄλλον πατέρα ἢ μητέρα γεννηθεὶς ἀδελφός, ἢ γεννηθεῖσα ἀδελφή, Ἐτεροθαλής, Ἑλλ. (né ἢ née d'un autre lit). Ἡ λέξις εἶναι Μακεδονικὴ. Τινὲς τὸ γράφουν διγενῶς καὶ ὀξυτόνως Μηλαδελφός, καὶ Μηλαδελφή.

ΜΗΛΩΤΑΡΙΟΝ, Δ.

ΜΗΝΟΛΟΓΙΟΝ, Δ. τὸ ἄλλως λεγόμενον Καλενδάριον (calendrier, almanach).

ΜΗΝΟΛΟΓΩ, Δ. Προγράφω ἢ ὑπογράφω τὸν μῆνα καὶ τοῦ μηνὸς τὴν ἡμέραν εἰς ἐπισηλὴν ἢ ἄλλο τί γράμμα συναλλακτικόν. Καὶ τὸ ῥηματικόν, Μηνολόγημα, ἢ τοιαύτη προγραφὴ ἢ ὑπογραφὴ (date) λεγόμενον βαρβάρως καὶ Δατὸν, ὡς μᾶς διδάσκει ὁ Σουΐδας : « Δατὸν παρὰ Ῥωμαίοις, « σημασία τῆς ἡμέρας καὶ τοῦ καιροῦ... Μήποτε τοῦτό ἐστιν ὁ « καὶ νῦν συνήθως λέγεται, Τί δατὸν ἔχεις; οἱ δὲ, Ζά- « κανον ».

ΜΗΝΥΜΑ, Δ.

ΜΗΘΟΜΗΛΟΝ, Δ.

ΜΗΡΟΥΛΙΝ, Δ. ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Ἄδωνις μηρούλιν » Ἄδωνις, Ἑλλ. ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Θεόφραστον, Adonium (adonium) ἀπὸ τὸν Πλίνιον. Οἱ νεώτεροι φυτολόγοι ὀνομάζουν τρία γένη ἢ τρεῖς διαφορὰς, κατὰ τὰς ὥρας τοῦ χρόνου Ἄδωνιν ἔαρος, — φθινοπώρου, — χειμῶνος (adonide de printemps, — d'automne, — d'hiver) · ὁ φθινοπωρινὸς Ἄδωνις (Adonis Autumnalis) κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STACKHOUSE, pag. lxxv) ὀνομάζεται σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα Μωρόχορτον. Ὅθεν ὑποπτεύομαι μὴ καὶ τὸ Μηρούλιν τῶν Γλ. ἦτο Μωρούλιν.

ΜΗΤΗ, Δ. Σ. Μύτις, Δ. Μίτη, Δ. Περὶ ταύτης ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. ν', σελ. 950), « Οἱ τὴν ῥίνα Μύτιν « καλέσαντες οὐ φαύλως οὕτως ὠνόμασαν. Ἐσι γὰρ τῆς « λέξεως ταύτης χρῆσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐπὶ θαλασσίων « μέντοι. Ἀριστοτέλης γοῦν φησὶ τὴν σηπίαν ἔχειν τὸ μὲν « ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ, ἐν δὲ τῇ μύτιδι τὸν θολόν· αὕτη « δὲ, φησὶ, κεῖται παρὰ τὸ στόμα αὐτὸ κύστεως τόπον « ἐπέχουσα. Ἰσως δὲ ἡ αὕτη μύτις καὶ μηκτῆρ ὑπ' αὐτοῦ « λέγεται ἐν τῷ Αἰ σηπίαι καὶ αἰ τευθίδες... ἐφαρμόττουσι τὸν « μυκτῆρα εἰς τὸν μυκτῆρα κ. τ. λ. ». Ὁ Ἡσύχιος φέρει καὶ διὰ διπλοῦ τ : « Μυττίς, τὸ μέλαν τῆς σηπίας, ὅπερ « ἐν τῷ στόματι ἔχουσα ἐκκρίνει ». Διστάζει περὶ τούτων ὁ « Σνεϊδέρος ». Ἀλλὰ τὸ συγγενὲς Ἀπομύττομαι (se moucher), ἀρκεῖ νὰ δείξῃ ὅτι καὶ τὸ Μύτις παλαιὰ τὴν ῥίνα ἐσήμαινε, ἂν καὶ δὲν εὐρίσκεται σήμερον πούποτε εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν.

ΜΥΤΙΣ ἔτι ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην καὶ ὀψάριον τι, δὲν ἐξεύρω ποῖον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γαληνοῦ :

« Μύτις καλεῖται μὲν οὕτως καὶ τὸ ἐν σηπίας στόματι μέλαν·
« ἀλλὰ καὶ ἰχθύς τις ὑπὸ τοῦ Ἱπποκράτους δηλοῦται ». Ἡ
ἐξήγησις τοῦ Ἡσυχίου : « Μύτις, ἰχθύς θήλεια, ἥτις ἄνευ
« ἄρρενος οὐ νέμεται κ. τ. λ. » δὲν μᾶς βοηθεῖ τίποτε.

ΜΙΖΩ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ungere ἀλείφω. Λέξις ἀνύπαρ-
κτος πλασμένη ἀπὸ κακογραφημένην μαρτυρίαν περὶ τοῦ
Φοίνικος : « Ἰπάγει εἰς τὰς κέδρους, **ΜΙΖΕΙ** τὰς πτέρυγας
« αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐκεῖ ἀρωμάτων ». Γράφε, **ΜΥΡΙΖΕΙ**
(parfumer).

ΜΙΚΡΟΚΟΚΚΟΛΟ, ἐνικ. καὶ **ΓΛΥΚΥΚΟΚΚΑ** πληθ.
Τὰ δύο ταῦτα Γραικικὰ συνώνυμα σημαίνουν κατὰ τὸν Ἄγγλον
ἐκδότην τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. lxxvii)
τὴν *Celtis australis* τῶν φυτολόγων τὴν Γαλλισί λεγομένην
Micocoulier, ἥτις εἶναι ὁ Λωτός, Ἑλλ. τοῦ Ἱπποκράτους
(Περὶ ἐλκ. σελ. 672 καὶ 677 Lind), ἴσως καὶ ἓνας ἀπὸ
τὰ ἱσοροῦμενα διάφορα γένη τοῦ Λωτοῦ ἀπὸ τὸν Θεόφραστον
(Περὶ φ. ἱσορ. IV, 3, § 1-3, Schneider). Σημειώσιμος
εἶναι ἡ σύμπτωσης τῆς φωνῆς **Μικροκόκκολο** μὲ τὴν φωνὴν
τοῦ **Micocoulier**. Τούτου τὴν ἐτυμολογίαν ὠμολόγησεν ὁ
Μενάγιος ὅτι δὲν τὴν εὔρηκεν. Οὐδ' ἐγὼ ἐξεύρω, ἂν οἱ Γάλλοι
ἐπῆραν τὴν λέξιν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, ἢ οὔτοι ἀπ' ἐκείνους. Τὸ
Μικροκόκκολον (κακογραφημένον ἴσως, **Μικροκού-**
κουδον, κοιν. **Μικρόκοκκον**, Ἑλλ.) σημαίνει τὴν μικρότητα
τοῦ καρποῦ ὡς πρὸς τοῦ δένδρον τὸ μέγεθος, τὸ δὲ **Γλυκύ-**
κοκκα διὰ τὴν γεῦσιν, ἐπειδὴ τρώγεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς
ἀνθρώπους, ὡς καὶ ἀπὸ τὰ πτηνὰ. Ἴδε καὶ Βελώνιον (*Obser-*
vat. II, 106, pag. 359).

Μὴ συγχυθῶσι τὰ **Γλυκύκοκκα** μὲ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. IV,
σελ. 248) ὀνομασθέντα **Γλυκοκούκκια**.

ΜΙΚΡΟΠΟΝΤΙΚΟΝ. Ζ. Ἐρμιγχοβόος.

ΜΙΜΙΣΤΡΟΝ. Δ. οὐδ. οὐσ. Μιμήτωρ, Μῆμος, Ἑλλ. (singe, farceur, mime). Ἀπὸ ῥῆμα ἄχρηστον τὸ Μιμίζομαι, ἀντὶ τοῦ Μιμέομαι.

ΜΙΝΑΡΕΣ. Ζ. Μουναρά.

ΜΙΝΙΟΝ, μὲ συνών. Κοκκινάβαρι, Σ. Ἀπὸ τὸ Minium, Ῥωμ. (vermillon, minium). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, pag. 231 καὶ 500.

ΜΙΤΗ. Ζ. Μήτη.

ΜΙΧΑΗΛΑΤΟΣ, Δ. Ἄτακτ. I, σελ. 318.

ΜΟΓΓΙΛΑΛΟΣ. Ζ. Μόγγος.

ΜΟΓΓΟΣ, μὲ συνών. Μογιλάλος, Δ. (bègue), Μογιλάλος, Ἑλλ. Φέρει καὶ Μογγιλάλος ἀπὸ ἱαμβογράφους Γραικορωμαίους,

ἰατρὸν εὐρῶν μογγιλάλε τὸν λόγον,
καὶ

Μογγιλάλου δὲ τὴν πέδην γλώσσης λύει,

οἱ ὅποιοι ἐδίπλωσαν τὸ γ̄ διὰ τὸ μέτρον.

ΜΟΔΗΣ ἄρσ. καὶ **ΜΟΔΙΝ** οὐδέτ. (muid) ἀπὸ τὸ Μόδιος, Ἑλλ. ἀλλὰ δισταζόμενον (κατὰ τὸν Οὐόσσιον) ἀν ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Modius, Ῥωμ. ἢ ἀπὸ τὸ Ἑβρ. מִדְּיָה (Μιδδὰ) τὸ σημαῖνον Μέτρον (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 292). Ζ. Μόδος.

ΜΟΔΙΣΜΟΣ, Δ. (measure par muids). Ἀναλογώτερον ἦτο Μοδιασμός, ὡς ἔλεγον Σταδιασμός, Ἑλλ. (measure par stades).

ΜΟΔΟΒΙΝΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Cerevisia, Ῥωμ. (cervoise, bière), Ζύθος, Ἑλλ. Ὄνομα βάρβαρον, ἴσως Σκυθικόν, συγγενὲς τοῦ Μέδος. Ζ. Μέδος.

ΜΟΔΟΝ, οὐδέτ. κακὰ ἐξηγημένον « Commodum,

Cubiculum, Domus, Δ. Είναι αιτιατική του Μόδος ὀρθότερα ἐξηγημένου ἀκολούθως. Ζ. Μόδος.

ΜΟΔΟΣ, « Modus, τρόπος » Δ. Ἀπὸ τὸ Modus, Ῥωμ. ἐπλάσθη ὁ Μόδος, ἢ μάλλον οἱ Ῥωμαῖοι ἔλαβαν τὸ Modus ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας, ἐτυμολόγησεν ὁ Σκαλιγέρος τὸ ἄχρηστον ἑλληνικὸν Μόδος ἀπὸ τὸ Μέδω, Ἑλλ. (τὸ Φροντίζω), ἀλλὰ δὲν ἦτο χρεῖα νὰ ζητῆ τὰ γενέθλιά του εἰς τὸν παρακείμενον Μέμοδα ὡς Τρέπω, τρόπος, Στρέφω, στροφή, Φέρω, φόρος, Ῥέω, ῥόος, Λέγω, λόγος, καὶ ἄλλα πολλὰ παρόμοια, οὕτω καὶ Μέδω, μόδος. Πιθανὸν ὅτι ἐκ τούτου ἐγεννήθη καὶ ὁ Μόδιος.

ΜΟΛΑΡΩ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Mollare (lâcher, laisser aller). Ἴσως ἀπὸ τὸ Μωλύω, Ἑλλ. Ὁ Ἡσύχιος (λέξις Μῶλυς) φέρει « Μεμωλυσμένη, παρειμένη » καὶ » Μωλύτερον, ἀμβλύτερον ».

ΜΟΛΕΟΝ, Δ. ἐξηγούμενον « Ἄγριον πῆγανον ». Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μῶλυ, Ἑλλ. « Μῶλυ... πῆγανον ἄγριον » λέγει ὁ Φώτιος. Ζ. Ἄρμαλα.

ΜΟΛΟΣ, ΜΟΥΛΟΣ καὶ **ΜΩΛΟΣ**, Δ. κτίσμα ἀπὸ πέτρας μεγάλας ἔμπροσθεν λιμένων, εἰς φυλακὴν πλοίων (**Môle**). Ἀπὸ τὸ Moles, Ῥωμ. τὸ σημαῖνον ὄγκος, ἄχθος, ὄθεν καὶ τὸ Molestus, Ῥωμ. ὁ Ἐπαχθής, Ἑλλ. καὶ τοῦ Ἡσυχίου τὸ « Μολορός, λυπηρός, ἀηδής ». Καὶ αὐτὸ ὅμως τὸ Moles ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Μῶλος, κατὰ τὰ Γλ. « Μῶλος, Moles ». — 2) Μῶλος, αὐτὸς ὁ λιμὴν, Κλειστός λιμὴν, Ἑλλ.

Προσθέτει ὁ Δ. καὶ ἐκ τοῦ Μόλος σύνθ. τὸ Κατάμολος, πιθανὸν ὅτι σφαλμογραφημένον ἀπὸ τὸ Κατάβολος Ἑλλ. καὶ κοιν. περὶ τοῦ ὁποίου ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτην σημειώσεις (σελ. 144). Ζ. Κατάβολος.

MOMYZΙΑ, Δ. Δείξις ἀνύπαρκτος ἀντί τοῦ Αἰμομυξία, γεννηθεῖσα ἀπὸ κακῆν γραφῆν τῆς φερομένης μαρτυρίας: « Οἱ » δὲ εἰς **MOMYZΙΑΣ** πεσόντες, τουτέστιν εἰς ἰδίας ἀδελφάς » μονοπρασώπως, **ΗΜΕΡΑΣ**, ἢ ἀδελφογυναῖκα κ. τ. λ. ». Γράφε, **ΑΙΜΟΜΙΞΙΑΣ**, καὶ **Ἡ ΜΗΤΕΡΑΣ**.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ καὶ **ΜΟΝΑΧΟΙ**.

ΜΟΝΑΧΕΪΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Μοναστήριον (monastère).

ΜΟΝΕΔΑ, Δ. Σ. Ἀπὸ τὸ Moneta ἐπώνυμον τῆς Θεᾶς Ἡρας, εἰς τοὺς Ῥωμαίους, τῆς ἀπὸ τὸν Πλούταρχον (Ῥωμυλ. § 20) ὀνομαζομένης Μονῆτα. Καὶ ἐπειδὴ εἰς τὸν ναὸν αὐτῆς ἐκόπτετο καὶ τὸ δημόσιον νόμισμα, ὠνομάσθη καὶ τοῦτο ἀπὸ τοὺς Ἰταλοὺς μετωνυμικῶς Moneta (Monnaie). Ὁ δὲ Σουΐδας ἐτυμολογεῖ καὶ τὴν λέξιν οὕτως. Οἱ Ῥωμαῖοι, λέγει, ἔχοντες χρεῖαν χρημάτων εἰς πόλεμον, ἠρώτησαν τὴν Ἡραν καὶ αὕτη τοὺς ἐχρησιμοδότησεν, ὅτι δὲν θέλουν τοὺς λείψαι χρήματα, ἀνὸς πόλεμος ἦναι δίκαιος, καὶ δὲν τοὺς ἔλειψαι: « Τυχόντες οὖν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς αἰτήσεως, ἐτίμησαν Ἡραν » Μονῆταν, τουτέστι **ΣΥΜΒΟΥΛΟΝ**, τὸ νόμισμα ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς ὀρίσαντες χαράττεσθαι » (Σουΐδ. λέξ. Μονῆτα), ἀπὸ τὸ Moneo, Ῥωμ. τὸ Συμβουλευῶ.

ΜΟΝΙΤΑΡΙΟΣ (γρ. Μονετάριος), Δ. Ἀπὸ τὸν Σουΐδαν: « Μονετάριοι (γρ. Μονητάριοι), οἱ περὶ τὸ νόμισμα τεχνῶνται, οἱ ἐπὶ Ἀυρελιανοῦ διέφθειραν τὸ νόμισμα, κ. τ. λ. » **Monetarius**, Ῥωμ. (monnayeur) ἀπὸ τὰ Moneta (Ζ. Μονέδα), ὁ * Νομισματοκόπος, ἢ * Νομισματοτέχνης.

ΜΟΝΟΚΕΛΛΙΟΝ, Δ. ἔλεγον τὰ οἶκημα, ἢ μᾶλλον τὴν φωλεάν, ἐνὸς μόνου Μοναχοῦ χωρισμένον ἀπὸ τοὺς ἄλλους εἰς διάκρισιν τοῦ Κοινοβίου cénobie (couvent), καὶ ΜΟ-

ΝΟΚΕΛΛΙΤΗΝ, Δ. τὸν οἰκοῦντα εἰς αὐτὸ, εἰς διάκρισιν τοῦ Κοινοβιακοῦ, Δ. (cénobite).

ΜΟΝΟΚΟΚΚΑ, Δ. ὠνόμαζαν τὰ κρομμύδια, ἡ γένος τῆ κρομμυθίων Uniones, Ῥωμ. ὅθεν παράγει τὸ Γαλλικὸν Oignons. — 2) Μονόκοκκα, Δ. ἔτι Uniones, Ῥωμ. τὰ πολὺ μεγάλα μαργαριτάρια (grosses perles), ὡς νὰ ἔλεγεσ μόνα χωρὶς ὁμοιον αὐτῶν ἄλλο (Uniques Nonpareilles).

ΜΟΝΟΚΡΑΤΩΡ, ὁ διάβολος, Δ. ἀπὸ Γλ. συνών. τοῦ Αὐτοκράτωρ, Ἑλλ. « Ἄρχοντα τῶν δαιμονίων » καὶ « Ἄρχοντα τοῦ κόσμου τούτου » ὀνομάζουσι τὸν διάβολον οἱ εὐαγγελισαί (Ματθ. ιβ', 24. Ἰωανν. ιβ', 31). Ἐπίθετον ἀρμόδιον εἰς ὅλους τοὺς δεσπότας.

ΜΟΝΟΛΟΓΙΣΤΟΙ, Δ. οἱ Μοναχοί, μὲ μαρτυρίαν : « Μονότροπος ὁ μονολόγιστος... ἤγουν εἰς ἓν ἀποβλέπων, καὶ » τοῦτο μόνον λογιζόμενος, καὶ εὐχόμενος τὸ σωτήριον... » Πάτερ ἡμῶν, κ. τ. λ. ». Ἡ κυριακὴ προσευχὴ, εἶναι θεία προσευχὴ, ἀξία νὰ λέγεται συχνά, ἀλλ' ὅχι νὰ βαττολογῆται ἀπὸ τὸ πρῶτῃ ἕως ἐσπέρας αὐτῆ μόνῃ. Ὁ ἄνθρωπος ἐδημιουργήθη, ὅχι μόνον νὰ λέγῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ πράσῃ, ἂν θελῇ νὰ ὠφελεῖ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν, ὡς ὠφελεῖται ἀπ' αὐτὴν (Ἴδε καὶ Ἄτακτ. I, σελ. 276). Ζ. Μονότροπος.

ΜΟΝΟΜΕΡῶΣ ἢ ΚΑΤÀ ΜΟΝΟΜΕΡΙΑΝ, Δ. λέξ. νομ. Μονομερῆς ἢ Κατὰ μονομερίαν κρίσις (jugement par défaut) λέγεται ἡ γινομένη μόνου τοῦ κατηγοροῦντος ἢ τοῦ κατηγορουμένου παρόντος εἰς διάκρισιν τῆς γινομένης Κατὰ διάγνωσιν, Δ. (contradictoirement).

ΜΟΝΟΜΙΤΟΣ, Δ. (d'un fil seul).

ΜΟΝΟΝ, seulement, uniquement. Μόνον καὶ μόνον, purement et simplement.

ΜΟΝΟΞΥΛΟΝ, Δ. πλοιάριον σκευασμένον ἀπὸ μόνον ἓνα κορμὸν δένδρου σκαμμένον (*Monoxilo, Canot*), Μονό-
ξύλον, Ἑλλ. — 2) Μονόξύλον, κοντάριον χωρὶς σίδηρον.
« Ὅπλον ἀσίδηρον » Ἑλλ. τὸ ὀνομάζει ὁ Στράβων (Γεωγρ.
Μέρ. II, σελ. 288).

ΜΟΝΟΣΤΕΓΟΣ Οἶκος, Δ. (*maison à un étage*),
καὶ καθεξῆς * Δίσεγος (*à deux —*), * Τρίσεγος (*à
trois —*).

ΜΟΝΟΤΡΟΠΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγ. ἀπὸ Γλ. « Μονότροπος ,
» Μονοτραφῆς, μωρὸς, ἀγαθὸς, ἀγύναιος, ἢ καὶ μονάζων ».
Ζ. καὶ Μονολόγιστος.

ΜΟΝΟΦΑΓΙΑ, Σ. Δ. ἐν μόνον φάγεμα καθημέραν (*un
seul repas par jour*) Μονοσιτία, Ἑλλ. Καὶ ῥῆμ. Μονο-
φαγίζω, Σ. (*manger une seule fois par jour*), Μο-
νοσιτῶ, Ἑλλ.

ΜΟΝΟΧΕΡΙΟΝ, Δ. περιδέσμιον χειρὸς ὅχι μιᾶς μόνης,
ὡς τὸ ἐξήγησαν τινές, ἀλλ' ἀπλῶς βραχιόνιον (*bracelet*),
ἀπὸ τὸ Μόνος συνών. τοῦ Μάνος (Ἄτακτ. IV, σελ. 309).
Τὰ Γλ. ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν : « Μονοχέρια, ma-
» nullares ».

ΜΟΝΟΧΟΡΔΙΟΝ, Δ. μουσικὸν ὄργανον, μίαν χορδὴν
ἔχον (*Monocorde*), **ΜΟΝΟΧΟΡΔΟΝ**, Ἑλλ. κατὰ τὸν
Πολυδεύκην : « Μονόχορδον δὲ, Ἀράβων τὸ εὔρημα. Τρί-
» χορδον δὲ, ὅπερ Ἀσσύριοι Πανδούραν ὠνόμαζον ἐκείνων
» δ' ἦν καὶ τὸ εὔρημα ».

ΜΟΞΑ (*μοχα*) ὀνομάζεται εἰς ὅλας τὰς γλώσσας εἶδος
τῆ ἰατρικοῦ καυτηρίου (*cautère*) συνηθέστατον εἰς τοὺς Κινέ-
ζους καὶ Ἰαπόνους, τοὺς διὰ τοῦτο νομισθέντας καὶ εὔρετας.
Τὴν χλωώδη ἢ βαμβακώδη ὕλην φυτοῦ τινὸς, τοῦ γένους τῆς

Άρτεμισίας (*Artemisia chinensis*), σρέφοντες περικαλύπτουν με χαρτίον εις σχῆμα κώνου ἢ πυραμίδος, ἀφοῦ ἀνάψωσι τὴν κορυφήν, προσαρμύζουσιν τὴν βάσιν τοῦ κώνου εἰς τὸ πάσχον μέρος τοῦ σώματος, καὶ τὸν ἀφένουσιν καϊόμενον, ἕως νὰ ἀποκαυθῆ ὅλος. Μεταχειρίζονται τὸ καυτήριον τοῦτο εἰς διάφορα σωματικά πάθη, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὰ ρευματικά· ἀλλ' ὄχι αὐτοὶ μόνοι, ἐπειδὴ πράσσεται ἐκ παλαιοῦ ἀπ' ὅλα τὰ Ἀσιανὰ ἔθνη, ἀπὸ τοὺς Αἰγυπτίους, ἀπὸ τοὺς Ἄραβας, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπέρασε καὶ εἰς τοὺς νέους Εὐρωπαϊούς, ὀνομασθέν διὰ τοῦτο καὶ Ἀραβικὸν καυτήριον. Κατ' ἄλλο δὲν διαφέρουσιν, πλὴν κατὰ τὴν ὕλην, μεταχειριζόμενοι ἀντὶ τῆς Ἀρτεμισίας, ἄλλος ἄλλην ὕλην, τὴν προχειροτέραν ἢ τὴν ἐπιτηδειοτέραν εἰς τὴν καῦσιν. Οἱ Τούρκοι σήμερον μεταχειρίζονται σχῆμα τι βαμβάκερου ὑφάσματος, ἢ τὸ συνήθως βαλλόμενον εἰς τὰ πυροβόλα ὄργανα φωτίλλιον (*Mèche d'artillerie*) ὡς ἱστορεῖ ὁ Βελώνιος (*Observat. III, 20, pag. 415*). Οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ Ἕλληνες ἐμεταχειρίζοντο, τὸ Ὠμόλινον (*lin é cru*), ἢ τοὺς Μύκητας, ἤγουν τὴν ἀπ' αὐτοὺς σκευαζομένην ἥσκαν (*amadou*). Εἰς τὴν ἰσχυράδα ἐπαράγγελλαν « Καίειν δὲ τῷ Ὠμολίνῳ » (Ἰπποκράτ. Περὶ παθ. § 30, σελ. 180, Lind)· εἰς τὸν ὕδρωπα, « Καῦσαι μύκησιν » (ὁ αὐτ. Περὶ τῶν ἐντ. παθ. § 26, σελ. 229).

Οἱ νομίσαντες τὴν Μόξαν εὐρημα τῶν Κινέζων ἐφαντάσθησαν ὅτι καὶ αὐτὸ τῆς τῆνομα (Μόξα) εἶν' ἀκολουθῶς λέξις τῆς Κινεζικῆς γλώσσης. Ἄλλ' ἐγνωρίσθη τελευταῖον, ὅτι ἐξεναντίας οἱ Κινέζοι ἢ Ἰάπωνοι τὸ ἔλαβαν ἀπὸ τοὺς εἰς Κίναν καὶ Ἰαπωνίαν ἐπιδημοῦντας Λυσιτανούς καὶ Ἰσπανούς. Εἰς τούτων τὴν γλῶσσαν τὸ Ἀσιανὸν καυτήριον ὀνομάσθη, διὰ τὸ σχῆμά του, *Mecha* (Φωτίλλιον καὶ Ἡσκα) φθαρμένον ἔπειτα εἰς τὸ Μοχα. Ἡ φθορὰ ὁμοίως αὕτη τὸ πλησιάζει μᾶλλον εἰς τὰ

ἀληθινά του γενέθλια, τὸ Μύξα δηλαδὴ τῶν παλαιῶν, τὸ σημαῖνον Φωτίλλιον, ὅθεν ἔλεγαν καὶ Δίμυξον λύχνου (lampe à deux mèches) τὸν ἔχοντα δύο φωτίλλια λύχνου. Ἀλλὰ τοῦ Μύξα συγγενὲς ὄνομα εἶναι καὶ ὁ Μύκης (champignon), ἐκ τοῦ ὁποῦ ἐσκευάζετο παλαιά, καὶ σκευάζεται ἔτι σήμερον κάμπουτε τὸ καυτήριον Μόξα.

Μᾶς συγχωρεῖται λοιπὸν νὰ τὴν ὀνομάζωμεν Μύξαν, ἢ καὶ φυλάσσοντες τὸ σῦνηθες εἰς τὴν Εὐρώπην ὄνομα Μόξαν

ΜΟΡΕΑ (Μορέη, Δ.), Συκαμινιά, Σ. καὶ Μουριά, χυδ. Μορέα, καὶ Συκάμινος, Ἑλλ. Τῶν φυτολόγων ἡ *Morus nigra* (Mûrier), Συκάμινον, Ἑλλ. τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος· τὸ ὄνομα ὁμοῦς εἶναι Ἀσιανὸν ἀπὸ τῶν Ἑβραίων מורא (Σικεμίμ) ὡς τὸ ἐμετάφρασαν οἱ Ἑβδομήκοντα εἰς ταύτην τὴν ῥῆσιν (ψαλμ. ος', 47) « Ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἀμπελον » αὐτῶν καὶ τὰς ΣΥΚΑΜΙΝΟΥΣ αὐτῶν ἐν τῇ πάχῃ ». Ὅπου οἱ ἄλλοι μεταφρασαὶ ἠρμήνευσαν ΣΥΚΟΜΟΡΟΥΣ, ὀρθότερα. Καὶ τοῦτο προῆλθε, διότι τὸ αὐτὸ ὄνομα ἔφερε καὶ ἡ Συκόμορος, ἀλλὰ μὲ προσθήκην ὀνομαζομένη « Συκάμινος Αἴγυπτιά » ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φυτ. ἰσορ. I, 1, § 7).

Ἡ Συκόμορος ἢ Συκάμινος Αἴγυπτιά, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς φυτολόγους *Ficus Sycomorus* (figuier d'Egypte, καὶ figuier de Pharaon). Οἱ καρποὶ τῆς Συκαμίνου ὀνομάζονται Μούρα, Δ. κοιν. Μόρα, Ἑλλ. (mûres) τῆς δὲ Συκομόρου, Συκόμορα, Ἑλλ. (figues d'Egypte), ἀν καὶ εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ ταῦτα καταχρηστικῶς ἐλέγοντο Μόρα, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 51).

ΜΟΡΟΞΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Μόροξος ἢ λευκογραφῆς ». Κακὰ τὴν ἐνόμισε Χόρτον (herbe) εἶναι λίθος ὀνομαζόμενος Μόροχθος, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (V, 152) « Λίθος Μόροχθος, ὃν ἐνιοὶ Γαλαξίαν ἢ Λευκογρα-

» φίδα ἐκάλεσαν. Ἐν Αἰγύπτῳ γεννᾶται ὧ καὶ οἱ ὀθονοποιοὶ
 » πρὸς λεύκωσιν τῶν ἱματίων χρῶνται, μαλακῶ καὶ εὐανέτω
 » ὄντι, κ. τ. λ. ». Μόροξον τὸν ὀνομάζει καὶ ὁ Γαληνὸς καὶ ὁ
 Ἀέτιος· ὁ δὲ Πλίνιος (*xxvii*, 10, § 63) Μοροχίτην
 (Morochites). Τὸνομα ἐκρίθη Αἰγυπτιακὸν ἀπὸ τὸ Μαρόχθ,
 τὸ Λευκαίνω ἢ δὲ φύσις του, αὐτὸς τῶν ὀρυκτολόγων ὁ Tal-
 cus steatitis, ἢ Creta Brigantiana, Γερμανισί ὀνομα-
 ζόμενος Speckstein (Στεατόλιθος) καὶ Seifstein (Σαπων-
 νόλιθος), κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ.
 σελ. 657).

ΜΟΣΚΕΪΩ, Σ. Μουσκεύω, Σ. Μοσχεύειν, Δ. (κακὰ
 ἐξηγημένον Redolere, Ῥωμ. Ὄζειν, Ἑλλ.) καὶ Μοσκέειν
 (ἴσ. Μοσκεύειν) Δ. με ἐξήγησιν Ἐμβάπτειν, Διαβρέχειν,
 Ἑλλ. καὶ Μοσκεμένος, Βεβρεγμένος, Δ. ἀπὸ τὸ παλαιὸν Μο-
 σχεύω, Ἑλλ. τὸ ὅποιον ὁμῶς εἰς ἐκείνους ἐσήμαιεν Ἐπιμε-
 λοῦμαι τὴν φύτευσιν, αὔξησιν καὶ τροφήν νέων φυτῶν καὶ
 ἐξαιρέτως τὴν καταβόλευσιν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα ὀνομάζοντο
 Μόσχοι καὶ Μόσχια, ὁμωνύμως δηλαδὴ μετὰ τὸν Μόσχον, τὸ
 νέον βῶδιον « Μόσχοι οἱ νέοι βλαστοὶ » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ
 « Μόσχια, ἀπαλὰ φυτὰ, ἢ κρέα Μοσχαρίου, ἢ κρομμύου τὸ
 » σπέρμα » νοῶν τὰ κοινῶς λεγόμενα Κοκκάρια (Ἄτακτ.
 IV, σελ. 237). Φέρει προσέτι: « Μοσχεύματα τὰ νεόφυτα »
 καὶ « Μόσχοισι, τοῖς νεοφύτοις βλαστήμασιν, ἀπαλοῖς κλαδί-
 » σκοις ». Ἄλλα δὲ Γλ. (BEKKER, *Anecd. Græc.* σελ.
 280) « Μοσχεύηται, τρέφηται· κυρίως γὰρ Μοσχεία ἢ τῶν
 » λεπτῶν λαχάνων μεταφυτεία ἢ φυτῶν ». Ὁ δὲ Φώτιος:
 « Μοσχεύων, μεταφυτεύων ». Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ νεοφυτευ-
 μένα ἢ μεταφυτευμένα χρειάζονται μάλιστα συχνὴν πότισιν, ἐκ
 τούτου φυσικὰ τὸ Μοσχεύω, ὅθεν τὸ κοιν. Μοσκεύω ἢ Μου-
 σκεύω, ἐδύνατο νὰ σημάνῃ εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ ἡμᾶς,

τὸ Ποτίζω, Βαπτίζω εἰς νερόν (humecter, abreuver, mouiller). Ὁ Ἡσύχιος μᾶς ἐφύλαξε καὶ τὴν διὰ διφθόγγου γραφὴν : « Μούσχανον, τὸν βλασόν ».

ΜΟΣΤΡΟΝ, Σ. Δ. λέξ. νομ. Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν : « Μόστρον, φανερόν » καὶ « Μοσρόσον, τὸ ἔχον ἀνθρώπου » καὶ ἑτέρου ζώου μορφήν... τερασικόν, τερατικόν ». Τὸ πρῶτον ἀπὸ τὸ Monstrum, Ῥωμ. (monstre), τὸ δεύτερον ἀπὸ τὸ Monstruosum, Ῥωμ. (monstrueux).

Τὸ Monstrum (ἀπὸ τὸ Moneo, Ῥωμ. Μηνύω, Ἑλλ. ὄθεν καὶ τὸ Monstro τὸ Δεικνύω ἢ Φαίνω, Ἑλλ.) σημαίνει κυρίως Φάσμα, Δεῖγμα ἢ Μήνυμα, Ἑλλ. Ὁ Οὐόσσιος φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. τὴν ἐξήγησιν τοῦ ὑποκορ. « Mostellum, φάσμα ». Τὰ τοιαῦτα τερατώδη τῆς φύσεως γεννήματα ἐκρίνοντο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους ὡς προμηνύματα μελλόντων πραγμάτων, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Κικέρων (ὅστις βέβαια δὲν τὰ ἐπίστευεν) : Quia enim ostendunt, portendunt, monstrant, prædicant, Ostenta, Portenta, Monstra, Prodigia dicuntur (CICER. *De divinat. libr. II*). Εἰς τοὺς Γραικορωμαίους ἔπειτα ἢ περὶ τῶν τοιούτων δεισιδαιμονία ἐκατάντησεν εἰς ἀληθινὴν μωρίαν. Ὅχι μόνον τὰ μετεωρολογικὰ φαινόμενα, ἀλλὰ καὶ τὰ τερατώδη ζῶα, καὶ ἀπλῶς ὅ,τι σπάνιον καὶ παράξενον ἐσυνέβαιεν, ἀρκοῦσε νὰ καταπλήξῃ, καὶ τὴν αὐτοκρατορικὴν αὐλήν, καὶ τὸν κλῆρον, μ' ὅλον ἔτι αὐτὰ δὲν ὠμοίαζαν μῆτε τὸν μηθευόμενον Μινώταυρον, μῆτε τὴν μυθευομένην Σφίγγα, τὴν

Μιξοπάρθενον δάιον τέρας,

ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Εὐριπίδης (Φοίν. 1030). Ἐὰν τὸ πρὸ τριῶν ἐτῶν (1) δευχθὲν εἰς τοὺς Παρισίους τῶντι τερατώδες

(1) Ἐγεννήθη ἡ Retta-Cristina 12 Μαρτίου 1829, ἐφέρθη εἰς

τῆς φύσεως γέννημα, δύο κοράσια νεογνά ζῶντα καὶ κολλημένα
 προσάλληλα ἢ μᾶλλον κοράσιον δικέφαλον, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν
 θείαν συνέδρεμεν ὅλος σχεδὸν ὁ λαὸς, χωρὶς νὰ ξυπασθῶσι
 ἢ νὰ φοβηθῶσι τίποτε δεινὸν ἐξ αὐτοῦ μήτε παρὸν μήτε μέλλον·
 εἰάν λέγω τοιοῦτου τέρας ἐφαίνετο εἰς τὴν παλαιὰν Ῥώμην,
 πόσον ἤθελε καταπλήξειν αὐτοὺς τοὺς σοβαροὺς τῆς συγκλήτου
 πατρικίους! πόσας ἑκατοντάδας ζώων δὲν ἤθελαν θυσιάσειν
 εἰς τοὺς θεοὺς οἱ ἱερεῖς των! πόσα δὲν ἤθελαν προφητεύσειν
 οἱ οἰωνοσκόποι καὶ μάγοι των! Ἄν ἐφαίνετο ἔπειτα εἰς τὴν
 χριστιανικὴν νέαν Ῥώμην, πόσον ἤθελε ταρεῖξειν τὰς φρένας,
 δὲν λέγω τοῦ λαοῦ, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ αὐτοκράτορος, αὐτῶν τῶν
 αὐλικῶν του, αὐτοῦ σχεδὸν ὅλου τοῦ ἱεροῦ κλήρου! πόσας
 νηστίας καὶ προσευχὰς δὲν ἤθελαν κάμειν, πόσας λιτανείας
 γυρίζοντες τὴν πόλιν δὲν ἤθελαν λιτανεύσειν, διὰ ν' ἀπο-
 μακρύνωσι τὰ προδηλούμενα δεινὰ τοῦ τέρατος! Ἐν μόνον τέρας
 εἶναι τῶντι φρικτόν, ἀν καὶ ἡ μακροχρόνιος δύο ἢ τριῶν
 χιλιάδων ἐτῶν διαμονὴ του ἔκαυσε πλέον νὰ μᾶς κατακλήσῃ,
 ἢ μυριοκέφαλος ὕδρα τῆς τυρρανίας. Τέρας ἀσυγκρίτως φρικτό-
 τερον τοῦ γένους τῶν δαιμόνων· ἐπειδὴ « Τοῦτο τὸ γένος
 » ἐκπορεύεται ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ » τὸ δὲ πολύγονον τῶν
 δεσποτῶν γένος οὔτε προσευχὰς οὔτε νηστίας φοβεῖται. Αἱ
 κατ' αὐτῶν διαφόροι κατὰ διαφόρους χρόνους πολλαὶ πολλῶν
 λαῶν ἐπαναστάσεις βλάψασαι πλέον τοὺς λαοὺς παρά τοὺς
 δεσπότης, ἔδειξαν ὅτι τοιαύτη θεραπεία εἶναι ὄχι μόνον ἀνό-
 ητος, ἀλλὰ καὶ ἀσεβὴς ὡς προξενούσα πολλὰς ματαίας αἰ-
 ματοχυσίας. Μίαν μόνην θεραπείαν ἔχουν οἱ λαοὶ ἀπὸ τοῦ

Παρισίους 26 Οκτωβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους· ἀπέθανε 21 Νοεμβρίου
 τοῦ αὐτοῦ ἔτους, âgée de 8 mois 17 jours. Ἴδε τὰς Ἐφημερίδας
 τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τοῦ χρόνου, καὶ ἐξαιρέτως τὸ ἱατρικὸν σύγγραμμα,
Revue médical. Franç. et étrangèr. tom. IV, pag. 237-244.

νῦν νὰ μεταχειρίζονται μακρὰν ἴσως ἀλλὰ δραστηκωτάτην, τὴν ΠΑΙΔΕΙΑΝ. Αὕτη μόνη, ὡς μᾶς ἔκαμε νὰ μὴ φοβώμεθα πλέον ὅσα ἐφόβιζαν τοὺς προγόνους ἡμῶν τέρατα φυσικὰ, παρόμοια θέλει (μὴν ἀμφιβάλλωμεν) μᾶς ἐλευθερώσειν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς τυραννίας ἀρχίζουσα ἀπὸ τὴν καταφρόνησιν τῶν τυράννων. Μὴ τὸν θαυμάζης, μὴ τὸν κολακεύης, μὴ σπούδαζε νὰ γένῃς αὐλικός του, μὴ τοῦ ζητῆς εὐεργεσίας ἀργυρικῆς ἢ ἀξιοματικῆς, μὴν ἐπιθυμῆς νὰ σολισθῆς μετὰ τὰς ἐμπτυσιακῆς του ταινίας (Ζ. Ἐμπτυσμα), εἰς ἓνα λόγον, μὴν ὑποφέρῃς νὰ κατασταθῆς κατάπτυστος ἀνδράποδον τοῦ τυράννου, καὶ θέλεις ἰδεῖν τοὺς καρποὺς τῆς παιδείας. Ἡ ἐπανάστασις τὸν ἐρεθίζει· ἡ δὲ τοιαύτη καταφρόνησις τὸν ταπεινώνει, τὸν ἀδυναμίζει κατὰ μικρὸν, ἕως νὰ μὴ χρειάζεται πλέον παρὰ μικρὸν τοῦ φωτισμένου λαοῦ φύσημα διὰ νὰ πετάξῃ χωρὶς σωματικὴν τοῦ βλάβην, ἢ νὰ θαμβωθῆ ἀπὸ τὰ περικύκλω του φῶτα τῆς ἐθνικῆς παιδείας, ἕως ν' ἀποχαιρετήσῃ ἐκούσιος τὸ ἔθνος, διὰ νὰ μὴ τυφλωθῆ.

ΜΟΣΧΟΛΑΧΑΝΟΝ, Δ. μετ' ἐξήγησιν Ῥώμ. ἀπίθανον *Caulis muscata, sine odorata*. Μοσχολάχανον, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (STAGHOUSE, pag. lxxix) ὀνομάζουσι σήμερον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ *Erodium moschatum* τῶν φυτολόγων, ἴσως καὶ Μοσχοθότανον, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. herb. I, pag. 218).

ΜΟΣΧΟΣ, Δ. Μόσχος, Σ. Τοῦ μεσαιῶνος λέξις, σημαίνουσα, τὴν γάζουσαν καὶ συναθροισομένην εὐώδη ὕλην εἰς σακκύλιον προσκολλημένον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ αἰδοίου τοῦ ἀρσενικοῦ ζώου, Μόσχου καὶ αὐτοῦ ὀνομαζομένου ἀπὸ τοὺς ζωολόγους: *Moschiferus* (chevrotain). Τὸ ζῶον γεννᾶται εἰς τὰ νότια μέρη τῆς Ἰνδίας, ὅθεν ἔρχεται καὶ ὁ μόσχος τὸ μύρισμα, καὶ ὁμοιάζει τὰ ἐλάφια, ἢ τὰ ἀγριαγίδια.

ΜΟΣΧΟΣΪΤΑΡΟΝ. Πρόσθεσ εἰς τὰ σημειωθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 331) πληρέστερα ἐκ τοῦ Δ. « Μοσχοσίταρον ἢ » Τήλη... Βουκέριν, ἤτοι ἢ Τύλη, οἱ δὲ, Μοσχοσίταρον, οἱ » δὲ, Αἰγόκερον, οἱ δὲ, Κάρφος, καὶ Μοσχοσιτάρου » ἄλευρον ».

ΜΟΥΚΑΒΑΣ, D. Carton.

ΜΟΥΚΑΡΩ, με συνών. Ξεφοιτιλίζω, Σ. (moucher une chandelle). Καὶ Μουκαρισήρι, Δ. (les mouchettes) τὸ συνηθέσθηρον καὶ κάλλιον λεγόμενον Ψαλιδίον (Ἄτακτ. IV, σελ. 698). Ὅπως ἂν ἔχη, καὶ τὸ Μουκάρω ἢ Μουκαρίζω, καὶ τὸ Μουκαρισήριν, καὶ αὐτὸ τὸ Γαλλικὸν Mouchettes, παράγονται ἀπὸ τὸ Μύκης, Ἑλλ. Μύκητα (champignon) ὠνόμαζαν καὶ τὸ ψαλιδιζόμενον καυμένον μέρος τοῦ Φωτιλλίου.

ΜΟΥΚΪΖΩ, Δ. περιπαίζω, περιγελῶ, Μωκῶ καὶ Μωκῶμαι, Ἑλλ. (se moquer). Ὁ Σουίδασ φέρει καὶ Μωκίζω, Ἑλλ. ὅθεν τὸ κοιν. Μουκίζω. Καὶ ἐπειδὴ ἐσώθη τὸ ῥῆμα, εὐλογον νὰ προσλάβωμεν καὶ τὰς συγγενεῖς λοιπὰς λέξεις, *Μωκισμός, *Μωκία καὶ *Μῶκος, οὖσ. (moquerie), *Μῶκος, ἐπίθ. (moqueur), καὶ ὡς τοιοῦτον ἀναλογώτερον ἤθελεν ὀξύνεσθαι, Μωκός. Συνών. (ἴσως καὶ συγγενές) τοῦ Μωκῶμαι εἶναι τὸ Μωμῶμαι. Φέρει ὁ Ἡσύχιος « Μωκᾶται, χλευάζει, — Μῶκος, μωρός, χλευασῆς, σκώπτῆς » καὶ « Μωμᾶται, ψέγει, μέμφεται, σκώπτει ». Τούτου ἐφύλαξεν ἢ κοινὴ γλῶσσα τὸ Μῶμος, ἐπίθ. D. (railleur, moqueur, bouffon). Εὐλογον νὰ προσλάβωμεν καὶ τὸ *Μωμητής, ἐπειδὴ σώζεται τὸ Ξηλ. Μωμητρία (κακῶς προφερόμενον Μωμιάτρα καὶ Μωμιάσρα, Σ.) καὶ Μωμίσρα, D. (ἀπὸ τὸ Μωμίζω).

ΜΟΥΛΑΡΙΟΝ. Ζ. Μούλος.

ΜΟΥΛΚΙ, με συνών. Στεκούμενον, Σ. Ἀντί τοῦ Μούλ-
κία, λέξ. Τουρκική, λέγε Κτήματα (biens, posses-
sions). Τὰ Στεκούμενα σημαίνουν Ἀκίνητα κτήματα
(biens immeubles).

ΜΟΥΛΚΙΑ, πληθ. Δ. Μούλκια, με συνών. Στεκούμενα,
Σ. (biens immeubles) λέξις Τουρκική σημαίνουσα τὰ
Κτήματα, Ἑλλ. (propriétés). Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 260
καὶ 629.

ΜΟΥΛΟΣ, **ΜΟΥΛΑ**, καὶ **ΜΟΥΛΑΡΙΟΝ**, Δ. Ἡμίονος,
Ἑλλ. (Mule, Mulet), γέννημα γαδάρου καὶ φοράδας.
Μόνη ἢ ἀπὸ τὸ Μῶλος, Ἑλλ. (travail) ἔτυμολογία τοῦ
Οὔσοσιου ἔχει τί πιθανόν, ἐπειδὴ τὸ Μουλάριον εἶναι ἀναμφι-
βόλως μεταξὺ τῶν ὑποζυγίων τὸ μάλισα δυνατὸν νὰ ὑπο-
φέρῃ βάρη, φορτία, τὸ ὄντως Ταλαεργὸν ὡς προσφυέστα
τὸ ὠνόμασεν ὁ Ὀμηρος (Ἰλιάδ. ψ', 654).

Ἡμίονον ταλαεργὸν ἄγων κατέδησ' ἐν ἀγῶνι

ΜΟΥΝΑΡΑ, Δ. Δὲν τὸ ἐνόησεν, ἀλλ' ἐξηγεῖται εὐκόλως
ἀπὸ τὴν φερομένην μαρτυρίαν : « Ὅμοιον πύργῳ καμπαναρίῳ,
» μουναρά, κ. τ. λ. ». Εἶναι ὁ Τουρκοχουδαῖσι Μιναρές, Σ.
καὶ Μουναράς, Σ. (Minaret).

ΜΟΥΝΖΑ με ἐξήγησιν « fuligo, Ἀσβόλη ». Προφέρεται
συνηθέστερον Μοῦντζα (Ἴδε Ἄτακτ. II, σελ. 253).

ΜΟΥΝΗ, Δ. **ΜΟΥΝΙ**, Σ. τὸ γυναικεῖον αἰδοῖον, Ἑλλ.
ὄνομα ἄσεμνον ἀπὸ ἄχρησον καὶ ἄσεμνον λέξιν παλαιῶν
Μύλλον συγγενῆ τοῦ ῥήμ. Μύλλω, Ἑλλ. λέξεως τῶν Σικελῶν
Ἑλλήνων σημαίνουσης τὸ «Μύλλει, πλησιάζει» τοῦ Ἡσυχίου
ὡς τὸ ἐσημείωσε καὶ ὁ ἐπίσκοπος τῆς Θεσσαλονίκης (Εὐσάθ.
Ὀδυσσ. ὑ, σελ. 1885) « Καὶ τὸ Μύλλειν παρὰ Θεοκρίτῳ

» ἐλέχθη ἐπὶ μίξεως οὐ σεμνῆς » ὁ δὲ Φώτιος φέρει καὶ « Μυλλὰς ἢ πόρνη ». Πρόσθετε ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ σεμνὸν Ῥωμαϊκὸν *Mulier* (ἢ γυνή) τῆς αὐτῆς συγγενείας ὄνομα εἶναι.

Οἱ Συρακούσιοι, κατὰ τὸν Ἀθήναιον (XIV, σελ. 647), εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν Θεσμοφοριῶν ἔπλασαν πλακωντάρια εἰς σχῆμα γυναικείου αἰδοίου, καὶ τὰ ὠνόμαζαν *Μυλλοῦς*· « Ἐκ σησάμου καὶ μέλιτος κατασκευάζεσθαι ἐφήθαια γυναι- » κεία, ἃ καλεῖσθαι κατὰ πᾶσαν Σικελίαν *Μυλλοῦς*, καὶ » περιφέρεσθαι ταῖς *Ῥεαῖς* ».

Φέρει ἐδῶ ὁ Δ. καὶ σύνθ. ἀσεμνοτέραν λέξιν, Ἀργομου-
νιατικὸν, χρειαῖας πρόστιμον, Ἑλλ. με ἐξήγησιν *Tributum quod pendunt viduæ apud Chios insulanos ἤγουν* φόρος διδόμενος ἀπὸ τὰς χήρας εἰς τὴν νῆσον Χίον. Δὲν λέγει πόθεν ἔλαβε τὴν ἱστορίαν τούτου. Τὸ εὔρηκα εἰς τὴν περιήγησιν Γάλλου τινὸς εὐγενοῦς ὀνομαζομένου *Nicolas de Nicolaï*, με τὰ ἐξῆς ἐπωνύμια : *Dauphinois, seigneur d'Arfeville, valet-de-chambre, et Géographe ordinaire du roi de France*. Περιῆλθε μέρη τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας περὶ τὰ μέσα τῆς δεκάτης ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος (1542). Οὗτος λοιπὸν τὸ ἱσορεῖ καὶ τὸ ὀνομάζει *Argomoniatico*, με ἐξήγησιν : *Qui est autant à dire que (sauf l'honneur et révérence du lisant) C. reposé, ou inutile*; Ἴδε *BECKMANN, Litteratur der älter. Reisebeschreib. tom. I, pag. 661*.

ΜΟΥΝΙΚΙΠΙΟΝ, Δ (*Municipalité*). Ἐσώθη ἡ λέξις εἰς λιθικὴν ἐπιγραφὴν εὑρεθεῖσαν εἰς τὴν Σικελίαν, καὶ γραμμένην με ἐλληνικὰ γράμματα οὕτως, ὡς τὴν γράφει ὁ Δ. **ΤΟ ΜΟΥΝΙΚΙΠΙΟΝ ΤΩΝ ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ ΠΙΝΑΙΟΝ**, πιθανὸν ὅτι ἡ Σικελία ἐκρατεῖτο ἔτι ἀπὸ τοὺς Φραικορωμαίους αὐτοκράτορας τῶν τὴν ἄρπασαν οἱ Σαρακηνοὶ ἀπὸ τὰς παρα-

λυμένας χεῖρας, κατὰ τὴν ἐνάτην ἑκατοντηρίδα (ὅτε καὶ τὴν Κρήτην).

Τὸ ΠΙΝΑΙΟΝ καὶ μεταβαλλόμενον εἰς τὸ ΠΙΝΑΙΩΝ (ὡς ἔπρεπ' ἴσως νὰ μεταβαλθῆ, ἀγνοῶ τί σημαίνει. Περὶ δὲ τοῦ ΑΛΟΝΤΙΝΩΝ, ἐνδεχόμενον κατὰ τὸν μεσαιῶνα νὰ ὠνόμαζαν Ἀλοντίνοισ τοὺς ΛΕΟΝΤΙΝΟΥΣ, πόλιν Σικελικὴν.

Ὅτινα ἀπαρέσκη τὸ Ῥωμαϊκὸν Μουνικίπιον (Municipium), ἀς ὀνομάξῃ τὰς Γραικικὰς κοινότητας (ἀν ποτὲ μᾶς συγχωρήσωσιν οἱ ἐχθροὶ τῶν κοινῶν νὰ ἔχωμεν κοινότητας) Δημογεροντίας. Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 95 καὶ 441-442.

ΜΟΥΡΑ. Ζ. Μορέα.

ΜΟΥΡΈΛΛΑ, Ἑλλ. Δ. τὸ Solanum, Ῥωμ. Στρυχνον, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Morelle (Ἄτακτ. IV, σελ. 560).

ΜΟΥΡΖΟΥΔΙΝ, Δ. ὀφάριον τοῦ ποταμοῦ Τανάϊδος. Εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὀνομαζόμενον Μερσίι, Σ. (esturgeon) καὶ Σιρίφι, Σ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 501).

ΜΟΥΡΗ. Ζ. Πίμουρα.

ΜΟΥΣΚΛΑ, πληθ. οὐδετ., τὰ Μέσπιλα, Ἑλλ. (nèfles), κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τὸ ὁμοίως χυθ. Μούσπουλα, Σ. Ζ. Τρεκόκκια.

ΜΟΥΣΚΟΥΛΑ. Ζ. Μοῦσκλα..

ΜΟΥΣΟΥΛΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν καὶ ἐνάμιζαν ἄριστον τὸ Κιννάμωμον, Ἑλλ. (cannelle), τὸ ἀγοραζόμενον εἰς τὴν καμένην εἰς τὸ θεξιὸν χεῖλος τοῦ ποταμοῦ Τίγρεως πόλιν Μρσοῦλ, ἢ Μουσοῦλ, ὅπου ἐφέρετο ἀπὸ τὴν Ἰνδίαν ὡς καὶ τὰ εἰς τὸ Μουσοῦλ πωλούμενα Ἰνδικὰ λεπτὰ ὑφάσματα ὀνομάζονται Γαλλισί Mousselines. Τὸ Κιννάμωνον εἶν' ὁ δεύτερος φλοιὸς τοῦ εἰς τὴν Ταπροβάνην (Ceylan), νῆσον Ἰνδικὴν, γεννωμένου Κινναμωμοφόρου δένδρου (cannellier). Ὁ τὸν δεύτερον σκεπάζων πρῶτος φλοιὸς ἀποβάλλεται, ὡς ἄχρηστος.

ΜΟΥΣΠΟΥΛΟΝ, Δ. Ζ. Μουσκλα.

ΜΟΥΣΤΑΚΟΣ, Δ. με ἐξήγησιν *Locusta*, Ῥωμ. και μαρτυρίαν : « Ἔδωσε μουσακούς πολλούς θ'. ἔδωσε σκότος » εἰς τοὺς Αἰγυπτίους » ἐκ τῆς ὁποίας, δηλοῦται ὅτι ὁ Μουσακός ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἄστακός· διότι εἰς τῶν Ῥωμαίων τὴν γλῶσσαν τὸ *Locusta* εἶναι λέξις ὁμώνυμος, σημαίνουσα και τὸ θαλάσιον μαλακόσρακον, τὸν Ἄσακὸν (*Languste*), και τὸ χερσαῖον ὀλέθριον ζῶον, τὴν Ἀκρίδα (*Sauterelle*), ἣτις ἦτο ἡ ἐννάτη (θ') πληγὴ τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ ἐπειδὴ τῶν Ῥωμαίων ἡ γλῶσσα ἀκολουθεῖ ὡσεπιπολὺ καταπόδας τὴν Ἑλληνικὴν, και εἶναι (να εἶπω οὕτως) ἀντίτυπον ταύτης, πιθανὸν ὅτι και οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες εἶχαν τὴν αὐτὴν ὁμωνυμίαν, ὀνομάζοντες τὴν ἀκρίδα ἈΣΤΑΚΟΝ. Καὶ τοῦτο πιθανολογεῖται μάλιστα ἀπὸ τοὺς Ἑβδομήκοντα, οἱ ὁποῖοι ἰσοροῦντες τὴν ἐννάτην πληγὴν (Ἐξόδ. ι, 4) ἐμεταχειρίσθησαν τὸ ὄνομα Ἀκρίδα, ἀλλοῦ δὲ (Λευϊτ. ια', 22) καταριθμοῦντες τέσσαρα γένη ἀκρίδων, ὀνομάζουσι τὸ δεύτερον ἈΤΤΑΚΗΝ, με διάφορον γραφὴν ἈΤΤΑΚΟΝ, πλησιεσέραν τοῦ Ἄσακὸν, ἴσως και γνησιωτέραν, κατὰ διάλεκτον, ὡς ἔλεγον και οἱ Βοιωτοὶ Ἰττω, ἀντὶ τοῦ Ἰσω. Ὅπως ἂν ἦναι, ἡ βάρβαρος λέξις Μουστακός, τὸν Ἀττακὸν τῶν Ἑβδομήκοντα εἰκονίζει, ἤγουν τὸν σημαίνοντα Ἀκρίδα Ἀστακόν.

ΜΟΥΣΤΟΠΙΤΤΑ, Σ. Ἴδου πῶς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 109, pag. 367*) : « espèce de saucisse des noix enfilées par quartier, de la longueur d'une saucisse, puis trempée dans du vin cuit tout chaud, à la manière de ceux qui font la chandelle » Γράφει ὁμοῦς κατὰ *stopides*, ἀντὶ τοῦ *Mustopittes*.

ΜΟΥΣΤΟΚΕΤΟ ἢ ΓΑΡΟΣ, με ἐξήγησιν « *Passum*,

τὸ Γλυκὺ ». Ἡ πρώτη λέξις εἶναι κακογραμμμένη καὶ κακοσυνθεμένη ἀντὶ τοῦ ΜΟΥΣΤΟ ΚΟΤΟ, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν *Mosto cotto* (*moût cuit*), Γλεῦκος, Ἑλλ. τὸ ὁποῖον ἐψηνόμενον, ὠνομάζετο « Γλυκὺς οἶνος » Ἑλλ. ἢ ἔλλειπτ. καὶ οὐδετ. Γλυκὺ, Ἑλλ. (Ἰδ. Λεξικ. Σνεϊδέρ. λέξ. Γλυκὺς, μὲ τὰς προσθήκ.), ἴσως καὶ Γλύκασμα (*CASTELL. Lexic. medic. V. Glycasma*). Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 77 καὶ 501.

Ὁ βαρβαριταλιστὶ ὀνομαζόμενος Μούσος ἐλέγετο καὶ βαρβαρώτερον Μουτζος. Ζ. Μουτζος.

ΜΟΥΤΖΟΣ, ὁ μούσος. Δ. (*moût*). — 2) ΜΟΥΤΖΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΪΛΟΥ, Δ. μὲ ἐξήγησιν Ἴπποφορβός, Ἑλλ. (*valet d'écurie, palefrenier*), ΜΟΥΤΖΟΣ μὲ συνών. Κοπέλι, Σ. (*valet*), καὶ Μουτζος μὲ συνών. Μουλαράς, Σ. (*Muletier*). — 3) Μουτζος σήμερον εἰς ἡμᾶς λέγεται, παιδίον ὑπουργὸν εἰς τὰ καράβια (*mousse*), ἴσως τὸ Ναυτοπαίδιον, Ἑλλ. τοῦ Ἴπποκράτους (Ἐπιδημ. II, 1, σελ. 689) ὡς τὸ

Ὁ Μουτζος, ἐπλάσθη ἀπὸ τὸ Ἰσπανικὸν ΜΟΖΟ ὁ νέος (*jeune*) καὶ τοῦτο πάλιν, ὡς νομίζουν οἱ ἐτυμολόγοι, ἀπὸ τὸ Μόσχος, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον ὄχι μόνον τὸ νέον βώδιον, ἀλλ' ἀπλῶς ὅλα τὰ νέα καὶ ἀπαλά.

ΜΟΥΤΖΟΥΝΟΝ. Ζ. Πίμουρα.

* ΜΟΥΤΡΙΝΑ. Ζ. Ἀκάνθιον.

ΜΟΥΧΑΪΤΑΙ ἀρσ. πληθ. καὶ ΜΟΥΧΑΪΠΕ, Δ. ὀνομάζονται εἰς τὰ ἱατρικὰ Γλ. τὰ μυξάρια, Δ. Μύξα, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 190). Αἱ λέξεις εἶναι Αἰγυπτιακαὶ, ὡς καὶ αὐτὸ ἴσως τὸ Μύξα τῶν Ἑλλήνων (Ζ. Μόξα).

ΜΠΑΚΑΜ, ὁ Λαχάς, Δ. Τὸ Μ πα κ ἀ μ (ἢ Μπακάμι, Σ.) εἶναι λέξις Τουρκικῆ, ἢ μάλλον ἐπέρασεν εἰς τοὺς Τούρκους

ἀπὸ τὸνομα τῆς νήσου Βαχάμας (Bahama), ὅθεν ἐφέρετο καταρχάς. Ἐπειτα εὐρέθη τὸ αὐτὸ δένδρον καὶ εἰς τὴν Βρασιλίαν ὅθεν τὸ ἔφεραν οἱ Πορτογάλλοι, ὅπου μετέβαλε καὶ τὸνομα εἰς τὸ Bois de Brésil. Ονομάζεται ἔτι καὶ Sandal. Ἀλλὰ τὸ χρήσιμον εἰς κοκκίνην βαφὴν ξύλον τοῦτο δὲν ἔχει τί κοινὸν μὲ τὸν Λαχᾶν (Ἄτακτ. IV, σελ. 476). Ζ. καὶ Λάκκα.

Ἀπὸ τὸ Μπακάμιον ἢ Βρασιλικὸν τοῦτο ξύλον βάπτονται καὶ τὰ αὐγὰ τοῦ Πάσχα.

* ΜΠΑΝΤΖᾶΣ, λέξις. Τουρκικὴ σημαίνουσα θυρίδιον τῆς σεγασίας, ὡσεπιπολὺ σρογγύλον, νὰ φωτίζη τὴν στέγην (Lucarne). Μᾶς συγχωρεῖται νὰ τὸ ὀνομάσωμεν * Στεγοθύρον ἢ * Στεγοθύριον, ἐπειδὴ ἔχομεν τὰ ἀπλᾶ Στέγην καὶ Θύραν.

ΜΠΑΡΆΚΑ, Δ. εὐτελὲς καὶ αὐτοσχέδιον οἶκημα, καὶ ἐξαιρέτως διὰ στρατιώτας, ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν ταυτόσημον Baraque. Φέρει καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητὴν βάρβαρον,

Καὶ σπῖτι δὲν ἐπότασε, ἀμ' εἶχε μίαν μπαράκα,

ὡς λέγουν καὶ οἱ Γάλλοι περὶ οἴκου κακοτεκτονημένου : Cette maison n'est qu'une baraque. Ἡ ἔτυμολογία τῆς λέξεως ἀπὸ τὸ Barbaraca (οἶκημα δηλαδὴ βαρβαρικὸν) καὶ κατὰ συγκοπὴν Baraque, δὲν με φαίνεται πιθανή.

ΜΠΑΡΟΥΪΣ, Δ. Βαρόνιος καὶ Βαρούνιος, Δ. Μπαρώνες καὶ Μπαρώνης, Σ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Baron, ἕνας ἀπὸ τοὺς διαφόρους γελοίους τίτλους τῶν τιμαριωτῶν, ἔτι καὶ νῦν σωζόμενος εἰς τὰ ἐπαγγελλόμενα πολιτισμένα ἔθνη καὶ ἐξαιρέτως εἰς τοὺς Γερμανούς. Αὐτὸς ὁ τίτλος λέγεται Μπαρουνία, καὶ Παρουνία, Δ. Μπαρωνία, Σ. (Baronnie), καὶ ἡ σύζυγος τοῦ ἐκλαμπροτάτου Μπαρώνου, Μπαρώνα καὶ Μπαρώνισσα, Σ. (Madame la baronne!). Δὲν ἐξεύρω ἂν καὶ τὰ τέκνα τῶν φέρωσι τὸν τίτλον, οἷον Μπαρονάκια ἢ Μπαρονόπουλα· οἱ

Ἴταλοι κἀν ἔχουν τὸ ὑποκορ. *Baroncello*, τὸ ὁποῖον σημαίνει καὶ υἱὸν Μπαρόνου, καὶ παιδάκιον ἄτακτον καὶ ἀχρεῖον (*polisson, petit libertin*), καὶ *Baronata* ὀνομάζουσι πᾶσαν πράξιν ἀτιμον ἀξίαν ποινῆς (*coquinerie, friponnerie*).

Ἔχουν καὶ οἱ Ἄγγλοι ὑποκορ. τὸ *Baronnet*, τοῦτο ὁμῶς δηλοῖ ἄλλο μέσον τάγμα εὐγενῶν, κατώτερον τοῦ Μπαρόνου, ἀνώτερον τοῦ Καβαλλιέρου.

ΜΠΕΪΣ, Δ. Μπέης, (*Bey*). Λέξις Τουρκικὴ, σημαίνουσα Ἄρχοντα (*Prince, Seigneur*).

ΜΠΕΛΚΙ, Σ.

ΜΠΕΡΓΑΝΤΙ, Σ. ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν *Brigantin* (πλοῖον πειρατικόν). Τοῦτο δὲ ἀπὸ τὸ *Brigand* ὁ ληστής.

ΜΠΕΡΕΚΕΤΙ, Σ. (*abondance*). Λέξις Ἀραβικὴ (Μπερεκετ), ὅθεν καὶ τῶν Ἑβραίων τὸ Μπεραχά, ἡ εὐλογία, καὶ τὸ κύρ. ὄν. Βαροῦχ, Εὐλόγιος.

ΜΠΕΣΤΑΚΤΑΣ, Σ. τὸ ἐξηγεῖ *Scancello* (*serrepariers*). Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ Μπεσακτά, σύνθ. ἀπὸ τὸ Μπές (πέντε) καὶ τὸ Τακτά (σανίδιον) ὡς ἂν ἔλεγεσ Πεντασάνιδον.

ΜΠΕΤΟΝΙΚΑ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Βετονίκη (*Ἄτακτ. IV, σελ. 706*). Ζ. καὶ Δυσπρίνιον.

ΜΠΙΖΑ, Δ. τὰ Πίσα, Ἑλλ. (*petits pois*).

ΜΠΙΠΙΛΩΝΩ, Σ.

ΜΠΟΖΑΣ, Δ. Σ. τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ποζᾶς (*Ἄτακτ. II, σελ. 305*).

ΜΠΟΪΑΣ, Δ. Σ. Δήμιος, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν *Boia* (*bougreau*). Τοῦτο δὲ ἐτυμολογήθη ἀπὸ τὸ ταυτόφωνον Ῥωμ. θηλ. *Boia* τὸ σημαῖνον περιτραχήλιον δεσμὸν σιδηροῦν (*collier de fer*), περὶ τοῦ ὁποῖου ἄλλοι ἐδίσασαν. Ὅπως

ἀν ἔχη τῆς αὐτῆς γενεᾶς ὄνομα εἶναι καὶ ὁ * Μποιάρδος ἢ Βοϊάρδος (Boïard), τίτλος ἐπισήμων εὐγενῶν ἢ ἀρχόντων τῆς Ῥωσίας, Βλαχίας καὶ Μολδαβίας.

ΜΠΟΚΡᾶΣ, Δ. φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητὴν βάρβαρον,

Πίνει γλαρίαις, πίνει μπουκράς, τουρούς τρῶ καὶ παστέλλια,

δπου τὸ Γλαρίαις ἴσως ἀπὸ τὸ Γαλλ. *clairer*· τὸ δὲ Μπουκράς ἀπὸ τοῦ *clairer* τὸ συνών. *Hippocras*, κακὰ γραφόμενον εἰς τὸν Δ. *Hipocras*, ἴσως διότι δὲν ἐκατάλαβε τὰ γενέθλια τῆς λέξεως. Ἀπὸ τὸν μέγαν ἰατρὸν Ἴπποκράτην, ὠνόμασαν τὸν ἀρωματισμένον οἶνον οἱ λατινισταὶ τοῦ μεσαιῶνος *Vinum hippocraticum* (οἶνον Ἴπποκρατικόν), ἄλλοι δὲ καὶ ἔλλειπτ. *Hippocraticum*, ὅθεν ἐγεννήθη τὸ βάρβαρον *Hippocras* καὶ τὸ βαρβαρώτερον Μπουκράς. Τὸ **ΤΟΥΡΟΥΣ**, δὲν ἐξεύρω, ἀν ἐκφράζη τὸ Τυρούς (*fromages*). Τὸ **Τρῶ** εἶναι ἀποκομμένον ἀπὸ τὸ Τρώγει.

ΜΗΟΜΠᾶΡΔΑ καὶ Βωμδάρδα, Δ. καὶ Βουμπάρδα, Δ. (*bombarde*). Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 696.

ΜΠΌΤΖΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν *Poculum*, Ῥωμ. Ποτήριον, Ἑλλ. Μπότζα, Σ. μὲ συνών. Φλασκι, Γασέρα. Ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν *Boccale*. Τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὸ Μποτίλια, κοιν. (*bouteille*), καὶ τὸ Βουτζίον, κοιν. (*botte*). Ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 455 καὶ 650). Ἐκ δὲ τοῦ Γασέρα, ἢ κατὰ συγχωρὴν Γάστρα καὶ Γλάστρα (Ἄτακτ. II, σελ. 403-404). — 2) Μπότζα, Σ. νοῶν τὴν Μπάλλαν, Σ. Δ. Πάλλαν, Ἑλλ. ἤγουν τὴν σφαῖραν (*ballon*), τῶν σφαιριζόντων παιγνιωδῶς ἢ διὰ γυμνασίαν· διὰ τινὰ ὁμοιότητα πρὸς τὸ περιφερές τῆς Γάστρας ἢ τοῦ Φλασκίου.

ΜΠΟΥΓᾶΔΑ, Σ. Μπουγάδα, Δ. μὲ ἐξήγησιν « *Lixivia*,

» λίγδα, τεφράς ». Από τὸ Ἰσπανικὸν Bugada, Ἰταλισί Bucato (lessive), ὅθεν ἡ τῶν Γάλλων Buandière.

Τὸ Λίγδα εὐρίσκεται εἰς γλῶσσαν ἀμφιβαλλομένην, καὶ διαφόρως κριθεῖσαν τοῦ Ἡσύχιου « Λίγδα, ἡ ἀκόνη· καὶ ἡ » κονία ». Τὸ δὲ Τεφράς ἢ πρέπει νὰ μεταβαλθῇ εἰς τὸ Τέφρα, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Τέφρα, σποδός, » κονία » ἢ νὰ γραφῇ Περίπλυμα τέφρας, ὡς ἐξηγοῦν ἄλλοι τὸ Lexivia· τοῦτο σημαίνει τῆς κοινῆς ἡμῶν τὴν Ἀλισίαν (Ἄτακτ. I, σελ. 328), τὴν βαρβάρως λεγομένην Μπουγάδαν.

ΜΠΟΥΚΑΣΙ, Σ. Μπόκασι, Σ. Εἰς τὸν παρακμ. Λατινισ. Bocassinus (Boucassin), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Δ. Telæ species ex gossypio vel lino, ἤγουν Ὑφάσματος εἶδος ἀπὸ βαμβάκιον, ἢ λινάριον.

ΜΠΟΥΡΛΙΑΖΩ, Δ. Σ. (enfiler, entrelacer). Ἄν δὲν ἀπατῶμαι ἀπὸ τὸ Βοῦρλον ἢ Βροῦλλον (Ἄτακτ. IV, σελ. 66). Ἀπὸ τὰ Βοῦρλα πλέκονται διάφορα σκεύη. Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Λυκόφρονος (665) λέγει : « Σχοῖνος, εἶδος φυτοῦ, » ἦτοι τὸ Βροῦλλον, μεθ' οὗ πλέκουσι τὰς σπυρίδας ». Ἄν ἀπὸ τὸ Βροῦλλισμα εἴκασαν ἄλλοι πιθανῶς ὅτι ἐσχηματίσθη τὸ Γαλλικὸν brouiller, ἀκολουθεῖ ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ Μπουρλιάζω ἐγεννήθη τὸ embrouiller.

Ἀλλὰ τοῦ Μπουρλιάζω ἡ πρώτη σημασία δὲν εἶναι ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Δ. filo connexere, ligare, συνάπτω, συνδέω με κλωσὴν, ἀλλὰ συνδέω με βροῦλλον, ὡς συνδέονται τὰ μικρὰ ὀψάρια, ἢ τὰ ἀγρευόμενα μικρὰ ὀρνίθια, περασμένα εἰς βροῦλλον, καὶ πωλούμενα εἰς τὴν ἀγοράν. — 2) Μεταφορ. Μπουρλιάζω, συνδέω με κλωσὴν ἢ με ἄλλον ὅποιονδήποτε δεσμόν. — 3) Πλέκω τί διὰ βρούλλων, ὡς πλέκονται τὰ καλάθια, τὰ κυρτάρια καὶ ἄλλα τοιαῦτα. — 4) Μπουρλιάζω καὶ τὸ

ἀνακατόνω, ὡς ἀνακατόνονται τὰ αὐγά (brouiller des œufs), διὰ τὰ σκευασθῶσι τηγανιζόμενα σφογγάτων· καὶ ἠθικῶς ἀκόμη, Μπρουλιάζει τις τοὺς φίλους, ἤγουν τοὺς ἐχθρεύει κατ' ἀλλήλων.

ΜΠΟΥΤΟΥΠΟΥΔΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. Ἀσπάλαθος. Ἰδ. κατωτέρ. Νερσισάν, καὶ STACKHOUSE, pag. lviii.

ΜΠΡΕ. Ζ. Βρέ.

ΜΠΡΙΚΙ, Σ. με συνών. Κουκουμάρι, καὶ ἐξήγησιν Ἰταλικῆν Brocea (broc). Ἰμπρίκ τὸ ὀνομάζουν καὶ οἱ Τοῦρκοι (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 249).

ΜΠΡΟΚΑ, Σ. (broc, coquemar). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 249.—2) Μπρόκα, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Λαγωβόλον, Ἑλλ. εἰς δὲ τὸ Γλ. τοῦ παρακμ. Λατιν. Baculus pastoris, ἤγουν Βακτηρία ποιμενική, Ἑλλ.

ΜΠΡΟΥΪΣΚΟΣ, Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλ. Brusco, Αὐσηρὸς, Ἑλλ. οἶον, Αὐσηρὸν κρασίον (vin âpre).—2) Μπροῦσκος μεταφορ. οἶον Αὐσηρὸς ἄνθρωπος (austère, sévère)· Αὐσηρὰ λαλεῖ ἢ ὀμιλεῖ.

ΜΠΡΟΥΪΣΚΟΣ, Δ. Μπροῦσκον ὀνομάζει τὸν ἀπὸ τοὺς παλαιούς λεγόμενον Παλιούρον, Ἑλλ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 382).

Ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ruscus, Ῥωμ. ὡς καὶ τὸ Γαλλικὸν Brusca, τὸ σημαῖνον ὁμωνύμως καὶ τὸ Bruyère à balais, καὶ τὸ Houx frélon, ἢ Fragon épineux.

ΜΥΑΚΑΝΘΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ: Ἀσπάραγος, Ἑλλ. εἶναι τοῦ Διοσκορίδου (II, 152) ὁ « Ἀσπάραγος » πετραῖος » (μὲ διάφορον γραφὴν « Ἄγριος ») τὸν ὀπίον καὶ Μυάκανθαν ὀνομάζει (asperge sauvage), ἢ αὐτὴ καὶ ἡ ὀνομασθεῖσα Κορρόυδα (Ζ. Κορρόυδα). Ἀλέξανδρος ὁ Τραλλιανὸς, ἰατρὸς τῆς ἕκτης ἑκατονταετηρίδος (VIII,

σελ. 399) τὸν ὀνομάζει « Ἀσπάραγον μυακάνθινον » καὶ τὸν ἐμεταχειρίζετο εἰς ἥπατικάς νόσους, ὡς καὶ ὁ Νόννος (κεφ. 184), τῆς δεκάτης, παραγγέλλει τὸν « Καρπὸν τῆς μυακάνθης » εἰς τὰς αὐτάς. — 2) Μυάκανθον ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἰσop. VI, 5, § 1) φυτὸν τὶ τὴν κατὰ τινὰς φυτολόγους *Centaurea calcitrapa* (*chasse-trape*).

ΜΥΓΑΡΟΥΔΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν *Parvula musca* (*petite mouche*) ἀπὸ τὸ ἄχρησον ὑποκορ. Μυιάριον. (Μυϊδίον, Ἑλλ.) Μυιαρίδιον καὶ Μυγαρούδιον. Ἐπειτα φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ: « Βδέλλιον, Τὸ τῶν θυλακίων τῆς πτελέας » τὰ ἔσωθεν ἐξεληθόντα μυγαρούδια ». Τὸ πρῶτον ἄρθρον ἢ πρέπει νὰ ἐξαλειφθῆ, ἢ νὰ τραπῆ εἰς τὸ πληθ. Τὰ ἄλλα τί κοινὸν ἔχει ἢ Πτελέα (Ἄτακτ. IV, σελ. 659), καὶ αὕτη πάλιν μὲ τὸ Βδέλλιον; Τοῦτο εἶναι δάκρυον Ἀραβικοῦ δένδρου, ὀνομαζομένου ὁμωνύμως Βδέλλιον, πιθανὸν ὅτι ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκὸν Βεδιλάχ, διότι, ὅπου οἱ Ἑβδομήκοντα (Ἄριθμ. ια', 7) ἐμετάφρασαν τὴν λέξιν ΚΡΥΣΤΆΛΛΟΥ, τὸ Βεδιλάχ, οἱ ἄλλοι μεταφρασαὶ τὸ ἠρμήνευσαν ΒΔΕΛΛΙΟΥ.

ΜΥΓΓΡΙΝΟΣ, Δ. ὄψαριον, τὸ συνηθέστερα ὀνομαζόμενον Μουγγρίον (Μουγκρι, Σ), ἀπὸ τὸ Γογγρίον, ὑποκορ. τοῦ Γόγγρος, Ἑλλ. (*congre*). Ἰδ. τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημ. σελ. 107.

ΜΥΓΙΑ, Δ.

ΜΥΖΗΘΡΑ. Ζ. Ἀμύλα.

ΜΥΛΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. γένος ὄψαριου, Μύλοι ἢ Μύλλος, Ἑλλ. κατὰ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλ. I, 130) « Μύλοι, μυλοκόπια ». Ὁ Δ. ἐξήγησε τὸ Μυλοκόπιον διὰ τοῦ *Mylus*, Ῥωμ. ἀλλὰ τὸ *Mylus* τῶν Ῥωμαίων σημαίνει ἄλλο γένος ὄψαριου, ὄχι τὸν Μύλον τῶν Ἑλλήνων.

ΜΥΛΟΡΩΤΟΣ, Δ. Ζ. Μυρόλωτος.

ΜΥΛΟΧΑΡΑΚΤΗΣ, Δ. ὁ χαράσων μυλοπέτρας, Μυλουργός, Ἑλλ.

ΜΥΛΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Δαιμοναρία.

ΜΥΛΩΝΙΣΣΑ, Δ. ἡ γυνή τοῦ Μυλωνᾶ (meunière), Μυλωθρίς, Ἑλλ. λέξις κἀν ἀναλογικωτέρα παρὰ τὸ Μυλωναρία. Λέγεται καὶ Μυλωνοῦ.

ΜΥΞΑ. Ζ. Μόξα.

* ΜΥΞΑΡΙΑ, Ἑλλ. Μόνος ὁ Διόδωρος (1, 34, σελ. 40) ὠνόμασεν οὕτως πληθ. ἴδιον τινὰ καρπὸν τῆς Αἰγύπτου : « Τὰ » δὲ βάτα (γρ. βάτα τὰ) καλούμενα Μυξάρια, συνάγεται » μὲν κατὰ (ἴσ. μετὰ) τὴν ἀποχώρησιν τοῦ ποταμοῦ, διὰ » δὲ τὴν γλυκύτητα τῆς φύσεως αὐτῶν, ἐν τραγήματος μέρει » καταναλίσκεται ». Οἱ Ῥωμαῖοι τὰ ὠνόμαζαν Μυχα οὐδ. πληθ. καὶ Μυχαῶ θηλ. (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Παλλάδιον III, 25, § 32, σημ. τοῦ Schneider). Τὰ Γλ. BOISSONAD. *Anecd. Græc.* II, pag. 401) φέρουν : « Μύξα, τὰ αὐτὰ καὶ Μυ- » ξάρια λέγεται δένδρου καρπός ἐστι, πικρότερος (γρ. μικρό » τερος) μὲν τῶν κοκκυμήλων, δυνάμει δὲ παραπλήσιος ». Οἱ σημερινοὶ φυτολόγοι *Cordia Myxa* (*Sébestes*, καὶ τὸ δένδρον *Sébestier*). Τὸ *Sébestes* εἶναι τὸ καὶ σήμερον συν- ηθες εἰς τὴν Αἴγυπτον Ἀραβικὸν ὄνομα τοῦ καρποῦ. Ἴσως καὶ αὐτὸ τὸ Μύξα εἶναι παλαιὰ λέξις Αἰγυπτιακῆ, ἀν καὶ τινὲς τὸ ἐτυμολογῶσιν ἀπὸ τὴν Μύξαν (*morve*) διὰ τὴν φύσιν αὐτὴν τοῦ καρποῦ. Τὰ ὀνομάζει καὶ ὁ Ἡσύχιος (λέξ. Μυωξάρια) : « Εἰσὶ δὲ καὶ τινὰ εἶδη, ὡς σύκα βιβρωσκόμενα, » ΜΥΞΑΡΙΑ » ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, ἀντὶ τοῦ ΜΥΩΞΑΡΙΑ.

Ὄνομάζονται ἔτι καὶ ΜΥΟΧΑΔΕΣ Δ. « Μυοχάδες, τὰ

» μυξάρια » εάν δὲν ἐσφάλη ἡ γραφή, ἀντὶ τοῦ ΜΥΟΞΑΔΕΣ, καὶ τοῦτο ἀντὶ τοῦ ΜΥΞΑΔΕΣ.

Ἐπειδὴ ἡ κοινὴ μας γλῶσσα δὲν ἔχει ἀκόμη ὄνομα τοῦ πράγματος, ἢ πρέπει νὰ τὰ ὀνομάζωμεν, κατὰ τὸν Διόδωρον, Μυξάρια, ἢ Σέβεστα ἢ Σεβέστια, ἀπὸ τὸ Ἀραβικόν, ὡς οἱ Γάλλοι.

Οἱ Ῥόδιοι κατασκευάζουν καὶ ἰξὸν (glu) ἀπὸ τὰ Μυξάρια, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 13, σελ. 196).

ΜΥΞΑΡΙΟΝ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Μύξον. Ζ. Μύξα.

ΜΥΟΧΑΔΕΣ. Ζ. Μυξάρια.

* ΜΥΡΟΒΛΥΤΗΣ. ΜΥΡΟΝ. Ζ. Μάιννα.

ΜΥΡΟΛΩΤΟΣ (κατὰ γραμμένον Μυλόρωτος, Δ.). Φέ-
ρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Λωτός, τὸ γλυκυκάλαμον, βοτάνη εὐωδής-
» σάτη, ἣν ἔνιοι Μυρόλωτον κικλήσκουσι ».

ΜΥΡΟΠΙΣΣΟΚΗΡΙ, Δ.

ΜΥΡΣΙΝΟΚΟΚΚΟΝ, Δ.

ΜΥΡΤΙΑ.

ΜΥΡΤΟΠΟΥΛΙ. Ζ. Κίχλα.

ΜΥΣΑΡΟΣ.

ΜΥΣΙΝ.

ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΟΣ καὶ ΜΥΣΤΙΚΟΣ, Δ.

ΜΥΤΙΣ. Ζ. Μήτη.

ΜΩΡΕ. ΜΩΡΗ. Ζ. Βρέ.

ΜΩΡΟΘΑΪΜΑΣΤΟΣ (νὰ προστεθῇ εἰς τὸ Μ. σιχειῶν).

ΜΩΡΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Μηρούλιν.

N.

ΝΑΪΔΑ, Δ. ἀγνώστου φυτοῦ ὄνομα. Ἴσως τὸ αὐτὸ καὶ ἡ Δεναΐδα. Ζ. Δεναΐδα.

ΝΑΝΟΥΨΑ, τὸ Ἄμμι, Δ. ἀπὸ Γλ. καὶ μετ' ὀλίγα, Να-

νούχα, « Ἄμι ἢ Νανοῦχα, ἢ Λαγοκύμινον » καὶ « Ἄμεον, ἢ
» Νανοῦχα » ἀπὸ τὰ αὐτὰ, Δ. » Βάρβαρα καὶ συγχυμένα.
Ζ. Ἄμι καὶ Λαγοκοιμητία.

ΝΑΞΙΑΣ, Δ. φέρων ἀπὸ χημικὰ Γλ. « Ρίνισμά ἐσι καὶ
» κουρέων ἀκόνημα ». Μάντεως χρείαν ἔχει ἡ ἐξήγησις τοι-
ούτων βαρβάρων γλωσσῶν. Ἐπρεπε νὰ γράφεται χωρὶς δια-
σολὴν « Ναξίας [λίθου] ρίνισμά ἐσι καὶ (ἴσ. τὸ) κουρέων
» ἀκόνημα » διὰ νὰ συμφωνῇ μὲ τὸν Διοσκορίδην (IV, 168)
« Ἀκόνης Ναξίας τὸ ἀπότριμμα τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος
» σιδήρου ἀλωπεκίας τριχοῖ, κ. τ. λ. ». Τὸ ρίνισμα ἢ ἀπό-
τριμμα τῆς ἀκόνης τὸ συναγόμενον μετὰ τὴν ἀκόνησιν ἐμετα-
χειρίζοντο οἱ ἰατροὶ μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, καὶ πρὸς γένεσιν
τριχῶν εἰς τὰς πασχούσας ἀλωπεκίαν, ἤγουν τὰς μαδημένας
κεφαλὰς (Ζ. Λιψάδι). Αἱ ἀπὸ τὴν Νάξον ἀκόναι ἐκρίνοντο
περίφημοι, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Πίνδαρος (Ἰσθμ. VI, 106),

Φαίης κέ νιν ἄνδρ' ἐν ἀθληταῖσιν ἔμμεν
Ναξίαν πέτραις ἐν ἄλλαις,
Χαλκοδάμαν ἀκόναν —————

Ἔ Ἄλλὰ ποίας Νάξου; ἐπειδὴ Νάξος ὠνομάζετο καὶ ἡ περί-
φημος νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους (ἢ σήμερον Ναξία).
Νάξος, καὶ πόλις τῆς Σικελίας· Νάξος ἔτι καὶ πόλις τῆς
Κρήτης. Κατὰ τὸν σχολιασὴν τοῦ Πινδάρου, ὁ λόγος εἶναι
περὶ τῆς Κρητικῆς ταύτης Νάξου : « Νομίζονται γὰρ δια-
» φορώταται τῶν ἄλλων ἀκονῶν αἱ κατὰ τὴν ἐν Κρήτη
» Νάξον ». Μὲ τοῦτον συμφωνεῖ καὶ ὁ Σουίδα, « Ναξία
» λίθος, ἢ Κρητικὴ ἀκόνη, κ. τ. λ. » καὶ ἄλλοι. Καὶ τῶνόντι,
καὶ σήμερον ἀκόμη αἱ καλαὶ ἀκόναι ἀπὸ τὴν Κρήτην πέμπονται
εἰς τοὺς λοιποὺς Ἕλληνας. Ἡ ἀπορία ἴσως ἐγεννήθη ἐκ τούτου,
ὅτι γεννᾶται καὶ εἰς τὴν Νάξον, νῆσον τοῦ Αἰγαίου πελάγους,

λίθος χρήσιμος, ἄλλου ὁμως γένους, ἡ Σμύρις, Ἑλλ. (éme-til) μεταφερομένη σήμερον ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους τῆς Μασσαλίας ἐκεῖθεν.

Ἄς σημειωθῆ ἔμπαρόδω ὡς ἀκούσιον ἀμάρτημα τῶν ἀμαθῶν τῆς κοινῆς ἡμῶν γλώσσης. Τοῦ Ζωναρά ἡ γλώσσα : « Νάξος καὶ Ναξία, νῆσος » κατεδικάσθη, διότι τὸ Ναξία ἐνομίσθη ἐπίθετον ἐθνικόν· ἀλλ' ὁ Ζωναράς ἐνόησε δύο κύρια ὀνόματα τῆς αὐτῆς νήσου, Νάξος κατὰ τοὺς παλαιούς, καὶ Ναξία, ὡς ὠνομάζετο εἰς τοὺς χρόνους του (12 ἑκατονταετηρ.) καὶ ὠνομάζεται ἔτι σήμερον ἀκόμη

ΝΑΠΟΣ. Εἰς πίστωσησιν τῆς ἐτυμολογίας του (Ἄτακτ. IV, σελ. 347) πρόσθεσε, ὅτι καὶ τὸ Γαλλικὸν Ruche (Κυψέλιον) ἐτυμολογεῖται ἀπὸ συγγενὲς ὄνομα, τὸ Roche (Πέτρα).

ΝΑΡΔΟΣ, ἀρσ. Σ. Δ. Τὸ Νάρδον, οὐδέτ. Γραικορωμ. Ἡ νάρδος, θηλ. οἱ Ἕλληνες, λαβόντες ἀπὸ τὴν Ἀσίαν. Οἱ Ἑβραῖοι τὸ ὠνομάζουν נָרְדָּן (Νερέδ.). Ἐξηγήθη ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 252. Ζ. καὶ Τριψίδιον) ἡ Νάρδος. Οἱ νέοι φυτολόγοι ἔδωκαν καὶ εἰς ἄλλων φυτῶν ρίζας τὸνομα τῆς Νάρδου, ὡς εἶναι ὁ Andropogon Nardus (Barbon Nard), ἴσως ὁ ὠνομαζόμενος ἀπὸ τὸν Ἱππεκράτην (Περὶ γυναικ. II, § 87, σελ. 611) « Σχοῖνος εὖσομος » ὡς εἰκάζει ὁ Σπρέγγελος (Histor. r. Herb. I, pag. 38).

ΝΑΡΣΗΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

ΝΑΣΚΑΦΤΟΝ, Δ. Νάσκαφθον, Ἑλλ. ἄρωμα Ἰνδικόν, κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 22) « Νάσκαφθον, οἱ δὲ, Νάρκαφθον καὶ τοῦτο ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κομίζεται... Συμιώμενον » διὰ τὴν εὐωδίαν, κ. τ. λ. » Ὁ Σπρέγγελος ὁμολογεῖ ὅτι δὲν ἐξέρει τί ἄρωμα σημαίνει σήμερον τὸ Νάσκαφθον. Ἄλλοι εἶκασαν, ὅτι εἶναι τοῦ Στύρακος ἢ αἰθάλη (Ζ. Μαυρόκαπνον) καὶ ἄλλοι ἄλλως.

ΝΕΚΡΟΚΡΕΒΑΤΟΝ, Δ. Νεκροκρέββατον, Σ. Σορός, Ἑλλ. (bière).

* ΝΕΟΝΥΜΦΗ. Ζ. Νεόνυμφος.

ΝΕΟΝΥΜΦΟΣ, Δ. ὁ νεωσὶ νυμφευθεὶς (nouveau-marié), καὶ Νεόνυμφος ἢ * Νεονύμφη ἢ νεωσὶ ὑπανδρευθεῖσα (nouvelle mariée) Νεόνυμφος, Ἑλλ.

ΝΕΡΑΝΤΖΙΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΝΕΡΟΦΪΔΙ ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 31, pag. 70) ὀνομαζόμενον γένος τί ὄφιδιου (serpent d'eau). Εἶναι ὁ ὕδρος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἄριστοτέλ. Περὶ ζ. ἰσop. I, 1, § 6) ὁ καὶ Ὑδρα θηλ. ὀνομαζόμενος ἀπὸ τὸν Αἰλιανόν (Περὶ ζ. ιδιότητ. VIII, 13).

Ὁ αὐτὸς Βελώνιος (De aquatilib. II, pag. 447) διακρίνει τὸ Νεροφίδιον τοῦτο, ὀνομαζῶν Τύφλην ἢ Τυφλίην ἔνυδρον, ἀπὸ τὴν Τυφλίην χερσαῖον, τὸν ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Νίκανδρον (Θηριακ. 492) Τυφλῶπα, ἀπὸ δὲ τοὺς σημερινοὺς Γραικοὺς, Τυφλίην (ἢ ὡς ἄλλοῦ εἶπε Τεφλίτι). Ζ. Τεφλίτι.

ΝΕΡΣΙΣΑΝ. Ζ. Ἀσπάλαθος.

* ΝΕΣΤΕΡΙ ἢ ΝΗΣΤΕΡΙ, χειρουργικὸν ἐργαλεῖον χρήσιμον εἰς φλεβοτομίαν, Φλεβοτόμον, Ἑλλ. (Lancette). Ζ. Νυστήριον.

ΝΕΥΡΟΚΑΒΑΛΙΚΕΥΜΑ. Ζ. Στρέμμα.

ΝΕΦΕΛΗ, Δ. Λέξ. ἰατρικ. σημαίνουσα τὸ οὐδ. λεγόμενον Νεφέλιον ἀπὸ τὸν Γαληνόν: « Νεφέλιόν ἐστὶν ἀχλὺς » ἢ ἔλκωσις ἐπιπόλαιος ἐπὶ τοῦ μέλανος [τοῦ ὀφθαλμοῦ].

ΝΕΦΟΔΙΩΚΤΑΙ, Δ. οἱ ἀπὸ τοὺς Δυτικοὺς χριστιανοὺς Tempestarii Ῥωμ. λεγόμενοι, μάγοι ἐπαγγελλόμενοι νὰ

κινῶσι διά τινων ἐπωδῶν τὰ νέφη, νὰ φέρωσι χιόνια, χαλάζια, καὶ ἄλλα τριαῦτα μετέωρα, τοὺς ὁποίους καταδικάζει καὶ ἡ ἐν Τρούλλῳ οἰκουμεικὴ σύνοδος (κανον. 60) : « Οἱ τύχην » καὶ εἰμαρμένην καὶ γενεαλογίαν φωνοῦντες, καὶ οἱ λεγόμενοι Νεφοδιῶκται καὶ γοητευταί, κ. τ. λ. ». Ἡ τέχνη των ἐλέγετο Νεφομαντεία, Δ.

ΝΕΧΥΔΡΑ, Δ. με ἐξήγ. « Τὰ χλωρὰ ὄσπρια » χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ ΝΕΑ ΧΙΔΡΑ, ἢ ΝΕΟΧΙΔΡΑ· διότι ἀναφέρεται εἰς τῶν Ἐβδ. (Λευϊτ. κγ', 14) τὸ « Καὶ ἄρτον, καὶ » πεφρυγμένα ΧΙΔΡΑ ΝΕΑ οὐ φάγεσθε, ἕως εἰς αὐτὴν τὴν » ἡμέραν ταύτην, κ. τ. λ. ». Εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρ. 595) οἱ σχολιασταὶ ἐξηγοῦν τὰ Χιδρα, « Τὸ ἀπὸ ἐλύμου γινόμενον » ὄσπριον, ἔδωκα περὶ Καρίαν, ἢ τὸ ἀπὸ χλωρῶν κριθῶν, ἢ » εἶδος βοτάνης, ἢ ἐρεικτὰ ἐκ κριθῆς νέας γινόμενα ». Κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Χιδραὶ σάχυες νεογενεῖς, ἢ τὰ ἐξ ὄσπριων » ἄλευρα, ἢ σῖτος νέος φρυγόμενος, ἢ τὰ ὄσπριῶδη σπέρματα ».

ΝΗΡΟΝ, Δ. με ἐξήγ. ἀπὸ Γλ. « Νηρὸν, τὸ μελάνθη » ἤγουν Μελάνθιον, Ἑλλ. Ἴσως καταχρηστικῶς Μελάνθιον ὠνόμαζαν τὸ Κάρδαμον, εἰς τὸ ὁποῖον περιέχεται τὸ ἀπὸ τοὺς Γάλλους ὀνομαζόμενον Cresson alenois ἢ Passerage cultivé (Ἄτακτ. IV, σελ. 288), καὶ τὸ Cresson de fontaine. Καὶ τὰ δύο ἔχουν χρεῖαν πολλοῦ νεροῦ, ἢ νεροῦ, Νηρὸν ἐπιθετικῶς, ἀντὶ τοῦ Ἰγρὸν (Ἄτακτ. αὐτόθι σελ. 349).

ΝΗΣΤΕΪΑΙ, Δ. Νηστεία καὶ Προσευχὴ καὶ τὰ δύο ἅγια πράγματα, ὅταν γίνονται ὅπου, ὅτε καὶ ὅσον πρέπει ὅστις ἐξεναντίας νησεύῃ ἐξω τοῦ πρέποντος τόπου, καιροῦ ἢ μέτρου, νησεύει ὡς οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, οἱ πολλὰ νηστεύοντες καὶ μακρὰ προσευχόμενοι (Ματθ. κγ', 14). Ἀπαραριθμεῖ ὁ φιλόπονος, Δ. ὅλας τὰς σημερινὰς ἡμῶν νηστείας. Ἴδε

καὶ τὰ ἄλλοῦ (Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. 142-147) σημειωθέντα περὶ νηστείας. Πράσσει καλὰ, ὅσιν φυλάσσει τὰς ὠρισμένας νηστείας τῆς ἐκκλησίας του· ἀλλὰ πράσσει ἀσυγκρίτως καλῆτερα, ὅσιν φυλάσσει ἀκριβέστατα τὰς ἐνταλάς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τῆς πρώτης ὡς τὴν δεκάτην, « Ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν » τούτων τῶν ἐλαχίστων... ἐλάχιστος κληθήσεται, κ. τ. λ. » (Ματθ. ε', 19). Χωρὶς τὴν φυλακὴν ταύτην, νησεύει ὡς ἐνήσειαν οἱ Ἰουδαῖοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὁ προφήτης (Ἡσαίας, νή, 6) « Οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐξελεξάμην, » λέγει κύριος· ἀλλὰ λύε πάντα σύνδεσμον ἌΔΙΚΙΑΣ διὰ- » λυε σραγγαλίας βιαίων συναλλαγμάτων, κ. τ. λ. ».

* ΝΗΣΤΕΡΙ. Ζ. Νυσηρίον.

ΝΪΔΙΟΝ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρικῆ Γλ. « Νίδιον » ἐστὶ ροδοδάφνης ἄνθος· λέγεται καὶ Νίρις ». Τὸ ΝΪΔΙΟΝ ἔπρεπε νὰ ᾔηται ΝΗΡΙΟΝ, Ἑλλ. ὄνομα αὐτοῦ τοῦ φυτοῦ τῆς Ροδοδάφνης (Laurier rose) κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 82), ἢ καὶ βαρβάρως ΝΗΡΪΔΙΟΝ, διὰ νὰ σημαίνῃ ἰδιαιτέρως τὸ ἄνθος τῆς (Ζ. Νίρις). Ἡ δὲ Νίρις ἐκακογραφήθη ἀπὸ τοῦ Νήρις ὡς ὀνομάζει τὴν Ροδοδάφνην ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 531). Νήριον ὀνομάσθη, διότι ἀγαπᾷ τὰ Νερά (Νηρά, Ἑλλ.), « Φύεται ἐν παραδείσοις καὶ παραθαλασ- » σίος τόποις, καὶ παρὰ ποταμοῖς » (Διοσκορ. αὐτόθ.).

ΝΙΚΗΤΗΡΙΟΣ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΦΩΝΗ, Δ. ἡ φερομένη ἀπὸ τὸν Κεδρητὸν μαρτυρία μᾶς διδάσκει, ὅτι εἰς τοὺς πολέμους τὰ χριστιανικὰ στρατεύματα ἀμέσως πρὶν κτυπήσωσι τοὺς ἐχθροὺς ἐφώναζαν ἀλαλάζοντες, ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΝΙΚΗΚΕ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ. Πλακούντων εἶδος (tourte) πεμπομένων κολακευτικῶς ἀπὸ Νικόλαον τὸν Δαμασκηνὸν εἰς τὸν δεσπότην Αὐγούστον Καίσαρα, ὅσιν ἀντικολακεύων τὸν πέμποντα, τοὺς

ωνόμαζε Νικολάους, ὡς καὶ τοὺς παρ' ἐκείνου πεμπομένους φείνικας (Ἰδ. Πρόδρομ. Ἑλλ. βιβλιοθ. σελ. 222-224). Τὸνομα διέμεινε καὶ εἰς τὸν μεσαιῶνα, σημαῖνον ἄρτους τινὰς ἐξαιρέτους ἢ καὶ πλακοῦντας.

ΝΙΠΤΗΡ, Δ. ὁ κοιν. λεγόμενος Νιπτήρας, σημαίνων ὄχι τὴν παλαιὰν κυρίαν ἔννοιαν, Ἄγγειου χρησίμου εἰς νίψιν, ἀλλὰ τὴν κατὰ τὴν μεγάλην πέμπτην γινομένην νίψιν τῶν ποδῶν δώδεκα πτωχῶν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα, κατὰ μίμησιν τοῦ νίψαντος τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων Χριστοῦ. Τοὺς ἀρχιερεῖς ἐμιμήθησαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες τὸ ὅποιον ἦτ' ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ τῆς δεσποτικῆς ψευδοταπεινοφροσύνης των δεῖγμα. Δὲν ἐξεύρω ἂν ὁ δεσπότης τῆς Ῥωσίας παίξῃ σήμερον τὸ δράμα τοῦτο· οἱ δεσπότες τῆς Γαλλίας τὸ ἔπαιζαν κατέτος.

ΝΙΡΙΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ἱατρικὰ Γλ. « Ὀρεινὴ » νάρδος, ὑπὸ τινων λέγεται ΘΥΛΑΚΙΤΗΣ, ὑπὸ τινων δὲ » ΝΙΡΙΣ, φύλλον καὶ καυλὸν ἔχουσα ὁμοιον ἥριγγι ». Νίριν καὶ Νίδιον ὠνόμαζαν ἀνωτέρω τὰ Γλ. τὸ ἄνθος τῆς Ῥοδοδάφνης (Ζ. Νίδιον), τῆς ἀπὸ τὸν Διοσκορίδην ὀνομαζομένης Νήριον. Ἐδῶ τὰ Γλ. ἔπρεπε νὰ γράψωσι ΝΗΡΙΣ, ἐπειδὴ εἶναι κακογραφημένοι αὐτοῦ τοῦ Διοσκορίδου λόγοι (I, 8) : « Ἡ δὲ ὀρεινὴ Νάρδος, καλουμένη δὲ ὑπὸ τινων » καὶ ΘΥΛΑΚΙΤΙΣ καὶ ΝΗΡΙΣ, γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ καὶ » Συρίᾳ, φύλλα καὶ καυλὸν ὁμοια ἩΡΥΓΓΙΩ ἔχουσα ». Ἀντὶ τοῦ Νῆρις, ὁ Γαληνὸς γράφει Πυρῆτις. Εἶναι κατὰ τὸν Σπρέγγελον τῶν φυτολόγων ἡ Valeriana tuberosa, ἄλλοι τὴν ὀνομάζουσι Valeriana Celtica (Nard celtique, ἢ Nard des montagnes). Ἀλλ' ἡ Κελτικὴ Νάρδος τοῦ Διοσκορίδου (I, 7) νομίζεται ἢ κοιν. ὀνομαζομένη Σύσγουθον, λέξις ἄγνωστος ἄλλοτε εἰς ἐμὲ, ἐξ ἀπροσεξίας, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ εἶπα ὅτι ὁ Δ. δὲν τὴν ἐξήγησε

(Ἄτακτ. I, σελ. 253). Σίσγουδον διὰ τοῦ ἱ εὐρίσκεται εἰς τὸν Δ. με ἐξήγ. *Nardus celtica*, ὡς καὶ εἰς τὰ Γλ. (BOISSONNADE, *Anecdol. Græc.* II, pag. 402) « Νάρδος » Κελτική, τὸ Σίσγουρδον ».

Ὅπως αὖ ἦναι, ἡ Νῆρις τοῦ Διοσκορίδου, με τὸ Νήριον τοῦ αὐτοῦ Διοσκορίδου (IV, 82) ἔν. κύρ. τῆς Ροδοδάφνης, Ἑλλ. καὶ κοιν. (τῆς καὶ Πικροδάφνης κοιν. ὀνομαζομένης), τῆς *Nerium Oleander* (*laurier rose*) τῶν φυτολόγων.

ΝΙΣΣΟΣ, Δ. Νῆσσα καὶ Νῆττα, Ἑλλ. (*Canard*). Σώζεται λοιπὸν καὶ τὸ παλαιὸν τοῦ ὀρνέου ὄνομα (ἂν καὶ κακογραμμέον Νίσσος). Συνήθως ὀνομάζεται σήμερον Πάπια, οὐδὲ τοῦτο βάρβαρον (Ἄτακτ. IV, σελ. 383),

ΝΙΤΖΕΛΟΝ, Δ. βαρβάρως ἔλεγαν τὸ Μελάνθιον, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Nigella* (Ἄτακτ. IV, σελ. 287).

ΝΙΤΖΟΚΟΚΚΟΝ, Δ. με συνών. Κάσαπον, ἀλλοῦ γραφόμενον Κάσαπον, Δ. καὶ ἐξήγησιν « Ἐτεροὶ φασὶ τὰν » Κερπὸν τοῦ βαλσάμου ». Ὑποπτεύομαι ὅτι ἐσήμαινε καὶ τὸ Μαυροκόκκιον (Ἄτακτ. IV, σελ. 288). Νιτζελόκοκκον, καὶ κατὰ συγκατῆν Νιτζόκοκκον.

ΝΙΦΕΑ (γρ. Νυφέα), Δ. με ἐξήγ. *Nenuphar*, ὄνομα Ἀραβικὸν τοῦ φυτοῦ, Λωτὸς Αἰγύπτιος, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (*Περὶ φ. ἱστορ.* IV, 8, § 9,) καὶ τοῦ Διοσκορίδου IV, 114), εἰς διάκρισιν ἄλλων ὀμωνύμων Λωτῶν. Λωτὸν τὸν ὀνομάζει καὶ ὁ Ἡρόδοτος (II, 92), ἱστορῶν τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων. Ὄνομαζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους *Nymphaea nelumbo*, ἡ *Nuphar* (*Gouet Colocase*) τὴν ὁποίαν ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (*STACKHOUSE*, pag. lxxxi) ἐξηγεῖ με νέον Γρακικὸν ὄνομα Νύφαρον ἀπὸ τὸ Νυμφαία, Ἑλλ. καθὼς καὶ τὸ Νυφέα. Ταύτης τὴν ρίζαν

ὀνομάζει ὁ Διοσκορίδης Κολοκασίαν, τὰ σήμερον ὀνομαζόμενα πληθ. οὐδετ. *Κολοκάσια, τὸν δὲ καρπὸν Κύαμον Αἰγύπτιον καὶ Κιβώριον: «Κύαμος μικρὸς...» καλεῖται δὲ Κιβώριον ἢ Κιβώτιον, διὰ τὸ τὴν φυτείαν τοῦ «κυάμου γίνεσθαι αὐτοῦ ἐντιθεμένου ἘΝ ἸΚΜΟΒΩΛΩ...» ρίζα δὲ ὑπεσι παχυτέρα καλάμου, βιβρωσκομένη ἐφθῆ τε «καὶ ὠμῆ, Κολοκάσια καλουμένη» (Διοσκορίδ. II, 128), ὅπου, ἂν ἐγκρίνης τὴν διόρθωσίν μου ἘΝΙΚΜΩ ΒΩΛΩ, ἐξάλειφε ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά τὸ Ἰκμόβωλον, ὡς ὄνομα νόθον.

Οἱ Ἕλληνες ὅμως Νυμφαίαν ὀνόμαζαν ὄχι τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον Λωτὸν, ἀλλ' ἄλλο τι φυτὸν (Θεοφρασ. Περὶ φ. ἴσorp. X, 13, σελ. 309), τοῦ ὁποῖου δύο γένη ἴσorpεῖ ὁ Διοσκορίδης γεννώμενα ὁμοίως εἰς τόπους ὑγροῦς (ὡς καὶ ὁ Αἰγύπτιος Λωτὸς εἰς τὸν Νεῖλον) ὅθεν ἐτυμολογεῖ καὶ τὸ ὄνομα τῆς «Δοκεῖ δὲ ὀνομάσθαι Νυμφαία, διὰ τὸ ἐνυδρον φιλεῖν» τόπον». Ἡ μία (Διοσκορίδ. III, 148) φέρει ἄνθος λευκὸν, καὶ γεννᾶται εἰς τὴν Ἡλιδα καὶ εἰς τὴν Βοιωτίαν ὀνομαζομένη ἀπὸ τὸν Θεόφραστον (IV, 10, § 1) Σίδη, ἀπὸ δὲ τοὺς νέους φυτολόγους, *Nymphæa alba*. Τῆς ἄλλης (Διοσκορίδ. III, 149), τὸ ἄνθος εἶναι μῆλινον καὶ ῥοδοειδές. Αὕτη συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀνωτέρω ὀνομασθεῖσαν ἰδίως Νυμφαίαν τοῦ Θεοφράστου, τὴν κατὰ τὸν Σπρέγγελον, *Nymphæa lutea*. Ὁ Ἄγγλος ὅμως ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου τὴν νομίζει *Nymphæa alba*, καὶ τὴν ὀνομάζει μὲ Γραικικὸν ὄνομα δίλεκτον Νερο Κοκοκύθια, τὸ ὁποῖον ἔπρεπεν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, νὰ γράφεται ὡς σύνθετον μονόλεκτον καὶ διὰ τοῦ λ Νεροκολοκύθια, ἥγουν Κολοκύνθια γεννώμενα εἰς ὑγροῦς τόπους, ἢ παρόμοια μὲ τὰ Κολοκάσια, ἢ ἴσως καὶ τὰ αὐτὰ μὲ διάφορον ὄνομα, ἐπειδὴ κατὰ τὸν Διοσκορίδην (II,

128) ὁ Αἰγύπτιος Λωτὸς δὲν ἐγεννάτο εἰς μόνην τὴν Αἴγυπτον : « Πλεῖστος μὲν γίνεται ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ ἐν Ἀσίᾳ δὲ καὶ » ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς λίμναις εὐρίσκεται ».

Κατωτέρω ὀνομάζει τὴν Νυμφαίαν ΝΟΥΦΑΡΑ, Δ. μὲ ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. ἰατρικὰ « Στρατιώτης ὁ ἐν ὕδασι, τὰ Νούφαρα » καὶ « Λουλούφερον τὰ Νούφαρα » καὶ « Νυμφαία » τὰ Νούφαρα ». Καθεξῆς δὲ καὶ, ΝΟΥΦΡΑ, Δ. μὲ βάρβαρον ἐξήγησιν « Νουφρά, ὃ ἐστὶ φλὸς βίται » ἀπὸ τὸ Ῥωμ. δηλαδὴ Flos vitæ (Ἄνθος ζωῆς).

ΝΟΒΙΣΚΟΥΜ ΔΕΟΥΣ, ἢ ἀπλῶς ΝΟΒΙΣΚΟΥΜ, Δ. Καὶ τοῦτο ὡς τὸ Σταυρὸς νενίκηκε (Ζ. Νικητήριος), μία ἀπὸ τὰς ἀναφωνήσεις τῶν Χριστιανικῶν στρατευμάτων, ὅτε ἤρχοντο εἰς χεῖρας μὲ τοὺς ἐχθρούς· ἀλλ' ὀλότελα βάρβαρος, ἐπειδὴ ἐκφράζει κατὰ λέξιν τὸ Ῥωμαϊκόν, Nobiscum Deus, Ἕλληνισί, Μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός, κατὰ τὸ « Γνωῖτε ἔθνη » καὶ ἠττάσθε, ὅτι μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός ». Εὐσεβῆς ἐπίκλησις, ὅταν τις τὴν ἐκφωνῆ πολεμῶν ὑπὲρ πατρίδος, ἀλλ' ἀσεβες ἀτή, ὅταν αὐτὸς πολεμῆ ἀδίκως ἄλλους, τοὺς ἀναστατώνει ἀπὸ τὰς πατρίδας των, καὶ βαπτίζεται εἰς τὰ αἵματά των, ὡς ἕκαμναν οἱ Ῥωμαῖοι δορικτήτορες.

ΝΟΪΚΙ. Ζ. Νοικοκύρης.

ΝΟΙΚΟΚΥΡΗΣ, Σ. Οἰκοδεσπότης, Ἕλλ. (maître de maison) σύνθετ. ἀπὸ τρεῖς λέξεις Ἐν οἴκῳ κύριος, ὡς τὸ Νοῖκι, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ Ἐνοίκιον (loyer).

ΝΟΙΩΝΩ,

ΝΟΚΕΡΙΑ καὶ ΝΑΚΕΡΙΑ, μὲ ἐξήγ. Foenugræcum καὶ Γραικ. Τύλη καὶ Τύλι, Δ. Ἀλλὰ τὸ Foenugræcum, Ῥωμ. εἶναι ἡ Τῆλις, Ἕλλ. (fenugrec). Ἡ Νακερία ἐξ-

ηγούμενον, Τύλη δια τοῦ ὕ, εἶναι αὐτὸ τὸ Τύλη, Ἑλλ. τὸ κοινῶς Τυλάριον (Τιλάρι, Σ.). Τοῦτο δὲ παρὰ τὴν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. I, σελ. 200) σημειωθεῖσαν ἐξήγησιν, σημαίνει ἔτι καὶ Στρῶμα μάλλινον (matelas), ὡς ἠλοῖ καὶ τὸ βάρβαρον Νακερία, παραγόμενον ἀπλῶς ἀπὸ τὸ Νάκος, Ἑλλ. Προβέα (Προβιά, Σ.); κειν. ἤγουν δέρμα ἀκούρευτον (peau garnie de sa laine), ἢ καὶ σύνθ. ἀπὸ τὸ Νάκος καὶ Ἐριον.

NOMIKŌS, jurisperitus, Δ. μὲ μαρτυρίας ἀπὸ Γλ. « Νομικός... ὁ τοῦ νόμου ἐξηγητῆς » καὶ « Juris doctore, » Ἀϋθέντης τῶν νόμων » Δ. (jurisconsulte, légiste). — 2) Νομικὸν ἔτι ὠνόμαζαν καὶ τὸν κοινότερον λεγόμενον Νοτάριον, ἀπὸ τὸ Notarius, Ῥώμ. ὀνομαζόμενον καὶ Ταβελλίωνα, Δ. Tabellio, Ῥώμ. Δ. (Notaire), ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Ταβελλίων, ὁ τὰ τῆς πόλεως γράφων συμ- » βόλαια, ὁ παρὰ τοῖς πολλοῖς Νομικός λεγόμενος, ἅπαντα » ἐπιτελῶν τὰ τῶν πολιτῶν γραμματεῖα, ἕκαστον αὐτῶν οἰ- » κείοις ἐπισφραγίζων γράμμασιν ». Εἶχαν καὶ Πρωτονο- τάριον τοῦ θρόμου λεγόμενον, Δ. — τοῦ ἰδικοῦ ἢ εἰδι- κοῦ, Δ. — τοῦ θέματος, Δ.

Παρὰ τοὺς πολιτικούς τούτους Νοταρίους, εἶχε καὶ ἡ Μεγάλη ἐκκλησία τὸν Νοτάριόν της, ἓνα ἐκ τῆς ὀγδόης πεν- τάδος, ἔτι δὲ καὶ Πρωτονοτάριον, Δ. (Z. Νοτάριος). Εἰς τοιοῦτον τινὰ Χῖον διάκονον, νομικὸν τῆς Μεγάλης ἐκκλη- σίας, ὀνομαζόμενον Ἰσιδωρον, φέρει ὁ Δ. ἐγκώμιον ἀπὸ τινὰ Ἰωάννην Βοτανιάτην Κρητικὸν τὸ ἐξῆς :

Κλέος νομικὸν (γρ. νομικῶν), μαρτυρώνυμος φίλος,
Κῦθος Χιωτῶν, λαϊτῶν ἢ φαιδρότης·

Ἱερὸν καὶ Θεῖον ἐπάγγελμα, τοῦ Νομικοῦ τὸ ἐπάγγελμα, εἰάν
δσα διδάσκει τοὺς συμπολίτας του νόμιμα, τὰ φυλάσσει πρῶτος

αὐτός, ἐὰν ὀδηγῶν τοὺς ἄλλους δὲν πλανᾶται πρῶτος αὐτός. Ἀλλέως ὁμοιάζει ἐκείνους, πρὸς τοὺς ὁποίους ἔλεγεν ὁ Ἀπόστολος (Πρὸς Ῥωμ. β', 19-23) « Πέποιθας σεαυτὸν ὀδηγὸν » εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει... Ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον , » σεαυτὸν οὐ διδάσκεις ;... Ὅς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς » παρσβάσεως τοῦ νόμου τὸν Θεὸν ἀτιμάζεις ».

ΝΟΝΝΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ὡς τίτλον τιμῆς Domina (Dame, Madame). — 2) Νόννα καὶ Νονίς, Δ. ἡ καλογραῖα Nonne, Religieuse). — 3) Νόννα καὶ ὄξυτ. Νοννά, καὶ μὲ δίφθ. Νουννά, συνών. τοῦ Μάμμα, Ἑλλ. Βαβὰ καὶ Λαλά, Σ. (grand'mère). — 4) Νοννά (Νουνά, Σ.), ἡ γυνὴ τοῦ ἀναδόχου (marraine), ὡς καὶ Νοννός (ἢ Νουνός, Σ.) αὐτὸς ὁ ἀνάδοχος (parrain).

Ἐκοπίασαν ζητοῦντες τὰ γενέθλια τῆς λέξεως οἱ ἔτυμολόγοι, κατάγοντες αὐτὸ οἱ μὲν ἀπὸ τῶν Αἰγυπτίων, οἱ δὲ ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὴν γλῶσσαν καὶ ἄλλοι ἄλλοθεν. Δὲν εἶναι, νομίζω, πλὴν ὀνοματοποιημένη λέξις κατὰ τὰς εἰς ὅλας τὰς γλώσσας διαφόρους ὀνοματοποιίας τοῦ αὐτοῦ πράγματος. Πρῶτως καὶ κυρίως τὸ Νόννα, ὡς τὸ Μάμμα, ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ Μητήρ, εἶτα Προμήτωρ, ἔπειτα ἀναλόγως Κυρία, ἡ πρεσβυτέρα τὴν ἡλικίαν, καὶ διὰ τοῦτο σεβαστοτέρα, ὡς ἡ μήτηρ ἢ μήτηρ τῆς μητρὸς, ἢ διὰ τὸ ἐπάγγελμα, ὡς αἱ Μοναχαί, τὰς ὁποίας καὶ Μητέρας (mères) ὀνομάζουσι, ὡς τοὺς Μοναχοὺς Πατέρας (Pères)· ἔπειτα τοὺς ἀναδόχους, ὡς πνευματικοὺς πατέρας. Οὕτως ὀνομάζεται ὁ φυσικὸς πατὴρ ἄχι μόνον Αὐθέντης, ἀλλὰ καὶ Κυρίως ὁμωνύμως, καὶ κατὰ συγκοπὴν, ἀπὸ τὸ Κύριος (maître). Ταιαῦται ὀνοματοποιίαι εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς. Κατὰ τὸν Πολυδεύκην « ὁ Πάππος [καὶ » τοῦτο ὀνοματοποιημένον] ἐλέγετο καὶ Νέννος, καὶ τὸ » αὐτὸ τοῦτο ὄνομα ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τὸν πρὸς μητρὸς Θεῖον ».

Ὁ δὲ Ἡσύχιος : διὰ τοῦ α , « Νάνναν, τὸν τῆς μητρὸς ἢ τοῦ » πατρὸς ἀδελφόν· οἱ δὲ, τὴν τούτων ἀδελφὴν » καὶ « Νάννη, » μητρὸς ἀδελφή ». Νέναν ἀκόμη σήμερον ὀνομάζουσι ἄλλοι τὴν μητέρα (Ἄτακτ. IV, σελ. 123) καὶ ἄλλοι τῆς μητρὸς τὴν μητέρα.

ΝΟΣΑΔΑ. Ζ. Νοτία.

ΝΟΣΦΙΣΜΟΣ, Δ. λέξ. νομ. ἰδιοποιήσις δημοσίων χρημάτων (*peculat*). Τὰ Γλ. φέρουσι : « *Peculatio, Peculatus*, νοσφισμὸς, διαρπαγή ». Καὶ ὁ ἔνοχος τοῦ ἀμαρτήματος Νοσφιστῆς *Peculator*, Ῥωμ. (*Peculateur*). Τὰ Γλ. « Πεκουλάτους (ἴσ. Πεκουλάτωρ), νοσφισάμενος δημόσια πράγματα ».

Εἰς τὰς εὐνομούμενας πολιτείας, ὡς νοσφιστῆς καὶ κλέπτῃς δημοσίων πρέπει νὰ λογίζεται ὄχι μόνον ὅστις νοσφίζεται δημόσια χρήματα, ἀλλὰ καὶ ὁποῖος μὲ μηχανορραφίας ἀρπάζει πολιτικὸν ὑπουργεῖον, παραγκωνίζων τὸν ἀξιωτέρον του νὰ τὸ λάβῃ, ὅστις δωροδοκεῖ, ἢ φθείρει μὲ οἰονδήποτε τρόπον ἄλλον τοὺς πολίτας εἰς τὰς ἀρχαιρεσίας διὰ νὰ ἐκλέξωσιν αὐτὸν ἢ τοὺς φίλους του. Ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα εἶναι δημόσια ἀδικήματα· καὶ ὁ χρηστὸς πολίτης χρεωσθεῖ νὰ λογίζεται τὸ ὄνομα τοῦτο Πολίτης, ὡς παρακαταθήκην δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὸ δημόσιον, νὰ τὴν φυλάσῃ ἀνόσφιστον.

ΝΟΤΑΡΙΟΣ. Παρὰ τὰ ἄλλοῦ λεχθέντα (Ἄτακτ. I, σελ. 218) καὶ τὴν ἀνωτέρω ἐξήγησιν τῆς λέξεως (Ζ. Νομικὸς). — 2) Νοταρίους ὠνόμαζαν καὶ τοὺς Ταχυγράφους, Δ. Καὶ ἐπειδὴ ἡ ταχυγραφία ἐγέννησε φυσικὰ τὴν συντομογραφίαν ἢ ὡς τὴν ὀνομάζουσι οἱ ξένοι σήμερον Στενογραφίαν (*Sténographie*). — 3) Νοτάριοι, Δ. ὠνομάσθησαν, καὶ οἱ συντομογράφοι (*Sténographes*). — 4) Νοτάριοι, Δ. ἐλέγοντο καὶ οἱ Στεγανογράφοι, Ἑλλ. καὶ ἡ τέχνη των « Νοτα-

» ρικὴ μέθοδος » Δ. Στεγανογραφία, Ἑλλ. (*Ecriture stéganographique*).

ΝΟΤΙΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ : « Humor, humiditas, Νοτὶς » Ἑλλ. » μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Ἀναθυμιάσις, νοτία ». Ἐκ τῆς ὁποίας φαίνεται, ὅτι τὸ Νοτία ἐδῶ σημαίνει ὄχι κυρίως τὴν ὑγρασίαν, ἀλλὰ τὴν ἐκ τῆς ὑγρασίας γινομένην σῆψιν, καὶ ἀκολούθως βαρεῖαν ὀσμὴν ἢ χυῶτον (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 684). Ἀκόμη καὶ τὸ ΝΟΣΑΔΑ, Σ. τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔπρεπε νὰ ἔχη (ἀπὸ τὸ Νόσος, ὄχι ἀπὸ τὸ Νότος), ἂν καὶ οὗτος τὸ ἐξηγῆ Ἰταλιστὶ Sapore (saveur), πλὴν ἂν ἀπεχυδαίσθη ἀπὸ τὸ χυδαῖον Νοσάδα, Νόσος, Ἑλλ. ὅθεν τὸ κοιν. ἐπίθ. Νόσιμος (d'une agréable saveur) καὶ τὸ ἐναντίον Ἄνοσος (insipide).

ΝΟΥΚΗ ΜΟΣΧΑΤΑ, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Nocemoscada (Noix muscade) ἔπλασαν οἱ σοφοὶ μας τελευταῖοι πρόγονοι τὸ βάρβαρον Ν ο ύ κ η μ ο σ χ ά τ α, τὸ κοιν. σήμερον ὀνομαζόμενον Μοσκοκάρυδον, Σ. ἢ Μοσχοκάρυδον, Δ.

ΝΟΥΦΑΡΑ καὶ ΝΟΥΦΡΑ. Ζ. Νιφέα.

ΝΤΑΜΑ, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν, Dama (dame, madame) μὲ τὴν ἐξῆς μαρτυρίαν :

Γυναῖκαν τοῦ ἐδώκασιν τὴν ντάμαν Μαργαρίταν.

Ἐδῶ φέρει καὶ τὸ ΜΑΝΤΑΜΑ, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Madama (madame) μὲ μαρτυρίαν :

Ὅμως ἀφ' ὧν ἐγνώρισεν Μαντάμα ἢ Μαργαρίτα.

ΝΤΕΝΤΑ. Ζ. Τένδα.

* ΝΤΕΡΒΪΣΗΣ. Ζ. Δερβίσης.

ΝΤΖΑΜΪΟΝ. Ζ. Μασγίδιον.

ΝΤΟΓΑ, Δ. Ντούια, Ντούγα καὶ Δούγα, Σ. ἀπὸ τὸ

Ἰταλικόν, Doga (douve), σανίδιον μακρυλόν, εἰς κατασκευὴν ξυλίνων πύθων (tonneaux) χρήσιμον.

ΝΥΚΤΑΓΕΣ, πληθ. Δ. αἰρετικοὶ οὕτως ὀνομασθέντες, διότι ἀπεσρέφοντο τὰς εἰς τὰς ἑορτὰς τῶν ἀγίων γινομένης παννυχίδας, ὡς δεισιδαιμονίας, ἰσχυριζόμενοι ὅτι ὁ Θεὸς ὤρισε τὴν νύκτα εἰς ὕπνον, καὶ ὄχι εἰς προσευχάς. Λέξις ὑποπτος, τὸ πληθ. Νύκταγες ἀπὸ ἄχρησον εὐθεΐαν ὁ Νύκταξ. Εὐλογώτερον ἤθελαν ὀνομασθῆν Νύκταργοι ἢ Νυκταργεῖς, ὡς ἀργοῦντες κοιμώμενοι δηλαδὴ, ἐνῶ οἱ ὀρθόδοξοι ἐπαννύχιζαν.

ΝΥΚΤΕΓΕΡΣΙΑ, μὲ συνών. Παννυχίς, Δ. Νυκτηγερσία, Παννυχίς, Ἑλλ. (veille ἢ vigile). Ὁ Ἡσύχιος φέρει : « Παννυχίς, ἑορτὴ νυκτερινή ».

ΝΥΜΦΑΙΑ. Ζ. Νιφέα.

ΝΥΜΦΙΤΖΑ, καὶ Νυφίτζα, Δ. (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 74).

ΝΥΣΣΑΡΙΟΝ. Ζ. Λύσσα.

* **ΝΥΣΤΗΡΙΟΝ**. Προφέρεται βαρβάρως Νεστέρι καὶ Νηστέρι, ἐνῶ ἔχομεν λέξιν καλὴν τὸ οὐδέτ. Φλεβότομον, Σ. (τὸ ἀπὸ τοῦς Γάλλους ἐρμηνευόμενον Lancette, ἤγουν **ΛΟΓΧΙΔΙΟΝ**). Ὑπωπευόμην ὅτι τὸ βάρβαρον Νηστέρι ἦτο λέξις ξένη, ἐωσοῦ λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ φίλον ὁμογενῆ ἐνόησα, ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ ἀρχαίαν λέξιν τὸ * Νυσήριον, Ἑλλ. ἀξίαν νὰ καταχωρισθῆ καὶ εἰς τὰ Ἑλληνικὰ λεξικά. Νυσήριον ἀπὸ τὸ ῥῆμ. Νύσσω (riquer) εἰς τὸν μέλλοντα ὄχι μόνον Νύξω, ἀλλὰ καὶ Νύσω, ὡς τὸ μαρτυρεῖ ἡ Νύσις καὶ Νύξις, καὶ τὸ πιστοποιεῖ τρόπον τινὰ ὁ εὐαγγελιστῆς (Ἰωάνν. ιθ', 34) « **ΛΟΓΧΗ** αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔ**ΝΥΞΕ**, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν » **Αἶμα** καὶ ὕδωρ ». ἔχομεν καὶ Ξηλ. Νυστηρία, χυδ. Νεστηρία καὶ Νηστηρία (coup de lancette).

ΝΩΒΕΛΙΣΙΜΟΣ, και Πρωτουωβελίσμιος. Ζ. Εὐγενής.
ΝΩΠΟΣ,

Ξ.

ΞΑΝΘΗΤΡΙΧΑ, οὐσ. Θηλ. σύνθ. Δ. με ἐξήγησιν Κρόκος, Ἑλλ. (safran).

ΞΑΝΘΟΚΑΡΥΟΝ, « Βάλανος μυρεψικός, ἦτοι τὸ Χρυσοβάλανον, ἢ Ξανθοκάρυον » Δ. Βάλανος μυρεψική, Θηλ. Ἑλλ. ὡς ὀνομάζει τὸν καρπὸν ὁ Διοσκορίδης (IV, 160), τὸ « Χρῶμα ἐπίξανθον » κατὰ τὸν Θεόφραστον (Περὶ φ. ἰσορ. IV, 2, § 7), ὅθεν ὀνομάσθη ἐσχάτως και Ξανθοκάρυον και Χρυσοβάλανον. Ὁ Γαληνὸς τὴν ὀνομάζει συνθ. Μυρόβαλον (ὡς και σήμερον οἱ Γάλλοι, myrobolant). Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Hyperanthera Moringa (Ben ἢ Noix de Behen). Πρῶτος ὁ Βελώνιος (Observat. II, 61, pag. 280) ἐπαρατήρησε τὴν Μυροβάλανον πλησίον τοῦ Σινᾶ ὄρους εἰς Ἀραβικὸν χωρίον, ὀνομαζόμενον Φαραγγοῦ (Pharagou). Οἱ συγγραφεῖς τοῦ Γαλλικοῦ λεξικοῦ τῆς Φυσικῆς ἱστορίας (ἐκδ. Déterville, 1818, V. Myrobalanos) ἔδωκαν ἐξ ἀπροσεξίας εἰς αὐτὴν τὴν Μυροβάλανον τὸνομα Φαραγγοῦ.

ΞΑΝΙΣΚΩ, Δ. τὸ συνηθέστερον κοιν. Ξαίνω, Σ. (carder), Ξαίνω, Ἑλλ. Ζ. ΙΣΚΩ.

ΞΑΡΓΑΝΗ, Δ. φέρει μάρτυρα τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλ. 100 και 172)· ἀλλ' ἔσφαλε γράφων Ξαργάνη διὰ τοῦ ξ, ὡς ἔσφαλε κ' ἐγὼ ἄλλοτε (σημειώσ. εἰς τὸν Ξενοκράτ. σελ. 206) γράφων Σαργάνη, διὰ τοῦ σ ἀντι τοῦ Ζαργάνη διὰ τοῦ ζ, ὡς φέρεται εἰς τὸν προλεγμένον σχολιαστὴν. Εἶδος ὄψαριου ἢ ἀπὸ τοὺς παλαιούς λεγομένη Ταινία, Ἑλλ. διὰ τὴν πρὸς τὰς Ταινίας (bandelettes) ὁμοιότητα τοῦ σχήματος: Ζαργάνα (cépole) ὀνομάζεται ἔτι και σήμερον ἀπὸ τοὺς

Γραικούς νησιώτας τῆς Λίσσας, οἱ ὅποιοι καὶ σέλλουν πασὰ εἰς ἐμπορίαν πολλοὺς πῖθους ζαργανῶν πασόνοντες (Ἴδε BELON, De Aquatilib. I, pag. 164).

ΞΕΚΟΛΩΜΕΝΟΣ, Δ. Κίναιδος, Ἑλλ. (homme qui se prostitue). Ἀπὸ τὰ πολλὰ παλαιὰ ἐπίθ. τοῦ πάσχοντος τὸ βρωμερὸν τοῦτο πάθος, τὸ σημαντικώτατον τῆς κοινῆς λέξεως εἶναι τὸ Λακκόπρωκτος, Ἑλλ.

ΞΕΝΑΛΙΑ, πληθ. οὐδ. Δ. τῶν παλαιῶν τὰ Ξένια, Ἑλλ. (présents qu'on fait aux hôtes). Ὡς Ξένια ἀπὸ τὸ Ξένος, ὡσαύτως Ξενάλια ἀπὸ τὸ ἄχρησον Ξεναλέος· τοῦτο δὲ πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη ἀπὸ Ἑλληνικὸν ἄγνωστον σήμερον ὄνομα τὸ *Ξεναλής, « Ὁ ἐπὶ ξένης ἀλώμενος » ὁ πλανώμενος δηλαδὴ εἰς τὰ ξένα, ὡς ἐλέγετο Ἀλιπλανής, Ἑλλ. ὁ πλανώμενος εἰς τὴν Θάλασσαν.

ΞΕΝΗΤΕΪΑ, Δ. μὲ μαρτυρίαν τοῦ ποιητοῦ ΒΧ :

Καὶ τὸ λοιπὸν ἐβάδισεν τῆς ξενητείας τὸν δρόμον

ΞΕΝΗΤΕΪΑ (ῥηματικὸν τοῦ Ξενιτεύω), ἡ εἰς τὰ ξένα διατριβή. Δυστυχῆς κατάσασις ἢ διαγωγή τοῦ ξενιτευμένου, ἐπειδὴ σερεΐται, τὴν γλυκυτάτην ὄλων τῶν ἡδονῶν νὰ κατοικῇ τὴν πατρίδα, μὲ τοὺς συγγενεῖς, νὰ συναναστρέφεται μὲ ὁμογενεῖς, ὁμογλώσσους, καὶ φίλους παιδιόθεν ἀνθρώπους

Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἢς πατρίδος οὐδὲ τοκῆων,

εἶπεν ὁ μέγας Ποιητῆς (Ὀδυσσ. ι', 34), πρὸς τὸ ὁποῖον ἀποβλέπων ὁ Λουκιανὸς (Πατρίδ. ἐγκώμ. édit. Bip. tom. VIII, pag. 135) εἶπε « Τοῦτο γοῦν αὐτοῖς μέγιστον ἐνδεῖν » νομίζουσι, τὸ μὴ τὴν πατρίδα οἰκεῖν, ἀλλὰ ΞΕΝΗΤΕΥΕΙΝ· » ὄνειδος γὰρ τὸ τῆς ΞΕΝΗΤΕΪΑΣ ».

ΞΕΝΟΔΙΚΟΝ.

ΞΕΝΟΧΑΡΑΓΙΟΣ, Δ. (homme d'une étrange figure). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 383.

* ΞΕΡΑΓΓΙΑΝΟΣ, ἐπίθ. ὁ ξηρὸς τὴν κρᾶσιν καὶ σύνθεσιν τοῦ σώματος (maigre, fluet). Ἀπὸ τὸ ἄχρηστον σύνθ. Ἑλλ. Ξηράγγειος, ὁ ξηρὰ ἔχων τὰ ἀγγεῖα τοῦ σώματος, ὅποιοι φυσικὰ εἶναι οἱ ξηροὶ τὸ σῶμα. Ἴσως ὁμως συγγενεῦει μὲ τὸ παλαιὸν Ἑήριγγος. « ἙΗΡΙΓΓΟΙ, ποταμοὶ οὐκ ἀεὶ ῥέοντες » λέγει ὁ Ἡσύχιος, ἐκ διορθώσεως τῶν κριτικῶν, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεύρω διὰ τί ὁ Συνεϊδέρους ἔγραψεν εἰς τὸ Λεξικόν του τετρασυλλάβως ΞΗΡΙΓΓΙΟΙ. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο τὸ Ἑήριγγος πιθανὸν ὅτι κατὰ διάλεκτον ἐσχηματίσθη ἀπὸ τὸ Ξηράγγειος, ἤθουν ποταμὸς ξηρὸν ἔχων τὸ ἀγγεῖον. Κενεαγγίην ὠνόμαζαν οἱ παλαιοὶ ἰατροὶ ὄχι μόνον τὴν διὰ φλεβοτομίας, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ὄλων τῶν ἀγγείων τὴν ἀπὸ σέρησιν τροφῆς γινομένην κένωσιν.

ΞΕΡΑΝΙΣΚΩ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Ξεραίνω, Ξηραίνω, Ἑλλ. (sécher). Κατὰ τὸν τύπον τοῦ Μαρανίσκω, Δ. καὶ Ξανίσκω, Δ. ἀπὸ τὸ Μαραίνω καὶ Ξαίνω.

ΞΕΡΑΣΜΑΤΑ. Ζ. Ξερνώ.

ΞΕΡΑΧΙΑ, Δ. ἢ Ξηρασία, κοιν. καὶ Ἑλλ. (sécheresse). Μὴ νομίση τίς γραφικὸν ἢ τυπογραφικὸν σφάλμα τὸ Ξεραχία, ἐπειδὴ καὶ ἀνωτέρω φέρει Ἰχιόνω, ἀντὶ τοῦ Ἰσιόνω, καὶ ἀλλοῦ πολλὰ τοιαῦτα, γραφόμενα διὰ τοῦ χ̄ εἰς τόπον τοῦ σ̄. Ὁ βαρβαρώτατος ὄλων τῶν χυδαῖσμων οὗτος χυδαῖσμος, δὲν ἐξεύρω ἂν σώζεται ἔτι σήμερον ποῦποτε τῆς Ἑλλάδος.

ΞΕΡΝΩ, Δ. Σ. (vomir), Ἐμῶ, Ἑλλ. καὶ σπανιώτερον Ἐξερῶ, Ἑλλ. ὡς ὁ Ἰπποκράτης (Περὶ νοῦσ. IV, 23, σελ. 141, Lind) μίαν ἴσως φορὰν: « Γαστήρ δὲ σκληρὴ γίνεται... » καὶ τὴν κεφαλὴν βαρέεται, καὶ ἐξερᾷ ». Ὡς ἀπὸ τὸ Περᾶω, Ἑλλ. προσθέσαντες τὸ ν̄ ἐσχηματίσαμεν τὸ Περνώ, Δ. Σ. οὕτως ἀπὸ τὸ Ἐξερᾶω τὸ Ἐξερνώ. — 2) Ξερνώ καὶ Ἐξερνώ,

μεταφορ. ἀσχημολογῶ, φλυαρῶ, οἶον Ἐξέρασεν ἀναίσχυντως πολλά κατ' ἐκείνου. Τὸ ῥηματικὸν Ἐξέρασμα, Ἑλλ. ἢ ἐνέργεια τοῦ ἐξερναῖν, Ἑμεσις, Ἑλλ. (vomition). — 3) Ἐξέρασμα, αὐτὴ ἢ ἐξερνωμένη ὕλη, Ἑμετος, Ἑλλ. καὶ Ἐξέραμα, Ἑλλ. εἰς μόνον ἴσως τὸν ἀπόστολον Πέτρον (Β', β', 22): « Κύων ἐπισρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα » ὅστις τὸ ὀνομάζει ἀληθινὴν παροιμίαν. — 4) Ξεράσματα πληθ. καὶ μεταφορ. ὀνομάζομεν τοὺς ἀσυλλογίσιους λόγους, τὰς φλυαρίας (mauvais propos). Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ παλαιοῦ, περὶ τινος (δὲν ἐνθομοῦμαι ποίου) ὅτι « Οὐκ » ἦν τῶν ἐμούντων ἀλλὰ τῶν ἀκριβοῦντων » ἤγουν δὲν ἦτον ἄνθρωπος νὰ λέγῃ ἢ νὰ γράφῃ ἐξεράσματα, ἀλλ' ἐσυλλογίζετο ἀκριβῶς πρὶν τὰ εἶπῃ ἢ γράψῃ. Τέσσαρα τινὰ χρεωσεῖ νὰ συλλογίζεται, ὅστις ἐπιθυμεῖ νὰ φεύγῃ τὰ τοιαῦτα ξεράσματα, 1, Τί λέγει, 2, Πρὸς τίνα ἢ τίνας τὸ λέγει, 3, Πῶς τὸ λέγει, καὶ 4, Πότε τὸ λέγει.

ΞΕΡΟΚΤΙΣΜΑ. Ζ. Ξηρόλιθος.

ΞΕΡΟΜΑΣΣΩ, Δ. Σ. Ξερομασσᾶ τις, ὅταν σρέφῃ εἰς τὸ σῶμα τὰ λείψανα τῆς μασσημένης καὶ καταπινομένης τροφῆς (machonner). — 2) Ξερομασσοῦν ἔτι ὅσα ζῶα ἀναφέρουν τὴν καταποθεῖσαν τροφήν, νὰ τὴν μασσήσωσι καὶ δεύτερον (Ruminer), Μηρυκάζω, Ἀναμασσῶ, Ἑλλ. — 3) Μεταφορ. Ξερομασσᾶ τὰ λόγια του, ὅστις τὰ σρέφει καὶ τὰ μετασρέφει, μὴ θέλων ἢ μὴ δυνάμενος νὰ φανερώσῃ καθαρὰ τοὺς λογισμοὺς του. Οἱ δοῦλοι πάσχουν ὡσεπιπολὺ τὰ τοιαῦτα ξερομασσήματα.

Δούλου τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἄτις φρονεῖ.

Καὶ τοῦτο συμβαίνει εἰς ὅσα ἔθνη ἐμποδίζεται ἢ ἐλευθερία τῆς τυπογραφίας. Ἐκεῖ κατὰ μικρὸν δουλόνονται αἱ ψυχαὶ τῶν

πολιτῶν, τελευταῖον δὲ καὶ δολόνονται· διότι ὅστις ἐμποδίζεται νὰ γνωστοποιῇ τὰ ἀληθῆ του φρονήματα, πρῶτον σιωπᾶ, ἂν ᾔῃ τίμιος ἄνθρωπος. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ σιωπὴ δὲν τὸν ὠφελεῖ τίποτε, αὐτομολεῖ πρὸς τὴν ὑπόκρισιν, λέγων καὶ κηρύσσων ὅ, τι δὲν φρονεῖ. Ἄφοῦ ἡ τοιαύτη ὑπόκρισις φθείρη μέγα μέρος τοῦ ἔθνους, καταπτᾶ νὰ μετονομάζεται ἀναισχύντως καὶ Πολιτικὸν ἢ φθορὰ τῶν Πολιτῶν· οὐδ' εὐρίσκεις πλέον ἐκεῖ πολίτην ἄξιον νὰ εἰπῆς περὶ αὐτοῦ,

Ἄνδρὸς τὸδ' εἶπας, ἐκλαλεῖν ἅ τις φρονεῖ.

ΞΕΡΟΣ, ὁ ξερημένος ὑγρασίας, Ξηρός, Ἑλλ. (sec) οἶον Ξερὸς ποταμὸς, καὶ συνθ. Ξεροπόταμος, Ξερὸν πηγάδιον, καὶ συνθ. Ξεροπήγαδον. — 2) Ξερὸς ὁ Ξηρὸς τὴν κρᾶσιν τοῦ σώματος, Ἰσχνός, Ἑλλ. (sec, maigre, fluet). — 3) Ἄντι τοῦ Μόνος, οἶον Ξερὸν ψωμίον (du pain sec) τὸ τρωγόμενον χωρὶς προσφάγιον. — 4) Ξερὸς μεταφορ. ὁ ἐκπληγμένος, δι' ἀπροσδόκητον τι (interdit), οἶον Ἐμεινα ξερὸς, ὡς τὸν ἴδα, — ὡς τὸν ἤκουσα, ἢ διὰ φόβον, « Ξηρὸς ὑπὸ δέους » Ἑλλ.

ΞΕΡΟΤΗΓΑΝΑ, πληθ. Σ. ἐξηγῶν Pasta impastata con miele (Ζυμαρικὰ ζυμωμένα μὲ μέλι). Ξεροτήγανον, μὲ ἐξήγησιν « Πόπανον [Ἑλλ.] λαλάγγιον, ξεροτήγανον » Δ. Εἶναι αἱ κοιν. θηλ. λεγόμεναι Τηγανίται (beignets), ἄρσ. Τηγανίται, Ἑλλ. ἢ Τηγανῖται ἄρτοι. Ξηροτήγανα, ὡς τηγανιζόμενα ἕως νὰ ξηρανθῶσι καὶ νὰ γενῶσι ψαθυρά (friables). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 638.

Ἡ λέξις Ξεροτήγανον εἶναι παλαιά, Ξηροτήγανον, Ἑλλ. ἀλλ' ὄχι τῆς αὐτῆς σημασίας. Ξηροτήγανον κατὰ τὸν Ἠγήσανδρον (παρ' Ἀθῆν. VI, σελ. 229) ὠνόμαζαν οἱ Συρακούσιοι, ὅ, τι οἱ ἄλλοι Ἕλληνες ἔλεγαν ἀπλῶς Τήγανον, Ἑλλ. ἢ κατὰ

τοὺς Ἴωνας Ἡγανον, Ἑλλ. τὸ κοινῶς σήμερον Τηγάνιον (poêle). Οἱ Συρακούσιοι, ἐπειδὴ ἔδωκαν εἰς τὴν Λοπάδα, Ἑλλ. (écuelle) τὸνομα Τήγανον, ὠνόμασαν, εἰς διάκρισιν, τὸ τήγανον, Ξηροτήγανον.

Τὸ Πόπανον, ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Φώτιον « Πόπανα, πλα-
» κούντια πλατέα καὶ λεπτά καὶ περιφερῆ » ὡς εἶν' ἀπαραλ-
λάκτως αἱ Τηγανίται, ὀνομασθεῖσαι ἴσως Ξηροτήγανα, διὰ
τὰ διακρίνωμαι ἀπὸ τοὺς Τουρκοχυδαῖσι λεγομένους Λου-
κουμάδας, Σ. καὶ αὐτοὺς Τηγανίτας, ἀλλὰ σφαιροειδεῖς τὸ
σχῆμα, μαλακωτέρους τὴν γεῦσιν, καὶ τόσο μικροὺς, ὥστε τὰ
τρώγεται καθεὶς εἰς μίαν χαψίαν (Ἄτακτ. I, σελ. 57, 187
καὶ 224).

Τὸ Λαλάγγιον (Αὐτόθ. σελ. 291) πιθανὸν ὅτι ἐχυδαίσθη
ἀπὸ τὸ Λάγανον, κατὰ συγκοπὴν Λάγγον, Λάγγιον, καὶ κατὰ
δίπλωσιν τῆς πρώτης συλλαβῆς Λαλάγγιον καὶ Λαλάγγιον.

ΞΕΣΤΗΣ, Δ. ὄνομα μέτρου ὑγρῶν, ἀπὸ τῶν Ῥωμ. τὸ
Sextus (Ἑκτος) ὅθεν τὸ Sextarius τὸ σημαῖνον τὸν Ξέσην,
ἐξηγούμενον οὕτως ἀπὸ τὸν Ἐτυμολόγον (σελ. 610): « Ξέσης·
» Ῥωμαϊκόν ἐστὶ τὸ ὄνομα. Τὸν γὰρ παρ' ἡμῖν Ἑξ ἀριθμὸν,
» αὐτοὶ λέγουσι Σέξ· καὶ μέτρου τινὸς παρ' αὐτοῖς τὸ ἕκτον,
» λέγεται Σέξτον, διὰ δὲ εὐφωνίαν τὸ Σέξτης λέγεται Ξέσης,
» κατὰ μετάθεσιν τῶν στοιχείων ».

Ἑλληνικώτερον ὄνομα ἤθελ' εἶσθαι ὁ Ἑκτεὺς, ὄνομα μέτρου
καὶ τοῦτο εἰς τοὺς Ἀθηναίους, ὅχι ὁμῶς ἰσοδύναμον τοῦ
Ξέσου. Ὁ Ξέσης ἦτο τὸ ἕκτον μέρος τοῦ Congius, Ῥωμ.
(ἀπὸ τὸ Κόγχη), ὁ δὲ Ἑκτεὺς τὸ ἕκτον μέρος τοῦ Μεδίμνου.

ΞΕΣΤΙΚΟΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν :

Κως σάν να ἦτον ξεσική ἔξω ἀπε τον ΝΟΪΑΝ της.

Γράφε ΝΟΪΝ.

Ἀπὸ τὴν μετοχὴν Ἐξεσηκῶς Ἑλλ. (ἤγουν ἔξω τοῦ νοῦ σέκων) ἔπλασαν ὄνομα τὸ Ἐξεσηκός.

ΞΕΥΡΩ, Σ. Δ. ἀπὸ τὸ ἄχρησον Ἐξεύρω. Φέρει καὶ παροιμίαν : « Νά ξευρες τὰ ξεύρω ἐγὼ, ἠθέλαμεν τὰ ξεύρει σὶ δύο ».

* ΞΕΦΩΝΗΤΡΙΑ, ἡ συνηθέστερον ὀνομαζομένη Μυρολογήτρια ἢ Μυρολογίστρια (Ἄτακτ. IV, σελ. 345), οἶον, ὁ ποιητὴς τῆς Βοσπορομαχίας,

Ὡς ξεφωνήτριων τὰ μαλλιά αὐτὰ νά εἶναι μοιάζουν,

Ἀπὸ τὸ Ἐκφωνῶ, Ἑλλ. (exclamer), Ἐκφωνήτρια, καὶ χυδ. Ξεφωνήτρια.

ΞΗΡΑΣΙΑ, οὐσ. Σηλ. ἀπλῶς πᾶσα σκληρότης γινομένη ἀπὸ σέρησιν ὑγροῦ. — 2) Ξηρασία, συνών. τοῦ Ἄνυδρία (sécheresse).

ΞΗΡΟΚΟΙΤΙΑ, Δ. Χαμευνία, Ἑλλ. (le coucher à terre ἢ sur la dure).

ΞΗΡΌΛΙΘΟΣ, Δ. συνών. τοῦ συνηθέστερον ὀνομαζομένου Ξεροτρόχαλος (Ἄτακτ. IV, σελ. 356). Λέγεται καὶ Ξερόκτισμα, Σ.

ΞΗΡΌΜΥΡΟΝ, Δ. ὠνόμαζαν τὸ κοινῶς καὶ συνηθῶς λεγόμενον Δενδρολίβανον (Ἄτακτ. IV, σελ. 94).

ΞΗΡΌΣ, ξηρά (καὶ ξηρή), ξηρὸν (sec, sèche). Συνειθέστερον διὰ τοῦ εἰωνικῶς, Ξερός, κ. τ. λ. ὡς εἶπεν ὁ Ὅμηρος (Ὀδυσσ. ε', 402),

Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο.

— 2) Ξερός, εἰς σημασίαν τοῦ Μόνος, οἶον, Ἐφαγα ξερὸν ψωμίον, ἤγουν ψωμίον μόνον, χωρὶς προσφάγιον. Ξερά λόγια μὲ εἶπε, ὑποσχέσεις δηλαδὴ ψιλὰς, χωρὶς πράγματα.

Τὸ θηλ. μετὴν ἀνάβασιν τοῦ τόνου, Ξέρα (ὄχι Ξήρα) μεταβαίνει εἰς οὐσ. σημαῖνον τὰ ῥηχὰ τοῦ αἰγιαλοῦ (*bas fonds*), οἷον Τὸ καράβιον ἔπεσεν εἰς τὰς ξέρας. Παρόμοια τὸ ἐπίθ. Ψυχρά (*froide*), παροξυτονούμενον γίνεται οὐσ. Ψύχρα, συνών. τοῦ Κρύος (*le froid*). Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 92).

ΞΗΡΟΦΑΓΙΑ, Δ. τροφή διὰ ξηρῶν, ἤγουν ἀνεψήτων καρπῶν ἢ χόρτων, τὰ ὁποῖα χρεωσοῦν νὰ τρώγωσι τὰς νησείας (καὶ ἐξαιρέτως τὴν τεσσαρακοσὴν) οἱ Μοναχοί· οἱ ἀπλοὶ ὁδηγῶν Μοναχοί, περὶ δὲ τῶν ἤγουμένων πῶς ἐξηροφαγοῦσαν, ἴδε τὸν Πτωχοπρόδρομον Β', 340-356, σελ. 26. — 2) Ξηροφαγία ἐπιβαλλομένη ὡς κανὼν ἀπὸ τοὺς πνευματικούς εἰς τοὺς ἐξομολογουμένους. Ζ. Μαλακία.

Ξηροφαγία καὶ Ξεροφαγία, συνθ. ἢ βρωσίς ξηροῦ ψωμίου. — 2) Εἰς σημασίαν ὁμῶς θρησκευτικὴν, καὶ τοῦτο, καὶ τὴν βρωσίαν ἀνεψήτων φαγητῶν, οἷον ἀμυγδάλων, καρυδίων καὶ τῶν τοιούτων, ὁποῖα γίνεται εἰς νησείας τινάς.

ΞΟΝΙΟΝ, Δ. (*essieu*) ἀπὸ τὸ Ἄξωνιον, ὑποκορ. τοῦ Ἄξων.

ΞΥΛΑΒΙΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Πυράγρα, Δ. Σ. κοιν. καὶ Ἑλλ. (*tenailles*). Τὸ ἔλαβεν ἀπὸ τὸν σχολιαστὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλ. II, 342) « Πυράγρη, ἣν ξυλάβιον φασιν οἱ χαλκεῖς ». Πιθανὸν ὅτι ἔπαθεν ἀφαίρεσιν, ἀπὸ τὸ Ὄξυλάβιον ὑποκορ. τοῦ θηλ. Ὄξυλάβη, Ἑλλ.

ΞΥΛΑΛΟΝ, οὐδέτ. Σ. Ξυλαλά, θηλ. Δ. καὶ Ξυλαλόη, Δ. (*bois d'Aloès*), ἄρωμα Ἰνδικόν, ὄχι ἢ οὕτως ὀνομαζομένη Ἀλόη τοῦ Δισκορίδου (III, 25), ἀλλὰ τὸ Ἀγάλλοχον τοῦ αὐτοῦ (I, 21): « Εὐύλον φερόμενον ἐκ τῆς Ἰνδίας καὶ Ἀραβίας... » Συμιάται δὲ ἀντὶ λιθαινωτοῦ κ. τ. λ. ». Ἀλόη, ὀνομάσθη ἔπειτα καὶ Ξυλαλόη, τὸ Ἀγάλλοχον διὰ τινὰ συγγένειαν καὶ

ὁμοιότητα πρὸς τὴν Ἀλόην· ὅθεν καὶ ὁ Σουΐδας φέρει, « Ἀλόη, » εἶδος μυρεψικὸν κ. τ. λ. » τὴν Ξυλαλόην νοῶν, καὶ τὰ Γλ. « Ἀγάλλοχον ἢ Ξυλαλόη » Δ. Ἀλόην καὶ οἱ Ἑβδομήκοντα (Ἄσμ. ἀσμ. δ', 14), ἐρμηνεύοντες τὴν Ἑβραϊκὴν λέξιν **חִלְחִיל** (Ἄαλότ)· διότι τὸ ὄνομα εἶναι Ἀσιανὸν, ὡς καὶ τὸ Ἀγάλλοχον, ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν Ἀγαλλαδσχίν, κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Σημειώσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 360). Ἀλόην καὶ ὁ Εὐαγγελιστὴς (Ἰωάνν. ιθ', 39) τὸ μύρον, μὲ τὸ ὁποῖον ἐνταφίασεν ὁ Νικόδημος τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ : « Μίγμα σμύρνης » καὶ ἀλόης... καθὼς ἔθος ἐστὶ τοῖς Ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν ».

ΕΥΛΑΧΥΡΟΝ, Δ. (chaume).

ΕΥΛΟΒΟΛΟΝ, Δ. καὶ **ΕΥΛΟΘΗΚΗ**, Δ. ΓΓ. καὶ **Ευλοσάσιον**, Δ. τοῦ οἴκου τόπος, ὅπου ἐσοδιάζονται τὰ εἰς καῦσιν χρήσιμα ξύλα (Bûcher).

ΕΥΛΟΓΙΓΓΙΒΕΡΙ, Δ. (bois de Gingembre). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 157.

ΕΥΛΟΓΛΥΚΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακά (ἀν δὲν ἀπατῶμαι) **Γλυκίρριζα** (régliste), φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ Γλ. « Siliqua, » Κεράτιον, καὶ κυάμου καὶ φασήλου λοβοὶ καὶ ξυλόγλυκον ». Τὸ Siliqua, Ῥωμ. σημαίνει Λοβὸς, Ἑλλ. (cosse). Λέγει λοιπὸν ὁ Γλωσσογράφος, ὅτι σημαίνει καὶ τοὺς λοβοὺς τῶν κυάμων (κουκίων κοιν.) καὶ τῶν φασωλίων, ἔτι δὲ καὶ τοῦ ξυλογλύκου, οὕτως ὀνομάζων, τὸ κοινότερον λεγόμενον **Ευλοκέρατον** (caroube), ἐπειδὴ καὶ τοῦτο λοβοῦ σχῆμα καὶ χρώαν ἔχει. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 229.

ΕΥΛΟΘΗΚΗ. Ζ. **Ευλόβολον**.

ΕΥΛΟΘΡΙΟΝ, Δ. μὲ ἐξήγησιν, Ἀρσενικὸν, Δ. Γραφή σφαλμένη ἀντὶ τοῦ **ΨΙΛΩΘΡΙΟΝ**, ἢ **ΨΙΛΩΘΡΟΝ** (dépilatoire). Οἱ Ἀσιανοὶ τὸ μεταχειρίζονται εἰς τὸν λουτρὸν

ονομάζοντες αὐτὸ Τουρκισί Ρουσμὰ (Rusma). Σκευάζεται ἀπὸ ἀρσενικόν, θείον, καὶ ἄσβεσον, κ' ἔχει δύναμιν νὰ μαδίζη τὰς τρίχας τοῦ σώματος. Ἐμεταχειρίζοντο καὶ οἱ παλαιοὶ τὰ ψιλωθρα, καὶ ἀπλά, καὶ σκευασὰ διάφορως, ὀνομάζοντες αὐτὰ καὶ Μάδους, διὰ τὴν μάδισιν· « Μάδος, ψιλωθρον » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ζ. καὶ Λιδύτζη.

ΕΥΛΟΚΑΡΠΙΑ. Ζ. Περιβόλιον.

ΕΥΛΟΚΑΣΙΑ, Δ. Πολλὰ εἶδη ἢ πολλαὶ διαφοραὶ Κασίας ἢ Κασσίας (casse) ἱστορεῖ ὁ Διοσκορίδης (I, 12). Ἴσως εἶναι ἢ ὀνομαζομένη ἀπ' αὐτὸν Ψευδοκασσία.

ΕΥΛΟΚΕΡΑΤΙΑ, Δ. κακὰ τὸ ἐξηγεῖ Cerasus τὴν κοινῶς λεγομένην Κερασίαν (cerisier), καὶ ΕΥΛΟΚΕΡΑΤΟΝ, Cerasum τὸ κοινῶς Κεράσιον, (cerise). Τὸ πρῶτον σημαίνει τὸ δένδρον, τὸ καὶ Κερατία (caroubier) λεγόμενον· τὸ δεύτερον, τὸν καρπὸν, τὸ Ευλοκέρατον (caroube), συνών. τοῦ ἀνωτέρω, Ευλόγλυκον. Ἴδε καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 229.

ΕΥΛΟΚΛΑΣΙΑΙ, Θηλ. πληθ. Concædes, Ρώμ. (Abatis d'arbres), ὁποίας κάμνουσι οἱ στρατοπεδεύοντες, εἰς ὀχύρωσιν ἢ περιχαράκωσιν.

ΕΥΛΟΚΟΚΚΟΝ, Δ. ὁ ἔσω κόκκος τοῦ Ευλοκεράτου, χρήσιμος εἰς ζύγισιν, Κεράτιον, Ἑλλ. ὄθεν καὶ τὸ χυδαῖκ. Καράτι, Δ. καὶ τὸ Τουρκικὸν Καράτ (carat).

ΕΥΛΟΛΑΤΡΗΣ, Δ. Ευλολάτρας ὠνόμαζαν οἱ εἰκονοκλάσται (iconoclastes) τοὺς ὀρθοδόξους, ὡς τιμῶντας τὰς εἰκόνας.

ΕΥΛΟΜΑΚΕΡ, Δ. τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Νόννον (κεφ. 67) ἱατρὸν τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ὅστις παραγγέλλει ὡς ἱατρικὸν δυσεντερίας « Τὰ διὰ τοῦ ξυλομάκερος καταπότια ». Τοῦτο εἶναι τὸ Μάκερ (Macer) τοῦ Διοσκορίδου (I, 110)

παραγγελλόμενον ὁμοίως εἰς τὴν δυσεντερίαν· ἀλλὰ φυτὸν ἔτι ἄγνωστον εἰς τοὺς νεωτέρους φυτολόγους, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς καὶ τὸ ἐσύγχυσαν μὲ τὸν ἔσω φλοιὸν τοῦ μοσχοκαρύου τὸν ὀνομαζόμενον Γαλλισί *Macis*. Πιθανώτερον ἄλλοι τὸ ἐνέμισαν τὸ αὐτὸ φυτὸν μὲ τὸ νῦν ὀνομαζόμενον εἰς τὴν Ἰνδίαν ἀπὸ τοὺς Βραχμαῖνας *Macre* (Μάκρε) καὶ τιμώμενον ὡς φυτὸν ἄγιον. Οἱ ἐκεῖ μέτοικοι Εὐρωπαῖοι, τὸ ὀνομάζουν Δένδρον τοῦ ἀποστόλου Θωμᾶ (*SPRENGEL, Commentar. in Dioscorid. pag. 392*).

ΕΥΛΟΠΑΛΗ, ὁ τυρὸς, ἀπὸ Γλ. ἰατρικᾶ, Δ. Δισάζω.

ΕΥΛΟΠΑΝΔΟΥΡΟΣ.

* ΕΥΛΟΣΟΦΟΣ, καὶ ῥῆμα *Ευλοσοφῶ*, Δ. (Ἄτακτ. II, σελ. 268). *Ευλοσόφους* ὀνομάζουν μὲ παραγραμματισμὸν σκωπτικὸν πολλοὶ τοὺς φιλοσόφους, κρίνοντες ποτὲ μὲν δικαίως, πολλάκις δὲ καὶ ἀδίκως· ὅθεν χρεωσθεῖς νὰ ἐξετάζης πρῶτον τὴν διαγωγὴν τοῦ κρινομένου. Ἄν διδάσκη ὅσα παραγγέλλει ἢ φιλοσοφία, καὶ βεβαιόνη τὴν διδασχὴν μὲ τὰς πράξεις του, μὴν ἀμφιβάλλης ὅτι εἶναι ἀληθὴς φιλόσοφος· ἂν τὸ ἐναντίον, λέγε τον *Ευλόσοφον* ἢ μάλλον ὑποκριτὴν, Ἰησουίτην.

ΕΥΛΟΣΤΑΣΙΟΝ. Ζ. *Ευλόβολον*.

ΕΥΝΙΔΑ, μὲ ἐξήγησιν *Εὐπατώριον*, Ἑλλ. Δ. *Ἐσύγχυσεν* ἢ μάλλον *ἐσύγχυσαν* οἱ Γλωσσογράφοι ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἔλαβε, δύο διάφορα φυτὰ, τὴν Ὄξυνήθραν, χυδ. *Ευνίδα*, εἶδος *Λαπάθου* (Ζ. *Λάπαθον*). Τοῦ *Διοσκαρίδου* (IV, 41) τὸ *Εὐπατώριον* ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους φυτολόγους *Agri- monia Eupatorium* (*Aigremoine*) καὶ ἀπὸ τοὺς σημε- ρινοὺς Ἕλληνας *Φονόχορτον*, κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ *Θεοφράσου* (*Stackhouse, pag. lxxv*).

Ο.

ὌΓΕΙΟΣ καὶ ὌΓΟΙΟΣ, Δ. Ὄσις, Ἑλλ. ὌΓΕΙΟΣ, με συνών. Ὄποιος, Ὄτις, Ὄσις, Σ. (qui, quiconque).

Ἀπὸ τὸ Οἶος, Ἑλλ. διαλυμένον Ἰωνικῶς εἰς τὸ Ὄϊος (Ἄτακτ. IV, σελ. 708). Τὸ δὲ Ὄϊος ἐκφωνούμενον ὡς δισύλλαβον ἐγέννησε πρῶτον τὸ Ὄγιος, ἔπειτα τὰς λοιπὰς βαρβάρους γραφάς.

ὌΓΥΡΟΣ, Δ. Ἰδε Ἄτακτ. I, σελ. 333.

ὌΔΕΥΩ, s'acheminer.

ὌΔΟΝΤΟΚΑΡΑ, χυδ. Δοντοκάρα, Δ. καὶ τὸ ἐξηγεῖ κακὰ « Mola, μυλόπετρα, μύλος ». Μύλος, Μύλακρος, καὶ Γόμφιος, Ἑλλ. Μυλόδους, παρακμ. Ἑλλ. (dent molaire). Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Μύλακροι, γόμφιοι ὀδόντες ». Ὄνομα σύνθ. ὄχι ἀπὸ τὸ Μύλη καὶ Ἄκρος, ἀλλ' ἀπὸ τὸ Μύλη καὶ Κράς συνών. τοῦ Κάρα τὸ ὁποῖον ἐλάδαμεν ἡμεῖς εἰς τὸ Ὄδοντοκάρα.

ὌΔΟΣΤΡΩΣΙΑ, Δ. (pavement), Ὄδοστρωσία, παρακμ. Ἑλλ. Εἰς μόνον τὸν Σκάπουλαν ἐσώθη ἡ λέξις.

Ἡ Ὄδοστρωσία εἶναι εὐρημα τῶν Ῥωμαίων, ἐπινοηθεῖσα πρῶτον διὰ τὰς λεωφόρους (chemins publics) ὁδοὺς, ἔπειτα κατὰ μικρὸν εἰσαχθεῖσα καὶ εἰς τὰς πόλεις, ἢ μᾶλλον εἰς τινὰς πόλεων ὁδοὺς. Εἰς τὴν Γαλλίαν πρῶτος ὁ Φίλιππος Αὐγούστος, βασιλεὺς, περὶ τὰ τέλη τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἐφρόντισε περὶ ὀδοστρωσίας. Περὶ τὰς ἀρχὰς τῆς δεκάτης ἐβδόμης (1610), βασιλεύοντος τοῦ δεκάτου τρίτου Λοδοβίκου, τὸ ἡμισυ μέρος τῶν Παρισίων ἦτον ἀκόμη ἀλιθόστρωτον.

Ἡ λέξις Λιθόστρωτον, ἢ Λιθόστρωτος εἶναι ἔλλειπτ. τοῦ

όδος, *Via strata*, κατά τοὺς Ῥωμαίους, ἤγουν Ὀδὸς ἑρωτῆ, ὅθεν ἐγεννήθη τῆς κοινῆς γλώσσης τὸ Στράτα ἢ σημαίνουσα ἀπλῶς τὴν ὁδὸν (*chemin, rue*) εἴτε λιθοστρωμένην, εἴτ' ἄστρωτον.

ὌΖΟΛΆΛΟΥΔΟΝ, Δ. Ὁ Ἀμάρακος, Ἑλλ. (*marg-jolaine*) ἤγουν Ὄζον ἢ εὖοσμον λουλούδιον. Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 416.

ΟΪΚΕΙΑΚΆ, πληθ. οὐδετ. Δ. Οἰκειακά, ἢ καὶ Ἰδικά, ἐλέγοντο τὰ ἴδια τοῦ αὐτοκράτορος κτήματα (*Domaine, ou Biens domaniaux*) εἰς διάκρισιν τῶν δημοσίων. Καὶ ὁ διοικῶν αὐτὰ, Ὁ ἐπὶ τῶν οἰκειακῶν, ἢ Λογοθέτης τῶν οἰκειακῶν, Δ. ἢ Κόμης τῶν ἰδικῶν, Δ. (*administrateur du domaine*). Ἀρχαιότερα ὠνομάζετο Ἰδιολόγος, Ἑλλ. (Στραβ. Γεωγραφ. XVII, σελ. 797).

ΟΪΚΕΙΌΧΕΙΡΟΝ, Δ. τὸ αὐτὸ καὶ Ἰδιόχειρον (*écrit de sa propre main*).

* ΟΪΚΟΝΕΎΩ, εἶπε τις ἀπὸ τοὺς ἐνδόξους λογίους μας τῶν παλαιῶν τὸ Καταλύω, Ἑλλ. (*aller loger, ou s'arrêter dans une auberge*), τὸ κοινῶς ἀπ' ὅλους σήμερον προφερόμενον, χυδ. τρισυλλάβως Κονεύω, Σ. Δ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκικὴ. Κονάκ ὠνομάζουν τὸν ὠρισμένον οἶκον, ὅπου ἀναπαύονται οἱ ταξιδεύοντες, καὶ ταύτην τὴν λέξιν μεταχειρίζονται καὶ οἱ ἡμέτεροι εἰς τὴν καταρίθμησιν τῶν διασημάτων, ἀντὶ τοῦ Σταθμὸς, Ἑλλ. (*poste*), οἷον ἸΠόσα κονάκια εἶναι ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν, ἕως τὴν Σηλυμβρίαν; ἔχομεν ὁμῶς λέξιν Γραικικὴν τὸ Πεζεύω (μὲ τὸ πλεοναστικὸν ἄ Ἀπεζεύω, Σ.), ἀντὶ τοῦ ὁποίου οἱ Γραικοὶ ἐμεταχειρίζοντο πολλάκις τὸ βάρβαρον Ἀπληκεύω, Δ.

ΟΪΚΟΝΌΜΟΣ, Δ. ὁ φροντίζων τὰς χρείας τοῦ οἴκου (*économiste, homme d'affaires*), καὶ σύνθ. Παροικονόμος,

Δ. ὁ δεύτερος μετὰ τὸν οἰκονόμον, ὁ τούτου λείποντος φροντίζων τὰ τοῦ οἴκου (*vice-économome*). Εἶχαν αἱ ἐκκλησῖαι καὶ τὰ Μοναστήρια, Οἰκονόμους, καὶ Παροικονόμους. Καὶ τὸ ἔργον Οἰκονομία (*économat*). — 2.) Οἰκονόμος ὁ ἐξοδεύων μὲ φρόνησιν, ὁ μὴ δαπανῶν πλείοτερα τῆς χρείας (*ménager*), ὁ προβλέπων τὰς μελλούσας ἐνδεχομένας περιστάσεις, εἰς τὰς ὁποίας κινδυνεύει νὰ καταντήσῃ εἰς ἀπορίαν, ἢ καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἰδίαν ἐλευθερίαν, ἂν δὲν ἐκυβερνήθῃ μὲ οἰκονομίαν (*économie*), κατὰ τὸν εἰπόντα παλαιὸν, « Δαπανώμενος ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος » ἔση ἐφ' ἃ δεῖ » ἢ καὶ νὰ χάσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, κατὰ τὴν χυδαιεσάτην, ἀλλ' ἀξίαν νὰ διδάσκηται εἰς ταῦς νέους παροιμίαν,

Ὅπου ξοδιάζει δεκοκτῶ, καὶ δὲν σοδιάζει τριάντα,
Στὴν φυλακὴν τὸν βάζουσι, καὶ δὲν ἠξεύρει γιάντα.

τὴν οἰκονομίαν παραγγέλλει καὶ Γάλλος τις ἐπίσημος, εἰπὼν:
L'économie est une seconde providence, ἢ γόουν
« Ἡ οἰκονομία εἶναι δευτέρα Πρόνοια » ἄξιον νὰ γένη καὶ
τοῦτο παροιμιακόν· διότι πολλοὶ ἄσωτοι τὴν πρόνοιαν τοῦ
Θεοῦ ἔχουν εἰς τὸ στόμα, καὶ εἰς αὐτὴν ἐλπίζουν ὅτι θέλει
ἀναπληρῶσειν τὰ κακῶς ἐξοδευόμενα.

Οἰκονομία. Ζ. Οἰκονόμος.

Οἶκος, Δ. εἰς ἐκκλησιαστικὴν σημασίαν (Ἴδε Συνέκδ.
ἱερατ. Προλεγόμ. σελ. κγ').

Οἰκουμένικὸς Πατριάρχης, τίτλος τοῦ ἐπισκόπου
τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Περί τοῦ Πατριάρχης ἴδε τὰ
ἄλλου (Προλεγόμ. εἰς τὸν Συνέκδ. ἱερατικ. σελ. λα'-λβ')
ἰσορηθέντα. Περί δὲ τοῦ Οἰκουμένικος, ἐπειδὴ οἱ Γραικο-
ρωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐτιτλοφοροῦντο « Δεσπότης τῆς ὅλης
» οἰκουμένης » αὐτοὺς μιμούμενοι καὶ οἱ πατριάρχαι ἐκώμαζον

μάσθησαν Οικουμενικοί. Διὰ τὴν Θεραπεύσασιν ὁπωσοῦν τὸ ὑπερήφανον τοῦ τοιοῦτου ἐπιθέτου, ἐξήγησαν τὸ Οἰκουμένη, κατὰ συνεκδοχὴν, ἀντὶ τοῦ Οἰκουμένη καὶ κυβερνωμένη ἀπὸ Ῥωμαίους, ὡς καὶ λαμβάνεται ἀληθῶς εἰς τοιαύτην σημασίαν κάποτε καὶ ἀπὸ τοὺς ἀποσόλους καὶ ἀπ' ἄλλους ἐξωτερικοὺς συγγραφεῖς. Ὅπως ἂν ἦναι, ἐπειδὴ ἡ ποτὲ Ῥωμαϊκὴ Οἰκουμένη οἰκεῖται καὶ κυβερνᾶται ἀπὸ Τούρκους καὶ ὄχι πλέον ἀπὸ Ῥωμαίους, εὐλογον ἦτο τὴν παύσῃ καὶ ὁ τίτλος τοῦ Οἰκουμενικοῦ, καὶ τόσον μᾶλλον, ὅσον οὐδ' ὅλη αὕτη ἡ Τουρκικὴ Οἰκουμένη κυβερνᾶται ἐκκλησιαστικῶς ἀπὸ μόνον τὸν Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἔχει καὶ τρεῖς ἄλλους πατριάρχας συγκυβερνήτας. Πρόσθεσε ὅτι καὶ Οἰκουμενικαὶ σύνοδοι ὠνομάσθησαν ὄχι ἀπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν πατριάρχην (ἐπειδὴ ἡ πρώτη σύνοδος ἡ ἐν Νικαίᾳ, οὔτε Οἰκουμενικοῦ οὔτε Πατριάρχου ὄνομα ἐγνώριζεν ἀκόμη), ἀλλὰ διότι εἰς αὐτὰς παρέσκεαν καὶ οἱ λοιποὶ πατριάρχαι προσωπικῶς ἢ διὰ τοποτηρητῶν καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ ἀρχιερεῖς καὶ ἐπίσκοποι, ἢ καὶ μέγα μέρος αὐτῶν.

Τοιοῦτον τί ἔπαθε καὶ τὸνομα Καθολικός. Καταρχᾶς Καθολικὴ ἐκκλησία καὶ Καθολικοὶ χριστιανοὶ ὠνομάσθησαν οἱ φυλάσσοντες ἀπαραχάρακτον τὸ σύμβολον τῆς Οἰκουμενικῆς ἐν Νικαίᾳ πρώτης συνόδου, εἰς διάκρισιν τῶν Ἀρειανῶν καὶ τῶν καθεξῆς λοιπῶν αἰρετικῶν. Ἐπειτα Καθολικοὶ ἐπίσκοποι ἐλέγοντο πολλοὶ Μητροπολίται, εἰς διάκρισιν τῶν ὑπ' αὐτοὺς πολλῶν ἄλλων ἐπισκόπων, ὡς καὶ σήμερον ἔτι Καθολικός ἐπονομάζεται ὁ πατριάρχης τῶν Ἀρμενίων χριστιανῶν. Ἀλλὰ ὁ Πάπας τῆς Ῥώμης ἐσφετερίσθη τὸνομα, ἐπάγγελόμενος ὅτι αὐτὸς μόνος εἶναι ὁ Καθολικός, καὶ μόνη ἡ ἐκκλησία τοῦ Καθολικῆ, ἀποκλείων τὰς ἄλλας αἱρέσεις, καὶ τὸ τολμηρότερον, τοὺς φυλάσσοντας τὸ σύμβολον

ἀπαραχάρακτον Ἀνατολικούς ὁ παραχαράκτης τοῦ συμβόλου.

Σημειώσεως ἄξιον εἶναι, ὅτι καὶ Οἰκουμενικοὶ, Δ. ἔτι ἐπωνομάζοντο οἱ Πάπαι (εἴτε κατὰ μίμησιν τῶν ἀνατολικῶν πατριαρχῶν, εἴτε καὶ τούτων ἀρχήτερα σολισθέντες τὸν τίτλον) γράφοντες πρὸς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας, ὡς μαρτυρεῖ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὅσιν ἔγραφε περίπου τὰ τέλη τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος. Εἰς τοὺς χρόνους τούτους, οἱ ἀποσελλόμενοι τοῦ Πάπα πρέσβεις εἰς τὸ Βυζάντιον ἐχαιρέτιζαν τοὺς αὐτοκράτορας, κατὰ τὸν ἐξῆς τύπον: « Ἐπισκέπτονται ὑμᾶς οἱ κορυφαῖοι τῶν ἀγίων » ἀποσόλων, Πέτρος ὁ τῶν οὐρανῶν κλειδοῦχος, καὶ Παῦλος » ὁ τῶν ἐθνῶν διδάσκαλος. Ὁ πνευματικὸς πατὴρ ἡμῶν ὁ » ἀγιώτατος καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, » ἅμα τῶν (1) ἀγιωτάτων ἐπισκόπων, πρεσβυτέρων καὶ » διακόνων, καὶ πάσης τῆς ἱερατικῆς τάξεως τῆς ἀγίας τῶν » Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπαποσέλλουσί σοι, βασιλεῦ, πιας » εὐχὰς διὰ τῆς ἡμετέρας ταπεινότητος » (Κωνσταντ. Πορφυρογ. Ἐκθ. τῆς βασιλ. τάξ. II, 46, σελ. 680). Τότε ἐτιτλοφορεῖτο ὁ Πάπας, Οἰκουμενικὸς πατριάρχης εἰς μέσον τὸ Βυζάντιον, πιθανὸν ὅτι συγεριζόμενος τὸν Βυζαντινὸν Οἰκουμενικόν, καὶ μὲ ἐλπίδα ἴσως νὰ θεραπεύσῃ τὸ πρὸ μιᾶς σχεδὸν ἑκατονταετηρίδος κινήθην σχίσμα. Σήμερον ἐπαγγέλλεται Καθολικὸς πατὴρ, ἀλλὰ τιτλοφορεῖται ἐνταυτῷ καὶ « Δοῦλος τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ ». Ὅποιος δοῦλος,

(1) Μὴ νομίσης σφάλμα γραφικὸν τὸ Ἄμα τῶν, ἀντὶ τοῦ Ἄμα τοῖς. Ἀπὸ τῆς δεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ἴσως καὶ πολὺ ἀρχήτερα, ἐσυντάσσετο μὲ γενικὴν, ὡς ἡ Μετὰ πρόθεσιν ὅθεν φαίνεται καὶ ἡ κατὰ μικρὸν πρόοδος εἰς τὴν σήμερον κοικὴν συνήθειαν νὰ μεταχειρίζομεθα τὴν γενικὴν εἰς τόπον τῆς δοτικῆς.

ὄσας δὲν ἐπχυσεν ἀκόμη νὰ προβάλη τὸν πόδα του εἰς ἀσπασμὸν, μ' ὄλον ὅτι ὀλιγοστεύει καθημέραν ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀσπαστῶν!

ΟΙΝΟΠΛΙΑ, φυτοῦ ὄνομα Γραικικὸν, ὡς λέγει ὁ Βελώνιος (Observat. II, 54, pag. 271) ἀκούσας αὐτὸ εἰς τὴν Αἴγυπτον. Τὸ ὀνομάζει ἀκόμη (II, 77, 79, pag. 308 et 311) καὶ Narca (Ναπέκαν) ἀπὸ τὸ Ἀραβικὸν ὄνομα Ν α β κ α τοῦ δένδρου. Ἡ δὲ Οἶνοπλία, εἶναι ἢ χωρὶς τὸ ᾧ Οἶνοπία ῥίζα τοῦ Γαληνοῦ (Ὅτι τὰ τῆς ψυχ. ἦθη ταῖς τοῦ σωμα. κ. τ. λ. § 3, σελ. 777, Kühn) τὴν ὁποίαν ἐνόμιζαν τινὲς τὴν αὐτὴν καὶ τὸ « Νηπενθές, φάρμακον » τοῦ Ὀμήρου· « Οἶνωπὴν » σίδην » τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξιφ. 490) ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς « Εἶδος ῥοιᾶς καὶ οἰνάδος » ἤγουν δὲν ἐξηγεῖ τίποτε. Φέρει καὶ ὁ Ἡσύχιος, οὐσ. καὶ μονοφθόγγως: « Ὀνόπη, ἀμπέλου εἶδος μελαίνης ». Οἱ φυτολόγοι νομίζουν τὴν Οἶνοπίαν εἶδος Ζιζυφίας (jujubier).

ὈΚΝΟΣ, Σ.

ὈΚΤΑΠΟΔΙΑ. Ζ. Μαλάκια.

***ὈΛΙΓΟΣΤΙΧΟΣ**.

***ὈΛΙΓΟΝΟΥΣ**.

ὈΜΒΡΟΔΕΚΤΗΣ, Δ. citerne.

ὈΜΦΑΛΟΨΥΧΟΙ, Δ. αἰρέσεως ὄνομα. Ὀμφαλοψύχους ἐπωνόμασαν οἱ ὀρθόδοξοι τοὺς ἄλλως ὀνομαζομένους Βογομίλους, ἀναφανέντας κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἢ δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα· ἔπειτα κατὰ τὴν δεκάτην τετάρτην. Ὀμφαλόψυχοι σκωπτικῶς ὀνομάσθησαν, ἐκ Μοναχοῦ Βαρλαάμ, Ἡσυχασταὶ τινὲς ἐνθουσιώδεις, « Κινουῦντες τὸν αἰσθητὸν ὀφθαλμὸν, » ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας, ἤγουν κατὰ τὸν ὀμφαλόν ».

***ὈΝΟΝΙΔΑ**. Ζ. Ἄωνίδα.

ὈΞΟΣ (gui de chène) ἀπὸ τὸ Ἰξός, Ἑλλ. κατὰ τὸ Ὀχθρός ἀπὸ τὸ Ἐχθρός. Ἴδε Βελώνιον (Observat. I, 55, pag. 126).

ὈΞΪΑ. Κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 42, pag. 87-88 et 52, pag. 112) Ὀξύαν ὀνομάζουσι οἱ Γραικοὶ τὸ Fousteau. Σήμερον λέγεται Γαλλιστὶ Fouteau καὶ Hêtre (Fagus sylvatica).

ὈΞΥΛΑΒΙΟΝ. Ζ. Ευλάδιον.

ὈΞΥΝΟΚΕΡΑΣΑ. Ζ. Μαράσια.

ὈΞΥΠΟΡΟΝ, ὈΞΥΠΟΥΡΟΝ με ἐξήγησιν, Τιθύμαλ-λος, Ἑλλ. Δ. καὶ κατωτέρω ὈΞΥΦΟΡΟΝ, τὸ Πέπλιον, Ἑλλ. Δ.

ὈΞΥΠΟΥΡΟΝ. Ζ. Ὀξύπορον.

ὈΠΙΟΝ, Ὀπὸς φυτοῦ, τοῦ ὀνομαζομένου Μήκων, Ἑλλ. ἢ κατὰ τὸν Διοσκορίδην (IV, 65) « Μήκων ἡμερος κηπευτὴ » κατὰ τοὺς νέους φυτολόγους *Paraver somniferum* (*Pavot somnifère*). Γραικοχυδαῖσ. ὀνομάζεται Παπαροῦνα καὶ Κουτσουνάδα. Τὸ πρῶτον βαρβάρως ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Paraver*, τὸ δεύτερον ἔπρεπε καὶ νὰ ᾔηται Κουδία ὡς τὴν ὀνομάζει κοινῶς ὁ σχολιαστὴς τοῦ Θεοκρίτου (XI, 57) ἀπὸ τὸ Κώδεια, ἢ Κωδία, Ἑλλ. ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον : « Κωδία, ἢ τῆς μήκωνος κεφαλὴ ». Καὶ ἡ Κουτσουνάδα δὲ ἀπὸ τὸ Κόττη, Ἑλλ. τὸ σημαῖνον, κεφαλὴν (Ἄτακτ. IV, σελ. 254) ἐφθάρη.

Ἡ Μήκων εἰς τὴν Παφλαγονίαν μάλιστα γεωργεῖται, ὅπου σκευάζεται καὶ τὸ Ὀπιον (*Orium*). Ἴδε Βελώνιον (Observat. III, 15, 404). Οἱ Τοῦρκοι ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας λαβόντες τὸ ὀνομάζουσι Ἄφιόν. Τοῦτο τινὲς ἐπαράβαλαν (ὡς ἄλλοι τὴν Οἰνοπίαν) μετὰ τὸ Νηπενθὲς τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσσ. δ', 221),

Νηπενθές τ' ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἀπάντων.

Ὅθεν καὶ ὁ Ἡσύχιος : « Μήκων, πόα τις ΛΗΘΗΝ ἐμποιοῦ-
» σα, κ. τ. λ. ».

ὍΠΙΣΘΑΓΚΩΝΑ, ἐπίρρ. Δ.

ὍΠΙΣΘΟΧΩΡῶ (se retirer).

ὍΠΟΣ ΚΑΛΠΑΪΣΟΥ, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Γλ. « Χυλός
» ἐστὶ Καλπάσου Βοτάνης ». Ὁ Διοσκορίδης (Ἄλεξιφ. XIII)
τὸν ὀνομάζει « Ὅπὸν τῆς Καρπάσου » διὰ τοῦ ρ̄, ὃ δὲ Γαλη-
νὸς διὰ τοῦ λ̄ καὶ συνθ. « Ὅποκάλπασον » καὶ οἱ δύο τὸ κατ-
αριθμοῦν μεταξὺ τῶν δηλητηρίων φαρμάκων. Φυτὸν ἄγνωστον
κατὰ τὸν Σπρέγγελον (Histor. r. Herb. tom. I, pag.
208-209). Ὁ Πλίνιος (XXXII, 5, § 20) οὐδετ. διὰ τοῦ
ϛ̄, Καρπάβιον, succus Carpathii.

ὍΠΤΑΝΑΡΙΟΣ, Δ. (rôtisseur).

ὍΠΤΗΡΕΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ Γαλλιστὶ Espions. Σήμερον
τοὺς ὀνομάζομεν Κατασκόπους, κοιν. ὡς τοὺς ὀνόμαζαν καὶ
οἱ παλαιοί, Ἑλλ.

ὍΠΩΡΑΡΙΟΝ, Δ. ἐξηγῶν Pomarium, Ῥωμ. πελιβόλιον
δένδρων καρποφόρων (verger).

ὍΠΩΡΙΚΟΝ, Δ. Πωρικόν, Σ. (fruit d'arbre),
Ἀκρόδρυον, Ἑλλ. Λέγει ὁ Ἐτυμολόγος (σελ. 288) « Ἀκρό-
» δρυα, οὐ μόνον βαλάνους, ἀλλὰ παντὸς φυτοῦ καρπὸν
» ἐδώδιμον ».

ὍΡΒΟΣ, Δ. συγκομμένον ἀπὸ τὸ Ὄροδος, Ἑλλ. εἶδος
ὄσπριου, Ervum Ervilia (ers) τῶν φυτολόγων, φυτευό-
μενον, ὡς παλαιά, καὶ σήμερον, εἰς τροφήν βωδίων (Ἴδε Διο-
σκορίδ. II, 131). Ὀνομάζεται ἔτι χυδ. καὶ Ῥόβι, ἀπὸ τὸ
ὑποκορ. Ὄρόβιον.

ΟΡΙΣΜΟΣ. Εἰς τὰ προγραμμαμένα (Ἄτακτ. IV, σελ. 371) Ὑπηρετής, προστασόμενος ἀπὸ δεσπότην, ἢ καὶ νεώτερος ἀπὸ πρεσβύτερον, νὰ πράξῃ τι, ἀποκρίνεται, Ὀρισμός σας! ἔλλειπτ. (ἀντὶ τοῦ, Ὁ ὀρισμός σου θέλει πληρωθῆν). Καθ' ὁμοίαν ἔλλειψιν ἐμεταχειρίζοντο τὴν ἀντωνυμίαν Ταῦτα οἱ παλαιοὶ (ἀντὶ τοῦ Ταῦτα γενήσεται), ὡς εἰς τὸν Ἀριστοφάνην (Εἰρήν. 270) εἰς τὸν προστασσόντα,

Οὔκουν ἕτερον δῆτ' ἐκ Λακεδαιμόνος μέτει
 Δύσας τι; —————,

ἀποκρίνεται ὁ προστασόμενος,

————— Ταῦτ', ὡς δεσπότη'. —————

***ΟΡΚΟΠΑΤΩ**, ἀθετῶ, παραβιάζω, πατῶ τοὺς ὄρκους (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 403). Λέξ. σύνθ. (Δ. λέξ. Σταυροπάτης) χρήσιμος νὰ φυλαχθῆ. Ἐκ τούτου ἔχεις νὰ πλάσσης καὶ ὄν. ἐπίθ. *Ὀρκοπάτης, ὁ Ἐπίορκος (perjurer), ὁ ἀπὸ τοὺς παλαιοὺς ὀνομασθεῖς Ὀρκαπάτης, Ἑλλ. κατὰ διάφορον σύνθ. ἀπὸ τὸ Ὀρκος καὶ τὸ Ἀπατῶ.

ΟΡΚΟΣΕΛΙΝΟΝ, Δ. « Ὀρκοσέλινον, τὸ πετροσέλινον » (persil).

ΟΡΜΙΔΙ, Δ. μὲ σφαλμένην ἐξήγησιν *Armarium*, Ῥωμ. (*Armoire*). Μ' ὄλον ὅτι ἡ φερόμενη μαρτυρία « Εἰς τὸ » ὀρμίδι, σιμὰ εἰς τὸ ἀγκίστρι » τὸ ἐξηγεῖ ἀρκετά. Ὀρμίδι (τὸ χυδαιέστερα λεγόμενον Ἀρμίδι) εἶναι Ὀρμίδιον, ὑποκορ. ἐργαλεῖον ὀψαρευτικόν (*ligne*), Ὀρμιὰ, Ἑλλ. Λίνον, Ἑλλ. Ὁ Ἠσύχιος φέρει: « Ὀρμιὰ, σχοινίον λεπτὸν » καὶ « Ὀρμιευτής, » ἀλιεύς » καὶ « Λίνον... τὸ ἀλιευτικόν, καὶ τὴν ὀρμιάν κ. τ. λ. ». Τὸ Ὀρμιευτής, ῥηματικὸν τοῦ Ὀρμιεύω, Ἑλλ. τοῦ κοιν. Καλαμιθεύω (Ἄτακτ. IV, σελ. 209).

ὈΡΜΙΟΝ, « Εἶδος πρασίου » Δ. (espèce de marrube), Ἄτακτ. IV, σελ. 627.

ὈΡΝΕΟΣΟΦΙΟΝ (Fauconnerie.) Z. Ιερακάρης.

ὈΡΟΒΟΣ, Δ. τὸ μαργαριτάριον (perle) Μάργαρον, καὶ Μαργαρίτης, Ἑλλ. Ὀροβον τὸν ὠνόμαζαν εἰς τοῦ Εὐσταθίου τοὺς χρόνους (Δ. σελ. 1724, λέξ. Χαλαζα) διὰ τὴν ὁμοιότητα ἴσως πρὸς τὰ κοκκία τοῦ Ὀρόβου. Z. Ὀρβός.

ὈΡΟΦΑΣΟΥΛΟΝ, Δ. Πέμπει τὸν ἀναγνώστην εἰς τὴν λέξ. Φάσκυλον (σελ. 1668), κ' ἐκεῖ τὸ ἐξηγεῖ Phasiolum montanum, Ρωμ. (haricot de montagne).

ὈΣΙΟΣ, Δ. ἐπίθ. τῶν Καλογήρων, ὡς τὸ ὈΣΙΑ, Δ. τῶν Καλογραιῶν, Εὐσεβῆς, Θεοσεβῆς, Ἑλλ. (pieux, religieux).

ὈΣΚΑΡΙΟΣ, Δ. μὲ ἐξήγ. Πύρριχος, Ἑλλ. (roux, rousseau). Οὕτως ἐξηγεῖ ὁ σχολιαστὴς τὸ « Ταῦρος πύρριχος » τοῦ Θεοκρίτου (IV, 20).

ὈΣΤΡΑΚΑΡΙΟΣ, Δ. ὁ συνηθέστερον Κεραμιδάς, Σ. (tuilier).

ὈΣΤΡΑΚΟΔΕΡΜΑ. Z. Μαλάκια.

ὈΣΤΡΥΑ. Ἐσώθη τὸ παλαιὸν ὄνομα τοῦτο Ὀστρύαν καὶ Ὀστρυν τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φυτ. ἱστορ. III, 10 § 3). Ὁ Βελώνιος (*Obsevat.* I, 42, pag. 88) τὸ ἐρμηνεύει Γαλλιστί Hêtre. Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ *Ostrya vulgaris* (ἴσ. charme). Ὁ δὲ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. xxxiii) τὴν ὀνομάζει *Carpinus Betulus* (charme commun). Ἴδ. τὸν Πίνακα τοῦ Θεοφράστου ἐκδ. Schneider, λέξ. Ὀστρυς.

ὈΣΤΡΥΑ, Δ. γένος δένδρου, ὡς τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος, Ὀστρύα, Ἑλλ. *Ostrya vulgaris* (charme) τῶν

φυτολόγων. Ὁ Σπρέγγελος ὁμως καὶ ὁ Ἄγγλος μεταφραστὴς τοῦ Θεοφράστου τὴν τάσσουν εἰς τὸν *Carpinus betulus*, ὅστις εἶναι ἡ Ζυγία, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου.

ΟΥΒΑ, οὐσ. πληθ. Δ. μαρτυρίαν φερομένην ἄλλοῦ (λέξ. Παξαμάτιον) « Ξυλοκέρατα οὐβά (γρ. οὔβα), βατζίνια, μα- » στίχην, ἀλόην, παξαμάτια ». Σόρμπα, Ξηλ. Σ. ἀπὸ τὸ Ἰταλ. Sorbo. Εἰς τὸν Θεόφραστον τὸ δένδρον ὀνομάζεται Ὅα, Ὄη, καὶ Οἷη (*sorbier*), ὁ δὲ καρπὸς, Οὔον (*sorbe*). Ὁ Τίμαιος τὸ ἐξηγεῖ « Ὅα, ἀκροδρύων εἶδος, » μῆλοις μικροῖς ἐμπερές ». Ὁ δὲ Γαληνὸς « Ὅα, τὰ πρὸς » τῶν πολλῶν Οὔα καλούμενα ». Οὔα τὰ ὠνόμαζαν καὶ οἱ Γραικορωμαῖοι, καθ' ὅλον τὸν μεσαιῶνα τὸ ὁποῖον δὲν ἐνόησεν ὁ Δ. (Ζ. Οὔον). Ἀλλὰ καὶ τὸ ἰδικόν μας Οὔβα (μὲ τὸ δί- γαμμα) δὲν εἶναι κακόν· μᾶς ἐλευθερώνει καὶ ἀπὸ ξένην λέξιν τὸ Σόρμπα.

ΟΥΖΟΣ, Δ. ἀπὸ Γλ. ἰατρικὸν « Οὔζος ἢ προυνέα » (*prunier*).

ΟΥΨΟΝ, Δ. κακῶς ἐξηγῶν Ψνα (σαφυλή)· ἔπρεπε νὰ τὸ μεταφράσῃ *Sorbus* (*Sorbe*). Ζ. Οὔβα.

ΟΥΡΑΝΟΣ, ἀρσ. καὶ ΟΥΡΑΝΙΑ, Ξηλ. Δ. μεταφορ. ὁ ἐπιβαλμένος εἰς τὸν βασιλικὸν θρόνον πολυτελὴς πέτασος (*dais, ciel*).

ΟΥΡΙΑΣΜΟΣ, Δ. μὲ μαρτυρίαν ἀπὸ ποιητῆν :

Καὶ ἄρχησαν τὸ κλάψιμον μὲ οὐριασμοὺς μεγάλους.

Ἀπὸ τὸ Ὠρυσμὸς, Ὠρύωμα, καὶ Ὠρυθμὸς Ἑλλ. (*hurlement*) ῥηματικὸν τοῦ ἀχρήστου Ὠρυάξομαι, Ὠρύομαι καὶ Ὠρυῶμαι, Ἑλλ. (*hurler, rugir*) ὡς εἶπε καὶ ὁ Δαυὶδ, « Ὠρυόμην ἀπὸ σναγμοῦ τῆς καρδίας μου » (ψαλμ. λζ', 9).

ΟΥΣΙΑ, ποιότης γευσή. Ἰδ. Φώτιον λέξ. Μυλῶν.

ΟΥΣΙΑΚΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Patrimonialis (patrimonial).

ΟΥΣΙΑΣ ΔΙΑΙΡΕΤΕΑΣ, Δ. με ἐξήγησιν ἀπὸ Νομικῆ Γλ. : « Familiae hircircundæ (γρ. Herciscundæ) » (Action pour le partage d'une succession), ἤγουν Ἀγωγή ἢ δίκη περὶ διαιρέσεως κλήρου. Ἄν ἐπιθυμῆς νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαϊσμούς, λέγε καὶ μονολεξεί Διαιρέσιμος, ἔλλειπτ.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ. Ζ. Ἐπίθετα.

ΟΥΣΙΔΙΟΝ, Δ. Peculium, Ρωμ. λέξ. νομ. Τὰ νομικὰ Γλ. « Πεκούλιον, ὡσανεὶ μικρὸν οὐσίδιον » (pecule), Ὀφθαλμικόν, Δ. ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Ἄνθος ἀργύρου, ὅπερ οἱ » χρυσοχόοι καλοῦσιν Ὀφθαλμικόν ».

ΟΦΙΟΣΤΑΦΥΛΟΝ, Δ.

ΟΦΦΙΚΙΟΝ, Δ. ἀπὸ τὸ Officium, Ρωμ. (office). Δημόσιον τί ὑπούργημα, ἢ ἀξίωμα. Ἡ λέξις ἐπρασκολλήθη εἰς τὴν γλῶσσάν μας, ὡς καὶ εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς λοιπὰς τῶν ἀλλογενῶν γλώσσας, τόσον ἀδιασπάσως, ὥστε χρεωσοῦμεν νὰ γνωρίζωμεν καὶ τὴν ἀκριβῆ σημασίαν αὐτῆς. Τὰ βασιλικὰ Γλ. φέρουν : « Ὀφφίκιον, λειτουργία, τάξις, ἐξουσία [θέλημα, ἐπίκρισις, σωματίον] ». Ἀπὸ τὰς πολλὰς τοῦ Officium ἐτυμολογίας ἡ πιθανωτέρα εἶναι ὅτι ἔπαθε συκοπήν ἀπὸ τὸ Orificium, σημαῖνον Ἔργου ποίησις τεχνητοῦ, πολιτικοῦ ἢ ἠθικοῦ. Ἀπὸ τὸ τεχνητὸν ἐγεννήθη εἰς τοὺς Ρωμαίους ἢ Officina, Ἐργαστήριον, Ἑλλ. καὶ κοιν. (Atelier, boutique, fabrique). Διὰ τὸ ἠθικὸν ἡμεῖς μεταχειριζόμεθα τὸ Χρέος, κοιν. τὸ Καθῆκον, Ἑλλ. (devoir), ὅθεν καὶ τὸ Περὶ τῶν καθηκόντων ἀξιόλογον τοῦ Κικέρωνος σύγγραμμα ἐπιγράφεται, De officiis. Διὰ μόνου τὸ πολιτικόν, ἔγινε τρόπον τινὰ ἀναγκαῖα ἢ χρῆσις τοῦ Ὀφφίκιον,

ὄθεν ὀνομάζομεν καὶ Ὀφφικιάλους (Ὀφφικιαλίους καὶ Ὀφφικιαλίδας, Δ.) τοὺς ἐνεργοῦντας τι ἀξίωμα ἢ ἐπάγγελμα δημόσιον καὶ ἐξαιρέτως στρατιωτικὸν (Officiers).

Ἀπὸ τὴν σημασίαν καὶ ἐτυμολογίαν τοῦ Officium λειτουργία, ἔργου ποίησις, συμπεραίνεται, ὅτι ὅσοι φέρουν ὄνομα ψιλὸν Ὀφφικίου χωρὶς ἔργον, τὸ φέρουν διὰ κενοδοξίαν, ὅποιοι εἶναι πολλοὶ Πρίγκιπες, Δούκες, Κόμητες, Βαρόνοι, Καβαλλιέροι καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι νομάδες ὀφφικιάλοι καὶ πολιτικοὶ καὶ ἐκκλησιαστικοί. Ἐὰν δὲ, διὰ τὸ ψιλὸν ὄνομα καὶ ἀμεριμνομέριμον ἐπάγγελμα, λαμβάνωσι καὶ σύνταξιν ἀργυρικὴν ἀπὸ τὸ δημόσιον, εἶναι καθαροὶ λησαὶ τῶν δημοσίων, εὐεργετούμενοι ἀργοὶ μὲ τῶν ἐργαζομένων πολιτῶν τοὺς ἰδρῶτας, ἀπὸ πρωτολησῆν ἄλλον, ὀνομαζόμενον βασιλέα, ἢ ἄλλο τι δεσποτικὸν ὄνομα.

ὌΧΕΝΔΡΑ, Ὄχεντρα, Ἐχεντρα, Σ. Ἐχενδρα, Δ. Ἐχίς ἢ Ἐχιδνα, Ἑλλ. (vipère). Κατὰ τινὰς ὁμοῦ διαφέρει ὁ Ἐχίς ἀπὸ τὴν Ἐχιδναν (Ἰδ. Αἰλιαν. Περί ζ. ιδιότητ. X, 9). Τὸ Ὄχενδρα ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὸ Ἐχιδνα κατὰ τροπὴν τοῦ ῑ εἰς τὸ ο (ὡς Ὄχθρὸς ὁ Ἐχθρὸς) καὶ τοῦ ῑ εἰς τὸ ρ.

ὌΧΘΑ, Δ. Ὄχθη, Ὄχθα καὶ Ὄχθος, Ἑλλ. Χεῖλος ποταμοῦ, Ἑλλ. (rive). Ὁ Ἡσύχιος « Ὄχθα, χεῖλος ποταμοῦ » καὶ « Ὄχθη, χεῖλος ποταμοῦ » καὶ « Ὄχθος... κυρίως δὲ ποταμῶν ἄκρα, κ. τ. λ. ». Οἱ δὲ τὰς ὄχθας κατοικοῦντες, Παραποτάμιοι, Ἑλλ. (riverains).

ὌΧΛΑΒΟΗ καὶ ὌΧΛΑΓΩΓΗ. Ζ. Ἀχλαβοή.

ὌΧΡΑ, Δ. Ὄχρα, Σ. Ὄχρα, Ἑλλ. (Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 365).

ὌΨΑΡΕΪΩ, Ψαρεύω, Σ. (pêcher) Ἀλιεύω καὶ Ἀσπαλιεύω, Ἑλλ. (Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 377).

ὌΨΑΡΙΟΝ, Δ. Ψάρι, Σ. (poisson). (Ἰδ. Ἄτακτ. I, σελ. 96 καὶ 198). Ὁ Δ. φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Νικόλαον, πατρι-

ἀρχὴν τῆς Κωνσταντινουπόλεως παραγγέλλοντα εἰς Ἀναστάσιον, ἡγούμενον τῆς μονῆς τοῦ Σινᾶ περὶ νηστείας, δὲν ἐξεύρω ποίας,

Ὀψάριον καὶ ἔλαιον κατάλυε καὶ μόνον·

καὶ ἀπὸ τὸ τυπικὸν τοῦ Σάββα καὶ τὸ Τριώδιον : « Δεῖ εἰδέναι, » ὅτι δις παρελάβομεν ἐσθίειν ὀψάριον, τῇ ἑορτῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ καὶ τῆς Βαϊοφόρου », ὡς καὶ σήμερον συνειθίζεται ἢ κατάλυσις τοῦ ὀψαρίου τὰς δύο μόνας ταύτας ἡμέρας τῆς τεσσαρακοστῆς. Τὰς δὲ λοιπὰς, εἶναι ἀπηγορευμένα τὰ ὀψάρια, ἡγουν ὅσα θαλάσσια ζῶα ἔχουν λεπίδας, καὶ ἀπὸ τὰ λιμναῖα τὰ ἀλεπίδωτα ἐγγέλυα. Τὰ λοιπὰ, οἷον Ἄστακοί, Καρίδες, Παγούρια, Καλαμάρια, Σηπίαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, τρώγονται κατακόρωσ ὅλην τὴν τεσσαρακοστήν, διότι δὲν εἶναι ὀψάρια!!!

Φέρει ὁ Δ. καὶ σύνθετα τὰ ἐξῆς :

Ψαράγγιο, Δ. μὲ συνών. ΨΑΡΟΛΙΜΝΗ, καὶ ἐξήγησιν : « Piscarium, vivarium, Ἰχθυοτροφεῖον, Ἑλλ. » (vivier). Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 374. Ἡ σύνθεσις εἶναι ἀπὸ Ὀψαρίων ἀγγεῖον.

Ψαρόκολλα, Δ. Σ. Ἰχθυοκόλλα, Ἑλλ. (colle de poisson). Ἡ ὀψαροκόλλα σύρεται ἐξαιρέτως πολλὴ ἀπὸ τὸ ὀνομαζόμενον Ὄξύρρυγχος, Ἑλλ. (esturgeon) ὀψάριον (Ἄτακτ. IV, σελ. 501)· ὅθεν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὠνόμαζαν ὄχι μόνον τὴν κόλλαν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν Ὄξύρρυγχον Ichthyocolle, Σηλ. καὶ ἐξ ἐκείνων οἱ νέοι ἰχθυολόγοι Ichthyocolle, ἡγουν Ἰχθὺν κολλώδη, ὡς τὸ ἐξηγεῖ ὁ Πλίνιος (XXXII, 7, § 24) : « Ichthyocolle appellatur piscis, cui glutinosum » est corium : idemque nomen glutino ejus ». Ἀμφιβάλλει ἂν ἡ κόλλα σύρεται ἀπὸ τὸ δέρμα ἢ ἀπὸ τὴν κοιλίαν τοῦ ὀψαρίου : quidam ex ventre, non e corio

fieri dicunt Ichthyollam, ἀποβλέπων ἴσως εἰς τὸν Διοσκορίδην (III, 102), ὅστις λέγει « Ἡ δὲ ἰχθυόκολλα » κοιλία ἐστὶν ἰχθύος κητώου. Διαφέρει δὲ ἢ ἐν Πόντῳ κ. » τ. λ. » ὡς μαρτυροῦν καὶ αἱ νέαι γνώσεις, ὅτι ἀπὸ τοῦ ὀψαρίου τῆς κοιλίας ἢ Κύστεως νηκτικῆς (vessie natatoire) τὸν ἔσω χιτῶνα, σύρεται ἢ καλῆ Κόλλα. Παρὰ τὰς ἄλλας ἰατρικὰς χρήσεις τῆς Ἰχθυοκόλλας, ὁ Διοσκορίδης προσθέτει : « Ὄφελει δὲ... καὶ εἰς τετάνωθρα τῶν προσώπων ». Τοῦτο σημαίνει ὅτι τὰ Ἑλληνικὰ γράϊδια, παλαιὰ ἄλειψαν καὶ τὸ πρόσωπον μὲ τὴν Ἰχθυόκολλαν, διὰ νὰ ἐξαλείψωσι τὰς ρυτίδας (rides). Ὁ Πλίνιος (VII, 56, § 56) ἱστορεῖ ὅτι εὐρέτης τῆς χρήσεως τῆς Ἰχθυοκόλλας ἐχρημάτισεν ὁ Δαίδαλος, ὡς καὶ τοῦ πριονίου, τρυπανίου, καὶ ἄλλων τεκτονικῶν ἐργαλείων. Ἄς πιστεύσῃ τὸν Πλίνιον ὅστις θέλει.

Ψαρόγαρον, Δ. μὲ ἐξήγησιν « Halec, Μαινίς » Ἑλλ. Ὁ Γάρος ἢ τὸ Γάρον ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 77 καὶ 110), ὡς καὶ ἡ Μαινίς (σελ. 310), ἐκ τῆς ὁποίας, καθὼς καὶ ἀπ' ἄλλα μικρὰ ὀψάρια, ἐσκευάζετο τὸ Γάρον. Ἐδῶ τὸ ὀνομάζει Ὁψαρόγαρον, πιθανὸν ὅτι εἰς διάκρισιν τοῦ Ὄξύγαρον, οὕτως ὀνομαζομένου, ὅταν τὸ Γάρον ἐτρώγετο μὲ ὀξειδίον, ὡς καὶ σήμερον τὸ Χαβιάριον τρώγεται καὶ μόνον, καὶ ἀναλυόμενον εἰς ὀξέλαιον· καὶ τοῦτο σημαίνει ἴσως τὸ ΓΑΡΕΛΛΙΟΝ, ὡς τὸ ἐδιώρθωσεν ὁ Δ. (τὸ ὁποῖον κακῶς ἐνόμισα ὅτι ἐδιώρθωσα πρῶτος ἐγώ). Διορθῶν δὲ ἐδῶ ἄλλην εἰς τὸν Ἡσύχιον, ὅπου ἐγράφετο κακῶς « ΓΑΡΕΛΟΝ, γάρος καὶ ἔλαιον » γλῶσσαν τοῦ αὐτοῦ Ἡσυχίου, « ἸΧΑΛΗ, ἢ ΠΑΡΥΟΣ. ἐσκευασμένος ἰχθύς » κ. τ. λ. » γράφων ἸΧΘΥΑΛΜΗ, ΓΑΡΟΣ (Ἴδε τὰς εἰς τὸν Ξενοκράτ. σημειώσ. σελ. 183-184), ὡς ἔλεγον Ὄξάλμη καὶ Σκοροδάλμη. Ἡ Ἰχθυάλμη λοιπὸν εἶναι τὸ Ὁψαρό-

γαρον τῆς κεινῆς γλώσσης. Ἐλεγαν ἔτι καὶ Ὑδρογάρον, Ἑλλ. τὸ μὲ νερὸν ἀναλυόμενον Γάρον.

Π.

ΠΑΒΑΤΖΙΟΝ. Ζ. Σκουτάριον.

ΠΑΓΆΔΙ, Δ. ΠΗΓΆΔΙ, Δ. Σ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 424). Ἐδῶ φέρει ὁ Δ. παροιμίαν ἀπὸ τὸν Χίον Ἀλλάτιον « Μήπως » ἔπιες ἀπὸ τὸ Παγάδι τῆς Βενίας; » λεγομένην πρὸς τοὺς τρελοὺς· ὡς νὰ ἦτο τι πηγαδίου νερὸν φύσιν ἔχον νὰ τρελαίη τοὺς πίνοντας. Ἐνθυμοῦμαι καλὰ ὅτι ὁ Βένιας ἀρσ. λέγεται εἰς τὴν Χίον ὁ τρελὸς (fou). Ἀλλὰ δὲν ἀνεκάλυψα ἀκόμη τὴν ἔτυμολογίαν τῆς λέξεως, οὐδ' ἐξεύρω τί εἶναι τὸ Πηγάδιον τῆς Βενίας. Τὸ σημειῶνω μόνον ὡς ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἀλλοῦ (Ἄτακτ. III, σελ. 48) μνημονευθεῖσαν πηγὴν μωροποιὸν τῆς Χίου.

ΠΑΓΑΝΕΨΩ. Ζ. Παγανός.

ΠΑΓΑΝΟΣ, Δ. (lièvre) ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Πτώξ, καὶ Παγανός, καὶ Παταγός » καὶ ΠΑΓΑΝΕΨΩ, Δ. τὸ κυνηγῶ λαγοὺς ἢ πέρδικας.

ΠΑΓΚΟΣ, Δ. Μπάγκος, Σ. Τράπεζα, Ἑλλ. (banque) καὶ * Παγκιέρης, Τραπεζίτης, Ἑλλ. (banquier). Τὸ δὲ Faire la banque τῶν Γάλλων, Τραπεζιτεύω, Ἑλλ. — 2) Πάγκος (banc) μακρὰ καθήκλα χωροῦσα πλειοτέρους ἑνός.

ΠΑΖΙΑ ἢ ΠΑΖΑ, πληθ. Παζί, Σ. καὶ Σεῦκλον, Σ. Δ. (διὰ τοῦ κ̄) εἶναι τῶν παλαιῶν τὸ Σεῦτλον ἢ Τεῦτλον, Ἑλλ. (bettere , poirée), καὶ Σευκλόγουλα, Δ. ἢ Σευκλογούλια (Ἄτακτ. I, σελ. 191), τὰς χρησίμους εἰς βρώσιν ρίζας των (betteraves) καὶ Κοκκινόγουλα, Σ. ἐὰν ἦναι τοῦ γένους τῶν ἐρυθρῶν. Ἡ λέξις μὲ φαίνεται Τουρκικῆ.

ΠΑΙΔΑΡΙΟΓΕΡΩΝ, Δ. Παιδαριογέροντα ἐπώνομασαν τινὰ Μοναχόν, ὡς ἐκ παιδὸς δεῖξαντα φρόνησιν γέροντος.
* Παιδαριογέροντα, ὀνομάζομεν ἐξεναντίας σήμερον τὸν μωρὸν γέροντα (*vieux radoteur*).

ΠΑΙΔΙΟΓΡΑΦΙΑ ἢ **ΠΑΙΔΟΓΡΑΦΙΑ**, Δ. λέξι. νομ. ἡ καταγραφὴ τῶν νεογεννητῶν εἰς τὸ δημόσιον βιβλίον τὸ λεγόμενον Ληξιαρχικὸν γραμματεῖον, Ἑλλ. (*registre des naissances*).

ΠΑΚΤΕΨΩ καὶ **ΠΑΚΤΩΝΩ**, Δ.

ΠΑΛΑΜΟΣΚΟΠΟΙ, Δ. συνών. τοῦ Χειροσκόποι (*chiromanciens*) λαοπλάνοι ἐπαγγελλόμενοι νὰ προβλέπωσι τὴν μέλλουσαν τινὸς τύχην ἀπὸ τὴν κατάσκεψιν τῶν χειρῶν του.

ΠΑΛΙΝΩΔΙΑ, Σ. (*Palinodie*).

ΠΑΛΟΥΚΩΝΩ. Ὁ Δ. τὸ ἐρμηνεύει καὶ Ἑλληνιστὶ Παταλεύειν. Ἀλλὰ τὸ Παταλεύω δὲν σημαίνει τὴν συνήθη εἰς τοὺς Ἀσιανοὺς τυράννους Βάσανον τοῦ παλουκώματος (*empalement*), ἀν καὶ ἡ λέξις Παλούκωμα παράγεται ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Raxillus* (Πάσσαλος). Οἱ Ἕλληνες ἠρμήνευαν τὴν βάσανον τούτην διὰ τοῦ Σκολοπίζω καὶ Ἀνασκολοπίζω, ὡς λέγει ὁ Ἡσύχιος : « Σκόλοψιν... τὸ γὰρ » παλαιὸν τοὺς κακουργοῦντας ἀνεσκολόπιζον, ὀξύνοντες » ξύλον διὰ τῆς ῥάχεως καὶ τοῦ νώτου, καθάπερ τοὺς ὀπτωμένους ἰχθῦς ἐπὶ ὀβελίσκων ». Ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 101, pag. 350*) ἐξηγεῖ τὸν τρόπον τοῦτον τῆς παλουκώσεως λέγων, ὅτι τὸ ὀξὺ τοῦτο ξύλον (*pieu*) ἐμβάλλεται εἰς τὸν πάτον τοῦ καταδίκου, ἔπειτα κτυπᾶται μὲ σφυρίον, ἕως νὰ ἀναφανῇ εἰς τόπον τινὰ πλησίον τῆς κεφαλῆς* καὶ φέρει παράδειγμα τὸ παλαιὰ πρᾶσσόμενον εἰς τοὺς Σκύθας καὶ ἰσορούμενον ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον (*IV, 72*).

ΠΑΜΠΙΟΝΗΡΟΣ. Ζ. Παμφρόνιμος.

* ΠΑΜΦΡΟΝΙΜΟΣ, ὁ κατὰ πάντα φρόνιμος. Λέξις καλὴ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν (εἰς τὴν ὁποίαν σώζεται καὶ ὁ Παμπόνηρος), ἂν καὶ αὐτοὶ οἱ φρόνιμοι (πόσον πλέον οἱ Παμφρόνιμοι) εἶναι σπανιώτατοι. Οἱ πρὸ ἡμῶν τὴν ἐμεταχειρίζοντο οἶον ὁ ἀπὸ τὸν Δ. (λέξ. Ντούζης) φερόμενος εἰς μαρτυρίαν βάρβαρος ποιητῆς,

Ἐνταῦθα ὁ Πανφρόνημος (γρ. Παμφρόνιμος) Ντούζης τῆς Βενετίας.

Ὁ Ντούζης (Doge).

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΣ, τιμητικὸς τίτλος τοῦ Πατριάρχου τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ Πατριάρχης ἴδαμεν (Συνέκδ. Ἱερατικ. σελ. λβ') ὅτι ἐπέρασεν ἀπὸ τοὺς αἰρετικούς εἰς τοὺς ὀρθοδόξους χριστιανούς. Χειρότερον ἀκόμη τὸ Παναγιώτατος, ἐπειδὴ τὰ γενέθλιά του εἶναι καὶ ἐθνικά. Οἱ ἱερεῖς τῶν εἰδώλων ἐτιμῶντο κάποτε μὲ τοιοῦτον ἐπίθετον (καὶ τοῦτο ὄχι εἰς ὑπερθετικὸν βαθμὸν), ὡς φαίνεται ἀπὸ ἐπιγραφὴν Ἀττικὴν τῆς τρίτης ἀπὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος (Ἴδε τὴν νέαν ἔκδοσιν τῆς Βυζαντίδος, Μέρ. I, σελ. XVII) ἣτις τιμᾷ τὸν ἰσορικὸν καὶ ἄρχοντα Δέξιππον, ὡς « Πανηγυριαρχήσαντα καὶ ἀγο- » νοθετήσαντα τῶν μεγάλων Παναθηναίων οἴκοθεν, **ΙΕΡΕΑ** » ΠΑΝΑΓῆ καὶ συγγραφέα ».

ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ. Ζ. Διατυπώματα.

ΠΑΝΔΟΥΨΑ. Ζ. Μονοχόρδιον.

ΠΑΝΝΥΧΙΣ. Ζ. Νυκτεγερσία.

ΠΑΠΑΒΑΡΙΣ. Ζ. Ποτηροκλάσρια.

ΠΑΠΑΡΟΥΝΙ. Ζ. Ποτηροκλάσρια.

ΠΑΠΑΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

* ΠΑΠΟΥΛΑ (scorie des métaux). Οὕτως ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς μεταλλουργοὺς ἡ αἰθάλη (suie) ἢ ἀναβαίνουσα

ἀπὸ τὴν καῦσιν τῶν μετάλλων, κατὰ τὸν Βελώνιον (I, 50, pag. 101), Σποδός, ἤ Σπόδιον, οὐδ. Ἑλλ. Τὸ Πάπουλα ἐξεφύλησεν ἀπὸ τὸ Παιπάλη, Ἑλλ. συνών. τοῦ Σποδός. Σποδὸν ἢ Σπόδιον ὠνόμαζαν ἰδίως τὴν αἰθάλην τοῦ χαλκοῦ (Διοσκοριδ. V, 85), τὴν δὲ τοῦ σιδήρου, μολύβου καὶ ἀργύρου Σκωρίαν (ὁ αὐτ. V, 94, 97, καὶ 101).

ΠΑΡΑ, πρόθ. Ζ. Παραμικρός.

ΠΑΡΑΒΟΥΝΙΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Βουνόπλαγον (Ἄτακτ. IV, σελ. 60).

* ΠΑΡΑΔΡΟΜΑ, ἐπίρρ. συνών. τοῦ Παράσρατα (Ἄτακτ. IV, σελ. 390).

* ΠΑΡΑΚΑΤΙΝΟΣ. Ἀπὸ τὸ ἐπίρρημα Παρακάτω, Σ. Δ. (plus bas) ἐσχημάτισεν ἡ γλῶσσα, ἀτόπισον ἀκόμη εἰς τὰ κοινὰ μας λεξικά, ἐπίθ. τὸ Παρακατινός, ὡς οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τὸ Οὐδαμοῦ, τὸ Οὐδαμινός, σημαίνουσα κυρίως τὸν κατωτέρω ἄλλου ὑψηλοτέρου, πράγματος ἢ προσώπου, τοπισμένον (inférieur).—2) Παρακατινός (subalterne), ὁ ὑποταγμένος εἰς ἄλλον ἀνώτερον κατὰ τὸ ἐπάγγελμα ἢ τὸ ἀξίωμα. —3) Παρακατινός ἐμπορεῖ ἀκόμη νὰ ὀνομασθῇ καὶ ὁ πενέστερος πρὸς τὸν πλουσιώτερον, ὁ ἀδοξότερος πρὸς τὸν ἐνδοξότερον, καὶ ἀπλῶς ὁ ὀλιγώτερα τῆς τύχης ἀγαθὰ ἔχων πρὸς τὸν πλειότερα ἀπολαύοντα. —4) Ἄλλ' εἰς τοῦτον τὸν Παρακατινὸν ἐπροσκόλλησαν οἱ ἐχθροὶ τῆς ἰσότητος καὶ τετάρτην σημασίαν, συνών. τοῦ παλαιοῦ Οὐδαμινός (homme de rien, vil, abject). Οὕτως ὀνομάζει μὲ τόλμην ἀναίσχυντον ὁ πλούσιος, ἢ ὁ ἀγενέστατα τιτλοφορούμενος εὐγενῆς Παρακατινὸς πολλοὺς, τιμιωτέρας τοῦ ἀνδρας, αἱ ὁποῖοι δὲν εὐγενίσθησαν, μὴ θέλοντες νὰ βλαψῶσι τὴν ἰσότητα, οὐδ' ἠγάπησαν πολὺ τὸν πλοῦτον ἐνθυμούμενοι τὸ

Οὐδεὶς ἐπλούτησε ταχέως δίκαιος ὢν.

ΠΑΡΑΚΑΤΩ. Ζ. Παρακατινός.

ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, Δ. λέξ. νομ. (libération ou Affranchissement précaire).

ΠΑΡΑΜΕΓΑΛΟΣ. Ζ. Παραμικρός.

ΠΑΡΆΜΕΡΟΣ. Ζ. Απόμερος.

ΠΑΡΑΜΙΚΡΟΣ, Δ. (trop petit). Η. Παρά πρόθεσις αὐξάνει ἢ ἐλαττώνει τὴν ποιότητα (Ἄτακτ. IV, σελ. 393)

ΠΑΡΑΣΥΡΩ.

ΠΑΡΑΤΗΡΙΟΝ, Δ. Δὲν ἐκατάλαβεν, ὅτι σημαίνει Οἰωνός, Ἑλλ. (augure).

ΠΑΡΑΤΡΆΠΕΖΟΝ, Δ. credencia ὁ παρακμάζων Ῥωμ. καὶ crédence οἱ Γάλλοι, εἰς τὴν αὐτὴν ἐκκλησιαστικὴν σημασίαν τοῦ Μικρὰ τράπεζα, ὅπου ἐβάλλοντο τὰ χρειώδη εἰς τὴν λειτουργίαν σκεύη, θεμένη πλάγια τῆς ἁγίας τραπέζης. — 2) Παρατράπεζον συγχωρεῖται νὰ ὀνομάζωμεν καὶ καθὲν μικρὸν τραπέζιον πλησίον τῆς τραπέζης ὅπου γευόμεθα (buffet), Κυλικεῖον, Ἑλλ.

ΠΑΡΑΨΑΛΙΣΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. (rogneur, faussaire).

ΠΑΡΕΒΔΟΜΑΡΕΪΩ. Ζ. Ἐφημερία.

ΠΆΡΕΔΡΟΣ.

ΠΑΡΙΠΑ, Δ. ἢ Κήλη, Ἑλλ. (Hernie), καὶ Παρίπης, Κηλήτης, Ἑλλ. (Hernieux).

ΠΑΡΟΙΚΟΝΌΜΟΣ. Ζ. Οἰκονόμος.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΣΤΗΣ, Δ. κατ' ἐξοχὴν ὁ Σολωμών.

ΠΆΡΩΣΜΑ, Δ. Κακὰ τὸ γράφει Πάρωμα καὶ κακὰ τὸ ἐξηγεῖ, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φερουμένην μαρτυρίαν. Πάρωσμα (ἀπὸ τὸ Παρωθῶ), λέξις χειρουργικὴ, σημαίνει βιαίαν ἔκτασιν νεύρου ἢ μυῶνος (détorse).

* ΠΑΣΟΥΜΙ. Πασούμια ὀνομάζουν οἱ Χῖοι εἶδος τι ὑποδήματος (pantoufle) Βλαύτη, Κρηπίς, Ἐμβάς, Σανδάλιον, Ἑλλ. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκική. Πασμάκ ὀνομάζεται ἀπ' αὐτοῦς τὸ ὑπόδημα τοῦτο, καὶ Πασμαντσῆς ὁ κατασκευάζων αὐτὰ, τὸν ὁποῖον ὁ Δ. γράφει Παζμάκξης καὶ ἐξηγεῖ Γυναικείων ὑποδημάτων τεχνίτην : calceorum feminarum confector.

* ΠΑΣΠΑΛΙΖΩ, Πάσσω, καὶ Πάττω καὶ Παλύνω, Ἑλλ. (saupoudrer). Ἡ λέξις εἶναι τῶν σημερινῶν Θεσσαλῶν, ἀπὸ τὸ Πασπάλη, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 244), τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Παιπάλη, Ἑλλ. ὡς μαρτυρεῖ ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Πασπάλη, τὸ τυχόν, οἱ δὲ κέγχρον, ἡ ἄλευρα κρίθινα » παραβαλλομένη μὲ ταύτην ἄλλην γλῶσσαν τοῦ αὐτοῦ : « Παιπάλη, ἄλευρον λεπτὸν, τὸ ἀπὸ κριθῆς ἢ κέγχρου, ἢ τὸ τυχόν »· ἔτι δὲ καὶ τὸ Θεματικώτερον Πάλη, ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Ἐρωτιανόν : « Πάλη τὸ λευκότετον καὶ λεπτότατον » τοῦ ἀλφίτου » ὡς καὶ τὸ ῥῆμα : « Παλύνων ἐπιπάστων » κ. τ. λ. »

ΠΑΣΣΙΖΩ, Δ. Πάσσω, Ἑλλ. (saupoudrer). Λέξις καλὴ καὶ ἀναγκαία τὸ Πασσίζω (Παράβαλ. καὶ Ἄτακτ. IV, σελ. 248, 514 καὶ 552).

ΠΑΣΤΕΪΛΗ, Δ. Κατὰ τὸν Σουΐδαν : « Πασεῖλη, ἡ ἐσχάτη ἡμέρα τοῦ ἐνιαυτοῦ ». Ὁ δὲ Ἐτυμολόγος (σελ. 655) ἐτόλμησε καὶ νὰ τὸ ἀναλύσῃ : « Πασεῖλη σημαίνει τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ ἐνιαυτοῦ· γίνεται δὲ ἐκ τοῦ Πᾶς καὶ τοῦ Τέλος, ἐν ᾗ τελειοῦται πάντα τὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ». Ἄς τὸν πισεύσῃ ὅστις θέλει. Ἡ λέξις εἶναι τῶν Γραικορωμαίων, ἀφορμὴν λαβοῦσα ὅθεν ἐξεύρω πόθεν· ἴσως ἀπὸ κανὲν ἔθος ἄγνωστον εἰς ἡμᾶς, ὡς ἤθελ' εἶσθαι καθυπόθεσιν, ἂν ἐσυνείθιζαν νὰ τρώγωσι πασεῖλια τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ χρόνου.

Τοιαῦται παιδαριώδεις συνήθειαι εὐρίσκονται εἰς ὅλα τὰ ἔθνη. Γνωσθαί εἶναι αἱ Βασιλόπιτται καὶ ἡμῶν καὶ ἄλλων ἐθνῶν περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ χρόνου. Περί δὲ τὰ τέλη, ἔχομεν εἰς τὴν Χίον τὰς Χαλβαδοπίττας καὶ ἄλλα διαφορῶν εἰδῶν γλυκύσματα· εἰς δὲ τὰ νότια μέρη τῆς Γαλλίας ἐγνώρισα καὶ τρώγοντας ἐγγέλυα μετὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων, εἰς δὴλωσιν τῆς ἀσπόρου συλλήψεως τοῦ Χριστοῦ, διὰ τὴν ἐπικρατουῦσαν παλαιὰν πρόληψιν, ὅτι τὰ ἐγγέλυα γεννῶνται ἀπὸ τὸν πηλόν.

ΠΑΣΤΟΛΕΜΟΝΟΝ. Ζ. Λιμόνι.

ΠΑΣΤΌΨΑΡΟΝ. Ζ. Πασρουμάς.

ΠΑΣΤΡΟΥΜΑΣ, ἀρσ. Σ. Λέγεται καὶ Πασουρμάς, κρέας ἀλατισμένον καὶ ξηραμένον εἰς τὸν ἥλιον, ἢ εἰς φοῦρνον. Ἐπειδὴ λέγομεν Πασόψαρον, Σ. (poisson salé)', ἐμποροῦμεν νὰ λέγωμεν καὶ Πασόκρεας (viande salée). Τὸ Πασουρμάς εἶναι Τουρκικὸν ὄνομα, ἴσως καταγόμενον καὶ αὐτὸ ἀπὸ τὸ Πασός. Ὁ Βελώνιος ἱσορεῖ (Observat. II, 108, pag. 366), ὅτι οἱ χωρικοὶ τῆς Χίου πασόπουν λαγούς ὀλοκλήρους.

ΠΑΤΈΛΛΙΟΝ. Ζ. Πατζός.

ΠΑΤΕΡΌΝ, Δ. με ἐξήγησιν « Trabs, Tignum, » Δοκός, ἐκρίον ». Συνών. λοιπὸν τοῦ Σκαλωσία (Ἄτακτ. IV, σελ. 506).

ΠΑΤΖΌΣ, Δ. (courtaud), Σιμός, Μικρός, Ἑλλ. Τὸ ἐπῆρεν ἀπὸ τὸν Σχολιασὴν τοῦ Ὀππιανοῦ (Ἄλ. I, 170) « Σιμοί, πατζοί, μικροὶ τὴν ἡλικίαν ». — 2) Σιμός, Δ. « Ὁ τὴν ρίνα σιμός καὶ πατζός » (camard), Ἄτακτ. IV, σελ. 499. Κατωτέρω φέρει Πατός, Δ. με τὴν αὐτὴν ἐξήγησιν Σιμός· ὅθεν φαίνονται τὰ γενέθλια τοῦ Πατζός. Τὸ Πατός

εἶναι ἀπὸ τὸ Πετάομαι, τὸ ἐξαπλόνομαι, Πετὸς, ὅθεν καὶ Πέταλον τὸ φύλλον, καὶ Πατέλλιον, Δ. Ἑλλ. καὶ κοιν. τὸ « Ἐκπέταλον ποτήριον » (pot évasé), καὶ ἡ κοινῶς Πεταλίδα καὶ Πατελίδα (Ἄτακτ. IV, σελ. 402 καὶ 418-419). Πατὸς λοιπὸν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἐκπέταλος, Ἑλλ. καὶ ὡς ἔλεγαν τὸ « Ἐκπέταλον ποτήριον » Ἑλλ. (ἤγουν τὸ πλατύτερον τὰ ἄνω παρά τὰ κάτω), Πετάλλιον, Δ. Ἑλλ. καὶ κοιν. κατὰ τὸν Εὐστάθιον, ἀναλόγως καὶ ἡ Ἐκπέταλος ρίς ὠνομάσθη Μύτη πατζῆ ἢ Πατῆ, ὡς τὴν ὀνομάζουν καὶ οἱ Γάλλοι ἀπὸ τὴν αὐτὴν πηγὴν ἀνασύραντες τὸ ἐπίθ. Nez épaté.

Ἰποκορ. Πατζουνάριον, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μὲ μαρτυρίαν τοῦ ἱατροῦ Μοσχίωνος : « Ἄγγειον ὑέλινον εἰς ὁμοιότητα ῥαγὸς » πεπλασμένον, καὶ τετρημένον, ὅπερ οἱ ἄγροικοι Σταφυλίδα » προσαγορεύουσιν, ἢ Πατζουνάριον ». Τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 486) ὀνομασθὲν Ῥωγεῖον (hui-lier).

ΠΑΤΖΟΥΝΑΡΙΟΝ. Ζ. Πατζός.

ΠΑΤΗΣΤΑ, Δ. ἀπὸ ἀνώνυμον σύγγραμμα ἀνέκδοτον, τοῦ ὁποίου τοὺς λόγους ἀντιγράψω, ὡς μαρτυρίαν τῆς ἐσχάτης βαρβαρότητος τῶν Γραικορωμ. τῆς δεκάτης τρίτης καὶ δεκάτης τετάρτης ἑκατοντηρίδος, ταύτης τῆς χρονικῆς περιόδου γέννημα εἰκάζων τὸν συγγραφέα : « Πατήσα ἔνε εἰς τὸ χλορέ τῆς » βιολὰς, ὅπουτὴν λέγουν φραγκικὰ Βιολατζέτα· ἔνε καθαρὰ » καὶ ἔλαμπρι ὡσάν τὸν Σαφήριν, καὶ ἔχει τέτηαν βερτουῦδε, » ὅπου τὴν βασάζη ἀπόνουτου, οὐδὲν μεθι ποτέ ». Ταῦτα, μεταγραφόμενα εἰς ὀλιγώτερον χυθαίαν διάλεκτον, σημαίνουν « Πατήσα ἔνε εἰς τὸ χλορέ [χρῶμα, ἀπὸ τὸ Ἰταλ. colore] » τῆς βιολὰς, τὴν ὁποίαν οἱ Φράγκοι λέγουν Βιολατζέτα » [Violacea]· ἔνε καθαρὰ καὶ ἔκλαμπρη ὡσάν τὸ Σαφερίν,

» καὶ ἔχει τέτοιαν βερτουῦδε [δύναμιν, Ἰταλ. Virtude],
 » ὁποῖος τὴν βασιᾶξην ἐπάνω του, δὲν μεθύει ποτέ ».

Τὸ ΠΑΤΗΣΤΑ διεστράφη ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Ametista, τὸ σημαῖνον τὴν Ἀμέθυσσον ἢ Ἀμέθυστον, Ἑλλ. λίθον πολύτιμον εἰς τὸν ὁποῖον οἱ Μάγοι ἀπέδιδαν ὄχι μόνον τὴν δύναμιν καὶ φυλάσσει ἀπὸ τὴν μέθην, ἀλλὰ καὶ πολλὰ ἄλλα θαυματουργήματα (Ἰδ. τὰς Ἡλιοδώρου σημ. μου, σελ. 178). Ταύτην τὴν πρόληψιν δηλοῖ ὅστις ἐποίησε τὸ ἐξῆς κομψὸν ἐπίγραμμα εἰς τὸν Διόνυσον, γλυμμένον εἰς λίθον Ἀμέθυσσον,

Ἄ λίθος ἔστ' Ἀμέθυσος· ἐγὼ δ' ὁ πότας Διόνυσος.

Ἢ πιθέτω νήφειν, ἢ μαθέτω μεθύειν.

(BRUNCK, Analect. tom. I, pag. 175). Ὁ Πλίνιος (XXXVII, 9, § 40) ἱστορεῖ πέντε εἶδη Ἀμεθύστου· οἱ δὲ σημερινοὶ ὄρυκτολόγοι λιθέμποροι τὴν διαιροῦν εἰς δύο, τὴν Ἀνατολικὴν (τὴν καὶ σπανιωτέραν καὶ τιμιωτέραν), καὶ τὴν Δυτικὴν Ἀμέθυστον.

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΪΩ, εἶμαι ἢ γίνομαι πατριάρχης (être ou devenir patriarche). Οἱ Γραικορωμαῖοι τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος ἔλεγον Πατριάρχῳ (Καντακουζῆ· ἱστορ. I, 41, pag. 196).

ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ. Ζ. Οἰκουμενικός.

ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ, Δ. Ὁ ἔτυμολόγος (σελ. 656) τὸ ἐξηγεῖ « Πατρίκιος, οἰοῦναι πατὴρ τοῦ κοινοῦ ». Θαυμαστὴ ἔτυμολογία! καὶ Θαυμαστοὶ πατέρες τοῦ κοινοῦ οἱ Πατρίκιοι! Ἡ λέξις ἂν καὶ παράγεται ἀπὸ τὸ Πατήρ, Ἑλλ. εἶναι ὁμοῦς Ῥωμαϊκῆ, Patricius. Ὁ Πλούταρχος (Ῥωμ. § 13) ἱστορεῖ ὅτι ὁ Ῥωμύλος συστήσας πρῶτος τοὺς βουλευτάς, τοὺς ὠνόμασε Πατρικίους, καὶ τὸ σύστημα τούτων Γερούσιαν

(Senatus). Διονύσιος δὲ ὁ Ἀλικαρνασσεύς (Ῥωμ. ἀρχαιολογ. II, § 8, σελ. 252), τοὺς μὲν βουλευτάς Πατέρας, τοὺς δὲ ἀπὸ βουλευτῶν καταγομένους Πατρικίους, καὶ ἄλλοι ἄλλως, διότι τὰ περὶ τῆς ἀρχαίας Ῥώμης πλείοτερα εἶναι μυθώδη. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι Πατρικίους ὠνόμαζαν ὅλους χωρὶς ἐξαιρέσιν τοὺς ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας λεγομένους Εὐπατριίδας. Οἱ δὲ Βουλευταὶ ὠνομάζοντο *Patres conscripti* (Πατέρες συγγεγραμμένοι). Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἀνενέωσεν, ἢ μᾶλλον ἐπενόησε τὸνομα τῶν Πατρικίων (Ἰδ. Ζωσιμ. ἱστορ. II, 40) συστήσας αὐτοὺς ὄχι ἀπὸ βουλευτάς ἐλευθέρους, ἀλλ' ἀπὸ ἀνδρας ἐτοιμοὺς νὰ τὸν ὑπακούωσι καὶ οἱ καθεξῆς Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες ἐχάριζαν τὸ ἐπίθετον τοῦτο, ψηφίζοντες Πατρικίους πολλάκις καὶ ἀλλογενεῖς βαρβάρους, καὶ εὐνούχους, καὶ ἀπλῶς ὅσους ἔκριναν ὄργανα τῆς δεσποτείας των ἐπιτήδεια· καὶ μὲ τὴν εὐλάβειαν, ὥστε εἰς τοὺς ἐσχάτους χρόνους τῆς δυστυχεστάτης των βασιλείας, οἱ Πατρικίοι ἐχειροτονοῦντο τρόπον τινὰ ὡς ἱερεῖς, εἰς τὴν ἐκκλησίαν, μὲ εὐχὴν ἀναγιγνωσκομένην εἰς τὰς κεφαλὰς των! Δ. τοῦτο ἦτο φυσικὸν ἐπακολούθημα τῆς στέψεως τῶν αὐτοκρατόρων. Ἐπειδὴ οὗτοι ἐστέφοντο καὶ ἐχρίνοντο ἱεροπρακτικῶς, καὶ ἐπωνομάζοντο Θεῖοι καὶ Ἄγιοι, ἠθέλησαν νὰ μεταδώσωσι μικρὸν τι μέρος ἀγιότητος καὶ εἰς τοὺς φίλους των, μέρος ἀναγκαῖον νὰ πλουτίζωνται καὶ νὰ πλουτύωσι τὸν δεσπότην μὲ τοῦ λαοῦ τοὺς ἰδρώτας.

ΠΑΤΡΙΜΟΝΙΟΝ, Δ. λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ *Patrimonium*, Ῥωμ. (*Patrimoine*). Πατριμόνιον ὠνόμαζαν τὴν ιδιόκτητον οὐσίαν τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐπειδὴ οὗτος ἦτο Θεῖος, καὶ « Θεῖον πατριμόνιον » Δ. Τὰ Γλ. φέρουν : « Πατριμονιάλια » ὅσα ἕκαστος βασιλεὺς ἑαυτῷ κτᾶται. Ἀπὸ τοῦ βασιλέως « Ἀναστασίου· αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐξευρὼν καὶ τὴν προσηγο-

» ρίαν και την αρχήν ταύτην ». Αρχήν νοοῦν τοῦ διοικεῦντος τὰ βασιλικὰ κτήματα, ὅστις ὠνομάζετο « Κόμης τῶν » θείων ἰδικῶν » Δ. (comte du domaine sacré) και « Κόμης πριβάτων » Δ. (comte du privé).

Οἱ Κόμητες εἰς τὸ Βυζάντιον ἦσαν πολλοὶ και ποικίλοι, ὥστε και ὁ ἐπιστατῶν εἰς τὰ ἰχθυοπωλεία ἐπωνομάζετο « Κόμης τῶν ὀψαρίων » Δ. (comte de la marée). Τὰ τέκνα τῶν Κομητῶν ἐτιτλοφοροῦντο Κομητόπουλα, Δ. Εἶχαν και Πρωτοκόμητας. «Και τί δὲν εἶχαν; παρεκτός τοῦ νοῦ ὅλα τὰ εἶχαν.

ΠΑΤΤΙΜΑΝΔΙΛΛΑ. Ζ. Πλατομαντυλίδα.

ΠΑΤΩΜΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακὰ « Planta, φυτόν ». Ἡ φερομένη μαρτυρία : « Βάλε εἰς τὴν κουροῦπαν ἓνα πάτωμα » σεῦκλα » ἀρκεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ὅτι τὸ Πάτωμα ἐδῶ σημαίνει ὕλην ἐπαπλωμένην εἰς ἄλλην ὕλην (couche).

ΠΑΦΙΛΟΣ, Δ. ἀπὸ τὸν Κρούσιον (Turcograc, σελ. 188) μὲ ἐξήγησιν Acus ligniae, Ρῶμ. Δὲν τολμῶ νὰ μαντεύσω τί νοεῖ. Σαφέστερον εἶναι τὸ εὑρισκόμενον εἰς τὰ κοινὰ μας λεξικά : « Πάφυλας, Πάμφυλας, ὀρείχαλκος » ΓΓ. (laiton). Τὰς περὶ τοῦ Ὀρείχαλκου, Ἑλλ. ἀμφισθητήσεις, και τῶν παλαιῶν και τῶν νέων πολλὰς και μακρὰς, ἐμπορεῖ νὰ μάθῃ ὁ ἀναγνώστης ἀπὸ τὰ σοφὰ τοῦ Βεκμάννου σχόλια εἰς τὸ Περὶ θραυμασίων ἀκουσμάτων τοῦ Ἀριστοτέλους (κεφ. 63, σελ. 132). Οἱ ὀρυκτολόγοι Γάλλοι μεταχειρίζονται σήμερον τὴν λέξιν Orichalque (Ὀρείχαλκον) ὡς συνών. τοῦ Oripeau, εἶτι και τοῦ fil Archal, λέξεως και ταύτης (Archal) σχηματισμένης ἀπὸ τὸ Ὀρείχαλκον, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τὸ Aurichalcum, ὡς ὠνόμαζαν οἱ Ρωμαῖοι τὸ ἐλληνικὸν Ὀρείχαλκον διὰ τὸ χρυσιζόν του χρῶμα ἢ και νομίσαντές το κακῶς μίγμα χρυσοῦ και χαλκοῦ.

Τὸ Πάφυλας ἢ Πάμφυλας, ἴσως ἀπὸ τὸ Πάμφυλλος, διότι διαιρεῖται ἀπὸ τοὺς τεχνίτας εἰς λεπτὰ φύλλα ἢ πέταλα ὅθεν ἔλαβε καὶ τὸνομα Orpveau (Ἰταλισὶ Orpello), ἦγουν χρυσοῦν δέσμα, χρήσιμα εἰς σολισμοὺς ψευδομένους τὸν χρυσόν.

Ὅπως ἂν ἔχη, τὸν Ὀρείχαλκον τοῦτον ἐρμηνεύουν καὶ τὰ κοινὰ μας λεξικά διὰ τοῦ τουρκοχουδαϊκοῦ ὀνόματος Τενεκές τοῦ σημαίνοντος ἀκόμη καὶ τὸ Γαλλ. *fer blanc*.

ΠΕΔΙΑΣ, Δ. Πεδιάδα ἐμετάφρασεν Ἄνα ἢ Κομνηνὴ τὴν Ἐκστρατεῖαν, Ἑλλ. (*campagne*).

ΠΕΪΣΜΑ. Ζ. Ἰνάτι.

ΠΕΛΕΚΑΝΙΑ. Ζ. Πετροκόπιον.

ΠΕΛΕΚΑΝΟΣ, Πελεκάν, *ανός* καὶ *αντος*, Ἑλλ. (*Pelican*), Ὀνοκρόταλος, Ἑλλ. (*BELON, Observat. II, 78, pag. 309*).

* ΠΕΛΕΚΙ, ἤκουσεν ὁ Βελώνιος (*BELON, I, 18, pag. 44*) εἰς τὴν Κρήτην ὀνομαζόμενον τὸ φυτὸν τὸν Πελεκίνον, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν. Τὸνομα διὰ τὴν πρὸς τὸν Πέλεκον (*hache*) ὁμοιότητα, κατὰ τὸν Θεόφρασον (Περὶ φ. ἰσop. VIII, 8, § 3) « Ἐν δὲ ΤΑΪΣ ἈΦΑΚΑΙΣ [φθείρει] ὁ πελεκίνος, » ὁμοιον τῇ ὄψει τῷ πελέκει ». Τὴν αὐτὴν παραγωγὴν ἐφύλαξαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ὀνομάσαντες τὸν Πελεκίνον *Securidaca*, ὡς ὁ Πλίνιος (*XVIII, 17, § 44*) ἐρμηνεύων τὴν ῥῆσιν τοῦ Θεοφράσου: *Lentem [enecat] herba securidaca, quam Græci Pelecinon vocant*, ὅθεν φαίνεται, ὅτι ἀντὶ τοῦ, ΤΑΪΣ ἈΦΑΚΑΙΣ εὗρηκε κακὰ γραμμένον εἰς τὸν Θεόφρασον τοῖς φακοῖς (*lentem*). Ἀπὸ νεωτέρους φυτολόγους τινὰς ὀνομάζεται ὁ Πελεκίνος *Biserula Pelecinus*, κατ' ἄλλους δὲ *Coronilla Securidaca* ὡς ὠνόμασαν καὶ τὸ Ἡδύσαρον τοῦ Δισκοριδίου, διότι καὶ

τοῦτο Πελεκῖνος ἐλέγετο : « Ἡδύσαρον, τὸ ὑπὸ τῶν μυρε-
 » ψῶν καλούμενον Πελεκῖνος... σπέρμα πυρρὸν, ὁμοιον πε-
 » λέκει ἀμφιστόμῳ, ὅθεν καὶ ὠνόμασαι... σὺν μέλιτι δὲ προσ-
 » τεθὲν πρὸ τῆς μίξεως, ἈΤΟΚΙΟΝ εἶναι δοκεῖ. Φύεται δὲ
 » ἐν κριθαῖς καὶ πυροῖς » (Διοσκορίδ. III, 146), ὅπου
 ἐλησμόνησεν ὁ σοφὸς νέος ἐκδότης (Sprengel, tom. I,
 pag. 477) νὰ διορθώσῃ ΕΥΤΟΚΙΟΝ, διόρθωσιν βεβαιου-
 μένην ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην (Περὶ γυναικ. II, § 62, σελ. 593
 Lind) ὅστις παραγγέλλει Πρόσθετον (pessaire) εἰς εὐτο-
 κίαν τὰ σπέρματα τοῦ φυτοῦ « Ἀρήγει δὲ καὶ πρόσθετον... οἱ
 » ἐν σίτῳ πελικῖνοι τριπτοὶ ξὺν σμύρῃ ὠφελέουσι ». Περὶ δὲ
 τῆς συνωνυμίας τοῦ Ἡδυσάρου καὶ τοῦ Πελεκῖνου, εὐλόγως
 ἐδίσασαν τινὲς (Ἴδε Θεοφράσου τόμ. 5, σελ. 472, λέξ.
 Πελεκῖνος). Εἰς τὰ Λατινογαλλικὰ λεξικά ἢ *Sucuridaca*
 ἐρμηνεύεται Γαλλισί *Fève de loup*, χωρὶς πολλὴν ἀκρίβειαν,
 ἐπειδὴ τὸνομα τοῦτο (*Fève de loup*), κατὰ τὰ Λεξικά τῆς
 φυσικῆς ἱστορίας, δίδεται εἰς γένος τὶ Ἐλλεβόρου κακόσμου
 (*Helleborus foetidus*).

Ἐπειδὴ περὶ Λεξικῶν ὁ λόγος, ἀς σημειωθῇ καὶ τὸ παρ-
 ὄραμα Ἑλληνικῶν λεξικῶν τινῶν. Οἱ Ἄγγλοι ἐκδότης τοῦ Θε-
 σαυροῦ τοῦ Στεφάνου (σελ. 7421) ἐπρόσθεσαν εἰς τὸν ἀρ-
 σενικὸν τύπον « Ὁ Πελεκῖνος » καὶ θηλυκὸν « Ἡ Πελεκῖνος »
 ἐκ τῆς φράσεως ταύτης τῶν Γεωπονικῶν (II, 43) « Φθεί-
 » ρει... φακῆν ἢ πελεκῖνος καλουμένη βοτάνη ». Ὁ συγγρα-
 φεὺς, ὅσον βάρβαρος καὶ ἂν ἦτο, δὲν ἤλλαξε τὸ γένος τοῦ
 φυτοῦ, ἀλλ' ἔγραψε κατ' ἀναστροφὴν συντάξεως συνήθη, ἀντί
 τοῦ, Ἡ Βοτάνη ἢ καλουμένη Πελεκῖνος. Καὶ ση-
 μείωσε ἐμπαρόδῳ, ὅτι Φακῆν καὶ οὗτος λέγει, ὡς ὁ Πλίνιος,
 καὶ ὄχι Ἀφάκην ὡς ὁ Θεόφραστος.

ΠΕΝΝΑ, Σ. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 253)

εἰς σημασίαν τοῦ γραφικοῦ πτεροῦ (*plume à écrire*).
 Ἀλλὰ ΠΙΝΑ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμ. τῆς δεκάτης τρίτης ἑκατονταετηρίδος ἀπλῶς τὸ πτερόν (*plume*).

ΠΕΡΓΟΜΑ, Δ. Ἀκρόπολις, Πέργαμον, Ἑλλ. (*citadelle*). Χάρις εἰς τὸν βάρβαρον ποιητὴν, ὅστις μᾶς ἔσωσεν ἀρχαίας λέξεως λείψανον

Νὰ περιπατῇ ἢ παράξενος τὸ πέργομα τοῦ κάστρου,

Μὲ τὰς καυχῆτζας μοναχῇ, καὶ μὲ τὸν εὐνουχόπουλόν τας (γρ. της).

Διὰ νὰ ἔχη τὸν συνήθη ρυθμὸν, ὁ πρῶτος σίχος πρέπει νὰ προφέρεται « Νὰ περπατ᾽ ἢ παράξενος, κ. τ. λ. » καὶ ὁ δεύτερος νὰ γράφεται — « καὶ μὲ τὸν εὐνουχόν της », ἢ « καὶ » εὐνουχόπουλόν της ». Καυχῆτζαι εἶναι αἱ δοῦλαι τῆς εὐγενοῦς ταύτης κόρης, ὡς ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. II, σελ. 188). Τὸ δὲ Πέργομα, τῶν παλαιῶν τὸ Πέργαμον, ἢ Πέργαμος, Ἑλλ. ὄνομα ἰδίως δοθέν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον (Ἰλιάδ. ω', 700) εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Τροίας· ἀπὸ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους εἰς πᾶσαν ἀκρόπολιν. « Πέργαμος ἢ ἀκρόπολις τοῦ » Ἰλίου » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Ὁ δὲ Φώτιος : « Πέργαμον, τὴν » πόλιν Ἴωνες λέγουσιν· οἱ δὲ, πάντα τὰ ὑψηλά ». Ἐκ τούτου καὶ τῶν Ἰταλῶν τὸ Pergamo ὁ ἄμβων (*chaire*) ὅπου ἀναβαίνει ὁ Ἱεροκῆρυξ νὰ διδάξῃ· ἀκόμη καὶ τὸ Pergola σημαῖνον τὸ αὐτὸ καὶ προσέτι τὰ ἀναβαίνοντα εἰς τοῖχον ἢ δένδρον κλήματα τῆς ἀμπέλου, ἢ κοιν. λεγομένη Κρεβδατίνα, Σ. καὶ Κληματαρία, Σ. ἢ Κληματερῆ, Δ. (*treille*). Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν, Θηλ. « Πέργουλα, ὑπερῶον » κατὰ τοὺς Γραικορωμαίους, οἱ ὅποιοι καὶ Πέργουλον, οὐδετ. Δ. ὠνόμασαν καὶ τὸν Ἄμβωνα.

ΠΕΡΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Πέργομα.

ΠΕΡΔΙΚΟΥΛΙ. Ζ. Ζίτζη.

ΠΕΡΔΙΚΟΥΡΙΑ, Δ. μὲ ἐξήγ. « Τὰ ἰσχάρια ».

ΠΕΡΙΑΨΤΑΙ, άρσ. πληθ. Δ. οί έπαγγελόμενοι να προφυλάσσωσιν άπ' άρρώστιας, ή να τās Θεραπέυωσι, με φυλακτήρια λαοπλάνοι* και Περίαψτα ούδεν. πληθ. αύτά τά φυλακτήρια (amulettes, talismans) Άτακτ. IV, σελ. 52, 550 και 591.

ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΝ, Δ. Κήπος, Έλλ. (jardin). Φέρει άπό τον Μοσχόπουλον: « Κήπος ό τών λαχάνων και τών δένδρων, » ήγουν ό παράδεισος, και τό νυν κυρίως λεγόμενον Περι- » βόλιον ». Είς την Χίον ονομάζεται και * Ευλοκαρπία Δηλ. (verger) « — 2) Περιβόλιον και άρσ. Περίβολον ώνόμαζαν οί Γραικορωμ. γην ευρύχωρον περικλεισμένην (parc) είς φυλακην Δηρίων, δια τό κυνήγιον.

ΠΕΡΙΕΡΓΑ είς σημασίαν του Μαγικά. *Curiosités* ώνομάζοντο και άπό τούς Γάλλους κατά την δεκάτην έβδομήν εκατονταετηρίδα (*Dulaure, Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris, tom VII, pag. 277*).

ΠΕΡΙΚΑΜΠΤΗΣ, Δ. ό περισρέφων δολίως τās πράξεις ή τούς λόγους του, δια να μη φανερώση τον σκοπόν του, *Περικάμπτης*, Έλλ. άπό τό *Περικάμπτω*, Έλλ. (*tergiverser*). Τά Γλ. « *Περικάμπτης, tergiversator* ».

ΠΕΡΙΟΔΕΥΤΗΣ, Δ.

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Τοῦτο διαφέρει της Έξορίας, ότι ή μὲν Έξορία (*bannissement*) σημαίνει την έξω της πόλεως ή χώρας άποβολήν του καταδικαζομένου* ό δὲ Περιορισμός (*déportation*) την με τοῦτο και την είς πόλιν ή χώραν άλλην αναγκασήν κατοίκησιν.

* **ΠΕΡΙΠΛΟΚΑΔΑ**, Δηλ. οῦσ. τών φυτολόγων ό *Convolvulus arvensis* (*liseron des champs*). Voy. *Dictionn. d'Histoir. natur. édit. Déterville, tom. XXV, pag. 279*).

ΠΕΡΙΣΣΟΠΡΑΞΙΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 411), ἐλέγετο καὶ Περισσοπρακτία, Δ.

ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΩΝΑΣ, Σ. Περισερεώνας, Περισερεών, Ἑλλ. (colombier). Ὄνομάζετο ἰδίως καὶ Περισερεών πύργος, Ἑλλ. κατὰ τὰ Γεωπονικά (XIV, 2, § 5). Ὅθεν διόρθωνε ἄλλον τόπον τῶν Γεωπονικῶν, ὅστις ἐβασάνισε πολὺ τοὺς κριτικούς : « Ἴνα... μῆτε περισπῶνται [αἱ περιστεραι] » διὰ τὴν ἐξοδον, ἀλλὰ περὶ τὸ ΠΕΙΝἈΝ ἀσχολῶνται » (Γεωπονικ. XVI, 1, § 6), γράφων ΤὸΝ ΠΥΡΓΟΝ. Καὶ δεύτερον ἄλλον (αὐτόθ. XIV, 6, § 6) περὶ τῶν αὐτῶν περισερεών « Μετακομίσας κίονας πρὸς τὸ μέγεθος τοῦ μέλ- » λοντος οἰκοδομεῖσθαι ἜΡΓΟΥ » ὅπου ἴσως ἔπρεπε ΠΥΡ- ΓΟΥ.

ΠΕΡΙΤΟΜΗ. Ὁ Γαληνὸς τὴν ὀρίζει : « Περιτομή ἢ » Περαιρέσις ἐστὶν ἀφαίρεσις τοῦ σκέποντος τὴν βάλανον » δέρματος ». Τοῦτο ἐγίνετο εἰς Θεραπείαν τῆς Φιμώσεως (phimose), πάθους τινὸς τοῦ αἰδοίου. Ἄλλ' ἐδῶ θεωρεῖται ὡς Θρησκευτικὴ τελετὴ, πρᾶσσομένη ἀπὸ τινῶν ἔθνη παλαιά, σήμερον δὲ σωζομένη ἔτι εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ τοὺς Μωαμεθανοὺς εἰς τὰ ἀρσενικὰ παιδιά, μετὰ τὴν ἀποτομὴν τῆς ἀκροβυστίας ἢ πόσθης (prépuce).

Οἱ Ἰουδαῖοι, ὡς εἶναι γνωστὸν, τὴν ἔπρασαν ἐκ προσταγῆς τοῦ νόμου· καὶ ὡς εἰς νομικὴν τελετὴν ὑπετάχθη καὶ αὐτὸς ὁ Χριστός· οἱ Ἀπόστολοι τοῦ ἦσαν ὅλοι περιτμημένοι. Οἱ Μωαμεθανοὶ ἴσως κατὰ μίμησιν τῶν Ἰουδαίων ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ Αἰγύπτιοι. Τοῦτο καὶν ἐδόξαζαν πολλοὶ πατέρας τῆς ἐκκλησίας. Ὁ δὲ Ὠριγένης, γνωρίζων καὶ αὐτὸς τοὺς Ἰουδαίους ἀρχηγούς τῆς περιτομῆς, τὴν ἀναφέρει ὅμως ὀλίγον ἀνώτερον εἰς αὐτὸν τὸν Ἀβραάμ (Γενέσ. ιζ', 26) « Περιετμήθη Ἀβραάμ, καὶ » Ἰσμαὴλ ὁ υἱὸς αὐτοῦ, κ. τ. λ. » ἐκ προσταγῆς τοῦ Θεοῦ. Ἀπὸ

τὸν Ἰσμαήλ τοῦτον ἐπέρασεν ἡ περιτομὴ εἰς τοὺς ἀπ' αὐτὸν ὀνομασθέντας Ἰσμαηλίτας, ὡς ἀπὸ τὴν μητέρα του Ἀγαρηνοῦς. Ὁ Στράβων (Γεωγραφ. XVII, σελ. 824) λέγων, ὅτι ἡ περιτομὴ ἦτο κοινὴ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους καὶ εἰς τοὺς Ἰουδαίους δὲν μας φανερώνει ποῖοι ἀπὸ ποίους τὴν ἔλαβαν :

« Καὶ τοῦτο δὲ τῶν ζηλουμένων μάλιστα παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις... τὸ περιτέμνειν, καὶ τὰ θήλεα ἐκτέμνειν, ὅπερ καὶ » τοῖς Ἰουδαίοις νόμιμον· καὶ οὗτοι δὲ εἰσιν Αἰγύπτιοι τὸ » ἀνέκαθεν ». Πιθανὸν ὅτι καὶ οἱ δύο τὴν παρέλαβαν ἀπ' ἄλλους, ἢ τὴν ἐπενήσαν κοινῶς αὐτοί, ἐπειδὴ καὶ κοινὰ ἦσαν τὰ γενέθλιά των, κατὰ τὴν δόξαν τοῦ Στράβωνος.

Εἶναι καὶ τοῦτο σημειώσιμον εἰς τὸν Στράβωνα, ὅτι ὀνομάζει ἔθος Αἰγύπτιον ὄχι μόνον τὴν περιτομὴν τῶν ἀρσένων, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτομὴν τῶν θηλυκῶν, λέγων καὶ ταύτην κοινὴν εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ἡ ἐκτομὴ τῶν γυναικῶν εἶναι εἶδος περιτομῆς καὶ αὐτὴ, ἄγνωστον ὅμως εἰς τοὺς Ἰουδαίους καὶ πιθανὸν ὅτι καὶ εἰς τοὺς Αἰγυπτίους, ὡς συμπεραίνεται ἀπὸ τὸν Ἡρόδοτον. Οὗτος (II, 36-37 καὶ 104) ἀποδίδει τὴν περιτομὴν τῶν ἀρσενικῶν εἰς τοὺς Αἰθίοπας καὶ τοὺς Αἰγυπτίους (διεξάξων ποῖον ἀπὸ τὰ δύο ταῦτα ἔθνη ἐχρημάτισαν ἀρχηγοὶ τοῦ ἔθους), καὶ τοὺς ἀπὸ τούτων λαβόντας Κόλχους, Μάκρωνας, Φοίνικας, καὶ Σύρους τῆς Παλαιστίνης· ἀλλὰ περὶ περιτομῆς θηλυκῶν σιωπᾶ ὀλότελα. Μεταξὺ τῶν χριστιανῶν, μόνοι οἱ Ἀβυσσῖνοι, ἀπόγονοι τῶν Αἰθίοπων, φυλάσσουν σήμερον τὴν περιτομὴν (Συνέδ. Ἱερατ. σελ. 344), ὡς θρησκευτικὴν τελετὴν, περιτέμνοντες ὅμως καὶ οὗτοι μόνον τὰ ἀρσενικά. Ὅτι ὅμως καὶ ἡ περιτομὴ τῶν θηλυκῶν ἐπράσσετο ἀπὸ κἄν τινῶν ἀρχαίους, μαρτυρεῖται ἀπὸ τὸ γινόμενον ἔτι καὶ σήμερον εἰς πολλὰ Ἀσιανὰ βάρβαρα ἔθνη. Ὁ τράπος τῆς περιτομῆς εἶναι ἡ ἐκτομὴ τῶν ὀνομαζομένων Νυμφῶν, ἢ καὶ αὐτῆς τῆς Κλει-

το ρίθος τοῦ γυναικείου αἰδοίου. Κατά τὸν Βελώνιον (Observat. III, 28, pag. 425-426) ὁμοῦ σώζεται καὶ ἡ περιτομὴ τῶν θηλυκῶν εἰς τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς Ἀβυσσινοὺς.

Ἄλλ' εἶναι ἐν ἄλλο εἶδος περιτομῆς, ἢ μᾶλλον εὐνουχισμοῦ τῶν γυναικῶν, ἀνάλογον τοῦ εὐνουχισμοῦ (castration) τῶν ἀνδρῶν. Τοῦτων ὁ εὐνουχισμὸς, τῆς Ἀσιανῆς τυραννίας εὕρημα παμπάλαιον, ἔτι καὶ σήμερον σώζομενον, εἶναι ἢ ἐκτομὴ ἢ ἐκθλιψίς τῶν γεννητικῶν μορίων, μὲ σκοπὸν νὰ καταστήσῃ τὸν ἄνδρα ἀδύνατον νὰ μιχθῇ μὲ γυναῖκα, καὶ ἀκολούθως ἐπιτήθειον νὰ φυλάσῃ τὴν ἀσελγῆ πολυγαμίαν τῶν δυνατῶν. Ὁ δὲ εὐνουχισμὸς τῶν γυναικῶν εὐρέθη καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοὺς τυράννους, θέλοντας νὰ ἐμποδίσωσι τὴν ἐκ τῆς πολυγαμίας πολυτεκνίαν. Ἀλλὰ δὲν μας εἶναι γνωστὸν, πῶς ἐγένετο παλαιὰ ἡ τυραννικὴ αὕτη χειρουργία· τοῦτο μόνον μας λέγει ἡ ἀρχαία ἱστορία, ὅτι εὐρέτης αὐτῆς ἐ χρημάτισε βασιλεὺς (καὶ ποῖος ἄλλος παρὰ βασιλεὺς ἦτον ἱκανὸς ἀρχηγέτης τοιαύτης ἀνοσιουργίας!) « Ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν, Ἀδραμύτην » φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναῖκας εὐνουχίσαντα, » χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων » (Παρ' Ἀθην. XII, σελ. 515). Ἀκριβέστερα ἱστορεῖ τὴν αἰτίαν Ἡσύχιος ὁ Ἰλλούστριος (λέξ. Ξάνθος), « Ὅπως αὐταῖς χρῶτο αἰεὶ νεαζούσαις ». Ὅχι μόνον τὰς ἐμεταχειρίζετο πάντοτε νέας, ἀλλ' ἐμπόδιζεν (ὡς εἶπα) καὶ τὴν πολυτεκνίαν. Ὁ εὐνουχισμὸς τῶν γυναικῶν δὲν ἀκούεται πλέον σήμερον οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν· εἰς τὴν Εὐρώπην, ἂν ἐγνωρίσθη ποτὲ, ἐγένετο μὲ τὴν ἀπόσπασιν τῶν πλάγια τῆς μήτρας μικρῶν ἀδενίων, τὰ ὅποια οἱ νεώτεροι ἀνατομικοὶ ὀνομάζουσι Ὠάριαι (ovaires). Ἴδε Encyclopéd. modern. tom. XII, pag. 370.

* ΠΕΡΟΥΚΑ, ἀπὸ τῶν Γάλλων τὸ Perruque. Τοῦτο δὲ ἐτυμολογήθη πολυτρόπως· πιθανωτέρους κρίνω τοὺς παράγοντας

αὐτὸ ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Πηνίκη, συγγενὲς καὶ συνών. τοῦ Φενάκη, Ἑλλ. (*fausse chevelure*).

Ἡ χρῆσις τῆς Περούκας εἶναι παλαιά, εἰς τοὺς Ῥωμαίους μάλιστ, οἱ ὁποῖοι τὰς ἐπλεκαν ἐξαιρέτως ἀπὸ μαλλία Γερμανῶν ὡς φυσικὰ ξανθῶν *rutilæ comæ*, ὡς λέγει περὶ αὐτῶν ὁ Τάκιτος (*De morib. German. IV*). Ὁ φονικώτατος Καρακάλλας, ὁ αὐτοκράτωρ, ἠγάπα νὰ σολίξῃ τὴν κεφαλὴν του μὲ περούκαν, ὡς ἰσορεῖ ὁ Ἡρωδιανὸς (*IV, 7*). « Πολλάκις δὲ » καὶ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀποθέμενος χλαμύδα ἠμφιέννυτο τὰ » Γερμανῶν περιβλήματα... κόμας τε τῇ κεφαλῇ ἐπετίθετο » ξανθὰς, καὶ εἰς κουράν τῶν Γερμανῶν ἠσκημένας ». Οὗτος ὁ Καρακάλλας εἶναι, ὅστις ἀφοῦ ἐφόνευσεν ἰδιοχείρως τὸν ἀδελφόν του Γέταν, ἀπολογούμενος εἰς τὴν Σύγκλητον, ἐτελείωσε τὴν ἀπολογίαν μὲ τοῦτα τὰ ἀξιοσημεῖωτα λόγια (Ἡρωδιαν. *IV, 5*) « Βασιλείαν δὲ ὁ Ζεὺς, ὡσπερ αὐτὸς ἔχει ΜΟΝΟΣ Θεῶν, οὕτω καὶ ἀνθρώπων ἘΝΙ δίδωσι ». Τὰ αὐτὰ λέγουσιν ἀπ' ἐκείνου μέχρι τῆς σήμερον ὅλοι οἱ δεσπότες καὶ μόνσρχοι ἐπιγραφόμενοι Βασιλεὺς χάριτι Θεῖα, ἢ Βασιλεὺς ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ.

Ἡ χρῆσις τῆς περούκας ἤρχισεν εἰς τὴν Γαλλίαν κατὰ τὴν δεκάτην πέμτην ἑκατονταετηρίδα. Ξανθὰς συνήθως τὰς ἐφοροῦσαν ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, ἱερωμένοι καὶ κοσμικοί, πλούσιοι καὶ πένητες, καὶ τὰς ἠϋξήσαν πλάτος καὶ μᾶκρος μέχρι τοῦ γελοίου, εἰς τοὺς χρόνους τοῦ δεσποτικωτάτου Χάριτι Θεῖα (*par la grâce de Dieu*) Δοδοβίκου δεκάτου τετάρτου (Ἰδ. DULAURE, *Histoire. physiq. civil. et moral. de Paris*, tom. IV, pag. 90, VII, pag. 352 et VIII, pag. 346). Ζ. καὶ Γένεια.

ΠΕΡΟΥΚΑ. ἴσ. ἀπὸ τὸ Πήληξ.

ΠΕΣΚΕΣΙΟΝ, Δ. Πεσκέσι, Σ. Δῶρον, Ἑλλ. (*cadeau*).
 Ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν γλῶσσαν (Πισκές).

ΠΕΤΖΟΚΟΛΛΑ, Δ. Ἡ αὐτὴ καὶ (ἀν δὲν ἀπατῶμαι), ἢ Ὀψαροκόλλα. Ζ. Ὀψάριον.

ΠΕΤΡΟΓΕΨΥΡΑ, ῥηλ. Δ. Πετρογέφυρον, οὐδέτ. ΓΓ. (pont de pierre).

ΠΕΤΡΟΚΙΣΣΗΡΟΣ, Δ. ὡς συνών. τοῦ Κίσσηρις, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 233).

ΠΕΤΡΟΚΟΛΛΑ, Lithocolla, Ῥωμ. Δ. ἄσβεστος μικτὴ μὲ τὸ λεγόμενον Κουρασάνι ἢ Κουρασάνι, χρήσιμος εἰς οἰκοδομὴν (mortier, ciment). Τὸ Κουρασάνι εἶναι λέξις Τουρκικὴ.

ΠΕΤΡΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. Πετροκοπεῖον, Σ. τόπος ὅπου ἀποκόπτονται αἱ πέτραι (carrière) λέγεται καὶ Πελεκανία, Σ. καὶ Λατόμι, Σ. Λατομία καὶ Λατομεῖον, Ἑλλ.

ΠΕΤΡΟΚΟΠΟΣ, Δ. ὁ ἐργάτης τοῦ πετροκοπίου (carrier).

ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΤΟΣ καὶ ΠΕΤΡΟΚΤΙΣΜΕΝΟΣ.

ΠΕΤΡΟΞΥΣΜΑ, Δ. (lichen, mousse) ἀπὸ ἱατρικῆ Γλ. « Λειχήν ἢ ἐπὶ τῶν πετρῶν, βρύον, πετρόξυσμα ».

ΠΕΤΡΟΣΕΛΙΝΟΝ. Ζ. Ὀρκοσέλινον.

ΠΕΤΡΟΨΑΡΟΝ. Ζ. Ὀψάριον.

* ΠΕΥΚΙΝΗ, ῥητίνη τῆς Πεύκης (Belon, I, 46, pag. 95), Ῥητίνη πευκίνη, Ἑλλ. (poix-résine) τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φ. ἰσop. IX, β', § 2, σελ. 285).

ΠΗΓΆΔΙ, Δ. Σ. Ζήτ. Παγάδι.

ΠΗΛΑΣΤΡΟΝ, Σ. Πήλαστρον, Δ. μὲ ἐξήγησιν Ἑλλ. « Στήλη, ἔρεισμα, ἀντερὶς (γρ. Ἄντηρίς) » τὸ Ἰταλικὸν Pilastro (pilastre).

ΠΗΛΟΣ, terra Chia (Belon, observat. III, 34, pag. 437).

ΠΙΚΡΑΪΝΩ, Σ. Δ. λυπῶ, θλίβω (affligere, attrister) (Ἄτακτ. IV, σελ. 426). Ἐλεγαν καὶ Πικρανίσκω, Δ. Ζήτ. ΙΣΚΩ.

ΠΙΚΡΑΝΪΣΚΩ, Δ. Ζ. Πικραίνω.

ΠΪΜΟΥΡΑ, Δ. ἐπίρρ. Πρηνηδόν, Ἑλλ. (en tombant la tête la première), κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρχικοῦ ἔναντι τοῦ Ἐπίμουρα, σύνθ. βάρβαρον ἀπὸ τὸ Ἐπί Μούρη (Ἐπί πρόσωπον, Ἑλλ.) ὡς τὸ σύνθ. Πίμουτα ἀντι τοῦ Ἐπίμουτα, Ἐπί μύτιν (sur le nez), καὶ τὸ Πίσομα ἀντι τοῦ Ἐπίστομα, Ἐπί ζόμα, Ἑλλ. Τὸ βάρβαρον θηλ. Μούρη, Σ. ὡς καὶ τὸ οὐδέτ. Μούτζουνον, Σ. σημαίνουν Πρόσωπον (visage).

ΠΪΝΑ. Ζ. Πέννα.

ΠΙΝΝΕΡΙΟΝ, καὶ ΠΙΝΝΙΚΟΝ, Δ. Τὸ πρῶτον, σύνθ. ἀπὸ τὸ Πίνης ἔριον, Ἑλλ. τὸ δεύτερον ἔλλειπτ. Σημαίνουν καὶ τὰ δύο τὸ ἐπιφυόμενον μαλλίον εἰς τὸ δίθυρον ὄσπρακόδερμον ὀνομαζόμενον Πίννα (pinne), ἐκ τοῦ ὁποίου ὑφαίναν, ὡς ὑφαίνουν ἀκόμη σήμερον εἰς τινὰς τόπους ὑφάσματα πολύτιμα. Δὲν ἐξεύρω, διὰ τί ἠμέλησαν οἱ τελευταῖαι Ἑλληνολεξικογράφοι νὰ θησαυρίσωσι τὸ *Πιννέριον, ἐπειδὴ ἐθησαύρισαν τὸ Πιννικόν. — 2) Πιννικόν ὠνόμαζαν ἀκόμη κατὰ τὸν μεσαιῶνα καὶ τὸν εἰς ὄσπρακόδερμα τινὰ τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς Θαλάσσης γεννώμενον Μαργαρίτην (perle) καὶ τὴν φέρουσιν τοὺς μαργαρίτας ἐσωτερικὴν ἀργυροειδῆ ἐπιφάνειαν τοῦ ὄσρακου (nacre de perle) τὴν κοινῶς ὀνομαζομένην Σιντέφι (Ζ. Ζάμβυξ). Ἡ ὀμωνυμία ἐγεννήθη ἐκ τούτου, διότι καὶ τῆς Πίννας τὸ ἔνδον ἀργυρίζει κατὰ τὸν Βελώνιον (De aquatilib. II, pag. 399), ὡς καὶ πολλῶν ἄλλων ὄσπρακοδέρμων τὰ ὁποῖα φέρουν ἔτι καὶ τὸ ἔριον τῆς Πίννας, ἔριον ὁμῶς ἀχρεῖον, ὡς καὶ τὰ εὕρισκόμενα κάποτε εἰς αὐτὰ

ψευδομάργα. Ἰσόρησε τὴν ὁμοιότητα ταύτην καὶ ὁ Θεόφραστος (Περὶ λίθ. σελ. 695, Schneider) « Ὁ Μαργαρίτης... » γίνεται ἐν ὄσφρειῳ τινὶ ΠΑΡΑΠΛΗΣΣΙΩ ταῖς πίνυαῖς, πλὴν » ἐλάττοι... Φέρει δὲ ἢ τε Ἰνδικὴ χώρα καὶ νῆσοί τινες τῶν » ἐν τῇ ἐρυθρᾷ ». Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης καὶ μεταφραστὴς τοῦ Περὶ λίθων, διορθώνει (εὐλόγως ἴσως) ΠΑΡΑΠΛΗΣΣΙΩΣ.

ΠΪΠΥΛΟΣ, Δ. λέγει ὅτι καλεῖται κοιν. ὁ Κορυθαλός, Ἑλλ. καὶ φέρει μάρτυρα τὸν σχολιαστὴν τοῦ Θεοκρίτου, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν τὸ εὐρίσκω.

ΠΙΣΤΑΚΕΛΑΙΟΝ, Δ. Ἐλάδιον ἀπὸ πιστακία (huile de pistaches).

ΠΙΣΤΙΚΟΣ, Δ. Πιστός, Σ. ὁ πίσεως ἄξιος (fidèle). Ἐλεγαν καὶ Πιστικόν, Δ. ἐλλειπτ. τὸν ἀξιόπιστον ὑπηρέτην, οἶον Ὁ πιστικός τοῦ δεῖνα. — 2) Πιστικός, Δ. ὁ πλοίου φύλαξ, ὡς τὸ ἐξηγοῦν τὰ Γλ. « Πιστικός λέγεται, ὅ ἐμπιστεύονται πράγματα· διὰ τοῦτο καὶ τὸν κριθέντα ἀξιόπιστον » εἰς φυλακὴν πλοίου, ΠΙΣΤΙΚΟΝ λέγουσι τοῦ πλοίου ». — 3) Πιστικός, Δ. ἔτι ὠνομάζετο καταχρηστικῶς, ὡς ὀνομάζεται ἔτι καὶ σήμερον Πιστικός, Δ. ὁ Βοσκός, ὁ Ποιμὴν, Ἑλλ. (berger, pâtre), ἴσως δὲ καὶ βαρβάρως ἀπὸ τὸ Pastor, Ρωμ. ἔπλασαν τὸ Πιστικός ὡσανεὶ Πιστικός.

Ἐδῶ ἔχει τόπον καὶ ἡ Πιστικὴ πολυτελής ἢ πολυτιμος νάρδος τῶν εὐαγγελιστῶν (Μάρκ. ιδ', 3. Ἰωάνν. ιβ', 3), ἐπειδὴ ἐπροξένησεν ἀπορίας καὶ δισταγμαῖς. Ὅσοι τὸ ἐξηγοῦν εἰς σημασίαν τοῦ Πιστῆς, ἤγουν ἀδόλου καὶ καθαρᾶς νάρδου στηρίζονται εἰς τὸν παρακαμίζοντα Ἑλληνισμὸν. Ἄλλοι δὲ Πιστικὴν νάρδον ἐνόησαν τὴν πιστὴν (ἀπὸ τὸ Πίνω ἢ Πίω ὁμως) ἤγουν τὴν πόσιμον, καὶ ἀκολούθως ὑγράν νάρδον, μὲ πρόφασιν, ὅτι τὸ Πιστικός, εἰς σημασίαν τοῦ Πιστοῦς (fidèle), δὲν ἦτον ἀκόμη εἰς χρῆσιν, κατὰ τοὺς χρόνους τῶν

εὐαγγελιστῶν, ἀλλ' ἐγεννήθη κατὰ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἑκατονταετηρίδα. Πρόφασις ἀνίσχυρος, διότι εὑρίσκονται καὶ ἄλλαι λέξεις (παρακμ. ἑλλην.) εἰς τοὺς εὐαγγελιστάς, σιγημένοι ἀπὸ τοὺς συγχρόνους των, καὶ ἀναπαρῶρησιασθεῖσαι μετὰ πολλὰς ἑκατονταετηρίδας. Ὁ δισταγμὸς οὗτος ἔκαμε τὸν Γραικὸν μεταφραστὴν τῆς Νέας Διαθήκης νὰ μεταφράσῃ τὸ « Νάρδου πιστικῆς » εἰς μὲν τὸν Ἰωάννην « Νάρδον ὑγρὸν » εἰς δὲ τὸν Μάρκον εὐτυχέστερα, « Νάρδου ἄκρατον » ἡγουν ἄδολον καὶ καθαρὸν, ὡς τὸ ἐνόησε καὶ ὁ Θεοφύλακτος.

ΠΙΣΤΟΣ, Δ. παροξυτόν. « Κέγχρος ἐκλελεπισμένος » Ἑλλ. Δ. ἢ « Κέγχρος Πιστός » Ἑλλ. (du millet mondé). — 2) Πίστον ὠνόμαζαν ἀκόμη καὶ τὸν ἐξ αὐτοῦ ἄρτον. Πίστον καὶ τὸν Πολτὸν (bouillie).

Ἴσως ἐχυδαίσθη τὸ Πίστος ἀπὸ τὸ Πιστός, Ἑλλ. πιθανώτερον ὁμῶς ὅτι τὸ ἐδανείσθησαν βαρβάρως, ὡς καὶ ἄλλα πολλὰ, ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Pistus, τὸ σημαῖνον τὸν ἐκλελεπισμένον ἢ Πιστόν, τὸν κοινῶς κοπανισμένον (pilé, broyé), ὅθεν καὶ τὸ Pistrinum, Ῥωμαϊκ. τόπος ὅπου ἐκοπανίζετο πρὸ τῆς εὐρέσεως τῶν μύλων, ἢ ἠλέθετο μετὰ τὴν εὐρεσίαν, ἀκόμη κ' ἐπλάσσετο, καὶ ὤπτατο ἢ κέγχρος εἰς ἄρτους, ὀνομαζομένους « Κεγχρίτας ἄρτους ». Ἡ χρῆσις τῆς Κέγχρου ἦτο κοινή, ὡς ἀναπληρούσης ὅπως οὖν τὴν χρεῖαν τοῦ σίτου ἢ τῆς κριθῆς, ἴσως δὲ καὶ ὡς ἀλεξιφαρμάκου, κατὰ τὴν ὑπόληψιν τῶν τότε σοφῶν : « Εἰ γὰρ κεγχρίτην » τίς ἄρτον προφάγοι, οὐκ ἂν βλαβεῖη ποτὲ ὑπὸ δηλητηρίου » (Γεωπονικ. XIV, 24, σελ. 1029). Πιθανὸν ὅτι διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὰ στρατηγικὰ συγγράμματα τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων παρὰ τὸν σίτον καὶ τὴν κριθήν, παραγγέλλεται συχνὰ ἢ προμήθεια τοῦ Πίστου. Τὸν ἐσκεύαζαν ὀπτὸν ὡς τὸν κοινὸν ἄρτον, ἢ τὸν ἔβραζαν εἰς σύστασιν Πολτοῦ (bouillie),

ὡς λέγει ὁ Διοσκορίδης (II, 119) περὶ τῆς Κέγχρου « Ἄρτο-
» ποιθεῖσα, ἢ ὡσπερ Πολτός σκευασθεῖσα ». Ὁ Πολτός
οὗτος ὠνομάζετο ἀπὸ τούς Ῥωμαίους Puls miliacea
(Πολτός κέγχρινος). Οἱ χωρικοί, ἀντὶ νεροῦ, τὸν ἔψηναν μὲ
τὸ Γάλα (Γαλην. Περί τροφ. δυνάμ. I, 15, σελ. 314).

Ἡ Κέγχρος ὠνομάζετο καὶ Πάσπαλος κατὰ τὸν Γαληνὸν
« Πασπαλέτης, ὁ κευχραλέτης· Πάσπαλος [ΔΓ. Πασπάλη]
» γὰρ ὁ κέγχρος ». Δὲν εἶναι παράλογον νὰ εἶχαν μύλον ἴδιον
εἰς τὴν ἄλεσιν τῆς κέγχρου, ὀνομαζόμενον Κευχραλέτην.
Παράξενον ἤθελ' εἶσθαι ὅτι ἡ Κέγχρος ὠνομάζετο καὶ Πάσπα-
λος, ἂν 'δὲν τὸ ἐμαρτύρει καὶ ὁ Φώτιος : « Πασπάλη, τὸ
» τυχόν, οἱ δὲ, Κέγχρον οἱ δὲ τὰ κέγχρινα ἄλευρα, κ. τ. λ. ». Ὁ
δὲ Μοῖρις μᾶς διδάσκει ὅτι ἦτο καὶ τῆς Ἀττικῆς διαλέκτου :
« Πασπάλη, Ἀττικῶς· Κέγχρος, ἢ τὸ τυχόν, Ἑλληνικῶς ». Ὅπως
ἂν ἔχη, ἡ λέξις Πασπαλέτης δὲν εὐρέθη ἀκόμη εἰς τὸν
Ἰπποκράτην· μεταχειρίζεται ὁμοίως συχνὰ τὸ Πάλη συγγενὲς
καὶ ταυτόσημον τοῦ Πασπάλη, σημαῖνον, ὅχι μόνον ἄλευρον,
ἀλλὰ πᾶσαν ὕλην ἀλεσμένην ἢ κοπανισμένην εἰς τὸ λεπτότατον.
Ἐκρινε δὲ τὴν Κέγχρον βρώμα δυσκοιλίου, ἢ αὐτὸς ἢ ὅστις
ἔγραψε τὸ εἰς αὐτὸν ἀναφερόμενον Περί διαίτης βιβλίον (II,
§ 13, σελ. 218) « Κέγχρων χόνδροι καὶ κυρήβια, ξηρὰ καὶ
στάσιμα...αὐτοὶ δὲ οἱ χόνδροι ἐφθαί τροφίμοι, οὐ μέντοι
» διαχωρέουσι », Χόνδρους καὶ κυρήβια, νοῶν τὰ ἀλέ-
πιστα ἢ ἄπτιστα κοκκία τῆς κέγχρου, ἐπειδὴ τὰ κυρήβια,
σημαίνουν Πίτυρα, κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα (λέξ. Κόμματα)
καὶ τὸν Φώτιον « Κυρήβια, πίτυρα κ. τ. λ. ». Τὸ « Αὐτοὶ
» δὲ οἱ χόνδροι » σημαίνει μόνην τὴν Κέγχρον, λεπισμένην
δηλαδὴ καὶ καθαρισμένην ἀπὸ τὰ Κυρήβιά της.

ΠΙΣΤΟΥΡΙ, Δ. μὲ ἐξήγησιν : « Suggestus, Ambo,
» Pulpitem, Βῆμα, ἀκροατήριον ». Εἶναι λοιπὸν συνών.

τοῦ Πέργουλον (chaire, tribune). Ζ. Πέργομα. Δέν ἀμφιβάλλω ὅτι εἶναι λέξις σύνθετος ἀπὸ τῶ Ὀπισθεν, Ὀπισθαυρί. Εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν διάλεκτον ἀπαντᾷται συχνὰ τὸ Ὀπισθεν μέρας τοῦ ἄμβωμος, Δ. ὅπου ἔστεκαν αἱ καταηγούμενοι, καὶ ἡ ἔτι καὶ σήμερον εἰς ἄλους γνωστὴ Ὀπισθαμέβωμος εὐχή. Ὡς ἀπὸ τὸ Ξενία ἐπλάσθη ἡ Ξενοῦρα καὶ ἀπὸ τὸ Σκοτία, ἡ Σκοτοῦρα, παρόμοια ἀπὸ τὸ Ὀπισθία ἐγεννήθη πρῶτον ἡ Ὀπισθοῦρα, καὶ καθεξῆς Πιστοῦρα καὶ τὸ ὑποκορ. Πιστούριον.

Πισταυρί, ἡ Μπισταουρί ὀνομαῖζον τινές χυδ. χειρουργικὸν τι μαχαιρίδιον, χρήσιμον εἰς ἐντομὰς ἢ σχίσαις, ἀπὸ τὰ ταυτόσημον Γαλλ. Bistouri.

ΠΙΤΑΓΟΨ. Ζ. Ἐπιταγοῦ.

ΠΙΤΑΡΙΔΑ. Ζ. Ηπιταρίδα.

ΠΙΤΖΑΣ. Δ. ἡ νάνος (nain) ἀπὸ τὸ Πίθηξ (singe) καὶ πέμπει εἰς τὸν Σουΐδαν « Πιθῶ, ἡ μιμῶ Πίθηξ δὲ παρά τισιν » ἡ βραχὺς ἀνθρωπίσκος κ. τ. λ. ». Ζ. Πιτζός.

ΠΙΤΖΟΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ διατάξωι ὡς συνών. τοῦ ἀνωτέρω Πιτζός. Ἰσως καὶ τὰ δύο εἶναι τῆς αὐτῆς γενεᾶς καὶ τὰ Πατζός. Ζ. Πατζός.

ΠΙΤΤΑΚΙΟΝ (Ἄτακτ. I, σελ. 298). Ἀπὸ τῆς πίσσαν ἢ πίτταν (poix) τὸ παράγει καὶ ὁ Σαλμάσιος (Not. in *Æl. Lamprid. pag. 203*), ἀλλὰ διότι (λέγει) ἐκολλῶντο μεπίσσαν πολλάκις τὰ πιττάκια εἰς τοὺς τοίχους.

ΠΙΤΤΑΡΙΔΑ (Πιταρίδα, Δ.) τὸ ἐρμηνεύει Παλαίθη, Ἑλλ. ἐξηγούμενου ἀπὸ τὸν Ἠσύχιον: « Παλαίθη, ἡ τῶν σῦκων » ἐπαλληλος δέσις ». Φέρει καὶ ὁ Φώτιος: « Παλαίθαι, μάζαι » σῦκων ». Σημαίνει λοιπὸν γενικῶς τὰ Πακτητὰ σῦκα στιβασμένα εἰς κωτίαι, ἢ εἰς πολετὰ ἀγγεῖα, ὡς στιβαζοῦσι οἱ Γάλλοι τὰ ἐντόπια τῶν σῦκα (καὶ ἐξαιρέτως τὰ τῆς Μασσαλίας), τὰ

ὀνομαζόμενα *cabas de figues* (Ἄτακτ. Η, σελ. 288). Ἄλλ' ἢ Πιτταρίδα σημαίνει ἄλλο εἶδος παλάθης, γνωστὸν εἰς τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐξαιρέτως εἰς τὴν Ἰωάνην, ὅπου γεννῶνται τὰ καλὰ σῦκα. Εἰς τὸ κουτίον (*boîte*) ἢ εἰς τὸν *cabas* (Κάβος, Ἑλλ.), τὰ σῦκα στιβάζονται, ἐν ἐπάνω τάλλου ἀκέραια, ὥστε νὰ χωρίζεται πάλιν ἐν ἀπὸ τάλλο ὁλόκληρον καὶ νὰ τρώγεται. Ἡ δὲ Πιτταρίδα, εἶναι σῦκα κατακομμένα, ἔπειτα συγκολλημένα, καὶ τρόπον τινὰ ζυμωμένα, εἰς ἓνα βῶλον ἢ μάζαν, σφαιρικὴν ἢ τετράγωνον, καὶ διακόπτεται μὲ μαχαίριον, εἰς φέτας ἢ φελία (Ἄτακτ. IV, σελ. 644), χρειᾶς καλούσης, ὡς ὁ ἄρτος. Ταύτην τὴν Πιτταρίδα νοεῖ ὁ Φώτιος λέγων : « Παλάθην λέγουσι καὶ Παλαθίδα· εἶναι (ἴσ. εἰσί) δὲ » ἐξ ἰσχάδων ἢ σύκων κεκομμένοι (γρ. κεκομμένων) βῶλοι » πλινθοειδεῖς ». Ὁ Ἀριστοφάνης (Εἰρ. 574) τὴν ὀνομαζεῖ οὐδετέρ. καὶ διὰ τοῦ σ Παλάσιον.

Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται καὶ τὸ « Ἐδώκαμ αὐτῷ κλάσμα παλάθης » καὶ ἔφαγε » τῶν Ἐβδομήκοντα (Βασιλ. Α', λ', 12), ἐρμηνευθὲν κατὰ λέξιν (ὡς λέγεται καὶ Κλάσμα ἄρτου) ἀπὸ τὸ Ἑβραϊκόν, καὶ ἀδύνατον νὰ ἐρμηνευθῆ παρόμοια ἀπὸ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰς Πιτταρίδας, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν Γαλλικὴν μετάφρασιν τῶν Θεολόγων τῆς Γενεύης : *Ils lui donnèrent quelques figues sèches, etc.*

ΠΛΑΤΟΜΑΝΤΥΛΙΑΔΑ, Ἑλλ. ἢ Πλατομαντύλιδου, οὐδετ. ὀνομαζέται σήμερον κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxvi) τὸ *Arctium lappa* (*bardane*). Εἰς τὸν Πλίνιον γράφεται *Arction* (XXVII, 5, § 16) καὶ *Arctium* (XXV, 9, § 62). Ὁ Διοσκορίδης (IV, 107) τὸ ὀνομαζέει Ἄρκειον καὶ τὸ διακρίνει ἀπὸ τὸ Ἄρκτιον (IV, 106) « Ἄρκειον, οἱ δὲ, Προσωπίδα, οἱ δὲ Προσώπιον » καλοῦσι κ. τ. λ. ». Τὸ Προσωπίς ἐξηγεῖ τὴν καινὴν

ονομασίαν Πλατομαντυλίδα· ἀπὸ τὰ φύλλα δηλαδὴ τοῦ φυτοῦ πλατέα ὡς μανδύλια. Κακὰ γράφεται εἰς τὸν Βελώνιον (Observat. I, 26, pag. 60) Παττιμανδίλλα ἀντὶ τοῦ Πλατυμανδύλα.

ΠΛΑΤΟΣ ΤῶΝ ΝΟΜΩΝ, Δ. λέξι· νομ. νόμους γραμμένους κατὰ πλάτος ὡς ἐνομοθετήθησαν ἀπαρχῆς, εἰς διάκρισιν τῶν ἘΝ ΣΥΝΟΨΕΙ λεγομένων νόμων, ὡς δηλοῖ καὶ τοῦ Ψελλοῦ τὸ ἐξῆς δίστιχον :

Πολύ καὶ δυσθεώρητον τὸ μάθημα τοῦ νόμου·
Ἐν πλάτει δυσπερίληπτον, ἀσαφές ἐν συνόψει

ΠΛΑΤΥΚΥΜΙΝΟΝ. Ζ. Μασαλευτιλί.

ΠΛΕΥΡΪΤΙΣ. Ζ. Πόντα.

ΠΛΗΓΟΥΡΙ. Ζ. Τραχανᾶς.

ΠΛΗΡΟΝΩ (payer), οἷον Ἐπλήρωσα τὸν ῥάπτην, τὸν ὑποδηματᾶν, ὅταν τοῦ ἀποδώσω τὸν μισθὸν τοῦ κόπου, Ἐπλήρωσα τὰ χρέη μου. Καὶ περὶ τοῦ ἀγοραστοῦ πράγματος, Τὸ ἐπλήρωσα δέκα γρόσια, ἤγουν Δέκα γρόσια ἔδωκα, νὰ τὸ ἀποκτήσω.

Ἡ σημασία τῆς λέξεως ἐγεννήθη ἀπὸ ἔλλειψιν· διότι τὸ Πληρόω, Ἑλλ. ἐσήμαινε Γεμίζω. Ὄταν λοιπὸν λέγω, Τὸν ἐπλήρωσα, σημαίνω τὸν ἐγέμισα, ἤγουν τοῦ ἐγέμισα τὴν χεῖρα, ὡς φαίνεται ἀπὸ τὴν φράσιν ταύτην τῶν Ἑβδομ. (Βασιλ. Γ', ιγ', 33) περὶ τοῦ Ἱεροδοᾶμ, ὅστις ἐπώλει τὴν ἱεροσύνην εἰς τοὺς ἔχοντας νὰ τὴν πληρόνωσιν (ὡς οἱ Σουλτάνοι τῶν Τούρκων πωλοῦν εἰς τοὺς χριστιανούς ἐπισκοπὰς, ἀρχιεπισκοπὰς καὶ πατριαρχείας), « Ὁ βουλόμενος ἘΠΛΗΡΟΥ ΤΗΝ » ΧΕΪΡΑ αὐτοῦ, καὶ ἐγένετο ἱερεὺς εἰς τὰ ὑψηλά ».

ΠΛΗΣΤΙΟΝ. Ζ. Πλουστίον

ΠΛΟΚΑΔΙΟΝ, ῥῦδετ. καὶ ΠΛΟΚΟΤΗ, Ξηλ. Δ. πλέγ-

μα ἀπὸ λύγους ἢ ἄλλα ἱμαντώδη φυτὰ, χρήσιμον εἰς διάφορα σκεύη, Τάλαρος, Ταρσός, καὶ Ταρρός, Ἑλλ. (claire).—2) Πλοκάδιον, ἡ πλεγμένη ἀσπίς (bouclier).

ΠΛÓΡΗ, Δ. Σ. Πλώρα, Πρώρα, Δ. (proue), Πρώρα, Ἑλλ. Κτητικὸν ἐπίθ. Πλοριός, ΓΓ. Πλωρήσιος, Δ. (de proue) ἄχρηστον Πρώριος καὶ Πρωρήσιος, Ἑλλ.

ΠΛΟΥΜΆΤΟΝ, καὶ ΠΛΟΥΜΒΆΤΟΝ, Δ. τῶν Γραικορωμ. λέξεις ἀπὸ τὸ Plumbatum, Ρωμ. Μεμολιβδομένον, Ἑλλ. (plombé), σημαίνουσα, σρόπον φέροντα εἰς τὰ ἄκρα σφαιρία μολίβδινα· δεσποτικὸν ὄργανον χρήσιμον εἰς μασιγῶσιν τῶν καταδίκων. Ἀπὸ τὰς φερομένας μαρτυρίας φαίνεται, ὅτι — 2) Πλουμάτον ἢ Πλουμβάτον ἀκόμη ἐλέγετο, ὁ περισφίγγων τὸν τράχηλον κλοιός μολύβδινος (collier de plomb).

Καὶ ῥῆμα ἐκ τούτου Πλουματίζω ἢ Πλουμβατίζω, Δ. τὸ βασανίζω μὲ Πλουμάτον, ὡς φέρουν τὰ Βασιλικά Γλ: « Πλουματίζειν λέγεται τὸ μολύβδινον κλοιὸν περιτιθέναι· βαρύτερος γὰρ ὁ μολύβδος τοῦ σιδήρου κ. τ. λ. » καὶ « Πλουματίζεται, ὀξύτατως (γρ. ὀξύτατοις) βέλεσι κατασιζεται ». Καὶ σημείωσε τὴν ἀγχίνοιαν καὶ σοφίαν τῶν τυράννων! ὅτι ἐπρόκριναν τὸ μολύβδιον, ὡς βαρύτερον!

* ΠΛΟΥΣΙΟΠΑΡΟΧΑ. Ζ. Ἀφθονοπάροχα.

ΠΛΥΝÓΚΟΛΟΣ (γρ. ΠΛΥΝÓΚΩΛΟΣ), Δ. Πλυνόκωλους ἐπωνόμαζαν σκωπτικῶς οἱ Γραικορωμ. χριστιανοὶ τοὺς Τούρκους, διὰ τὸ ἔθος τούτων νὰ πλύνωνται τὸν κῶλον μετὰ τὴν κένωσιν τῆς κοιλίας. Σκῶμμα ἀνόητον, καὶ διότι εἶχαν ἄλλα ἐπίθετα σκοπτικώτερα καὶ εὐλογώτερα νὰ προσάψωσιν εἰς τὸ βάρβαρον ἔθνος τῶν Τούρκων, καὶ διότι σκώπτουν ἔθος χρήσιμον καὶ εἰς καθαριότητα, καὶ εἰς ὑγείαν.

ΠΛΥΣΤÍΟΝ. Τὸ γράφει κακὰ Πλησίον, Δ. μὲ καλὴν ἐξήγησιν ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ: « Ποταμοῦ χεῖλος ». Πλυσίον,

ἀπὸ τὸ Πλύνω, ὅθεν καὶ ἡ Πλύστρια (Ἄτακτ. IV, σελ. 440), Πλυντήρ καὶ Πλυντήριον, Ἑλλ. (lavoir)· καὶ τοιαῦτα Πλυσία εἶναι μάλιστα τὰ χεῖλη τῶν ποταμῶν.

ΠΛΩΡΕΑΣ. Δ. ἀπὸ τὸ Πρωρεύς, Ἑλλ. (pilote) ὡς Βασιλέας ἀπὸ τὸ Βασιλεύς καὶ Ἱερέας ἀπὸ τὸ Ἱερεύς.

* ΠΛΩΡΗΣΙΑ, οὐδ. πληθ. (ἔλλειπτ. τοῦ Σχοινία) δεσμά ἀπὸ τὴν πλώρην εἰς τὴν γῆν ἐκτεινόμενα, νὰ κρατῶσι τὸ πλοῖον (cordages qui attachent les vaisseaux au rivage, amarres). Ἡ λέξις εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Πορτολάνον, οἶον (κεφ. πᾶ), « Δέσε τὰ πλωρήσιά σου εἰς τὸν πουνέντε καὶ » εἰς τὸν γαρπῆ » καὶ (κεφ. πς') « Κάμε νὰ πιάσης τὰ » πλωρήσιά σου εἰς τὸ νησόπουλο ὁποῦ ἀφίνης δεξιά σου... » τὸ νησόπουλο, ὁποῦ πιάνης τὸ πλωρήσι σου, δὲν ἔχει » πέραμα κ. τ. λ. » Δὲν ἀμφισβᾶλλω ὅτι ὁ βάρβαρος Πορτολάνος μᾶς ἔσωσε λείψανον ἀρχαίας λέξεως * Πρωρήσια, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Πρώρη, ἀναλόγου τῆς σωζομένης, Πρυμνήσια, Ἑλλ. ἀπὸ τὸ Πρύμνη, Ἑλλ.

ΠΟΔΗΧΙΑ, Δ. τρισβαρδάρως ἀπὸ τὸ Ὑποδησία (Πόδησις, Σ.), Ὑπόδεσις καὶ Ὑπόδησις, Ἑλλ. (l'action de chausser).

ΠΟΔΙΓΗΣΙΟΝ, Δ. λέξ. νομ. Τὰ βασιλικά Γλ. φέρουν : « Ποδιγίσιον, νόμισμα ὑπὸ γῆς ἐςρωμένον ». Νοσοῦν βέβαια θησαυρὸν κρυμμένον εἰς τὴν γῆν. Ἴσως ἐσχηματίσθη ἀπὸ βάρβαρον σύνθ. Ὑποδυγίσιον, τὸ Ὑπὸ γῆς δύον, Ἑλλ.

ΠΟΔΙΣΚΟΣ, Δ. τὸ κατώτατον μέρος τῆς σήλης ἢ τοῦ κίονος, Βάσις, Ἑλλ. (base).

ΠΟΔΟΚΟΙΛΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ μὲ τοῦ παρακμαξ. Λατιν. λέξεις : Aquala, gollo, ἡγοῦν Ὑθρία, Λάγηνος, Ἑλλ. (pot à l'eau, cruche). ἘΤὸ δὲ Ποδόκοilon τίς ; Μήπως ἐσφαλμογραφήθη ἀπὸ τὸ Ποτόκοilon ;

ΠΟΔΟΚΟΠΙΟΝ, Δ. Ποδοκόπι, Σ. σημαίνει Μισθόν τοῦ κοπιάσαντος ἢ ὑπουργήσαντος τί πεζᾶ (commission).

ΠΟΔΟΔΟΥΡΟΝ, Δ. λωρίον μὲ τὸ ὁποῖον δένονται οἱ πόδες τῶν ὀρνέων.

ΠΟΔΟΠΑΓΟΥΡΟΣ, Δ.

ΠΟΔΟΠΑΝΑ, οὐδ. πληθ.

ΠΟΔΟΡΤΙΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ κακά, Vestis talaris, ἤγουν Ἑσθῆς ποδήρης, Ἑλλ. (Veste qui descend jusqu'aux talons). Ὡς ἔλεξαν Χειρόρτιον, Δ. Χειρόρτρι, Σ. τὴν Χειροθήκην ἢ Χειρίδα, Ἑλλ. (gant) ἀναλόγως ὠνόμαζαν καὶ Ποδόρτιον, τὸ σκέπασμα τοῦ ποδός, Περικνημῖς, Ἑλλ. (bas, jambard)· ἴδε τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. II, σελ. 429) λεχθέντα. Ἡ Γραικορωμ. βαρβαρότης ὠνόμαζε τὰς χειρίδας, καὶ Χειρόψελλα, Δ. καὶ Χειρομάνικα, Δ. ὡς καὶ τὰς Περικνημίδας, Ποδόψελλα, Δ. καὶ Πεδούλια, ὡς φέρουν τὰ βασιλικά Γλ. « Πεδούλια, ποδῶν καλύμματα. Πέδα » γὰρ ὁ ποῦς. Τινὲς δὲ, τὰ ἀρτάρια ἠρμήνευσαν ».

ΠΟΔΟΤΑΣ, Δ.

ΠΟΔΟΨΕΛΛΟΝ. Ζ. Ποδόρτιον.

ΠΟΖΑΣ ἢ **ΜΠΟΖΑΣ**. Ἐξηγήθη ἄλλου (Ἰδ. Ἄτακτ. II, σελ. 305) ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν Ῥωμαίων τὸ Posca, τὸ ὁποῖον ἐλέγετο καὶ Pusca. Ἐὰ Γλ. φέρουν « Posca, ὀξύκρατον, » πόσις ». Οἱ Γραικορωμαῖοι τὴν ὠνόμαζαν Ποῦσκα, καὶ Φοῦσκα (ὅθεν καὶ τὸ Posset τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γάλλων) σημαίνοντες καὶ αὐτοὶ ὅ,τι καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, ὀξειδίον δηλαδὴ συγκρασμένον μὲ νερόν. Καταχρηστικῶς ἔπειτα Πόσκαν ὠνόμασαν καὶ τὸν σήμερον γνωστὸν εἰς ὅλους Μποζάν ἢ Ποζάν διότι ἀπὸ τὸ Πόσκα, παράγεται καὶ ἡ λέξις αὕτη. Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 98, pag. 346-347), ὅστις

ἐγνώρισεν εἰς τὴν Αἴγυπτον τὸν Μποζᾶν, τὸν κρίνει τὸν αὐτὸν καὶ τὸν Ζύθον (espèce de bière) τῶν παλαιῶν, τὸν ἔπειτα ὀνομασθέντα, μετ' Ἰβηρικὴν ἢ Κελτικὴν λέξιν Κοῦρμι (Διοσκορίδ. II, 110) ἢ Κόρμα (Ἄθην. IV, σελ. 152). Παρόμοιον τὶ ὄνομα, Κούμις (Koumiss) μεταχειρίζονται σήμερον οἱ Τάταροι κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν περιηγητῶν, σημαίνοντες ὅμως ὄχι τὸ αὐτὸ, ἀλλὰ γάλα ἀγελαθήσιον, ὄξυνισμένον αὐτομάτως, καὶ προξενητικὸν μέθης (Ἰδ. τὰς εἰς τὸ Ἱπποκράτ. Περί ἀέρ. ὑδ. τόπ. σημ. μου, σελ. 281-282). Ὅθεν συμπεραίνεται, ὅτι τὸ Κούμις ἢ Κούρμι εἶναι Σκυθικὴ λέξις, σημαίνουσα γενικῶς πᾶν μεθυσικὸν ποτόν.

ΠΟΙΝΑΛΙΟΣ, Δ. λεξ. νομ. ἀπὸ τὸ Ποινῆ, Ἑλλ. (Peine), ὀριζόμενον ἀπὸ τὰ Γλ: « Ποινῆ ἐστὶν ἀμαρτήματος ἐκδίκησις, » καὶ οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς ἔγκλητος (γρ. ἐπ' αὐτῆς ἔγκλητος). » Ἄλλ' ἅμα τις καταδικασθῆ, ὑπόκειται τῇ ἀπὸ τῶν νόμων » ποινῇ. Ὄρισαι δὲ ἡ ποινῆ ἀπὸ τοῦ νόμου ἐφ' ἐκάστῳ ἀμαρ- » τήματι ». Ἡ περιέχουσα τοὺς καθέκαστον νόμους τούτους βίβλος ὠνομάζετο Ποινάλιος (code pénal). Ἐλεγον καὶ ἐπιθ. « Ποιναλῖαι ἀγωγαί » (actions pénales), καὶ οὐσ. « Ποιναλῖαι, βάσανοι » καὶ ἐκ τούτου ῥῆμα βάρβαρον Ποιναλίζω (mettre à la question). Τούτου τὸ ῥηματικὸν ἐπιθ. ἦτο Ποιναλισῆς, ἢ Ποινηλασιῆς, καὶ ὄχι πεντασύλλαβον, Ποινηλατισιῆς, ὡς ἔγραψεν ὁ Δ. ἀπατηθεὶς ἀπὸ σφαλμογραφημένην μαρτυρίαν,

Ἄπέδε μου καὶ ἀπέκει μου, καὶ τοὺς ΠΟΙΝΗΛΑΤΙΣΤΑΣ μου

ὁ ῥυθμὸς τοῦ βαρβάρου στίχου ἀπαιτεῖ ἐξανάγκης ΠΟΙΝΑ-
ΛΙΣΤΑΣ, ἢ καὶ ΠΟΙΝΗΛΑΣΤΑΣ. Ἄν προκρίνης τὸ δεύτερον
ὑπόθεσέ το χυδαῖσμένον ἀπὸ τὸ Ποινηλάτης, Ἑλλ. (celui
qui poursuit en punition d'un crime).

ΠΟΙΝΑΛΙΣΤΗΣ. Ζ. Ποινάλιος.

ΠΟΙΟΤΗΣ, Σ. (qualité), Ποιότης, Ἑλλ. — 2) Ποιότης, Δ. τὸ ἐξηγεῖ διὰ τοῦ Γαλλικοῦ Αλοῖ, τοῦ σημαίνοντος, τὴν ἐκ διαταγῆς βασιλικῆς μίξιν τοῦ χρυσοῦ ἢ τοῦ ἀργύρου μὲ κατώτερον ἄλλο μέταλλον, εἰς τὴν κοπὴν τῶν νομισμάτων. Καὶ φέρει μαρτυρίαν ἀπὸ Ἄνναν τὴν Κομνηνὴν: « Τάλαντα » διακόσια, τοῦ βεβασιλευκότος κυροῦ Μηχαῆλ ποιότητά τε » καὶ χαραγὴν ἀποφέροντα ».

ΠΟΛΙΤΕΙΑ, Δ. Ἀνθρώπων κοινωνία κυβερνωμένων ἀπὸ νόμους θεμένους μὲ κοινὴν τῶν κοινωνῶν ψῆφον, ὑποχρεωμένων νὰ τοὺς φυλάσσωσιν ὅλοι χωρὶς ἐξαίρεσιν. Ὁ ὀρισμὸς οὗτος μᾶς διδάσκει, ὅτι εἰς μόνην τοιαύτην κοινωνίαν ἐμπορεῖ τὸ φυσικὰ Πολιτικὸν ζῶον τοῦτο (Μάρκ. Αὐρήλ. Δ', 24), ὁ ἄνθρωπος, νὰ ζῆ ἐλεύθερος καὶ ἐνταυτῷ εἰρηνικὸς μὲ τοὺς λοιποὺς κοινωνοὺς. Ἡ ἐλευθερία του εἶναι νὰ πράσῃ ὅ,τι θέλει, πλὴν ὅσα ἀπαγορεύουν οἱ νόμοι, ἢ γοῦν ταρασσούν τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν εἰρήνην τῶν λοιπῶν κοινωνῶν. Τοιαύτην ἔννοιαν εἶχαν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι τῆς ἐλευθερίας, ἐπειδὴ τὴν ὠρίζαν « Ἐλευθερία » ἐστὶν εὐχέρεια φυσικὴ, ἐκάσῳ συγχωροῦσα πράττειν ἅ » βούλεται, εἰ μὴ νόμος ἢ βία κωλύει » (Γλ.). Τοιαύτη πολιτεία ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους Respublica (République) ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας Δημοκρατία (Démocratie). Ἄλλ' οὔτε οἱ Ῥωμαῖοι, οὔτε οἱ Ἕλληνας, δὲν ἐτελειοποίησαν, οὐδὲ τὴν ἐκατάσκησαν πραγματικῶς ὅ,τι καὶ τὴν ἐθεωροῦσαν καὶ τὴν ἐπεθυμοῦσαν· διότι τοιαύτη τελειοποίησις ἐχρειάζετο γνώσεις πλειοτέρας γεννωμένας ἀπὸ τὴν πρόοδον τοῦ χρόνου, καὶ τὴν μακρὰν ἐκ τούτου πείραν. Οἱ πρῶτοι ἐμεταμόρφωσαν τὴν Πολιτείαν των εἰς Ὀλιγαρχίαν· οἱ δεῦτεροι, εἰς Ὀχλοκρατίαν. — 2) Πολιτείαν, Δ. ὠνόμαζαν ἔτι τὴν φροντίδα τῆς ἐσωτερικῆς εὐταξίας ἐκάσῃς πόλεως, ἢ συναθροίσεως πολιτῶν ὅποῖαι εἶναι

αί Ἐκκλησίαι, αἱ Πανηγύρεις, τὰ Θέατρα, καὶ ἄλλαι τοιαῦται λαοῦ συνδρομαί, Εὐταξία καὶ Εὐκοσμία, Ἑλλ. (police). Καὶ μαρτυρεῖ τὴν σημασίαν ταύτην τὸ φερόμενον ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Σωκράτην: « Ὀρέσου τοῦ τῆς Ἀλεξανδρείας Ἐπάρχου » ΠΟΛΙΤΕΙΑΝ ἐν τῷ Θεάτρῳ ποιούντος· οὕτω δὲ ὀνομάζειν » εἰώθασι τὰς δημοτικὰς διατυπώσεις ». — 3) Πολιτεία, Δ. καὶ ἡ διαγωγή καθενὸς πολίτου (conduite) σχετικῶς πρὸς τὴν κοινότητα τῶν πολιτῶν (Ζ. Πολιτεύομαι). — 4) Πολιτεία καταχρηστικῶς καὶ ἡ μερικὴ διαγωγή καθενὸς ἀνθρώπου, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐπιγραφή τῶν Συναξαρίων « Βίος καὶ πολιτεία τοῦ » ἐν ὁσίοις δεῖνος » Μοναχοῦ, μ' ὅλον ὅτι αὐτὸ τὸνομα Μοναχὸς δηλοῖ ὅτι δὲν εἶναι Πολίτης. — 5) Πολιτεία, Δ. καὶ ὁ γλυκὺς καὶ ἡμερος τρόπος τῆς μερικῆς καὶ ἀπολύτου συναναστροφῆς τῶν ἀνθρώπων, χωρὶς ἀναφορὰν πρὸς τὸ κοινὸν (civilité) Ἀσειότητος, Ἑλλ. Καὶ φέρει μάρτυρα τὸν Μοῖριν λέγοντα: « Ἀστεῖζεσθαι Ἄττικοί· Πολιτεύεσθαι... Ἕλληνες ». Καὶ ὁ οὕτως ἀσειζόμενος ἐπωνομάζετο Πολιτικός (poli, civil) ὡς ἐσημείωσεν ὁ ἐκδότης τοῦ Μοίριδος, ἀπὸ τὸν Μοσχόπουλον: « Ἀσειῶς, ὁ πολιτικός καὶ κομψὸς καὶ χαρίεις » ἀνήρ » (Ζ. Πολιτικός).

ΠΟΛΙΤΕΥΟΜΑΙ, Δ. Εἶμαι κοινωνὸς καὶ μέλος τῆς πολιτείας (être citoyen) Πολιτεύομαι, Ἑλλ. — 2) Πολιτεύομαι, ἐνεργῶ ἀρχὴν τινὰ ἢ ὑπουργίαν πολιτικὴν καὶ δημόσιον (exercer quelque ministère public), Πολιτεύομαι, Ἑλλ. — 3) Πολιτεύομαι, διάγω ἢ προσφέρομαι πρὸς ἄλλους μὲ τρόπον τινὰ (se conduire), Πολιτεύομαι, παρακμ. Ἑλλ. σίον, Ἐπολιτεύθη καλὰ, ἢ κακὰ μ' ἐμέ, Ἐπολιτεύθη, ὡς ἔπρεπε. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν εἶπεν ὁ Ἀπόστολος (Φιλιπ. α', 27) « Μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ » πολιτεύεσθε » ἡγουν πράσσετε, διάγετε· « Πολιτεύεται,

» πράττει, ἀνασρέφεται » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 4) Πολιτεύεται, Δ. ἔλεγαν τριτοπροσώπως περί νομίσματος, τὸ ὁποῖον δίδεται καὶ λαμβάνεται μὲ πίσειν εἰς τὰς συναλλαγὰς τῶν πολιτῶν, ὡς καλὸν ἢ ὡς ἐκ διαταγῆς τοιοῦτον, οἷον Τὸ γρόσιον τοῦτο πολιτεύεται, Νομίζεται, Ἑλλ. (avoir cours). Καὶ ἐξεναντίας, Δὲν πολιτεύεται πλέον, Οὐκέτι νομίζεται, Ἑλλ. (n'avoir plus cours) ἀποβάλλεται ἀπὸ τοὺς συναλλάσσοντας, διὰ τὰς ἐναντίας αἰτίας.

ΠΟΛΙΤΗΣ. Ζ. Πολιτεία.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ, Δ. Πολιτικὸν ὀνομάζομεν σήμερον τὸν ἔχοντα τὴν ἐπισήμην τοῦ πολιτεύματος καὶ τῶν δημοσίων πραγμάτων, Πολιτικός, Ἑλλ. (homme d'état, Politique). — 2) Πολιτικὸν τὸν προσφερόμενον φιλοφρόνως πρὸς τοὺς ἄλλους (poli, civil), καὶ ἐπειδὴ ἡ τοιαύτη φιλοφροσύνη κατανατᾷ πολλάκις εἰς τὴν αἰσχρὰν ἀνθρωπαρέσκειαν, — 3) Πολιτικός λέγεται καὶ ὁ ὑποκρινόμενος τὴν φιλοφροσύνην, καὶ τεχνευόμενος τοὺς λόγους καὶ πράξεις του πρὸς τὸ ἴδιον συμφέρον, ἐξαρτημένον πολλάκις ἀπὸ τὸ συμφέρον ἄλλων προσώπων ἀνωτέρων, τοὺς ὁποίους δουλεύει « Πολιτικός, ἀσειὸς » μετὰ τινος τέχνης ». Τοιοῦτοι εἶναι ὡσεπιπολὺ οἱ λεγόμενοι Διπλωματικοί, ὅλοι οἱ Αὐλικοί, ἢ τῶν ὁποίων ἡ τύχη κρέμεται ἀπὸ τὰς αὐλὰς τῶν δεσποτῶν. — 4) Ἐκ τούτου ὀνομάσθη καὶ Πολιτικὴ Σηλ. καὶ προσηγορικῶς ἡ Ἐταίρα ἢ Πόρνη ἢ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας ὀνομασθεῖσα ἀπὸ τοὺς Γάλλους Courtisane ἤγουν Αὐλική, ὅχι μόνον διότι αἱ πόρναι εἶναι κοιναὶ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας, ἀλλ' ὅτι καὶ τέχνην ἔχουν ἢ ἀρέσκωσιν εἰς ὅλους (Ἄτακτ. II, σελ. 304), μιμούμεναι τὸ πολύτροπον καὶ παλίντροπον τῶν πολιτικῶν ἢ αὐλικῶν. Τὸ οἴκημά των ὀνομάζετο Πολιτικάριον, Δ. ἤγουν πορνοστάσιον (bordel), Οἴκημα ἢ Τέγος, Ἑλλ. — 5) Πολιτικοὶ σίχοι

ὠνομάσθησαν, οἱ ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἀρχίσαντες καὶ μέχρι τῆς σήμερον συνειθιζόμενοι, εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, σίχοι δεκαπεντασύλλαβοι, διαιρούμενοι εἰς δύο ἡμισίχια, ὀκτασύλλαβον τὸ πρῶτον, καὶ ἑπτασύλλαβον τὸ δεύτερον ἢ ἀνάπαλιν, ὀκτασύλλαβον τοῦτο, εἴαν τὸ πρῶτον ἐπρόλαβε τὰς ἑπτὰ συλλαβάς. Ἡ ὀνομασία ἀναλογεῖ μὲ τῶν παλαιῶν τοῦς Πολιτικοῦς λόγους, καὶ τὰ Πολιτικὰ ὀνόματα. Εἰς ἐκείνους τὸ Πολιτικοὶ λόγοι ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ καὶ Δημοτικοὶ λόγοι, ἤγουν λόγοι ὑπὲρ τῶν συμφερόντων εἰς τὸν δῆμον καὶ τὴν πολιτείαν γινόμενοι (Ἰσοκράτ. Περὶ ἀντιδ. § 18, σελ. 319), ἐπειδὴ κυρίως Πολιτείαν ὠνόμαζαν μόνην τὴν δημοκρατίαν (Ἀρποκρατ. λέξ. Πολιτεία). Ἄλλ' οἱ τοιοῦτοι λόγοι ἔπρεπε νὰ ἦναι σαφεῖς καὶ καταληπτοὶ εἰς τοὺς πολίτας ὅθεν ὠνομάσθησαν καὶ αὐταὶ αἱ λέξεις, Ὄνόματα πολιτικὰ, (Ἰσοκράτ. Εὐαγορ. 3, σελ. 190), ἤγουν δημοτικά. ὠνομάσθησαν λοιπὸν καὶ οἱ δεκαπεντασύλλαβοι συνήθεις σίχοι Πολιτικοὶ, ὄχι ὡς πρὸς πολίτας ἢ περὶ Πολιτικῶν πραγμάτων γινόμενοι (ἐπειδὴ ὅτε πρῶτον ἐγεννήθησαν, οὔτε πολῖται πλέον ἦσαν οἱ Γραικορωμαῖοι, οὔτε πολιτείαν εἶχαν, ἀλλ' ἐδούλευαν ἕνα μόνον δεσπότην (ἐπονομάζοντες τὸν Ἄγιον καὶ Θεῖον), ἀλλ' ὡς καταληπτοὶ εἰς ὅλον τὸν λαόν, εἰς διάκρισιν τῶν Ἑλληνιστῶν γραμμένων, καὶ ἀπὸ πολλὰ ὀλίγους καταλαμβανομένων.

Μ' ὅλον τοῦτο δὲν ἐδίδετο ἐξαιρέτως τὸ ἐπίθετον τοῦτο εἰς μόνους τοὺς κοινοὺς τούτους σίχους· Πολιτικοὶ ἀκόμη ἐπωνομάζοντο καὶ οἱ Ἑλληνιστῶν μὲν γραμμένοι, φυλάσσοντες δὲ τὸν ῥυθμὸν καὶ τῶν συλλαβῶν τὸν ἀριθμὸν τῶν κοινῶς γραμμένων, ὡς δηλοῦν τοῦ πολυλόγου καὶ ἀκριτολόγου Τσέτσου τὰ ποιήματα, τοῦ Μανασσῆ, ποιητῶν τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος, ἀκόμη καὶ τοῦ κατὰ τὴν ἑνδεκάτην ἀκμάσαντος Ψελλοῦ. Περὶ τῶν σίχων τούτων λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ἰλιάδ. α', σελ. 11)

« Δημοτικοί σίχοι, οἱ τὸ παλαιὸν μὲν τροχαϊκῶς ποδιζόμενοι,
 » καθὰ καὶ Αἰσχύλος ἐν Πέρσαις δηλοῖ, ἄρτι δὲ Πολιτικοὶ
 » ὀνομαζόμενοι. Μέτρον μὲν γὰρ αὐτοῖς πεντεκαίδεκα συλλα-
 » βαί· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ εἰς ἑπτακαίδεκα, ἢ καὶ πλείονας,
 » αὐτούς ποτε παρεκτείνουσι συλλαβάς· κ. τ. λ. ».

ΠΟΛΙΧΝΙΩΤΙΚΑ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ, Δ. (*des actes municipaux*), λέξ. νομ. ἀπὸ τὸ Πολίχνιον, τὸ σημαῖνον τὸ Ῥωμ. *Municipium* (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 442).

ΠΟΛΛΟΦΗΜΙΣΤΟΣ, Δ. Πολύφημος, Ἑλλ. (*célebre*).

ΠΟΛΛΥΝΙΣΚΩ, Δ. (*multiplier, augmenter le nombre*), Πλεονάζω, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Πολλύνω τοῦ παρακμ. Ἑλλην. ταυτόσημον τοῦ Πλεονάζω, Ἑλλ. « Πολλύνεται, » πολὺς γίνεται, αὐξάνει, πληθύνει » λέγει ὁ Φώτιος. Ἡ γραφή εἶναι ἄλογος, ἀντὶ τοῦ δι' ἑνὸς λ Πολύνω, ἀπὸ τὸ Πολὺς, ἀναλόγου μὲ τὸ Βραδὺς, Βραδύνω, Παχὺς, Παχύνω, Ταχὺς, Ταχύνω, καὶ μὲ ἄλλα πολλά. Ὅπως ἂν ἔχη, εὐλογον εἶναι νὰ προσλάβωμεν εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ *Πολύνω, ἀντὶ τοῦ βαρβάρου Πολλυνίσκω.

ΠΟΛΤΑΡΙΟΝ.

ΠΟΛΥΚΑΝΔΗΛΟΝ. Ζ. Πολύφωτον.

* **ΠΟΛΥΝΩ**. Ζ. Πολλυνίσκω.

ΠΟΛΥΣ, ἈΠὸ ΠΟΛΛΟΥ, ἈΠὸ ΠΟΛΛῆΣ.

* **ΠΟΛΥΤΑΞΙΔΟΣ**. Ζ. Σομαυέρ. μὲ τὰς σημ. (1).

ΠΟΛΥΤΙΜΟΝ.

(1) Ἐν καὶ τοῦτο ἀπὸ τὰ μείναντα ἀνεξήγητα ἀπὸ τὸν αἰοίδιμον συγγραφέα. Ἰδοὺ τίσημειοῖ εἰς τὸ τοῦ Σομαυέρα ἀντίτυπὸν του. ΠΟΛΥΤΑΞΙΔΟΣ, qui a beaucoup voyagé par mer. Σκεπτέον εἰ καὶ μεταφορικῶς λέγεται ὡς τὸ Πολλὰ περιπεπλευκῶς τοῦ Ἀριστοφ. ἐν Βατραχ. 535. (Φ. Φ.).

ΠΟΛΥΤΡΙΧΟΝ ὀνομάζουσι εἰς τὴν Κρήτην τὸ Ἀδιάντον, Ἑλλ. τὸ καὶ Πολύτριχον καὶ Καλλίτριχον, Ἑλλ. (capillaire) ὀνομαζόμενον. Ἴδε **ΒΕΛΟΝ**, *Observat.* I, 18, pag. 45.

ΠΟΛΥΦΩΤΟΝ, Δ. συνών. τοῦ Πολυκάνδηλον (Ἄτακτ. IV, σελ. 637).

ΠΌΝΤΑ, Δ. Σ. Πούντα, Πλευρίτης, Σ. Πλευρίτις, Ἑλλ. (pleurésie) νόσος ὀριζομένη ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς (Γαλην. Ὁρ. ἰατρ.) « Ὀδύνη πλευροῦ καὶ ὑπεξωκότος, διατείνουσα » μέχρι κλειδὸς καὶ ἀκρωμίου καὶ ὠμοπλάτης, σὺν ὀξεῖ καὶ » ἀδιαλείπτῳ πυρετῷ, μετ' ὀδύνης νυγματώδους ὁμοῦ καὶ » φρίκης καὶ δυσπνοίας καὶ Βηχῆς ». Τὸ Πόντα ἢ Πούντα » παράγεται ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Punta (pointe) τὸ σημαῖνον τὴν Πλευρίτιδα.

ΠΟΝΤΙΚΟΣ, Δ. μετ' ἀκαθάρτην ἐξήγησιν pugnis, Ῥωμ. διότι δὲν ἐκατάλαβε τὴν μαρτυρίαν « Ὁ ποντικός τοῦ χερίου » Ποντικός ἐδῶ σημαίνει τὸ ψαχνὸν μέρος τοῦ σώματος (muscle). Ἴδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 447.

ΠΟΝΤΟΛΟΓΩ, Δ. Πουντολογῶ, Σ. (mordre, blesser, piquer, se moquer par des mots couverts) Κερτομῶ, Ἐρεσχελῶ, Ἑλλ. σύνθ. βάρβαρον (Ζ. Πόντα).

ΠΟΡΔΑΚΑΣ. Τὰ Γλ. (BERNARD, *Reliq. medicocritic.*, pag. 8) φέρουσι : « Ἄκανθα λευκή, ὁ λεγόμενος » Πορδακάν (ἴσ. Πορδακᾶς ἢ Πορδακός) » Πιθανὸν ὅτι ἢ αὐτὴ καὶ ἢ Ἄκανθα λευκὴ τοῦ Διοσκορίδου (III, 14), ἄλλη παρὰ τὴν Λευκάκανθαν τοῦ αὐτοῦ (III, 22). Ἡ Ἄκανθα Λευκή, ὀνομάσθη ἀπὸ τινος φυτολόγου, Ὀνόπορδον, *Onopordum acanthium* (Onoporde acanthin, Epine blanche, chardon à feuilles d'Acanthe, ἢ Pet d'âne). Ἡ λέξις Ὀνόπορδον εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἀθήναιον (II, σελ. 71) ὡς ὄνομα φυτοῦ ἀκανθώδους,

μνημονευθέν πρό αὐτοῦ, ὡς τοιοῦτον, καὶ ἀπὸ τὸν Πλίνιον (xvii, 12, § 87), ὅστις καὶ τὸ ἔτυμολόγησεν, ἀπὸ τοῦ, ὅτι πέρδονται οἱ τρώγοντες αὐτὸ ὄνοι : *Onopordon si comederint asini, crepitus reddere dicuntur.*

ΠΟΡΤΟΛΑΝΟΣ. Ζ. Λιμενογραφία.

ΠΟΣΚΑ, ΠΟΥΣΚΑ. Ζ. Ποζᾶς.

ΠΟΣΟΥΣΤΑΡΙΟΝ, Δ. εἶδος ὀψαρίου. Ἀπὸ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 53, σελ. 117) χωρὶς ἐξήγησιν.

ΠΟΤΗΡΟΚΛΑΣΤΡΙΑ, Δ. Τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. « Ἄνε-
 » μώνη, ἥτοι ποτηροκλάστρια, καὶ Μήκων. — Μήκων, ἡ
 » ποτηροκλάστρια, ἥτοι παπάβαρις, — Τὰ ἄνθη τῆς Κουτζου-
 » νάδος ». Ἡ Ἄνεμώνη τοῦ Διοσκορίδου (II, 207) τῶν
 φυτολόγων ἢ *Anemone coronaria* (*Anémone des jar-
 diniers*). Παπαροῦνι ὀνομάζεται σήμερον, κατὰ τὸν Ἄγγλον
 μεταφραστὴν τοῦ Θεοφράστου (*Stackhouse, pag. lxxv*)
 ἀπὸ τὸ *Papaver*, Ῥωμ. Μήκων, Ἑλλ. Ἐσημείωσεν ὁ Διο-
 σκορίδης (αὐτόθ.) τὴν σύγχυσιν τῆς Μήκωνος μὲ τὴν Ἄνε-
 μώνην : « Ἐνιοὶ δὲ μὴ δυνάμενοι διορίζειν ἀπὸ τῆς ἀγρίας
 » ἀνεμώνης... τὴν ροιάδα μήκωνα, διὰ τὸ τῶν ἀνθῶν ὁμό-
 » χροον, φοινικοῦν ὑπάρχον, πλανῶνται, κ. τ. λ. ». Ἡ
 Μήκων, ἀπλῶς, εἶναι τῶν φυτολόγων τὸ *Papaver som-
 niferum* (*Pavot*, ἢ *Pavot somnifère*), ἢ χυδ. Κου-
 τζουνάδα, Σ. λεγομένη, ἢ δὲ Ροιάς Μήκων, τὸ *Pa-
 paver Roes* (*coquelicot*, ἢ *Pavot rouge*). Δὲν
 ἐξεύρω διὰ τί ὠνομάσθη ΠΟΤΗΡΟΚΛΑΣΤΡΙΑ (*casse-
 verre*) ; Μήπως ἦτο ΠΟΤΗΡΟΚΛΥΣΤΡΙΑ ; ἀπὸ τὸ Κλύ-
 ζειν ποτήρια, Ἑλλ. (*rincer les verres*) διὰ τὴν αὐτὴν
 ἴσως χρῆσιν, καὶ τοῦ ὀνομασθέντος Ποτηροπλύτης, Σ.
 (καὶ ὄχι Ποτηριοπλύτης) ἄλλου φυτοῦ (*Ἄτακτ.* IV,
 σελ. 452).

ΠΟΥΠΗ, Δ. ΓΓ. (bosse), και ΠΟΥΠΗΣ, ἀρσ. Δ. ΓΓ. (bossu), Κυφός, Γυρός, Ἑλλ. ὁ κοινῶς Καμπύρης (Ἄτακτ. II, σελ. 100, και IV, σελ. 158).

ΠΟΥΡΆΚΙΟΝ, Δ. (Borax). Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 341.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΝ, οὐδ. και ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ, ἀρσ. Δ. Ἐλλειπτ. λέξ. νομ. Πραγματικὸς τύπος ὠνομάζετο προσαγῆ αὐτοκρατορικῆ ἐπικυροῦσα τι πραγματικῶς και βεβαίως Pragmaticum rescriptum, Ῥωμ. (pragmaticque sanction).

ΠΡΑΪΤΩΡ. Ζ. Πραιτώριον.

ΠΡΑΪΤΩΡΙΟΝ, Δ. ἀπὸ τὸ Prætorium, Ῥωμ. (Prétoire) τὸ οἶκημα, ἢ (κατὰ τὰς ἐκστρατείας) ἢ σκηνὴ τοῦ Πραιτῶρος Prætor, Ῥωμ. (Préteur), ἢ ἡ αὐλὴ τοῦ οἰκήματος, ἢ τὸ προσκήνιον. Τὰ Γλ. φέρουν : « Prætor, » στρατηγός, Prætorium, στρατηγεῖον ». Οἱ Ἕλληνες ἐπολιτογράφησαν τὴν λέξιν Πραιτώριον, ἐξαιρέτως ὁσάκις εἶχαν χρεῖαν νὰ λαλήσωσι περὶ Ῥωμαίων ἢ Ῥωμαϊκῶν ἐθίμων. Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται και εἰς τοὺς εὐαγγελιστὰς και εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων. Ὁ Μάρκος (ιέ, 16) ὀνομάζει Πραιτώριον τὴν αὐλὴν τοῦ Πιλάτου.

ΠΡΑΣΙΑ (Ἄτακτ. IV, σελ. 455 και 662) ὀνομάζεται εἰς τὰ Γεωπονικά (XI, 23) και αὐτὴ ἢ Πρασοδένδρα « Σπείρεται ἐν πρασιαῖς, και μεταφυτεύεται ».

ΠΡΕΠΟΣΥΝΗ, Σ. Δ. (bienséance, décence), Πρέπον, Ἑλλ. Ἀπὸ τὸ Πρεπός (Ἄτακτ. I, σελ. 52) ἐσηματίσθη τὸ Πρεποσύνη, ὡς ἀπὸ τὸ Δίκαιος τὸ Δικαιοσύνη. Φέρει ὁ Δ. (σελ. 793) τὸν ἐξῆς σίχον :

Μετὰ τιμὴν και ἔπαινον, μὲ τόσῃν πρεποσύνην

ΠΡΙΝΟΚΟΚΚΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 476), γνωστός

εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα κόκκος (Kermès), ὀνομαζόμενος θηλ. ἢ Κόκκος, κατ' ἐξοχὴν, ἢ Κόκκος βαφικὴ κατὰ τὸν Διοσκορίδην, ὅθεν ὀνομάζομεν καὶ Κόκκινα (couleur d'écarlate) τὰ βαφόμενα μὲ τὴν Κόκκον· « Κόκκος, ἐξ οὗ » τὸ φοινικοῦν βάφεται, καὶ αὐτὸ τὸ χρῶμα » λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸ δένδρον ὀνομάζεται, ὡς καὶ παλαιὰ Πρίνος τῶν φυτολόγων ἢ quercus coccifera (chêne cochenille-fère). Τὸ Kermès, λέξις Ἀραβικὴ, προφέρεται ἀπὸ τοὺς Ἑβραίους Καρμίλ, (כַּרְמִיל), ὅθεν καὶ Κιρμιζὶ Τουρκιστὶ τὸ κοκκινοβαμμένον. Τοῦ δὲ Γαλλικοῦ ὀνόματος écarlate, Ἰταλίστι, Scarlato, Γερμανίστι, Scharlach, Γραικιστὶ, Σκαρλάτον, Τουρκιστὶ Iskerlet, ἀπὸ τὰς πολλὰς καὶ διαφοροὺς ἐτυμολογίας τῶν κριτικῶν, ἢ πιθανωτέρα εἶναι ἢ ἀπὸ τὸ Σκωλήκιον, Ἑλλ. καὶ τοῦτο τὸνομα Scolecium δίδει καὶ ὁ Πλίνιος (XXIV, 4) εἰς τὴν βαφικὴν κόκκον.

Ὁ Διοσκορίδης λέγει καὶ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀπέσπαζαν τὸ πρινοκόκκιον ἀπὸ τὸν πρίνον αἱ γυναῖκες τῆς Κιλικίας· « Γίνεται δὲ ἢ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς δρυσίν, ὁμοίως » κοχλία μικρῶ, ἢν αἱ τῆδε γυναῖκες τῷ ΣΤΟΜΑΤΙ ἀναλέγουσαι κόκκον καλοῦσι » (Διοσκορίδ. IV, 48). Ἐπειδὴ τὸ ΣΤΟΜΑΤΙ εἶναι προφανὲς γραφικὸν σφάλμα, ἐπρόβαλαν οἱ κριτικοὶ διόρθωσιν πιθανωτάτην ΣΤΟΝΥΧΙ. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον, λέγονται : « Στόνυχες τὰ εἰς ὄξυ λήγοντα· καὶ τὰ » ἄκρα τῶν ὀνύχων ». Φέρει ἀκόμη καὶ « Στόνυξι, κέρασι ». Ὁ Στόνυξ εἶναι ἴσως τὸ μικρὸν δρεπανίδιον, μὲ τὸ ὁποῖον συνάγουσιν εἰς τὴν Κρήτην οἱ βοσκοὶ τὸ Πρινοκόκκιον, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. 17, pag. 41-42). Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δύνανται καὶ μόνον τὰ ὀνύχια, ὅταν ἀφίνωνται μάλιστα μακρὰ, καὶ γίνωνται στόνυχες, ὡς πράσσεται καὶ εἰς χώρας τινὰς τῆς Γαλλίας, ὅπου ἀφίνουσι ἐπίτηδες τὰ ὀνύχια νὰ ἐκτείνωνται αἱ

συνάγουσαι τὸ Πρινοκόκκιον γυναῖκες (Ἴδε BECKMANN ,
Beyträg. zur Geschich. der Erfind. III, pag. 11).

ΠΡΟΑΞΗΤΗΣ, Δ. Ὁδηγός, Προάγων, Ἡγεμῶν ὁδοῦ,
Ἑλλ. (conducteur). Βαρβαροσχηματισμένον (Προαξίτης)
ἀπὸ τὸν μέλλοντα Προάξω τοῦ Προάγω, Ἑλλ. ῥήματος (aller
devant, conduire).

ΠΡΟΒΑΤΑ, Δ. ὠνόμαζαν τὰ κύματα τῆς Θαλάσσης (flots,
vagues), καὶ φέρει μάρτυρα τὸν Εὐςάθιον : « Ἡ γὰρ χυ-
» θαία γλῶσσα, ἐκ τοῦ Ἄνεμος ποιμαίνων ἄλα... ὄρ-
» μημένη, ἐτόλμησεν αὐτὴ ἀσφαλῶς δῆθεν εἰπεῖν πρόβατα ἐν
» τοῖς ἀφροῖς κύματα ». Ὁμοίως καὶ οἱ Γάλλοι moutons
ὀνομάζουν, τὰ μὲ βίαν ἀφ' ὑψηλοῦ πίπτοντα ὕδατα εἰς τὸ
ἔδαφος, ὅπου σχηματίζουν ἀφρίζοντα κύματα.

ΠΡΟΒΟΔΟΣ, Δ. (conducteur). Ἡ ἀντί τοῦ Πρόοδος
μὲ προσθήκην τοῦ δίγαμμα, ἢ ἀπὸ τὸ Προεύοδος, ὅθεν καὶ
τὸ Προβοδίω (Ἄτακτ. IV, σελ. 457).

ΠΡΟΒΟΛΗ, Δ. τὸ ἔμπροσθεν μέρος τοῦ ἐργαστηρίου ἢ
πωλητηρίου, ὅπου προβάλλονται τὰ εἰς πώλησιν (étalage).

ΠΡΟΓΕΝΕΣΙΑ, Δ. λέξ. νομ. (Anteriorité).

ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΟΣ, Δ. ὁ γεννηθείς, πραχθείς, ἢ ὅπως-
δήποτε συμβᾶς (né avant, plus ancien, antérieur).
— 2) Προγενέστερος, Δ. ὁ προγενέσιαν ἔχων, λέξ. νομ.
(antérieur).

ΠΡΟΕΥΤΡΕΠΙΣΜΟΣ, λέξ. νομ. μὲ ἐξήγησιν Repa-
ratio appellationis, Δ.

ΠΡΟΖΥΜΙΤΗΣ, Δ. Προζυμίτας ὠνόμαζαν οἱ Δυτι-
κοί, μετὰ τὸ σχίσμα, τοὺς Ἀνατολικούς, διότι ἐμεταχειρίζοντο
ἄρτον ἔνζυμον εἰς τὴν εὐχαριστίαν ὡς ἐξεναντίας οἱ Ἀνατολικοὶ
Ἄζυμίτας τοὺς Δυτικούς, διὰ τὰ ἄζυμα.

ΠΡΟΘΕΜΑ, Δ. λέξ. νομ. (édit royal promulgué).

Τὰ Γλ. τὸ ἐξηγοῦν : « Πρόθεμα, τὸ πρόγραμμα, τουτέστιν » ἢ ἐκ βασιλέως πρόσταξις δημοσία ἀνατεθειμένη ».

ΠΡΟΚΑΘΕΖΟΜΕΝΟΣ καὶ **ΠΡΟΚΑΘΗΜΕΝΟΣ**, Δ. (président), Πρόεδρος, Ἑλλ.

ΠΡΟΚΑΛΥΜΜΑ, Δ. (prétexte).

ΠΡΟΚΡΙΜΑ, Δ. (préjugé).

***ΠΡΟΜΑΛΑΚΤΟΝ**, οὐσ. οὐδετ. ὀνομάζει ὁ σχολιαστὴς τοῦ Νικάνδρου (Ἀλεξίφαρμ. 111) τὸ Προμαλακτήριον, Ἑλλ. ἢ καὶ Πυριατήριον, Ἑλλ. (étuve) τὸν πρῶτον οἰκίσκον τοῦ λουτροῦ, ὅπου διατρίβει ὁ μέλλων νὰ λουσθῇ, διὰ νὰ ιδρώσῃ πρῶτον ἀπὸ τὸ Προμαλάσσω (mollifier d'avance).

ΠΡΟΜΙΚΙΔΑ, Δ. ἡ λεγομένη τοῦ ἐλέφαντος Προβοσκίς, Ἑλλ. (trompe d'éléphant). Ἡ κοινὴ λέξις Προμικίδα, ἢ ἐχυδαίσθη ἀπὸ τὴν αἰτιατικὴν Προβοσκίδα, ἢ ἴσως εἶναι λείψανον παλαιᾶς ἀφανισμένης λέξεως συνωνύμου *Προμυχθίς, ἢ *Προμυτίς, χυδαίσμένης εἰς τὸ Προμυχθίδα, Προμυχίδα καὶ Προμυτίδα. Τὸ Προβοσκίς, δὲν ἀπεδόθη ἐξαιρέτως εἰς μόνην τὴν μύτιν τοῦ ἐλέφαντος. Ὁ Ἀριστοτέλης ταύτην μὲν ὀνομάζει Μυκτῆρα, καὶ ὄχι Προβοσκίδα. Προβοσκίδα δὲ λέγει τὸ ἀνάλογον μέρος τῶν κοχλιῶν, τῶν μελισσῶν, τῶν μυιῶν καὶ ἄλλων ζώων. Μὲ τούτου τὸ σύνθ. Προμυκτῆρ (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περί ζ. ἱστορ. τόμ. IV, σελ. 149, ἐκδ. Schneider) ἐσήμανεν ἄλλος τὸ ῥύγχος τοῦ ἀετοῦ, λέξις συγγενεύουσα πολὺ καὶ μὲ τὸ χυδ. Προμύκίδα ἢ Προμυτίδα καὶ μὲ τὸ Προμυχθίς. Ἐκ τούτου καὶ ῥῆμα Προμυχθίζω εὐρισκόμενον εἰς τὸν Ἡσύχιον, τοῦ ὁποίου τὸ ἀπλοῦν Μυχθίζω, σημαίνει τὸν διὰ τῶν μυκτῆρων γεγόμενον βίαιον ἤχον (souffler par le nez), τὸ κοιν. Ῥωθωνίζω, Δ. ἢ Ῥουθουνίζω, Σ.

ΠΡΟΝΟΗΤΗΣ, Δ. ὁ προνοῶν τὰ πρὸς ζῶν ἀναγκαῖα

εἰς μερικὴν οἰκίαν, ἢ εἰς κοινοβιακόν τι σύστημα (rouv-voyeur), ὁ καὶ Ἐξοδιαστής ἄλλου (Ἄτακτ. IV, σελ. 129) ὀνομασθεῖς.

ΠΡΟΟΙΚΟΣ, Δ. ὠνομάζετο ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, ὁ εἰς ὄνομα τοῦ βασιλέως κυβερνῶν, ἔχων τὴν αὐτὴν ἐξουσίαν, ὁποῖαν εἶχεν εἰς τὴν Γαλλίαν, κατὰ τὴν πρώτην λεγομένην βασιλικὴν γενεάν, ὁ ὀνομαζόμενος, **Maire du palais**.

***ΠΡΟΣΘΟΦΥΛΑΚΗ**. Ζ. Ἐμπροσθοφυλακή.

ΠΡΟΣΚΛΙΤΟΝ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ, Στοά, Ἑλλ. (portique) φέρων μαρτυρίαν: « Στοά, πορτικὸς, καμάρα... τὸ λεγόμενον » Προσκλητόν ».

ΠΡΟΣΚΥΝΩ, Δ. σύνθ. ἀπὸ πρόθεσιν, καὶ τὸ ἀνώμαλον ῥῆμ. Κυνέω τὸ ὁποῖον ἐσήμαινεν εἰς τοὺς παλαιούς τὸ κοινῶς σήμερον λεγόμενον Φιλῶ (baiser), ὡς εἶπεν ὁ Ποιητής (Ὀδυσσ. φ', 224-225),

Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους.

Ὡς δ' αὐτῶς Ὀδυσσεὺς Κεφαλὰς τε καὶ χεῖρας ἔκυσσεν,

καὶ ὁ Κωμικὸς (Νεφ. 81),

Κύσον με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.

Ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν Κεφαλὰς δηλοῖ τὸ πρόσωπον ὅλον· τὸ δὲ Ὀμούς σημαίνει ὄχι φιλήμα τῶν ὤμων ἀλλὰ τὴν προηγούμενην τοῦ φιλήματος κάμψιν αὐτῶν πρὸς τὸν φιλοῦντα, ὅστις φυσικὰ διὰ τὴν φιλήσῃ σὺρει πρὸς ἑαυτὸν τὸν μέλλοντα τὰ φιληθῆ ἀγκαλιζόμενος τοὺς ὤμους. Τοῦ δευτέρου στίχου καὶ τὸν συνήθη τῆς χειρὸς ἀσπασμὸν, ἐδῶ μὲν κολακικώτερον, ὡς λέγει ὁ Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. φ', σελ. 1907) ἐπειδὴ ἦτον ὁ Ὀδυσσεὺς ὁ φιλῶν τὰς χεῖρας τῶν δούλων του, ὡσεπιπολὺ δὲ γινόμενον ἀπὸ ὑποδεδεσέρουσ εἰς ἀνωτέρους διὰ σέβας, ἢ εἰς

δεσπότης, διὰ φόβον, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ ἴσους πρὸς ἴσους ἢ καὶ κατωτέρους διὰ σοργὴν, ὡς οἱ γονεῖς φιλοῦν τὰς χεῖρας τῶν τέκνων, οἱ ἄνδρες τῶν ἰδίων γυναικῶν.

Ἀπὸ τοὺς ἀνωμάλους χρόνους τοῦ ρήματος (Κύσω) ἐγεννήθη τῶν Γερμανῶν τὸ Kassen (φιλῶ).

Τὸ Προσκυνῶ λοιπὸν εἰς τοὺς παλαιούς ἐσήμαινε τὸ πλησιάζω τὸ πρόσωπον πρὸς τινὰ νὰ τὸν φιλήσω. Καὶ ἐκ τούτου ἐξηγεῖται τὸ « Πᾶν εἶμα ὃ οὐ προσεκύνησεν αὐτῷ » τῶν Ἐβδομήκοντα (Βασιλ. Γ', ιθ', 18), ἤγουν Ἐφίλησεν ὡς τὸ ἐνόησαν καὶ οἱ μελωδοὶ τῆς ἐκκλησίας, ψάλλοντες τὸ « Ἄλαλα » τὰ χεῖλη τῶν ἀσεβῶν τῶν μὴ προσκυνούντων τὴν εἰκόνα » σου τὴν σεπτὴν κ. τ. λ. ». Ἄλλ' οἱ δεσπότης τὸ ἐξήγησαν ἀλλέως. Ὡς ἀσπάζοντο τὰ εἶδωλα τῶν ἰδίων Θεῶν πίπτουτες καταγῆς, οὕτω Θεοποιούντες ἑαυτοὺς ἠνάγκασαν καὶ τοὺς ὑπηκόους των νὰ τοὺς ἀσπάζωνται, ὡς Θεοὺς, μὲ τὴν κατὰ γῆς ἐπίσημα πτώσιν. Οὕτως ἐπροσκυνούσαν οἱ Ἀσσύριοι, οἱ Μῆδοι, οἱ Πέρσαι, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀσίας κάτοικοι τοὺς ἰδίους δεσπότης, ὡς καὶ σήμερον τοὺς προσκυνοῦν εἰς τὴν αὐλήν τῶν Κινέζων, τῶν Τούρκων καὶ τῶν Περσῶν. Τῶν Περσῶν τὰς διαφορὰς προσκυνήσεις ἰσορῶν ὁ Ἡρόδοτος (I, 134) λέγει : « Ἄντι γὰρ τοῦ πρόσαγορεύειν ἀλλήλους, φιλέουσι » τοῖσι εἶμασι ἦν δὲ ἢ οὐτερος ὑποδεέστερος ὀλίγω, παρειὰς » φιλέονται ἦν δὲ πολλῶ ἢ οὐτερος ἀγεννέστερος, προσπίπτων » προσκυνεῖ τὸν ἕτερον ». Περὶ δὲ αὐτοῦ τοῦ βασιλέως λέγει πάλιν ὁ αὐτὸς (VII, 13), ὅτι ὅταν ἐπαρασάθησαν εἰς τὸν Ξέρξην οἱ δύο Σπαρτιάται, βιαζόμενοι ἀπὸ τοὺς δορυφόρους νὰ πέσωσιν ἐπιγῆς εἰς προσκύνησιν, ἀπεκρίθησαν γενναίως, ὅτι δὲν ἦτον εἰς τὴν Σπάρτην νόμος νὰ προσκυνῇ ἄνθρωπος ἄνθρωπον : « Τῶν δορυφόρων κελευόντων καὶ ἀνάγκην σφι » προσφερόντων προσκυνεῖν βασιλῆα προσπίπτοντας, οὐκ

» ἔφασαν, ὠθεόμενοι πρὸς αὐτέων ἐπὶ κεφαλὴν, ποιήσῃν
 » ταῦτα οὐδαμὰ· οὔτε γὰρ σφι ἐν νόμῳ εἶναι ἄνθρωπον προσ-
 » κυνέειν, οὔτε κατὰ ταῦτα ἤκειν ». Εἰς τὴν αὐτὴν ταύτην
 σημασίαν, καὶ τὸν αὐτὸν δεσπότην νοῶν, ἐμεταχειρίσθη σκο-
 πτικῶς καὶ τὸ ἀπλοῦν Κυνέω ὁ ποιήσας τὰ ἐξῆς (BRUNCK,
Analect, I, σελ. 159), ἔπη

Πάντες γόνυ πεπτηῶτες ἐμοὶ κυνέοντι,
 Δεσπότην καὶ μέγαν βασιλέα φωνέοντι.

Τὴν ἐπὶ γῆς πτώσιν ταύτην ἐπαρομοίωσε μὲ τὸ καταγῆς
 κύλισμα τῶν ἀλόγων ζώων ὁ Ἰσοκράτης, εἰκονίζων Θαυμασίως
 καὶ τοῦ δεσπότην τῶν Περσῶν τὸν τύπον, καὶ τῶν αὐλικῶν
 αὐτοῦ τὴν οὐτιδανότητα: « Οἱ δὲ ἐν ταῖς μεγίσταις δόξαις
 » ὄντες αὐτῶν, ὁμαλῶς μὲν, οὐδὲ κοινῶς, οὐδὲ πολιτικῶς,
 » οὐδεπώποπ' ἐδίωσαν, ἅπαντα δὲ τὸν χρόνον διάγουσιν εἰς
 » μὲν τοὺς, ὑβρίζοντες, τοῖς δὲ δουλεύοντες, ὡσανεὶ ἄνθρωποι
 » μάλισα τὰς φύσεις διεφθαρμένοι, καὶ τὰ μὲν σώματα διὰ
 » τοὺς πλούτους τρυφῶντες, τὰς δὲ ψυχὰς διὰ τὰς ΜΟΝΑΡ-
 » ΧΙΑΣ ταπεινάς καὶ περιθρεῖς ἔχοντες, ἐξεταζόμενοι δὲ
 » πρὸς αὐτοῖς τοῖς βασιλείοις, καὶ ΠΡΟΚΥΛΙΝΔΟΥΜΕΝΟΙ,
 » καὶ πάντα τρόπον μικρὸν φρονεῖν μελετῶντες, Φνητὸν μὲν
 » ἄνδρα ΠΡΟΣΚΥΝΟΥΝΤΕΣ καὶ ΔΑΪΜΟΝΑ προσαγορ-
 » εύοντες, τῶν δὲ Θεῶν μᾶλλον ἢ τῶν ἀνθρώπων καταφρο-
 » νοῦντες » (Ἰσοκρατ. Πανηγυρ. §, 41, σελ. 68). Ὁ
 δεσπότης οὗτος ἐπωνομάζετο Μέγας βασιλεὺς, ἔπειτα
 Βασιλεὺς βασιλέων, καὶ τελευταῖον, Θεὸς καὶ ἀκολούθως
 Θεοτόκος ἢ μήτηρ αὐτοῦ, ὡς ὠνόμαζαν τὰ ἀνδράποδα τῆς
 αὐλῆς τὴν δέσποιναν τῶν Περσῶν Ἄτοσσαν, γυναῖκα τοῦ
 Δαρείου, καὶ μητέρα τοῦ Ξέρξου (Αἰσχύλ. Περσ. 154-155).

Μῆτερ ἢ Ξέρξου γεραιά, χαῖρε Δαρείου γύναι,
 Θεοῦ μὲν εὐνάτειρα Περσῶν, Θεοῦ δὲ καὶ μήτηρ ἔφης.

Πολύ μεταγενέστερος τοῦ Ξέρξου ἄλλος Περσῶν βασιλεὺς, ἐπωνομάσθη καὶ Γίγας γιγάντων (Ζ. Ἀδελφοί). Τὰ αὐτὰ ἐκόμπαζαν καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Ἀσίας δεσπότες, καὶ μὲ τὴν αὐτὴν μικροφροσύνην τοὺς ἐπροσκυνοῦσαν κυλιόμενοι καταγῆς ὡς Θεοὺς οἱ αὐλικοὶ των.

Οἱ αὐτοκράτορες τῶν Ῥωμαίων ἔπειτα, ἀφοῦ ἐδουλώθησαν πρῶτον αὐτοὶ εἰς τοὺς ἰδίους στρατιώτας, διὰ νὰ δουλώσῃσι τοὺς λοιποὺς ὄλους ὑπηκόους, Θεοὶ μὲν ῥητῶς δὲν ὠνομάσθησαν ζῶντες πλὴν ἐνός τοῦ Δομιτιανοῦ (Ζ. Κύριος), τὸ δὲ ἐπωνύμιον Θεῖοι, καὶ ἀκούοντες ἔχαιραν, καὶ αὐτοὶ τελευταῖον ἀναισχύντως τὸ περιαιτολογήθησαν, ἕως καὶ ἀφοῦ ἐδέχθησαν τὸν διδάσκαλον τῆς ἀδελφικῆς ἰσότητος χριστιανισμὸν μέχρι τῆς τελευταίας αὐτῶν καταστροφῆς. « Ἡ ἡμετέρα Θεϊότης » καὶ « Τὸ Θεῖον ἡμῶν ψήφισμα » ἔλεγαν ἀσεβῶς, προστάσσοντες τὸν ὅποιον ἐμετάβαλαν εἰς ἀνδράποδα λαόν. Περικυκλωμένοι ἀπὸ εὐνούχους ὡς οἱ δεσπότες τῆς Ἀσίας, ἀπὸ ἀνδραποδώδεις αὐλικούς πολλοὺς διαιρεμένους εἰς πολλὰ τάγματα, καὶ γολισμένους μὲ πολλοὺς καὶ διαφόρους τίτλους, ἀσώτευαν ἀλύπητα εἰς τὰς ἰδίας καὶ τῶν αὐλικῶν τρυφὰς τοὺς ἰδρώτας τοῦ ταλαιπώρου λαοῦ, οὔτε Θεὸν φοβούμενοι οὔτ' ἀνθρώπους αἰσχυρόμενοι. Ἐνας ἀπὸ τούτους ὄχι πολὺ πρὸ τῆς καταστροφῆς τῆς βασιλείας, ἤγουν εἰς ἐποχὴν χρόνου, ὅτε ὁ λαὸς οὐδ' ἰδρώτας ἦτον ἱκανὸς πλέον νὰ χύνη, ἀλλὰ κατεξηράνθη ἀπὸ τὴν πτωχείαν, ἔτρεφεν ὑπὲρ τοὺς χιλίους τετρακοσίους ἰέρακας διὰ μόνα του τὰ κυνήγια (Ζ. Πρωτοῖερακάρης), ἱκανοὺς νὰ λοιμοκτονήσῃσι πολλὰς μυριάδας πτωχῶν λαϊτῶν, ἐπειδὴ, κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῶν νέων κυνησιολόγων, ἀπὸ τοὺς τρεφομένους εἰς τῶν σημερινῶν δεσποτῶν τὰς αὐλὰς ἰέρακας, πᾶς ἕνας ἔχει χρεῖαν ἐτησίου μεγάλης δαπάνης φράγκων Γαλλικῶν (Ἴδε *Dictionnaire d'Histoire natur.* 2e édit.

de Déterville, tom. XI, pag. 85-155). Τοιαύτους αυτοκράτορας ἐπροσκυνούσαν οἱ ταλαίπωροι Γραικορωμαῖοι ὡς Θεούς.

Ὅταν ὁ δοθεὶς εἰς τοὺς Ἰουδαίους νόμος λέγῃ « Κύριον » τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις » δὲν ἀποκλύει μόνους τοὺς ἀπὸ τὰ ἔθνη λατρευομένους Θεούς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐπιγίλους δεσπότας τῶν ἐθνῶν, καὶ ἀποβλέπει ἐξαιρέτως τὸν δεσπότην τῆς Αἰγύπτου Φαραῶ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον φυσικὰ οἱ Ἰουδαῖοι, πρὶν ἐλευθερωθῶσιν εἶχαν μάθειν τὴν ἀνθρωπολατρείαν, ἀναγκαζόμενοι νὰ προσκυνῶσι καὶ αὐτὸν, καὶ τοὺς εὐνούχους καὶ λοιποὺς αὐλικούς ἢ δορυφόρους αὐτοῦ.

Οἱ σημερινοὶ τῆς Εὐρώπης δεσπότες, ἀναγκασμένοι ἀπὸ τὴν πρόοδον τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, Θεοὶ ἢ Θεῖοι δὲν τολμοῦν νὰ ἐπονομασθῶσιν, οὐδὲ νὰ μεταχειρισθῶσι φανερά τὴν βίαν τοῦ Ξέρξου ἢ τοῦ Φαραῶ. Ἡ βία τῶν σκεπάζεται ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ δόλου. Δὲν περικυκλόνονται οὐδὲ κυβερνῶνται, ὡς ἐκεῖνοι, ἀπὸ εὐνούχους ἀλλ' ἀντὶ τούτων κυριεύονται ἀπὸ ἑταίρας ἀναιδεῖς καὶ ἀπὸ αὐλικούς ἀναιδεσέρους καὶ ἀνανδροτέρους καὶ τῶν εὐνούχων καὶ τῶν ἑταιρῶν. Τὸν λαὸν καταθλίβουν μὲ φόρους ἀνυποφόρους, διὰ νὰ τρυφῶσιν αὐτοί, καὶ νὰ χορηγῶσιν ἀφθόνως εἰς τὰς τρυφὰς τῶν αὐλικῶν. Τοὺς γογγυσμοὺς τοῦ λαοῦ κολάζουσιν ἀνηλεῶς, καὶ φοβούμενοι τὴν ἀγανάκτησίν του, τρέφουσιν πολλὰς μυριάδας στρατιωτῶν ἀργῶν (μὲ τοὺς ἰδρωτὰς πάλιν τοῦ λαοῦ), διὰ νὰ χύνωσι τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ εἰς ἓνα λόγον, ὅσ' ἀπελάμβαναν οἱ δεσπότες τῆς Ἀσίας βιάζοντες, τὰπολαμβάνουν οὗτοι μὲ τὴν βίαν ἀλειμμένην μὲ δόλον. Ἔως πότε ἔχει νὰ κυριεύῃ ἡ τόση ἀνομία; « Ἐπι μικρὸν καὶ ὕψεσθέ με » ἀποκρίνεται ἡ Θεία δίκη καὶ εἰς τοὺς ἀδικοῦντας καὶ εἰς τοὺς ἀδικουμένους. Ἡ ἐπιπλέον πρόοδος τῆς παιδείας τοῦ λαοῦ μέλλει νὰ φανερώσῃ

τὸν δόλον καὶ εἰς τοὺς τυφλοὺς, καὶ καταπαύσειν τὴν βίαν
χωρὶς βίαν.

ΠΡΟΣΟΔΙΑΡΙΟΙ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ « Qui copiis cibaria
» provident » (Munitionnaires, Pourvoyeurs
d'armée), Σιτάρχαι ἢ Σιτάρκαι, Ἑλλ. (Ἄτακτ. I, σελ. 320).

ΠΡΟΣΟΧΗ, Δ. Κατὰ τῶν ἀναχωρητῶν τὴν διάλεκτον
« Προσοχὴν οἱ μὲν τῶν ἀγίων, ΝΟΟΣ ΤΗΡΗΣΙΝ ἔφησαν,
» ἄλλοι δὲ, Καρδιακὴν, ἕτεροι δὲ, Νῆψιν, καὶ ἄλλοι
» Νοεράν ἢ συχίαν, ἄλλοι ἄλλως κ. τ. λ. ». Εἶναι
λοιπὸν ἢ αὐτὴ καὶ ἡ ΣΥΝΤΗΡΗΣΙΣ (Ἄτακτ. IV, σελ. 574).

— 2) Προσοχὴν γενικῶς ὀνομάζομεν, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ, τὴν
πρὸς ἓν μόνον αἴσθημα ἢ ἀντικείμενον, χωριστὸν ἀπ' ὅλα τᾶλλα,
ἀσχολουμένην θεωρίαν τοῦ νοῦς (attention).

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ. Ζ. Προστάτης.

ΠΡΟΣΤΑΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. Ἀπὸ τὸ Patronus, Ῥωμ.
Προστάτης, Ἑλλ. Πάτρων, παρακμ. Ἑλλ. (protecteur,
patron). Φέρει ἀπὸ τὰ Γλ. « Patronus, προστατής,
» πάτρων τουτέστιν ὁ ἐλευθερώσας »· καὶ « Προσασία,
patrocinium »· εἰς τὰ ὅποια προσθέτω ἀπ' ἄλλα Γλ.
« Πάτρων λέγεται ὁ ἐλευθερωτοῦ δούλου » καὶ « Ὁ πάτρων,
» ὁ ἀντιλήπτωρ ».

ΠΡΟΣΦΟΡΟΣ ΔΙΚΑΣΤΗΣ, Δ. λέξ. νομ. κριτῆς ἔχων τὸ
δίκαιον νὰ κρίνη, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει τὸ κρίνειν (juge
compétent).

ΠΡΟΥΜΙΤΩ ἀπὸ τὸν Δ.

ΠΡΟΥΝΕΑ. Ζ. Οὔζος.

ΠΡΟΧΕΙΡΑΡΙΟΣ, Δ. λέξ. νομ. Amanuensis, Ῥωμ.
Ἵπογραφεὺς, Ἑλλ. (secrétaire). Τὰ Γλ. « Amanuensis,
» προχειροφόρος, προχειράριος ».

ΠΡΥΜΗ, Δ. Σ. Πρύμνη, Σ. Πρύμνα, Ἑλλ. (roupe), Ζ.

Πλόρη. * Πρύμα, κοιν. Πρύμαθεν, Ἑλλ. ἐπίρρ. οἶον Ἀρμενίζαμεν πρύμα, ἤγουν μὲ ἄνεμον φυσῶντα ἀπὸ τῆς πρύμνης, τὸν λεγόμενον « Οὔριον ἄνεμον » Ἑλλ.

* ΠΡΩΪΜΑ, ἐπίρρῆμ. (avant le temps), οἶον, Πρώϊμα ἤλθες, ἀνεχώρησες, τὸ ἔκαμες, ἢ τὸ εἶπες. — 2) Πρώϊμα (de bonne heure), οἶον, Ἐφρόντισε πρῶϊμα νὰ εἶπῃ ἢ νὰ πράξῃ τί.

ΠΡΩΤΟΪΕΡΑΚΛΗΡΗΣ.

ΠΡΩΤΟΝΟΒΙΛΙΣΣΙΜΟΣ. Ζ. Εὐγενής.

ΠΡΩΤΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ, Δ. (généralissime).

ΠΡΩΤΟΣΥΜΒΟΥΛΟΙ, Δ. (conseillers d'état) Πρωτοσύμβουλον ἐρμηνεύσαν, κατὰ τὸν μεσαιῶνα, καὶ τὸν εἰς τοὺς Ἀσιανοὺς δεσπότης, πρῶτον μετὰ τὸν βασιλέα, τὸν ἀπ' ἐκείνους ὀνομαζόμενον Βεζίρην, Σ. (vizir).

ΠΡΩΤΟΦΑΓΗ, Φηλ. Σ. ΓΓ. μὲ ἐξήγησιν ἰταλικήν Antipasto (des entrées). Κάλλιον νὰ λέγωνται, οὐδετ. πληθ. τὰ * Πρωτοφάγια, ἢ * Προφάγια.

ΠΤΕΝΟΝ, Δ. κατὰ τὸ ἐξηγεῖ οὖσ. Gena Ῥωμ. Γένυς ἢ Γνάθος, Ἑλλ. (mâchoire). Ἡ φερομένη μαρτυρία,

Κόκκινια χεῖλη καὶ πτενά, κόκκινια ὡσάν ῥόδιον,

διδάσκει ὅτι εἶν' ἐπίθ. τὸ χυδαιέστερον προφερόμενον Φτενόν (mince). Ἰδ. Ἄτακτ. 1, σελ. 123.

ΠΤΕΡΟΝ, Δ. Τὸ σημειώνει ὡς μουσικὴν λέξιμ, φέρων μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν Ἁγιοπολίτην, Περί τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τὴν ἐξῆς : « Πέντε διαφοραῖς ὀργάνων ἀποκτυπεῖται » φυσικῶς· διὸ καὶ εἰς· πέντε μόνον καταδιήρηται τόπους. » Ἔσι δὲ τὰ πέντε ὄργανα τάδε : Σάλπιγξ, Αὐλός, Φωνή, » Κιθάρα, Πτερόν, ὀνόματα δὲ τῶν τρόπων, Δάριος, ὁ » βαρύτατος, σάλπιγξ· Φρύγιος ὁ μετ' αὐτὸν, αὐλός· Λύδιος

» ὁ καὶ Μέσος, φωνῆς· Αἰόλιος, κιθάρας· Ἰάστειος, πτερόν,
 » κ. τ. λ. ». Δὲν ἐμετάγραφα τὴν μακρὰν, καὶ ἀκατάληπτον
 σήμερον εἰς ἡμᾶς, μαρτυρίαν ταύτην, πλὴν διὰ τὴν παρα-
 βάλω μὲ τὴν ἀρχαίαν τοῦ Πυθικοῦ ἀγῶνος μουσικῆν, τῆς
 ὁποίας λείψανον φαίνεται ὅτι εἶναι ἢ ἀπὸ τὸν Ἀγιοπολίτην
 ἰσορομένη μουσική. Ἴσσορεῖ ὁ Στράβων ὅτι οἱ Ἀμφικτύονες,
 εἰς τοὺς Κιθαρωδοὺς, μόνους πρότερον ἀγωνιζομένους, ἐπρόσ-
 θεσαν Αὐλητάς καὶ Κιθαριστάς, καὶ τοῦτο ὠνομάσθη Νόμος
 Πυθικὸς διαιρούμενος εἰς πέντε μέρη· « Πέντε δὲ αὐτοῦ μέρη
 » ἐσὶν· Ἄγκρουσις, Ἄμπειρα, Κατακελευσμὸς, Ἰαμβοὶ καὶ
 » δάκτυλοι, Σύριγγες ». Ὁ νόμος ἐδοξολόγει τὸν πόλεμον τοῦ
 Ἀπόλλωνος τὸν πρὸς τὸν Δράκοντα, « ἌΓΚΡΟΥΣΙΝ μὲν τὸ
 » προοίμιον δηλῶν· ἌΜΠΕΙΡΑΝ δὲ, τὴν πρώτην κατάπει-
 » ραν τοῦ ἀγῶνος, ΚΑΤΑΚΕΛΕΥΣΜΟΝ δὲ, αὐτὸν τὸν
 » ἀγῶνα, ἸΑΜΒΟΝ δὲ καὶ δάκτυλον τὸν ἐπιπαιανισμὸν τὸν
 » γινόμενον ἐπὶ τῇ νίκῃ μετὰ τοιοῦτων ῥυθμῶν, ὧν ὁ μὲν ὕμνοις
 » οἰκεῖός ἐστιν, ὁ δ' ἰαμβὸς κακισμοῖς...., ΣΥΡΙΓΓΑΣ δὲ,
 » τὴν ἔκλειψιν τοῦ θηρίου μιμουμένων, ὡς ἂν κατασρέφοντος
 » εἰς ἐσχάτους τινὰς συριγμοὺς » (Στράβ. Γεωγραφ. ΙΧ,
 σελ. 421-422).

ΠΥΞΑΚΑΝΘΟΝ, οὐδέτ. Δ. Πυξάκανθα, Σηλ. Ἑλλ. κατὰ
 τὸν Διοσκορίδην (I, 132) « Λύκειον, ὃ ἐνιοὶ Πυξάκαιθαν
 » καλοῦσι, δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες, ῥάβδους ἔχον τριπήχεις
 » ἢ καὶ μείζονας, περὶ ἃς τὰ φύλλα πύξῃ ὅμοια, πυκνά...
 » Φύεται δὲ πλείστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Λυκίᾳ » ὅθεν ὠνο-
 μάσθη καὶ Λύκειον, τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ἐπονομασθὲν ἀπ' ἄλλου
 Παταρικὸν (Γαλην. Περί Ἀντιδότ. II, 15, τόμ. XIV,
 σελ. 197, ἐκδόσ. Kuhn), ἐπειδὴ τὰ ἔτι καὶ σήμερον ὀνομα-
 ζόμενα Πάταρα εἶναι πόλις τῆς Λυκίας. Οἱ νέοι φυτολόγοι τὸ
 ὀνομάζουσι *Lycium Europæum* (*espèce de Liciet*).

ΠΥΡ ΘΑΛΑΣΣΙΟΝ, ΠΥΡ ΥΓΡΟΝ, Δ. φέρων και μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Θεοφάνην (κατὰ τὸ πέμπτον ἔτος τῆς βασιλείας τοῦ Πωγωνάτου): « Τότε Καλλίνικος ἀρχιτέκτων, ἀπὸ Ἰλιουπόλεως Συρίας, προσφυγὼν τοῖς Ῥωμαίοις, » πῦρ θαλάσσιον πατασκευάσας, τὰ τῶν Ἀράβων σκάφη ἐν- » ἐπρήσεν ». Ὀνομάζετο και Πῦρ Ῥωμαϊκόν, Δ. *Glossar. med. et inf. Latinit.* V. Ignis). Οἱ Γάλλοι τὸ ὀνομάζουσι Feu grégeois (Πῦρ Γραικικόν).

ΠΥΡΆΓΡΑ. Ζ. Ξυλάδιον.

ΠΥΡΆΜΗ, Δ. ἀπὸ τὸν Σουίδα: « Ἄμη, ΤΕΚΤΟΝΙΚΟΝ ἐργαλεῖον, ὃ ἡμεῖς Πυράμην λέγομεν οὐκ ὀρθῶς ». Ὁ Σαλμάσιος (Not. in Trebell. Pollion, pag. 336-337) ἐδιώρθωνε τὸν Σουίδα γράφων ὈΡΥΚΤΙΚΟΝ, Ἄμην νοῶν ἐδῶ τὸ σκαφεῖον τὴν χυδ. Τζάπαν (bêche) λεγομένην, ὡς τὸ ἐξηγεῖ και ὁ σχολιαστὴς τοῦ Ἀριστοφάνους (Eip. 299): « Πυράμην δὲ, τὴν Πυράγραν, τὴν χυδ. ὀνομαζομένην » Μασίαν (pincettes), ὄνομα κακῶς ἀρμοσμένον, κατὰ » τοὺς χρόνους τοῦ Σουίδα εἰς τὴν Ἄμην τῶν παλαιῶν ». Εὐλόγως ταῦτα ὁ Σαλμάσιος. Ὑποπτεύομαι ὅμως, μὴ ὁ Σουίδα ἐσύγχυσε, κατὰ τὴν συνήθειάν του δύο διάφορα σημαίνοντα τῆς παλαιᾶς Ἄμης, ἧτις σημαίνει προσέτι και Δρέπανον (faucille), και ἐνόησε Πυράμην, ὅχι τὴν Ἄμην Πυρός, ἀλλ' Ἄμην πυροῦ, τὸ Φερίζον τὸν Πυρὸν (σίτον) δρέπανον.

ΠΥΡΙΤΗΣ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ ἀπὸ Γλ. χημικὰ « Σῶρι και » Μαγνησία » Πυρίτας λίθους (Pyrites ἢ Marcassites) ὀνομάζουσι οἱ ὀρυκτολόγοι, ὅποιαδήποτε μέταλλα εὐρίσκουσι εἰς τὴν γῆν φυσικὰ ἐνωμένα με Φειάφιον, ἐκ τῶν ὁποίων καθὲν λαμβάνει ἴδιον ὄνομα, κατὰ τὴν διάφορον φύσιν τοῦ μετάλλου· οὕτω, παραδείγματος χάριν, τὸ Φειάφιον ἐνωμένον με κασίτερον, ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς νέους ὀρυκτολόγους Pyrite d'é-

tain ἢ Etain sulfure (Πυρίτης κασσιτέρινος ἢ Κασσίτερος πυτίρης)· με χαλκόν, cuivre sulfuré ἢ sulfure de cuivre (Χαλκός θειασμένος, ἢ Θειάφιον χάλκινον). Τοῦτον ἴσως νοεῖ ὁ Διοσκορίδης (V, 143), λέγων : « Πυρίτης εἶδος » ἐσι λίθου, ἀφ' οὗ χαλκός μεταλεύεται· ληπτέον μέντοι τὸν » χαλκοειδῆ... δύναμιν δὲ ἔχει, κεκαυμένος καὶ ὠμός, θερ- » μαντικὴν, σμηκτικὴν, ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων » ταῖς ὄψεσι (ΔΓ. κόραις), διαφορητικὴν τε καὶ πεπτικὴν σκληρωμάτων κ. τ. λ. ». Τὰς αὐτὰς σχεδὸν ἰατρικὰς δυνάμεις ἀποδίδει καὶ εἰς τὸ Σῶρι (V, 119), ἀπὸ χαλκόν καὶ με χαλκόν μιγμένον καὶ τοῦτο, χρήσιμα καὶ τὰ δύο εἰς ἐξωτερικὰ τοπικὰ νοσήματα.

Οὔτε τὸ Σῶρι ὅμως οὔτε ὁ Πυρίτης ἔχουν τί κοινὸν μετὰ τὴν Μαγνησίαν, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν, τὴν ὁποίαν οἱ ἰατροὶ ἐμεταχειρίζοντο εἰς ἐσωτερικὰ πάθη, ὡς καθαρτικὸν τῆς κοιλίας· « Ἦν δὲ μὴ ταραχθῆ αὐτομάτη ἡ κοιλίη, καθαίρειν χρὴ » διδόντα... τῆς μαγνησίης λίθου » (Ἱπποκράτ. Περὶ τῶν ἐντ. παθ. § 23, σελ. 224. Lind) καὶ ἐξαιρέτως ὅποτε τὸ πάθος ἐγεννᾶτο ἀπὸ χυμοὺς φλεγματώδεις. Ἀλλὰ Μαγνησίαν (Magnésie) ὀνομάζουσι καὶ οἱ σημερινοὶ ἰατροὶ εἶδος τι γῆς χρήσιμον, εἰς τὰ αὐτὰ φλεγματώδη πάθη, ὡς καθαρτικόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ παλαιοὶ τὴν ὀνόμαζαν Λίθον καὶ ὄχι Γῆν, εὐλόγως ἤθελε τις διζᾶσθαι, ἂν ἡ πρὸ μιᾶς ἑκατονταετηρίδος (1722) ἀνακαλυφθεῖσα σημερινὴ Μαγνησία ἦν ἡ αὐτὴ καὶ ἡ Μαγνησίη λίθος τοῦ Ἱπποκράτους. Ἐπειδὴ ἡ Μαγνησία γῆ τῶν νεωτέρων εὐρίσκεται πολλάκις αὐτοφυῶς μιγμένη μετὰ ἄλλους λίθους μεταλλικοὺς, πιθανὸν ὅτι εἶναι ἐν ἀπὸ τὰ εἶδη τῆς ὀνομαζομένης ἀπὸ τοῦς ὀρυκτολόγους Magnésie Carbonatée (Μαγνησίας Καρβωνισμένης). Ἐκ ταύτης εἶναι ἡ λεγομένη Magnésie carbonatée spongieuse, ἢ Ecume

de mer (Μαγνησία καρβωνισμένη σπογγώδης, ἡ Ἀφρὸς Θαλάσσιος), εὕρισκομένη πολλή εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν καὶ εἰς τὰς Θήβας τῆς Βοιωτίας, ἐκ τῆς ὁποίας πλάσσονται οἱ καπνοδόχοι σωλῆνες, τὰ Τουρκοχυδαῖσι λεγόμενα Τζιμπούκια (pipes).

Τὸ ὄνομα Μαγνησία, ἐδόθη εἰς αὐτάς, διότι τινὲς ἐξ αὐτῶν ἔχουν καὶ κάποιαν Ἠλεκτρικὴν δύναμιν ἀνάλογον μὲ τὴν δύναμιν τῆς Μαγνήτιδος λίθου (Histoír. Natur. XVIII, σελ. 379, λέξ. Aimant). Καὶ εὐλόγως ἤθελαν ἔτι ὀνομασθῆναι καὶ Πυρίται μαγνητικοί (Pyrites magnétiques), ἀν τὸ ὄνομα τοῦτο δὲν εἶχε δοθῆναι εἰς ἄλλο εἶδος μετάλλου, ἐπειδὴ τινὲς ἀπὸ τὰς Καρβωνισμένας Μαγνησίας, ἐκτοξεύουν καὶ βολίδας πυρὸς, κτυπούμεναι μὲ τὸν χάλικα. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἔγινε μνήμη Μαγνήτιδος, δὲν εἶν' ἄσκοπον νὰ ἐξηγηθῆ καὶ τὸ ὄνομα. Μαγνήτιδα ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ λίθ. § 41, σελ. 696, Schneider) ὅχι τὴν ἔλκουσαν τὸν σίδηρον πέτραν (aimant), ἀλλ' ἄλλον τινὰ λίθον τοῦ γένους τῶν ὀνομαζομένων ἀπὸ τοῦς ὀρυκτολόγους Talc, ἀρκετὰ μαλακὸν, ὥστε καὶ νὰ τορνεύεται: « Οἱ μὲν γὰρ, πρισοί, οἱ δὲ, γλυπτοί... καὶ »
 » τορνευτοὶ τυγχάνουσι· καθάπερ καὶ ἡ Μαγνήτις αὕτη λίθος
 » ἢ καὶ τῆ ὄψει τὸ περιττὸν ἔχουσα, καὶ ὡς γε (γρ. καὶ, ὄγε)
 » δὴ τινες θαυμάζουσι, τὴν ὁμοίωσιν τῷ ἀργύρῳ, μηδαμῶς
 » οὔσαν συγγενῆ ». Τὴν δὲ ἔπειτα ὀνομασθεῖσαν, ὡς ὀνομάζεται ἔτι καὶ σήμερον, Μαγνήτιδα, αὐτὸς τὴν ὀνομάζει Ἡρακλείαν καὶ Λυθὴν (αὐτόθ. § 4, σελ. 687): « Ἐτεροὶ δὲ »
 » [λίθοι] ὀλκὴν τινὰ ποιεῖν· οἱ δὲ, βασανίζουσιν τὸν χρυσὸν καὶ »
 » τὸν ἄργυρον, ὡσπερ ἢ τε καλουμένη λίθος Ἡρακλεία καὶ ἡ »
 » Λυθὴ » ὅπου τὸ ἩΡΑΚΛΕΪΑ ἀναφέρεται εἰς τὸ ὈΛΚῆΝ ΠΟΙΕΪΝ, καὶ εἶναι ὄνομα τοῦ ἔλκουτος τὸν σίδηρον λίθου, τὸ δὲ ΛΥΘῆ ἀναφερόμενον εἰς τὸ ΒΑΣΑΝΪΖΕΙΝ σημαίνει τὸν δοκιμασίην τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀγγύρου λίθου (pierre de

touche) ὡς ἐξηγήθη ἀπ' ἄλλους πλατύτερον (ἴδ. τὰς σημειώσεις τοῦ Schneider, σελ. 541). Ἡ σύγχυσις τῶν δύο τούτων λίθων προήλθεν ἐκ τούτου, ὅτι εἰς τὴν Λυδίαν ἦτο πόλις ὀνομαζομένη Ἡράκλεια, καὶ ἄλλη ὁμωνύμως Ἡράκλεια εἰς τὴν πλησιόχωρον Καρίαν, ἣτις ὀνομάζετο καὶ Μαγνησία (Στέφαν. Βυζάντ. λέξ. Ἡράκλεια, καὶ Φώτ. λέξ. Ἡρακλεώτης). Φέρει ὁ Ἡσύχιος: « Λυδικὴ λίθος ... τὸν σίδηρον ἐπισπᾶται » ἢ δὲ Μαγνητὶς διεσπᾶται (γρ. Λίθος ἀπατᾶ) τὴν ὄψιν, » ὡς δοκεῖν ἀργύριον εἶναι » ἐξηγῶν καλῶς τὴν Μαγνητὶν, ὀνομάζων κακῶς Λυδικὴν λίθον τὴν ἔλκουσαν τὸν σίδηρον, μ' ὅλον ὅτι ἀνωτέρω εἶπεν ὁ αὐτὸς, « Λυδία λίθος, ἢ βασι- » νίζουσα τὸν χρυσὸν » καὶ ἄλλου: « Ἡρακλεία λίθος, ἦν » ἔνιοι Μαγνητὶν λέγουσιν οὐκ ὀρθῶς· διαλλάττουσι γάρ. Καὶ » ἢ μὲν ἐπισπωμένη τὸν σίδηρον, Ἡρακλεία ἐςί, ἢ δὲ ἑτέρα » παραπλήσιος ἀργύρω... ἀπὸ Ἡρακλείας τῆς ἐν Λυδίᾳ πό- » λεως, κ. τ. λ. ». Ὄρθότερον ὁ Φώτιος: « Λυδία λίθος, » καὶ Βάσανος, ἢ τὸν χρυσὸν ἐξετάζουσα· ἢ δὲ Μαγνητὶς τὸν » σίδηρον προσάγεται, ἦν καὶ Ἡρακλεώτιν ὀνομάζουσι ». Ὄνομάζετο ἢ Ἡρακλεία λίθος, καὶ Σιδηρῆτις, καὶ προσέτι, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, Ἐλκυθίς ἢ Ἐλκηίς, ἐπειδὴ εἰς τὸν Ἡσύχιον εὐρίσκω « Ἐλκηίς, ἢ λιθάργυρος » γλῶσσαν ἀμελημένην ἀπὸ τῶν κριτικῶν καὶ ἀπὸ τῶν λεξικογράφων, καὶ κακῶς ἐξηγημένην ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον. Τὸ Ἐλκηίς εἶναι συνώνυμον τῆς Ἡρακλείας ἢ Σιδηρῆτιδος λίθου, τῆς ἐλκούσης τὸν σίδηρον, οὐδ' ἔχει τί κοινὸν μὲ τὴν Λιθάργυρον (Ἄτακτ. IV, σελ. 337) πλὴν ἂν νοῆ τὴν λεγομένην Ἀργυρῆτιν καὶ Χρυσῆτιν Λιθάργυρον (ἴδ. Λεξικ. Ἑλληνογερμανικ. τοῦ Schneider, λέξ. Λιθάργυρος). Ἀλλὰ καὶ τότε πάλιν, ἐσύγχυσε τὴν Ἡράκλειαν, μὲ τὴν Λυδίαν λίθον.

ΠΥΡΚΑΪΩΝ ΤΕΛΕΤΗ, Δ. φέρων μάρτυρα τὸν Βαλσα-

μῶνα, ὅσιν ἐξηγῶν τοὺς συνοδικοὺς τὴν ὀνομάζει Τελετην δαμονιώδη. Τὴν ἐώρταζαν οἱ Γραικορωμαῖοι, ἀνάπτοντες πῦρ εἰς τὰ πρόθυρά των, κατὰ πᾶσαν ἀρχιμηνίαν, καὶ τὸ ἔθος διέμεινεν ἕως τὴν δωδεκάτην ἑκατονταετηρίδα. Ἄλλη πυρκαϊὰ δὲν μας ἔμεινε σήμερον, παρὰ ὁ κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἀπτόμενος Φανὸς (Ἄτακτ. IV, σελ. 637).

ΠΥΡΡΟΪ ΔΑΪΜΟΝΕΣ. Δ. Πυρρῶν Δαίμονας, καὶ Πυρράκεις (Démons roux) ὀνόμαζαν οἱ ὀσιώτατοι ἀσκηταὶ τοῦ μασαϊῶνος, γένος τι δαιμόνων, καὶ διὰ τὸ διάφορον παρὰ τοὺς ἄλλους δαίμονας χρῶμα, καὶ διότι αὐτοὶ μάλιστα ἔφεραν τοὺς ἀνθρώπους εἰς πύρωσιν τῆς σαρκός. Δαίμονας δὲν ἴδα ποτὲ, πλὴν εἰς τὰ θεάτρα ἐνδυμένους διάφορα χρώματα· δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν ἦσαν μεταξύ των καὶ πυρροῖ. Ἡ δὲ πύρωσις τῆς σαρκός δὲν ἔχει χρεῖαν δαιμόνων, ἀλλ' εἶναι φυσικὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ μάλιστα τοὺς νέους. Διὰ τὰ μὴ γένη δαιμονιώδης, μίαν μόνην θεραπείαν γνωρίζω, σῶφρονα παιδικὴν ἀνατροφὴν, καὶ νόμον γάμιμον, ὅταν ἔλθῃ καιρὸς γάμου.

ΠΩΡΙΚΟΝ. Ζ. Ὀπωρικόν.

P.

ΡΑΒΕΝΤΙ. Ζ. Ρουμπάρμπαρα.

ΡΑΔΑΚΝΗ, Δ. τὸ Βλίτον (blète), Βλίτον καὶ Βλῆτον, Ἑλλ. Blitum, Ρῶμ. Ἡ γραφὴ διαφορεῖται. Εἰς τὸν Ἱπποκράτην εὐρίσκεται διὰ τοῦ ἠ Βλῆτον, οἷον « Βλῆτον φερμὸν* οὐ* » διαχωρητικόν » (Περὶ διαίτ. II, § 26, σελ. 226, Lind), ὅπου ἀδιστακτως πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ ἄρνησις, ἐπειδὴ ὁ αὐτὸς ἄλλου (Περὶ παθ. § 40 καὶ 48, σελ. 185 καὶ 193) ὀνομάζει διαχωρητικὸν τὸ φυτὸν τοῦτο « Βλῆτον εὐκοίλιον » λέγει καὶ ὁ

Διοσκορίδης (II, 143). Πρόσθεσ και τήν μαρτυρίαν Θεοπόμπου τοῦ κωμικοῦ (Παρ' Ἄθην. XIV, σελ. 649),

—————Τοῖς βλίτοις
Διαχρῶ τὸ λοιπὸν κοιλίαν σκληράν ἔχεις.

Ὁ Σπρέγγελος (σημειῶσ. εἰς τὸν Διοσκορίδ. σελ. 463) ἀπατηθεὶς ἀπὸ τὴν ἄτοπον ἄρνησιν τοῦ Ἱπποκρατικοῦ κειμένου, ἐνόμισεν ὅτι δύο Βλήτα ὁμωνύμως εὐρίσκονται εἰς τὴν φύσιν, Διαχωρητικὸν τὸ ἓν καὶ Οὐ διαχωρητικὸν τὸ ἄλλο.

Ἐκ τοῦ Βλίτου ἢ Βλήτου ἐπλάσθη καὶ τὸ κωμικὸν σύνθ. ὁ Βλιτομάμας (Ἄριστοφάν. Νεφ. 1001), ὁ σημαῖνον τὸν εὐήθη καὶ μωρὸν Bliteus, Ρωμ. Βλίτων, Ἑλλ. (insipide, lourdaud), διὰ τὴν ἄνοσον (fade) γεῦσιν τοῦ βλίτου.

ΡΑΚΑΝΘΟΝ, Δ. ἀπὸ Γλ. ἰατρικά : « Αἰγόκερον τὸ νῦν » ράκανθον ». Τὸ Αἰγόκερας, Ἑλλ. (καὶ ὄχι Αἰγόκερον) εἶναι ἢ ἄλλως ὀνομαζομένη Τῆλις, Ἑλλ. (fenugrec). Ὁ Γαλληνὸς τὸ ὀνομάζει καὶ Βούκερας : « Αἰγόκερας, ὅπερ καὶ Βουκέρας, » καὶ Τῆλις ». Ἡ Τῆλις εὐρίσκεται συχνὰ εἰς τὸν Ἱπποκράτην· τὸ Βουκέρας ἀπαντᾷται εἰς τὸ Περὶ γυναικίων (I, 93, σελ. 482)· τὸ Αἰγόκερας δὲν ἐνθυμοῦμαι ἂν τὸ εὔρηκα. Φέρει ὁ Ἡσύχιος : « Βούκερας, τὸ σπέρμα τῆς τήλεως » (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 331).

ΡΑΜΝΟΣ. Ζ. Ἄγριο φίδα.

ΡΑΠΑΝΙΟΝ καὶ ΡΕΠΑΝΙΟΝ. Ζ. Σαλγαμάριος.

ΡΑΣΤΙΚΙ, Σ. χρῶμα μὲ τὸ ὁποῖον βάφουν αἱ γυναῖκες τὰ ὀφρύδια, διὰ τὰ φαίνονται τοῦ φυσικοῦ μαυρότερα. Ὁ ΓΓ. τὸ γράφει Ρασίκι. Ἡ λέξις εἶναι Τουρκική. Οἱ παλαιοὶ τὸ ὀνόμαζαν Στίδι ἢ Στίμι, οὐδετ. καὶ Στίβις, Στίμις, ἢ Στίβη, Θηλ. Λέγει ὁ Ἡσύχιος : « Στίβη... χρῶμα μεταλλι-

» κόν μέλαν ». Ο δὲ Φώτιος : « Στίμην καὶ Στίμιν, ὅτινες, »
 » Στίβην » φέρων καὶ μαρτυρίαν ἀπὸ τὸν κωμικὸν Ἀντιφάνην
 τὴν ἐξῆς :

Στίμιν, κάτοπτρον, κρωδύλους, κεκρυφάλους·

Ὁ Μοῖρις : « Στίμις, Ἀττικῶς, Στίμι, Ἕλληνες ». Δὲν
 εἶναι οὔτ' Ἑλληνικὴ, οὔτε Ἀττικὴ, ἀλλὰ ξένη λέξις τὸ Στίμ-
 μίς ἢ Στίμι, ἢ Στίβη, ἴσως Αἰγυπτιακὴ, ὡς τὴν ἔκρινεν ὁ
 Εὐστάθιος (Ὀδυσσ. ξ', σελ. 1761), ὅστις φέρει καὶ μαρτυρίαν
 Ἑλληνικὴν (τὴν πρὸ αὐτοῦ σημειωθείσαν ἀπὸ τὸν Πολυδεύκην)
 τοῦ τραγικοῦ Ἴωνος :

Καὶ τὴν μέλαιναν σίμμιν ὀμματογράφον.

Εἶναι τὸ Stibium τῶν Ῥωμ. σκευαζόμενον ἀπὸ τὸ λεγόμενον
 Ἀντιμόνιον (Antimoine). Ἴσοροῦν τὴν σκευασίαν ὁ Διοσκο-
 ρίδης (V, 99), ὁ Πλίνιος xxxiii, 6, § 33), καὶ μεταξὺ
 τῶν νεωτέρων, ὁ Βελώνιος (Observat, III, 35, pag.
 441).

Ἀπὸ τὸ Στίβη καὶ ῥῆμα Στιβίζω ἢ Στιμμίζω, Ἑλλ.
 τὸ χρίω τοὺς ὀφθαλμοὺς ἢ τὰ ὀφρύδια μὲ τὸ Στίβη, ὀνομασθὲν
 διὰ τοῦτο καὶ Πλατυόφθαλμον (Platyophthalmon)
 ὡς λέγει ὁ Πλίνιος. Ἡ χρῆσις του εἶναι παλαιά. Δὲν ἐστιβίζοντο
 μόναι αἱ Ἑλληνίδες, ἀλλ' ὅλαι σχεδὸν τῆς Ἀσίας αἱ γυναῖκες,
 καὶ τὸ γελοιότερον, καὶ πολλοὶ γυναικίζοντες ἄνδρες. Ἡ Ἰεζά-
 βελ « Ἐσιμμίσατο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἠγάθυνε τὴν
 » κεφαλὴν αὐτῆς » (Βασιλ. Δ, 9', 30), καὶ ὁ Σαρδανάπα-
 λος, ὡς καὶ οἱ ἄξιοί του διάδοχοι ἦσαν « Καθυπεστιβισμένοι
 » τῷ ὀφθαλμῷ καὶ ψιμμιθίῳ τὸ χρῶμα ἐναλειφόμενοι »
 (Προδρομ. Ἑλληνικ. Βιβλιοθήκ. σελ. 231). Ζ. καὶ Κόχλος.
 ΡΕΒΪΘΙΑ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΡΕΜΑΤΙΖΩ. Ζ. Ρευματίζω.

ΡΕΜΠΙΚΟΝ. Ζ. Λαμπίκον.

ΡΕΥΜΑ. Ζ. Ρευματίζω.

ΡΕΥΜΑΤΙΖΩ (Ρεματίζω, μονοφθόγγως, Δ. Σ.). Λέξεις τῶν Γραικορωμαίων, σημαίνουσα τὸ πνίγω εἰς τὰ νερά (noyer, submerger), Ρεῦμα, Δ. ἰδίως ἔλεγαν, τὸ μεταξὺ τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς Χαλκηδόνος μέρος τῆς θαλάσσης, ὅπου ἔρριπτον τοὺς ἐνόχους ἐγκλήματος, καὶ πολλάκις τοὺς ἀθώους, ἢ καὶ τοὺς ἀκρίτους, ἀπαράλλακτα, ὡς ρευματίζει τοὺς Γιανιτσάρους ὁ διάδοχος τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων Σουλτάνος. Ἀναστάσιος ὁ Δίκυρος, ὁ περὶ τὰ τέλη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος ἀναγορευθεὶς (ἔτος 491) αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων, εἰς μίαν ἀπὸ τὰς συνήθεις εἰς τὸ Βυζάντιον ζάσεις τοῦ λαοῦ, ἐρευμάτισε πολλοὺς ζασιασάς. Ὁ ρευματισμὸς οὗτος ἦτο τόσον πλέον τυραννικὸς, ὅσον αἴτιος τῆς στάσεως ἐ χρημάτισεν αὐτὸς ὁ Ἀναστάσιος, ἐπειδὴ ἀντὶ βασιλέως γενόμενος Θεολόγος, ἠθέλησε νὰ ἀνανεώσῃ τὴν αἵρεσιν Πέτρου τοῦ Κναφέως, Πατριάρχου Ἀντιοχείας (τοῦ καὶ δι' αὐτὴν ἀναθεματισθέντος ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν), προσθέτων εἰς τὸν Τρισάγιον ὕμνον τὰς λέξεις Ὁ ζαυρωθεὶς δι' ἡμᾶς. Ὡς ἤκουσαν ἐπ' ἐκκλησίας ὁ λαὸς, τὸ ἐκ προσαγῆς τοῦ Ἀναστασίου ψαλλόμενον, « Ἅγιος ὁ Θεὸς, ἅγιος ἰσχυρὸς, ἅγιος ἀθάνατος, ὁ » ζαυρωθεὶς δι' ἡμᾶς » ἐσηκώθησαν ὁμοφώνως καὶ Πράσιμοι καὶ Βένετοι ζητοῦντες τὴν ἐξωσιν τοῦ Ἀναστασίου ἀπὸ τὸν θρόνον, καὶ φωνάζοντες « Ἄλλον βασιλέα τῆ Ῥωμανία ». Ἀπὸ τούτους, ἀφοῦ μόλις τοὺς ἠσύχασε μὲ φιλανθρώπους λόγους, ἐκράτησεν ἔπειτα πολλοὺς καὶ τοὺς ἐρευμάτισεν ὁ Θεολόγος δεσπότης (Ἰδ. Μαλάλαν, Χρονογραφ. XVI περὶ τὸ τέλος). Ζ. Θαλασσόνω.

ΡΙΝΙΟΝ. Παροιμ. « Ὁ λόγος πρότερον εἰς τὸ ρινίον κ' » ἔπειτα εἰς τὴν γλῶσσαν ».

ΡΟΒΙ. Ζ. Ὀρβός.

ΡΟΒΙΘΙΑ. Ζ. Ἐρδίθια.

ΡΟΥΘΟΥΝΙΖΩ, Ζ. Ῥωθωνίζω.

ΡΟΥΜΠΆΡΜΠΑΡΟ, Σ. Ῥενμπάρμπαρο, Δ. Κατὰ τὸν Διοσκορίδην (III, 2) « Ῥᾶ, οἱ δὲ Ῥῆον (ΔΓ. Ῥεῖον) καλοῦσι » γεννᾶται ἐν τοῖς ὑπὲρ Βόσπορον τόποις, ὅθεν καὶ κομίζεται. » Ῥίζα ἔξωθεν μέλαινα, κενταυρίῳ τῷ μεγάλῳ ἐοικυῖα κ. τ. λ. ». Ἐκ τούτου ἐσυγχύθη καὶ μετὰ αὐτὸ τὸ Κενταύριον, ὡς φέρεται εἰς τὰ Γλ. « Ῥέον βαρβαρικόν, τοῦ μεγάλου κενταυρίου ἢ » ρίζα ». Τὸ ἐπωνόμασαν καὶ Ποντικόν ὡς ἄλλα Γλ. « Ῥέον » ποντικόν, τὸ ὄρεον (γρ. ῤέον) βάρβαρον » ἀκόμη καὶ Ἰνδικόν, Γλ. « Ῥέον ἰνδικόν, ῤαβέντ ». Ἡ τελευταία λέξις εἶναι Τουρκικὴ· Ῥαβέντ τὸνομάζουσι οἱ Τούρκοι σήμερον, καὶ Ῥαβέντι οἱ Τουρκοχυδαίζοντες.

Ῥᾶ καὶ Ῥῆον, ἢ Ῥεῖον ἐλέγετο, διότι ἤρχετο εἰς τοὺς Ἑλληνας ἀπὸ τοὺς τόπους τοὺς περὶ τὸν Ῥᾶ ποταμὸν, τὸν πλησίον ἄλλου ποταμοῦ τοῦ Ταναΐδος· Ποντικὸν καὶ Βάρβαρον, διότι οἱ φέροντες τὸ ἔφεραν διὰ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἀπὸ ἔθνη βάρβαρα. Καὶ τοῦτα ὅλα σημαίνουν τὸ ἀπὸ τὴν Σιθηρίαν σήμερον φερόμενον Ῥαβάρβαρον (Rhubarbe de Moscovie). Ἰνδικὸν δὲ ὠνόμασαν τὸ ἀπὸ χώραν πλησιόχωρον τοῦ μεγάλου τείχους τῆς Κίνας ἐρχόμενον (Rhubarbe de la Chine, ou Rhubarbe à feuilles palmées). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Διοσκορίδην σημειώσεις τοῦ Σπρεγγέλου (σελ. 491) καὶ τὸν Βελώνιον (Observat. II, 102, σελ. 352).

* ΡΟΥΣΜΑ. Ὁ Ῥουσμᾶς, κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 33, pag. 435) εἶναι Ψίλωθρον (dépilatoire), συνηθέστατον εἰς τὰς γυναῖκας τῶν Τούρκων, εἰς τὰ λουτρά μάλιστα ὅπου μαδοῦν διὰ τοῦ ρουσμᾶ ὅλας τὰς τρίχας τοῦ σώ-

μάτος, πλὴν τῆς κεφαλῆς, χωρὶς πόνον. Ἴδε τὴν σύνθεσίν του εἰς τὰ Γαλλικὰ λεξικά, λέξ. *Rusma*.

ΡΟΥΦΈΤΙΑ (τά). Ζ. Συναφία.

ΡΩΘΩΝΙΖΩ. Ζ. Προμικίδα.

Σ.

ΣΑΓΙΤΤΆΡΙ, ὄφρως ὄνομα ἀπὸ τὸ Ῥωμ. *Sagitta* (*flèche*), Ἀκοντίας, Ἑλλ. (*Coulevre dard*, ἢ *Serpent volant*). Ἴδε τὸν Βελώνιον (*Observat. II, 14, pag. 197*).

ΣΑΓΜΆΡΙΟΝ. Ζ. Κατάπετρα.

ΣΑΖΆΝΙ. Ζ. Χαβιάρι.

ΣΑΛΑΡΊΑΣ. Ζ. Κλαρίας.

ΣΑΛΓΑΜΆΡΙΟΣ, Δ. Ἐξηγήθη ἄλλοῦ (*Ἄτακτ. I, σελ. 241*) ἡ λέξις, χρησῆ εἰς τοὺς παλαιούς Ῥωμαίους *Salgamarium*, καὶ τοὺς ἔπειτα Γραικορωμαίους, *Σαλγαμάριος*. Εἰς ἡμᾶς σήμερον συνειθίζεται τὸ *Σαλγάμια* οὐδ'· πληθ. ἀπὸ τῶν Ῥωμ. τὰ *Σάλγαμα*, μὲ ταύτην τὴν διαφορὰν, ὅτι εἰς μὲν ἐκείνους ἐσήμαινε γενικῶς καρπούς, ρίζας ἢ φύλλα ὁποιοῦδήποτε φυτοῦ, ταριχευμένα εἰς ἄλμην καὶ φυλασσόμενα εἰς χρῆσιν· ἡμεῖς δὲ *Σαλγάμια* ἰδιαιτέρως ὀνομάζομεν τὰ ταριχευμένα *Γογγύλια* (*naves*). Τὸ *Γογγύλιον*, εἶναι τῶν παλαιῶν ἢ *Γογγυλῖς*, ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (*Περὶ φυτ. ἴσorp. VII, 4, § 3*) ἢ κατὰ τὸν παρακμ. Ἑλλην. *Γογγύλη*, ὡς ὁ Διοσκορίδης (*II, 134*). Ἐδιδαιρεῖτο εἰς δύο εἶδη, ἄρρενα καὶ θήλειαν· ἡ πρώτη ἐλέγετο ἀπὸ τοὺς Ῥωμ. *Napus* (*navet*), ἡ δὲ θήλεια, *Rapa* (*rave*). Ἴδε τὰς εἰς τὸν Θεόφραστον σημειώσεις τοῦ *Σνεϊδέρου* (σελ. 559). Τὸ *Rapa* τῶν Ῥωμαίων παράγεται ἀπὸ τὴν *Ράπυν*, Ἑλλ. διὰ τοῦ π̄ τὴν ἀπ' ἄλλους λεγομένην διὰ τοῦ φ̄ *Ράφυν*, κατὰ τὸν Ἀθή-

ναιον (IX, σελ. 369), είδος γογγυλίδος, ώς και ήμεις έσχηματίσαμεν διά του $\bar{\pi}$ τὸ Ῥαπάνιον, Σ. ἀπὸ τὴν Ῥαφανίδα ἢ Ῥάφανον.

Ἡ ταρίχευσις τῆς Γογγύλης (rave) ἦτο παλαιά, ώς διεγερτικὴ τῆς ὀρέξεως « Ἄλμευθεισα δέ... τὰς ὀρέξεις ἀναλαμβάνει » κατὰ τὸν Διοσκοριδὴν (II, 134), και ἐγένετο, ώς και σήμερον, μὲ ὄξος και σινάπιον, ώς μαρτυρεῖ Δίφιλος ὁ ιατρὸς (παρὰ τῷ Ἄθην. IX, σελ. 369): « Ἡ δὲ ταριχευομένη » γογγυλὶς, λεπτυντικωτέρα ἐστὶ τῆς ἐφθῆς και μάλις α ἢ διά » νάπυος γινομένη ».

Τὰ Ῥαπάνια ὀνομάζονται, και διά του $\bar{\epsilon}$ Ῥεπάνια. Ἡ πρώτη δὲν εἶναι χυδαῖσμός, ἀλλὰ παλαιοῦ Ἰωνισμοῦ λείψανον, ώς μαρτυρεῖ Θωμαῆς ὁ Μάγιστρος (σελ. 778): « Οἱ » δὲ Ἴωνες Ῥέπανον τὴν Ῥαφανίδα λέγουσιν ». Ἐνθυμάται ὁ Ἀναγνώστης και τοῦ Πτωχοπροδρόμου (Ἄτακτ. I, σελ. 193) τὸ Ῥεπανᾶς, ἀντὶ τοῦ Ῥαπανᾶς.

ΣΑΛΓΆΜΙΟΝ. Ζ. Σαλγαμάριος.

ΣΑΜΆΡΙ. Ζ. Κατάπετρα.

ΣΑΝΔΑΡΆΧΗ (Ἰδ. Ἄτακτ. IV, σελ. 489). Ἡ ὀνομαζομένη Ψιασικὴ Σανδαράχη, λέγεται κοινῶς και κατὰ συγκοπὴν Σαντράχα. D.

ΣΑΝΤΡΆΧΑ. Ζ. Σανδαράχη.

ΣΑΠΪΔΙ, ὄφης μικρὸς φαρμακερὸς, ὁ παλαιὰ ὀνομαζόμενος Σήψ, Ἑλλ. Τὸ ἀπὸ τὴν γενικὴν Σηπὸς, ὑποκορ. Σηπίδιον, ἔγινε Δωρικῶς Σαπίδιον. Ἐπειδὴ ἔχει χρώμα χαλκοῦ, ἐπισεύθη ὅτι εἶναι ὁ αὐτὸς ὄφης και ἡ Χαλκίς, περὶ τῆς ὁποίας λέγει ὁ Ἀριστοτέλης (Περὶ ζ. ἰσορ. VIII, 23, § 3, σελ. 393) « Δάκνουσα ἀποκτείνει, ἢ σφόδρα ἀλγεῖν ποιεῖ, » και ἡ καλουμένη Χαλκίς, ὑπὸ τινῶν, ὑπὸ δὲ ἐνίων Ζυγνίς.

» ἔσι δὲ ὁμοιον ταῖς μικραῖς σαύραις κ. τ. λ. » Διὰ ταύτην τὴν πρὸς τὰς σαύρας ὁμοιότητα, εἶπεν ὁ Νίκανδρος (Θηριακ. 817),

Σῆπά γε μὴν πεδανοῖσιν ὁμὴν σαύροισιν ἀλύξεις,

ὅπου ὁ σχολιαστὴς τοῦτο μόνον μᾶς λέγει: « Ἡ δὲ Σῆψ ὁμοία » ἐστὶ τῆ σαύρα· καλεῖται δὲ καὶ Χαλκίς ». Οἱ Ἴταλοὶ τὴν ὀνομάζουσι *Lacertula* (*petit lézard*).

ΣΑΡΑΠΙΔΙ ἤκουσεν εἰς τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου ὀνομαζόμενον ὁ Βελώνιος (*Observat. II, 4, pag. 177*) τὸ Λεπίδιον, Ἑλλ. (Ἄτακτ. IV, σελ. 287), ἀπὸ τὸ ὁποῖον (λέγει) κάμνουσι φιλοκαλίας (*balais*) οἱ κάτοικοι.

Τὸ Σαραπίδι (Σα ρ α π ῖ δ ι ο ν) εἶναι ὑποκορ. τοῦ Σαραπίς (*Sérapis*) ὄνομα Θεοῦ Αἰγυπτίου, ὅπου εἶχε τρεῖς μεγαλοπρεπεῖς ναοὺς, εἰς τὴν Μέμφω, εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν, καὶ τρίτον εἰς τὸν Κάνωπον. Οἱ Αἰγύπτιοι ὅμως ἔλαβαν τὸν Σάραπιν καὶ τὴν λατρείαν του ἀπὸ τοὺς Σινωπέας, οἱ ὅποιοι τὸν ἔσειλαν χαριστήριον εἰς Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον, βασιλέα τῆς Αἰγύπτου, διότι εἶχε τοὺς βοηθήσειν χρεῖαν ἔχοντας σιταρίου (Κλημ. Ἀλεξανδρ. Προτρ. πρὸς Ἑλληνας. σελ. 31). Ἐπειδὴ ἡ Σινώπη ἦτο πόλις τοῦ Πόντου, ὅχι ἀλόγως ἤθελε τις ὑποπτευθῆναι, μὴ οἱ παλαιοὶ Σινωπεῖς ὠνόμασαν τὸ φυτὸν Σα ρ α π ῖ δ ι ο ν, μεταχειριζόμενοι το ἴσως εἰς τὴν δεισιδαίμονα λατρείαν τοῦ Σαράπιδος.

Ἄλλ' ὅμως, διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν συνοδευόμενον πολλὰς τὰς ἐτυμολογίας κίνδυνον, προσθέτω, ὅτι ἴσως ἐχυδαίσθη ἡ λέξις ἀπὸ τὸ Σαρόω, Ἑλλ. Σαρόνω, κοιν. Σαρωτίδιον, ἐπειδὴ ἡ χρῆσις του εἶναι φιλοκαλίας.

* ΣΕΪΣΗΣ. Ζ. Μαρικάλδος.

ΣΕΡΜΠΕΤΙ, Σ. χυλὸς διαφόρων καρπῶν, ἀναλυμένος εἰς νερόν, καὶ γλυκισμένος μὲ μέλι, ἢ σάκχαρον (Ἰδ. Βελών. III, 22, pag. 418). Τὸ Σερμπέτιον εἶναι ποτὸν συνηθέστατον εἰς τοὺς Τούρκους, ὥστε καὶ αὐτὸ τὸνομα, ὡς ἐκεῖνοι τὸ προφέρουν (Σερμπέτ) φαίνεται Τουρκικόν, καὶ τοιοῦτον τὸ ἔκρινεν ὁ Ἰέτιος παράγων καὶ τοῦτο καὶ τὸ Σιρόπιον (siorp), ἀπὸ τὸ Ἀραβικόν Scharaba (boire), Σεράβια ἔλεγαν οἱ Γραικορωμαῖοι τὰ Σερμπέτια καὶ τὰ Σιρόπια ὀνομάζοντες αὐτὰ συνωνύμως καὶ Ζουλάβια (Ἰδ. Ἄτκκτ. IV, σελ. 159, καὶ Δουκάγγιον λέξ. Σεράβιν). Τινὲς ὁμῶς ὑπωπτεύθησαν μὴ μᾶλλον οἱ Τούρκοι ἔλαβαν τὴν λέξιν Σερμπέτι ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους· οὗτοι δὲ ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Sorbium ἢ Sorbitio (Ῥόφημα) ἀπὸ τὸ Sorbeo (Ῥοφῶ), ἐπειδὴ καὶ τὸ Ῥόφημα τῶν παλαιῶν προφέρεται Τουρκιστὶ Σορμπά (potage, soupe).

ΣΕΪΚΛΟΝ, ΣΕΥΚΛΟΓΟΥΛΟΝ. Ζ. Παζιά.

ΣΗΜΑΝΤΙΡΙΟΝ (χυδ. Ἡμαντήριον καὶ Ἡμαντώριον, Δ.), Ἀργυροκοπεῖον, Ἑλλ. (Monnaie) τόπος ὅπου κόπτεται τὸ νόμισμα. Φέρει ὁ Ἀρποκρατίων (ὡς καὶ ὁ Σουΐδας): « Ἀργυροκοπεῖον. . . ὅπου κόπτεται τὸ νόμισμα· ὁ νῦν Σημαντήριόν τινες καλοῦσι ».

ΣΗΜΪΔΑ. Ζ. Φοῦντα.

ΣΗΠΙΑ. Ζ. Μαλάκια.

ΣΗΣΑΜΙ (Sésame), Σησάμιον, ὑποκορ. τοῦ Σήσαμον, οὐδετ. Ἑλλ. (Διοσκορίδ. II, 121) καρπὸς δένδρου ὀνομαζομένου Σησάμη καὶ Σήσαμος θηλ. Ἑλλ. Τὸ ἐξ αὐτοῦ ἔλαιον ὀνομάζεται Σησαμόλαδον καὶ χυδαίεσερον Σαμόλαδον, Σησάμινον ἔλαιον, Ἑλλ. (Διοσκορίδ. αὐτόθ. καὶ I, 41). Ἡ σκευασία του ἰσορεῖται ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. III, 29, pag. 427). Ὁ Διοσκορίδης κρίνει τὴν σκευασίαν τοῦ Σησα-

μίνου ἐλαίου, ὡς εὖρημα τῶν Αἰγυπτίων. Τοῦτο μὲ βάλλει εἰς ὑπόψιαν μὴ καὶ τὸ Σήσαμον ἦναι λέξις Αἰγυπτιακῆ, ἢ καὶ Ἀσιανῆ, ὡς τὸ ὑπωπτεύθη καὶ ὁ Οὐόσσιος, ἐπειδὴ καὶ οἱ Τοῦρκοι Σουσαμ ὀνομάζουσι τὸ Σήσαμον, καὶ Σουσαμελβά τὰ ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενα ἢ μ' αὐτὸ ἐπισκονισμένα μελίπηκτα, τὰ ἀπὸ τούτων παλαιούς Ἕλληνας ὀνομαζόμενα Σησαμίδας, *Ἐηλ.*

Ἐκθλίβομεν σήμερον (ὡς εἶπα) καὶ ἔλαιον ἀπὸ τὸ Σησαμίον, ὡς οἱ Αἰγύπτιοι, ἐκεῖνοι διὰ σπάνιν ἴσως ἀληθινοῦ ἐλαίου, ἡμεῖς διὰ τὸ μεταχειριζόμεθα εἰς τόπον τούτου τὴν Τεσσαρακοστήν.

Ἡ ὑποσάθμη (*marc*) τοῦ Σησαμολάδου ὀνομάζεται Τουρκοχυδαῖσι Ταχίνι. Τὸ κακόμοιρον τοῦτο Ταχίνιον, ἀναδεύουσι οἱ εὐλαβέστατοι νηστευταὶ μὲ τὰ ροφήματα (*potages*), μὲ τὸ σίραιον (*raisiné*), καὶ τὸ τρώγουσι μὲ πληροφορίαν ὅτι εὐαρεστοῦν εἰς τὸν Θεόν, ἀπεχόμενοι ἀπὸ ἡδύτερα καὶ ὑγιεινότερα φαγητά.

ΣΗΣΑΜΟΛΑΔΟΝ (Χυδ. Σαμόλαδον). Ζ. Σησάμι.

ΣΙΝΤΕΦΙ. Ζ. Ζάμβυξ.

ΣΙΤΑΡΕΪΩ.

ΣΚΑΛΕΪΩ. Ζ. Ἀσκάλευτος.

ΣΚΑΛΙΣΤΗΡΙΟΝ. Ζ. Ἀσκάλευτος.

ΣΚΑΡΛΑΤΟΝ. Ζ. Πρινοκόκκιον.

* ΣΚΑΡΟΒΟΤΑΝΟΝ, ὀνομάζουσι εἰς τὴν νῆσον Κρήτην τὰ φύλλα τῶν Φασωλίων (*haricots*), διότι τὰ μεταχειρίζονται εἰς τὴν ὀψάρευσιν τοῦ Σκάρου (*Scafe*), γεμίζοντες τοὺς σκύρτους μ' αὐτά (*BELON, Observat. I, 8, pag. 20*).

ΣΚΕΠΑΣΤΗ, οὐσ. *Ἐηλ. Δ.* Τὸ ἐρμηνεύει διὰ τῆς Γαλλικῆς λέξεως, *Appentis*, καὶ φέρει μαρτυρίαν τὸν Εὐστάθιον, ὅστις ἐξηγεῖ τὴν Κλισίαν τοῦ Ὀμήρου (*Ἰλιάδ. σ', 589*) διὰ

τοῦ Σκεπασή. — 2) Σκεπασήν ὀνομάζουσι σήμερον πολλοὶ τὴν κοιν. καὶ Ἑλλ. Στέγην (toit). Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 545.

ΣΚΟΡΔΑΛΙΑ. Ἐπαράβαλλα ἄλλοτε (Ἄτακτ. I, σελ. 135) τὴν συνήθη σήμερον εἰς ἡμᾶς Σκοροδάλιαν ἢ Σκοροδαλατίαν (aillade) μὲ τῶν παλαιῶν τὴν Σκοροδάλμην. Ἄλλ' ἴσως ἢ Σκοροδάλμη ἐσήμαινε τὸ αὐτὸ μὲν τοῦτο τὴν φύσιν, διάφορον ὁμως τὴν κατασκευὴν, καὶ ὁμοίαν τῆς εἰς τοὺς Τούρκους συνήθους κατασκευῆς. Οὗτοι κοπανίζουσι σκόρδα καὶ ἄλας ἐνταυτῷ, ξηραίνουσι τὸ κοπανισμένον, καὶ τὸ μετακοπανίζουσι, καὶ τὸ φέρουσι μαζήτων ταξιδεύοντες, εἰς δερμάτινα σακκύλλια, διὰ νὰ ἀλατίζωσι τὰ φαγητά των (Ἴδε BELON, *Observat.* III, 25, pag. 422).

* ΣΚΟΤΙΔΙΑΖΕΙ, τρίτ. προσ. συνών. τοῦ Σκοτιμάζει.

ΣΚΟΥΤΑΡΙΟΝ, Δ. Σ. (bouclier), Ἀσπίς, Ἑλλ. Ἐξηγήθη (Ἄτακτ. I, σελ. 60) ὅτι εἶναι τὸ Σκυτάριον, ὑποκορ. τοῦ Σκύτος. Τοῦτο μαρτυρεῖται κοί ἀπὸ τὸν Ἡσύχιον, ὅστις τὸ φέρει καὶ μονοφθόγγως, « Ἀσπίδα, σκυτάριον, ἢ ὄπλον » καὶ διφθόγγως, « Ἀσπίς, ὄπλον πολεμικόν, τὸ σκουτάριον ». Ἐλέγετο καὶ Θυρεὸς, Ἑλλ. « Θυρεὸς, ἀσπίς ἢ σκουτάριον » λέγει ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος. Ἄλλ' ὁ Θυρεὸς ἦτο μακρὰ ἀσπίς, σκεπάζουσα ὅλον τὸ σῶμα ἄνωθεν ἕως κάτω, ἢ ὀνομαζομένη ἀπὸ τοὺς Γάλλους Ranois, ὅθεν τῶν Γραικορωμαίων τὸ Παβάτζιον, Δ. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Παῦλος παραγγέλλων τὴν πίσιν, ἔλαβε τὴν μεταφορὰν ἀπὸ τὸν Θυρεὸν, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν ἀσπίδα, « Ἀναλαβόντες τὸν Θυρεὸν τῆς πίσεως » (Πρὸς Ἐφεσ. 5', 16). Πολλάκις ὁμως ὀνομάζεται ἀδιαφόρως Ἀσπίς ἢ Θυρεὸς τὸ πολεμικὸν ὄπλον τοῦτο.

Εἰς Θυρεὸν ἢ ἀσπίδα ἀνέβαζαν οἱ θορικτήτορες Φράγκοι τοὺς ἡγεμόνας των, ὅτε τοὺς ἀνηγόρευαν βασιλεῖς. Οὕτως ἀνηγορεύθη, εἰς Θυρεὸν ἀναβασμένος, ὁ αἰμοβόρος Χλοδοβέχας

ἢ Κλόβις (Clovis) κατὰ τὴν ἕκτην ἑκατονταετηρίδα, ἀφοῦ ἔσφαξε πολλοὺς ἄλλους ἡγεμόνας ὁμογενεῖς καὶ συγγενεῖς του, καὶ ἐπαινέθη (λέγει ἡ ἱστορία) ἀπὸ τοὺς ἱερωμένους, καὶ ἐπανηγυρίσθη σχεδὸν ὡς ἅγιος, διότι εἶχε καταπλουτίσει τὴν ἐκκλησίαν ὁ ληστής καὶ φονεὺς βασιλεὺς (DULAURE, *Histoir. civil. physiq. et moral. de Paris*, tom. I, pag. 372-384). Εἰς Συρεὸν ἀνεβάσθη πρὸ τούτων καὶ ὁ Ἰουλιανὸς εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅτε ἀνηγορεύθη ἀπὸ τοὺς σρατιώτας του βασιλεὺς.

Τὸ ἔθος τοῦτο ἐκράτησεν εἰς τοὺς Γραικορωμαίους αὐτοκράτορας ἕως Ἀναστασίου τοῦ Δικόρου, ἡγουν περὶ τὰ τέλη τῆς πέμπτης ἑκατονταετηρίδος (ἔτ. 491), τοῦ ὁποίου τὴν σέψιν ἱσορεῖ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος (Ἐκθ. τῆς βασιλ. τάξ. I, σελ. 423) « Ἐσηκώθη οὖν ἐπάνω τοῦ σκουταρίου » ἰστάμενος... καὶ μετὰ τοῦτο κατῆλθεν ἐκ τοῦ σκουταρίου, » καὶ εἰσῆλθε πάλιν ἐν τῷ τρικλίνῳ, ἔνθα ἐφόρεσε τὰ βασιλικά· » καὶ ἐκεῖ ὁ ἐπίσκοπος ἐποίησεν εὐχὴν, καὶ τὸ Κύριε » ἐλέησον ἐλέχθη, καὶ περιέθηκεν αὐτῷ τὴν χλαμύδα τὴν » βασιλικὴν, καὶ τὸν σέφανον τὸν διάλιθον... καὶ ἠσπάσατο » τὸν δῆμον, καὶ ἔκραξαν πάντες, *Auguste* σεβαστέ! ». Ἐδιακόπη ἔπειτα τὸ ἔθος, ὡς εἰκάζει ὁ Ρεῖσκιος (Σημ. εἰς Κ. Πορφυρογενν. σελ. 442) μέχρι τῆς δεκάτης τρίτης ἢ δεκάτης τετάρτης ἑκατονταετηρίδος, ὅτε (ἔτ. 1325) φαίνεται πάλιν ἐπὶ τῆς σέψεως Ἀνδρονίκου Παλαιολόγου, τοῦ δευτέρου, ἱσορούμενον ἀπὸ τὸν Καντακουζηνὸν (Ἱστορ. I, 41, σελ. 196, ἐκδ. 1828) « Τοῦ μέλλοντος χρισθήσεσθαι βασιλέως ἐπὶ » ἀσπίδος καθεσθέντος, ὁ βασιλεὺς καὶ πατὴρ τοῦ ἀναγορευ- » ομένου, εἶ γε περίεσι, καὶ ὁ πατριάρχης τῶν ἐμπροσθίων » μερῶν ἐπιλαμβανόμενοι τῆς ἀσπίδος, τῶν δ' ἐπιλοίπων οἱ » ἐν ἀξιώμασι ὑπερέχοντες δεσπότες τε καὶ σεβαστοκράτορες,

» εἶπερ εἰσὶν, ἢ οἱ ἐπιφανέσατο μάλισα τῶν συγκλητικῶν,
 » καὶ μετεωρίσαντες ὡς ἐν μάλισα αὐτὸν ἅμα τῇ ἀσπίδι,
 » τοῖς πλήθεσιν ἐπιδεικνύουσι τὸν βασιλέα πάντοθεν περιεσα-
 » μένοις ».

* ΣΚΥΛΟΣΤΑΦΥΛΟΝ. Ζ. Βρομοδότανον.

ΣΜΑΪΔΙ. Ζ. Μασγίδιον.

ΣΟΔΙΑΖΩ.

ΣΟΛΟΜΟΝΙΑ. Ζ. Ζηνητζάνα.

ΣΟΛΩΜΩΝΙΚΗ (clavicule de Salomon). Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 527), περὶ τῆς Σολωμωνικῆς πρόσθεσε τὴν ὁποίαν οἱ Γραικορωμαῖοι εἶχαν ὑπόληψιν περὶ αὐτῆς, ἀπὸ τὸν ἱστορικὸν Χωνιάτην (παρὰ τῷ CRUSIUS, *Turcograec.* pag. 503) « Ἐάλω δὲ καὶ βίβλον Σολομώντιον » ἀνελίττων· ἥτις ἀναπτυσσομένη τε καὶ διερχομένη, κατὰ » λεγεῶνας συλλέγει καὶ παρίσχησι τὰ δαιμόνια, συχνάκις » ἀναπυθνανόμενα, ἐφ' ὅτῳ προσκέκληνται, καὶ τὸ ἐπιτατ- » τόμενον ἐπισπεύδοντα περατοῦν, καὶ προθύμως δρῶντα τὸ » κλευόμενον. » Τὴν ὠνόμαζαν βαρβάρως καὶ Κλαυίικουλαν ἢ Κλαβίκουλαν.

ΣΟΡΜΠΑ. Ζ. Οὔβα.

ΣΟΥΜΑΚΙ. Εἰς τὰ προλεχθέντα (Ἄτακτ. IV, σελ. 483) πρόσθεσε τὰ ἐξῆς ἀπὸ τὸν Βελώνιου (Observat. I, 6, pag. 181, § 52, pag. 113-114. II, 35, pag. 238): Οἱ μεταχειριζόμενοι τὸν καρπὸν τοῦ Σουμακίου ἢ Ροιδίου ὡς ἄρτυμα φαγητῶν, τὸν ἀποφλουδίζουν, ἀφοῦ πρῶτον τὸν ξηράνωσι, καὶ ρίπτοντες τὸ περιεχόμενον κοκκίδιον, φυλάσσουν μόνον τὸ ἀποφλούδισμα, ὡς χρήσιμον εἰς ἄρτυσιν φαγητῶν. Χρησιμεύει ἀκόμη τὸ Σουμάκιον εἰς τὴν βυρσοδέψην· διὰ τὴν ὁποίαν οἱ μὲν Αἰγύπτιοι μεταχειρίζονται,

ὡς λέγει, τοὺς λοβούς τοῦ φυτοῦ τῆς Ἀκακίας, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς Ἀνατολῆς τοὺς κάλυκας τῶν βαλάνων τῆς φηγοῦ (Esculus), οἱ Σκλαβόνοι τὰ μαῦρα μύρτα, οἱ Μιτυληναῖοι, καὶ οἱ Φρύγες τὸν φλοιὸν τῆς ἀγρίας πεύκης (Picea) καὶ οἱ Γάλλοι τὸν φλοιὸν τῆς δρυὸς (chêne).

ΣΟΥΣΟΥΡΑΔΑ, Σ. Δ. ὁ Κνιπολόγος, Ἑλλ. τῶν παλαιῶν (Ἄριστοτέλ. Περί ζ. ἰσορ. VIII, 5, § 4) τῶν φυσιολόγων ὁ *Picus varius* (grimpereau, κατ' ἄλλους Gobe-mouchers). Ὁ Βελώνιος (Observat. I, 19, pag. 24) τὸν ἤκουσεν ὀνομαζόμενον Σουσουράδα. Τοῦτο ἐμφανίζει τὸ Ἑλλ. Σεισοῦρα· ἀλλὰ τὸ Σεισοῦρα ἐτάχθη εἰς τὰ δις αἰζόμενα ἀπὸ τὸν Σνεϊδέρον ὡς ἀμάρτυρον. Ἄντι τούτου μαρτυρημένα σώζονται τὸ συνών. Σεισοπυγίς τοῦ παρακμάζοντος ἑλληνισμοῦ, καὶ τὰ ἀρχαιότερα τούτου συνών. Ἰυγξ καὶ Κίγκλος, Ῥωμ. Motacilla (hochequeue) « Κίγκλος (λέγει ὁ Σουΐδας), » ὄρνεον πολλά τὴν ὄσφυν κινοῦν, ὃ τινες Σεισοπυγίδα » καλοῦσι κ. τ. λ. » καὶ « Ἰυγξ, τὸ ὄρνεον, τὸ λεγόμενον » Σεισοπυγίς ».

ΣΠΑΡΆΓΚΙΑ ἄγρια. Ζ. Κορρούδα.

ΣΤΑΦΥΛΙΔΑ. Ζ. Πατζός.

ΣΤΑΦΥΛΙΟΝ ἘΠΤΆΚΟΙΛΟΝ, ὀνομαζόμενον βότρυν κορμοῦ εἶδους ἀμπέλου, ἣτις φέρει συνάμα ἄνθος καὶ καρπὸν εἰς διαφόρους βαθμοὺς ὠριμότητος, ἐκ τῆς ὁποίας δηλαδὴ δρέπεται ἐνταυτῷ καρπὸς βρώσιμος, ἀγουρίδα, καὶ ἄνθος, ὡς νὰ ἐγεννῶντο ἀπὸ ἐπτὰ, ἤγουν πολλοὺς καὶ διαφόρους κορμούς (ceps) ἢ κοιλίας.

* ΣΤΑΦΥΛΌΝΑ ἤκουσαν οἱ περιηγηταί (δὲν ἐξεύρω ἀν ἄρσ. ἢ θηλ. ὁ Σταφυλώνας ἢ ἡ Σταφυλώνα), κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxix) τὸν Δαῦκον, Ἑλλ. ἡ Σταφυλῆνον, Ἑλλ. παλαιὰ ὀνομαζόμενον,

καί σήμερον κοινῶς Δαυκί καί Λαυκί, Σ. (κατά τὸ παλαιὸν Δάφνη καί Λάφνη). Εἶναι τῶν νέων φυτολόγων ὁ *Daucus Carotta*, ἢ *Pastinaca* (*Carotte*). Διοκλῆς ὁ Καρύσιος, ἰατρός, ἀκμάσας περίπου διακόσια πενήκοντα ἔτη πρὸ Χριστοῦ, τὸν ὀνομάζει καί πλεοναστικῶς, Ἄσαφύλινον, Ἑλλ. Λέγει δὲ ἀμέσως (Διοκλ. παρ' Ἀθην. ΙΧ, σελ. 371), « Τὸ δὲ » Καρωτὸν καλούμενον, μέγας δ' ἐστὶ καί εὐαυξῆς σαφυλῖνος, » εὐχυλότερόν ἐστι τοῦ Σταφυλίνου κ. τ. λ. ». Τὸ Καρωτὸν [*Carotte*] ὀνομάζεται σήμερον, Δαυκίον καί Λαυκίου (Δαυκί καί Λαυκί, Σ.).

Τὸ Δαυκίον λοιπὸν καί ἡ Σταφυλόνα (Δαῦκος ἢ Καρωτὸν ἢ Σταφυλῖνος) ἴσως δὲν διαφέρουν πλὴν ὅ,τι διαφέρει τῶν Γάλλων ἢ *Carotte jaune* ἀπὸ τὴν *Carotte blanche*. Ἄλλοι νομίζουν ὅτι ὁ Σταφυλῖνος εἶναι ἢ *Pastinaca silvestris* (*Carotte sauvage*), ὁ δὲ Δαῦκος ἢ *Pastinaca Sativa* (*carotte cultivée*). Ἴδε *Dictionnair. d'Histoir. natur.* ἐκδ. Déterville, 1817, tom. XXV, pag. 36).

ΣΤΕΓΗ. Ζ. Σκεπασή.

ΣΤΕΚΟΥΜΕΝΑ. Ζ. Μούλκι.

ΣΤΕΨΙΣ καί χρίσις τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων.
Ζ. Σκουτάριον.

· ΣΤΙΧΟΧΑΡΤΙΟΝ.

ΣΤΟΜΑΧΟΧΟΡΤΟΝ. Ζ. Κρομμυδόφυλλον.

ΣΤΡΑΓΆΛΙΑ. Ζ. Ἐρβίθια.

ΣΤΡΆΤΑ. Ζ. Ὀδοσρωσία.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ. Ζ. Νιφέα.

ΣΤΡΈΜΜΑ. Μέτρον γῆς γεωργησίμου, τοῦ ὁποίου τὰ δύο τρίτα ἐξισοῦνται περίπου μὲ τῶν Ῥωμαίων τὸ *Jugerum* (Ἴδ. Κούμαν, Ἱστορ. τῶν ἀνθρωπίν. πράξ. τόμ. 2, σελ. 436).

Τὸ *Jugerum* τοῦτο λέγεται ἀπὸ τοὺς Γάλλους *Arpent*, καὶ ἐξηγεῖται μέτρον γῆς ὅσον δύο βώδια ἐμποροῦν νὰ ἀρωτριάσωσιν εἰς μιᾶς ἡμέρας διάστημα. Ὡς ἀπὸ τὸν ζυγὸν (*joug*) τῶν βωδίων τὸ *Jugerum*, οὕτως ἀπὸ τὴν τροφήν τῶν αὐτῶν τὸ *Στρέμμα*. Κατὰ τὸν Ἰσίδωρον (*Origin. XV, 15, pag. 1204*) « *Ab eo quod est junctum, jugeri* » *nomen accepit. Jugerum autem constat longi-* » *tudine pedum ducentorum quadraginta [240],* » *latitudine centum viginta [120].* » Τὰ Γλ. φέρουν « *Arpendia, πλέθρα* » καὶ « *Arvipendium, σχοῖνος* » γεωμετρικὸς » καὶ « *Πλέθρα, jugera, arpendia* ». Ἀλλὰ τὸ Πλέθρον τῶν Ἑλλήνων ἐκτιμᾶται 100 πόδας Ἑλληνικούς (104 Ῥωμαϊκούς), κατὰ δὲ τὸν Εὐστάθιον (*Ἰλιάδ. λ', σελ. 849*) 120 πόδας. — 2) * *Στρέμμα* συνών. τοῦ *Νευροκαθαλίκευμα*, Σ. (*entorse*), *Γάγγλιον*, Ἑλλ. κατὰ τὸν Ἡσύχιον: « *Γαγγάλιον (γρ. Γάγγλιον), νεύρου συστροφή.* »

ΣΤΡΙΓΛΟΒΟΤΑΝΟΝ. Ζ. Ἀκόνιτον.

ΣΤΥΛΙΤΗΣ.

ΣΥΓΚΟΪΡΙΟΝ. Ζ. Ζαγάριον.

ΣΥΝΑΞΑΡΙΟΝ, οὐδέτ. οὐσ. συναγωγή ἱστοριῶν βίου καὶ πολιτείας διαφόρων ἀγίων (*la Fleur des saints* ἢ *Légende*).

ΣΥΝΑΦΕΙΑΣ, Σηλ. πληθ. ὠνόμασε τίς τὰ συστήματα τῶν τεχνιτῶν τὰ ἄλλως λεγόμενα τουρκοχυδαῖσι *Ἰσινάφια*, ἠθέλησε δηλαδὴ νὰ ἐξελληνίσῃ τὴν βάρβαρον λέξιν, ἀναπλάσσωσιν αὐτὴν ἀπὸ τὸ *Συνάπτω (joindre)* ῥῆμα. Ἡ λέξις ὁμῶς εἶναι Τουρκικὴ (*Ἰσινάφ*) συνώνυμος ἄλλης συνήθους λέξεως *Ρουφέτια*, ὁμοίως Τουρκικῆς (*Ρουφέτ*). Οἱ Γραικοὶ τὰ ὠνόμοζαν *Σωματεῖα* (*Ἰδε Ἄτακτ. IV, σελ. 586*). *Συνάφειαν* ὁ παρακμάζων Ἑλλ. ἔλεγε τὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς σύζευξιν

(coût). Ἴδε Encyclopédie moderne, V. Maîtrises, tom. XV, pag. 489.

* ΣΥΝΕΙΣΦΕΡΩ. Ζ. Ἀσύνδοτος.

ΣΥΝΟΔΙΑ. Ζ. Κερβάκι.

* ΣΥΝΟΔΟΠΟΡΙΑ. Ζ. Κερβάκι.

ΣΥΡΤΟΣ. Ζ. Γυρισός.

ΣΥΣΓΟΥΔΟΝ, ἡ Σύγουρδον. Ζ. Τριψίδιον.

ΣΦΑΓΝΟΝ. Ζ. Μασαλευτική.

ΣΦΑΚΙΔΑ, Δ. τὸ ἐξηγεῖ verrue, καὶ τὸ παράγει ὀρθῶς ἀπὸ τὸ Φακός, Ἑλλ. (Ἄτακτ. II, σελ. 118 καὶ 350-351).

ΣΦΑΛΑΓΓΟΧΟΡΤΟΝ, Ζ. Βρούβη.

* ΣΦΗΚΩΜΑ, οὐσ. οὐδετ. Δ. (ficelle) « Σφήκωμα, ὃ » ἐστὶ σχοινίον λεπτὸν » (Δ. σελ. 645). « Σφήκωμα, » πύκνωμα· καὶ ὁ δεσμὸς » λέγει ὁ Ἡσύχιος, καὶ « Σφηκῶσαι » τὸ δῆσαι κ. τ. λ. » ὁ Φώτιος.

ΣΦΟΝΔΥΛΙ καὶ ΣΦΕΝΔΥΛΙ, Σ. Σφονδύλιον, ὑποκορ. τοῦ Σφόνδυλος, Ἑλλ. καὶ Ἄττικῶς, Σφόνδυλος, Ἑλλ. (ver-tèbre), « Σφόνδυλοι, αἱ ἀρμογαὶ τῶν μελῶν... τὰ τῆς ῥάχεως » ὅσα κ. τ. λ. » λέγει ὁ Ἡσύχιος. — 2) Σφονδύλι, Σ. τὸ προσαρμοζόμενον εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἀδρακτίου βαρύδιον (bouton du fuseau, ἡ peson, ὡς τὸ ὀνομάζει ὁ Βελώνιος, Observat. I, 46, pag. 95), παρομοιάζων αὐτὸ μὲ ἡμισυ ἀπιδίου κομμένου πλάγια. Σφόνδυλος, Ἑλλ. « Νῶτον συνεχές » ἐνὸς Σφονδύλου ἐπεργαζομένου περὶ τὴν ἡλακάνην » (Πλάτ. Πολιτικ. X, σελ. 616), καὶ « ὡσπερ σφόνδυλος » περὶ ἄτρακτον » (Θεοφρασ. Περὶ φ. ἰσop. III, 16, § 4, σελ. 110).

ΣΧΙΝΟΠΟΥΛΙ. Ζ. Κίχλα.

Τ.

ΤΑΒΛᾶΣ ἢ ΤΑΜΠΛᾶΣ, ἄρσ. (cabaret rond de métal) ἀπὸ τὸ Tablâ τῶν Τούρκων, οὔτοι δὲ ἀπὸ τὸ Tabula, Ῥωμ. (table), ὅθεν καὶ ἡμεῖς τὸ θηλ. Τάβλα, Τράπεζα, Ἑλλ. (table) καὶ τὸ Ταβλίον.

ΤΑΚΤΙΚᾶ ΣΤΡΑΤΕΥΜΑΤΑ. Ζ. Χριστιανοί.

ΤΑΡΧὸΝ, Δ. φυτὸν μαρτυρούμενον, ἀλλ' ὄχι καὶ ἐξηγούμενον καθαρὰ ἀπὸ φερομένην μαρτυρίαν τοῦ Ψελλοῦ :
 « Τὸ Ταρχὸν θερμόν ἐστὶ καὶ ξηρὸν κατὰ δευτέραν ἀπόσασιν,
 » ὑπάρχον δύσπεπτον, διὰ τὸ γαιώδη φησὶν (γρ. φύσιν)
 » ἔχειν αὐτοῦ τὸ σῶμα, πρὸς ἣν ἀφοροῦντές (γρ. ἀφορῶντές)
 » τινες ψυχρὸν ἔφησαν τοῦτο· ἐστὶ δὲ φυσῶδες καὶ κακόχυμον ». Προσθέτει ὁ Δ. ὅτι τινὲς τὸ ἐξήγησαν Πύρεθρον (pyrèthre). Ἴσως εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ τὸ ὀνομαζόμενον ἀπὸ τὸν Σ. Τροχόν. Ἴδε Ἄτακτ. IV, σελ. 620.

ΤΑΤΟΥΛΑ. Ζ. Ἄρμαλα.

*ΤΑΧΙΝΙΟΝ. Ζ. Σησάμι.

ΤΈΝΔΑ, Σ. Δ. καὶ Τέντα, Δ. ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Tenda (Tente), Σκηνή, Ἑλλ. Φέρει ἀπὸ τὸν Σουΐδαν : « Τένδα παρ' ἡμῖν, οἰκία ἐκ λίνου » καὶ « Παπυλαιῶνος, σκηνης, ἧτοι » τένδας. » Τὸ Παπυλαιῶν ἐξηγήθη ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 384).

ΤΕΝΕΚΈΣ. Ζ. Πάφιλος.

ΤΈΝΤΑ. Ζ. Τένδα.

ΤΕΡΝΕΜΈΝΤΟΝ. Ζ. Τζοῦστρα.

*ΤΈΣ (Thé). Ζ. Φασκομηλία.

ΤΕΦΛΪΤΙ γένος ὄφραως, Τύφλωψ καὶ Τυφλίνης, Ἑλλ. καὶ

Τυφλῖνος, παρακμαζ. Ἑλλ. ὀνομάζετο καὶ Κωφίας, ἀρσ. Ἑλλ. Τὸ πρῶτον ὄνομα ἔσωσεν ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἀλλοιωμένον εἰς τὸ Τεφλίτι κατὰ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 31, pag. 70). Τὸ δεύτερον ἤκουσαν ἄλλοι περιηγηταὶ ὀνομαζόμενον, Κουφή, Σηλ. (Ἰδ. Ἀριστοτέλ. Περὶ ζ. ἰσop. VI, 12, 4, μὲ τὰς σημ. τοῦ Σνεϊδέρου, καὶ Αἴλιαν. Περὶ ζ. ιδιότητ. VIII, 13 μὲ τὰς σημ. τοῦ αὐτοῦ).

Εἶναι τῶν παλαιῶν Ῥωμαίων ἡ Cæcilia (Τυφλή). Οἱ νέοι ζωολόγοι τὴν ὀνόμασαν Anguis fragilis, ἤγουν Ὄφρις εὐθραυστος.

ΤΕΦΡΑ. Δ. λέξ. Μνημοῦρι.

ΤΖΑΠΑ, Σ. Δ. καὶ ὑποκορ. Τζαπίον, Σ. Δ. Δὲν εἶναι ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Zappa, ὡς κρίνει ὁ Δ. ἀλλ' ἀπὸ τὸ Σκάφα, Σκαφίον, Ἑλλ. Ζ. Λίσγος.

ΤΖΟΥΖΩ. Ζ. Λυχνιτάριον.

ΤΖΟΥΛΟΥΦΙ. Ζ. Φοῦντα.

ΤΖΟΥΣΤΡΑ καὶ ΤΖΟΥΣΤΡΙΑ, Δ. ἐλέγετο βαρβάρως ἀπὸ τοὺς Γραικορωμαίους, ἡ διὰ λόγῃς πανηγυρικὴ γυμνασία, ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν Giostra (jouste), ὅποια γίνεται εἰς τὰ Γαλλισι λεγόμενα Carrousels καὶ Tournois, ἀν καὶ ὁ Σαλμάσιος ἐξεναντίας ἰσχυρίζετο, ὅτι τὸ Giostra ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ζώσρα ἢ Ζούσρα, καὶ τοῦτο ἀπὸ τὸ Διώσρα, Ἑλλ. Τὰ δὲ Tournois, τὰ ὀνόμασαν Τερνεμέντα, Δ. ἀπὸ τοῦ παρακμαζόντος Λατινισμοῦ τὸ Torneamenta. Οἱ δορικτήτοες τῆς Γαλλίας Φράγκοι τὰ ἔφεραν πρῶτοι εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅθεν ἐπέρασαν καὶ εἰς τὰς ἡγεμονικὰς αὐλὰς τῆς λοιπῆς Εὐρώπης, πλὴν τῆς αὐλῆς τῶν Γραικορωμαίων αὐτοκρατόρων. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι τελευταῖον κατὰ τὴν δεκάτην τέταρτην ἑκατονταετηρίδα τὰ ἐδέχθησαν ἀπὸ τοὺς συνοδεύοντας Ἄνναν τὴν ἀπὸ Σαβαυδίας (Savoie) νύμφην, μέλλουσαν νὰ ὑπανδρευθῇ μὲ τὸν αὐτοκράτορα

Ἀνδρόνικον Παλαιολόγον τὸν νέον (ἔτ. 1326) « Καὶ τὴν λεγο-
 » μένην Τζουστρίαν καὶ τὰ Τερνεμένα αὐτοὶ πρῶτοι
 » ἐδίδαξαν Ῥωμαίους οὕτω πρότερον περὶ τῶν τοιούτων εἰ-
 δότας οὐδὲν » (Καντακουζην. ἱστορ. I, 42, σελ. 205, ἐκδ.
 1828).

ΤΗΓΆΝΙΟΝ. Ζ. Ξεροτήγαννα.

* ΤΗΛΙ, ἤγουν Τήλιον, ὑποκορ. τοῦ Τήλις, Ἑλλ. σημαί-
 νοντας τὸ αὐτὸ καὶ τὸ Τήλιον (fenugrec), κατὰ τὸν Ἄγγλον
 μεταφράστην τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. Ixiv).
 Συνών. τοῦ Αἰγόκερως, Ἑλλ. κοιν. Μοσχοσίταρον (Ἄτακτ. IV,
 σελ. 331). Ἀλλὰ γράφει τὸ Τήλις, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράσου,
 Τύλη, ἀκολουθήσας τὴν καὶ εἰς τὸν Θεόφραστον εὕρισκομένην
 ἀπλὴν γραφήν, καὶ τὸ ἐξηγεῖ κατὰ τοὺς νεωτέρους φυτολόγους
 Trigonella, foenum graecum, ἀνωτέρω δὲ (Idem,
 pag. xxxvi), πάλιν τὴν αὐτὴν γραφήν Τύλη, Trigonel-
 la polycerata.

ΤΙΜΑΡΙΩΤΑΙ. Ζ. Θυματόν.

ΤΟΥΓΙ ἢ ΤΟΥΪ. Ζ. Τούφα.

ΤΟΥΛΟΥΜΟΤΥΡΙΟΝ. Ζ. Δερματίσι.

ΤΟΥΡΚΟΚΑΛΟΓΗΡΟΙ. Ζ. Δερβίσης.

ΤΟΥΦΑ ἢ ΤΥΦΑ, Δ. (Ζ. Φοῦντα). Πιθανὸν ὅτι ἐκ τού-
 του παράγεται καὶ τὸ Τουΐ ἢ Τούγι (Τουΐ, Σ.) τὸ σημαίνον
 οὐράν ἀλόγου κρεμαμένην ἀπὸ σημαίαν, μετὰ τὴν ὁποῖαν τιμᾶ ὁ
 Σουλτάνος τοὺς Σατράπας. Ἡ ἀνωτέρω τιμὴ εἶναι ὁ Τριῶν
 τουγιῶν Πασᾶς (Οὔτσ Τουγιού Μπασᾶ), ἡ δευτέρα
 μετὰ ταύτην ὁ Δύο τουγιῶν Πασᾶς.

ΤΡΑΓΆΚΑΝΘΑ. Τῆς τραγακάνθης τὸν ὀπὸν (gomme
 adragant) μεταχειρίζονται εἰς τὴν Προῦσαν τῆς Βιθυνίας
 (ville de Pruse), διὰ νὰ σιλβόνωσι τὸ μετάξιον (BELON,
 Observat. III, 49, pag. 456).

ΤΡΑΓΑΡΙΓΑΝΙ, ἡ Τραγορίγανος, Ἑλλ. τοῦ Διοσκορίδου (III, 35), ὅσους τὴν εὕρικεν εἰς τὴν Κιλικίαν, εἰς τὴν Σμύρνην, καὶ τὰς νήσους, Κρήτην, Κῶν καὶ Χίον, καὶ τὴν παρομοιάζει μὲ τὴν κυρίως Ὀρίγανον, ἢ μὲ τὸ ἄγριον Ἐρφυλλον. Τὴν ἐγνώρισε καὶ ὁ Βελώνιος (Observat. 62, pag. 140) καὶ τὴν ἤκουσ' ὀνομαζομένην Τραγαρίγανι (Tragarigani). Οἱ νέοι φυτολόγοι τὴν ὠνόμασαν *thymus tragoriganum*.

ΤΡΑΧΑΝᾶΣ, Trachana καὶ Tracana γράφεται ἀπὸ τὸν Βελώνιον (Observat. I, 59, pag. 133, καὶ II, 7 et 92, pag. 184, καὶ 338). Τὸ παρομοιάζει μὲ τὴν Μάζαν τῶν παλαιῶν, καὶ τὸ ἐξηγεῖ, « Εἶδος τί σίτου, σκευαζόμενον » μὲ ὀξυνόγαλον, ἔπειτα ξηραίνόμενον, καὶ φυλασσόμενον εἰς » χρῆσιν ». Ὁ Δουκάγγιος ἀπατήθη ἐξηγήσας τὸν Τραχανᾶν, Εἶδος ἠδύσματος (*condimenti genus*). Δὲν εἶναι ἠδυσμα, ἀλλὰ ῥόφημα (*potage*), ὁ γνωστὸς εἰς ὅλους τοὺς Ἕλληνας Τραχανᾶς. Τραχανᾶ, κατὰ στοιχείων μετὰθεσιν, τὸν ὀνομάζουν καὶ οἱ Τοῦρκοι, λαβόντες τὴν λέξιν ἀπὸ τοὺς Γραικοὺς, χυδαῖσμένην ἀπὸ τὸ Τράγος, Ἑλλ. καρπὸς σιτηροῦ φυτοῦ (Διοσκορίδ. II, 115) λεγομένου καὶ αὐτοῦ ὁμωνύμως Τράγου, συνωνύμου τῆς Ὀλύρας (*épaute*, ἢ *espèce d'épaute*). Λέγει ὁ Γαληνὸς (Περὶ τροφ. δυνάμ. I, σελ. 313) « Τὴν εὐγενεστάτην ὀλύραν, ὅταν ὡς χρῆ πτίσσωσι, τὸν » ὀνομαζόμενον τράγον ποιοῦσιν » ὅπου προσθέτει, ὅτι οἱ χωρικοὶ ἔπλασαν ἀπὸ τὴν ὀλύραν καὶ ἄρτον, καὶ τὸν ἐπωνόμαζαν Ὄξυγαλάκτινον, πιθανὸν διότι τὸν ἐσκεύαζαν μὲ τὸ ὀξύγαλα (*lait caillé*), ὡς καὶ σήμερον σκευάζεται ὁ Τραχανᾶς. Ἄλλου δὲ (Ἵπομνημ. εἰς τὸ Ἱπποκράτ. Περὶ διαίτ. ὀξ. σελ. 43) λέγει, ὅτι ἐγένετο ἀπὸ τὴν Ζειᾶν « Ζειῶν, ἐξ ὧν » ὁ καλούμενος τράγος γίνεται » διότι ἡ Ζειᾶ εἶναι ἢ αὐτὴ καὶ ἡ Ὀλύρα, ἢ ὀλίγον διαφέρει ἀπ' ἐκείνην (Ἡρόδοτ. II,

36). Τρύγιν ὀνομάζει τὸν Τράγον ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ διαίτ. II, § 12, σελ. 217 Linden) « Ἡ τρύγιν κουφοτέρα » πυρῶν, καὶ τὰ ἐξ αὐτῆς γενόμενα (γρ. γινόμενα) ὅμοια » τῶν ἐκ τῶν πυρῶν ». Ὁ Τραχανᾶς σκευάζεται ἀπὸ ζειᾶν βρασμένην πρῶτον μὲ ὀξυνόγαλον, καὶ ξηραίνουμένην ἔπειτα διὰ τὴν μεταχειρίζονται βράζοντες πάλιν εἰς ρόφημα. Τραχανᾶν ἢ Τράγον ἐσκεύαζαν ἔτι καὶ ἀπὸ τὸ λεγόμενον ἰδίως σιτάριον (froment), ὡς ἔκαμναν οἱ Καμπανοὶ τῆς Ἰταλίας καὶ οἱ Αἰγύπτιοι κατὰ τὸν Πλίνιον : Simili modo ex tritici semine tragum fit, in Campania dumtaxat et in Ægypto (PLIN. XVIII, 7, 12, § 16).

Τὸ δὲ Bohourt ἢ Bouhourd τοῦ Βελωνίου (ibid et II, 62, pag. 338) προφέρεται ἀπὸ μὲν τοὺς Τούρκους, Μπουργούλ καὶ Μπουλγούρ (Burghul et Bulghur), ἀπὸ δὲ τοὺς ἡμετέρους, ὅσοι ἀναγκάζονται κάμποτε νὰ τουρκοχυδαίῳσι τὸ ὀνομάζουν Πληγούρι (Ἄτακτ. IV, σελ. 439 καὶ 688).

* ΤΡΑΨΑΛΟΣ. Ζ. Μαλάκια.

ΤΡΕΧΩ. Παροιμ. « Οὐτ' ὅποιος τρέχει, οὐτ' ὅποιος » θέλει ».

ΤΡΙΚΟΚΚΙΑ, τὰ Μέσπιλα ἢ γένος Μεσπίλων, Μέσπιλα, Ἑλλ. (nèfles) διὰ τοὺς περιεχομένους εἰς τὸν καρπὸν τρεῖς κόκκους. Ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράσου (Stackhouse, pag. lxxxii) τὸ γράφει τετρασυλλάβως Τρικόκκια, μὲ συνών. Ἀγλάδα. Κακῶς τὰ Γλ. « ΤΡΙΚΙΑ, τὰ μέσπιλα ». Ὁ Δ. φέρει καὶ ΤΡΙΚΕΑ καὶ ΤΡΙΟΚΟΚΑ. Ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶναι ΤΡΙΚΟΚΚΙΑ ἢ ΤΡΙΚΟΚΚΑ. Τὸ φυτὸν (nèflier) Μεσπίλη, κατὰ τὸν Θεοφράσου, Μέσπιλον κατὰ τὸν Διοσκορίδην (I, 169), ὅστις λέγει « Μέσπιλον, τὸ δένδρον... καρπὸν

» φέρου. . . έχοντα τρία ὀσάρια ἐνδοθεν· ἀφ' ὧν καὶ Τρί-
» κοκκον αὐτὸ ὀνομάζουσι κ. τ. λ. »

Τὸ συνών. Ἀγλάδα ἐφθάρη ἀπὸ τὸ Ἀχράδα, Ἀχράς, Ἑλλ. ὄνομα τῆς ἀγριαπιδίας, διότι κατὰ τὰς παρατηρήσεις τῶν φυτολόγων τὸ φυτόν συγγενεῦει μὲ τὴν Ἀχράδα· ἔχει δὲ καὶ ὁ καρπὸς τοῦ τὴν αὐτὴν δύναμιν συπτικὴν (astringente), ὡς ἐκείνης. Ὄθεν καὶ ὁ Διοσκορίδης ἔταξε τὸ Μέσπιλον ἀμέσως μετὰ τὸ περί ἀχράδος κεφάλαιον, λέγων περὶ ταύτης « Δύναμιν δὲ ἔχει συπτικωτέραν ἀπίου » ὀνομάζων δὲ τὸ Μέσπιλον, « Κοιλίας στυγμωτικόν ».

ΤΡΙΣΆΓΙΟΝ. Ζ. Ρευματίζω.

ΤΡΙΣΤΕΓΟΣ. Ζ. Μονόστεγος.

ΤΡΙΨΙΔΙΟΝ. Τὸ ἐξήγησα ὡς ἐπίθετον τοῦ Καρυόφυλλου (Ἄτακτ. I, σελ. 252). Ἄλλ' ἐνδέχεται νὰ ἦτο τοῦ Πτωχοπροδρόμου ὁ σίχος σιγμένος οὕτως,

Ἐχουσα σάχος, σύσγουδον, καριόφυλλον, τριψίδιν,

Τὸ σάχος ἐξηγήθη, Νάρδος Ἰνδική (Nard des Indes). Τὸ Σύσγουδον, γραφόμενον ἀπὸ τὸν Δ. Σίσγουδον καὶ Σίσγουρδον (τὸ αὐτὸ ἴσως καὶ τὸ ὁποῖον ἄλλοῦ ὀνομάζει ἄρσι. Σίσουνος), εἶναι, κατὰ τὸν αὐτὸν Δ. ἢ Νάρδος Κελτικὴ (nard de montagne) μαρτυρημένη καὶ ἀπὸ τὰ Γλ. « Νάρδος Κελτικὴ, τὸ σίσγουρδον ». Τὸ Καρυόφυλλον δὲν ἔχει χρεῖαν ἐξηγήσεως. Τριψίδιν ἐξηγεῖται ἀπὸ τὸν Δ. Κινάμωμον (Cannelle). Καὶ οὕτω τὸ ἐρμήνευσε καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστὴς Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου (Ἐκθεσ. τῆς βασιλικ. τάξ. I, 1, σελ. 34) ὅπου ὁ λόγος εἶναι περὶ τῆς ἐορτῆς τοῦ μεγάλου σαββάτου, ὅτε ὁ πατριάρχης ἐμοίραζεν εἰς τὸν βασιλέα καὶ τοὺς συγκλητικούς ἀρώματα: « Τοῦ πατριάρ-

» χου ἐπιδιδόντος τοῖς δεσπόταις τό, τε νάρθον καὶ τὰ Τρι-
 » ψίδια... Καὶ ἐξερχόμενος [ὁ χαρτουλάριος] παιεῖ τὴν
 » διανομὴν τοῦ νάρθου εἰς τοὺς τῆς συγκλήτου κ. τ. λ. » Ζ.
 καὶ Νάρδος.

ΤΡΥΓΩΝ καὶ ΤΡΥΓΟΣ. Φέρει ὁ Ἡσύχιος « ΤΡΥΓΩΣ,
 » τὰς τρυγῶνας » τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διορθωθῇ ΤΡΥΓΟΥΣ,
 ὄξυτόν. ἀπὸ εὐθείας ἢ τῆς Τρυγός, κατὰ τὰ ἄλλου (Ἄτακτ. I,
 σελ. 52) ὀνόματα δικατάληκτα, ὦν καὶ ὄς ἢ τῆς Τρυγῶ (ἀντί
 τοῦ Τρυγῶν) ὡς εἶπεν ὁ Ἀριστοφάνης (Νεφ. 559) Εἰκὸς
 (ἀντί τοῦ Εἰκόνος), ἀπὸ εὐθείας Εἰκῶ.

Ἡ Τρυγῶν ὀνομάζεται σήμερον, κοιν. καὶ οὐδετ. Τρυγῶ-
 νιον καὶ θηλ. Τρυγῶνα (Tourterelle).

ΤΡΩΓΩ. Ζ. Φάγω.

ΤΣΙΦΡΑ. Ζ. Κυπρίον.

* ΤΥΚΑΝΗ. Ζ. Δουκάνη.

ΤΥΡΙΝΗ, ἢ Τυροφάγος, Δ. ἡ τελευταία πρὸ τῆς μεγάλης
 Τεσσαμακοσῆς ἐβδομάς, οὕτως ὀνομασθεῖσα, ἀπὸ τοῦ κυριω-
 τέρου τοῦ τυρίου (fromage). Μὲ τὸ τυρίον συγχωρεῖται ἢ
 βρωσὶς τῶν αὐγῶν, τοῦ βουτύρου καὶ τοῦ Γάλακτος, ἀλλ' ὄχι
 (ὁ Θεὸς φυλάξῃ!) τὰ κρέατα τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν τετραπόδων,
 ἐκ τῶν ὁποίων γεννῶνται τὰ αὐγά, καὶ σύρεται τὸ γάλα καὶ τὸ
 βούτυρον. Οἱ Γραικορωμαῖοι ὠνόμαζαν τὴν ἐβδομάδα ταύτην
 καὶ Τυροαπέθεισιν, Δ. καὶ Ἀποτύρωσιν, Δ. Εὐρέτην
 καὶ δογματιστὴν τῆς Τυρινῆς νομίζουσι τινὲς τὸν Αὐτοκράτορα
 Ἡράκλειον, βασιλεύσαντα κατὰ τὴν ἐβδόμην ἑκατονταετηρίδα
 (ἔτ. 610). Εὔγε τὸν Ἡράκλειον! καὶ εὐτυχῇ τὰ κυβερνώμενα
 ἀπὸ τοιούτους βασιλεῖς ἔθνη! ἐπειδὴ, ὡς Θεολογεῖ Συμεὼν ὁ
 Θεσσαλονίκης, « Ἡ τυροφάγος ἐβδομάς διὰ τοῦτο νουμοθετεῖται
 » εἰς προκαθάρσιν ἡμῶν, καὶ πρὸς τὴν εἰς τὴν ἀγίαν νηστείαν
 » ἐτοιμασίαν· ἵνα προκαθαρθέντες τῇ νηστεῖα προσέλθωμεν,

» καὶ ἀπὸ βρωμάτων λιπαινόντων καὶ σαρκωδῶν πρὸς ὀλίγον
 » ἐγκρατευόμενοι, τῆς νησιείας ἀψώμεθα καθαροὶ τῆς καθα-
 » ρωτάτης, καὶ ἅγιοι τῆς ἀγνῆς » (Δουκαγγ. λέξ. Τυροφάγος).

Τὴν Τυρινὴν ἠθέλησεν ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰουστινιανὸς νὰ μετα-
 βάλλῃ εἰς κρεοφαγήσιμον, ἂν καταλαμβάνω τὰ ἰσορούμενα ἀπὸ
 τὸν Μαλάλαν (χρονογραφ. XVIII, σελ. 482), διότι ὁ Μα-
 λάλας οὗτος, ἂν καὶ ὁ βαρβαρώτατος ὄλων τῶν συγγραφέων
 τῆς Βυζαντίδος, γίνεται πολλάκις δυσνοητότερος τοῦ Θουκυδί-
 δου. Ἴδου τί λέγει περὶ τοῦ Ἰουστινιανοῦ. « Τῷ δὲ Νοεμβρίῳ
 » μηνὶ διαστροφή ἐγένετο περὶ τῆς Ἀποκρεωσίμου. Ὁ δὲ βασιλεὺς
 » προσέταξεν ἑτέραν ἐβδομάδα προθεῖναι κρέα· καὶ πάντες
 » μὲν οἱ κρεοπῶλαι ἔσφαξαν καὶ προέθηκαν, οὐδεὶς δὲ
 » ἤσθιεν ».

ΤΥΦΑ. Ζ. Τούφα καὶ Φοῦντα.

ΤΥΦΛΙΝΗ ἢ ΤΥΦΛΙΝΗΣ. Ζ. Νεροφίδι.

Υ.

ΥΑΙΝΑ. Ζ. Κροκόττα.

ΥΛΑΣΣΩ. Ζ. Λάσσω.

ΥΠΟΔΗΣΙΑ. Ζ. Ποδηχία.

Φ.

ΦΑΓΩ ἀόριστος τοῦ ῥήματος Τρώγω (manger), οἶον
 Ἐφαγα, Ἄν φάγω, Νά φάγω. Μεταφορικῶς λέγομεν
 τὴν κεφαλὴν τοῦ μέλλει νὰ φάγῃ, περὶ ἀνθρώπου ρι-
 ψοκινδύνου, τοῦ ὁποίου αἱ πράξεις, ἢ ἐπιχειρήσεις, ἂν ἀπο-
 τύχωσιν, ἔχουν νὰ τὸν φονεύσωσιν, ἢ νὰ τὸν καταδικάσωσιν
 εἰς κεφαλικὴν ποινὴν (peine capitale).

Δὲν ἐνθυμοῦμαι τοιαύτην μεταφορὰν παλαιάν· τὴν εὕρισκω
 εἰς τοὺς συγγραφεῖς τῆς Βυζαντίδος τῆς δεκάτης τετάρτης ἑκα-

τονταετηρίδος. Όταν Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ὁ νέος, ἐσπούδαζε νὰ ἐμβῆ εἰς τὸ Βυζάντιον μὲ βίαν κατὰ τοῦ πάππου του αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ παλαιοῦ, ἤκουσε τινὰ ἀπὸ τὸ τεῖχος λέγοντα ἀπειλητικῶς, « Ἀποχωρεῖν τῶν ἐνθένδε πρὶν » κατεδηδοκέναι τὴν κεφαλὴν τὴν ἑαυτοῦ » πρὸς τὸν ὁποῖον ἀπεκρίθη γελῶν « Ζῶν τε γὰρ οὐκ ἂν καταφάγοιμι τὴν ἰδίαν » κεφαλὴν κ. τ. λ. » (Καντακουζην. ἱστορ. I, 51, σελ. 257, ἐκδ. 1828).

ΦΑΝΑ, τοῦτο διαφέρει ἡ Φάνα ἀπὸ τὴν Εἰρείκην (*bruyère*), κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat.* I, 53, pag. 116), ὅτι ἡ μὲν Φάνα ἀποσπᾶται ἀπὸ τὴν γῆν μὲ μόνας τὰς χεῖρας, εἰς δὲ τὴν ἐκρίζωσιν τῆς Εἰρήκης, χρειάζεται ὄργανον σιδηροῦν.

ΦΑΝΑΡΙΩΤΑΙ. Ζ. Εὐγενής.

ΦΑΡΑΣΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 638). Παρὰ τὸ Σαρκοφάγον καὶ τὸ Φροκαλίδα, τὸ ἤκουσε ἀκόμη ὁ Βελώνιος (*Observat.* I, 26, pag. 60) ὀνομαζόμενον, εἰς τὴν Λέσβον, Μαυρονία, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ᾔηται παραφθορὰ τοῦ Ῥωμ. *Marrubium*.

ΦΑΣΚΟΜΗΛΙΑ. Ὁ καρπὸς τῆς τρώγεται καὶ νωπὸς (*BE-LION*, *Observat.* I, 17, pag. 39). Σκευάζεται δ' ἀπ' αὐτὸν, μὲ μέλι ἢ ζάχαρην καὶ γλύκυσμα (*confiture de pomme de sauge*).

Ὅτι ἔλεγα (Ἄτακτ. IV, σελ. 641) περὶ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ Τε μὲ τὴν Φασκομηλίαν, τὸ αὐτὸ ἔπρασαν οἱ Ὄλλανδοὶ περὶ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκατονταετηρίδα· ἐπεχείρησαν νὰ σείλωσιν εἰς τοὺς Κινέζους Φασκομηλίαν, λαμβάνοντες παρ' ἐκείνων τὸν Τέν. Ἄλλ' ἡ τοιαύτη ἀλλαγὴ δὲν ἐκράτησε πολὺν καιρόν. Ἴδε *Voyage en Chine du Lord Macartney, par George Staunton*.

ΦΑΣΩΛΙΑ. Ζ. Σκαροβότανον.

ΦΑΤΛΙΟΝ (Ἄτακτ. IV, σελ. 642). Πρόσθεσε ὅτι ἡ λέξις Φατλίον εἰς μόνον Κωνσταντῖνον τὸν Πορφυρογέννητον εὐρίσκειται· πρῶτον εἰς τὸν ὁποῖον ἐσύγγραψε Βίον τοῦ πάππου του, Βασιλείου τοῦ Μακεδόνος (Leon. Allat. Σύμμικτ. σελ. 55), ὅπου διηγούμενος τὰς ἀσελγείας τοῦ αὐτοκράτορος Μηχαήλ, τοῦ ἐπονομασθέντος Μεθύσου, καὶ τῶν ἀναισχύντων αὐτοῦ παρασίτων, λέγει περὶ ἑνὸς τούτων, ὅτι σρέψας πρὸς τὸ φῶς τὰ ὀπίσθιά του, ἔκλασε τόσον σφοδρὰ, ὥστε νὰ τὸ σβέση, διὰ τὸ ὁποῖον ὡς ἄθλον Ἡράκλειον, τὸν ἀντάμειψεν ὁ Μηχαήλ: « Ψόφον ἀκόλασον ἀπὸ τῆς μιαρᾶς ἀφέντος γαστρὸς » οὕτως βαρὺν καὶ σφοδρῶς καταγιγίζοντα, ὥστε καὶ τὸ φαῖνον » ΦΑΤΛΙΟΝ ἀποσεισθῆναι (γρ. ἀποσβεσθῆναι), πεντήκοντα » λιτρῶν ἐπιδόσει ἐτίμησεν, ὡς Ἡράκλειόν τινα τοῦτον ἄθλον » ἀνύσαντα ». Ὁ κλάσας χοῖρος οὗτος ὡς τὸν ὠνόμαζεν ὁ ὄχι ὀλιγώτερον χοιρώδης Μηχαήλ, ὠνομάζετο Ἰμέριος, τὴν ἀξίαν Πατρίκιος. Δεύτερον φέρει τὴν λέξιν Φατλίον ὁ Κωνσταντῖνος εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῆς βασιλείου τάξεως (I, 71, σελ. 349): « Εἰσέρχονται τὰ δύο μέρη... μετὰ φατλίων, » καὶ γίνεται ἡ λεγομένη Φακλαρέα ». Καὶ πάλιν (I, 96, σελ. 439, ἐκδ. 1829), ἱστορῶν τὴν ἀναγόρευσιν Νικηφόρου τοῦ αὐτοκράτορος: « Καὶ λαβὼν [ὁ Νικηφόρος] ΦΑΤΛΙΑ, » ἐποίησε προσκύνησιν » ὅπου ὁ Ρεῖσκιος εἰς τὰς σημειώσεις (Τόμ. 2, σελ. 464) παραγεί τὸ Φατλίον, διςάζων ὁμως, ἀπὸ τὸ Ῥωμ. Facula (flambeau).

ΦΙΛΑΡΓΥΡΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΑΡΧΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΗΔΟΝΙΑ. Ζ. Ἱστορία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ Αὔγουστος βασιλεὺς Γαλλίας. Ζ. Ὀδοσρωσία.

ΦΙΛΟΔΩΡῶ.

* ΦΙΛΥΚΑ. Φιλύκη, Ἑλλ. τοῦ Θεοφράστου (Περὶ φυτ. ἱστορ. V, 6, § 2, VII, 7, § 7), *Ramnus alaternus* (*Alat-terne*) τῶν φυτολόγων. Κατὰ τὸν Βελώνιον (*Observat. I, 16 καὶ 42*, σελ. 38 καὶ 87) εἰς μὲν τὸ ὄρος Ἄθωνα, ὀνομά- ζεται Φιλύκα, εἰς δὲ τὴν Κέρκυραν καὶ τὴν Κρήτην, Ἐλαί- πρινος, ἤγουν Ἐλαιόπρινος, διότι τὸ χρῶμα τῶν φύλλων του εἶναι μεταξὺ τῆς ἐλαίας καὶ τοῦ πρίνου, *inter ilicem et olivam*, ὡς λέγει ὁ Πλίνιος (XVI, 26, § 45). Τὸ ξύλον του, κατὰ τὰς ἱστορίας τῶν νεωτέρων, εἶναι κίτρινον, καὶ χρη- σιμεῖται εἰς τοὺς ἐβενοτεχνίτας (*ébénistes*). Διὰ τοῦτο ὀνο- μάζεται τὸ φυτόν καὶ Κετρινόξυλον (γρ. Κιτρινόξυλον) κατὰ τὸν Ἄγγλον ἐκδότην τοῦ Θεοφράστου (Ιϛϫϫιν).

Τὴν Φιλύκαν ἐσύγχισαν τινὲς μετὰ τὴν Φυλίαν τοῦ Ὀμή- ρου (Ὀδυσσ. ε', 476)

————— Δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους,
Ἐξ ὁμόθεν πεφυῶτας· ὁ μὲν φυλίας, ὁ δ' ἐλαίης,

τὸ ὑποῖον ἐξηγῶν ὁ Ἡσύχιος, λέγει: « Φυλίας· Φυλία ἐστὶν » εἶδος ἀγριελαίας· ἄλλοι, συκῆς· οἱ δὲ, εἶδος δένδρου ὁμοῖον » πρίνω ».

ΦΛΑΤΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΛΕΨΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΛΟΜΑΚΙ. Ζ. Χαμαιπιδιά.

ΦΛΟΥΣΙΑ. Ζ. Μαρσαπάς.

ΦΟΙΝΙΚΙΑ. ΦΟΙΝΙΚΙΟΝ. ΦΟΙΝΙΚΟΝ. Ζ. Κουρμάς.

ΦΌΡΟΣ. Ζ. Μέση.

ΦΟΥΪΝΤΑ, με συνών. Τζουλούφι, καὶ ἐξήγησιν *fiocco* (*flocon*), Σ. Φοῦντα, με συνών. Τούφα [καὶ Τύφα], Τζουλούφι, με ἐξήγησιν « *Pannicula, Apex, Floccus*, » κύτταρος, ἀνθήλη, κολοφών, κροκίς, προκόμιον, Δ. ».

Ὅτι ἐνωμένον ἄνωθεν ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς, διαιρεῖται κάτωθεν εἰς πολλὰ χωριστὰ λιναρίου, μαλλίου, μεταξίου, ἢ ἄλλης ὕλης φυσικῆς ἢ τεχνικῆς κλωσάρια, ὀνομάζεται Φοῦντα ἢ Φοῦνδα (panicule, panache, flocon, crête, toupet, touffe, huppe). — 2) Φοῦνταν ἀκόμη ὀνομάζει με ἐξήγησιν Betula, Σ. δένδρον, τὸ Ῥωμ. ὀνομαζόμενον Betula (bouleau), τὸ ὁποῖον ἀπὸ μεταγενέστερον ἄλλον λεξικογράφον Γραικογαλλικὸν ὀνομάζεται Σημύδα. Ἔσωσε λοιπὸν τὸ παλαιὸν τῆς ὄνομα Σημύδα, Ἑλλ. ὡς τὴν ὀνομάζει ὁ Θεόφραστος (Περὶ φ. ἰσορ. III, 14, § 4, σελ. 105, Schneider). Εἶναι τῶν φυτολόγων ἡ Betula alba (bouleau blanc ou commun). Φοῦντα δὲ κοινότερον ὠνομάσθη, διότι ἀληθῶς τὰ λεπτά τῆς κλωνάρια καὶ φύλλα, βαρυνόμενα κλίνουν εἰς τὸ κάτω εἰς σχῆμα φοῦντας.

Τὸ Φοῦντα ἢ Φοῦνδα εἶναι τὸ Ῥωμ. Funda συγγενές καὶ ταυτόσημον τοῦ Σφενδόνη, Ἑλλ. Ἡ δὲ Σφενδόνη, παρὰ τὴν κοιν. λεγομένην Σφενδόνα καὶ Ἀσφενδόνα, Σ. (fronde), ἐσήμαινεν ἔτι καὶ τύλιγμα τὴ τῆς κεφαλῆς ἢ περιδέσμιον γυναικεῖον (bandeau), καὶ τοῦ δακτυλίου τὸν κύτταρον, ἤγουν τὸν κύκλον τὸν περικλείοντα τὸ λιθάριον (chaton de bague).

Τὸ Τούφα ἢ Τύφα φανερόν ὅτι ἀπὸ τὸ Γαλλικὸν Touffe. Τὸ δὲ Τζουλούφι, Τουρκικὴ λέξις (Τζουλούφ) σημαίνει Κίκιννον, Ἑλλ. Cincinnus Ῥωμ. (boucle de cheveux). Ζ. καὶ Τούφα.

Παράγωγον ἐπίθ. εἶναι τὸ Φουντωτός (touffu), Ἐσφενδονισμένος, Ἑλλ. παρακμ. Ἴσως ἀκόμη καὶ τὸ Φουντούλης, τὸ σημαῖνον μεταφορ. τὸν δι' ἐπίδειξιν περίεργον εἰς τὴν σολὴν (fastueux), τὸν ἀπὸ τοῦς πρὸ ἡμῶν βηρδάρως ὀνομασθέντα Στλιβίτζην (Ἄτακτ. I, σελ. 324).

ΦΟΥΝΤΟΥΚΙ. Ζ. Λεπτόκαρον.

* ΦΟΥΝΤΟΥΛΗΣ. Ζ. Φοῦντα.

ΦΡΆΓΚΟΙ. Ζ. Εὐγενής και Ἰερακάρης.

ΦΡΑΝΤΖΙΌΛΑ, Panis francicus, Δ. λέξ. Panis, σελ. 124.

ΦΡΎΝΗ. Ζ. Καππαρία.

ΦΡΎΟΝ, Δ. λάχανον ἄσπρον. Ζ. Λαχαναρμία.

ΦΎΚΗ. Ζ. Λαμπίνα.

ΦΎΚΙΟΝ, Σ. Φύκος Θαλάσσιον, Ἑλλ. (Algue). Ἰσορεῖ ὁ Διοσκορίδης (IV, 99 και 100) τὸ Φύκος Θαλάσσιον, και τὸ Βρύον Θαλάσσιον, ὡς δύο διάφορα φυτὰ τῆς Θαλάσσης. Κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Φύκος, τὸ προσβρασσόμενον » ἀπὸ τῆς Θαλάσσης τῇ γῆ, ὅπερ ἔνιοι και Πράσον καλοῦσι, κ. τ. λ. » και « Φυκία, Θαλάττια βρύα » και « Πράσα, τὰ βρύα και τὰ φυκία ». Οἱ φυτολόγοι ὠνόμασαν τὸ Βρύον Θαλάσσιον *Zostera marina* (algue marine), ὡς τὸ ὠνόμασαν και οἱ παλαιοί, κατὰ τὸν Ἡσύχιον : « Ζω... » σῆρ... και τὸ φύκος ». Τὸ φυτὸν εἶναι πολύχρησον, διὰ τὸ μακρὸς και πλάτος του. Ὁ Βελώνιος (Observat. II, 3, pag. 176), ὅστις τὸ ὀνομάζει *Alga latifolia*, λέγει, ὅτι περὶ τὴν Προποντίδα σμίγοντες τὸν Ζωσῆρα τοῦτον μὲ χῶμα λιπαρὸν, κάμνουν * Πηλοκουίαν (torchis), χρήσιμον εἰς σρῶσιν ὀσμάτων. Τοῦτο νοεῖ και ὁ Ἱπποκράτης (Περὶ γυναικ. σελ 465, Linden), ὅτε λέγει « Βρύον Θαλάσσιον, ὃ ἐπὶ » τοὺς ἰχθύας ἐπιβάλλουσι » και τὸ παραγγέλλει μιγμένον μὲ ἄλλα εἶδη ἔμπλαστρον εἰς τὰς φλεγμονὰς τῆς μήτρας.

ΦΥΛΑΚΤΗΡΙΑ. Ζ. Περιάπται.

ΦΏΤΙΟΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

X.

X. ἀντί τοῦ Σ. Μελιχιαί, Δ.

ΧΑΒΙΑΡΙ, Σ. (caviar) αὐγά ταριχευτά τοῦ ὄψαριου Ὄξυρρίγγου (esturgeon), σιβασμένα καὶ πατημένα εἰς μεγάλα ἀγγεῖα, διὰ τῶν ὁποίων σέλλονται πωλούμενα εἰς ὅλα τὰ ἔθνη, ἀλλ' ἐξαιρέτως εἰς τοὺς Χριστιανούς τῆς Ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, ὡς τροφή χρήσιμος τὴν Τεσσαρακοσὴν καὶ τὰς λοιπὰς νηστείας. Τὸ χρῶμα τοῦ Χαβιαρίου τούτου εἶναι μαῦρον.

Δὲν ἠμέλησεν ὁ Βελώνιος (Observat. I, 75, pag. 162, et De aquatilib. I, pag. 274) νὰ ἰσορήσῃ καὶ ἄλλο εἶδος χαβιαρίου, τὸ γνωστὸν Κόκκινον χαβιάριον, χρηστὸν μάλιστα εἰς τοὺς Ἰουδαίους, ἐπειδὴ ὁ νόμος τοὺς ἀπαγορεύει τὸ μαῦρον. Ἀπὸ ὡὰ σκευάζεται καὶ τοῦτο, ὄχι ὁμῶς τοῦ Ὄξυρρίγγου, ἀλλ' ἄλλου ὄψαριου τοῦ γένους τῶν Κυπρίνων, Ἑλλ. (carpes). Τοῦ Κυπρίνου τῶνομα σώζεται σήμερον εἰς τοὺς Αἰτωλοὺς, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Βελώνιος· οἱ δὲ λοιποὶ Γραικοὶ τὸν ὀνομάζουσι Γριβάδι, καὶ Σαζάνι. Τὸ Σαζάνι εἶναι λέξις Τουρκικὴ· τὸ Γριβάδι, Γραικικὴ, ἴσως ἀντὶ τοῦ Γριπάδι, ἀπὸ τὸ Γρίπος, Ἑλλ. εἶδος δικτίου, τὸ καὶ κοινῶς σήμερον Γρίπος ὀνομαζόμενον.

ΧΑΛΑΖΙΝ. Ἀνωτέρω τὸ ἔγραψε ΛΑΛΑΖΙΝ, πλανηθὴς ἀπὸ κακὴν γραφὴν τῆς φερομένης μαρτυρίας ἀπὸ ἰατρικὰ Γλ. « Ὅταν βλέφαρον ἀνθρώπου ἔχῃ τὸ λεγόμενον κριθάριον, ἢ » **ΛΑΛΑΖΙΝ** » ἀντὶ τοῦ **ΧΑΛΑΖΙΝ** ἡγοῦν Χαλάζιον, Ἑλλ. καὶ Χάλαζα, Ἑλλ. (tubercule sous la paupière), ἐξηγούμενον ἀπὸ τὸν Γαληνόν : « Χάλαζα ἐστὶ κεγχρώδης » συσροφή, καὶ Λιθίασις ἐστὶ τὸ αὐτό ». Τὸ δὲ Κριθάριον (Κριθάρι τοῦ ματιοῦ, Σ.), Κριθάριον (orgeolet) ὀνομάζεται ἀπὸ τὸν Ἱπποκράτην Κριθή : « Ἐπὶ τῷ βλεφάρῳ τῷ » ἄνω κριθὴ ἐγένετο » (Ἴδε Φοέσ. λέξ. Κριθή). Τοῦ Ἡσυχίου ἢ Γλώσσα : « Κριθή... ὈΦΘΑΛΜῶΝ ἐπανάσσις, παρὰ

» ἰατροῖς » δὲν ὀρίζει ἀκριβῶς τὸ πάθος, πλὴν ἀνίσως ἐγράφετο ΒΛΕΦΑΡΩΝ.

ΧΑΛΩ, μεταφορ. τὸ μεταβάλλω τὴν φιλίαν (se brouiller) εἰς ἔχθραν, οἶον, Ἦσαν φίλοι, ἀλλὰ τῶρα τὰ ἔχάλασαν, ἔλλειπτικῶς τοῦ Φιλικὰ φρονήματα.

ΧΑΜΑΠΙΔΙΑ ἢ ΧΑΜΑΠΙΔΙΑ, Ἄπιος, Ἑλλ. (Διοσκουρίδ. IV, 177) οὕτως ὀνομασθεῖσα, διὰ τὸ σχῆμα τῆς ρίζης ὁμοιον τοῦ καρποῦ τῆς Ἀπιδίας « Ἄπιος... ρίζα ἀσφοδέλω » παραπλησία, καὶ πρὸς τὸ τῆς ἀπίου σχῆμα ». Ἄπιον τὴν ὀνομάζει καὶ ὁ Θεόφραστος (IX, 9, § 5). Σοφώτερα ἢ κοινή μας γλῶσσα Χαμαπιδίαν (Ἰδ. BELON, *Observat.* I, 42, pag. 87), εἰς διάκρισιν τῆς Ἀπίου (poigier). Πιστεύεται ἢ Euphorbia Arius τῶν φυτολόγων, εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Ἄγγλος ἐκδότης τοῦ Θεοφράστου (Stackhouse, pag. lxxix) δίδει ἄλλο ὄνομα Φλομάκι.

ΧΑΜΟΛΙΟΣ. Εἰς τὰ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, σελ. 673) ἐραμισθέντα ἀπὸ τὸν Βελώνιον, πρόσθεσε, ὅτι κατὰ τὸν αὐτὸν (*Observat.* II, pag. 335), τὸ Κόμμι ἢ Ἰζία τῆς Χονδρίλλης εἶναι ἔργον ζωῦφιου ἢ σκωληκίου, κρυπτομένου εἰς αὐτὴν, ἥτις ἔπειτα σκληρύνεται καὶ αὐξάνεται εἰς μέγεθος μικροῦ λεπτοκαρύου.

ΧΑΝΩ. Τὰ ἔχασεν ὡς με ἶδεν, ὡς με ἤκουσεν, Ἀμηχανῶ, Ἐξαποροῦμαι, Ἑλλ. Φράσις χυδαία ἔλλειπτική, ἀντὶ τοῦ Ἐχασε τὰ λογικά του (Ἄτακ. IV, σελ. 294) ταυτόσημος τῆς παλαιᾶς « Ἀπολέσαι τὸν νοῦν, Ἑλλ. μεταβ. καὶ » Ἀπολωλέναι τῷ φόβῳ » Ἑλλ. ἀμεταβ. (Perdre la tête, καὶ χυδαίεσθαι Perdre la tramontane).

ΧΑΡΑΜΙ, οὖσ. οὐδέτ. Σ. τὸ παραφράζει Ἰταλισί, quasi per niente, à vil prezzo (chose vendue ou achetée

presque pour rien, ή à vil prix), Εϋωνον, Εϋτελής, Ἑλλ. Ἄξιον, Ἄττικ.

Τὸ Χαράμι εἶναι λέξις Ἀσιανή, Χερέμ ή Χαράμ, (חרם) Ἑβρ. καὶ Ἀραβ. σημαίνει εἰς ἐκείνους κυρίως, ὅ,τι ἐχωρίσθη ἀπ' ἄλλα, ὅ,τι δὲν ἔχει κοινωνίαν μ' ἐκεῖνα· ὅθεν καὶ ή Γυναικωνίτις, Ἑλλ. ὀνομάζεται χυδ. *Χαρέμι, ἀπὸ τὸ Ἀραβ. Χαράμ (harem).

Ὅ,τι χωρίζεται ἀπ' ἄλλα, χωρίζεται ή ὡς ἐξαιρετον καὶ διαλεκτόν, ή ὡς ἀχρεῖον καὶ ἀπορρίψιμον. Εἰς τὴν πρώτην σημασίαν λέγονται Ἀναθήματα ή Ἀναθήματα, ἀδιαφόρως (διότι καὶ τὰ δύο παράγονται ἀπὸ τὸ Ἀνατίθημι), ὅσα καθιερόνονται εἰς τὸν Θεόν, ὅποια εἶναι τὰ σολίσματα τῶν ναῶν· ή κοινή χρῆσις τῶν Ἑλλήνων τὰ ὀνομάζει διὰ τοῦ η, ὡς ὁ Ἡσύχιος : « Ἀνάθημα, κόσμημα ». Οἱ Ἑβδομ. διὰ τοῦ ε, οἶον (Λευιτ. κζ', 28) « Πᾶν δὲ ἀνάθεμα ὃ ἂν ἀναθῆ ἄνθρωπος τῷ κυρίῳ... ἅγιον ἁγίων ἔσαι τῷ κυρίῳ » (Ἰδ. CAHEN, *La Bibl. trad. pounell.* tom. III, pag. 141). Εἰς τὴν δευτέραν σημασίαν (Ἀχρεῖον, ἀπορρίψιμον) Ἀναθήματα ἐλέγοντο ὅχι μόνον τὰ χωριζόμενα πράγματα, ὡς ἀκάθαρτα ἀπὸ καθαρὰ, ή ἀσεβῆ ἀπὸ εὐσεβῆ, ὡς εἶναι τὰ εἶδωλα, τὰ ὅποια, ὡς βδέλυγματα, παραγγέλλει ὁ Μωϋσῆς τοὺς Ἰουδαίους νὰ τὰ ἀπορρίπτωσιν ἀπὸ τὰς οἰκίας των, ὀνομάζων ὅχι αὐτὰ Ἀναθήματα (Χερέμ), ἤγουν ἄξια χωρισμοῦ καὶ ἀποσροφῆς πράγματα, προσέτι δὲ καὶ αὐτὸν τὸν φυλάσσοντα καὶ λατρεύοντα, Ἀνάθεμα « Οὐκ » εἰσοίσεις βδέλυγμα εἰς τὸν οἶκόν σου, καὶ ἀνάθεμα ἔση ὡσπερ » τοῦτο » (Δευτερον. ζ', 26). Ἀνάθεμα ὀνομάζει τὸν εἰδωλολάτρην, διότι κατὰ τοὺς νόμους τοῦ Μωϋσέως, ἔπρεπε νὰ λιθοβοληθῆ (Αὐτέθ. ιζ', 5) ἤγουν νὰ χωρισθῆ (Χερέμ) ἀπὸ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν. Τὸ αὐτὸ ἐπίθετον ἠρμόζετο καὶ εἰς τοὺς δι' ἄλλα ὀποιαδήποτε ἁμαρτήματα κολαζομένους κατὰ

τοὺς αὐτοὺς νόμους. Καὶ εἰς τοῦτο ἀναφέρεται ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου : « Ἀνάθεμα, ἐπάρατος, ἀκοινώνητος ». Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦντο εἰς τούτους τοὺς μὲ κρίσιν καὶ νόμον ἀναθεματιζομένους. Ἀνάθεμα ἀκόμη ἐλέγοντο καὶ ἐγίνοντο, καὶ οἱ κατὰ πόλεμον ἀσπλάγχχνως σφαζόμενοι ἀφοῦ ἐνικῶντο, ὡς ἔπραξεν ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ, σφάζας ὅλους τοὺς κατοίκους τῆς Ἰεριχώ, πλὴν μιᾶς πόρνης, « Καὶ ἔσαι ἡ πόλις ἀνάθεμα [Χερὲμ], αὐτὴ » καὶ πάντα ὅσα ἐσὶν ἐν αὐτῇ κυρίῳ σαβαὼθ, πλὴν Ραάβ τὴν » πόρτην περιποιήσασθε αὐτήν, καὶ πάντα ὅσα ἐσὶν ἐν τῷ » οἴκῳ αὐτῆς » (Ἰησ. Ν. 5', 16).

Τὸ Χ α ρ ά μ ι λοιπὸν εἰς τῶν χυδαίων μας τὴν γλῶσσαν, κατὰ τὴν ἐξήγησιν τοῦ Σ. ἔλαβε τὴν μεταφορ. σημασίαν, διότι ἡ εὐτελής τιμὴ τινὸς πράγματος, ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἀπορρήξιμον τιμὴν, ὡς καὶ αὐτὸ τὸ ἀγορασθὲν ἢ πωληθὲν πολὺ κατωτέρω τῆς ἀξίας του τιμῆς, ἀγοράζεται ἢ πωλεῖται, ὡς ἀχρεῖον καὶ ἀπορρήξιμον.

Ἀλλὰ τὸ *Χαράμι εἰς ἡμᾶς λαμβάνεται καὶ ὡς σχεδὸν ἐπίρρ. οἶον ὅτε πρὸς τὸν ἀποσερήσαντα ἡμᾶς ἀδίκως τι λέγομεν ὀργιζόμενοι, Χ α ρ ά μ ι σου! ἢ Χ α ρ ά μ ι σου νά γείνη! Ἐδῶ λαμβάνει τὴν ἀρχαίαν Ἑβραϊκὴν σημασίαν (Χερὲμ) καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἀνάθεμα καὶ τὸ ἀρπασθὲν καὶ σὺ ὁ ἀρπάσας! Εἰς ὄλεθρον καὶ σὺ καὶ ὅ,τι μ' ἀπεσέρησας! « Ἀνάθεμα ἔση ὡσπερ τοῦτο ». Ἐκ τούτου καὶ τὸ ποικηλοσύνθετον (mot hybride) χυδ. ὁ *Χαραμοφάγος, ἡγουν ὁ ζῶν καὶ τρεφόμενος ἀπὸ χαράμια, ἀπὸ κτήματα δηλαδὴ ἀναθεμένα εἰς ἄλλους, καὶ ἐξαιρέτως τὰ δημόσια τὰ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τοὺς παλαιούς ὄνυμαζόμενα, Ὅσια, Ἑλλ. (κατὰ τὸν Ἀρποκρατίωνα). Τοιοῦτοι Χαραμοσιοφάγοι καὶ Χαραμοφάγοι εἶναι, οἱ τύρανοι, οἱ δεσπότες, οἱ ὀλιγαρχικοὶ, εἰς ἓνα λόγον, ὅλοι οἱ ἀπὸ κόπους ἐργαζομένων τρεφόμενοι ἀργοί.—2) Λέγεται

ἔτι ἀσειώς, ὄχι καταρατικῶς, Χαράμι σου! πρὸς τὸν ἀρπάσαντα τὶ παιγνιωδῶς ἀπὸ χειρας ἄλλου.

Ἀπὸ τὸ Ἄνάθεμα, καὶ ῥῆμα Ἀναθεματίζω, μὲ τὸ ὅποιον ἐρμηνεύουν οἱ Ἑβραῖοι, τὸ Ἑβραϊκὸν Ἐχερίμ. Εἰς ἐκείνους ἐσήμαινεν ἐξολοθρεύω μὲ πῦρ καὶ σίδηρον, οἷον ὅταν ὁ Μωϋσῆς παραγγέλλῃ τοὺς Ἰουδαίους νὰ καίωσι τὰς πόλεις καὶ νὰ φονεύωσι τοὺς κατοίκους πολεμοῦντες τὰ ἔθνη, « Πάντας » τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ γῇ ἐκείνῃ ἐν φόνῳ μαχαίρας, » ἀναθέματι ἀναθεματιεῖτε αὐτήν... Καὶ πάντα τὰ σκῦλα » αὐτῆς συναΐξεις εἰς τὰς διόδους αὐτῆς, καὶ ἐμπρήσεις τὴν » πόλιν ἐν πυρὶ κ. τ. λ. » (Δευτερον. γ', 15-16).

Ἡ χριστιανικὴ θρησκεία ἐφύλαξε τὴν λέξιν Ἀναθεματίζω, ἀλλ' εἰς σημασίαν τοῦ Ἀφορίζω, χωρίζω ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τὸν μὴ πιστεύοντα ἢ καὶ βλασφημοῦντα τὰ τῆς ἐκκλησίας (Anathématiser). Καὶ τὸ ῥηματικὸν Ἀναθεματισμὸς εἶναι τὸ αὐτὸ καὶ ὁ Ἀφορισμὸς, ἢ εἶδος Ἀφορισμοῦ. Οὕτως οἱ ὀρθόδοξοι ἀνεθεμάτισαν πολλάκις συνωδικῶς τοὺς αἰρετικούς. Ἔως ἐδῶ τὸ πρᾶγμα εἶναι συγχωρημένον, ὡς συγχωρεῖται καὶ εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν κοινωνίαν, νὰ χωρίζῃ ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς τὸν ἐχθρὸν τῆς κοινωνίας· « Ὁ μὴ ὦν μετ' » ἐμοῦ, κατ' ἐμοῦ ἐστίν ». Ἀλλ' ὅτε ἢ οἱ ὀρθόδοξοι ἐφόνευαν αἰρετικούς, ἢ οἱ αἰρετικοὶ (διότι ἀνεθεμάτιζαν καὶ οὗτοι) ὀρθόδοξους, τότε ἐξηγοῦσαν τὸ Ἀναθεματίζω, κατὰ τὴν Μωσαϊκὴν σημασίαν.

Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ Ἀναθεματίζω συνωνυμῆ μετὰ τὸ Καταρῶμαι τινὰ λέγων Ἄνάθεμα (maudire). Καὶ τὸ οὐδέτ. ὄν. Ἄνάθεμα, Σ. σημαίνει ἀπώλειαν, ἀφανισμόν, οἷον Ἄμε εἰς τὸ Ἄνάθεμα! Ἄς ὑπάγῃ εἰς τὸ Ἄνάθεμα! Καὶ ὀρκωτικῶς, Ἀνάθεμά με! ἂν δέν σε λέγω τὴν ἀλήθειαν (je veux périr, si, etc.).

*ΧΑΡΑΜΟΦΆΓΟΣ. Ζ. Χαράμι.

ΧΑΡΈΜΙ. Ζ. Χαράμι.

ΧΑΡΤΟΚΑΔΪΦΙ. Ζ. Μανδηλίδα.

ΧΕΙΜΩΝΙΚΌΝ. Ζ. Καπούζι.

*ΧΕΙΡΟΛΟΓΪ, λέξις τοῦ παρακμ. Ἑλλην. (Γεωπονικ. Χ, 21) σημαίνουσα τὸ παλαιὸν Δρέπω, Ἑλλ. (cueillir).

ΧΕΙΡΟΣΚΌΠΟΙ. Ζ. Παλαμοσκόποι.

ΧΕΙΡΌΨΕΛΛΟΝ. Ζ. Ποδόρτιον.

ΧΕΛΪΝΙΑ, οὐδ. πληθ. συνών. καὶ ταυτόσημον τοῦ ἄλλοῦ (Ἄτακτ. IV, 679) ἐξηγηθέντος, Χελῶναι (scrophules). Λέγονται καὶ Χοιράδες, Ἑλλ. καὶ προσέτι Βρογχοκῆλη, Ἑλλ. (Bronchocèle), ἤγουν Κήλη τοῦ βρόγχου (hernie du gosier), ἄγνωστον εἰς τοὺς Τούρκους πάθος, ὡς ἰσορεῖ ὁ Βελώνιος (Observat. III, 32, pag. 434), ὅστις τὸ ἀποδίδει εἰς τὰ σκόρδα καὶ κρομμύδια, τὰ ὅποια συχνὰ καὶ κατακόρως τρώγουσιν ὡμὰ οἱ Τούρκοι. Περὶ τῶν αἰτιῶν τῆς νόσου καὶ τῶν δεινῶν αὐτῆς συμπτωμάτων ἐξέθεσα τὰς διαφοροὺς δόξας τῶν ἰατρῶν εἰς τοῦ Ἱπποκράτους τὸ Περὶ ἀέρων, ὑδάτων, τόπων (τόμ. II, pag. 131-132, 337-338 καὶ 402).

Ἐπιχωριάζει μάλιστα ἐνδημικῶς τὸ νόσημα εἰς τὰ βαθέα καὶ καταχλιασμένα λαγκάδια τῶν Ἄλπεων, τῶν Πυρηναίων, εἰς τὴν Σαβαυδίαν, καὶ ἄλλας τοιαύτας τοποθεσίας. Ὁ ὄγκος τῆς χοιράδος ἐκτείνεται πολλάκις καὶ καταβαίνει καὶ ἕως τὸ σῆθος, καὶ τὰ λοιπὰ συμπτώματα τοῦ πάθους καταστένουν τοὺς δυσυχεῖς ἀρρώστους ἠλιθίους, καὶ ὄντως χοίρους, γνωριζομένους μὲ ἴδιον ὄνομα Crétins, Γαλλ. Ἡ διαγωγή των περιορίζεται εἰς βρῶσιν καὶ πόσιν, ῥοπήν ἀκάθεκτον εἰς τὰ ἀφροδίσια, καὶ παντελῆ ἀναισθησίαν τῶν καθηκόντων τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Εἰς τοιαύτην ἐλειεὴν κατάσασιν ὄντες, πολλοὶ

ὄχι μόνον τοὺς οἰκτεῖρουν ὡς ἀξίους οἰκτιρμῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς σέβονται δεισιδαιμόνως ὡς ἐκλεκτοὺς Θεοῦ, ὡς ἀγίους, ἤγουν γίνονται μωρότεροι παρ' ἐκείνους. Τοῦτο δὲν εἶναι παράξενον· αἱ μωρίαὶ τῶν ἀνθρώπων εἶναι πολύμορφοι καὶ πολύσχημοι.

Ἀπὸ τῆς διαφορᾶς ταῦτα σχήματα ἦτο καὶ ἡ κατέχουσα ἕως περὶ τὰ μέσα τῆς περασμένης ἑκατονταετηρίδος τὴν Εὐρώπην μωρὰ καὶ ὄντως χοιρώδης πίσις, ὅτι οἱ βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἐλάμβαναν ὁμοῦ μὲ τὸ διάδημα, καὶ τὸ Θεῖον χάρισμα νὰ ἰατρεύωσι τὰ χελώνια μὲ μόνην τὴν ἀφήν τῆς χειρός. Ὁ κατὰ καιρὸν βασιλεὺς ἐθαυματούργει τὴν ἰατρειάν ταύτην, κατὰ διαφόρους καιροὺς τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἐξαιρέτως εἰς τὴν σέψιν του. Τότε συνέτρεχαν ὄχι μόνον ἀπ' ὅλην τὴν Γαλλίαν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν λοιπὴν Εὐρώπην, πλῆθος ἄπειρον πασχόντων χελώνια, τὰ ὅποια ὁ βασιλεὺς, ἀφοῦ πρῶτον ἤκουε τὴν ἱερὰν λειτουργίαν, καὶ ἐπροσεύχετο ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης, ἤγγιζε μὲ τὴν δεξιὰν χεῖρα, καὶ τὰ ἰάτρευεν. Ἀρχὴν ἔλαβε τὸ Θαῦμα περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα. Εἶχε τὸ χάρισμα τοῦτο καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, κατὰ μὲν τινὰς, ἀρχήτερα, ὡς δὲ ἰσόρησαν ἄλλοι, κατὰ μίμησιν τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας (Ἰδ. Dictionn. des Scienc. médical. tom. 50, pag. 553, édit. de 1820).

Τοιοῦτου χαρίσματος μόνον ἐν παράδειγμα μᾶς ἐφύλαξεν ἡ παλαιὰ ἱστορία τοῦ Πύρρου, βασιλέως τῆς Ἠπείρου. Ἐδιάφερον ὁμῶς ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ὁ Πύρρος, πρῶτον ὅτι ἰάτρευε σπληνικούς, δεύτερον, ὅτι ἔθυε πετεινὸν λευκὸν εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἢ καὶ τὸν Ἀσκληπιὸν, τρίτον, ὅτι ἔπατοῦσε τὸν σπλῆνα τοῦ ἀρρώστου, ἐξαπλωμένου καταγῆς, μὲ τὸν δεξιὸν βασιλικὸν του πόδα, τέταρτον, ὅτι ἐλάμβανε μὲ μεγάλην εὐχαρίστησιν, ὡς μισθὸν τῆς ἰατρείας, καὶ τὸν σφραγισθέντα πετεινὸν, καὶ τελευταῖον, ὅτι ἡ Θεῖα αὐτῆ δύναμις ἐσώζετο εἰς μόνον τὸν

μέγαν δάκτυλον τοῦ δεξιοῦ ποδός, ἐπειδὴ, καὶ μετὰ τὸν Θαυματον τοῦ Πύρρου, εἰς τὴν καῦσιν τοῦ σώματος μόνος οὗτος ὁ δάκτυλος ἔμεινεν ἀπαθής, ὡς ἰσορεῖ ὁ Πλούταρχος (Πύρρ. § 3, σελ. 4).

Μετὰ τὸν Πύρρον δὲν ἐφάνη πλέον βασιλεὺς Θαυματουργὸς οὔτ' εἰς τοὺς Ἕλληνας οὔτ' εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἕως τοῦ Οὐεσπασιανοῦ, αὐτοκράτορος τῆς Ῥώμης. Οὗτος εὕρισκόμενος εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἰάτρευσεν ἓνα τυφλόν, καὶ ἄλλον παραλυμένον (TACIT. *Histor.* IV, 81. C. SUTTON. TRANQUILL. *T. Fl. Vespasian.* 7 καὶ Δίων Κάσ. 66, § 8) ἀλείψας τοῦ πρώτου τοὺς ὀφθαλμούς μετὰ τὸ πιῦσμά του καὶ πατήσας μετὰ τοὺς πόδας τὸν παράλυτον. Μετὰ σχεδὸν ἑτη πενήκοντα ἐφάνη δεύτερος Θαυματουργὸς αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Ἄδριανός, ἰατρέυσας καὶ οὗτος δύο τυφλοὺς ÆL. SPARTIAN. *Hadrian.* 25, pag. 26, édit. 1787).

Ἐδῶ γεννᾶται εὐλογος ἀπορία, διὰ τί οἱ Γραικορωμαῖοι αὐτοκράτορες χριστιανοί, οἱ ὅποιοι ἐμιμήθησαν πολλὰς παραφροσύνας τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατόρων, καὶ οὐδεμίαν σχεδὸν ἀπὸ τὰς ἀρετᾶς των, δὲν ἐπενόησαν καὶ γὰρ Θαυματουργῶσι. Ἄγιοι καὶ Θεῖοι ἐπωνομάζοντο καὶ οὗτοι, ὡς ἐκεῖνοι· καὶ ὁμως κἀνεῖς ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπεθύμησεν οὔτε παραλυτικὸν οὔτε τυφλόν γὰρ Θεραπεύσει κἀνένα, μ' ὅλον ὅτι ὑπερέβαλαν ἐκείνους εἰς τὴν ἐθελοθησκείαν, ἕως καὶ ἀμελήσαντες τῶν κοινῶν τὴν κυβέρνησιν, γὰρ ἀσχολῶνται εἰς Θεολογικὰς ζητήσεις, καὶ γὰρ συντάσσουσιν ὕμνους ἐκκλησιαστικῶς (Συνεκδ. ἱερατικ. Προλεγομ. σελ. κγ', καὶ λθ'-μ'). Λύει τὴν ἀπορίαν ἢ μὲ προσοχὴν ἀνάγνωσις αὐτῆς τῆς ἱστορίας. Εἰς τοὺς χρόνους τῶν Γραικορωμαίων, καὶ ἐξαιρέτως ἀπὸ τὸν μεσαιῶνα καὶ κάτω, τὸ καθημέραν ἀξανόμενον πλῆθος τῶν Μοναχῶν ἔφθασε γὰρ ἀρπάσει τὸ ἐργαστήριον τῆς Θαυματουργίας, ὡς μέσον ν' αὐξήσῃ ἀναλό-

γως τοῦ πλήθους καὶ τοὺς πόρους του· δὲν ἔμενε πλέον εἰς τοὺς αὐτοκράτερας ἀφορμὴ νὰ θαυματουργῶσιν, ὡς ἐκεῖνοι, οὐδὲ χρεῖαν εἶχαν νὰ μεταχειρισθῶσι μέσον, ἐξευτελισμένον ἀπὸ τὴν κατάχρησιν, ἔχοντες ἄλλα μέσα ἐνεργότερα. Οἱ μοναχοὶ ἀντλοῦσαν τοὺς ἰδρωτὰς τοῦ λαοῦ μὲ τὰ θαύματα καὶ τὰς λοιπὰς τῶν δεισιδαιμονίας· οἱ αὐτοκράτορες ἐβύζαναν καὶ αὐτό του τὸ αἷμα μὲ βιαίους φόρους, τῶν ὁποίων μέρος ἀπέλαυαν πάλιν οἱ Μοναχοὶ, ἐπειδὴ ἀπὸ τοὺς φόρους τούτους ἐκτίζοντο καὶ ἐπληθύνοντο τὰ μοναστήρια, ἀνεγείροντο οἱ λαμπρότατοι ναοὶ, καὶ κατεπλουτίζοντο οἱ ὑπουργοὶ τῶν ναῶν.

ΧΕΡΙ. Ζ. Δίδω.

ΧΛΟΔΑ. Ζ. Κλόδα.

ΧΟΛᾶΣ. Ζ. Κόχλος.

ΧΟΡΟΣ. Ζ. Γυρισός.

ΧΟΥΡΜᾶΣ. Ζ. Κουρμάς.

ΧΡΪΣΙΣ. Ζ. Στέψις.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΪ. Πρώτην φοράν ἠκούσθη τὸνομα Χριστιανός (Chrétien) εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, ὡς ἰστορεῖ Λουκάς ὁ ἀπόστολος (Πράξ. ια', 26), κ' ἐκεῖθεν διεδόθη ἔπειτα κ' ἔγινε κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς πιστεύοντας εἰς Χριστόν.

Τὸ κτητικὸν, χριστιανός, σημαίνει ὅ,τι ἀνήκει εἰς χριστιανόν, ὡς ὅταν λέγωμεν Χριστιανικὰ ἀμπέλια, χωράφια, ἢ ὅ,τι πρέπει εἰς χριστιανόν, οἷον Χριστιανικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα περιορίζονται εἰς τὴν δικαιοσύνην· ὅ,τι παρὰ ταύτην πράσσεται εἶναι ἀντιχριστιανικόν. Τὸ ὑπερθετικὸν Χριστιανικώτατος (très-chrétien) σωνωνυμεῖ μὲ τὸ Δικαιότατος. Οἱ πάπαι τῆς Ῥώμης ὁμῶς τὸ ἐχάρισαν ὡς ἐξαίρετον τίτλον εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ὅλους χωρὶς ἐξαιρέσειν, ἀκόμη καὶ τοὺς ληστὰς καὶ φορέας τῶν ἰδίων ὑπηκόων. Πρῶτος χριστιανικώτα-

τος ἐπωνομάσθη ὁ Κάρολος ἕβδομος, βασιλεὺς τῆς Γαλλίας, κατὰ τὴν δεκάτην πέμπτην ἑκατονταετηρίδα (1422-1461), DUCANGE, *Glossar. med. et infim. latinis*. V. Christianitas). Οὗτος ἠῤῥξησε τοὺς φόρους τοῦ λαοῦ, κατέστησε πρῶτος τὰ λεγόμενα Τακτικά στρατεύματα (troupes réglées), μὲ τὰ ὅποια οἱ ἀπόλυτοι δεσπότες τυραννοῦν ἤδη τριακόσια ἔτη τοὺς λαοὺς, καὶ ἀπέθανεν ἀπὸ πειναν ἐκούσιον, φοβούμενος μὴ τὸν φαρμακεύσῃ ὁ υἱὸς του.

ΧΡΩΣΤΙΚΟΝ. Ζ. Ἀχρώσικον.

ΧΩΡΑ.

ΧΩΣΙΑ. Ζ. Κρύφτρα.

Ψ.

ΨΑΡΆΓΓΙΟ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΕΎΩ. Ζ. Ὁψαρεύω.

ΨΆΡΙ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΌΓΑΡΟΝ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΌΚΟΛΛΑ. Ζ. Ὁψάριον.

ΨΑΡΟΛΙΜΝΗ. Ζ. Ὁψάριον.

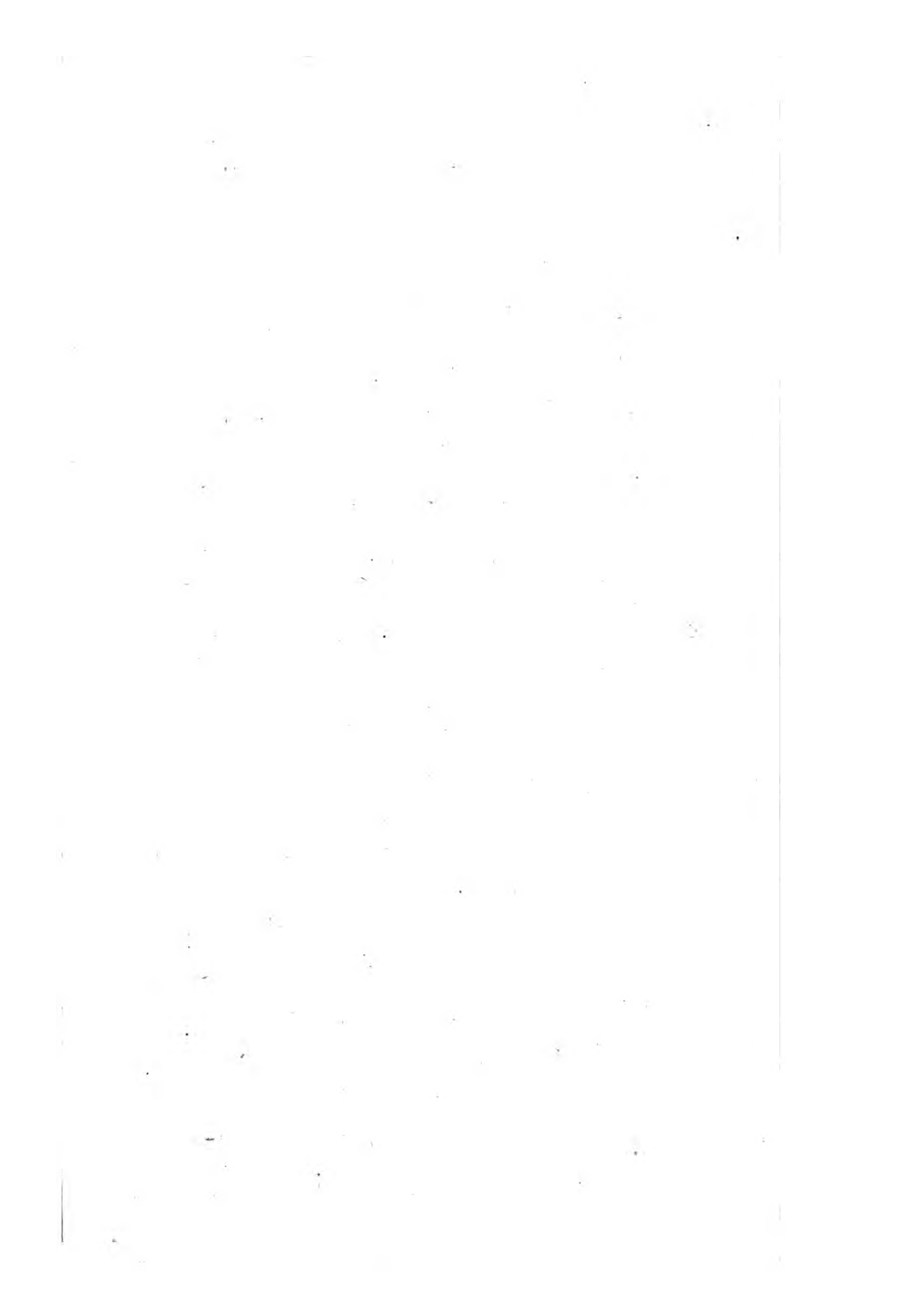
ΨΕΥΔΟΚΑΣΣΙΑ. Ζ. Ξυλοκασία.

ΨΙΛΩΘΡΟΝ. Ζ. Ξυλόθριον.

Ω.

ΩΡΙΓΈΝΗΣ. Ζ. Εὐνοῦχος.

ΟΙ ΜΝΗΜΟΝΕΥΘΕΝΤΕΣ, ΔΙΟΡΘΩΘΕΝΤΕΣ Η ΕΞΗΓΗΘΕΝΤΕΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, Η ΠΟΙΗΤΑΙ.

- Αέτιος, 216.
 Αθήναιος, 49, 122, 124, 144,
 160, 166, 173, 186, 205,
 215, 222, 252, 291, 310,
 329, 334, 342.
 Αίλιανός, 56, 142, 183, 236,
 271.
 Αίσχύλος, 318.
 Αλέξανδρος ὁ Τραλιανός, 230.
 Ἀρποκρατίων, 297, 308, 336,
 361.
 Ἀπολλώνιος, 23.
 Ἀριστοτέλης, 25, 97, 110, 121,
 152, 159, 199, 236, 284,
 334, 341.
 Ἀριστοφάνης, 31, 33, 34, 44,
 72, 115, 132, 141, 183,
 190, 192, 237, 267, 299,
 316, 329, 351.
 Βίων, 116.
 Γαληνός, 23, 26, 36, 40, 43,
 88, 124, 128, 133, 182,
 186, 197, 207, 216, 239,
 264, 266, 269, 289, 297,
 310, 323, 348, 358.
 Γεωπονικά, 289, 296.
 Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, 92.
 Δημοσθένης, 180.
 Διόδωρος ὁ Σικελιώτης, 232.
 Διοκλῆς ὁ Καρύστιος, 342.
 Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασσεύς, 181,
 283.
 Διοσκορίδης, 2, 7, 11, 12, 14,
 16, 19 (τρὶς), 23, 25, 26
 (δὶς), 27, 30 (δὶς), 31, 34,
 35 (δὶς), 37 (δὶς), 38, 40,
 45 (δὶς), 46 (δὶς), 49, 50,
 61, 73, 82, 84, 85 (δὶς),
 86, 87, 88, 111, 121, 122,
 125, 126, 129, 131, 133,
 141, 142, 148, 149, 152,
 153, 154, 156 (δὶς), 159
 (δὶς), 160, 161, 162, 164,
 167, 168, 171, 172, 174,
 176, 177, 184, 186, 190,
 193 (δὶς), 196, 197, 199,
 200, 201, 205, 215, 230,
 234, 235, 238, 239, 240,
 241, 248, 255, 257 (δὶς), 258,
 265, 266, 273, 277, 285,
 297, 299, 304, 310, 311,
 313, 323, 325, 329, 330,
 332, 333, 334, 336, 348,
 349, 357, 359.
 Δίων ὁ Χρυσόστομος, 8, 39.
 Δουδάγγιος, 7, 22, 24, 44, 57,
 59, 74, 86 (δὶς), 94, 108,
 115, 133, 136, 147 (δὶς),

- 153, 157, 158, 167, 179,
182, 192, 208, 211, 215,
216, 221, 228, 229, 231,
234, 250, 256 (δεις), 258,
259, 267, 269 (δεις), 275,
278, 284, 302, 303, 304,
322, 345, 348.
- Επιφάνιος, 144.
- Ευνάπιος, 101-102.
- Ευριπίδης, 34, 217.
- Ερωτιανός, 35, 124, 173, 186,
205, 206, 279.
- Ευστάθιος, 55, 67, 69, 86, 100,
110, 120, 128, 134, 142,
144, 150, 179, 184, 207,
221, 268, 308, 314, 316,
330, 337, 343.
- Ερακλείδης, 177.
- Ερόδοτος, 22, 95, 150, 177,
240, 275, 290, 317, 348.
- Ερωδιανός, 292.
- Εσίωδος, 184.
- Εσύχιος, 8, 20, 27, 28, 31, 32
(δεις), 33, 34, 39, 44, 53, 54
(δεις), 55 (δεις), 63, 81, 83,
106, 108, 112, 115, 117
(δεις), 118, 119, 121, 124,
128, 134 (δεις), 143, 144,
150, 152 (δεις), 154, 155,
156 (δεις), 157, 158, 160,
163, 178, 179, 181, 183,
184, 188, 190, 197, 207,
208, 210 (δεις), 216, 217,
220, 221, 229, 232, 237,
245, 247, 250, 257, 259,
264, 265, 266, 267, 271,
273, 275, 279, 287, 298,
307, 313, 315, 327, 329
(δεις), 338, 343, 344 (δεις),
351, 355, 357, 358, 360,
361.
- Θέατρον πολιτικ. 16-17, 28.
- Θεύκριτος, 9, 10, 20, 200, 221,
265, 268.
- Θεοφάνης, 143, 324.
- Θεόφραστος, 2, 9, 10, 12, 14,
19, 23, 24, 26, 29, 30, 37,
61, 63, 64, 84, 88, 107,
118, 131, 133, 149, 155,
164, 165, 171, 172, 174,
177, 189, 193, 207, 208,
215, 231, 240, 241, 248,
268 (δεις), 269, 285, 295,
326, 333, 344, 347, 349,
355, 356, 359.
- Θουκυδίδης, 17.
- Ίπποκράτης, 14, 26, 28, 45,
144, 149, 186, 198, 207,
208, 214, 225, 235, 286,
325, 328, 329, 349, 357, 358.
- Ίσοκράτης, 308, 318.
- Λεξικογράφοι, 8, 9, 10, 11, 13,
17, 20, 34, 53, 121, 153,
232, 239, 241, 245, 248,
250, 279, 282, 286, 301,
304, 310, 349.
- Λουκιανός, 38, 95, 128, 249.
- Μάρκος Αὐρήλιος, 305.
- Μένανδρος, ιστοριογράφος, 5.
- Μεύρσιες, 7.

- Μοσχίων, 281.
- Νέα Διαθήκη, 16, 38, 71, 82, 89 (δεις), 90, 145, 159, 160, 180, 181, 195, 212, 237, 238, 244, 247, 251, 256, 295, 306, 312, 338, 366.
- Νίκανδρος, ποιητής, 12, 16, 50, 55, 164, 236, 238, 264, 335.
- Ξενοφών, 131.
- Όμηρος, 9, 18, 21, 23, 61, 67, 88, 101, 107, 108, 110, 221, 249, 254, 264, 265, 287, 316, 355.
- Όππιανός, 122, 143, 183.
- Παλαιά Διαθήκη, 10, 15, 16 (δεις), 18, 29, 47-48, 60, 80, 89, 105, 185, 215, 224, 231, 237, 238, 256, 269, 289, 299, 300, 317, 320, 330, 360, 361, 362.
- Πίνδαρος, 234.
- Πλάτων, 16, 27, 32, 54, 344.
- Πλίνιος, 11, 25, 35, 36, 46, 108, 125, 129, 161, 166, 171, 172, 201, 207, 216, 266, 272, 273, 282, 285, 299, 313, 330, 349, 355.
- Πλούταρχος, 30, 96, 112, 151, 211, 282, 365.
- Πολύαινος, 186.
- Πολυδεύκης, 43, 53, 144, 148, 185, 213, 244, 330.
- Σουίδα, 52, 150 (δεις), 158, 163, 169, 183, 206, 211, 220, 234, 256, 279, 324, 336, 341, 345.
- Σοφοκλής, 47, 134, 138.
- Στράβων, 36, 108, 119, 163, 165, 177, 213, 260, 290, 323.
- Σχολιασταί, 1, 9, 16, 21, 25, 26, 28, 31, 32, 34, 35, 51, 56, 62, 63, 84, 115, 132, 134, 139, 143, 163, 166, 167, 173, 180, 184, 190, 192, 196, 197, 200, 229, 231, 234, 248, 255, 264, 268, 280, 295, 315, 324, 335.
- Τίμαιος, 269.
- Φερεκράτης, 72.
- Φρύνιχος, 20, 34.
- Φώτιος, 34, 54, 67, 121, 128, 145, 156, 158, 183, 216, 253, 287, 297, 298, 309, 327, 330, 344.

ΟΙ ΧΟΡΗΓΗΣΑΝΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ ΤΟΥ ΠΕΜΠΤΟΥ
ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ ΑΤΑΚΤΩΝ.

ΑΠΟ ΜΟΣΧΑΣ.

Ἀδελφότης Ζωσιμάδων 10.

ΑΠΟ ΛΟΝΔΙΝΟΥ.

Παντίας Ράλλης 5.
Στρατής Ράλλης 5.
Ν. Θωμάς 2.
Α. Κ. Ίωνίδης 2.
Ε. Μικρουλάκης 2.
Δ. Ν. Ταμβάκος 2.
Λ. Ντζίφος 1.
Σ. Μαυρογιάννης 2.
Μ. Καστέλλης 1.
Στ. Φραγκιάδης 2.
Α. Σκουλούδης 1.
Jno. Spear 1.

ΑΠΟ ΑΜΣΤΕΛΟΔΑΜΟΥ.

Στ. Παλαιολόγος γενικός Πρόξενος τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῆς
Ἑλλάδος 1.
Ἰλαρίων Πασχαλίδης, ἱερομόναχος 1.

ΑΠΟ ΛΕΙΨΙΑΣ.

Θεόδ. Κινδ, συνήγορος 1.
M. Schaefer 1.

ΑΠΟ ΒΕΝΕΤΙΑΣ.

Ὁ Πρώην Διπλωμάτης Βενέδικτος Κραλίδης 1.

ΑΠΟ ΤΕΡΓΕΣΤΗΣ.

Σχολεῖον Ἑλληνικὸν τῆς Τεργέστης, 3.
Μ. Ροδοκανάκης Αὐγουστῆ 1.
Ι. Ρῶτας 2.

ΑΠΟ ΜΟΛΔΑΥΙΑΣ.

Θεόδωρος Στούρτζας, Χάτμανος.....	1.
Άλέκος Γκίκας, Χάτμανος.....	1.
Άλέκος Ρωσσέτης, Χάτμανος.....	1.
Γιάνκος Κάντας, Βόρνικος.....	1.
Άλέκος Καλλιμάχης, Βόρνικος.....	Γ.
Γρηγόριος Γκίκας, Βόρνικος.....	1.
Ίωάννης Κοῦζας, Ποστέλνικος.....	2.
Μανωλάκης Ράδος, Άγας.....	1.
Ήλιος, Κογολνιτζάνος, Άγας.....	1.
Άλέκος Στούρτζας, Άγας.....	1.
Θεόδωρος Γκίκας, Άγας.....	1.
Άλέκος Βάλτσας, Άγας.....	1.
Άλέκος Ρωσσέτης, Άγας.....	1.
Κωστάκης Στούρτζας, Άγας.....	1.
Μιχαήλ Βέϊσας, Άγας.....	1.
Βασίλειος Αλέξανδρῆς, Σπαθάρης.....	1.
Βασίλειος Βέϊσας, Σπαθάρης.....	1.
Κωνσταντῖνος Βούρναβος, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Κοῦζας, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Ρίζος, Σπαθάρης.....	1.
Αντώνιος Σιών, Σπαθάρης.....	1.
Γρηγόριος Κάρπος, Σπαθάρης.....	1.
Άλέκος Ράλλετης, Σπαθάρης.....	1.
Ροδοκάνος Καζιμήρης, Σπαθάρης.....	1.
Σάνδος Σταματῖνος, Σπαθάρης.....	1.
Γαβριήλ Σταματῖνος, Σπαθάρης.....	1.
Γεωργάκης Μικλέσκος, Σπαθάρης.....	1.
Γιάνκος Άγγελικῆς, Μπάνος.....	1.
Άλέκος Βράνος, Καμινάρης.....	1.
Γιακωβάκης Βέϊσας, Καμινάρης.....	1.
Κωστάκης Τομαζίκης, Καμινάρης.....	1.
Φίλιππος Σχορτζέσκου, Καμινάρης.....	1.
Δημήτρης Μαμάρης, Καμινάρης.....	1.
Σιχλιάνος, Καμινάρης.....	1.

Στέφανος Δασκλέσκος, Καμινάρης.....	1.
Παυλάκης, Καμινάρης.....	1.
Δεσκαλέκος, Κόμισσος.....	1.
Κωνταντίνος Ζωρέσκος, Κόμισσος.....	1.
Μιχαίτζης, Κόμισσος.....	2.
Πετράκης Πελαδάς, Κόμισσος.....	1.
Παναγιωτάκης Ράδος, Κόμισσος.....	1.
Βασίλειος, Κόμισσος, Γιάνκος, καὶ Κατίνκο Βοϊνέσκου, τέκνα τοῦ Σπαθάρη Βασιλείου Ἀλεξανδρῆ.....	3.
Κωνσταντίνος Χρυσοκέφαλος, Στόλνικος.....	1.
Σταμάτιος Φουρνάρης, Στόλνικος.....	5.
Γρηγόριος Οἰκονόμου, Στόλνικος.....	1.
Βασίλειος Δραγιτζής, Σερδάρης.....	1.
Ἰωάννης Ζιάν, Σερδάρης.....	1.
Χρῖστος Τζίκας, Σερδάρης.....	1.
Τριαντάφυλλος, Σουλζέρης.....	1.
Κωνσταντίνος Ἐλευθερίου, Παχάρνικος.....	1.
Σχολεῖον τοῦ Ἰασίου.....	2.
Ἰωσήφ Ἀρχιμανδρίτης, Καβαλλιέρος.....	2.
Κάρολος, ἰατρός.....	1.
Ἀναστάσιος Δασιάδης.....	1.
Νικολάκης Τζίρες.....	1.
Κωστάκης Κέδρου.....	1.
Νικόλαος Νεγρεπόντες.....	1.
Βασίλειος Μποξενέσκος.....	1.
Ἰωάννης Γάωψας.....	1.
Κωστάκης Λεοντάρης.....	1.

741697

